



# Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega projekta

Zadnja sprememba: 15. 07. 2022 11:34:42

## A. Podatki o raziskovalnem projektu

### 1. Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra in naziv	V4-1809 - Razvoj modela za sistematično spremljanje ekonomskega položaja in analizo vpliva kmetijske politike na ravni tipičnih kmetijskih gospodarstev
Vodja	29649 - Jaka Žgajnar
Naziv težišča v okviru CRP	2.1.1 - Razvoj orodij za sistematično spremljanje ekonomskega položaja in analizo vpliva kmetijske politike na ravni oblikovanih tipičnih kmetijskih gospodarstev
Obseg učinkovitih ur raziskovalnega dela	1144
Cenovna kategorija	B
Obdobje trajanja	od 1. 11. 2018 do 31. 01. 2022
Nosilna raziskovalna organizacija	481 - Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta
Raziskovalne organizacije - soizvajalke	401 - Kmetijski inštitut Slovenije 1394 - Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije Kmetijsko gozdarski zavod Murska sobota
Raziskovalno področje po šifrantu ARRS	4 - Biotehnika 4.03 - Rastlinska produkcija in predelava 4.03.08 - Ekonomika agroživilstva in razvoj podeželja
Družbeno-ekonomski cilj	08 - Kmetijstvo
Raziskovalno področje po šifrantu FORD	4 - Kmetijske vede 4.01 - Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo

### 2. Sofinancerji

Naziv, naslov in pooblaščen predstavnik sofinancerja (Name, address and beneficiary-authorized representative) Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehra

Matična številka (Co. reg. no.) Dunajska c. 22, 1000 Ljubljana

DODAJ

## B. Rezultati in dosežki raziskovalnega projekta

### 3. Povzetek raziskovalnega projekta

SLO

Ključni namen projekta je bil oblikovati tipična kmetijska gospodarstva (TKMG), ki bodo odražala slovensko kmetijstvo z različnih zornih kotov (proizvodna usmerjenost, specializiranost, diverzifikacija, velikostna struktura, proizvodni pogoji posamezne regije itd.) in pri tem upoštevala tudi pogled ekspertov glede tehnično-proizvodnih značilnosti posameznih definiranih gospodarstev. Pri tem smo si zadali nalogo, da TKMG pripravimo na način, ki bo omogočal obdelavo in simuliranje s pomočjo modela kmetijskih gospodarstev (MKMG). Pomemben del projekta se je nanašal na vključevanje dodatnih proizvodnih aktivnosti in dodatnih okoljskih kazalnikov na ravni kmetijskega gospodarstva. Vzporedno smo razvili module za podrobnejše večplastne analize rezultatov tako za ex-post kot tudi ex-ante študije na tej ravni. Za potrebe širjenja možnih analiz tipov kmetij z MKMG smo nadgradili sistem modelnih kalkulacij Kmetijskega inštituta Slovenije (MK) z novimi proizvodnimi aktivnostmi in proizvodnimi tehnologijami, pa tudi izbranimi okoljskimi kazalniki. Pomembna naloga je bila tudi izvedba agregatne analize po pristopu od spodaj navzgor, izhajajoč iz rezultatov na ravni posameznih TKMG, za monitoring na sektorski oziroma nacionalni ravni. Razvito orodje smo testirali tudi na scenarijski analizi za potrebe strateškega načrta SKP za Slovenijo.

### 4. Poročilo o realizaciji predloženega programa dela oz. ciljev raziskovalnega projekta

V sklopu potrjenega programa dela smo definirali naslednje cilje, ki so bili v celoti doseženi (predstavljeno tudi pod točko 5):

- Oblikovati tipična kmetijska gospodarstva, ki bodo odražala slovensko kmetijstvo z različnih zornih kotov (proizvodna usmerjenost, specializiranost, diverzifikacija, velikostna struktura, proizvodni pogoji posamezne regije itd.) in pri tem doseči soglasje vladnih in nevladnih ekspertov glede tehnično-proizvodnih značilnosti posameznih definiranih gospodarstev.
- Definirana tipična kmetijska gospodarstva zapisati v ustrezni (vektorski) obliki, ki bo omogočala obdelavo in simuliranje s pomočjo modela kmetijskih gospodarstev (MKMG).
- Nadgraditi model kmetijskih gospodarstev (MKMG) v smeri vključenosti dodatnih proizvodnih aktivnosti, ki bodo podprte z MK, kot tudi dodatnih okoljskih indikatorjev na ravni kmetijskega gospodarstva.
- Nadgraditi sistem modelnih kalkulacij (MK) z vidika še ne vključenih proizvodnih aktivnosti in ključnih proizvodnih tehnologij. Pri gospodarsko in

okoljsko pomembnejših proizvodnih aktivnostih dodati izbrane poenostavljene okoljske indikatorje.

- Razviti dodaten modul, ki bo omogočal statične ex-post mikro ekonomske analize na ravni tipičnih kmetijskih gospodarstev, na željo naročnikov pa po koncu projekta tudi ad-hoc analize.
- Razviti samostojen modul za pripravo agregata izbranega sektorja oziroma izbranih kazalnikov na nacionalni ravni, izhajajoč iz rezultatov na ravni tipičnih kmetijskih gospodarstev.
- Izvesti ex-post analizo za vsa (pomembnejša) tipična kmetijska gospodarstva od leta 2017 do 2019.
- Pripraviti in uskladiti scenarije razvoja kmetijske politike po letu 2021 z naročnikom – v primeru že potrjenega strateškega načrta za Slovenijo pa scenarije po dogovoru z naročnikom prilagoditi temu -, ter izvesti ex-ante ekonomske analize na ravni izbranih tipov kmetijskih gospodarstev.

V okviru projekta smo tako definirali 146 tipičnih kmetijskih gospodarstev, s katerimi smo skušali simulirati celoten spekter slovenskega kmetijstva. Glede na veliko raznolikost TKMG ne preseneča, da dobljeni rezultati, pri katerih se posebej osredotočamo na bruto dodano vrednost na efektivno vloženo uro dela, izkazujejo predvsem na manjših TKMG celo negativne vrednosti, na nadpovprečno velikih pa zlasti v rastlinski pridelavi zelo ugodne rezultate, ki se ponekod približajo 50 €/h. Opravljena analiza ponuja zanimive in dokaj poglobljene primerjave med sektorji, dodatno pa v slovenski prostor prinaša svež vpogled v strukturo celotnega agregata. Tako fizični agregati kot ključni ekonomski kazalniki namreč izkazujejo zadovoljivo pokritost s primerljivimi vrednostmi, ki temeljijo na statističnih podatkih. Zato lahko upravičeno rečemo, da je zgrajen model lahko podlaga za spremljanje dogajanja v slovenskem kmetijstvu vsaj na agregatni ravni, na nižjih ravneh pa bodo vsekakor potrebne nadaljnje izboljšave.

Dobljeni sektorski rezultati so za marsikoga verjetno presenetljivi, za boljšega poznavalca dogajanja in razvoja v posameznih sektorjih pa bržkone precej pričakovani. Razlike v ekonomski uspešnosti posameznih sektorjev so zelo velike, zato ne preseneča, v katero smer se v Sloveniji odvijajo spremembe v odvisnosti od naravnih pogojev, velikosti kmetijskih gospodarstev, angažmaja razpoložljive delovne sile ipd., nenazadnje pa tudi od proračunskih plačil, ki v posameznih sektorjih predstavljajo izjemno pomemben vir prihodkov, na agregatu celotnega kmetijstva pa se v marsikaterem letu že približajo bruto dodani vrednosti. Vse naštetu še toliko bolj velja na ravni posameznih kmetijskih gospodarstev. Z razumevanjem teh in dodatnih dejavnikov je mogoče podati dokaj zanesljive napovedi, kako velik vpliv imajo proračunska plačila in predvidene spremembe na tem področju na ekonomske kazalnike posameznih kmetijskih gospodarstev in celotnih sektorjev, kar je v tem obdobju še kako aktualno.

V sklopu projekta je nastal tudi Katalog tipičnih kmetijskih gospodarstev, ki je samostojna publikacija. Katalog je namenjen iskanju različnih informacij po posameznih referenčnih tipih kmetijskih gospodarstev in tudi vpogledu njihovega prispevka na agregatni ravni. Uporabnik lahko najde različne fizične, ekonomske in okoljske kazalnike po posameznem tipu. Prikazane rezultate lahko presojamo z različnih zornih kotov. Zanimivi so tako rezultati posameznih tipičnih kmetijskih gospodarstev, razlike med njimi znotraj sektorjev, pa tudi med sektorji npr. za podobno velikost na podlagi določenega proizvodnega vira. Lahko pa poskusimo poiskati približek najbolj podobnega konkretnega kmetijskega gospodarstva in iskati vzporednice. Tako katalog kot ostali rezultati tega projekta so zasnovani na način, da jih je mogoče ažurirati na podlagi novejših podatkov, na njih izvesti npr. scenarijske analize ipd. Seveda so vsi izpeljani postopki začenši od opredelitve tipičnih kmetijskih gospodarstev naprej v primeru zadostnega interesa lahko v prihodnjih letih izboljšani in s tem lahko omogočajo bolj natančne analize. Je pa tudi s trenutno verzijo mogoče izvesti tako simulacije kot ocene stanja v kmetijstvu in lahko v prihodnje nudijo dodatno podatkovno podlago tako za poslovno odločanje kot za sprejemanje političnih odločitev. Ob vzdrževanju in ažuriranju zgrajenih modelov, še bolj pa v primeru njihove dodatne nadgradnje, bi izbrane rezultate vsekakor kazalo spremljati vsako leto in analizirati spremembe tudi z zornega kota, ki ga omogoča v tem projektu razvito orodje.

Rezultati projekta se že uporabljajo in so podlaga za raziskovalno delo pri nekaterih drugih projektih, kot tudi pri nekaterih novih projektih, ki so še v fazi prijave. V času trajanja projekta, ni prišlo do formalnega sodelovanja s tujimi raziskovalnimi institucijami, smo pa po končanem projektu navezali nekaj stikov za sodelovanje na tej temi v bodoče. Iz tega naslova je v postopku prijave doktorske teme kolegice iz Hrvaške.

## 5. Ocena stopnje realizacije programa dela na raziskovalnem projektu in zastavljenih raziskovalnih ciljev

Delo je potekalo skladno z vsebinskim in načeloma tudi terminskim načrtom dela. Do odstopanja pri slednjem je prišlo zaradi uporabe, v okviru danega projekta razvitega pristopa (MKMG in TKMG) za namen druge študije (podrobneje jih opisujemo v točki 6) in nekaterih pomanjklivosti, ki so bile v danem poročevalskem obdobju nadgrajene in odpravljene.

Raziskovalni projekt je bil zasnovan v obliki petih delovnih svežnjev (DS), ki so bili nadalje razdeljeni na posamezne zaokrožene naloge (N) oziroma pod-naloge znotraj posameznega delovnega svežnja. V sklopu projekta smo realizirali predviden program dela po vseh ključnih točkah in ciljih. V nadaljevanju na kratko povzemamo rezultate po ključnih izpostavljenih ciljih v predvidenem programu dela.

- Oblikovali smo tipična kmetijska gospodarstva (146), ki odražajo slovensko kmetijstvo z različnih zornih kotov (proizvodna usmerjenost, specializiranost, diverzifikacija, velikostna struktura, proizvodni pogoji posamezne regije itd.). Oblikovan in definirana so bila v sklopu posebnih strokovnih delavnic, pri čemer smo dosegli soglasje različnih deležnikov (vladnih in nevladnih ekspertov) glede tehnično-proizvodnih značilnosti posameznih definiranih gospodarstev.
- Definirana tipična kmetijska gospodarstva smo zapisali v ustrezni obliki, ki omogoča obdelavo in simuliranje s pomočjo modela kmetijskih gospodarstev (MKMG).
- V sklopu projekta smo obsežno nadgradili model kmetijskih gospodarstev (MKMG) v smeri vključenosti dodatnih proizvodnih aktivnosti, ki so podprte z Modelnimi kalkulacijami KIS.
- Tako na ravni MK, kot tudi TKMG se izračunavajo in spremljajo različni dodatni okoljski indikatorji. Omogočena je tudi večplastna primerjava in benchmark analiza.
- Nadgradili smo sistem modelnih kalkulacij (MK) z vidika še ne vključenih proizvodnih aktivnosti in ključnih proizvodnih tehnologij. Pri gospodarsko in okoljsko pomembnejših proizvodnih aktivnostih smo dodali pester nabor okoljskih indikatorjev.
- V sklopu projekta smo razvili dodaten modul, ki omogoča statične ex-post mikro ekonomske analize na ravni tipičnih kmetijskih gospodarstev. Pripravljenih je bilo več vmesnih poročil in tudi scenarijska analiza za potrebe priprave Strateškega načrta.
- Razvili smo kompleksen samostojen modul za pripravo agregata izbranega sektorja oziroma izbranih kazalnikov na nacionalni ravni, sektorski ravni oziroma kako drugače določeni skupini izbranih TKMG (velikost, obseg PDM lastnega dela, območje OMD/ ne OMD itd.), izhajajoč iz rezultatov na ravni tipičnih kmetijskih gospodarstev.
- Izvedli smo kar tri ex-post analize za vsa tipična kmetijska gospodarstva. Za obdobje 2016-2018, 2017-2019, 2018-2020.
- Imeli smo več sestankov z naročnikom in uskladili scenarije razvoja kmetijske politike po letu 2021 in pripravili tudi ex-ante ekonomsko analizo na ravni izbranih TKMG in agregata.

## 6. Spremembe programa dela raziskovalnega projekta oziroma spremembe sestave projektne skupine

Delo na projektu je tekom trajanja celotnega projekta teklo nemoteno. Pri določenih delovnih svežnjih so bile naloge v dogovoru z naročnikom (MKGP) tudi predčasno zaključene (kar smo sproti poročali v sklopu vmesnih poročil). Takšna dinamika izvedbe je bila dogovorjena z namenom, da se z analizo v okviru četrtega delovnega svežnja, natančneje nalog 4.2 in 4.3, podpre priprava intervencij v okviru Strateškega načrta SKP za obdobje 2023 - 2027. Naloga je bila uspešno predčasno zaključena in sicer s končnim poročilom tega sklopa v februarju 2021 »Analiza sprememb ukrepov SKP na ravni tipičnih kmetijskih gospodarstev, izvedena s pomočjo MKMG«. Zaradi širše sprejetega koncepta opravljene analize in nadaljnjih potreb pri podpori s pomočjo modelnega orodja je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v začetku poletja 2021 razpisalo projektno nalogo (430-97/2021) »Analiza vpliva sprememb nekaterih ukrepov SKP po 2023 na kmetijske sektorje ...«. Glede na to, da raziskovalna skupina razpolaga z modelom kmetijskih gospodarstev (MKMG) in definiranimi tipičnimi kmetijskimi gospodarstvi (TKMG) kot osrednjim rezultatom tega projekta, smo se prijavili na razpis in preko poletja izvedli večje število različnih (ad hoc) analiz. V sklopu slednjega so bile potrebne tudi številne nadgradnje modela (MKMG) in tudi posameznih TKMG. Ob številnih navzkrižnih analizah (na ravni aktivnosti, gospodarstev, sektorjev in agregata po številnih scenarijih) pa smo odkrili tudi določene pomanjklivosti v sklopu tega projekta sicer že zaključenih nalog. Slednje smo odpravili in nadgradili, kar pa je zahtevalo dodaten čas, ki za to ni bil predviden. Rezultat je boljše orodje in tudi realnejši rezultati tako na agregatni ravni kot tudi na ravni posameznih TKMG. Glede na veliko informativno vrednost dobljenih rezultatov po kmetijskih gospodarstvih tako za različne strokovne službe, študente in druge zainteresirane deležnike na področju kmetijstva je pomembno, da so rezultati kar se da ažurni in preverjeni. Slednje pa smo dosegli ravno z dodatno uporabo v sklopu omenjene projektne naloge.

Glede na potrjen načrt dela smo predvideli, da ob zaključku projekta pripravimo publikacijo v obliki Kataloga kmetijskih gospodarstev (Katalog tipičnih kmetijskih gospodarstev - Žgajnar in sod., 2022). Ta uporabnikom omogoča dostop do številnih informacij na ravni tipičnih kmetijskih gospodarstev, med njimi predvsem različnih tehnoloških, ekonomskih in tudi okoljskih kazalnikov. Zaradi že omenjenih nadgradenj pa smo bili primorani v ponoven preračun in pripravo novih rezultatov za vsa TKMG. Zaradi slednjega smo zaprosili za trimesečno podaljšanje zaključka projekta, da smo imeli dovolj časa za kvalitetno pripravo takšnega priročnika in tudi uspešno izvedbo zaključne predstavitve. Podaljšanje projekta je bilo odobreno tako s strani MKGP, kot tudi ARRS.

V času trajanja projekta je prišlo do sprememb v sestavi projektne skupine. Zaradi odhoda na drugo delovno mesto je projektno skupino v letu 2019 zapustila Marjeta Pintar (šifra raziskovalke: 17854). Da bi nemoteno zaključili delo na projektu smo v projektno skupino v letu 2020 vključili Ano Hiti Dvoršak (šifra raziskovalke: 53771). Prav tako so bile v letu 2021 v projektno skupino vključene Marija Tomšič (šifra raziskovalke: 55706), Tanja Šumrada (šifra raziskovalke: 50530) in Ana Novak (šifra raziskovalke: 55853).

## 7. Najpomembnejši dosežki projektne skupine na raziskovalnem področju

Naslov (Title) SLO

Odpornost kmetij s prirejo mleka z različnimi prilagoditvami proizvodnega

Naslov (Title) EN

Resilience of dairy farms measured through production plan adjustments

Opis (Description) SLO

V tej študiji je bila analizirana odpornost proizvodnega načrta kmetijskega gospodarstva na različne prilagoditve upravljanja. V ta namen je bil uporabljen model kmetijskih gospodarstev, ki temelji na matematičnem programiranju. Z organiziranimi delavnicami so bile s kvalitativno in kvantitativno klasifikacijo opredeljena tipična kmetijska gospodarstva usmerjena v prirejo mleka. Podatki so bili pridobljeni iz različnih podatkovnih virov in strokovnih ocen ekspertov kmetijskega sektorja. Analiza odpornosti je bila izvedena na primeru treh tipičnih kmetijskih gospodarstev usmerjenih v prirejo mleka. Z modelom kmetijskih gospodarstev je bil proizvodni načrt vsake kmetije v prvem koraku rekonstruiran in nadalje testiran glede morebitnih odstopanj posameznih izhodiščnih predpostavk. Kot glavni ekonomski kazalnik je bila uporabljena bruto dodana vrednost. Rezultati kažejo, da imajo tipične kmetije zelo različne stopnje učinkovitosti in možnosti za izboljšave. Poleg tega je bilo ugotovljeno, da lahko vse kmetije dosegajo bistveno višjo bruto dodano vrednost le z izboljšano kakovostjo krme, kar posredno vodi do manjše potrebe po nabavljeni krmi in posledično nižjih variabilnih stroških ter višjega pokritja. Na višino slednjega pomembno vpliva tudi dosežena mlečnost, kar je izraziteje na večjih kmetijah. Na manjših kmetijah pa lahko bistveno izboljšajo donosnost z večjim obsegom reje krav molznic na paši, kar se odraža v znižanju stroškov priprave krme.

Opis (Description) EN

In this study, the resilience of farm production plan through different management adjustments was analyzed. For this purpose, a farm model based on mathematical programming was applied. Through organized workshops typical farms focusing on dairy production were defined through qualitative and quantitative classification. Data were obtained from various databases and expert assessments from the agricultural sector. Analysis of resilience was carried out for three of these typical dairy farms. Using the farm model, the production plan of each farm was reconstructed in the first step and then tested for possible deviations from the baseline. Gross margin was used as the main economic indicator. The results show that the typical farms have very different levels of efficiency and potential for improvement. Furthermore, it was found that all farms can achieve significantly higher gross margin only with improved feed quality, which indirectly leads to a lower need for purchased feed and consequently to lower variable costs and higher gross margin. The level of the latter is also significantly affected by the milk yield achieved, especially on larger farms. However, on smaller farms they can improve profitability more significantly by keeping dairy cows on pasture to a greater extent, which results in a reduction in harvesting costs.

Objavljeno v (Published in)

Participating institutions from Bulgaria, Croatia, Czech Republic, Hungary, Poland, Romania, Slovakia and Slovenia; Journal of Central European Agriculture; 2022; Vol. 23, no. 1; str. 207-2019; Avtorji/Authors: Pečnik Žan, Žgajnar Jaka;

COBISS ID

101000451

Leto

2022

Tipologija (Tipology)

1.01 - Izvirni znanstveni članek (Original Scientific Article)

Naslov (Title) SLO

Scenariji SKP po letu 2022 in vplivi na dohodek: analiza primera za izbrane tipične kmetije v Sloveniji

Naslov (Title) EN

CAP post 2022 scenarios and income impacts: a case analysis for selected typical farms in Slovenia

Opis (Description) SLO

Ocena vpliva na podlagi tipičnih kmetijskih gospodarstev je uveljavljen pristop v sodobnih ocenah učinkov sprememb kmetijske politike. V prispevku obravnavamo analizo vpliva z uporabo modela kmetijskih gospodarstev. Model temelji na konceptu linearnega programiranja, ki omogoča reševanje različnih tehnoloških izzivov na ravni kmetijskih gospodarstev. V okviru projekta smo analizirali različne scenarije, ki smo jih oblikovali po zgledu scenarijev iz ocene učinka, ki jo je Evropska komisija pripravila za SKP po letu 2020. Analiza vključuje izbrana kmetijska gospodarstva različnih proizvodnih usmeritev. Rezultati kažejo, da bo pričakovano zmanjšanje sredstev na ravni kmetij na splošno povzročilo manjše prihodke iz naslova neposrednih plačil SKP. Posledično se bo ekonomska slika poslabšala, kar se bo v nekaterih sektorjih dodatno odrazilo zaradi ukinitve zgodovinskih plačil. Verjeten razpon posledic na ravni kmetijskih gospodarstev bo sicer precejšen, zlasti pri sektorjih in proizvodnjah z velikim deležem plačil SKP v strukturi celotnega dohodka kmetij. Pri določenih sektorjih pa se nakazuje celo izboljšanje trenutne situacije.

Opis (Description) EN

Impact assessment based on representative farms is an established approach in the modern assessment of the effects of changes in agricultural policy. In line with previous CAP reforms, we can expect income redistribution impacts also with the implementation of the legislative and financial framework of the CAP for the next period. This paper discusses a scenario analysis using the farm model. The model is based on linear programming, which enables to address various technological challenges at farm level. We formed the scenarios for the analysis following the example of the scenarios contained in the impact assessment that the European Commission prepared for the CAP after 2020. The analysis involves selected farm types from selected sectors. The results suggest that the expected reduction in the envelope will generally lead to lower farm-level revenues from CAP direct payments. Consequently, economic performance will deteriorate, what is likely to be amplified in some sectors by the abolition of historical payments. The range of consequences at farm level will likely be considerable, especially for sectors and production types with a high share of CAP payments in the structure of total farm income. In certain sectors, however, there is even an improvement regarding the current situation.

Objavljeno v (Published in)

Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo in Oddelek za zootehniko; Acta agriculturae Slovenica; 2021; Letn. 117, št. 2; str. 1-12; Avtorji/Authors: Žgajnar Jaka, Juvančič Luka, Kavčič Stane, Erjavec Emil;

COBISS ID

70224131

Leto

2021

Tipologija (Tipology)

1.01 - Izvirni znanstveni članek (Original Scientific Article)

Naslov (Title) SLO

Možni vplivi upravljanja s tveganji na učinkovitost poslovanja živinorejskih kmetijskih gospodarstev

Naslov (Title) EN

Possible impacts and efficiency of risk management on livestock agricultural holdings

Opis (Description) SLO

Učinkovitost upravljanja s tveganji postaja eden ključnih dejavnikov za uspešno poslovanje kmetijskih gospodarstev. Viri in obseg tveganj, s katerimi se soočajo kmetijska gospodarstva, so zelo različni. V prispevku se osredotočamo predvsem na tržno-cenovna tveganja, kot enega pomembnejših generatorjev negotovosti kmetijske proizvodnje v zadnjem obdobju. S pomočjo modela kmetijskih gospodarstev (MKMG), ki temelji na modelnih kalkulacijah Kmetijskega inštituta Slovenije, bomo iskali odgovore o možnostih izbranega tipa živinorejske kmetije za učinkovitejše upravljanje s tveganji. Poudarek smo dali na diverzifikaciji proizvodnega načrta. Gre za problem optimalne razporeditve proizvodnih virov, upoštevajoč tudi tveganje. Model temelji na matematičnem programiranju in omogoča optimizacijo proizvodnega načrta, vključitev različnih proizvodnih dejavnosti (živinoreja, rastlinska proizvodnja, zelenjadnice in sadjarstvo) ob različnih stopnjah intenzivnosti proizvodnje in spremembe tehnoloških parametrov.

Opis (Description) EN

The effectiveness of risk management is becoming one of the key factors for the successful operation of agricultural holdings. The sources and extent of the risks to which farms are exposed vary widely. In this paper, we mainly focus on market and price risks, which have recently become the most important uncertainty factors in agricultural production. Using the farm model (MKMG) based on the model calculations of the Agricultural Institute of Slovenia, we look for answers to the possibilities of the selected type of livestock farm for more efficient risk management. We focused on the diversification of the production plan. This is a problem of optimal distribution of production resources, also taking into account risk. The model is based on mathematical programming and enables the optimization of the production plan, the inclusion of various production activities (livestock, crop production, vegetable and fruit production) at different levels of production intensity and changes in technological parameters.

Objavljeno v (Published in)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod; 2021; Str. 23-29; Avtorji/Authors: Brečko Jure, Žgajnar Jaka;

COBISS ID

85455875

Leto

2021

Tipologija (Tipology)

1.08 - Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (Published Scientific)

Naslov (Title) SLO

Strategije obvladovanja tveganj na mešanem tipu kmetije z modelom kmetijskih gospodarstev

Naslov (Title) EN

Farm model and risk management strategies on a mixed farm type

Opis (Description) SLO

Prispevek obravnava problem načrtovanja kmetije ob upoštevanju proizvodnega in cenovnega tveganja. Obseg tveganja, možnosti zmanjšanja tveganja in učinkovitost zmanjšanja tveganja so bili preučevani na hipotetični srednje veliki kmetiji, s tipičnim načrtom mešane proizvodnje, ki vključuje različne dejavnosti živinoreje, pridelave krme in pridelkov za prodajo. V ta namen je bil razvit model kmetijskih gospodarstev, ki temelji na LP (linearno programiranje) in QRP (kvadratno programiranje tveganja). Uspešnost tveganja kmetijske proizvodnje je bila analizirana v nizu pričakovane vrednosti in variance E,V. Rezultati kažejo, da obstajajo različne strategije za zmanjšanje tveganja na taki kmetiji.

Opis (Description) EN

This paper addresses the problem of farm planning considering production and price risk. The extent of risk, possibilities of risk reduction and also its efficiency were studied on a hypothetical semi-size farm, with a typical mixed production plan including different livestock activities, fodder production as well as cash crops. For this purpose a farm model based on LP (linear programming) and QRP (quadratic risk programming) has been developed. The risk performance of farm production was analysed in the expected value and variance E,V efficient set. Results show that there are different strategies how risk on such a farm could be mitigated.

Objavljeno v (Published in)

Slovenian Society Informatika, Section for Operational Research; 2021; Str. 397-403; Avtorji/Authors: Brečko Jure, Žgajnar Jaka;

COBISS ID

79102467

Leto

2021

Tipologija (Tipology)

1.08 - Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (Published Scientific)

Naslov (Title) SLO

Ekonomski in okoljski vidik porabe rastlinskih hranil in goriva pri pridelavi pšenice in koruze

Naslov (Title) EN

Economic and environmental aspects of plant nutrient and fuel consumption in wheat and maize production

Opis (Description) SLO

Porabi rastlinskih hranil in goriva močno vplivata tako na okolje kot na učinkovitost kmetijske pridelave. Analizirali smo porabo rastlinskih hranil in goriva pri pridelavi pšenice in koruze za zrnje. Raziskavo smo izvedli s pomočjo Modelnih kalkulacij KIS (MK KIS). Z ekonomsko analizo rezultatov smo ugotavljali, kako obseg pričakovanega pridelka vpliva na porabo rastlinskih hranil in goriva ter kako se ob tem spreminjata delež stroškov gnojil in delež stroška goriva v skupnih stroških. Nadaljnje smo primerjali spremembo porabe goriva pri različni opremljenosti s stroji in priključki. Primerjali smo tudi porabo goriva po posameznih delovnih fazah v MK KIS z drugimi raziskavami in katalogi. Z ekonomsko analizo smo ugotovili, da stroški gnojil in goriva predstavljajo velik delež pri pridelavi pšenice in koruze za zrnje. Stroški pridelave se povečujejo sorazmerno z obsegom pričakovanega pridelka, pri tem pa delež stroškov gnojil v skupnih stroških z intenzivnostjo narašča, medtem ko delež stroškov goriva v skupnih stroških z intenzivnostjo pada. Ugotovljeno je bilo, da je poraba goriva na hektar pri večji stopnji opremljenosti s stroji manjša.

Opis (Description) EN

Plant nutrient consumption and fuel consumption has a strong impact on the environment and on the efficiency of agricultural production. The plant nutrient consumption and fuel consumption in the production of wheat and maize was analysed. The study was carried out using KIS Model calculation (MK KIS). With an economic analysis of the results, we have determined how plant nutrient consumption and fuel consumption change by different volume of the expected crops (yields per hectare). The changes in the share of fertiliser costs in total costs and the share of fuel costs in total costs were also analysed. The change in fuel consumption for different level of machinery equipment and attachments was compared. The fuel consumption at different work stages was compared with data from MK KIS as well as other research and catalogues. With the help of economic analyses, it was determined that the fertilizer costs and fuel costs account for a large part of the costs of wheat and maize production. Production costs increase with the expected crop. With higher intensity (yield per hectare), the share of fertilizer costs in total costs increases, while the share of fuel costs in total costs decreases. It was found that fuel consumption per hectare decreases with a higher level of agricultural machinery.

Objavljeno v (Published in)

Slovensko agronomsko društvo = Slovenian Society of Agronomy; 2021; Str. 208-815; Avtorji/Authors: Hiti Dvoršak Ana, Brečko Jure, Zagorc Barbara;



COBISS ID  
49007875

Leto  
2021

Tipologija (Typology)  
1.08 - Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci (Published Scientifici)

## 8. Najpomembnejši dosežek projektne skupine na področju gospodarstva, družbenih in kulturnih dejavnost

Naslov (Title) SLO

Katalog tipičnih kmetijskih gospodarstev

Naslov (Title) EN

Catalog of typical agricultural holdings

Opis (Description) SLO

Katalog tipičnih kmetijskih gospodarstev je namenjen iskanju različnih informacij po posameznih referenčnih tipih kmetijskih gospodarstev in tudi vpogledu njihovega prispevka na agregatni ravni. Uporabnik lahko najde različne fizične, ekonomske in okoljske kazalnike po posameznem tipu. Prikazane rezultate lahko presojamo z različnih zornih kotov. Zanimivi so tako rezultati posameznih tipičnih kmetijskih gospodarstev, razlike med njimi znotraj sektorjev, pa tudi med sektorji npr. za podobno velikost na podlagi določenega proizvodnega vira. Lahko pa poskusimo poiskati približek najbolj podobnega konkretnega kmetijskega gospodarstva in iskati vzporednice.

Opis (Description) EN

The catalogue of typical agricultural holdings is intended to find different information by reference type of agricultural holdings and also to consult their contribution at aggregate level. The user can find different physical, economic and environmental indicators by individual type. The results shown can be judged from different viewpoints. For someone the results of individual typical holdings are interesting, or differences between farms within sectors, as well as between sectors e.g. for a similar size based on a particular production source. Alternatively, someone can try to find an approximation of the most similar concrete holding and look for parallels.

Objavljeno v (Published in)

Biotehniška fakulteta; 2022; 377, [16] str.; Avtorji/Authors: Žgajnar Jaka, Kavčič Stane, Tomšič Marija, Zagorc Barbara, Hiti Dvoršak Ana, Brečko Jure, Moljk Ben, Jerič Damjan;

Šifra

COBISS ID  
99829507

Leto  
2022

Tipologija (Typology)  
2.02 - Strokovna monografija (Professional Monograph)

Naslov (Title) SLO

Model kmetije in analiza tipičnih kmetijskih gospodarstev usmerjenih v poljedelstvo v Sloveniji

Naslov (Title) EN

Farm model and analysis of typical agricultural holdings, case of arable farming in Slovenia

Opis (Description) SLO

V prispevku predstavljamo model kmetije, uporabljen za analizo sektorja poljedelstva v Sloveniji. Utemeljitev za uporabo modela na ravni kmetije temelji predvsem na naraščajočem povpraševanju in potrebi po orodjih za mikrosimulacije, ki lahko oblikujejo in analizirajo različne politike na ravni kmetije, pri čemer zajemajo heterogenost kmetij, tako v smislu zastopanosti kot vpliva različnih politik. V tem dokumentu se osredotočamo na ekonomske kazalnike, ki so ekstrapolirani z ravni kmetij na raven sektorja. Pristop je razvit za podporo nacionalnemu strateškemu načrtu SKP. Preliminarni rezultati kažejo, da uporabljen pristop omogoča tovrstne simulacije, saj glede na statistične in druge razpoložljive podatke dovolj dobro posnema stanje na terenu. Po rezultatih 6 % kmetij, ki se ukvarjajo izključno s poljedelstvom prispeva 9,6 % celotnega prihodka ustvarjenega v kmetijstvu. Rezultati modela kažejo, da kmetije v poljedelstvu lahko dosežajo dobre rezultate, v povprečju do 24 EUR POK/h. Učinki ekonomije obsega so še posebej očitni na večjih kmetijah, kjer se lahko rezultati gibljejo skoraj do 40 EUR POK/h. Vendar pa je pomen subvencij na tem tipu kmetij zelo velik in v večini primerov presega doseženo raven BDV. Tako je mogoče pričakovati izrazitejšo poslabšanje po reformi.

Opis (Description) EN

In this paper we present farm model applied to analyse arable farming sector in Slovenia. The rationale for the farm-level model is mainly based on the growing demand and need for a micro-simulation tools that can design and analyse different farm-level policies, capturing the heterogeneity of farms, both in terms of representation and impact of different policies. In this paper we focus on economic indicators that are extrapolated from farm level to the sector level. Approach is prepared to support national Strategic plan of the CAP. Preliminary results suggest that the developed approach allows such simulations, as it mimics the situation in the field well enough according to statistical and other available data. According to the results, 6% of farms with arable production contribute 9.6% of the total revenue generated in agriculture. Model results show that farms in arable sector could achieve good results, on average up to 24 EUR GM/h. The effects of economies of scale are particularly evident on larger farms, where results could range almost up to 40 EUR GM/h. However, the importance of subsidies is very high and, in most cases, exceeds the level of GM achieved. Thus, a more pronounced deterioration after the reform can be expected.

Objavljeno v (Published in)

FMA 23 : strategic farming in Scandinavia : the 23rd International Farm Management Congress, Copenhagen, 26 June - 01 July 2022. Copenhagen

Šifra

COBISS ID

Leto  
2022

Tipologija (Typology)

## 9. Drugi pomembni rezultati projektne skupine

Iz tega naslova je zagotovo pomembno, da je projektanta skupina s razvitim orodjem lahko podprla pripravo Strateškega načrta SKP za naslednje programsko obdobje in izvedla številne simulacije različnih ukrepov in možnosti. Da je orodje postalo referenčno orodje je iz tega naslova za raziskovalno skupino pomemben rezultat pričujočega projekta.

## 10. Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine

### 10.1. Pomen za razvoj znanosti

SLO

Pomemben vidik doprinosu k znanosti je na novo razvit pristop tipičnih kmetijskih gospodarstev (TKMG), ki odražajo slovensko kmetijstvo z različnih zornih kotov (proizvodna usmerjenost, specializiranost, diverzifikacija, velikostna struktura, proizvodni pogoji posamezne regije itd.) in pri tem se upošteva tudi ocene ekspertov glede tehnično-proizvodnih značilnosti posameznih definiranih gospodarstev. S tem smo pridobili veliko novih znanj, kaj se dogaja po posameznih tipih, kakšne ekonomske in okoljske kazalnike dosežajo posamezna gospodarstva. Možen je tudi vpogled v agregatni prispevek in pomen posameznega tipa gospodarstva, kot tudi sektorja (panoge) v celotnem kmetijstvu. Vse to pa zagotovo prispeva k večjemu

raziskovalnemu potencialu na tem področju.

S projektom smo po eni strani tako izboljšali in nadgradili že razvita obstoječa orodja. To velja tako za Modelne kalkulacije KIS, kot tudi model kmetijskih gospodarstev (MKMG), razviti pa so bili tudi novi modeli (samostojni moduli znotraj MKMG), kot tudi modeli TKMG. S tem pa se odpirajo številne nove raziskovalne teme in možnosti.

Pomemben del projekta se je nanašal na vključevanje dodatnih proizvodnih aktivnosti in dodatnih okoljskih kazalnikov na ravni kmetijskega gospodarstva. Tudi v tem delu gre za nov pristop in vir informacij, ki nadalje omogoča različne poglobljene analize.

ANG

An important aspect of the contribution to science is certainly the newly developed approach of typical agricultural holdings (TAH), which reflect Slovenian agriculture from various viewpoints (production orientation, specialization, diversification, size structure, production conditions of individual regions, etc.). And in doing so, the experts view regarding the technical and production characteristics of the individual farms is also considered. With this, we gained a lot of new knowledge about what is happening according to individual type, what economic and environmental indicators are achieved by individual farms. It is also possible to see the aggregate contribution and importance of each type of farm, as well as the sector in the entire agriculture. All this contributes to greater research potential in this area.

With the project we also improved and upgraded the already developed tools. This applies both to the Model Calculations of Agricultural institute of Slovenia and the Farm Model (FM) with new developed modules (independent modules within MF) and TAH models that have also been developed. This opens up many new research topics and possibilities.

An important part of the project referred to the inclusion of additional production activities and additional environmental indicators at the level of the agricultural holding. This work is also a new approach and a source of information that further enables various in-depth analyses.

## 10.2. Pomen za razvoj Slovenije

SLO

Z razvitim pristopom tipičnih kmetijskih gospodarstev, smo v Sloveniji pridobili modelno orodje, ki zasleduje sodobne trende tovrstnih orodj v svetu. Omogoča različne simulacije tako na ravni proizvodnih aktivnosti, kmetijskih gospodarstev, kot tudi posameznih sektorjev (panog) in agregata. Eden od namenov in možnosti je tudi podpora odločevalcev na ravni kmetijske politike. Tako model omogoča podporo pri strateških odločitvah, kot je denimo strateški načrt SKP za kar je bil tudi uporabljen. S tem je omogočena racionalnejša uporaba javnih sredstev.

Glede na veliko informativno vrednost dobljenih rezultatov po kmetijskih gospodarstvih tako za različne strokovne službe, študente in druge zainteresirane deležnike na področju kmetijstva je pomembno, da so rezultati kar se da ažurni in preverjeni. V bodoče bo tako možno periodično posodabljanje vhodne parametre in spremljati dogajanje na posameznem segmentu sektorja. Ključni rezultati so objavljeni v Katalogu tipičnih kmetijskih gospodarstev, ki je na voljo različnim zainteresiranim uporabnikom (od študentov, svetovalcev do odločevalcev v kmetijski politiki) in bo pomemben vir dodatnih informacij tako na ravni svetovanja, kot tudi različnega raziskovalnega in strokovnega dela, kar verjamemo bo pripomoglo k večji učinkovitosti na področju kmetijstva.

ANG

With the developed approach of typical agricultural farms, we have obtained a model tool in Slovenia that follows the modern trends of such tools in the world. It enables various simulations both at the level of production activities, farm level, as well as individual sectors and the aggregate. One of the purposes and possibilities is the support of decision-makers at the level of agricultural policy. Thus, the model provides support for strategic decisions, such as the CAP strategic plan, for which it was also used. This enables a more rational use of public funds.

Model results at farm and aggregated level have great informative value for various professional services, students and other interested stakeholders in the field of agriculture. Therefore, it is important that the results are as up-to-date and verified as possible. In the future, it will thus be possible to periodically update the input parameters and monitor what is going on in each segment of the sector. The key results are published in the Catalogue of typical agricultural holdings, which is available to various interested users (students, consultants, decision-makers in agricultural policy etc.) and will be an important source of additional information both at the level of advisory service and various professional work, which we believe will help to greater efficiency in the field of agriculture.

## 11. Vpetost raziskovalnih rezultatov projektne skupine

### 11.1. Vpetost raziskave v domače okolje

Kje obstaja verjetnost, da bodo vaša znanstvena spoznanja deležna zaznavnega odziva?

v domačih znanstvenih krogih  pri domačih uporabnikih

Kdo (poleg sofinancerjev) že izraža interes po vaših spoznanjih oziroma rezultatih?

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, različni kmetijsko gozdarski zavodi, različni raziskovalci s področja ekonomike kmetijstva, različne organizacije in združenja znotraj kmetijstva, študenti različnih profilov in smeri, banke za namen dodatnih informacij pri kreditiranju naložb v kmetijstvu

### 11.2. Vpetost raziskave v tuje okolje

Kje obstaja verjetnost, da bodo vaša znanstvena spoznanja deležna zaznavnega odziva?

v mednarodnih znanstvenih krogih  pri mednarodnih uporabnikih

Navedite število in obliko formalnega raziskovalnega sodelovanja s tujimi raziskovalnimi inštitucijami:

Ni bilo formalnega raziskovalnega sodelovanja.

Kateri so rezultati tovrstnega sodelovanja:

-

## 12. Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri projektu, katere konkretne rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni

Cilj

F.01 Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin

Zastavljen cilj  DA  NE

Cilj

Rezultat

Uporaba rezultatov

**F.02 Pridobitev novih znanstvenih spoznanj**

Zastavljen cilj  DA  NE

Rezultat

Uporaba rezultatov

**F.03 Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja**

Zastavljen cilj  DA  NE

Rezultat

Uporaba rezultatov

**F.04 Dvig tehnološke ravni**

Zastavljen cilj  DA  NE

Rezultat

Uporaba rezultatov

**F.05 Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja**

Zastavljen cilj  DA  NE

Rezultat

Uporaba rezultatov

**F.06 Razvoj novega izdelka**

Zastavljen cilj  DA  NE

Rezultat

Uporaba rezultatov

**F.07 Izboljšanje obstoječega izdelka**

Zastavljen cilj  DA  NE

Rezultat

Uporaba rezultatov

**F.08 Razvoj in izdelava prototipa**

Zastavljen cilj  DA  NE

Rezultat

Uporaba rezultatov

**F.09 Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije**

Zastavljen cilj  DA  NE

Rezultat

Uporaba rezultatov

**F.10 Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije**

Zastavljen cilj  DA  NE

Cilj

Rezultat

Ni dosežen

Uporaba rezultatov

Ni uporabljen

**F.11 Razvoj nove storitve**

Zastavljen cilj

DA  NE

Rezultat

Dosežen

Uporaba rezultatov

Delno

**F.12 Izboljšanje obstoječe storitve**

Zastavljen cilj

DA  NE

Rezultat

Dosežen

Uporaba rezultatov

V celoti

**F.13 Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov**

Zastavljen cilj

DA  NE

Rezultat

Ni dosežen

Uporaba rezultatov

Ni uporabljen

**F.14 Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih**

Zastavljen cilj

DA  NE

Rezultat

Ni dosežen

Uporaba rezultatov

Ni uporabljen

**F.15 Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz**

Zastavljen cilj

DA  NE

Rezultat

Dosežen

Uporaba rezultatov

V celoti

**F.16 Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz**

Zastavljen cilj

DA  NE

Rezultat

Dosežen

Uporaba rezultatov

V celoti

**F.17 Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso**

Zastavljen cilj

DA  NE

Rezultat

Dosežen

Uporaba rezultatov

Delno

**F.18 Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi,**

Zastavljen cilj

DA  NE

Rezultat

Dosežen

Uporaba rezultatov

V celoti

**F.19 Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")**

Zastavljen cilj

DA  NE

Cilj

Rezultat

Ni dosežen

Uporaba rezultatov

Ni uporabljen

**F.20 Ustanovitev novega podjetja ("spin off")**

Zastavljen cilj

DA  NE

Rezultat

Ni dosežen

Uporaba rezultatov

Ni uporabljen

**F.21 Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov**

Zastavljen cilj

DA  NE

Rezultat

Ni dosežen

Uporaba rezultatov

Ni uporabljen

**F.22 Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov**

Zastavljen cilj

DA  NE

Rezultat

Ni dosežen

Uporaba rezultatov

Ni uporabljen

**F.23 Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev**

Zastavljen cilj

DA  NE

Rezultat

Dosežen

Uporaba rezultatov

V celoti

**F.24 Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev**

Zastavljen cilj

DA  NE

Rezultat

Dosežen

Uporaba rezultatov

V celoti

**F.25 Razvoj novih organizacijskih in upravljavskih rešitev**

Zastavljen cilj

DA  NE

Rezultat

Dosežen

Uporaba rezultatov

Delno

**F.26 Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljavskih rešitev**

Zastavljen cilj

DA  NE

Rezultat

Dosežen

Uporaba rezultatov

Delno

**F.27 Prispevek k ohranjanju/varovanje naravne in kulturne dediščine**

Zastavljen cilj

DA  NE

Rezultat

Ni dosežen

Uporaba rezultatov

Ni uporabljen

**F.28 Priprava/organizacija razstave**

Zastavljen cilj

DA  NE

Cilj	
Rezultat	Ni dosežen
Uporaba rezultatov	Ni uporabljen
<b>F.29 Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete</b>	
Zastavljen cilj	<input type="radio"/> DA <input checked="" type="radio"/> NE
Rezultat	Ni dosežen
Uporaba rezultatov	Ni uporabljen
<b>F.30 Strokovna ocena stanja</b>	
Zastavljen cilj	<input checked="" type="radio"/> DA <input type="radio"/> NE
Rezultat	Dosežen
Uporaba rezultatov	V celoti
<b>F.31 Razvoj standardov</b>	
Zastavljen cilj	<input type="radio"/> DA <input checked="" type="radio"/> NE
Rezultat	Ni dosežen
Uporaba rezultatov	Ni uporabljen
<b>F.32 Mednarodni patent</b>	
Zastavljen cilj	<input type="radio"/> DA <input checked="" type="radio"/> NE
Rezultat	Ni dosežen
Uporaba rezultatov	Ni uporabljen
<b>F.33 Patent v Sloveniji</b>	
Zastavljen cilj	<input type="radio"/> DA <input checked="" type="radio"/> NE
Rezultat	Ni dosežen
Uporaba rezultatov	Ni uporabljen
<b>F.34 Svetovalna dejavnost</b>	
Zastavljen cilj	<input checked="" type="radio"/> DA <input type="radio"/> NE
Rezultat	Dosežen
Uporaba rezultatov	Uporabljen bo v naslednjih 3 letih
<b>F.35 Drugo</b>	
Zastavljen cilj	<input type="radio"/> DA <input checked="" type="radio"/> NE
Rezultat	Ni dosežen
Uporaba rezultatov	Ni uporabljen

**Komentar**

**13. Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja**

Vpliv	
<b>G.01. Razvoj visokošolskega izobraževanja</b>	
G.01.01. Razvoj dodiplomskega izobraževanja	<input type="radio"/> Ni vpliva <input type="radio"/> Majhen vpliv <input type="radio"/> Srednji vpliv <input checked="" type="radio"/> Velik vpliv
G.01.02. Razvoj podiplomskega izobraževanja	<input type="radio"/> Ni vpliva <input type="radio"/> Majhen vpliv <input type="radio"/> Srednji vpliv <input checked="" type="radio"/> Velik vpliv

Vpliv					
G.01.03.	<input type="text" value="Drugo"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
<b>G.02. Gospodarski razvoj</b>					
G.02.01.	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>
G.02.07.	Večji delež izvoza	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.02.08.	Povečanje dobička	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.02.09.	Nova delovna mesta	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.02.11.	Nov investicijski zagon	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.02.12.	<input type="text" value="Drugo"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
<b>G.03. Tehnološki razvoj</b>					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.03.04.	<input type="text" value="Drugo"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
<b>G.04. Družbeni razvoj</b>					
G.04.01.	Dvig kvalitete življenja	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.04.06.	<input type="text" value="Drugo"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
<b>G.05.</b>	<b>Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete</b>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>
<b>G.06.</b>	<b>Varovanje okolja in trajnostni razvoj</b>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>
<b>G.07. Razvoj družbene infrastrukture</b>					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>
G.07.02.	Prometna infrastruktura	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.07.03.	Energetska infrastruktura	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
G.07.04.	<input type="text" value="Drugo"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
<b>G.08.</b>	<b>Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva</b>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
<b>G.09.</b>	<input type="text" value="Drugo"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Komentar

#### 14. Naslov spletne strani za projekte, odobrene na podlagi Javnih razpisov za sofinanciranje ciljnih raziskovalnih projektov za leta 2017, 2018 in 2019

<https://www.bf.uni-lj.si/sl/raziskave/raziskovalni-projekti/65/razvoj-modela-za-sistematicno-spremljanje-ekonomskega-polozaja-in-analizo-vpliva-kmetijske-politike-na-ravni-tipicnih-kmetijskih-gospodarstev>

### C. Izjave

#### Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni;
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja in obdelavo teh podatkov za evidence ARRS;
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki (v primeru, da poročilo ne bo oddano z digitalnima podpisoma);
- so z vsebino poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta;
- bomo sofinancerjem istočasno z zaključnim poročilom predložili tudi elaborat, ki ga bomo posredovali v digitalni obliki ali po pošti, skladno z zahtevami sofinancerjev.

Potrjujemo zgoraj navedene izjave.

#### Podpisa:

Zastopnik oz. pooblaščenca oseba

in

Vodja programa/projekta

Nataša Poklar Ulrich

Digitalno podpisano

Jaka Žgajnar

Digitalno podpisano

#### ŽIG

Datum: 15. 07. 2022

Oznaka obrazca: 7csx-lgms-pc6y-7bzi-5r6p-rr6x-x





KATALOG  
TIPIČNIH  
KMETIJSKIH  
GOSPODARSTEV

Jaka Žgajnar  
Stane Kavčič  
Marija Tomšič  
Barbara Zagorc  
Jure Brečko  
Ana Hiti Dvoršak  
Ben Moljk  
Damjan Jerič

Ljubljana, 2022

# KATALOG TIPIČNIH KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Jaka Žgajnar (BF)

Stane Kavčič (BF)

Marija Tomšič (BF)

Barbara Zagorc (KIS)

Ana Hiti Dvoršak (KIS)

Jure Brečko (KIS)

Ben Moljk (KIS)

Damjan Jerič (KGZ MS)

Ljubljana, 2022

## Katalog tipičnih kmetijskih gospodarstev

Katalog je nastal v sodelovanju Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, Kmetijskega inštituta Slovenije in Kmetijsko gozdarskega zavoda Murska Sobota v okviru ciljnega raziskovalnega projekta z naslovom Razvoj modela za sistematično spremljanje ekonomskega položaja in analizo vpliva kmetijske politike na ravni tipičnih kmetijskih gospodarstev (V4-1809), ki sta ga financirala Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Javna agencija za raziskovalno dejavnost.

Avtorji:

Jaka Žgajnar (BF)  
Stane Kavčič (BF)  
Marija Tomšič (BF)  
Barbara Zagorc (KIS)  
Ana Hiti Dvoršak (KIS)  
Jure Brečko (KIS)  
Ben Moljk (KIS)  
Damjan Jerič (KGZ MS)

Avtor ilustracij: Ana Žgajnar

Izdajatelj in založnik: Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, zanjo: Nataša Poklar Ulrih

1. spletna izdaja

Spletni naslov: <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?id=135226>

Ljubljana, 2022

---

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 99877891

ISBN 978-961-6379-58-8 (PDF)

---

**VSEBINA**

UVOD ..... 12

Zahvala..... 13

Okrajšave in njihov pomen..... 14

Kako uporabljati in iskati rezultate po TKMG..... 15

    Agregatne ocene in simulacije..... 15

    Šifrant TKMG ..... 16

    Pomen barvne sheme za izbrane kazalnike..... 20

Metodološka izhodišča ..... 21

    Pristop tipičnih kmetijskih gospodarstev (TKMG) ..... 21

    Modelne kalkulacije (MK)..... 22

    Model kmetijskih gospodarstev (MKMG)..... 22

    Kratka razlaga ekonomskih kazalnikov ..... 24

    Kratka razlaga okoljskih kazalnikov ..... 26

Tipična kmetijska gospodarstva rezultati po tipih in povzetki agregatov ..... 28

Tipična kmetijska gospodarstva – Živinoreja..... 29

    Tipična kmetijska gospodarstva, usmerjena v prirejo mleka ..... 31

        Povzetek na ravni agregata za sektor prireje mleka..... 32

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0001\_LS\_4000\_00\_Tn ..... 34

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0003\_LS\_4500\_00\_Tn ..... 36

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0005\_LS\_5000\_00\_Tn ..... 38

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0006\_RJ\_6000\_00\_TN..... 40

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0008\_LČ\_7000\_00\_NT ..... 42

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0009\_ČB\_8000\_00\_TN..... 44

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0010\_LS\_6500\_00\_TN..... 46

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0010\_RJ\_7000\_00\_Tn ..... 48

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0012\_ČB\_8000\_00\_NT..... 50

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0012\_RJ\_7500\_00\_TN..... 52

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0014\_LS\_7000\_00\_NT..... 54

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0015\_LS\_6500\_00\_TN..... 56

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0016\_LČ\_7500\_00\_NT ..... 58

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLH\_0016\_LČ\_7500\_00\_NT ..... 60

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0018\_RJ\_7000\_To\_T0 ..... 62

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0019\_ČB\_9000\_00\_Nt ..... 64

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0025\_RJ\_6500\_No\_Tn ..... 66

        Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0025\_ČB\_7000\_Do\_TN ..... 68



Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK_0025_LS_5800_Go_TN.....	70
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK_0025_LS_5800_Vz_Nt.....	72
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK_0025_ČL_6500_Os_NT.....	74
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK_0035_LS_6200_Vz_NT.....	76
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK_0035_RJ_7000_Os_Tn.....	78
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK_0035_ČL_7000_Go_TN.....	80
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK_0035_ČB_9000_00_TN.....	82
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK_0048_ČB_7500_00_NT.....	84
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK_0055_ČB_8000_Go_NT.....	86
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK_0065_LS_7000_Vz_Nt.....	88
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK_0065_ČB_7500_Go_TN.....	90
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK_0080_ČB_7200_Do_TN.....	92
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLF_0180_ČB_8500_Go_Nt.....	94
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK_0180_ČB_8500_Go_Nt.....	96
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLF_0180_ČB_7500_Ju_TN.....	98
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK_0180_ČB_7500_Ju_TN.....	100
Tipična kmetijska gospodarstva, usmerjena v rejo krav dojlilj.....	103
Povzetek na ravni agregata za sektor reje krav dojlilj.....	104
Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOJ_0003_LS_0000_00_T0.....	106
Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOJ_0005_RJ_1000_Os_T0.....	108
Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOJ_0007_RI_0000_Os_T0.....	110
Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOJ_0040_LI_0000_00_T0.....	112
Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOJ_0030_LI_0000_00_T0.....	114
Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOP_0001_RJ_0850_Os_T0.....	116
Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOP_0002_LS_0950_00_T0.....	118
Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOP_0005_LS_1000_00_T0.....	120
Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOP_do05_LS_1000_00_T0.....	122
Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOP_0009_LS_1100_Os_Tn.....	124
Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOP_0014_lc_1200_Os_Tn.....	126
Tipična kmetijska gospodarstva, usmerjena v pitanje govedi.....	129
Povzetek na ravni agregata za sektor pitanja govedi.....	130
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG_0001_RJ_0850_Os_T0.....	132
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG_0002_LS_0950_00_T0.....	134
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG_0003_LS_1000_00_T0.....	136
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG_0006_RJ_0900_Os_TN.....	138
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG_0008_LS_1000_00_NT.....	140



Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG_0012_LR_1100_00_NT .....	142
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG_0017_LS_1200_00_Nt .....	144
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG_0025_LI_1250_00_Nt .....	146
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG_0060_lC_1300_Os_Tn .....	148
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG_0075_lC_1400_00_Nt .....	150
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG_0150_lC_1400_00_Nt .....	152
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPH_0150_lC_1400_00_Nt .....	154
Tipična kmetijska gospodarstva, usmerjena v rejo drobnice .....	157
Povzetek na ravni agregata za sektor reje drobnice .....	158
Tipično kmetijsko gospodarstvo - OVC_0040_JS_0000_00_TO.....	160
Tipično kmetijsko gospodarstvo - OVC_0015_JS_0000_00_TO.....	162
Tipično kmetijsko gospodarstvo - OVC_0075_JS_0000_00_TO.....	164
Tipično kmetijsko gospodarstvo - OVC_0235_JS_0000_00_TO.....	166
Tipično kmetijsko gospodarstvo - KOZ_0007_BU_0000_00_TO.....	168
Tipično kmetijsko gospodarstvo - KOZ_0040_SR_0000_00_TO .....	170
Tipično kmetijsko gospodarstvo - KOZ_0075_SR_0000_00_TO .....	172
Tipično kmetijsko gospodarstvo - KSI_0060_SR_0000_00_TO.....	174
Tipična kmetijska gospodarstva, usmerjena v prašičerejo.....	177
Povzetek na ravni agregata za sektor prašičereje .....	178
Tipično kmetijsko gospodarstvo - PLS_0007_ms_0550_Vz_Nt.....	180
Tipično kmetijsko gospodarstvo - PLS_0040_14_0900_Vz_NO.....	182
Tipično kmetijsko gospodarstvo - PLS_0120_14_0900_Vz_NO.....	184
Tipično kmetijsko gospodarstvo - PRP_0007_ms_0550_Vz_TN .....	186
Tipično kmetijsko gospodarstvo - PRP_0100_14_0900_Vz_NO .....	188
Tipično kmetijsko gospodarstvo - PRP_0300_14_0900_Vz_NO .....	190
Tipično kmetijsko gospodarstvo - PRP_0500_14_0900_Vz_NO .....	192
Tipična kmetijska gospodarstva, usmerjena v rejo perutnine .....	195
Povzetek na ravni agregata za sektor perutninarstva .....	196
Tipično kmetijsko gospodarstvo - PIŠ_015T_00_0000_Zh_00.....	198
Tipično kmetijsko gospodarstvo - PIŠ_060T_00_0000_Zh_00.....	199
Tipično kmetijsko gospodarstvo - PIŠ_020T_00_0000_Vz_NO .....	200
Tipično kmetijsko gospodarstvo - PIŠ_060T_00_0000_Vz_00.....	202
Tipično kmetijsko gospodarstvo - NES_4200_DD_0000_00_Tn .....	204
Tipično kmetijsko gospodarstvo - NES_200T_ZC_0000_00_NO.....	206
Tipično kmetijsko gospodarstvo - NES_0020_SS_0000_00_00.....	208
Tipična kmetijska gospodarstva – Poljedelstvo.....	211

Povzetek na ravni agregata za sektor poljedelstva .....	212
Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL_0004_ZK_4500_Vz_Nt .....	214
Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL_0008_ZK_5000_Vz_Nt .....	216
Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL_0015_ZK_6000_Vz_Nt .....	218
Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL_0015_ZK_5500_Go_NO .....	220
Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL_0015_Kr_5500_Go_NO .....	222
Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL_0015_ZK_6000_Vz_NO .....	224
Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL_0025_ZK_6000_Vz_NO .....	226
Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL_0040_ZK_6200_Vz_NO .....	228
Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL_0070_ZK_6500_Vz_NO .....	230
Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL_0150_ZK_6500_Vz_NO .....	232
Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL_1000_ZK_6500_Vz_NO .....	234
Tipično kmetijsko gospodarstvo - POF_1000_ZK_6500_Vz_NO .....	236
Tipična kmetijska gospodarstva - Trajni nasadi .....	239
Povzetek na ravni agregata za sektor trajnih nasadov .....	240
Tipična kmetijska gospodarstva, usmerjena v hmeljarstvo .....	243
Povzetek na ravni agregata za sektor hmeljarstvo .....	244
Tipično kmetijsko gospodarstvo - HME_0008_ZK_6000_Vz_NO .....	246
Tipično kmetijsko gospodarstvo - HME_0018_ZK_6000_Vz_NO .....	248
Tipična kmetijska gospodarstva, usmerjena v sadjarstvo .....	251
Povzetek na ravni agregata za sektor sadjarstva .....	252
Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD_0014_JA_0055_SV_Pe .....	254
Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD_0008_JO_0055_SV_Pe .....	256
Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD_0003_JV_0040_SV_Pm .....	258
Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD_0003_BJ_0020_Pr_Km .....	260
Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD_0003_BČ_0025_GV_Ko .....	262
Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD_0003_BK_0020_Pr_Ks .....	264
Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD_0001_BJ_0020_Pr_Kp .....	266
Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD_0001_BD_0020_GV_Ko .....	268
Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD_0001_BK_0015_ZO_Ks .....	270
Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD_0001_JO_0030_SV_Pm .....	272
Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD_0001_SJ_0011_SV_Ja .....	274
Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAV_0008_JO_0055_SV_Pe .....	276
Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAV_0003_BK_0020_Zo_Ks .....	278
Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAV_0003_BK_0025_GV_Ks .....	280
Tipična kmetijska gospodarstva, specializirana v oljkarstvo .....	283



Povzete na ravni agregata za sektor oljkarstva .....	284
Tipično kmetijsko gospodarstvo - OLJ_0140_OL_0800_Pr_OL.....	286
Tipično kmetijsko gospodarstvo - OLJ_0350_OL_0800_Pr_OL.....	288
Tipično kmetijsko gospodarstvo - OLV_0140_OV_0600_Pr_Og .....	290
Tipično kmetijsko gospodarstvo - OLV_0070_OV_0600_Pr_Og .....	292
Tipična kmetijska gospodarstva, usmerjena v pridelavo grozdja in vinarstvo .....	295
Povzetek na ravni agregata za sektor pridelave grozdja in vinogradništvo .....	296
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN_0000_GV_8500_00_Ve.....	298
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN_0001_GR_8500_Sv_Ve .....	300
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN_0001_GV_8500_Sv_Ve .....	302
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN_0005_GV_8500_Sv_Ve .....	304
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN_0012_GV_8500_Sv_Ve .....	306
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN_0001_GV_8500_Pr_TV.....	308
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN_0001_GR_9500_Pr_Ve.....	310
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN_0002_GR_7500_Pr_Te.....	312
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN_0005_GV_9500_Pr_Ve .....	314
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN_0005_GV_7500_Pr_Te.....	316
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN_0005_GR_9500_Pr_Ve.....	318
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN_0005_GR_7500_Pr_Te.....	320
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN_0012_GV_9500_Pr_Ve .....	322
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN_0012_GV_7500_Pr_Te.....	324
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN_0012_GR_9500_Pr_Ve.....	326
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN_0012_GR_7500_Pr_Te.....	328
Tipična kmetijska gospodarstva – Zelenjadarstvo.....	331
Povzetek na ravni agregata za sektor zelenjadarstva.....	332
Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEO_0005_ZO_0600_Pr_Pl .....	334
Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL_0004_ZS_0075_GO_kr .....	336
Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL_0003_ZS_0075_GO_bk.....	338
Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL_0003_CS_0035_VZ_bp .....	340
Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL_0003_SZ_0025_VZ_zp.....	342
Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL_0003_SK_0020_OS_tr .....	344
Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL_0005_Me_0025_00_zp .....	346
Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL_0002_Pr_0080_ZG_ra .....	348
Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL_0002_Rm_0012_ZG_bp .....	350
Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL_0002_Pm_0080_ZO_ra .....	352
Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL_0001_Pm_0080_ZO_br .....	354





Tipična kmetijska gospodarstva - Mešane kmetije .....	357
Tipično kmetijsko gospodarstvo - DPM_0005_LS_1000_00_T0 .....	358
Tipično kmetijsko gospodarstvo - DPM_0008_LS_1000_00_Tn .....	360
Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOM_0015_LI_0000_00_T0 .....	362
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLM_0025_LS_5800_Vz_Nt .....	364
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLM_0035_ČL_7000_Go_TN .....	366
Tipično kmetijsko gospodarstvo - MŽM_0015_LS_6500_Os_Tn .....	368
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VPM_0005_GV_8500_Sv_Ve .....	370
Tipično kmetijsko gospodarstvo - PVM_0025_ZK_6000_Vz_NO .....	372
PRILOGE .....	374

## KAZALO SLIK

Slika 1: Barvni semafor .....	20
Slika 2: Izbrani okoljski kazalniki in pomen obarvanosti ikonografij .....	21
Slika 3: Poraba izbranih proizvodnih virov in delež GVŽ na ravni sektorja prireje mleka (MLK, MLH) .	32
Slika 4: Poraba izbranih proizvodnih virov in delež GVŽ na ravni sektorja reje krav dojlj (DOJ, DOP) .....	104
Slika 5: Poraba izbranih proizvodnih virov in delež GVŽ na ravni sektorja pitanja goveda (MPG, MPH) .....	130
Slika 6: Poraba izbranih proizvodnih virov in delež GVŽ na ravni sektorja reje drobnice (OVC, KOZ, KSI) .....	158
Slika 7: Poraba izbranih proizvodnih virov in delež GVŽ na ravni sektorja prašičereje (PLS, PRP).....	178
Slika 8: Poraba izbranih proizvodnih virov in delež GVŽ na ravni sektorja perutninarstvo (PIŠ, NES)	196
Slika 9: Poraba izbranih proizvodnih virov na ravni sektorja poljedelstvo (POL) .....	212
Slika 10: Poraba izbranih proizvodnih virov na ravni sektorja trajnih nasadov (SAD, SAV, VIN, OLJ, OLV, HME) .....	240
Slika 11: Poraba izbranih proizvodnih virov na ravni sektorja hmeljarstva (HME) .....	244
Slika 12: Poraba izbranih proizvodnih virov na ravni sektorja sadjarstva (SAD, SAV) .....	252
Slika 13: Poraba izbranih proizvodnih virov na ravni sektorja oljkarstvo (OLJ, OLV) .....	284
Slika 14: Poraba izbranih proizvodnih virov na ravni sektorja pridelave grozdja in vinarstvo (VIN)...	296
Slika 15: Poraba izbranih proizvodnih virov na ravni sektorja zelenjadarstvo (ZEL, ZEO).....	332



## KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Prvi trije znaki za prevladujočo dejavnost živinoreje, poljedelstva oziroma mešanih kmetijskih gospodarstev .....	17
Preglednica 2: Okrajšave za pasme in prevladujoče kulture .....	17
Preglednica 3: Prevladujoča kmetijska dejavnost .....	18
Preglednica 4: Okrajšave prevladujočih sadnih vrst na TKMG .....	18
Preglednica 5: Prevladujoča pridelava na VIN TKMG .....	19
Preglednica 6: Okrajšave prevladujočih skupin in vrst zelenjadnic na TKMG .....	19
Preglednica 7: Kratice območij TKMG .....	19
Preglednica 8: Okrajšave prevladujoče sadne vrste po pomološki delitvi .....	20
Preglednica 9: Okrajšave za dodatno pojasnilo .....	20
Preglednica 10: Prikaz izbranih ekonomskih kazalnikov .....	24
Preglednica 11: Prikaz razčlenitve proračunskih plačil .....	25
Preglednica 12: Predvideno zniževanje OMD plačila za površine nad 70 ha .....	25
Preglednica 13: Prikaz izbranih okoljskih kazalnikov .....	26
Preglednica 14: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor prirej mleka (MLK, MLH) .....	32
Preglednica 15: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor reje krav dojlji (DOJ, DOP) .....	104
Preglednica 16: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor pitanja govedi (MPG, MPH) .....	130
Preglednica 17: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor reje drobnice (OVC, KOZ, KSI) .....	158
Preglednica 18: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor prašičereje (PLS, PRP) .....	178
Preglednica 19: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor perutninarstva (PIŠ, NES) .....	196
Preglednica 20: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor poljedelstva (POL) .....	212
Preglednica 21: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor trajnih nasadov (SAD, SAV, VIN, OLJ, OLV, HME) .....	240
Preglednica 22: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor hmeljarstva (HME) .....	244
Preglednica 23: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor sadjarstva (SAD, SAV) .....	252
Preglednica 24: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor oljkarstva (OLJ, OLV) .....	284
Preglednica 25: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor pridelave grozdja in vinarstvo (VIN) .....	296
Preglednica 26: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor zelenjadarstva (ZEL, ZEO) .....	332



## UVOD

Pred vami je Katalog tipičnih kmetijskih gospodarstev v Sloveniji. Gre za prvo tovrstno publikacijo in upamo, da ji bodo sledile še dopolnjene verzije. Obravnavana tipična kmetijska gospodarstva pokrivajo pomembnejše sektorje slovenskega kmetijstva. Preko proizvodne usmerjenosti, struktur proizvodnega načrta, intenzivnosti priraje in pridelave, proizvodnih pogojev, ki so pogosto vezani na določeno regijo, odslikavajo slovensko kmetijstvo z različnih zornih kotov. Izhodišča posameznega gospodarstva so bila definirana na podlagi dostopnih statističnih podatkov in drugih baz ter v okviru tematskih delavnic usklajena z eksperti za posamezna področja. Prikazani rezultati se nanašajo na cenovno stroškovna razmerja, veljavna v povprečju triletnega obdobja 2018–2020.

Gre za enega ključnih rezultatov projekta CRP V4-1809. Namenjen je iskanju različnih informacij po posameznih tipih kmetijskih gospodarstev in tudi vpogledu njihovega prispevka na agregatni ravni. Uporabnik lahko najde različne fizične, ekonomske in okoljske kazalnike po posameznem tipu. Verjamemo, da je v tem največja uporabna vrednost publikacije.

Izračuni temeljijo na povezovanju treh modelnih pristopov in sicer i) **modelov tipičnih kmetijskih gospodarstev** (TKMG), ii) **modelnih kalkulacij KIS** (MK) in iii) **modela kmetijskih gospodarstev** (MKMG). Možnosti, ki jih dopuščajo posamezni pristopi in njihovo povezovanje v kompleksno orodje so do določene mere tudi omejitve, s katerimi smo se soočili in zagotovo obstaja prostor za nadaljnje izboljšave postavljenega sistema.



## ZAHVALA

Raziskovalci projektne skupine se zahvaljujemo naročniku za podporo pri izvedbi in financiranju projekta CRP V4-1809. Posebej pa se želimo zahvaliti tudi vsem strokovnjakom, ki so tako ali drugače sodelovali na številnih delavnicah in so s svojim znanjem in izkušnjami pripomogli, da rezultati po TKMG bolje odražajo stanje na terenu in imajo s tem tudi večjo uporabno vrednost.



## OKRAJŠAVE IN NJIHOV POMEN

BDV	Bruto dodana vrednost
CO <sub>2</sub>	Ogljikov dioksid
DOJ	Reja krav dojilj
DOP	Reja krav dojilj z dopitanjem telet
DTM	Deteljno travna mešanica
EU	Evropska unija
ekv NPK	Ekvivalent mineralnega gnojila (NPK: dušik, fosfor, kalij)
FFS	Fitofarmaceutvska sredstva
GVŽ	Glav velike živine
HML	Hmeljarstvo
K <sub>2</sub> O	Kalij
KMG	Kmetijsko gospodarstvo
KOPOP	Kmetijsko-okoljska-podnebna plačila
KOZ	Reja koz
KSI	Reja koz in predelava mleka (sir)
KZU	Kmetijska zemljišča v uporabi
MLH	Prireja mleka in pridelava hmelja
MLK	Prireja mleka
MPG	Pitanje goveda
MPH	Pitanje goveda in pridelava hmelja
N	Dušik
NES	Reja kokoši nesnic
NSK	Popolna krmna mešanica za kokoši nesnice
OLJ	Oljkarstvo
OLV	Oljkarstvo in vinogradništvo
OMD	Območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost
OVC	Reja ovc
P <sub>2</sub> O <sub>5</sub>	Fosfor
PDM	Polna delovna moč
PIŠ	Reja pitovnih piščancev
PLS	Reja plemenskih svinj
POL	Pridelava poljščin
PRP	Pitanje prašičev
PVP	Proizvodno vezana plačila
SAD	Intenzivno sadjarstvo
SAV	Intenzivno sadjarstvo in vinogradništvo
SOPO	Shema za okolje in podnebje
TKMG	Tipična kmetijska gospodarstva
tm	Telesna masa
TPG	Toplogredni plini
VIN	Vinogradništvo in vinarstvo
ZEL	Pridelava zelenjadnic
ZEO	Pridelava zelenjadnic in oljk

## KAKO UPORABLJATI IN ISKATI REZULTATE PO TKMG

Vsak model je poenostavitev realnosti, zato so tudi rezultati, ki jih predstavljamo v tem katalogu, do določene mere posledica poenostavitev in jih je tako potrebno tudi presoјati. Prikazani rezultati se nanašajo na pogoje, ki so pri posameznem TKMG vnaprej določeni in hkrati so podvrženi omejitvam, ki jih zgoraj naštetih pristopi v tej fazi omogočajo. Kmetijstvo je zelo kompleksno in raznoliko in tako lahko kmetija, ki je v praksi mogoče na videz zelo podobna posameznemu gospodarstvu v tem katalogu, izkazuje bistveno drugačne rezultate. V takšnem primeru je potrebno rezultate prevetriti in jih pogledati čez prizmo odstopanj ključnih predpostavk. To sicer zahteva določeno mero izkušnosti, vendar je glede na pester nabor kmetijskih gospodarstev v katalogu mogoče poiskati približek iskane kmetije.

Pri uporabi kataloga svetujemo, da uporabnik najprej izbere tip gospodarstva, ki se glede na naravne danosti in proizvodne karakteristike najbolj približa iskanemu gospodarstvu, nato pa s pomočjo šifranta izbere ustrezno tipično kmetijsko gospodarstvo. Na ta način poiščemo enega ali več predstavnikov, ki se po ključnih karakteristikah najbolj približajo analiziranemu primeru. Za lažji pregled smo dodali tudi povzetek ključnih fizičnih kazalnikov po proizvodnih tipih v prilogah, kjer uporabnik na sorazmerno enostaven način lahko poišče ustrezno TKMG. Ta so združena v sumarnih preglednicah po posameznih usmeritvah. Na ta način lahko hitro najdete ključne razlike med posameznimi tipi. Podatkov je sicer nekoliko več, svetujemo pa, da uporabnik izbira glede na obseg izvajanja posameznih proizvodnih aktivnosti in razmerje KZU.

## AGREGATNE OCENE IN SIMULACIJE

Z modelom kmetijskih gospodarstev smo želeli dobiti vpogled v delovanje kmetijskih gospodarstev kot celote in ne le posameznih dejavnosti, ki se odvijajo na njih. Na podlagi tipičnih predstavnikov za kmetijska gospodarstva, ki imajo prevladujoč vir prihodkov iz določene aktivnosti, smo tipična kmetijska gospodarstva uvrstili v posamezne sektorje, ob upoštevanju velikostne strukture in nekaterih drugih značilnosti pa smo iz tipičnih kmetijskih gospodarstev poskusili sestaviti sliko celotnih sektorjev in tudi agregatno sliko slovenskega kmetijstva.

Dobljene rezultate lahko presoјamo z različnih zornih kotov. Zanimivi so tako rezultati posameznih tipičnih kmetijskih gospodarstev, razlike med njimi znotraj sektorjev, pa tudi med sektorji npr. za podobno velikost kmetijskih gospodarstev na podlagi določenega proizvodnega vira. Lahko pa poskusimo poiskati približek najbolj podobnega konkretnega kmetijskega gospodarstva in iskati vzporednice. Opravljena analiza ponuja tudi zanimive in dokaj poglobljene primerjave med sektorji, dodatno pa v slovenski prostor prinaša svež vpogled v strukturo celotnega agregata.

Čeprav so rezultati podvrženi vsem pomanjkljivostim, ki izhajajo iz pristopa in razpoložljivih podatkovnih podlag, odstopanja pri agregatnih ocenah od rezultatov ekonomskih računov in statističnih podatkov niso posebno velika. Iz tega bi lahko sklepali, da je zgrajen model lahko podlaga za spremljanje dogajanja v slovenskem kmetijstvu vsaj na agregatni ravni, na nižjih ravneh pa bodo vsekakor potrebne nadaljnje izboljšave.

Sektorski rezultati so za marsikoga verjetno presenetljivi, za boljšega poznavalca dogajanja in razvoja v posameznih sektorjih pa bržkone precej pričakovani. Razlike v ekonomski uspešnosti posameznih sektorjev so zelo velike, zato tudi ne preseneča, v katero smer se odvijajo spremembe v odvisnosti od naravnih pogojev, velikosti kmetijskih gospodarstev, angažmaja razpoložljive delovne sile ipd., nenazadnje pa tudi od proračunskih plačil, ki v posameznih sektorjih predstavljajo izjemno pomemben vir prihodkov, na agregatu celotnega kmetijstva pa se v marsikaterem letu že približajo bruto dodani vrednosti. Vse naštetu še toliko bolj velja na ravni posameznih kmetijskih gospodarstev. Z



razumevanjem teh in dodatnih dejavnikov je mogoče podati tudi dokaj zanesljive napovedi, kako velik vpliv imajo proračunska plačila in predvidene spremembe na tem področju na ekonomske kazalnike posameznih kmetijskih gospodarstev in celotnih sektorjev, kar je v tem obdobju še kako aktualno.

## ŠIFRANT TKMG

Za lažje iskanje kmetijskega gospodarstva, ki nas v nekem trenutku zanima, je poznavanje oziroma branje informacij iz šifranta TKMG zelo pomembno. Vsako TKMG ima določeno enovito šifro, ki omogoča enostavno iskanje in obdelavo podatkov vseh TKMG. Šifre za vsa TKMG so načeloma sestavljene po enotnem sistemu iz šestdelne kode, ki zajema 22 znakov, pri tem pa so posamezni deli šifre ločeni s podčrtajem »\_«.

Zaradi specifik posameznih usmeritev lahko pride do določenega razlikovanja v pomenu zadnjih 14 vsebinskih znakov (npr. pri prireji mleka nas zanima pasma, št. krav molznic in prireja, pri sadjarskem kmetijskem gospodarstvu pa prevladujoča sadna vrsta ter intenzivnost ključne vrste). Prvi trije znaki pa vedno pri vseh predstavljajo TIP kmetijskega gospodarstva. Zaradi slednjega smo razlago šifranta razdelili v dva dela. V prvem delu pojasnjujemo pomen posameznih delov šifer za vsa TKMG, posebnosti, ki veljajo za trajne nasade in zelenjadnice pa predstavljamo v drugem delu tega poglavja.

Sedemnajstmestna koda TKMG je sestavljena iz šestih delov:

- **prvi trije znaki** predstavljajo prevladujočo dejavnost na TKMG ali pa kombinacijo prevladujočih dveh dejavnosti na njem: MLK = mleko, NES = nesnice, POL = poljedelstvo, PRP = prašiči pitanci, MLH = mleko + hmelj; DOJ = dojlje, DOP = dojlje + pitanje, SAD = sadjarstvo, OLJ = oljkarstvo, VIN = vinogradništvo in vinarstvo, ZEL = zelenjadarstvo ipd.
- **drugi štirje znaki** predstavljajo obseg prevladujoče dejavnosti, podane v hektarjih ali številu živali: npr. 0065 = 65 krav, 200T = 200 tisoč nesnic, 0150 = 150 ha, 0500 = 500 stojišč ipd.
- **dva znaka v tretjem delu** šifre ponazarjata: pasmo v živinoreji (LS = lisasta, ČB = črno-bela ...), tip poljedelske proizvodnje (ZK = žita in koruza; Kr = veliko krompirja v kolobarju), način trženja v perutninarstvu, prevladujočo sadno vrsto ipd.
- **sledijo štirje znaki**, ki (kjer je možno) govorijo o intenzivnosti proizvodnje: npr. mlečnost v laktaciji v kg, dnevni prirast v g, pridelek na ha v kg ipd.
- **naslednja dva znaka** predstavljata območje, na katerem se obravnavani tip TKMG najbolj verjetno pojavi: Go = Gorenjska, Vz = Vzhodna Slovenija, Zh = Zahodna Slovenija, Os = Osrednja Slovenija, To = Tolminsko ipd.
- **zadnja dva znaka** pa na kratek način povesta, s kakšnimi kmetijskimi površinami ta gospodarstva razpolagajo: N0 = samo njive, Nt = pretežno njive, NT = precej izenačeno razmerje, Tn = prevladuje travinje, T0 = samo travinje, 00 = brez kmetijskih površin), ipd.

Za področje **živinoreje, poljedelstva in mešanih kmetijskih gospodarstev** so uporabljene naslednje šifre za prevladujočo dejavnost ali kombinacijo dveh ali več prevladujočih dejavnosti.



Preglednica 1: Prvi trije znaki za prevladujočo dejavnost živinoreje, poljedelstva oziroma mešanih kmetijskih gospodarstev

ŠIFRA	opis
MLK	prireja mleka
DOJ	reja dojilj
DOP	reja dojilj z dopitanjem telet
MPG	pitanje goveda
MLH	prireja mleka in pridelava hmelj
MPH	pitanje goveda in pridelava hmelja
OVC	reja ovc (meso)
KOZ	reja koz (mleko)
KSI	reja koz in predelava mleka (sir)
PLS	reja plemenskih svinj
PRP	pitanje prašičev
PIŠ	reja pitovnih piščancev
NES	reja kokoši nesnic
POL	pridelava poljščin
xxF	Kmetijsko gospodarstvo je organizirano kot farma – razlika pri zaposleni delovni sili (prva dva znaka nakazujeta prevladujočo dejavnost)
xxM	mešana kmetijska gospodarstva (prva dva znaka (xx) opisujeta prevladujoči dve aktivnosti)

Za pasme in prevladujoče kulture so na tem področju uporabljene šifre, prikazane v naslednji preglednici.

Preglednica 2: Okrajšave za pasme in prevladujoče kulture

ŠIFRA	razlaga
LS	lisasta pasma
RJ	rjava pasma
ČB	črno-bela pasma
LČ	lisasta in črno-bela pasma
ČL	črno-bela in lisasta pasma
LR	lisasta in rjava pasma
LI	lisasta pasma in križanci z limuzin pasmo
lc	limuzin in šarole pasma ter križanci z njima
JS	oplemenjena jezersko solčavska pasma (JSR)
SR	srnasta pasma
BU	burska pasma
ms	različne pasme (prašičev)
14	križanci 12 x 44
ZK	žito in koruza (prevladujeta v kolobarju)
Kr	krompir (pomemben delež v kolobarju)
<b>Pri kokoših nesnicah namesto pasme na tem delu šifre</b>	
SS	pretežno za lastno rabo (samooskrba)
DD	v okviru dopolnilne dejavnost
ZC	prodaja preko zbirnega centra

Šifranti TKMG pri **trajnih nasadih in zelenjadnicah** so določeni prav tako po enotnem sistemu. V nadaljevanju sledi razlaga določitev šifer na izbranih primerih.

Primer 1: SAD\_0014\_JA\_0055\_SV\_Pe

Primer 2: ZEL\_0004\_ZS\_0075\_GO\_kr

**Prvi trije znaki** predstavljajo prevladujočo kmetijsko dejavnost na TKMG. V prvem primeru okrajšava SAD pove, da na kmetijskem gospodarstvu prevladuje intenzivno sadjarstvo, v drugem primeru pa okrajšava ZEL pove, da na kmetijskem gospodarstvu prevladuje pridelava zelenjadnic. Vse okrajšave za trajne nasade in zelenjadnice so prikazane v preglednici 3.

*Preglednica 3: Prevladujoča kmetijska dejavnost*

ŠIFRA	opis
HML	hmeljarstvo
OLJ	oljkarstvo
OLV	oljkarstvo in vinogradništvo
SAD	intenzivno sadjarstvo
SAV	intenzivno sadjarstvo in vinogradništvo
VIN	vinogradništvo in vinarstvo
ZEL	zelenjadnice
ZEO	zelenjadnice in oljke

**Naslednji štirje znaki** ponazarjajo velikost prevladujoče kmetijske dejavnosti na TKMG.

Na primeru 1 znaki »0014« pomenijo, da je velikost intenzivnega sadovnjaka na TKMG 14 ha. Posebnost je pri oljkah, kjer je velikost napisana v arih in ne v hektarih (npr.: znaki 0140 predstavljajo 140 ar). Na primeru 2 znaki »0004« pomenijo letno zasajeno površino z zelenjadnicami.

**Naslednja dva znaka** ponazarjata prevladujočo sadno vrsto oziroma prevladujoče sadne vrste in skupine zelenjadnic ali vrsto zelenjadnice.

Pomen posameznih okrajšav je prikazan v preglednicah 4, 5 in 6.

*Preglednica 4: Okrajšave prevladujočih sadnih vrst na TKMG*

ŠIFRA	razlaga
BČ	breskve in češnje
BD	breskve in drugo
BJ	breskve in jabolka
BK	breskve in kaki
JA	jabolka
JB	jabolka in breskve
JO	jabolka in orehi
JV	jabolka in vino
OL	oljke
OV	oljke, vinograd
SJ	jagodičje in drugo

Preglednica 5: Prevladujoča pridelava na VIN TKMG

ŠIFRA	razlaga
GV	vino
GR	grozdje

Preglednica 6: Okrajšave prevladujočih skupin in vrst zelenjadnic na TKMG

ŠIFRA	razlaga
ZS	zelje in solata
CS	čebula, solata in druge vrste
SZ	solata, zelje in druge vrste
Me	večje število različnih vrst zelenjadnic
Pr	plodovke, radič in druge vrste
Rm	radič in druge vrste
Pm	plodovke in druge vrste
ZO	zelenjadnice in oljke

**Sledijo štiri znaki**, ki prikazujejo pridelek glavne vrste na hektar. Na primeru 1, okrajšava »JA« pomeni, da na TKMG prevladuje intenzivni nasad jabolk, znaki »0055« pa pridelek jabolk, ki znaša 55 t/ha. Pri oljkah se pridelek prikazuje s količino olja na hektar. Na primer znaki »0800« pomenijo, da je pridelek oljk 800 l olja na hektar. Pri ZEO (zelenjadnice in oljke) je kot pridelek prikazana količina olja na hektar. Na primeru 2 kratica »ZS« pomeni, da na TKMG prevladuje pridelava zelja in solate, znaki »0075« pa pridelek zelja, ki znaša 75 t/ha.

**Naslednja dva znaka** predstavljata območje, na katerem se obravnavani tip TKMG najverjetneje pojavi (Preglednica 7).

Preglednica 7: Kratice območij TKMG

ŠIFRA	razlaga
SV in VZ	vzhodna Slovenija
OS	Osrednja Slovenija
GO	Gorenjska
Pr	Primorska
ZO	zahodna Slovenija - obala
ZG	zahodna Slovenija - Goriška
GV	Goriška in Vipavska
00	brez opredeljene regije

**Zadnja dva znaka** pri sadjarskih kmetijah predstavljata prevladujočo sadno vrsto po pomološki delitvi. Na našem primeru 1 kratica »Pe« pomeni, da na izbranem TKMG prevladujejo pečkarji. Preostale okrajšave so navedene v preglednici 8.



Preglednica 8: Okrajšave prevladujoče sadne vrste po pomološki delitvi

ŠIFRA	razlaga
00	ni pomembno
Ja	jagodičje
Ko	koščičarji
Km	koščičarji in mešano
Kp	koščičarji in pečkarji
Ks	koščičarji in sredozemske sadne vrste
Og	olje, grozdje
Ol	oljke
Pe	pečkarji
Pm	pečkarji in mešano

**Zadnja dva znaka** na kmetijah, kjer prevladujejo zelenjadnice in vinogradi, predstavljata dodatno pojasnilo. Na primeru 2 kratica »kr« pomeni, da na izbranem TKMG pridelujejo tudi krompir. Ostale okrajšave in njihov pomen je prikazan v naslednji preglednici.

Preglednica 9: Okrajšave za dodatno pojasnilo

ŠIFRA	razlaga
kr	pridelujejo krompir
bk	ne pridelujejo krompirja
bp	ne pridelujejo plodovk
pl	pomembna pridelava plodovk
zp	na kmetiji imajo plastenjak (zaščiteni prostor)
tr	zelenjadnice pridelujejo večinoma za neposredno prodajo
ra	pridelujejo tudi radič
br	ne pridelujejo radiča
Ve	vinogradi v vertikali
Te	vinogradi na terasah
TV	vinogradi na terasah in vertikali

## POMEN BARVNE SHEME ZA IZBRANE KAZALNIKE

Pri prikazu rezultatov po TKMG smo uporabili barvno shemo, ki nakazuje, kam se umeščajo vrednosti po izbranem kazalniku posameznega gospodarstva glede na vrednosti, dosežene pri vseh ostalih TKMG. Pri tem zelene vrednosti pomenijo ugodno vrednost kazalnika, rdeče pa ravno nasprotno. Intenzivnejša kot je barva, večje je odstopanje od povprečja. Rumen odtenek pa pomeni, da se vrednost izbranega kazalnika nahaja v območju povprečnih vrednosti (Slika 1).



Slika 1: Barvni semafor

Pri posameznem gospodarstvu smo tako vključili kazalnik za dosežno BDV/h. Barva kroga nakazuje, kakšne so vrednosti glede na ostala gospodarstva.



Izmed okoljskih kazalnikov smo izbrali nabor petih kazalnikov, ki preko obarvanih ikonografij nakazujejo, za kakšne vrednosti gre z vidika agregata (Slika 2). Pri posameznem TKMG se prikazani relevantni kazalci izračunajo glede na proizvodni načrt.



Slika 2: Izbrani okoljski kazalniki in pomen obarvanosti ikonografij

## METODOLOŠKA IZHODIŠČA

### PRISTOP TIPIČNIH KMETIJSKIH GOSPODARSTEV (TKMG)



TKMG lahko opredelimo kot **statičen model**, ki omogoča simuliranje in analizo različnih dejavnikov na ravni **proizvodnega načrta** kmetijskega gospodarstva. Pri tem proizvodni načrt odsluži pričakovano situacijo na določenem tipu kmetijskega gospodarstva, ki je tako predstavnik večjega števila kmetijskih gospodarstev v praksi. Torej ne gre za konkretno kmetijsko gospodarstvo pač pa povprečnega predstavnika za določeno skupino.

Pri določitvi TKMG smo izhajali iz osmih osnovnih tipov kmetovanja (pridelovanje poljščin, vrtnarstvo, trajni nasadi, reja pašne živine, prašičereja in perutninarstvo, mešana rastlinska pridelava, mešana živinoreja, mešana živinoreja in rastlinska pridelava), ki smo jih že na začetku razširili s podtipi kot so npr. pri reji pašne živine: prireja mleka, pitanje govedi, reja krav dojilj in reja drobnice in pri trajnih nasadih vinogradništvo, sadjarstvo, oljkarstvo in hmeljarstvo, podobno kot so kmetijska gospodarstva razvrščena v tipologiji kmetijskih gospodarstev na ravni Evropske unije.

Na podlagi zastopanosti določenih dejavnosti (sektorjev) v skupni vrednosti kmetijske proizvodnje v Sloveniji smo se odločili, s kolikšnim številom TKMG bo zastopana posamezna dejavnost v naboru TKMG. Izhodišče je bilo, da bo odstotni delež v skupni vrednosti kmetijske proizvodnje v Sloveniji zastopan z eno TKMG. Tega načela se nismo strogo držali, ker so nekateri sektorji v skupni vrednosti kmetijske proizvodnje precej skromno zastopani, vseeno pa se kmetijska gospodarstva v njem preveč razlikujejo, da bi to pestrost lahko pokrili mogoče celo z enim samim tipičnim predstavnikom. To



pomeni precej bolj pester nabor TKMG, pomeni pa tudi, da imajo posamezna TKMG, predstavljena v katalogu, zelo različen utežni delež, ko smo na koncu izračunali kazalnike za posamezne sektorje in skupni agregat. Natančnejši izračun utežnih deležev izhaja iz dejanske zastopanosti kmetijskih gospodarstev določenih velikostnih razredov pri analiziranem sektorju.

## MODELNE KALKULACIJE (MK)

Modelne kalkulacije Kmetijskega inštituta Slovenije (KIS) so izdelane v okviru strokovne naloge Spremljanje razvoja kmetijstva v Sloveniji, katere naročnik je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Njihov osnovni namen je **spremljanje stroškov in ekonomskega položaja pridelave posameznega kmetijskega proizvoda**, skozi obdobje (od leta 1992 dalje) pa so modelne kalkulacije postale tudi pomembna **podatkovna zbirka** za podporo odločanju v slovenskem kmetijstvu.



V modelne kalkulacije iz t. i. standardnega nabora so trenutno vključene kalkulacije za osnovne rastlinske pridelke (pšenico, ječmen, ajdo, oljno ogrščico, koruzo za zrnje, silažno koruzo, seno, travno silažo, pašo, jedilni krompir, namizna jabolka, namizne hruške, namizne breskve, grozdje vertikalna, grozdje terase) in živalske proizvode (mleko, mlado pitano govedo, prašiče, jagnjeta, kozje mleko, pitovne piščance, jarkice in jedilna jajca). Poleg kalkulacij iz standardnega nabora so izdelane tudi kalkulacije za zelenjadnice: solata (spomladanska, poletna, jesenska), pozno zelje za predelavo, zelje za presno porabo, zgodnji krompir, čebula - hibrid (pridelava iz semena, pridelava iz čebulčka), solatne kumare (zavarovan prostor), paradižnik, paprika (na prostem in v zavarovanem prostoru), endivija/radič, korenček in stročji fižol, česen in cvetača.

Razvoj modelnih kalkulacij KIS se je začel v 90-ih letih prejšnjega stoletja, ko so bili izdelani prvi samostojni simulacijski modeli, ki na podlagi opredeljenih (izbranih) vhodnih tehnoloških parametrov omogočajo oceniti porabo inputov in s tem stroške proizvodnje pri posameznem kmetijskem pridelku. Poraba inputov je odvisna od intenzivnosti (pridelka), velikosti parcele ali črede, oddaljenosti, nagiba in ponekod še od nekaterih drugih tehnoloških parametrov. Modelne kalkulacije KIS so pomembno simulacijsko orodje oziroma **simulacijski model**, ki zaradi vgrajenih funkcijskih odvisnosti in dinamičnih povezav omogočajo simuliranje kmetijske proizvodnje v različnih pridelovalnih razmerah in pogojih ter omogočajo enostavno vključevanje dodatnih različnih rastlinskih pridelkov in živalskih proizvodov. Neposredno po posameznih pridelkih modelne kalkulacije vključujejo vse stroške, ki so povezani s proizvodnjo, in ne le spremenljivih stroškov, kar omogoča tudi neposredno primerjavo skupnih stroškov s skupnim prihodkom ter izračun različnih ekonomskih kazalnikov.

Več o modelnih kalkulacijah lahko najdete na spletni strani KIS<sup>1</sup>.

## MODEL KMETIJSKIH GOSPODARSTEV (MKMG)

Model kmetijskih gospodarstev (MKMG) lahko uvrstimo med orodja, ki sledijo sodobnim trendom analiz agrarnih ekonomistov na tem področju. V slovenskem prostoru zagotovo predstavlja edinstveno orodje, ki nadgrajuje doslej dostopna orodja, s tem pa širi tudi polje možnih analiz. Če so bili še do pred

<sup>1</sup>[https://www.kis.si/MODELNE\\_KALKULACIJE\\_2](https://www.kis.si/MODELNE_KALKULACIJE_2)

kratkim vodilni modeli na ravni sektorja (modeli, ki so temeljili predvsem na konceptu splošnega in delnega ravnovesja), pa je v zadnjem času vse večji poudarek na modelih, ki omogočajo simuliranje na **ravni kmetijskih gospodarstev** oziroma **izbranem agregatu** (mikro-simulacijski modeli).

MKMG, ki je bil zasnovan v okviru projekta CRP V4-1423, uporabljen pa pri več projektih med drugimi pri projektu CRP V4-1608 in CRP V4-2019, največji razvoj pa je doživel pri projektu CRP V4-1809, v sklopu katerega je nastal tudi ta priročnik. Gre za orodje, ki temelji na pristopu matematičnega programiranja in omogoča raznovrstne analize na ravni proizvodnega načrta kmetijskega gospodarstva. Zasnovan je na modularnem pristopu v obliki elektronskim preglednic v MS Excelu in se povezuje s kompleksnim sistemom **modelnih kalkulacij** Kmetijskega inštituta Slovenije kot ključnega referenčnega vira analitičnih in ekonomskih rezultatov na ravni proizvodnih aktivnosti.



Gre za statične modele, ki pomagajo pri oceni različnih ekonomskih, fizičnih in okoljskih kazalnikov ter delujejo v okviru v naprej določenih mej. Osrednji namen je tako prilagoditev posameznih modelnih kalkulacij pogojem analiziranega kmetijskega gospodarstva, ki nadalje vstopajo v proizvodni načrt, ta pa je osnova za analiziranje razmer na ravni gospodarstva. To omogoča poleg simuliranja razmer na tipičnem kmetijskem gospodarstvu tudi analize na različnih ravneh proizvodnega načrta, kot tudi posamezne proizvodne aktivnosti, ki se na danem kmetijskem gospodarstvu izvaja.

Model kmetijskih gospodarstev je zasnovan po načelih **matematičnega programiranja** z omejeno optimizacijo. To omogoča uporabo različnih tehnik pri reševanju proizvodnega načrta, kot osnovnega nivoja reševanja problema. V dani različici je uporabljeno klasično **linearno programiranje**, ob nadgradnji pa je možno uporabiti tudi druge tehnike in koncepte omejene optimizacije. V osnovi matematičen model na ravni kmetijskega gospodarstva predstavlja linearna kombinacija proizvodnih aktivnosti, ki zadostijo danim omejitvam analiziranega problema. Gre za t. i. matriko proizvodnih možnosti. Posamezna aktivnost je sestavljena iz različnih tehnoloških koeficientov, pogosto imenovanih tudi input-output koeficientov, ki odražajo prispevek k realizaciji ciljne funkcije (npr. maksimiranje pokritja) s strani dodatne enote, ki bi vstopala v proizvodni načrt. Pri tem je seveda potrebno upoštevati dane omejitve (različne kategorije). Ob tem posamezne aktivnosti vstopajo v optimalni načrt tako, da zadostijo danim omejitvam in dosežajo maksimum oziroma minimum ciljne funkcije. V primeru danih analiz smo iskali optimalni proizvodni načrt ob maksimiranju BDV. Seveda bi lahko izbrali tudi katerega od drugih ekonomskih ali fizičnih kazalnikov. Pa vendar pri definiranju TKMG ni šlo za klasično optimizacijo, saj smo iskali proizvodni načrt, ki bi ga srečali tudi v praksi, ta pa ni nujno optimalen iz ekonomskega vidika, saj gre pogosto za kompromis med različnimi cilji in pogoji, ki pa ne sledijo maksimiranju ekonomskega rezultata. Tako smo izhajali iz predpostavke rekonstruiranja proizvodnega načrta. Gre za t. i. postopek delne optimizacije, ki pomeni nadgradnjo s kompleksnim sistemom enačb, ki omogočajo iskanje vrednosti tistih spremenljivk, katerih vrednosti ne poznamo in jih želimo izračunati na način, da bo slika proizvodnega načrta na kmetijskem gospodarstvu odlikavala situacijo v praksi in bo hkrati tudi tehnološko skladna. Ključni namen tako ni optimizacija proizvodnje, pač pa poizkus posnetka trenutne situacije na kmetijskem gospodarstvu.



## KRATKA RAZLAGA EKONOMSKIH KAZALNIKOV

Pri posameznih TKMG smo izračunavali različne ekonomske kazalnike. Kazalniki so prikazani v absolutni vrednosti za TKMG (EUR) in nekateri med njimi preračunani tudi na enoto površine (EUR/ha), polnovredne delovne moči (EUR/PDM) ali uro efektivno vložnega dela (EUR/h). Za tipična kmetijska gospodarstva, ki so brez obdelovalnih površin, kazalniki na površino niso prikazani. Da bi bil katalog preglednejši, smo vanj za vsa TKMG enotno vključili naslednje kazalnike.

Preglednica 10: Prikaz izbranih ekonomskih kazalnikov

Ekonomski kazalniki		
<b>Prihodki</b>	(EUR)	(EUR/ha)
Tržni prihodki	(EUR)	(EUR/ha)
Proračunski dodatki	(EUR)	(EUR/ha)
<b>Spremenljivi stroški</b>	(EUR)	(EUR/ha)
<b>Bruto dodana vrednost</b>	(EUR)	(EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>		
Prihodki na PDM	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	(EUR/PDM)	

Podlaga za izračun ekonomskih kazalnikov so povprečne cene (inputov, dela in odkupnih cen) iz obdobja 2018–2020. S tem smo zmanjšali predvsem vpliv medletnih nihanj v cenah.

Tržni prihodki predstavljajo vrednost proizvodnje, doseženo skozi prodajo kmetijskih proizvodov (in domačo porabo le-teh), vedno kot finalno proizvodnjo na kmetijskem gospodarstvu.

Proračunski dodatki vključujejo neposredna plačila (osnovno plačilo, zeleno plačilo, proizvodno vezana plačila) in plačilo za gospodarjenje na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD) v istem obdobju kot velja za cene (2018–2020).

Prihodki so seštevek tržnih prihodkov in proračunskih dodatkov.

Spremenljivi stroški so obračunani na način, da pri kombinaciji tržnih in netržnih aktivnosti na posameznem TKMG ne pride do njihovega podvajanja. Specifiko na določenih, večinoma večjih TKMG, predstavlja redno zaposlena (zunanja) delovna sila. V tem primeru smo bruto-bruto stroške teh zaposlenih vključili v obračun spremenljivih stroškov, za boljše primerljivost s TKMG, ki nimajo zaposlenih, pa smo kot variantni izračun na naslednjem listu prikazali tudi kazalnike brez stroškov zaposlene delovne sile (kot da bi kmetijsko gospodarstvo razpolagalo z dovolj lastne delovne sile). V tem primeru so obračunani spremenljivi stroški nižji, bruto dodana vrednost pa višja. Pomembno pa ta specifika vpliva na kazalnik bruto dodane vrednosti na uro (lastnega/domačega) dela, saj se angažma domače delovne sile med obema variantama lahko zelo razlikuje.

Bruto dodana vrednost (BDV) je izračunana iz razlike med prihodki in spremenljivimi stroški. Ker v obratoslovju namesto izraza bruto dodana vrednost pogosteje uporabljamo termin pokritje, v opisu pod preglednico praviloma uporabljamo ta izraz, saj se je tudi v Sloveniji močnejše uveljavil.

Bruto dodana vrednost na uro (BDV/h) je izračunana iz bruto dodane vrednosti in efektivnih uporabljenih delovnih ur lastne/domače delovne sile (glejte tudi zgornji opis za spremenljive stroške). Izračun efektivnih uporabljenih delovnih ur izhaja iz normirane porabe dela na enoto določene aktivnosti in njenega obsega na obravnavanem TKMG, sešteto za vse aktivnosti v aktualnem proizvodnem načrtu tega TKMG. Tej vsoti je prištet 2–3 % pavšal delovnih ur za aktivnosti, ki niso povezane z izvedbo tehnoloških operacij na KMG, ampak za vodenje evidenc in podobna nujna





opravila, brez katerih KMG ne more obratovati. Na manjših TKMG je prištet višji odstotek, na večjih pa nižji.

Dodatno smo prikazali še rezultat izračuna prihodka in bruto dodane vrednosti na PDM. Za primerjavo med TKMG in zlasti z ostalimi panogami v nacionalni ekonomiji je vsekakor zanimivejši slednji. Ker pa na KMG razpoložljiva domača delovna sila pogosto ni polno učinkovito zaposlena (niso vsi udeleženi z (najmanj) 1.800 učinkovnimi urami delovnega vloška), tega rezultata v komentarju pod tabelami ne obravnavamo tako pogosto kot pri razlagi rezultatov v gospodarstvu, kjer je to eden izmed ključnih kazalnikov uspešnosti gospodarjenja predvsem v nekoliko večjih družbah.

Dodatno pa pri vsakem analiziranem tipičnem kmetijskem gospodarstvu predstavljamo tudi strukturo prejetih proračunskih plačil, ki je prikazana kot vsota pri ekonomskih kazalnikih.

*Preglednica 11: Prikaz razčlenitve proračunskih plačil*

<b>Proračunska plačila razčlenjeno</b>	
Vračilo trošarine	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	(EUR)
OMD	(EUR)
PVP - živinoreja	(EUR)
PVP - rastlinska	(EUR)

Razčlenjen prikaz proračunskih plačil vključuje plačila glede na trenutno veljavno shemo ukrepov SKP. Proizvodno nevezana plačila zajemajo ustrezna plačila iz naslova prvega stebra SKP. Pri tem smo na ravni posameznega kmetijskega gospodarstva izhajali iz ocenjene višine plačilnih pravic. Tako smo poleg osnovnega in zelenega plačila zajeli tudi zgodovinsko plačilo (različno po TKMG). Slednje smo izračunali na podlagi informacij proizvodnega načrta ob predpostavki, da se ta v zadnjih 15. letih ni spreminjal, pri tem pa smo upoštevali posebnosti izračuna višine zgodovinskih plačil po posameznih usmeritvah. K vrednosti plačilne pravice smo prišteli tudi zeleno komponento. Pri tem velja opozoriti, da v kolikor TKMG najema obdelovalne površine, izračuni predpostavljajo isto višino plačilnih pravic kot velja za lastne površine, kar v praksi seveda pogosto ne drži. Te ocene se odražajo tudi v kazalniku »Skupaj proizvodno nevezana plačila«. Ločeno prikazujemo višini plačil za območja z omejenimi dejavniki. Ta se izračunajo glede na število točk težavnosti, ki so pripisana posameznemu gospodarstvu glede na pridelovalne razmere. Po trenutno veljavni shemi se višina plačil OMD izračuna iz fiksnega (55 %) in variabilnega dela (45 %). Pri tem je vrednost posamezne točke 0,4 EUR. Višina izračunanih plačil za OMD pa se zniža nad 70 ha skupne površine po postopku, prikazanem v preglednici.

*Preglednica 12: Predvideno zniževanje OMD plačila za površine nad 70 ha*

Površine KMG v OMD v ha	Plačilo
Do 70 ha	100 %
70 do 80 ha	85 %
80 do 90 ha	70 %
90 do 100 ha	55 %
nad 100 ha	40 %

Pri proizvodno vezanih plačilih (PVP) smo upoštevali plačila za strna žita, zelenjadnice, podporo za rejo govedi ter podporo za mleko v gorskih območjih. Tako ločeno prikazujemo proizvodno vezana plačila za živinorejo in za rastlinsko proizvodnjo.



V tem delu velja opozoriti, da smo med proračunska plačila všteli tudi vračilo trošarine in jih zato prikazujemo kot ločeno postavko. Razlog je v pristopu modelnih kalkulacij, ki omogočajo oceno višine sredstev iz tega naslova. Čeprav ni nujno, da ga posamezno gospodarstvo uveljavlja, v nekaterih primerih je lahko razlog tudi nedosežen prag za uveljavitev le-tega, smo vračilo trošarine v izračun zajeli na vseh gospodarstvih, ki so do njega upravičeni.

## KRATKA RAZLAGA OKOLJSKIH KAZALNIKOV

Pri posameznih TKMG smo izračunali različne okoljske kazalnike. Izbrani okoljski kazalniki se nanašajo na spremljanje doseganja ciljev slovenske kmetijske politike, in sicer predvsem na splošni cilj Trajnostno upravljanje z naravnimi viri in zagotavljanje javnih dobrin. V katalog smo vključili nekaj preprostih okoljskih kazalnikov, s katerimi lahko spremljamo vplive kmetijstva na podnebje, vodo, tla in biotsko pestrost. Kazalniki so preračunani bodisi na enoto površine kmetijskega zemljišča v uporabi (KZU) KMG (l/ha, kg/ha ali EUR/ha) bodisi kot delež v KZU ali delež na njivah. Emisije toplogrednih plinov (TGP) pa so izražene v kg CO<sub>2</sub> ekvivalentov.

*Preglednica 13: Prikaz izbranih okoljskih kazalnikov*

Okoljski kazalniki	Enota
Emisije TGP iz živinoreje	kg ekv CO <sub>2</sub> na leto
Emisije TGP pri prireji mleka	kg CO <sub>2</sub> ekv na liter mleka
Emisije TGP pri prireji govejega mesa	kg CO <sub>2</sub> ekv na kg prirasta telesne mase
Emisije TGP na enoto prihodka	kg ekv CO <sub>2</sub> na EUR
Poraba goriva	l/ha KZU
Obtežba z živino	št. GVŽ/ha KZU
Poraba rastlinskih hranil (N, P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> , K <sub>2</sub> O)	kg/ha KZU
Poraba mineralnih gnojil (v ekv NPK 15:15:15)	kg/ha KZU v ekv NPK 15:15:15
Poraba fitofarmaceutskih sredstev	EUR/ha KZU
Delež prezimnih posevkov na njivah	%
Delež trajnega travinja v KZU	%

Emisije TGP so zaradi povečanih količin v ozračju glavni krivci podnebnih sprememb. V kmetijstvu, ki prispeva približno desetino skupnih emisij TGP v Sloveniji (10,1 % v letu 2019), je največji vir emisij TGP govedoreja. Največ emisij TGP v govedoreji prispevajo krave molznice, goveji pitanci in plemenske telice. Kazalnik emisij TGP prikazuje izpuste TGP pri posameznih živinorejskih TKMG. V emisije TGP iz živinoreje so vključene emisije, ki nastanejo pri reji živine na kmetijskih gospodarstvih, pri čemer niso upoštevane emisije, ki nastanejo pri pridelavi krme in pri gnojenju z živinskimi gnojili, prav tako ne emisije nekaterih mlajših kategorij živali, npr. telet, ki jih kmetijska gospodarstva kupijo.

Poraba energije predstavlja pomemben dejavnik pri doseganju ciljev zmanjševanja TGP. V slovenskem kmetijstvu ima največji delež v porabi energije plinsko olje za pogon kmetijskih strojev. Poraba goriva je kazalnik, ki prikazuje porabo goriva na hektar KZU v rastlinski pridelavi. Poraba goriva je odvisna predvsem od vrste kmetijske rastline, načina pridelave in mnogo drugih dejavnikov, kot so moč pogonskega stroja, vrsta in velikost priključka, hitrost vožnje, drugih dejavnikov produktivnosti dela ipd.

Intenzifikacija kmetijstva lahko v nenadzorovanih razmerah pomeni velik pritisk na naravo in okolje. Eden od kazalnikov intenzivnosti kmetijstva je obtežba z živino.

Rastlinska hranila so eden od osnovnih pogojev za rast in razvoj kmetijskih rastlin. Glavna rastlinska hranila so dušik (N), fosfor (P<sub>2</sub>O<sub>5</sub>) in kalij (K<sub>2</sub>O). Največ se pri gnojenju porabi dušika, ki ugodno vpliva

na rast in razvoj rastlin. Neučinkovita raba dušika pa lahko vpliva na prekomerno obremenjenost voda z nitrati in na večje emisije TGP iz kmetijskih zemljišč. Kazalnik prikazuje količino posameznih porabljenih čistih rastlinskih hranil na hektar KZU.

Poraba mineralnih gnojil je kazalnik, ki prikazuje skupno količino porabljenih mineralnih gnojil na hektar KZU, izraženo v ekvivalentu NPK 15:15:15. Velja, da manjša poraba mineralnih gnojil pozitivno prispeva k zmanjšanju obremenitev voda in zraka.

Fitofarmacevtska sredstva (FFS) so aktivne snovi ali njihovi pripravki, ki so namenjeni varstvu rastlin oziroma rastlinskih proizvodov. FFS vplivajo tudi na stanje voda, tal in zraka ter na biotsko raznovrstnost. Kazalnik prikazuje strošek porabljenih FFS na ha KZU.

Prezimni posevki na njivah zagotavljajo pokritost tal tudi v zimskem obdobju. Zimska ozelenitev njiv pomembno prispeva k vezavi dušika v tleh z rastlinsko biomaso, kar poveča vsebnost organske snovi v tleh ter zmanjša nevarnost izpiranja rastlinskih hranil v vode. Med ozelenjene njive uvrščamo njive, ki so prek zime zasejane s prezimnimi posevki (ozimna žita, oljna ogrščica) ali s sejanim travinjem. Kazalnik prikazuje odstotek njiv, ki so na ravni kmetije ozelenjene prek zime.

Trajno travinje je glede na obseg in njegovo funkcijo najpomembnejši agro-ekosistem v Sloveniji. Njegova primarna kmetijska funkcija je preskrba travojede živine s krmo. Trajno travinje ima zelo pomembno funkcijo pri ohranjanju biotske pestrosti in pri sekvestraciji (skladiščenju) ogljika. Kazalnik prikazuje delež trajnega travinja v KZU na ravni KMG.



TIPIČNA KMETIJSKA GOSPODARSTVA  
REZULTATI PO TIPIH IN POVZETKI AGREGATOV



## TIPIČNA KMETIJSKA GOSPODARSTVA – ŽIVINOREJA

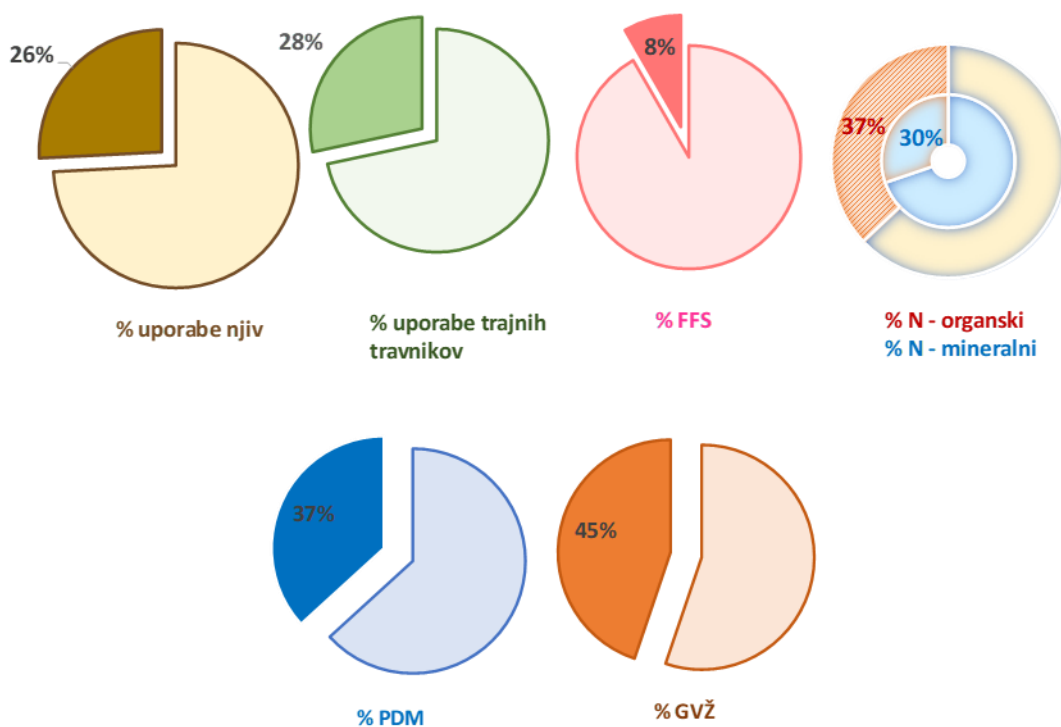




TIPIČNA KMETIJSKA GOSPODARSTVA, USMERJENA V PRIREJO MLEKA



## Povzetek na ravni agregata za sektor priraje mleka



Slika 3: Poraba izbranih proizvodnih virov in delež GVŽ na ravni sektorja priraje mleka (MLK, MLH)

Preglednica 14: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor priraj mleka (MLK, MLH)

<p>% skupnega prihodka na agregatni ravni</p> <p>% KMG v agregatu</p>	Bruto dodana vrednost	Bruto dodana vrednost na PDM	Bruto dodana vrednost na uro	Obtežba
	(EUR)	(EUR)	(EUR/h)	(GVŽ/ha)
Izhodišče				
Minimum	1.318	3.584	2,0	0,54
Povprečje	23.202	17.682	9,8	1,46
Maksimum	276.432	38.508	21,4	2,47



Prireja mleka je daleč najpomembnejša kmetijska dejavnost v Sloveniji, saj kmetijska gospodarstva, na katerih je to prevladujoč vir prihodka, prispevajo okoli 3/10 standardnega prihodka slovenskega kmetijstva. Število kmetijskih gospodarstev (KMG) je sicer v deležu mnogo skromnejše (pod 1/8), vendar to dejstvo ne zmanjšuje pomena kmetijskih gospodarstev s prirejo mleka v slovenskem prostoru.

Zaradi velike pestrosti teh KMG tako glede velikosti, naravnih danostih, intenzivnosti pridelave (pretežno krme za oskrbo živali) in prireje mleka ter na marsikaterem gospodarstvu tudi mesa, so doseženi ekonomski učinki zelo različni. Na splošno lahko rečemo, da gre za nadpovprečno velika kmetijska gospodarstva, ki v večini let dosegajo za slovenske razmere dokaj zadovoljive rezultate. Z bruto dodano vrednostjo (BDV), ki na povprečni TKMG, zajeti v analizo, dosega raven 20 tisoč € na PDM in 10 € na uro učinkovito vložena dela, so rezultati nekoliko podpovprečni. Razlike med leti so sicer velike in v največji meri odvisne od ravni odkupnih cen mleka.

Spremenljivi stroški na teh TKMG so v povprečju na ravni 66 % vrednosti proizvodnje. Proračunska plačila na teh KMG praviloma predstavljajo med 10 in 20 % vseh prihodkov. Na KMG z razmeroma nizko obtežbo (ki imajo tipično večji delež proračunskih plačil v prihodkih) bo v prihodnje del negativnih učinkov mogoče kompenzirati z vključitvijo v shemo SOPO, težje z vključitvijo v dodatne ukrepe 2. stebra (KOPOP, EKO). V največjih težavah bodo KMG s prirejo mleka, ki so zelo omejena z zemljišči (marsikatero med njimi ima tudi nekajkrat višjo obtežbo od nabora analiziranih TKMG) - pri njih bodo negativni učinki predvidenih sprememb mnogo močnejši.

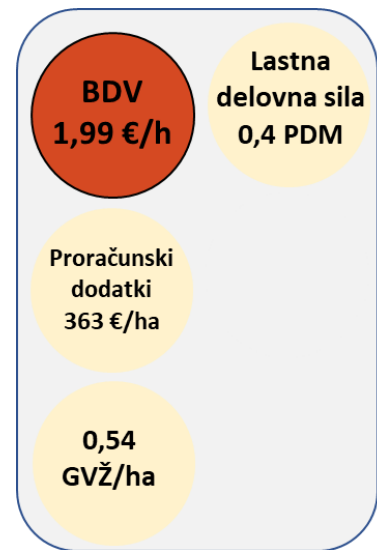
Z vidika ustvarjanja dohodka za vsaj 1 delovno mesto na KMG je brez dopolnilnih dejavnosti potrebno imeti več kot 25 krav. Takšno KMG pa po vložku dela zahteva že več kot 1,5 PDM. Na KMG s 35 in več kravami je mogoče doseči nad 15 € BDV/h, ob racionalnem investiranju so to lahko že čiste kmetije. Predvsem na ta KMG lahko gledamo kot potencialno razvojno perspektivna. Po številu jih je manj kot tisoč, ustvarijo pa skoraj 12 % celotnega prihodka slovenskega kmetijstva. Prav v tej skupini v prirejo mleka usmerjenih KMG pa je največji delež takšnih, ki se jim s predvidenimi spremembami SKP obetajo najbolj negativni učinki. Zaradi pogosto precej visoke obtežbe, neredko v povezavi s pomanjkanjem KZU, te zanje predstavljajo toliko večji izziv.



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0001\_LS\_4000\_00\_Tn**

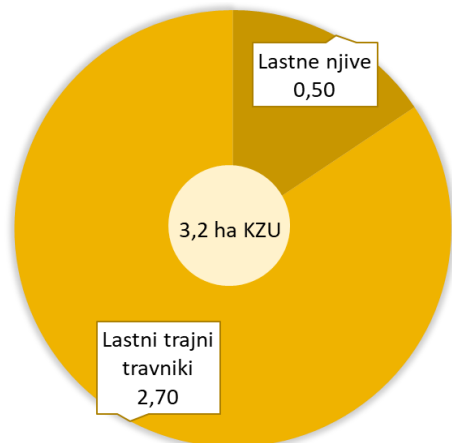
Majhna pretežno samooskrbna kmetija na travniškem območju, z lisasto pasmo s povprečno mlečnostjo 4000 litrov, praviloma na OMD območju, lahko pa tudi drugje.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Krave molznice	1,0	št.	4.000	kg
Vzreja plemenskih telic	0,2	št.	550	kg
Mlado pitano govedo	1,0	št.	650	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Pšenica	0,12	ha	5.000	kg/ha
Silažna koruza	0,16	ha	45.000	kg/ha
Krompir	0,02	ha	30.000	kg/ha
Njiva, DTM, tri košnje, silaža-bale	0,20	ha	15.179	kg/ha
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Dvokosni travnik, silaža-bale	1,83	ha	12.143	kg/ha
Dvokosni travnik, seno-sušenje na tleh	0,87	ha	4.651	kg/ha



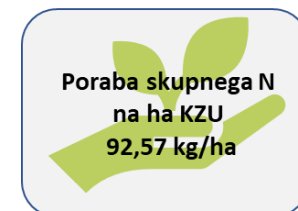
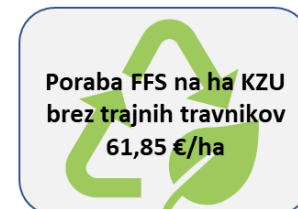
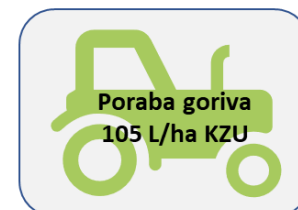
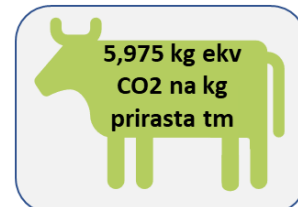
**Nakup močne krme** **1 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	97	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	194	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	622	(EUR)
OMD	388	(EUR)
PVP - živinoreja	39	(EUR)
PVP - rastlinska	15	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	4.103	(EUR)	1.282 (EUR/ha)
Tržni prihodki	2.942	(EUR)	919 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	1.161	(EUR)	363 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	2.785	(EUR)	870 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	1.318	(EUR)	412 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	1,99	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	11.160	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	3.584	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	7.325	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,49	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,837	kg ekv CO2/l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,975	kg ekv CO2/kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	105	l/ha
Obtežba z živino	0,54	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	93	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	52	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	104	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	147	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	10	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	62	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	64	%
Delež trajnega travinja v KZU	84	%



Na kmetiji imajo samo še 1 kravo lisaste pasme, od katere tele vzredijo sami, po potrebi za obnovo izločene krave, v ostalih letih pa ga spitajo. Kmetija obdeluje pretežno travniške površine, le okoli 0,5 ha je njiv. Obdeluje izključno svoja zemljišča. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo dvakrat. Na njivah v manjši meri sadijo krompir, polovica njiv je namenjena žitom, ostala pridelavi krme. Pretežni del konzervirane krme predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, manjši del pa seno, ki ga posušijo na tleh.

Čeprav nimajo intenzivne reje govedi, nekaj močne krme dokupijo, saj je doma pridelana krma večinoma razmeroma slabe kakovosti.

Na kmetiji dela že upokojena oseba, naslednikov nima. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela okoli 0,4 PDM.

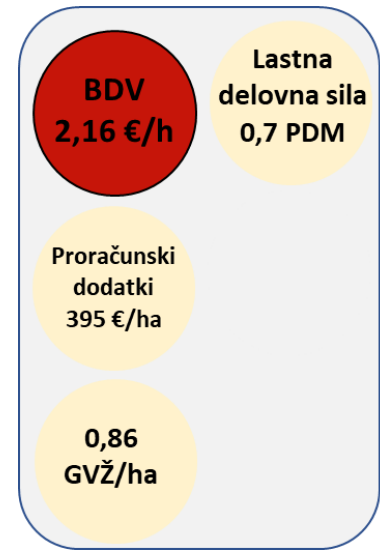
Kmetija letno prinese nekoliko več kot 4 tisoč € prihodkov, od teh skoraj tretjino predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški se zelo približajo tržnim prihodkov, tako da pokritje izhaja večinoma iz proračunskih plačil. Pokritje na uro učinkovito vložene dela je pod 2 €. Temu primerno je tudi pokritje, preračunano na PDM, dobrih 3 tisoč €.

Kmetija v ekonomskem smislu nima nobene perspektive. Živela bo le tako dolgo, dokler bo ostareli gospodar zmožni opravljati kmečka opravila in bo po potrebi občasno vanjo vlagal tudi del nekmetijskih dohodkov.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0003\_LS\_4500\_00\_Tn**

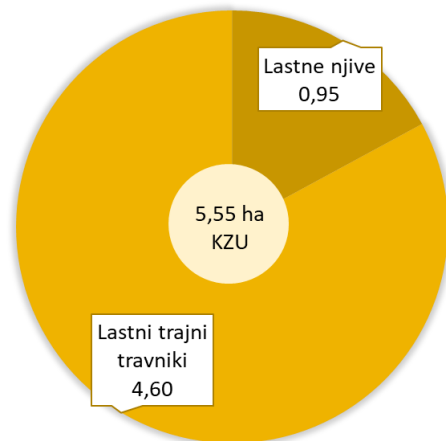
Majhna govedorejska kmetija na travniškem območju, z lisasto pasmo s povprečno mlečnostjo 4500 litrov, običajno na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Krave molznice	3,0	št.	4.500	kg
Vzreja plemenskih telic	1,0	št.	550	kg
Mlado pitano govedo	2,0	št.	650	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Pšenica	0,07	ha	5.000	kg/ha
Silažna koruza	0,49	ha	45.000	kg/ha
Krompir	0,01	ha	30.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-bale	0,38	ha	19.732	kg/ha
Naknadni posevki	0,04	ha		
Ozelenitve	0,10	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, silaža-bale	2,61	ha	15.786	kg/ha
Trikosni travnik, seno-sušenje na tleh	1,00	ha	6.047	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	1,00	ha	6.424	kg/ha



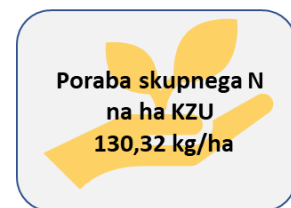
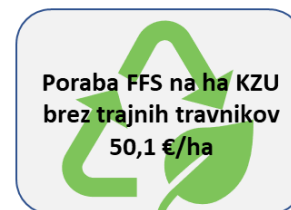
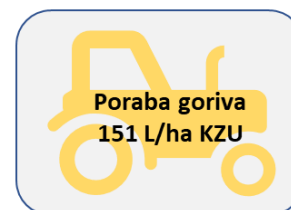
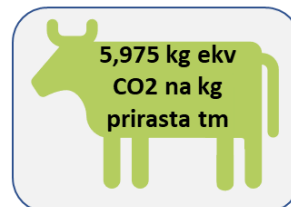
**Nakup močne krme** **4 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	240	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	214	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.186	(EUR)
OMD	681	(EUR)
PVP - živinoreja	77	(EUR)
PVP - rastlinska	8	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	9.715	(EUR)	1.750 (EUR/ha)
Tržni prihodki	7.523	(EUR)	1.356 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.192	(EUR)	395 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	6.924	(EUR)	1.248 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	2.790	(EUR)	503 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	2,16	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	13.535	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	3.888	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	20.708	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,75	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,765	kg ekv CO2/l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,975	kg ekv CO2/kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	151	l/ha
Obtežba z živino	0,86	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	130	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	68	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	138	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	202	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	9	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	50	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	47	%
Delež trajnega travinja v KZU	83	%



Na kmetiji redijo 3 krave lisaste pasme in vsa domača teleta, večino katerih namenijo pitanju. Kmetija obdeluje večinoma travniške površine (slabih 5 ha), okoli 1 ha pa je njiv. Obdeluje izključno svoja zemljišča. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Na njivah prevladujejo krmo za živali (DTM, žita in silažno koruzo), za sebe pridelujejo tudi krompir. Pretežni del konzervirane krme predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, manjši del pa seno, ki ga posušijo na tleh, če vreme to dopušča, ostalo mrvo pa dosušijo na seniku.

Zaradi pretežnega deleža krme s travinja dokupijo precej krme, zlasti koruze. Doma pridelana krma je večinoma razmeroma dobre kakovosti.

Navkljub majhnosti kmetije je na njej razmeroma veliko dela, ki ga že upokojena oseba zmore le ob pomoči ostalih članov gospodinjstva, posebno ob spravilu krme. Kmetija nima naslednikov. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela okoli 0,7 PDM.

Kmetija letno prinese le okoli 10 tisoč € prihodkov, od teh dobro četrtno predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški predstavljajo nad 70 % prihodkov. Pokritje je skromno, preračunano na mesec le okoli 230 €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo je okoli 2 €. Pokritje, preračunano na PDM, znaša okoli 4 tisoč €.

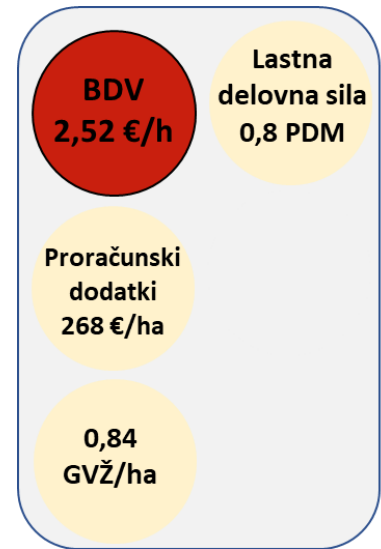
Tudi ta kmetija pri obstoječem načinu gospodarjenja nima nobene perspektive. Če je glavni cilj ohraniti kmetijo živo (kolikor dolgo bo mogoče), potem bo to mogoče vzdrževati tako dolgo, dokler bo starejši gospodar to večinoma še zmožel sam. Mlajša generacija bo zemljišča zelo verjetno oddala v najem ali pa prodala, če bo našla ustreznega interesenta.



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0005\_LS\_5000\_00\_Tn**

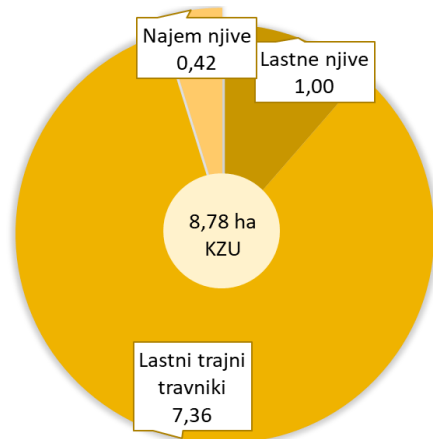
Še vedno majhna govedorejska kmetija na travniškem območju. Redi kombinirano pasmo goveda s povprečno mlečnostjo 5000 litrov. Površine obdeluje izven OMD območja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Krave molznice	5,0	št.	5.000	kg
Vzreja plemenskih telic	1,0	št.	550	kg
Mlado pitano govedo	3,0	št.	650	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Silažna koruza	0,80	ha	45.000	kg/ha
Krompir	0,05	ha	35.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, seno-dosuševanje	0,57	ha	8.648	kg/ha
Ozelenitve	0,17	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, silaža-bale	4,98	ha	17.000	kg/ha
Trikosni travnik, seno-sušenje na tleh	0,79	ha	6.512	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	1,59	ha	6.919	kg/ha



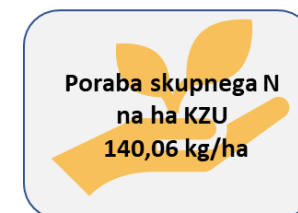
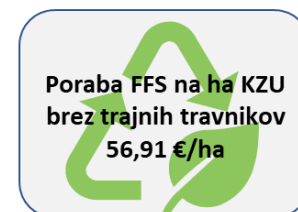
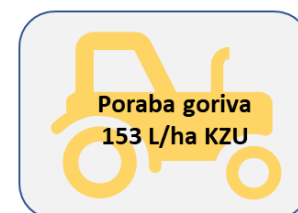
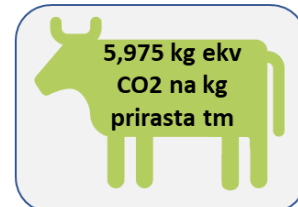
**Nakup močne krme** **10 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	331	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	217	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.903	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	116	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	15.492	(EUR)	1.764 (EUR/ha)
Tržni prihodki	13.142	(EUR)	1.496 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.349	(EUR)	268 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	11.717	(EUR)	1.334 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	3.775	(EUR)	430 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	2,52	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	18.591	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	4.530	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	31.227	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,38	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,707	kg ekv CO2/l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,975	kg ekv CO2/kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	153	l/ha
Obtežba z živino	0,84	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	140	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	73	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	146	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	212	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	9	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	57	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	40	%
Delež trajnega travinja v KZU	84	%



Na kmetiji redijo 5 krav kombinirane pasme in vsa domača teleta. Večino teh namenijo pitanju. Kmetija obdeluje pretežno svoja zemljišča, večinoma so to travniške površine, nekaj pa je njiv. Slednje bi vzela v najem, če so na razpolago. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Na njivah prevladujejo DTM, koruza za silažo in DTM, za sebe pridelujejo nekaj krompirja. Pretežni del travniške krme predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, manjši del pa seno. Seno sušijo na tleh in balirajo, če vreme to dopušča, ostalo mrvo iz njivskih površin pa dosušijo na seniku.

Na kmetiji dokupujejo močno krmo. Doma pridelana krma je večinoma razmeroma dobre kakovosti.

Tudi na tej kmetiji je razmeroma veliko dela, ki ga že upokojena oseba zmore le ob pomoči ostalih članov gospodinjstva, posebno ob spravilu krme. Kmetija nima naslednikov. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela okoli 0,8 PDM.

Kmetija letno prinese dobrih 15 tisoč € prihodkov. Za razliko od manjših dveh pa je delež proračunskih plačil precej manjši, precej pod 20 % ustvarjenih prihodkov. Spremenljivi stroški predstavljajo 75 % prihodkov. Pokritje tudi na tej kmetiji na mesec ne doseže 350 €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo je pod 3 €, preračunano na PDM pa pod 5 tisoč €.

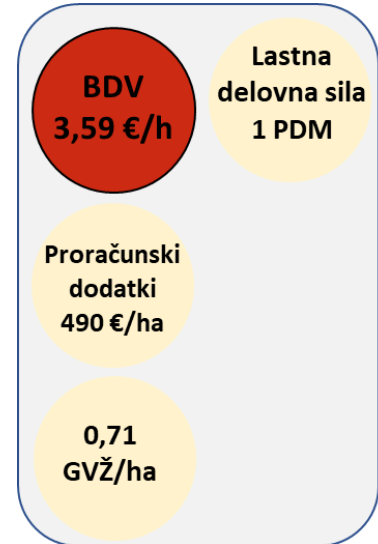
Pri utečenem načinu gospodarjenja tudi ta kmetija nima prave perspektive. Mlajša generacija bo zemljišča bodisi ohranjala v funkciji na precej drugačen način, zelo verjetno pa jih bo oddala v najem zainteresiranim kmetom iz okolice.



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0006\_RJ\_6000\_00\_TN**

Za slovenske razmere že srednje velika govedorejska kmetija na območju, kjer je delež njiv nekoliko večji (približno se četrtini). Realno gledano pa je obseg gospodarjenja majhen. Redi kombinirano pasmo goveda z že precej višjo mlečnostjo (6000 litrov). Površine ležijo na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Krave molznice	6,0	št.	6.000	kg
Vzreja plemenskih telic	1,5	št.	550	kg
Mlado pitano govedo	3,0	št.	650	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen krmni	0,72	ha	5.500	kg/ha
Silažna koruza	1,17	ha	45.000	kg/ha
Krompir	0,06	ha	35.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, seno-dosuševanje	1,05	ha	8.648	kg/ha
Naknadni posevki	0,47	ha		
Ozelenitve	0,25	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, silaža-bale	7,15	ha	17.000	kg/ha
Trikosni travnik, seno-sušenje na tleh	1,03	ha	6.512	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	1,03	ha	6.919	kg/ha



**Nakup močne krme 12 t**

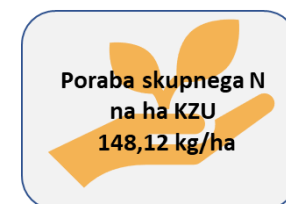
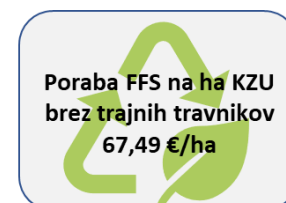
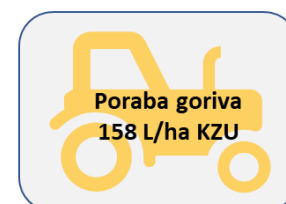
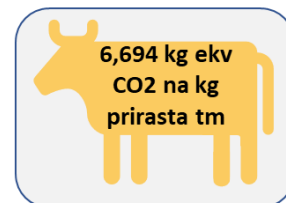
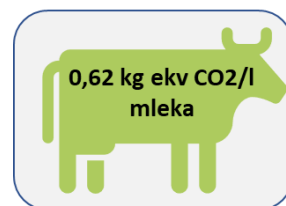
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	545	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	226	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.755	(EUR)
OMD	1.681	(EUR)
PVP - živinoreja	900	(EUR)
PVP - rastlinska	91	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	23.118	(EUR)	1.895 (EUR/ha)
Tržni prihodki	17.146	(EUR)	1.405 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.972	(EUR)	490 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	16.455	(EUR)	1.349 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	6.663	(EUR)	546 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	3,59	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	22.448	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	6.470	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	39.054	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,28	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,620	kg ekv CO2/l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	6,694	kg ekv CO2/kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	158	l/ha
Obtežba z živino	0,71	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	148	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	76	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	153	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	241	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	17	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	67	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	59	%
Delež trajnega travinja v KZU	75	%



Na kmetiji redijo 6 krav kombinirane pasme in večino domačih telet - nekaj za obnovo črede, ostala namenijo pitanju. Kmetija obdeluje le svoja zemljišča. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Na njivah prevladuje pridelovanje krme za živali (koruza, DTM, nekaj krmnih žit). Pretežni del travniške krme predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, manjši del pa seno.

Zaradi nekoliko višje intenzivnosti reje dokupijo precej močne krme. Doma pridelana krma je večinoma razmeroma dobre kakovosti.

Na tej kmetiji delovna obremenitev že dosega 1 PDM. Praviloma pa ne gre za gospodarja, ki bi delal le na domači kmetiji, saj so ekonomski rezultati za to preskromni.

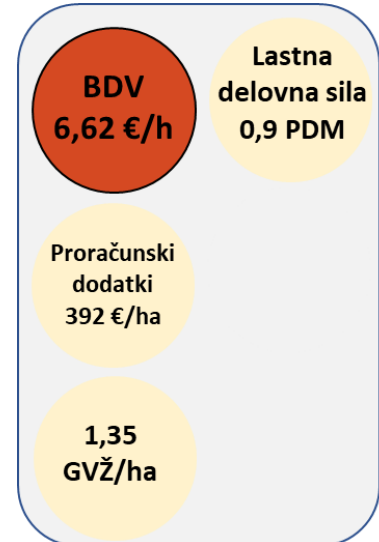
Kmetija letno sicer prinese med 20 in 25 tisoč € prihodkov (od teh dobro četrtno proračunska plačila), vendar jih približno 70 % poberejo spremenljivi stroški. Pokritje na mesec se na tej kmetiji giblje okoli 550 €, na uro učinkovito vložene delo pa okoli 3,5 €. Tudi ta kmetija ne razpolaga s sredstvi, ki bi omogočala izvedbo nadomestnih naložb.

Navkljub večjemu obsegu poslovanja od predhodnih tudi ta kmetija pri utečenem načinu gospodarjenja nima razvojne perspektive. Glede na ustvarjene ekonomske rezultate je vložek dela občutno prevelik. Zato lahko na njej pričakujemo poenostavitev načina gospodarjenja v smeri delovno manj intenzivnih aktivnosti (reja rejnic ali dojilij), z generacijsko zamenjavo mogoče preusmeritev v drobnico ali pa opustitev aktivnega načina kmetovanja.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0008\_LČ\_7000\_00\_NT**

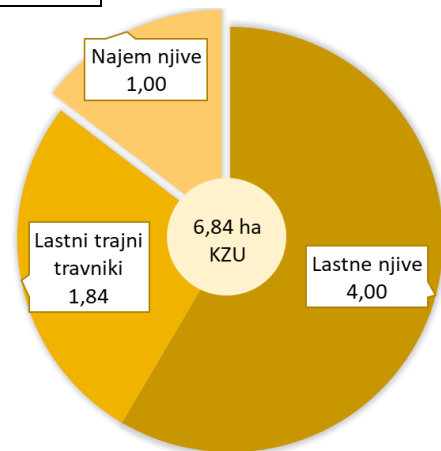
V prirajo mleka usmerjena razmeroma majhna govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči prevladujejo njive. Kmetija redi lisasto pasmo goveda, ki jo je deloma že zamenjala s črno-belo pasmo. Priraja mleka je precej intenzivna (mlečnost 7000 litrov). Kmetijske površine ležijo izven OMD območja. Interes po povečanju obsega kmetovanja, vendar na območju ni mogoče najeti dodatnih kmetijskih zemljišč.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice	8,0 št.	7.000 kg
Vzreja plemenskih telic	2,0 št.	550 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Koruza za zrnje	1,10 ha	9.000 kg/ha
Silažna koruza	1,70 ha	45.000 kg/ha
Krompir	0,20 ha	35.000 kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-bale	1,23 ha	19.732 kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, seno-dosuševanje	0,77 ha	8.031 kg/ha
Ozelenitve	0,60 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Trikosni travnik, silaža-bale	1,07 ha	15.786 kg/ha
Trikosni travnik, seno-sušenje na tleh	0,38 ha	6.047 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,38 ha	6.424 kg/ha



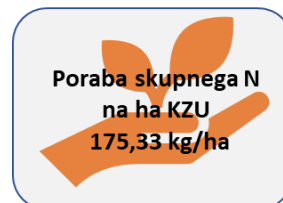
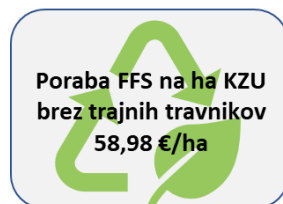
**Nakup močne krme** 17 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	342	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	342	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.338	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	24.707	(EUR)	3.612 (EUR/ha)
Tržni prihodki	22.027	(EUR)	3.220 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.680	(EUR)	392 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	14.532	(EUR)	2.125 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	10.176	(EUR)	1.488 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	6,62	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	28.948	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	11.922	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	38.674	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,76	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,546	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Poraba goriva na ha KZU	194	l/ha
Obtežba z živino	1,35	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	175	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	94	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	166	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	289	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	43	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	59	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	40	%
Delež trajnega travinja v KZU	27	%



Na kmetiji redijo 8 krav lisaste in črno-bele pasme ter potrebno število telic za obnovo črede, ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo pretežno svoja zemljišča, okoli 15 % je najetih, dodatnih zemljišč ne dobijo v najem. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat do štirikrat. Na njivah prevladuje pridelovanje krme za živali (DTM, koruza za silažo in zrnje, DTM), sadijo pa tudi krompir - nekaj tudi za prodajo. Pretežni del travniške krme predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, manjši del pa seno.

Dokupijo nekaj močne. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Na tej kmetiji delovna obremenitev dosega okoli 0,9 PDM. Delo na kmetiji je praviloma porazdeljeno med več družinskih članov, nobenemu od njih pa kmetovanje ne predstavlja glavne aktivnosti ali vira dohodka.

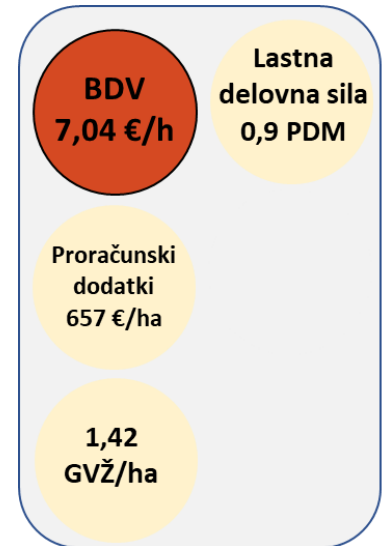
Kmetija letno prinese med 20 in 25 tisoč € prihodkov, od katerih 10 % predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so na ravni dobre polovice prihodkov. Ekonomski kazalniki so za to velikost reje ugodni, pokritje na mesec se približa 850 €, na uro efektivno vloženega dela pa preseže 6 €. Kmetija je sposobna izvajanja vsaj nadomestnih naložb, izvaja tudi strojne storitve.

Kmetija je bolj poslovno naravnana od vseh predhodnih. Ključni dejavnik, ki omejuje njeno rast, so razpoložljiva kmetijska zemljišča na njenem ožjem območju. Če se pokaže možnost najema dodatnih zemljišč, bo to z veliko verjetnostjo izkoristila.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0009\_ČB\_8000\_00\_TN**

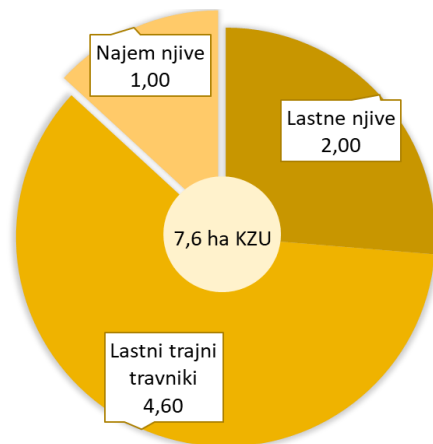
V intenzivno prirajo mleka usmerjena srednje velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči prevladuje travinje. Kmetija redi črno-belo pasmo goveda. Priraja mleka je intenzivna (mlečnost 8000 litrov). Kmetijske površine ležijo na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Krave molznice	9,0	št.	8.000	kg
Vzreja plemenskih telic	3,0	št.	550	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen krmni	0,11	ha	5.500	kg/ha
Silažna koruza	1,72	ha	45.000	kg/ha
Krompir	0,03	ha	35.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, seno-dosuševanje	1,14	ha	11.119	kg/ha
Naknadni posevki	0,07	ha		
Ozelenitve	0,35	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, silaža-bale	3,77	ha	21.857	kg/ha
Trikosni travnik, seno-sušenje na tleh	0,57	ha	8.372	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,26	ha	8.895	kg/ha



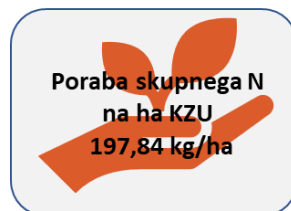
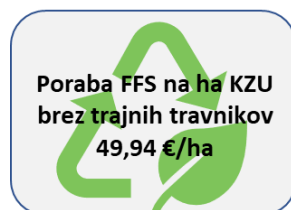
**Nakup močne krme** **31 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	383	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	324	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.461	(EUR)
OMD	955	(EUR)
PVP - živinoreja	1.177	(EUR)
PVP - rastlinska	13	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	30.480	(EUR)	4.011 (EUR/ha)
Tržni prihodki	25.490	(EUR)	3.354 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	4.990	(EUR)	657 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	18.602	(EUR)	2.448 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	11.879	(EUR)	1.563 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	7,04	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	32.501	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	12.666	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	48.232	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,89	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,501	kg ekv CO2/l mleka
Poraba goriva na ha KZU	185	l/ha
Obtežba z živino	1,42	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	198	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	99	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	198	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	343	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	20	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	50	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	42	%
Delež trajnega travinja v KZU	61	%



Na kmetiji redijo 9 krav črno-bele pasme ter potrebno število telic za obnovo črede, ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo pretežno svoja zemljišča, dodatno bi najeli predvsem njive, ki jim jih primanjkuje. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat do štirikrat. Na njivah prevladuje pridelovanje krme za živali (koruza za silažo, ječmen in DTM), za lastne potrebe pridelajo nekaj krompirja. Pretežni del travniške krme tudi na tej kmetiji predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, manjši del pa seno.

Dokupijo precej močne krme, saj nimajo dovolj njivskih površin, intenzivnost prireje mleka pa je visoka. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

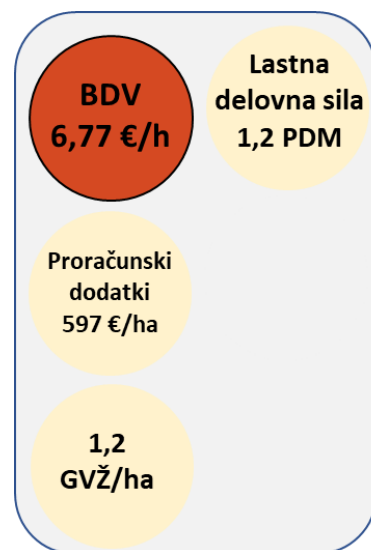
Na tej kmetiji delovna obremenitev dosega okoli 0,9 PDM. Delo je tudi na tej kmetiji praviloma porazdeljeno med več družinskih članov, nobenemu od njih pa kmetovanje ne predstavlja glavne aktivnosti ali vira dohodka.

Kmetija letno prinese okoli 30 tisoč € prihodkov, od katerih okoli 15 % predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so na ravni okoli 60 % prihodkov. Ekonomski kazalniki za to velikost reje so ugodni, pokritje na mesec se giblje okoli 1000 €, na uro učinkovito vložena dela pa okoli 7 €. Kmetija je sposobna izvajanja vsaj nadomestnih naložb, izvaja tudi storitev baliranja.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0010\_LS\_6500\_00\_TN**

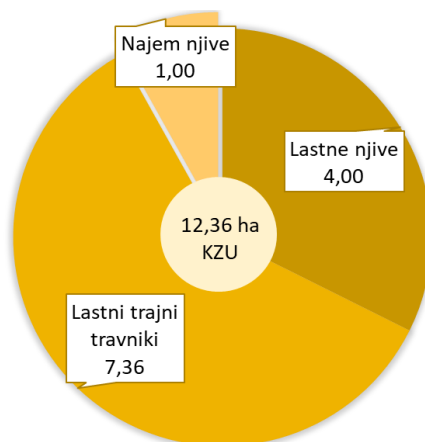
Srednje velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči prevladuje travinje. Kmetija redi lisasto pasmo goveda. Priraja mleka je srednje intenzivna (mlečnost 6500 litrov). Kmetijske površine ležijo na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Krave molznice	10,0	št.	6.500	kg
Vzreja plemenskih telic	3,0	št.	550	kg
Mlado pitano govedo	5,0	št.	700	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Koruza za zrnje	0,40	ha	9.000	kg/ha
Silažna koruza	2,92	ha	45.000	kg/ha
Krompir	0,18	ha	35.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-bale	0,61	ha	21.250	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, seno-dosuševanje	0,89	ha	8.648	kg/ha
Ozelenitve	0,70	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, silaža-bale	4,70	ha	17.000	kg/ha
Trikosni travnik, seno-sušenje na tleh	0,89	ha	6.512	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	1,77	ha	6.919	kg/ha



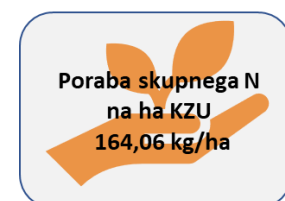
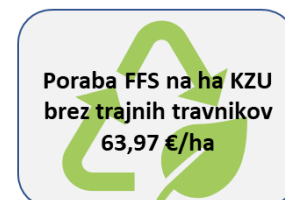
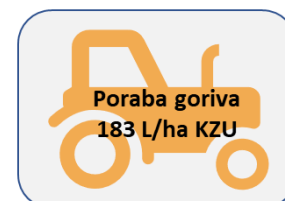
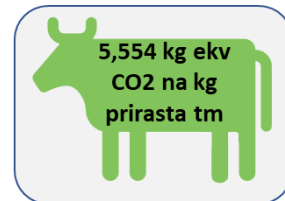
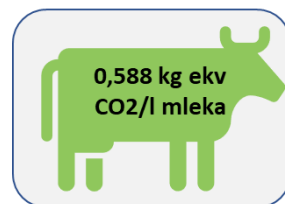
**Nakup močne krme** 30 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	599	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	288	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	3.555	(EUR)
OMD	1.730	(EUR)
PVP - živinoreja	1.501	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	38.372	(EUR)	3.105 (EUR/ha)
Tržni prihodki	30.987	(EUR)	2.507 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	7.384	(EUR)	597 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	23.494	(EUR)	1.901 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	14.878	(EUR)	1.204 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	6,77	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	31.427	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	12.185	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	65.321	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,11	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,588	kg ekv CO2/l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,554	kg ekv CO2/kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	183	l/ha
Obtežba z živino	1,20	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	164	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	87	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	167	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	284	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	26	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	64	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	30	%
Delež trajnega travinja v KZU	60	%



Na kmetiji redijo 10 krav lisaste pasme, vzrejajo telice za obnovo črede, večino ostalih telet pa spijajo sami. Obdelujejo pretežno svoja zemljišča, dodatno bi najeli predvsem njive, ki jim jih primanjkuje. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Na njivah prevladuje pridelovanje krme za živali (koruza za silažo in delom za zrnje ter DTM), pridelujejo tudi krompir, vendar ne v večjem obsegu. Pretežni del travniške krme predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, precejšen delež tudi posušijo.

Zaradi manjše intenzivnosti od predhodne kmetije dokupijo nekoliko manj močne krme. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Na tej kmetiji delovna obremenitev dosega že skoraj 1,2 PDM. Gospodar se običajno ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu v manjši meri pomagajo ostali družinski člani. Takšne kmetije so precej pogoste tudi v primeru starejše generacije gospodarjev, ki je že upokojena.

Kmetija letno prinese med 35 in 40 tisoč € prihodkov, od katerih 20 % predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so na ravni okoli 60 % prihodkov. Ekonomski kazalniki za to velikost reje so ugodni, pokritje na mesec znaša okoli 1200 €, na uro učinkovito vložena dela pa znaša okoli 7 €. Kmetija je sposobna izvajanja naložb, v primeru podjetnega gospodarja izvaja tudi strojne storitve.

Kmetija dosega razmeroma ugodne rezultate v ekonomskem smislu. Ima pa še precejšnje možnosti tehnološkega napredka.

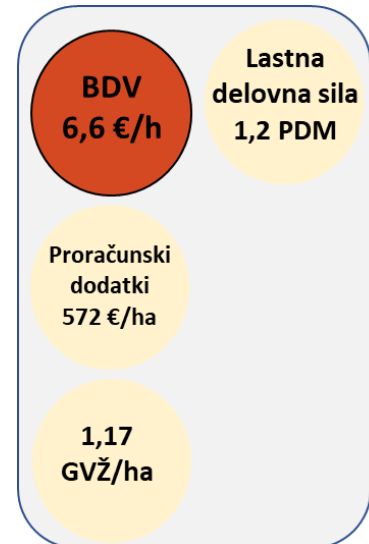




**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0010\_RJ\_7000\_00\_Tn**

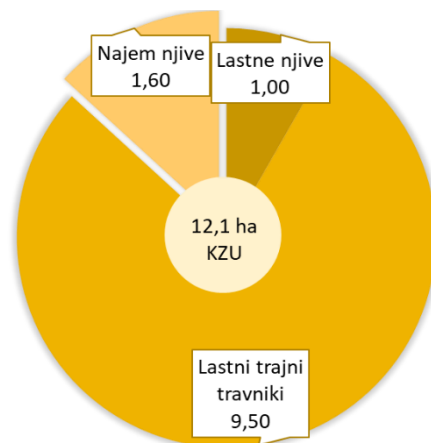
Srednje velika govedorejska kmetija na pretežno travniškem območju, največkrat v zahodnem delu Slovenije. Kmetija redi rjavo pasmo goveda. Priraja mleka je srednje intenzivna (mlečnost 7000 litrov). Kmetijske površine ležijo na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Krave molznice	10,0	št.	7.000	kg
Vzreja plemenskih telic	3,0	št.	550	kg
Mlado pitano govedo	4,0	št.	720	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Silažna koruza	1,95	ha	45.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, seno-dosuševanje	0,65	ha	7.783	kg/ha
Ozelenitve	0,39	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, silaža-bale	6,96	ha	15.300	kg/ha
Trikosni travnik, seno-sušenje na tleh	1,01	ha	5.860	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	1,52	ha	6.227	kg/ha



**Nakup močne krme** **36 t**

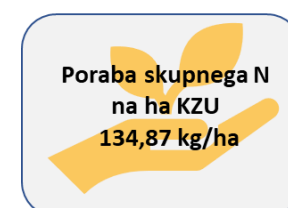
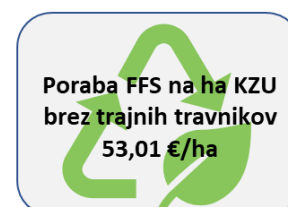
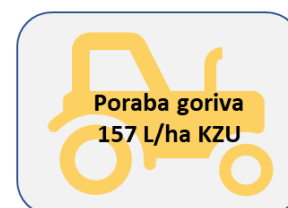
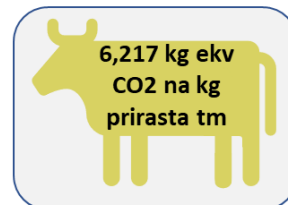
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	530	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	264	(EUR/ha)
<b>Skupaj proizvodno nevezana plačila</b>	<b>3.196</b>	<b>(EUR)</b>
OMD	1.736	(EUR)
PVP - živinoreja	1.462	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	36.971	(EUR)	3.056 (EUR/ha)
Tržni prihodki	30.048	(EUR)	2.484 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	6.924	(EUR)	572 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	22.267	(EUR)	1.841 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	14.704	(EUR)	1.215 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	6,60	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	29.854	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	11.874	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	65.061	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,17	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,560	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	6,217	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	157	l/ha
Obtežba z živino	1,17	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	135	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	72	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	143	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	222	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	11	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	53	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	25	%
Delež trajnega travinja v KZU	79	%



Na kmetiji redijo 10 krav rjave pasme, vzrejajo telice za obnovo črede, dobršen del ostalih telet pa spitajo sami. Obdelujejo pretežno svoja zemljišča, dodatno bi najeli predvsem njive, ki jim jih primanjkuje. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Na njivah pridelujejo krmo za živali (DTM in koruzo za silažo). Pretežni del travniške krme predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, precejšen delež tudi posušijo.

Zaradi manjka njiv dokupijo tako energijsko kot beljakovinsko močno krmo. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Na tej kmetiji delovna obremenitev dosega že dobrih 1,2 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu v manjši meri pomagajo ostali družinski člani.

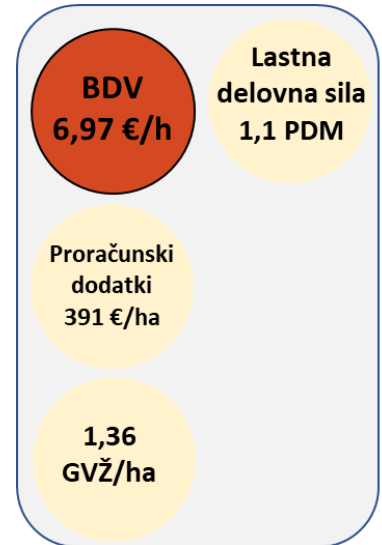
Kmetija letno prinese med 35 in 40 tisoč € prihodkov, od katerih petino predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so na ravni skoraj 60 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so manj ugodni v primerjavi s kmetijami, ki imajo v strukturi več njivskih površin. Pokritje na mesec se giblje med 1200 in 1300 €, na uro učinkovito vložene delo pa je pod 7 €. Kmetija je sposobna izvajanja manjših naložb.

Kmetija za pogoje, v katerih gospodari, dosega razmeroma ugodne rezultate v ekonomskem smislu. Ima pa še nekaj možnosti za tehnološki napredek, mogoče v primeru dovolj velike podjetnosti tudi za alternativne poti trženja mleka.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0012\_ČB\_8000\_00\_NT**

V intenzivno prirajo mleka usmerjena srednje velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči prevladujejo njive. Kmetija redi črno-belo pasmo goveda. Priraja mleka je intenzivna (mlečnost 8000 litrov). Kmetijske površine ležijo izven OMD območja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Krave molznice	12,0	št.	8.000	kg
Vzreja plemenskih telic	4,0	št.	550	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Koruza za zrnje	1,28	ha	9.000	kg/ha
Silažna koruza	2,92	ha	45.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-bale	1,80	ha	24.286	kg/ha
Ozelenitve	0,84	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, silaža-bale	2,04	ha	19.429	kg/ha
Trikosni travnik, seno-dosuševanje	1,28	ha	7.907	kg/ha
Trikosni travnik, seno-sušenje na tleh	0,64	ha	7.442	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,64	ha	7.907	kg/ha



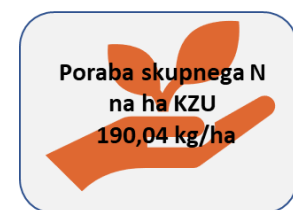
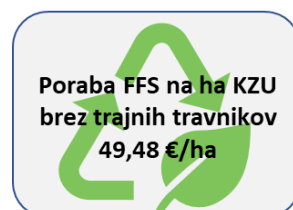
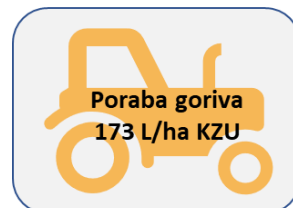
**Nakup močne krme 36 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	499	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	344	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	3.648	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	38.222	(EUR)	3.606 (EUR/ha)
Tržni prihodki	34.074	(EUR)	3.215 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	4.148	(EUR)	391 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	24.042	(EUR)	2.268 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	14.180	(EUR)	1.338 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	6,97	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	33.807	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	12.542	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	64.310	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,89	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,501	kg ekv CO2/l mleka
Poraba goriva na ha KZU	173	l/ha
Obtežba z živino	1,36	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	190	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	99	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	180	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	319	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	28	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	49	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	30	%
Delež trajnega travinja v KZU	43	%



Na kmetiji redijo 12 krav črno-bele pasme ter potrebno število telic za obnovo črede, ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo pretežno svoja zemljišča, dodatnih površin ne bi najeli. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo večinoma trikrat. Na njivah pridelujejo le krmo za živali (koruza za silažo in zrnje ter DTM). Pretežni del travniške krme predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, precejšen del tudi sušijo.

Dokupijo precej močne krme, saj je intenzivnost prireje mleka visoka. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Delovna obremenitev na tej kmetiji dosega 1,1 PDM. Delo je praviloma porazdeljeno med več družinskih članov, glavnino delovne sile pa pogosto predstavlja starejša generacija.

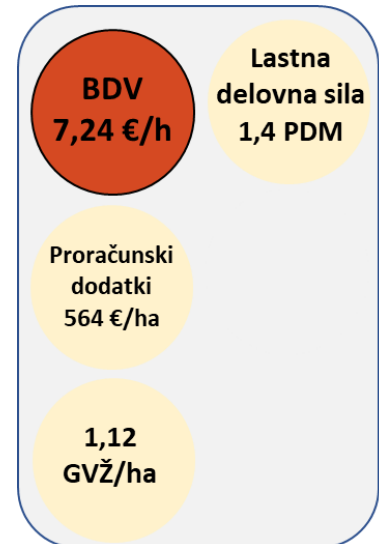
Kmetija letno prinese okoli 38 tisoč € prihodkov, od katerih dobro desetino predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so na ravni nad 60 % prihodkov. Ekonomski kazalniki za to velikost reje so dokaj ugodni, pokritje na mesec znaša okoli 1200 €, na uro učinkovito vložena dela pa slabih 7 €. Kmetija praviloma ni zelo aktivna na področju naložb, skuša pa ohranjati doseženo raven tehnologije.

Kmetija je pred pomembno odločitvijo nadaljnega razvoja in večjega ciklusa naložb, v kolikor ima naslednika, ki bi se za to odločil ob izdatni podpori sedanje generacije gospodarjev. V nasprotnem primeru lahko vztraja pri ohranjanju doseženega, dokler ima na razpolago dovolj delovne sile, ki je pripravljena gospodariti na utečen način.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0012\_RJ\_7500\_00\_TN**

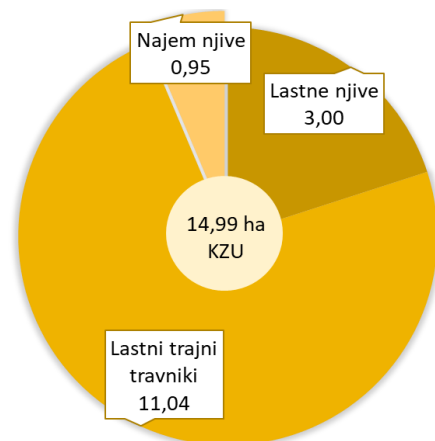
Srednje velika govedorejska kmetija na pretežno travniškem območju. Kmetija redi rjavo pasmo goveda. Prirajna mleka je precej intenzivna (mlečnost 7500 litrov). Kmetijske površine ležijo na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Krave molznice	12,0	št.	7.500	kg
Vzreja plemenskih telic	3,0	št.	550	kg
Mlado pitano govedo	5,0	št.	650	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen krmni	0,16	ha	5.500	kg/ha
Silažna koruza	2,57	ha	45.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, seno-dosuševanje	1,23	ha	9.266	kg/ha
Naknadni posevki	0,10	ha		
Ozelenitve	0,51	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, silaža-bale	8,59	ha	18.214	kg/ha
Trikosni travnik, seno-sušenje na tleh	1,23	ha	6.977	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	1,23	ha	7.413	kg/ha



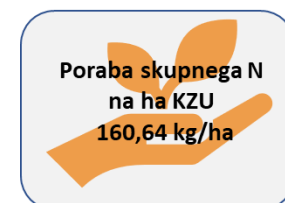
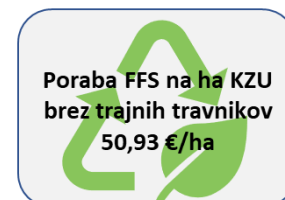
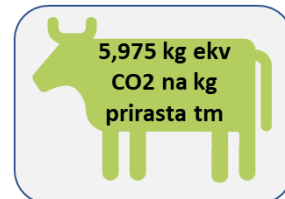
**Nakup močne krme** 46 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	627	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	280	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	4.192	(EUR)
OMD	1.850	(EUR)
PVP - živinoreja	1.762	(EUR)
PVP - rastlinska	20	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	46.810	(EUR)	3.123 (EUR/ha)
Tržni prihodki	38.359	(EUR)	2.559 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	8.452	(EUR)	564 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	28.858	(EUR)	1.925 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	17.952	(EUR)	1.198 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	7,24	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	33.969	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	13.027	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	75.977	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,98	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,546	kg ekv CO2/l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,975	kg ekv CO2/kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	146	l/ha
Obtežba z živino	1,12	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	161	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	83	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	165	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	269	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	13	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	51	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	35	%
Delež trajnega travinja v KZU	74	%



Na kmetiji redijo 12 krav rjave pasme, vzrejajo telice za obnovo črede in spitajo precejšen del ostalih telet, nekaj pa jih prodajo. Obdelujejo pretežno svoja zemljišča, v najemu imajo le nekaj njiv. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat do štirikrat. Na njivah pridelujejo koruzo za silažo, ječmen in DTM. Pretežni del travniške krme predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, precejšen delež tudi posušijo.

Zaradi manjka njiv dokupijo tako energijsko kot beljakovinsko močno krmo. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Na tej kmetiji delovna obremenitev dosega že 1,4 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu pomagajo ostali družinski člani.

Kmetija letno prinese okoli 47 tisoč € prihodkov, od katerih slabo petino predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so na ravni dobrih 60 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so manj ugodni v primerjavi s kmetijami, ki imajo v strukturi več njivskih površin. Pokritje na mesec vseeno znaša okoli 1500 €, na uro učinkovito vložene delo pa znaša dobrih 7 €. Kmetija je sposobna izvajanja manjših naložb.

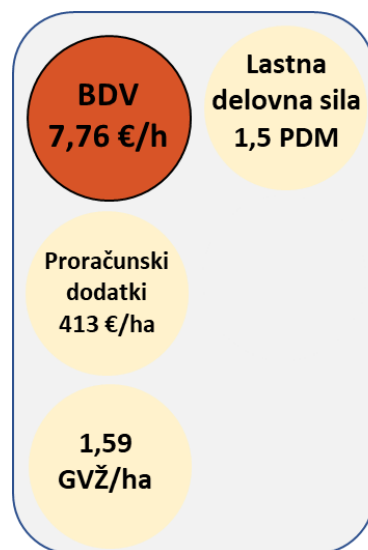
Kmetija za pogoje, v katerih gospodari, dosega razmeroma ugodne rezultate v ekonomskem smislu. Ima pa še nekaj možnosti za tehnološki napredek, mogoče v primeru dovolj velike podjetnosti tudi za alternativne poti trženja mleka.



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0014\_LS\_7000\_00\_NT**

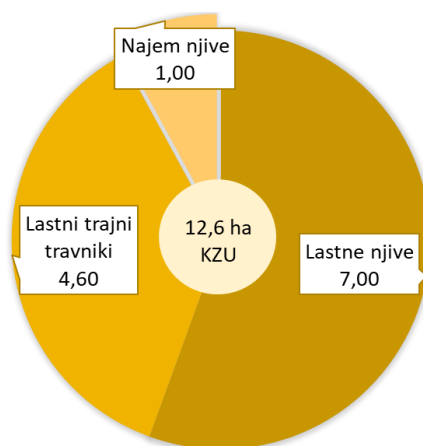
Za slovenske razmere že precej velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči prevladujejo njive. Kmetija redi lisasto pasmo goveda. Priraja mleka je za lisasto pasmo dokaj intenzivna (mlečnost 7000 litrov). Kmetijske površine ležijo izven OMD območja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Krave molznice	14,0	št.	7.000	kg
Vzreja plemenskih telic	4,0	št.	550	kg
Mlado pitano govedo	6,0	št.	650	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Koruza za zrnje	1,51	ha	9.000	kg/ha
Silažna koruza	3,93	ha	45.000	kg/ha
Krompir	0,16	ha	35.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-bale	2,40	ha	22.768	kg/ha
Ozelenitve	1,12	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, silaža-bale	1,45	ha	18.214	kg/ha
Trikosni travnik, seno-dosuševanje	1,40	ha	7.413	kg/ha
Trikosni travnik, seno-sušenje na tleh	1,05	ha	6.977	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,70	ha	7.413	kg/ha



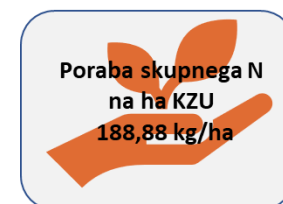
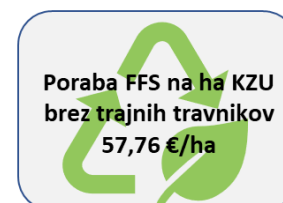
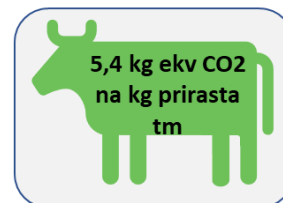
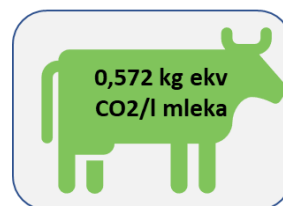
**Nakup močne krme 37 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	653	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	343	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	4.319	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	231	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	49.137	(EUR)	3.900 (EUR/ha)
Tržni prihodki	43.933	(EUR)	3.487 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.204	(EUR)	413 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	28.417	(EUR)	2.255 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	20.720	(EUR)	1.644 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	7,76	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	33.145	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	13.976	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	87.872	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,00	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,572	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,400	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	196	l/ha
Obtežba z živino	1,59	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	189	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	100	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	181	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	330	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	37	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	58	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	30	%
Delež trajnega travinja v KZU	37	%



Na kmetiji redijo 14 krav lisaste pasme, vzrejajo telice za obnovo črede, dobršen del ostalih telet pa spitajo sami. Obdelujejo pretežno svoja zemljišča. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Na njivah poleg koruze (za silažo in zrnje), ki v kolobarju prevladuje, pridelujejo tudi DTM in krompir. Del travniške krme predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, precejšen del je tudi posušijo.

Kmetija dokupi precej močne krme. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Delovna obremenitev na kmetiji se približa 1,5 PDM. Gospodar se praviloma ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu v precejšnji meri pomagajo ostali družinski člani.

Kmetija letno prinese med 45 in 50 tisoč € prihodkov, od katerih le okoli 10 % predstavljajo proračunska plačila. Kmetija izpolnjuje pogoje tudi za vključitev v KOPOP operacije na področju poljedelstva. Spremenljivi stroški so na ravni nad 55 % prihodkov. Ekonomski kazalniki za to velikost reje so dokaj ugodni, pokritje na mesec se približuje 1750 €, na uro učinkovito vložene delo pa se giblje okoli 8 €. Kmetija je sposobna izvajanja naložb, v primeru podjetnega gospodarja izvaja tudi strojne storitve.

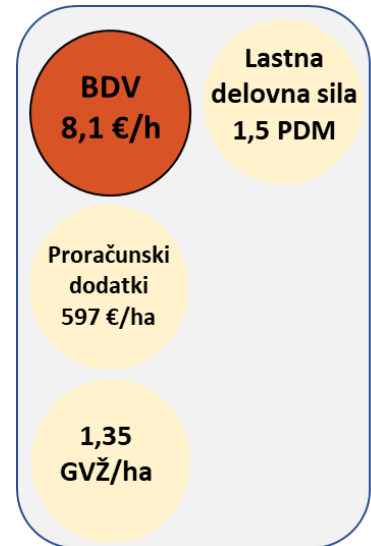
Kmetija dosega razmeroma ugodne rezultate v ekonomskem smislu. Predvsem na tehnološkem področju ima še precejšnje možnosti izboljšav.



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0015\_LS\_6500\_00\_TN**

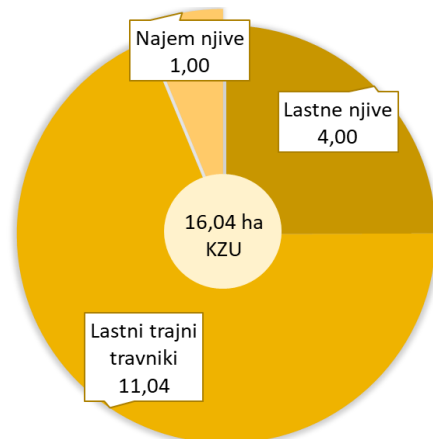
Za slovenske razmere precej velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči prevladuje travinje. Kmetija redi lisasto pasmo goveda. Priraja mleka je za lisasto pasmo srednje intenzivna (mlečnost 6500 litrov). Kmetijske površine ležijo na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Krave molznice	15,0	št.	6.500	kg
Vzreja plemenskih telic	5,0	št.	550	kg
Mlado pitano govedo	6,0	št.	650	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Koruza za zrnje	0,62	ha	9.000	kg/ha
Silažna koruza	2,88	ha	45.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-bale	1,50	ha	22.768	kg/ha
Ozelenitve	0,70	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, silaža-bale	5,40	ha	18.214	kg/ha
Trikosni travnik, seno-dosuševanje	2,51	ha	7.413	kg/ha
Trikosni travnik, seno-sušenje na tleh	1,88	ha	6.977	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	1,25	ha	7.413	kg/ha



**Nakup močne krme 43 t**

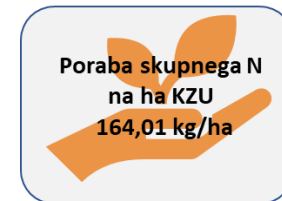
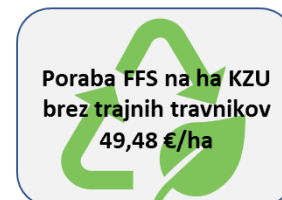
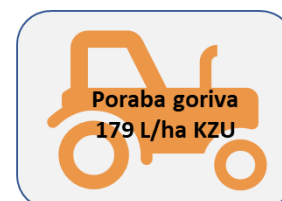
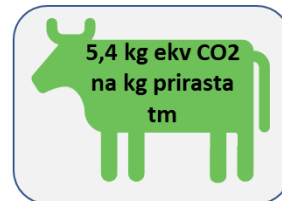
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	727	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	290	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	4.657	(EUR)
OMD	1.996	(EUR)
PVP - živinoreja	2.193	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	52.220	(EUR)	3.256 (EUR/ha)
Tržni prihodki	42.647	(EUR)	2.659 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	9.574	(EUR)	597 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	30.520	(EUR)	1.903 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	21.700	(EUR)	1.353 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	8,10	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	35.090	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	14.582	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	94.148	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,21	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,602	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,400	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	179	l/ha
Obtežba z živino	1,35	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	164	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	85	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	164	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	264	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	15	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	49	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	30	%
Delež trajnega travinja v KZU	69	%



Na kmetiji redijo 15 krav lisaste pasme, vzrejajo telice za obnovo črede in spitajo precejšen del ostalih telet. Obdelujejo pretežno svoja zemljišča. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Na njivah poleg koruze (za silažo in zrnje), ki v kolobarju prevladuje, pridelujejo tudi DTM. Pretežni del travniške krme predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, precejšen del je tudi posušijo.

Kmetija dokupi predvsem veliko močne krme, ki je zaradi pomanjkanja njiv ne uspe v večjem deležu pridelati sama. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Delovna obremenitev na kmetiji je blizu 1,5 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu v precejšnji meri pomagajo ostali družinski člani.

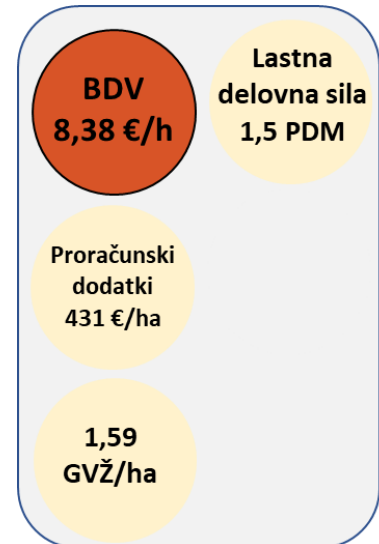
Kmetija letno prinese okoli 52 tisoč € prihodkov, od teh slabih 20 % predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so na ravni pod 60 % prihodkov. Ekonomski kazalniki za to velikost reje so dokaj ugodni, pokritje na mesec se znaša dobrih 1800 €, na uro učinkovito vložene delo pa dobrih 8 €. Kmetija je z izjemo kriznih let sposobna izvajati naložbe.

Kmetija dosega razmeroma ugodne rezultate v ekonomskem smislu. Predvsem na tehnološkem področju ima še precejšnje možnosti izboljšav.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0016\_LČ\_7500\_00\_NT**

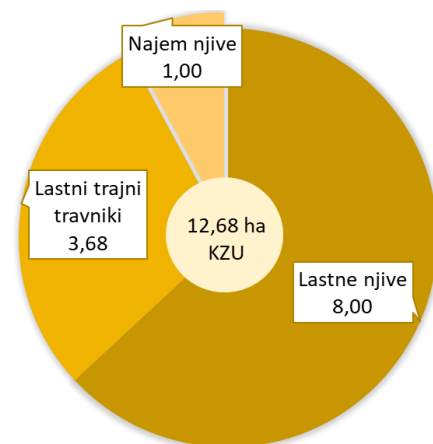
V prirajo mleka usmerjena srednje velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči prevladujejo njive. Kmetija redi lisasto pasmo goveda, ki jo je v precejšnji meri že zamenjala s črno-belo pasmo. Priraja mleka je precej intenzivna (mlečnost 7500 litrov). Kmetijske

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice	16,0 št.	7.500 kg
Vzreja plemenskih telic	5,0 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	2,0 št.	650 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Koruza za zrnje	1,89 ha	9.000 kg/ha
Silažna koruza	4,41 ha	45.000 kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-bale	2,70 ha	24.286 kg/ha
Ozelenitve	1,26 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Trikosni travnik, silaža-bale	0,81 ha	19.429 kg/ha
Trikosni travnik, seno-dosuševanje	1,28 ha	7.907 kg/ha
Trikosni travnik, seno-sušenje na tleh	0,96 ha	7.442 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,64 ha	7.907 kg/ha



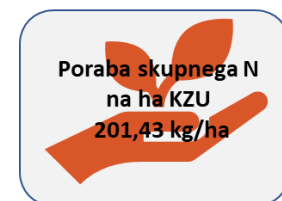
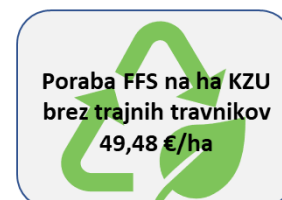
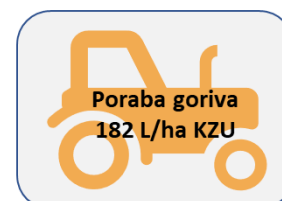
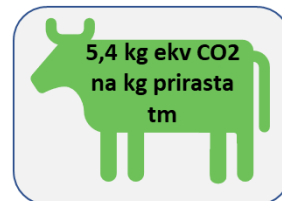
**Nakup močne krme 44 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	597	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	378	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	4.797	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	77	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	52.265	(EUR)	4.122 (EUR/ha)
Tržni prihodki	46.795	(EUR)	3.690 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.470	(EUR)	431 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	29.945	(EUR)	2.362 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	22.320	(EUR)	1.760 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	8,38	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	35.303	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	15.076	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	89.571	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,91	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,546	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,400	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	182	l/ha
Obtežba z živino	1,59	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	201	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	106	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	189	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	350	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	35	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	49	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	30	%
Delež trajnega travinja v KZU	29	%



Na kmetiji redijo 16 krav lisaste in črno-bele pasme ter potrebno število telic za obnovo črede, večino ostalih telet prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo pretežno svoja zemljišča. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Na njivah prevladuje pridelovanje krme za živali (DTM, koruza za silažo in zrnje DTM). Pretežni del travniške krme predstavlja seno, nekaj pa imajo tudi travne silaže v obliki valjastih bal.

Dokupijo energijsko in beljakovinsko močno krmo. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Tudi na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni 1,5 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu pa mu v precejšnji meri pomagajo ostali družinski člani.

Kmetija letno prinese okoli 52 tisoč € prihodkov, od katerih 10 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP operacije bi morala prilagoditi kolobar, zaradi razmeroma majhnega obsega kmetijskih površin je smiselnost tega vprašljiva. Spremenljivi stroški so na ravni dobre polovice prihodkov. Ekonomski kazalniki so za to velikost reje dokaj ugodni, pokritje na mesec se približuje 1900 €, na uro učinkovito vložena dela pa znaša dobrih 8 €. Kmetija je v večini let sposobna izvesti potrebne naložbe.

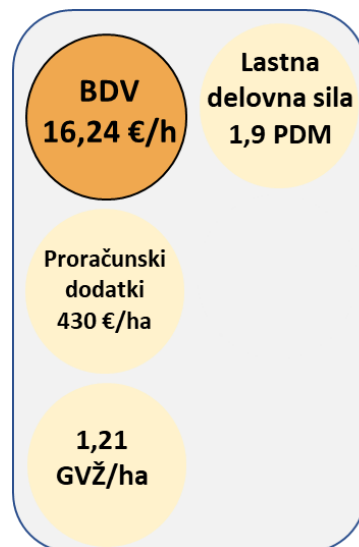
Kmetija ima precejšnje možnosti za nadaljnje tehnološke izboljšave.



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLH\_0016\_LČ\_7500\_00\_NT**

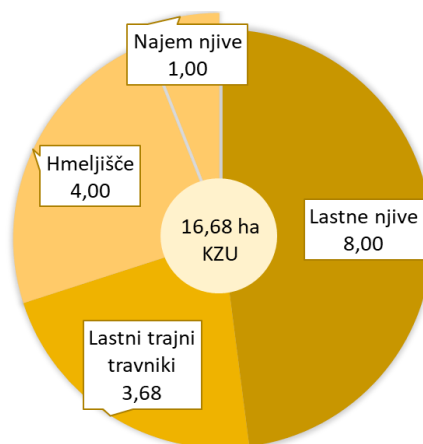
V prirerjo mleka usmerjena srednje velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči prevladujejo njive. Poleg prirerje mleka ima tudi 4 ha nasad hmelja. Kmetija redi lisasto in črno-belo pasmo goveda. Prirerje mleka je precej intenzivna (mlečnost 7500 litrov). Kmetijske površine ležijo izven OMD območja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice	16,0 št.	7.500 kg
Vzreja plemenskih telic	5,0 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	2,0 št.	650 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Koruza za zrnje	1,89 ha	9.000 kg/ha
Silažna koruza	4,41 ha	45.000 kg/ha
Hmelj	4,00 ha	2.000 kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-bale	2,70 ha	24.286 kg/ha
Ozelenitve	1,26 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Trikosni travnik, silaža-bale	0,81 ha	19.429 kg/ha
Trikosni travnik, seno-dosuševanje	1,28 ha	7.907 kg/ha
Trikosni travnik, seno-sušenje na tleh	0,96 ha	7.442 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,64 ha	7.907 kg/ha



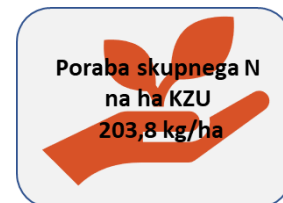
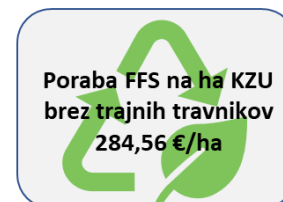
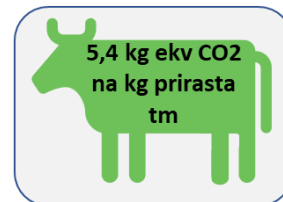
**Nakup močne krme 44 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	945	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	368	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	6.142	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	77	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	111.543	(EUR)	6.687 (EUR/ha)
Tržni prihodki	104.379	(EUR)	6.258 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	7.164	(EUR)	430 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	55.826	(EUR)	3.347 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	55.717	(EUR)	3.340 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	16,24	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	58.538	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	29.240	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	89.571	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,86	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,546	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,400	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	204	l/ha
Obtežba z živino	1,21	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	204	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	91	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	182	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	491	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	222	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	285	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	30	%
Delež trajnega travinja v KZU	22	%



Na kmetiji redijo 16 krav lisaste in črno-bele pasme ter potrebno število telic za obnovo črede, večino ostalih telet prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo pretežno svoja zemljišča. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Na njivah prevladuje pridelovanje krme za živali (DTM, koruza za silažo in zrnje). Pretežni del travniške krme predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, precejšen del tudi sušijo. Pridelek posušenega hmelja, pripravljenega za prodajo, znaša 2000 kg/ha.

Dokupijo razmeroma veliko beljakovinske močne krme, precej tudi energijske. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Delovna obremenitev na tej kmetiji je na ravni 1,9 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, odvisno od zaposlitvenih možnosti ostalih družinskih članov pa gre lahko za čisto ali mešano kmetijo.

Prihodki kmetije se z vključitvijo hmelja v proizvodni načrt (na dodatnih površinah) več kot podvoji in preseže 110 tisoč €, delež proračunskih plačil se občutno zmanjša in pade na 6 %. Spremenljivi stroški so na ravni polovice prihodkov. Ekonomski kazalniki se izrazito izboljšajo, pokritje na mesec se več kot podvoji in preseže 4600 €, na uro učinkovito vložena dela pa preseže 16 €.

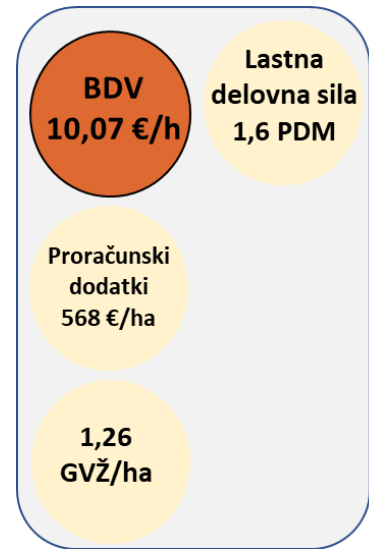
Kmetija je z izjemo kriznih let z nizkimi odkupnimi cenami (na obeh področjih njene aktivnosti) v zelo dobrem ekonomskem položaju.



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0018\_RJ\_7000\_To\_T0**

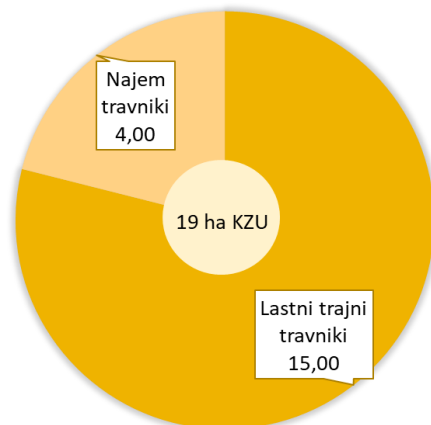
V prirajo mleka usmerjena srednje velika kmetija na travniškem območju, z rjavo pasmo s povprečno mlečnostjo 7000 litrov mleka. Kmetijske površine ležijo na OMD območju v zahodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice	18,0 št.	7.000 kg
Vzreja plemenskih telic	5,0 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	5,0 št.	650 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Paša	6,36 ha	38.088 kg/ha
Trikosni travnik, silaža-bale	11,48 ha	17.000 kg/ha
Trikosni travnik, seno-dosuševanje	1,16 ha	6.919 kg/ha



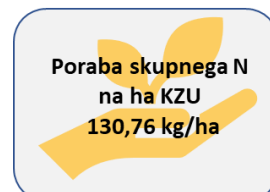
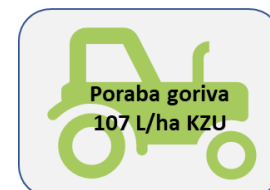
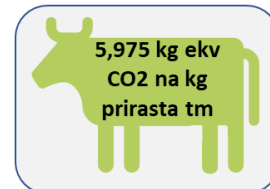
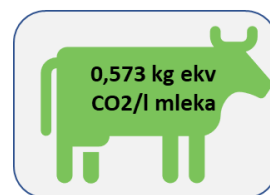
**Nakup močne krme** **63 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	571	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	273	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	5.178	(EUR)
OMD	2.498	(EUR)
PVP - živinoreja	2.547	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	62.241	(EUR)	3.276 (EUR/ha)
Tržni prihodki	51.447	(EUR)	2.708 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	10.794	(EUR)	568 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	33.318	(EUR)	1.754 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	28.923	(EUR)	1.522 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	10,07	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	39.002	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	18.124	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	106.310	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,07	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,573	kg ekv CO2/l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,975	kg ekv CO2/kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	107	l/ha
Obtežba z živino	1,26	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	131	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	61	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	132	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	189	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji redijo povprečno 18 krav rjave pasme, plemensko čredo vzredijo sami, s pitanjem se ukvarjajo v manjšem obsegu (okoli tretjina svojih telet). Kmetija obdeluje izključno travniške površine, skupno 19 ha, manjši del ima v najemu. Plemenska čreda je poleti na paši, naravne razmere pa omogočajo trikosno rabo travnikov. Pretežni del konzervirane krme predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, manjši del pa seno, ki ga dosušijo na seniku. Povprečno kakovost pridelane travniške krme ocenjujemo kot zelo dobro.

Kmetija nima njivskih površin, zato mora vso močno krmo dokupiti. Na letni ravni to pomeni dokup okoli 50 t koruznega zrnja in 12 t beljakovinske močne krme, največkrat sončničnih tropin.

Za način gospodarjenja, kot ga prakticirajo na tej kmetiji, zadošča 1,6 PDM.

Na kmetiji letno ustvarijo okoli 62 tisoč € prihodkov, od katerih slabo petino predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški dosegajo okoli 55 % prihodkov, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje med 25 in 30 tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vložena dela znaša okoli 10 €. Proračunska plačila so razmeroma visoka, pomemben delež predstavlja OMD plačilo. Pokritje na PDM dosega raven med 15 in 20 tisoč €.

Kmetija dosega razmeroma ugoden rezultat pokritja na uro vložena dela za obseg prireje, ki ga opravlja. Vseeno pa je pokritje na PDM ob upoštevanju stroškov amortizacije precej skromno in ne obeta dobrih razvojnih možnosti ob nadaljevanju gospodarjenja na enak način. Mogoče je lahko aktualna predelava mleka na kmetiji, ob doseganju dobre kakovosti mleka je tudi povprečna odkupna cena mleka lahko ugodnejša, kar se precej močno odraža tudi v izboljšanju ekonomskih kazalnikov.

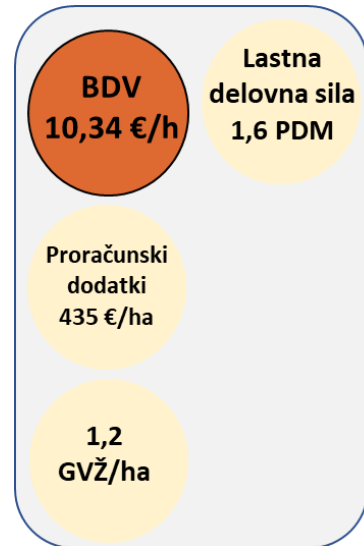




**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0019\_ČB\_9000\_00\_Nt**

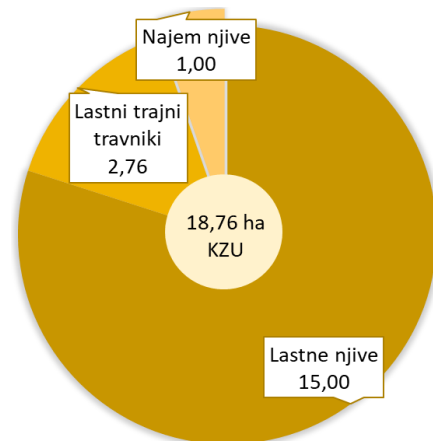
V prirajo mleka usmerjena srednje velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči močno prevladujejo njive. Kmetija redi črno-belo pasmo goveda. Priraja mleka je zelo intenzivna (mlečnost 9000 litrov). Kmetijske površine ležijo izven OMD območja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Krave molznice	19,0	št.	9.000	kg
Vzreja plemenskih telic	6,0	št.	550	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Koruza za zrnje	6,38	ha	10.000	kg/ha
Silažna koruza	4,82	ha	45.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-bale	4,80	ha	25.804	kg/ha
Ozelenitve	3,52	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, seno-dosuševanje	1,51	ha	8.401	kg/ha
Trikosni travnik, seno-sušenje na tleh	1,13	ha	7.907	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,11	ha	8.401	kg/ha



**Nakup močne krme** **24 t**

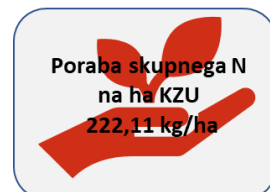
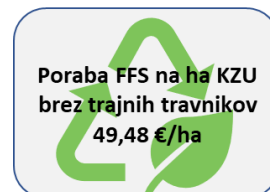
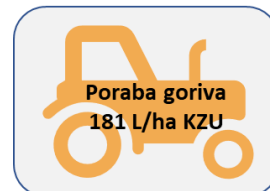
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	855	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	389	(EUR/ha)
<b>Skupaj proizvodno nevezana plačila</b>	<b>7.302</b>	<b>(EUR)</b>
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	68.737	(EUR)	3.664 (EUR/ha)
Tržni prihodki	60.580	(EUR)	3.229 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	8.158	(EUR)	435 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	38.197	(EUR)	2.036 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	30.540	(EUR)	1.628 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	10,34	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	41.872	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	18.604	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	101.686	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,68	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,466	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Poraba goriva na ha KZU	181	l/ha
Obtežba z živino	1,20	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	222	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	116	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	184	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	350	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	42	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	49	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	30	%
Delež trajnega travinja v KZU	15	%



Na kmetiji redijo 19 krav črno-bele pasme ter potrebno število telic za obnovo črede, ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo pretežno svoja zemljišča. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Na njivah pridelujejo krmo za živali (koruza za silažo in zrnje ter DTM). Pretežni del travniške krme predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, precejšen del tudi sušijo.

Dokupijo precej beljakovinske močne krme ter nekaj energijske. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni 1,6 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu v precejšnji meri pomagajo ostali družinski člani.

Kmetija letno prinese med 65 in 70 tisoč € prihodkov, od katerih približno 12 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP operacije bi morala prilagoditi kolobar. Spremenljivi stroški so na ravni dobre polovice prihodkov. Ekonomski kazalniki so razmeroma ugodni, pokritje na mesec se giblje okoli 2500 €, na uro učinkovito vložene delo pa okoli 10 €. Kmetija je v večini let sposobna izvesti potrebne naložbe.

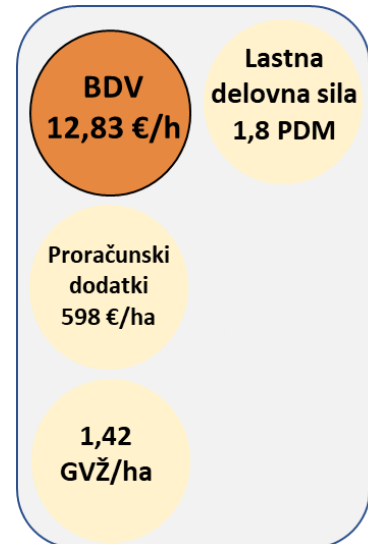
Kmetija nima večjih možnosti za nadaljnje tehnološke izboljšave.



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0025\_RJ\_6500\_No\_Tn**

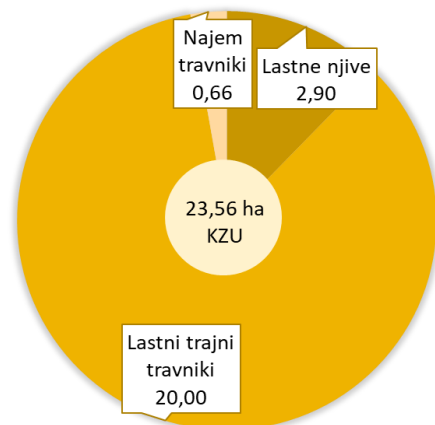
V prirajo mleka usmerjena srednje velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči močno prevladuje travinje. Kmetija redi rjavo pasmo goveda. Priraja mleka je srednje intenzivna (mlečnost 6500 litrov). Kmetijske površine ležijo na OMD območju v južnem ali jugozahodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice	25,0 št.	6.500 kg
Vzreja plemenskih telic	6,0 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	8,0 št.	650 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Silažna koruza	2,32 ha	45.000 kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-silos	0,58 ha	21.250 kg/ha
Ozelenitve	0,46 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Paša	5,31 ha	38.088 kg/ha
Trikosni travnik, silaža-silos	5,79 ha	17.000 kg/ha
Trikosni travnik, silaža-bale	6,37 ha	17.000 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	3,19 ha	6.919 kg/ha



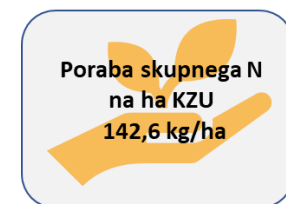
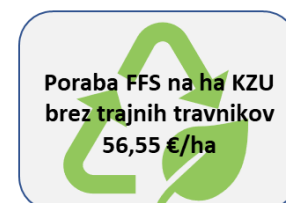
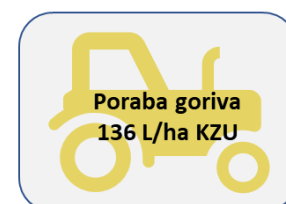
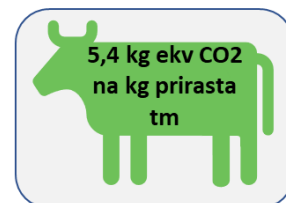
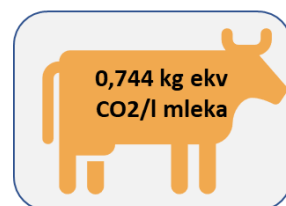
**Nakup močne krme 80 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	881	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	288	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	6.773	(EUR)
OMD	2.843	(EUR)
PVP - živinoreja	3.578	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	83.970	(EUR)	3.565 (EUR/ha)
Tržni prihodki	69.895	(EUR)	2.967 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	14.075	(EUR)	598 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	41.955	(EUR)	1.781 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	42.015	(EUR)	1.784 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	12,83	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	46.165	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	23.099	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	165.738	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,37	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,744	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,400	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	136	l/ha
Obtežba z živino	1,42	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	143	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	70	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	146	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	228	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	7	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	57	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	20	%
Delež trajnega travinja v KZU	88	%



Na kmetiji redijo 25 krav rjave pasme, potrebno število telic za obnovo črede, spitajo tudi del svojih telet, ostala prodajo po odstavitvi. Obdelujejo večinoma svoja zemljišča. Živali se v poletnem obdobju pasejo. Travnike kosijo trikrat, nekatere površine štirikrat. Na njivah pridelujejo predvsem koruzo za silažo, saj je delež njiv v kmetijskih površinah zelo majhen. Precej travniške krme silirajo v koritastem silosu, preostalo travno silažo v obliki valjastih bal, precejšen del tudi posušijo.

Dokupijo vso močno krmo. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni 1,8 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu pomagajo ostali družinski člani. Precejšen del kmetij tega tipa je čistih kmetij.

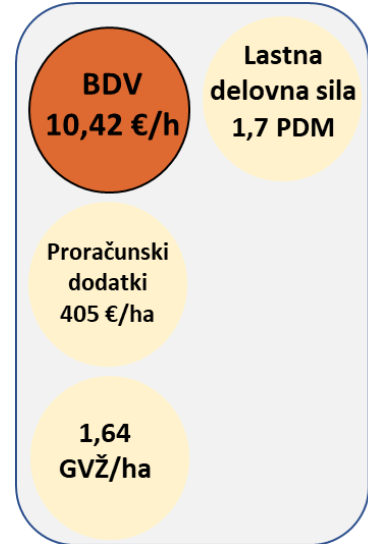
Kmetija letno dosega okoli 84 tisoč € prihodkov, od katerih dobrih 15 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP kmetija nima realnih možnosti. Spremenljivi stroški so na ravni polovice prihodkov. Ekonomski kazalniki so razmeroma ugodni, pokritje na mesec se giblje okoli 3500 €, na uro efektivno vložena dela pa okoli 13 €. Kmetija je v večini let sposobna izvesti potrebne naložbe.

Kmetija ima še precej možnosti za nadaljnje tehnološke izboljšave.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0025\_ČB\_7000\_Do\_TN**

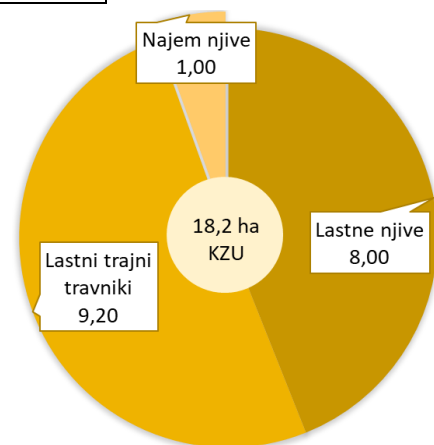
V prirajo mleka usmerjena srednje velika govedorejska kmetija na območju, na katerem so med kmetijskimi zemljišči približno enakovredno zastopane njive in travinje. Kmetija redi črno-belo pasmo goveda. Priraja mleka je za to pasmo srednje intenzivna (mlečnost 7000 litrov). Kmetijske površine ležijo izven OMD območja, največkrat v jugovzhodnem delu Slovenije (Dolenjska).

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice	25,0 št.	7.000 kg
Vzreja plemenskih telic	8,0 št.	550 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen tržni	0,90 ha	5.500 kg/ha
Koruza za zrnje	1,54 ha	11.000 kg/ha
Silažna koruza	3,86 ha	50.000 kg/ha
Ajda	0,18 ha	1.000 kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-silos	2,70 ha	24.286 kg/ha
Naknadni posevki	0,41 ha	
Ozelenitve	1,08 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Trikosni travnik, silaža-silos	3,85 ha	19.429 kg/ha
Trikosni travnik, silaža-bale	2,98 ha	19.429 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	2,38 ha	7.907 kg/ha



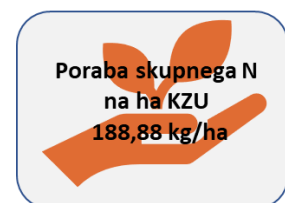
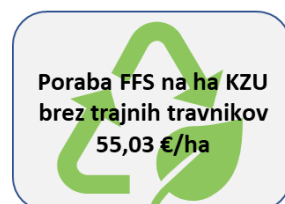
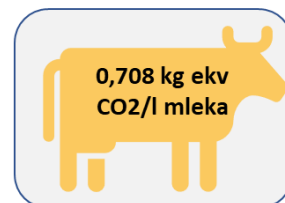
**Nakup močne krme** **66 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	860	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	351	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	6.395	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	114	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	72.477	(EUR)	3.982 (EUR/ha)
Tržni prihodki	65.109	(EUR)	3.577 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	7.368	(EUR)	405 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	40.277	(EUR)	2.213 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	32.200	(EUR)	1.769 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	10,42	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	42.217	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	18.756	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	153.152	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,35	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,708	kg ekv CO2/l mleka
Poraba goriva na ha KZU	174	l/ha
Obtežba z živino	1,64	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	189	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	96	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	183	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	352	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	27	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	55	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	40	%
Delež trajnega travinja v KZU	51	%



Na kmetiji redijo 25 krav črno-bele pasme in potrebno število telic za obnovo črede, vsa ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo večinoma svoja zemljišča. Živali so celo leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat, nekatere površine štirikrat. Na njivah pridelujejo krmo za živali (koruza za silažo in zrnje, ječmen in DTM). Sejejo tudi ajdo. Precej travniške krme silirajo v koritastem silosu, preostalo travno silažo v obliki valjastih bal, del je tudi posušijo.

Dokupijo vso beljakovinsko in del energijske močne krme. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Delovna obremenitev kmetiji je na ravni 1,7 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu pomagajo ostali družinski člani. Del kmetij tega tipa je čistih kmetij.

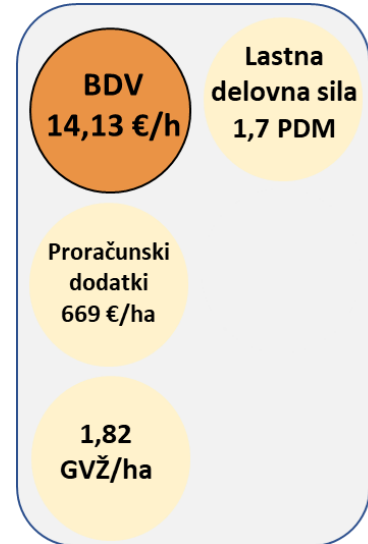
Kmetija letno dosega med 70 in 75 tisoč € prihodkov, od katerih le 10 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP kmetija nima realnih možnosti. Spremenljivi stroški so na ravni blizu 55 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so za to velikost razmeroma slabi, pokritje na mesec se giblje okoli 2700 €, na uro efektivno vloženega dela pa dobrih 10 €. Kmetija je v večini let vseeno sposobna izvesti potrebne naložbe.

Kmetija ima še veliko možnosti za nadaljnje tehnološke izboljšave predvsem pri intenzivnosti priraje mleka in na področju kakovosti doma pridelane krme, kar bi lahko precej pocenilo stroške na liter prirejenega mleka.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0025\_LS\_5800\_Go\_TN**

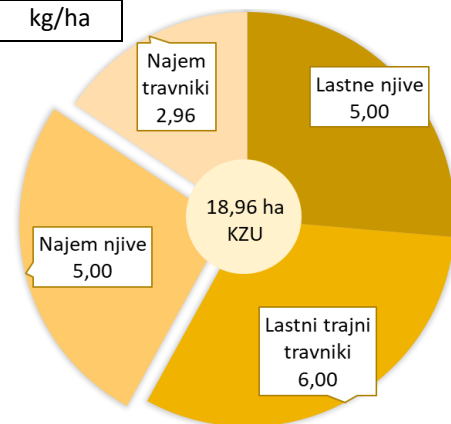
V prirajo mleka usmerjena srednje velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči nekoliko prevladuje travinje. Kmetija redi lisasto pasmo goveda. Priraja mleka je podpovprečno intenzivna (mlečnost 5800 litrov). Kmetijske površine ležijo na OMD območju v severozahodnem delu Slovenije (Gorenjska).

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Krave molznice	25,0	št.	5.800	kg
Vzreja plemenskih telic	6,0	št.	550	kg
Mlado pitano govedo	10,0	št.	650	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen tržni	0,50	ha	5.500	kg/ha
Koruza za zrnje	3,42	ha	11.000	kg/ha
Silažna koruza	3,58	ha	55.000	kg/ha
Ajda	0,10	ha	1.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-silos	2,50	ha	21.250	kg/ha
Naknadni posevki	0,23	ha		
Ozelenitve	1,40	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Paša	3,44	ha	38.088	kg/ha
Trikosni travnik, silaža-silos	0,43	ha	17.000	kg/ha
Trikosni travnik, silaža-bale	2,87	ha	17.000	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	2,23	ha	6.919	kg/ha



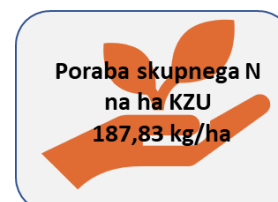
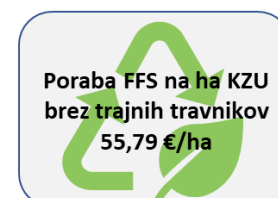
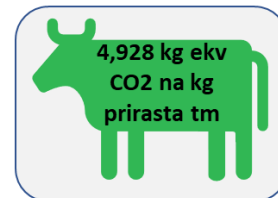
**Nakup močne krme 32 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	749	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	294	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	5.570	(EUR)
OMD	2.652	(EUR)
PVP - živinoreja	3.656	(EUR)
PVP - rastlinska	63	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	79.393	(EUR)	4.186 (EUR/ha)
Tržni prihodki	66.703	(EUR)	3.517 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	12.689	(EUR)	669 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	35.580	(EUR)	1.876 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	43.812	(EUR)	2.310 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	14,13	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	46.087	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	25.433	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	165.429	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,48	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,809	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	4,928	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	144	l/ha
Obtežba z živino	1,82	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	188	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	95	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	166	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	344	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	29	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	56	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	30	%
Delež trajnega travinja v KZU	47	%



Na kmetiji redijo 25 krav lisaste pasme, potrebno število telic za obnovo črede, spitajo tudi večino svojih telet moškega spola, ostala prodajo po odstavitvi. Obdelujejo svoja in najeta zemljišča v približno polovičnem deležu. Živali se v poletnem obdobju pasejo. Travnike kosijo trikrat, nekatere površine štirikrat. Na njivah pridelujejo predvsem koruzo (za silažo in zrnje), deloma tudi krmna žita in DTM. Sejejo tudi ajdo. Največ travniške krme silirajo v koritastem silosu, preostalo travno silažo v obliki valjastih bal, precejšen del tudi posušijo.

Dokupijo beljakovinsko in energijsko močno krmo. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni 1,7 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu pomagajo ostali družinski člani. Precejšen del kmetij tega tipa je čistih kmetij.

Kmetija letno dosega okoli 80 tisoč € prihodkov, od katerih dobrih 15 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP kmetija brez prilagoditve kolobarja nima realnih možnosti. Spremenljivi stroški so na ravni okoli 45 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so ugodni, pokritje na mesec presega 3600 €, na uro efektivno vloženega dela pa 14 €. Kmetija je sposobna izvesti tudi naložbe večjega obsega.

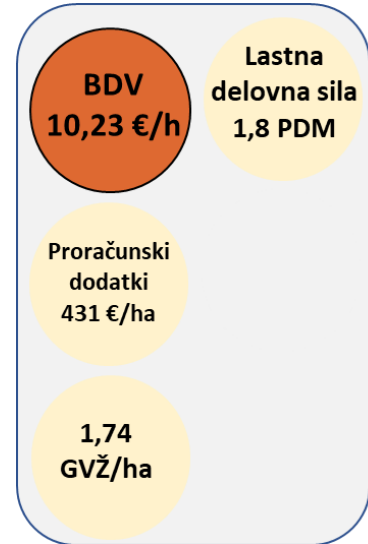
Kmetija ima še nekaj možnosti za nadaljnje tehnološke izboljšave. V primerjavi z ostalimi v mleko usmerjenimi kmetijami primerljive velikosti pa dosega celo boljše ekonomske rezultate, zato večja intenzivnost (predvsem pri prireji mleka) ne bi nujno dodatno izboljšala gospodarnosti.



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0025\_LS\_5800\_Vz\_Nt**

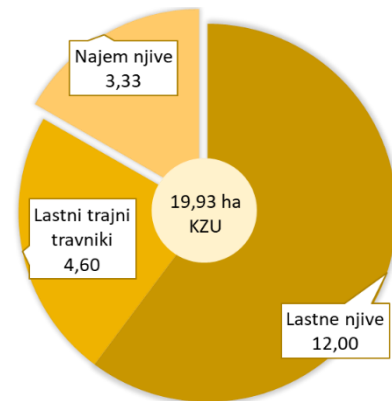
V prirajo mleka usmerjena srednje velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči močno prevladujejo njive. Kmetija redi lisasto pasmo goveda. Priraja mleka je podpopprečno intenzivna (mlečnost 5800 litrov). Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v severovzhodnem delu Slovenije (Podravje, verjetneje Pomurje).

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice	25,0 št.	5.800 kg
Vzreja plemenskih telic	6,0 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	10,0 št.	650 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen krmni	0,77 ha	5.500 kg/ha
Koruza za zrnje	0,52 ha	10.000 kg/ha
Pšenica	2,30 ha	6.000 kg/ha
Silažna koruza	5,92 ha	50.000 kg/ha
Oljna ogrščica	1,23 ha	3.000 kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-silos	4,60 ha	21.250 kg/ha
Naknadni posevki	2,79 ha	
Ozelenitve	2,15 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Trikosni travnik, silaža-bale	2,76 ha	17.000 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	1,84 ha	6.919 kg/ha



**Nakup močne krme** 60 t

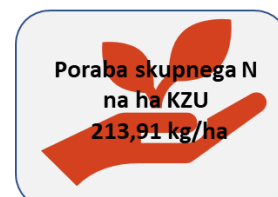
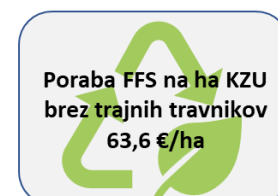
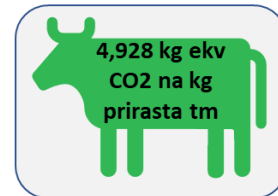
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.062	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	339	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	6.754	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	386	(EUR)
PVP - rastlinska	388	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	78.501	(EUR)	3.938 (EUR/ha)
Tržni prihodka	69.912	(EUR)	3.507 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	8.589	(EUR)	431 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	44.520	(EUR)	2.233 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	33.981	(EUR)	1.705 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	10,23	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	42.522	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	18.407	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	170.751	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,44	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,846	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	4,928	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	200	l/ha
Obtežba z živino	1,74	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	214	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	107	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	216	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	489	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	49	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	64	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	58	%
Delež trajnega travinja v KZU	23	%



Na kmetiji redijo 25 krav lisaste pasme in potrebno število telic za obnovo črede, spitajo tudi večino svojih telet moškega spola, ostala teleta prodajo po odstavitvi. Obdelujejo svoja in nekaj najetih zemljišč. Živali so celo leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat, DTM na njivskih površinah štirikrat. Na njivah pridelujejo predvsem koruzo (za silažo in zrnje), krušna in krmna žita, oljno ogrščico in DTM. Največ DTM silirajo v koritastem silosu, preostalo travno silažo pospravijo v obliki valjastih bal, precejšen del tudi posušijo.

Dokupijo beljakovinsko in energijsko močno krmo. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni 1,8 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu pomagajo ostali družinski člani. Večina kmetij tega tipa je čistih kmetij.

Kmetija letno dosega okoli 78 tisoč € prihodkov, od katerih ca. 10 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP kmetija izpolnjuje pogoje brez večjih prilagoditev kolobarja, glede na površino njiv je zelo verjetno vključena v KOPOP operacije na področju poljedelstva. Spremenljivi stroški so na ravni 55 % prihodkov. Ekonomski kazalniki (brez KOPOP) so manj ugodni v primerjavi z gorenjsko kmetijo v OMD primerljive velikosti, pokritje na mesec dosega dobrih 2800 €, zaradi večjega vložka dela pa je to na uro učinkovito vloženo delo dobrih 10 €. Kmetija je sposobna izvesti potrebne naložbe v posodabljanje.

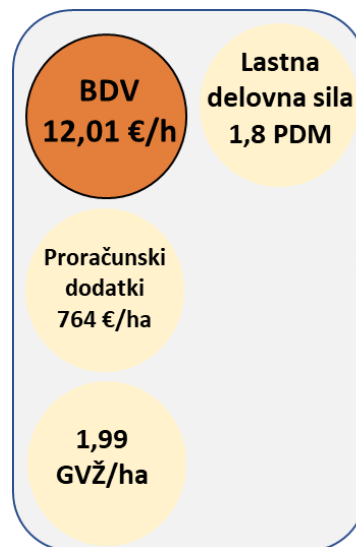
Kmetija ima še nekaj možnosti za nadaljnje tehnološke izboljšave, na področju poljedelstva pa je raven doseženih pridelkov že zelo visoka. Kaže se odločiti med bolj okoljsko naravnano pridelavo (vključitev v KOPOP) ali pa dvigniti intenzivnost priraje mleka in pitanja goveda.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0025\_ČL\_6500\_Os\_NT

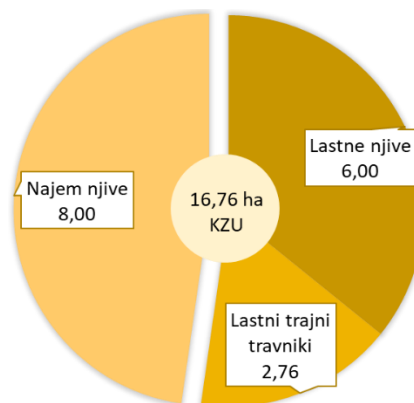
V prirajo mleka usmerjena srednje velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči prevladujejo njive. Kmetija redi lisasto in črno-belo pasmo goveda. Priraja mleka je srednje intenzivna (mlečnost 6500 litrov). Kmetijske površine ležijo na OMD območju v osrednjem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice	25,0 št.	6.500 kg
Vzreja plemenskih telic	8,0 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	6,0 št.	650 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen krmni	1,68 ha	5.500 kg/ha
Koruza za zrnje	1,81 ha	9.000 kg/ha
Pšenica	0,42 ha	5.500 kg/ha
Silažna koruza	6,59 ha	45.000 kg/ha
Ajda	0,34 ha	1.000 kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-silos	3,44 ha	22.768 kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-bale	0,06 ha	22.768 kg/ha
Naknadni posevki	1,03 ha	
Ozelenitve	2,04 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Trikosni travnik, silaža-bale	1,51 ha	18.214 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	1,25 ha	7.413 kg/ha



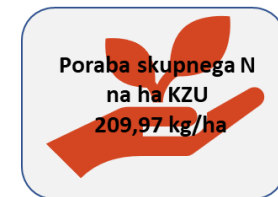
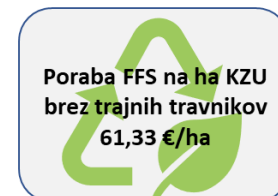
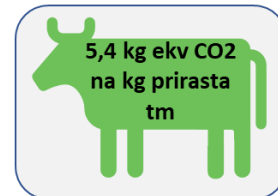
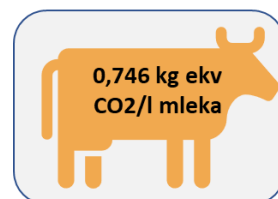
**Nakup močne krme** 52 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	869	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	355	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	5.953	(EUR)
OMD	2.214	(EUR)
PVP - živinoreja	3.501	(EUR)
PVP - rastlinska	265	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	80.414	(EUR)	4.798 (EUR/ha)
Tržni prihodki	67.610	(EUR)	4.034 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	12.803	(EUR)	764 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	40.777	(EUR)	2.433 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	39.637	(EUR)	2.365 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	12,01	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	43.862	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	21.620	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	167.601	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,48	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,746	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,400	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	195	l/ha
Obtežba z živino	1,99	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	210	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	110	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	201	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	426	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	51	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	61	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	40	%
Delež trajnega travinja v KZU	16	%



Na kmetiji redijo 25 krav lisaste in črno-bele pasme in potrebno število telic za obnovo črede, spitajo pa tudi približno polovico svojih telet moškega spola, ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo svoja in najeta zemljišča v približno polovičnem deležu. Živali so celo leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat, DTM na njivskih površinah štirikrat. Na njivah pridelujejo predvsem koruzo (večino za silažo, nekaj za zrnje), krmna in deloma krušna žita ter DTM. Sejejo tudi ajdo. Največ DTM silirajo v koritastem silosu, preostalo travno silažo pospravijo večinoma v obliki valjastih bal, precejšen del travniške krme tudi posušijo.

Dokupijo vso beljakovinsko močno krmo in tudi dobršen del energijske močne krme. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni 1,8 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu pomagajo ostali družinski člani. Večina kmetij tega tipa je mešanih kmetij.

Kmetija letno dosega okoli 80 tisoč € prihodkov, od katerih šestina predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP kmetija izpolnjuje pogoje brez večjih prilagoditev kolobarja, glede na površino njiv je v KOPOP operacije na področju poljedelstva verjetno vključena. Spremenljivi stroški so na ravni 50 % prihodkov. Ekonomski kazalniki (brez KOPOP) so manj ugodni v primerjavi z gorenjsko kmetijo v OMD primerljive velikosti, pokritje na mesec dosega dobrih 3300 €, zaradi večjega vložka dela pa je pokritje na uro učinkovito vložena dela dobrih 12 €. Kmetija je sposobna izvesti potrebne naložbe v posodabljanje.

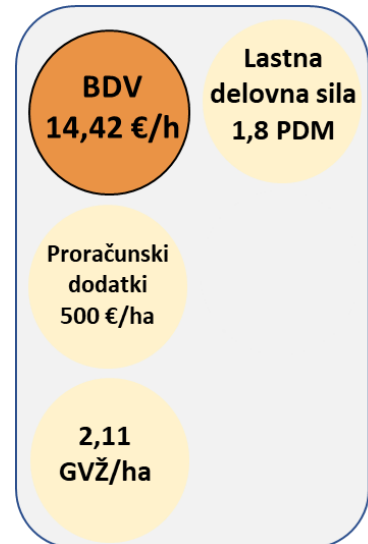
Kmetija ima še precej možnosti za nadaljnje tehnološke izboljšave predvsem na področju živinoreje in kakovosti pridelane krme na travinju. Kaže razmisliti o vključitvi v KOPOP (če še ni v njem) in ob tem dvigniti intenzivnost prireje mleka.



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0035\_LS\_6200\_Vz\_NT**

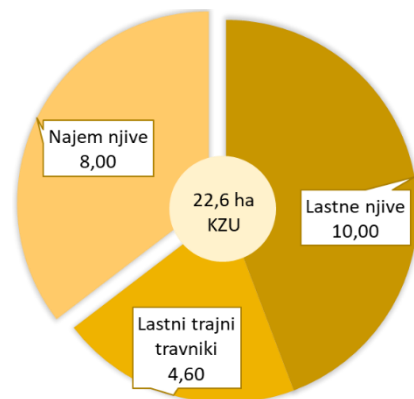
V prirajo mleka usmerjena precej velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči močno prevladujejo njive. Kmetija redi lisasto pasmo goveda. Priraja mleka je srednje intenzivna (mlečnost 6200 litrov). Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v severovzhodnem delu Slovenije (Podravje ali Pomurje).

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice - prosta reja	35,0 št.	6.200 kg
Vzreja plemenskih telic	9,0 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	12,0 št.	650 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen krmni	2,70 ha	5.500 kg/ha
Koruza za zrnje	1,14 ha	10.000 kg/ha
Pšenica	0,90 ha	6.000 kg/ha
Silažna koruza	7,86 ha	50.000 kg/ha
Ajda	0,54 ha	1.000 kg/ha
Njiva, DTM, pet košenj, silaža-silos	5,40 ha	22.768 kg/ha
Naknadni posevki	1,80 ha	
Ozelenitve	2,03 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Štirikosni travnik, silaža-silos	1,10 ha	18.214 kg/ha
Štirikosni travnik, silaža-bale	2,00 ha	18.214 kg/ha
Štirikosni travnik, seno-bale	1,50 ha	7.413 kg/ha



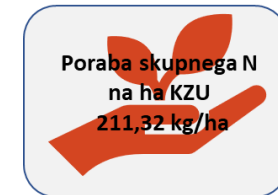
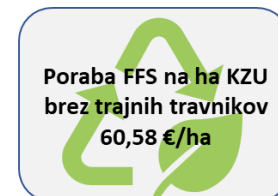
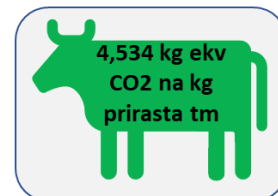
**Nakup močne krme** 83 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.430	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	396	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	8.949	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	463	(EUR)
PVP - rastlinska	455	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	108.278	(EUR)	4.791 (EUR/ha)
Tržni prihodki	96.982	(EUR)	4.291 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	11.297	(EUR)	500 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	60.303	(EUR)	2.668 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	47.975	(EUR)	2.123 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	14,42	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	58.592	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	25.960	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	236.507	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,44	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,805	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	4,534	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	195	l/ha
Obtežba z živino	2,11	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	211	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	108	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	208	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	470	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	48	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	61	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	50	%
Delež trajnega travinja v KZU	20	%



Na kmetiji redijo 35 krav lisaste pasme in potrebno število telic za obnovo črede, spitajo tudi večino svojih telet moškega spola, ostala teleta prodajo po odstavitvi. Obdelujejo svoja in najeta zemljišča, dobra tretjina zemljišč je v najemu. Živali so celo leto v hlevu. Travnike kosijo štirikrat, DTM na njivskih površinah petkrat. Na njivah pridelujejo predvsem koruzo (za silažo in deloma za zrnje), krmna in krušna žita ter DTM. Sejejo tudi ajdo. Največ DTM silirajo v koritastem silosu, preostalo travno silažo pospravijo v obliki valjastih bal, precejšen del travniške krme tudi posušijo.

Dokupijo tako beljakovinsko močno krmo kot tudi večino energijske močne krme. Doma pridelana krma je večinoma zelo dobre kakovosti.

Na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni 1,8 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu pomagajo ostali družinski člani. Večina kmetij tega tipa je čistih kmetij.

Kmetija letno dosega med 105 in 110 tisoč € prihodkov, od katerih 10 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP kmetija izpolnjuje pogoje brez večjih prilagoditev kolobarja, glede na površino njiv je zelo verjetno vključena v KOPOP operacije na področju poljedelstva. Spremenljivi stroški so na ravni 55 % prihodkov. Ekonomski kazalniki (tudi brez KOPOP) so ugodni, pokritje na mesec se približuje 4000 €, pokritje na uro učinkovito vložene delo znaša dobrih 14€. Kmetija je sposobna izvesti potrebne naložbe v posodabljanje in tudi v širitev.

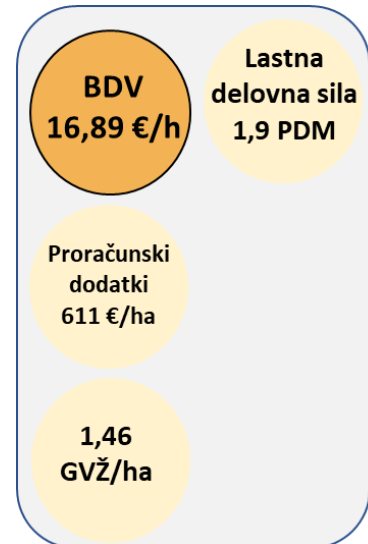
Kmetija ima še nekaj možnosti za nadaljnje tehnološke izboljšave, na področju poljedelstva pa je raven doseženih pridelkov že zelo visoka. Vključitev v KOPOP se zdi samoumevna. Razmisliti kaže tudi o povečanju intenzivnosti prireje mleka in morebitnem povečanju obsega pitanja goveda.



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0035\_RJ\_7000\_Os\_Tn**

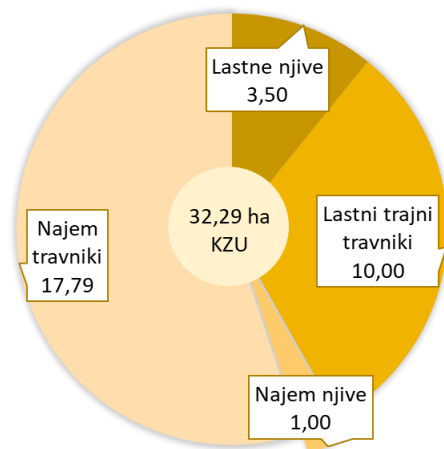
V prirajo mleka usmerjena precej velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči močno prevladuje travinje. Kmetija redi rjavo pasmo goveda. Priraja mleka je za to pasmo precej intenzivna (mlečnost 7000 litrov). Kmetijske površine ležijo na OMD območju v osrednjem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice - prosta reja	35,0 št.	7.000 kg
Vzreja plemenskih telic	10,0 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	10,0 št.	650 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Koruza za zrnje	0,73 ha	9.000 kg/ha
Silažna koruza	2,87 ha	50.000 kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-silos	0,90 ha	21.250 kg/ha
Ozelenitve	0,72 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Paša	8,61 ha	38.088 kg/ha
Trikosni travnik, silaža-silos	10,57 ha	17.000 kg/ha
Trikosni travnik, silaža-bale	6,02 ha	17.000 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	2,58 ha	6.919 kg/ha



**Nakup močne krme 118 t**

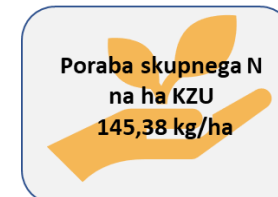
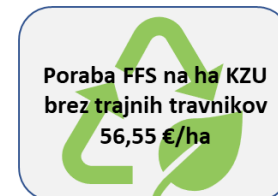
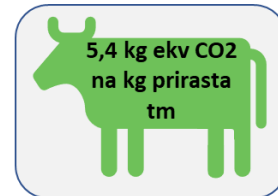
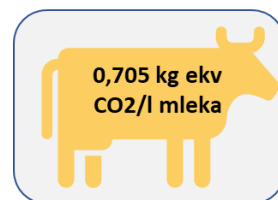
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.226	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	298	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	9.616	(EUR)
OMD	3.907	(EUR)
PVP - živinoreja	4.964	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	121.397	(EUR)	3.760 (EUR/ha)
Tržni prihodki	101.685	(EUR)	3.150 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	19.712	(EUR)	611 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	64.556	(EUR)	2.000 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	56.841	(EUR)	1.761 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	16,89	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	64.919	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	30.397	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	237.982	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,34	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,705	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,400	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	101	l/ha
Obtežba z živino	1,46	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	145	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	71	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	145	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	234	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	8	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	57	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	20	%
Delež trajnega travinja v KZU	86	%



Na kmetiji redijo 35 krav rjave pasme, potrebno število telic za obnovo črede in dobro polovico moških telet, ki jih spitajo ko konca. Ostala teleta prodajo po odstavitvi. Obdelujejo večinoma najeta zemljišča. Živali se v poletnem obdobju pasejo. Travnike kosijo trikrat, nekatere površine štirikrat. Na njivah pridelujejo predvsem koruzo za silažo, saj je delež njiv v kmetijskih površinah zelo majhen. Na delu njivskih površin pridelujejo tudi DTM, ki jo silirajo v koritastem silosu. Precej travniške krme silirajo v koritastem silosu, preostalo travno silažo v obliki valjastih bal, precejšen del travniške krme tudi posušijo.

Dokupijo skoraj vso močno krmo. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni 1,9 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu pomagajo ostali družinski člani. Večina kmetij tega tipa je čistih kmetij.

Kmetija letno dosega 120 do 125 tisoč € prihodkov, od katerih okoli 16 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP kmetija nima realnih možnosti. Spremenljivi stroški so na ravni skoraj 55 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so ugodni, pokritje na mesec se giblje okoli 4700 €, na uro efektivno vloženega dela pa okoli 17 €. Kmetija je v večini let sposobna izvesti potrebne naložbe v posodabljanje.

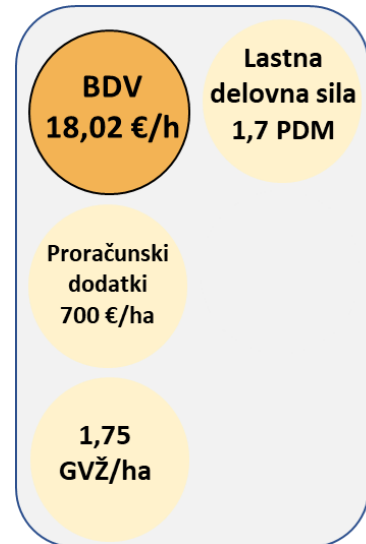
Kmetija ima še precej možnosti za nadaljnje tehnološke izboljšave. V primeru ugodnih nabavnih cen močne krme kaže še nekoliko dvigniti intenzivnost prireje mleka, na travinju pa se posvetiti ukrepom za izboljšanje kakovosti pridelane krme.



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0035\_ČL\_7000\_Go\_TN**

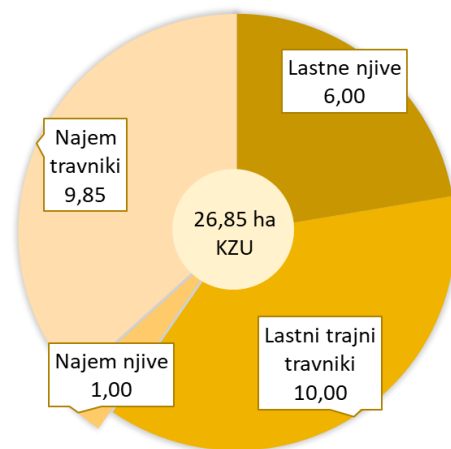
V prirajo mleka usmerjena precej velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči prevladuje travninje. Kmetija redi lisasto in črno-belo pasmo goveda. Priraja mleka je srednje intenzivna (mlečnost 7000 litrov). Kmetijske površine ležijo na OMD območju v severozahodnem delu Slovenije (Gorenjska).

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice - prosta reja	35,0 št.	7.000 kg
Vzreja plemenskih telic	12,0 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	8,0 št.	650 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Koruza za zrnje	2,03 ha	11.000 kg/ha
Silažna koruza	2,52 ha	55.000 kg/ha
Njiva, DTM, pet košenj, silaža-silos	2,45 ha	22.768 kg/ha
Ozelenitve	0,91 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travninje</b>		
Paša	5,33 ha	40.809 kg/ha
Štirikosni travnik, silaža-silos	7,58 ha	18.214 kg/ha
Štirikosni travnik, silaža-bale	4,46 ha	18.214 kg/ha
Štirikosni travnik, seno-bale	2,48 ha	7.413 kg/ha



**Nakup močne krme** 99 t

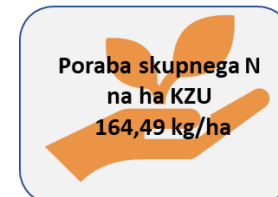
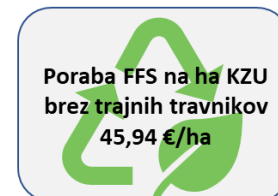
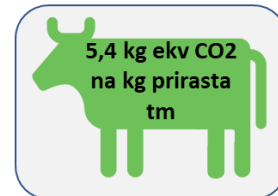
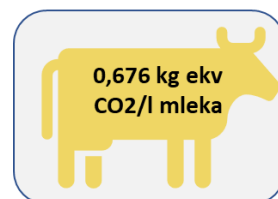
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.215	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	348	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	9.355	(EUR)
OMD	3.329	(EUR)
PVP - živinoreja	4.886	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	116.666	(EUR)	4.346 (EUR/ha)
Tržni prihodki	97.880	(EUR)	3.646 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	18.786	(EUR)	700 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	60.298	(EUR)	2.246 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	56.368	(EUR)	2.100 (EUR/ha)
<b>Bruto dodana vrednost na uro</b>	<b>18,02</b>	<b>(EUR/h)</b>	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	67.149	(EUR/PDM)	
<b>Bruto dodana vrednost na PDM</b>	<b>32.444</b>	<b>(EUR/PDM)</b>	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	232.362	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,37	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,676	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,400	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	140	l/ha
Obtežba z živino	1,75	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	164	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	80	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	157	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	274	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	12	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	46	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	35	%
Delež trajnega travinja v KZU	74	%



Na kmetiji redijo 35 krav lisaste in črno-bele pasme in potrebno število telic za obnovo črede, spitajo pa tudi približno polovico svojih telet moškega spola. Ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo svoja in najeta zemljišča v približno enaki zastopanosti. Živali so v poletnem obdobju na paši. Travnike kosijo štirikrat, DTM na njivskih površinah petkrat. Na njivah pridelujejo predvsem koruzo (za silažo in za zrnje) in DTM. Največ DTM in ostalega travinja silirajo v koritastem silosu, preostalo travno silažo pospravijo večinoma v obliki valjastih bal. Del travniške krme posušijo zaradi zagotavljanja strukture obroka za živali.

Dokupijo vso beljakovinsko močno krmo in dobršen del energijske močne krme. Doma pridelana krma je večinoma zelo dobre kakovosti.

Na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni 1,7 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu pomagajo ostali družinski člani. Večina kmetij tega tipa je mešanih kmetij.

Kmetija letno dosega med 115 in 120 tisoč € prihodkov, od katerih okoli 16 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP kmetija nima realnih pogojev. Spremenljivi stroški so na ravni nekaj nad 50 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so zelo podobni v primerjavi s kmetijo v OMD v osrednji Sloveniji primerljive velikosti z rjavo pasmo, pokritje na mesec dosega slabih 4700 €, pokritje na uro učinkovito vložene delo okoli 18 €. Kmetija je sposobna izvesti potrebne naložbe v posodabljanje.

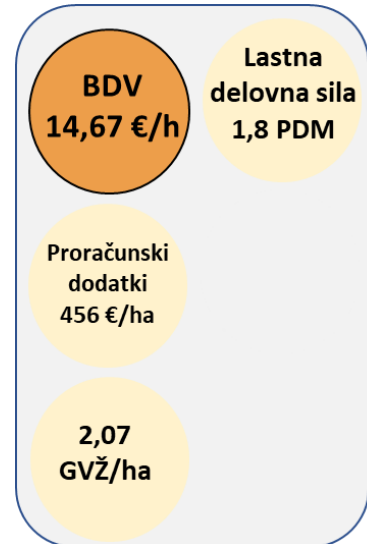
Kmetija ima še precej možnosti za nadaljnje tehnološke izboljšave predvsem na področju živinoreje, manj na področju rastlinske pridelave. Kaže razmisliti predvsem o povečanju intenzivnosti prireje mleka.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0035\_ČB\_9000\_00\_TN

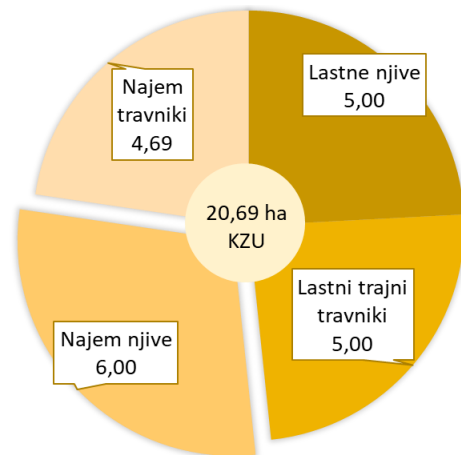
V prirajo mleka usmerjena precej velika govedorejska kmetija na območju, na katerem so med kmetijskimi zemljišči enakovredno zastopane njive in travinje. Kmetija redi črno-belo pasmo goveda. Priraja mleka je zelo intenzivna (mlečnost 9000 litrov). Kmetijske površine ležijo izven OMD območja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice - prosta reja	35,0 št.	9.000 kg
Vzreja plemenskih telic	13,0 št.	550 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Koruza za zrnje	0,45 ha	10.000 kg/ha
Silažna koruza	6,70 ha	50.000 kg/ha
Njiva, DTM, pet košenj, silaža-silos	3,85 ha	24.286 kg/ha
Ozelenitve	1,52 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Štirikosni travnik, silaža-silos	4,63 ha	19.429 kg/ha
Štirikosni travnik, silaža-bale	2,71 ha	19.429 kg/ha
Štirikosni travnik, seno-bale	2,35 ha	7.907 kg/ha



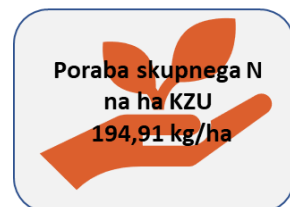
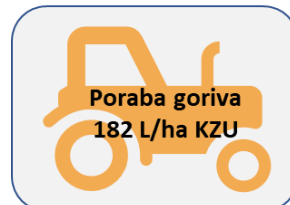
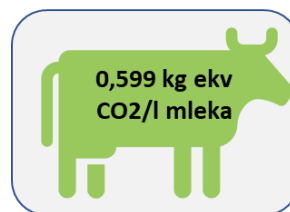
**Nakup močne krme** 158 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.268	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	395	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	8.171	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	120.982	(EUR)	5.847 (EUR/ha)
Tržni prihodki	111.543	(EUR)	5.391 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	9.439	(EUR)	456 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	72.503	(EUR)	3.504 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	48.479	(EUR)	2.343 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	14,67	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	65.916	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	26.413	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	236.237	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,12	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,599	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Poraba goriva na ha KZU	182	l/ha
Obtežba z živino	2,07	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	195	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	100	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	200	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	389	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	24	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	46	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	35	%
Delež trajnega travinja v KZU	47	%



Na kmetiji redijo 35 krav črno-bele pasme in potrebno število telic za obnovo črede. Ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo svoja in najeta zemljišča, najetih je več kot lastnih. Živali so celo leto v hlevu. Travnike kosijo štirikrat, DTM na njivskih površinah petkrat. Na njivah pridelujejo predvsem koruzo (za silažo in deloma za zrnje), v manjši meri tudi krmna žita in DTM. Največ DTM in ostalega travinja silirajo v koritastem silosu, preostalo travno silažo pospravijo večinoma v obliki valjastih bal. Del travniške krme posušijo zaradi zagotavljanja strukture obroka za živali.

Dokupijo vso beljakovinsko močno krmo in dobršen del energijske močne krme. Doma pridelana krma je večinoma zelo dobre kakovosti.

Na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni malo nad 1,8 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu pomagajo ostali družinski člani. Večinoma so to čiste kmetije.

Kmetija letno dosega okoli 120 tisoč € prihodkov, od katerih slabih 10 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP kmetija nima realnih pogojev. Spremenljivi stroški so na ravni 60 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so slabši v primerjavi s kmetijami s podobnim številom krav, pri katerih v čredi prevladuje rjava ali lisasta pasma. Pokritje na mesec dosega približno 4000 €, pokritje na uro efektivno vložnega dela je pod 15 €. Kmetija je vseeno sposobna izvesti potrebne naložbe v posodabljanje

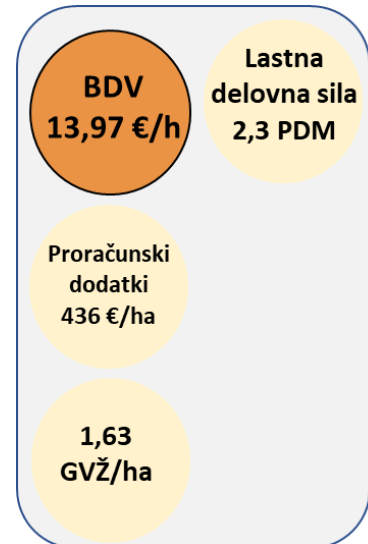
Kmetija nima več veliko možnosti na področju tehnoloških izboljšav v smeri dviga intenzivnosti niti na področju živinoreje, še manj najbrž na področju rastlinske pridelave. Zdi se, da je treba najti možnosti pocenitve prireje, saj so spremenljivi stroški na izjemno visoki ravni.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0048\_ČB\_7500\_00\_NT

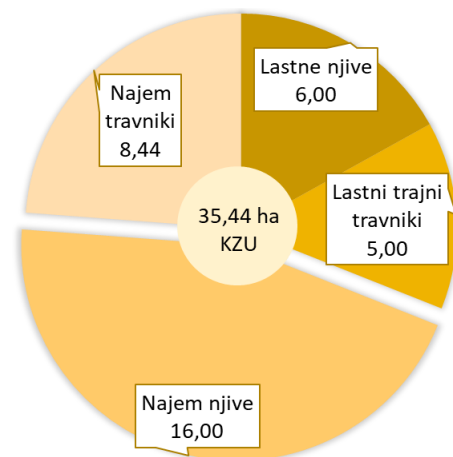
V prirajo mleka usmerjena razmeroma velika govedorejska kmetija na območju, na katerem so med kmetijskimi zemljišči nekoliko močnejše zastopane njive kot travinje. Kmetija redi črno-belo pasmo goveda. Priraja mleka je srednje intenzivna (mlečnost 7500 litrov). Kmetijske površine ležijo izven OMD območja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice - prosta reja	48,0 št.	7.500 kg
Vzreja plemenskih telic	16,0 št.	550 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Koruza za zrnje	4,55 ha	10.000 kg/ha
Silažna koruza	9,75 ha	50.000 kg/ha
Njiva, DTM, pet košenj, silaža-silos	7,70 ha	24.286 kg/ha
Ozelenitev za krmo (skupaj)	4,45 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Štirikosni travnik, silaža-silos	7,10 ha	19.429 kg/ha
Štirikosni travnik, silaža-bale	3,17 ha	19.429 kg/ha
Štirikosni travnik, seno-bale	3,17 ha	7.907 kg/ha



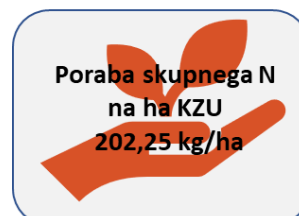
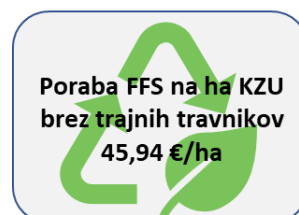
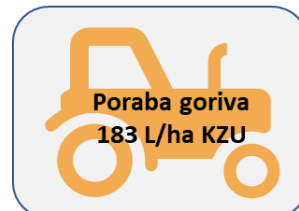
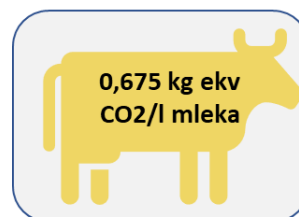
**Nakup močne krme** 130 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.996	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	379	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	13.439	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	146.007	(EUR)	4.120 (EUR/ha)
Tržni prihodki	130.572	(EUR)	3.685 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	15.435	(EUR)	436 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	89.399	(EUR)	2.523 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	56.607	(EUR)	1.597 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	13,97	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	64.839	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	25.138	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	301.619	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,31	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,675	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Poraba goriva na ha KZU	183	l/ha
Obtežba z živino	1,63	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	202	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	104	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	194	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	373	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	29	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	46	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	35	%
Delež trajnega travinja v KZU	38	%



Na kmetiji redijo 48 krav črno-bele pasme in potrebno število telic za obnovo črede. Ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo svoja in najeta zemljišča, najetih je približno dve tretjini. Živali so celo leto v hlevu. Travnike kosijo štirikrat, DTM na njivskih površinah petkrat. Na njivah pridelujejo predvsem koruzo (za silažo in deloma za zrnje), približno tretjino njivskih površin zasejejo s DTM. DTM in tudi večino ostalega travinja silirajo v koritastem silosu, preostalo travno silažo pospravijo večinoma v obliki valjastih bal. Del travniške krme tudi posušijo zaradi zagotavljanja strukture obroka za živali.

Dokupijo vso beljakovinsko močno krmo in dobršen del energijske močne krme. Doma pridelana krma je večinoma zelo dobre kakovosti.

Na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni malo nad 2,3 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu pomagajo družinski člani. Večinoma gre za čiste kmetije.

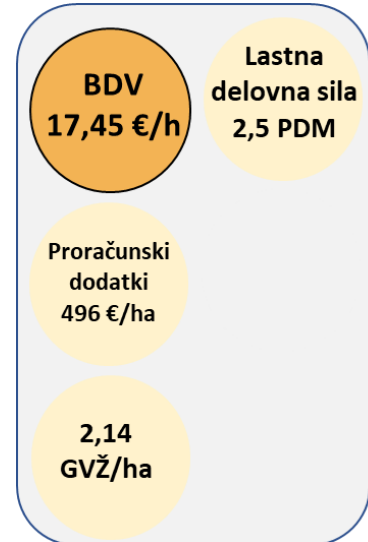
Kmetija letno dosega prihodke na ravni 146 tisoč €, od katerih dobrih 10 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP kmetija nima realnih pogojev. Spremenljivi stroški so na ravni 60 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so podobni kot na predhodni kmetiji z manjšim številom krav (35), a večjo intenzivnostjo prireje. Pokritje na mesec sicer dosega približno 4700 €, a je pokritje na uro efektivno vloženega dela le okoli 14 €. Kmetija je vseeno sposobna izvesti potrebne naložbe v posodabljanje.

Kmetija lahko išče rezerve v povečevanju intenzivnosti prireje, manj najbrž na področju rastlinske pridelave. Tudi za to kmetijo pa se zdi, da je treba iskati možnosti pocenitve prireje, saj so spremenljivi stroški na izjemno visoki ravni.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0055\_ČB\_8000\_Go\_NT

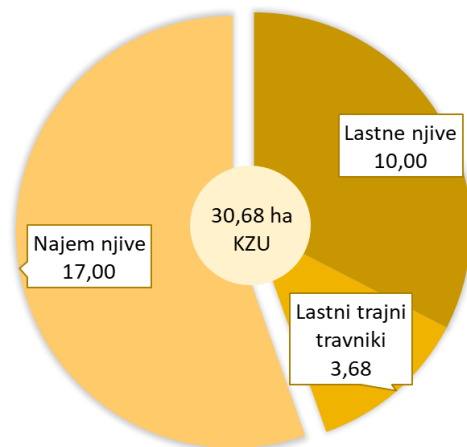
V prirajo mleka usmerjena velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči močno prevladujejo njive. Kmetija redi črno-belo pasmo goveda. Priraja mleka je intenzivna (mlečnost 8000 litrov). Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v severozahodni Sloveniji (Gorenjska).

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice - prosta reja	55,0 št.	8.000 kg
Vzreja plemenskih telic	18,0 št.	550 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen krmni	1,35 ha	5.500 kg/ha
Koruza za zrnje	7,81 ha	11.000 kg/ha
Silažna koruza	11,09 ha	55.000 kg/ha
Ajda	0,27 ha	1.000 kg/ha
Njiva, DTM, pet košenj, silaža-silos	6,75 ha	25.804 kg/ha
Naknadni posevki za krmo	0,61 ha	
Ozelenitve	6,51 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Štirikosni travnik, silaža-silos	1,59 ha	20.643 kg/ha
Štirikosni travnik, silaža-bale	1,56 ha	20.643 kg/ha
Štirikosni travnik, seno-bale	0,52 ha	8.401 kg/ha



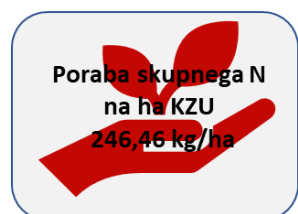
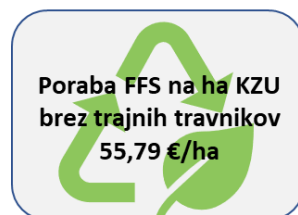
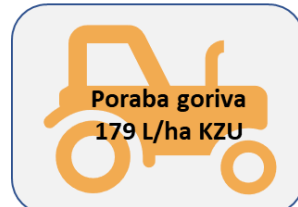
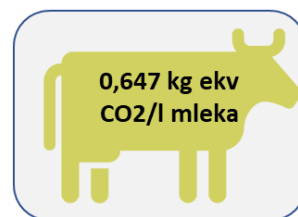
**Nakup močne krme** 126 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.854	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	430	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	13.204	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	171	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	174.199	(EUR)	5.678 (EUR/ha)
Tržni prihodki	158.970	(EUR)	5.182 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	15.229	(EUR)	496 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	96.462	(EUR)	3.144 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	77.737	(EUR)	2.534 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	17,45	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	70.391	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	31.412	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	350.374	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,20	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,647	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Poraba goriva na ha KZU	179	l/ha
Obtežba z živino	2,14	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	246	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	127	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	220	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	508	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	49	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	56	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	30	%
Delež trajnega travinja v KZU	12	%



Na kmetiji redijo 55 krav črno-bele pasme in potrebno število telic za obnovo črede. Ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo svoja in najeta zemljišča, vsakih približno polovico. Živali so celo leto v hlevu. Travnike kosijo štirikrat, DTM na njivskih površinah petkrat. Na njivah pridelujejo predvsem koruzo (za silažo in za zrnje), del njiv zasejejo s krmnimi žiti in DTM. Sejejo tudi ajdo. DTM in tudi večino ostalega travinja silirajo v koritastem silosu, preostalo travno silažo pospravijo večinoma v obliki valjastih bal. Le majhen del travniške krme posušijo zaradi zagotavljanja strukture obroka za živali.

Dokupijo vso beljakovinsko močno krmo in precejšen del energijske močne krme. Doma pridelana krma je večinoma zelo dobre kakovosti.

Na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni 2,5 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu pomagajo družinski člani. Gre za čiste kmetije.

Kmetija letno dosega prihodke na ravni slabih 175 tisoč €, od katerih slabih 10 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP kmetija dosega večino pogojev, največja ovira je skoraj zagotovo obtežba, ki bi jo morali znižati. Spremenljivi stroški so na ravni pod 55 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so tudi brez KOPOP ugodni. Pokritje na mesec dosega približno 6500 €, na uro efektivno vloženega dela pa dobrih 17 €. Kmetija je s takšnimi rezultati vsekakor razvojno perspektivna.

Pri zatečenem sistemu gospodarjenja gre za kmetijo, ki se je najbrž uspela zavidljivo približati optimalni organiziranosti v okviru svojega velikostnega razreda.

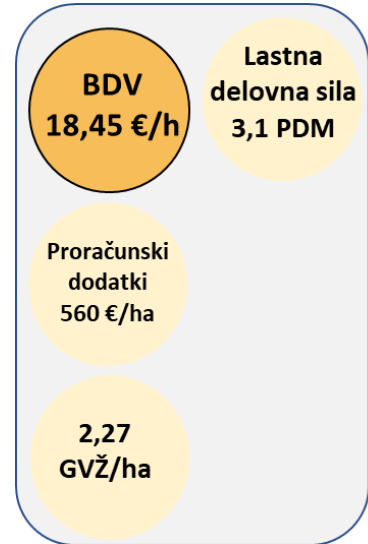




**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0065\_LS\_7000\_Vz\_Nt**

V prirajo mleka usmerjena velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči močno prevladujejo njive. Kmetija redi lisasto pasmo goveda. Priraja mleka je za to pasmo intenzivna (mlečnost 7000 litrov). Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v severovzhodnem delu Slovenije (Podravje ali Pomurje).

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice - prosta reja	65,0 št.	7.000 kg
Vzreja plemenskih telic	20,0 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	25,0 št.	650 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen krmni	3,60 ha	5.500 kg/ha
Koruza za zrnje	8,16 ha	10.000 kg/ha
Silažna koruza	15,24 ha	50.000 kg/ha
Ajda	0,72 ha	1.000 kg/ha
Njiva, DTM, pet košenj, silaža-silos	9,00 ha	24.286 kg/ha
Naknadni posevki	1,62 ha	
Ozelenitve	7,53 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Štirikosni travnik, silaža-silos	1,88 ha	19.429 kg/ha
Štirikosni travnik, silaža-bale	2,04 ha	19.429 kg/ha
Štirikosni travnik, seno-bale	0,68 ha	7.907 kg/ha



**Nakup močne krme** 139 t

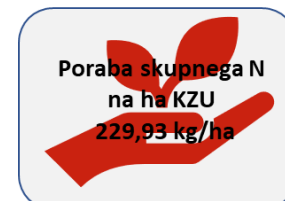
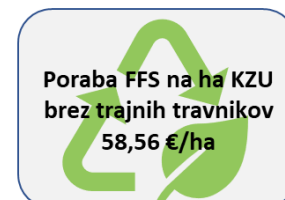
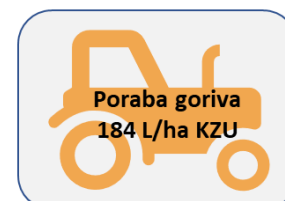
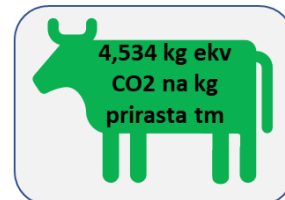
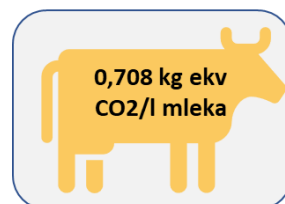
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	2.416	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	465	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	18.886	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	964	(EUR)
PVP - rastlinska	455	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	216.108	(EUR)	5.323 (EUR/ha)
Tržni prihodki	193.387	(EUR)	4.763 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	22.721	(EUR)	560 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	114.491	(EUR)	2.820 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	101.617	(EUR)	2.503 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	18,45	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	70.621	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	33.207	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	455.350	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,35	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,708	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	4,534	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	184	l/ha
Obtežba z živino	2,27	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	230	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	119	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	211	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	462	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	52	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	59	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	35	%
Delež trajnega travinja v KZU	11	%



Na kmetiji redijo 65 krav lisaste pasme in potrebno število telic za obnovo črede, spitajo tudi večino svojih telet moškega spola. Ostala teleta prodajo po odstavitvi. Obdelujejo svoja in najeta zemljišča, le dobro tretjino zemljišč imajo v lasti. Živali so celo leto v hlevu. Travnike kosijo štirikrat, DTM na njivskih površinah petkrat. Na njivah pridelujejo predvsem koruzo (za silažo in tudi za zrnje), krmna žita in DTM. Sejejo tudi ajdo. DTM silirajo v koritastem silosu, preostalo travno silažo pospravijo prav tako v silos ali pa v obliki valjastih bal. Manjši del travniške krme tudi posušijo.

Dokupijo beljakovinsko močno krmo in tudi velik del energijske močne krme. Doma pridelana krma je večinoma zelo dobre kakovosti.

Na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni 3,1 PDM. Gospodar in ostali družinski člani se ukvarjajo le s kmetijsko dejavnostjo. Gre torej za čisto kmetijo, usmerjeno v prirejo mleka.

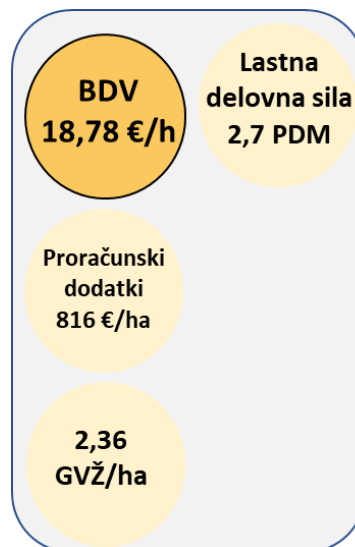
Kmetija letno dosega prihodke na ravni med 215 in 220 tisoč €, od katerih 11 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP ima kmetija precej previsoko obtežbo. Spremenljivi stroški so na ravni 53 % prihodkov. Ekonomski kazalniki (tudi brez KOPOP) so ugodni, pokritje na mesec znaša okoli 8400 €, pokritje na uro učinkovito vložene delo pa dobrih 18 €. Kmetija je sposobna izvesti potrebne naložbe v posodabljanje in tudi v širitev.

Kmetija je dosegla velikost, ko lahko dosega učinke ekonomije obsega. Vsekakor gre za razvojno perspektivno kmetijo na področju prireje mleka.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0065\_ČB\_7500\_Go\_TN

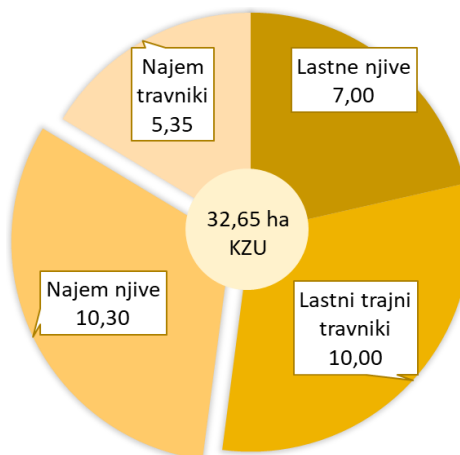
V prirajo mleka usmerjena velika govedorejska kmetija na območju, na katerem so med kmetijskimi zemljišči podobno zastopane njive in travinje. Kmetija redi črno-belo pasmo goveda. Priraja mleka je srednje intenzivna (mlečnost 7500 litrov). Kmetijske površine ležijo na OMD območju v severozahodni Sloveniji (Gorenjska).

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice - prosta reja	65,0 št.	7.500 kg
Vzreja plemenskih telic	20,0 št.	550 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen krmni	0,87 ha	5.500 kg/ha
Koruza za zrnje	0,21 ha	11.000 kg/ha
Silažna koruza	11,90 ha	55.000 kg/ha
Ajda	0,17 ha	1.000 kg/ha
Njiva, DTM, pet košenj, silaža-silos	4,33 ha	24.286 kg/ha
Naknadni posevki	0,39 ha	
Ozelenitve	2,46 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Štirikosni travnik, silaža-silos	9,45 ha	19.429 kg/ha
Štirikosni travnik, silaža-bale	4,92 ha	19.429 kg/ha
Štirikosni travnik, seno-bale	0,98 ha	7.907 kg/ha



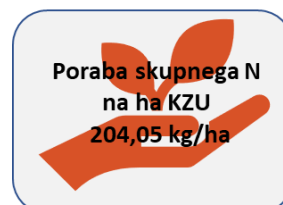
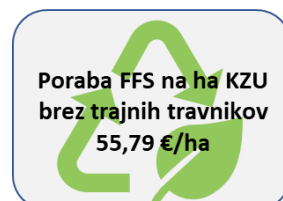
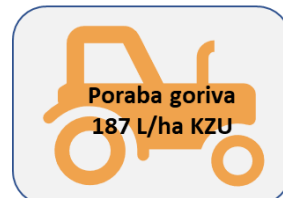
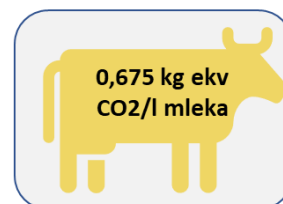
**Nakup močne krme** 231 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	2.077	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	362	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	11.825	(EUR)
OMD	4.123	(EUR)
PVP - živinoreja	8.502	(EUR)
PVP - rastlinska	109	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	204.773	(EUR)	6.272 (EUR/ha)
Tržni prihodki	178.137	(EUR)	5.456 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	26.637	(EUR)	816 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	113.493	(EUR)	3.476 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	91.281	(EUR)	2.796 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	18,78	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	75.821	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	33.798	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	402.347	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,26	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,675	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Poraba goriva na ha KZU	187	l/ha
Obtežba z živino	2,36	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	204	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	104	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	212	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	455	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	30	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	56	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	30	%
Delež trajnega travinja v KZU	47	%



Na kmetiji redijo 65 krav črno-bele pasme in potrebno število telic za obnovo črede. Ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo svoja in najeta zemljišča, vsakih približno polovico. Živali so celo leto v hlevu. Travnike kosijo štirikrat, DTM na njivskih površinah petkrat. Na njivah pridelujejo predvsem koruzo (večinoma za silažo, za zrnje del pospravijo v zelo dobrih letinah), del njiv zasejejo s krmnimi žiti ,DTM in ajdo. DTM in tudi večino ostalega travinja silirajo v koritastem silosu, preostalo travno silažo pospravijo v obliki valjastih bal. Del travniške krme posušijo zaradi zagotavljanja strukture obroka za živali.

Dokupijo vso beljakovinsko močno krmo in tudi glavino energijske močne krme. Doma pridelana krma je večinoma zelo dobre kakovosti.

Na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni 2,7 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu pomagajo družinski člani. Gre za čiste kmetije.

Kmetija letno dosega prihodke na ravni 205 tisoč €, od katerih okoli 15 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP ima kmetija previsoko obtežbo, tudi kolobar bi morala precej prilagoditi. Spremenljivi stroški so na ravni 55 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so ugodni. Pokritje na mesec dosega približno 7600 €, na uro učinkovito vložena dela pa približno 19 €. Kmetija je s takšnimi rezultati vsekakor razvojno perspektivna.

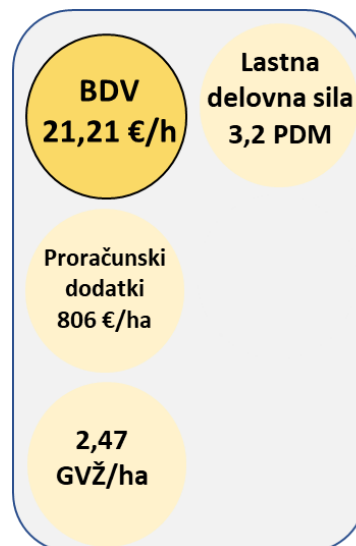
Pri zatečenem sistemu gospodarjenja gre za kmetijo, ki se je uspela približati optimalni organiziranosti v okviru svojega velikostnega razreda.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0080\_ČB\_7200\_Do\_TN

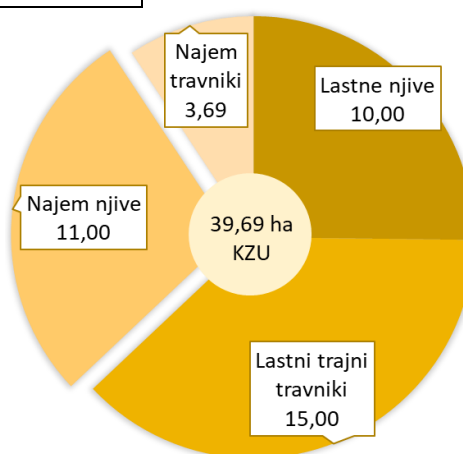
V prirajo mleka usmerjena velika govedorejska kmetija na območju, na katerem so med kmetijskimi zemljišči podobno zastopane njive in travinje. Kmetija redi črno-belo pasmo goveda. Priraja mleka je srednje intenzivna (mlečnost 7200 litrov). Kmetijske površine ležijo na OMD območju v jugovzhodnem delu Slovenije (Dolenjska).

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice - prosta reja	80,0 št.	7.200 kg
Vzreja plemenskih telic	30,0 št.	550 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen krmni	2,10 ha	5.500 kg/ha
Koruza za zrnje	0,94 ha	10.000 kg/ha
Silažna koruza	13,76 ha	50.000 kg/ha
Ajda	0,42 ha	1.000 kg/ha
Njiva, DTM, pet košenj, silaža-silos	4,20 ha	23.679 kg/ha
Naknadni posevki	0,95 ha	
Ozelenitve	3,27 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Štirikosni travnik, silaža-silos	11,83 ha	18.943 kg/ha
Štirikosni travnik, silaža-bale	4,58 ha	18.943 kg/ha
Štirikosni travnik, seno-bale	2,29 ha	7.709 kg/ha



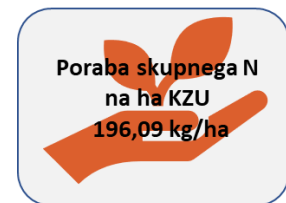
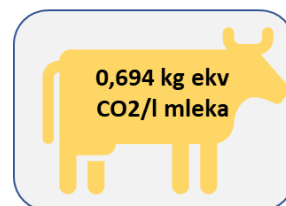
**Nakup močne krme** 219 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	2.442	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	348	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	13.810	(EUR)
OMD	4.995	(EUR)
PVP - živinoreja	10.464	(EUR)
PVP - rastlinska	265	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	244.140	(EUR)	6.151 (EUR/ha)
Tržni prihodki	212.163	(EUR)	5.345 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	31.976	(EUR)	806 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	121.840	(EUR)	3.070 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	122.300	(EUR)	3.081 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	21,21	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	76.217	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	38.180	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	509.661	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,40	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,694	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Poraba goriva na ha KZU	180	l/ha
Obtežba z živino	2,47	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	196	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	101	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	200	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	412	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	33	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	62	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	30	%
Delež trajnega travinja v KZU	47	%



Na kmetiji redijo 80 krav črno-bele pasme in potrebno število telic za obnovo črede. Ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo svoja in najeta zemljišča, vsakih približno polovico. Živali so celo leto v hlevu. Travnike kosijo štirikrat, DTM na njivskih površinah petkrat. Na njivah pridelujejo predvsem koruzo (večinoma za silažo, za zrnje manjši del pospravijo le v zelo dobrih letinah), del njiv zasejejo s krmnimi žiti in DTM. Sejejo tudi ajdo. DTM in tudi večino ostalega travinja silirajo v koritastem silosu, preostalo travno silažo pospravijo v obliki valjastih bal. Del travniške krme posušijo zaradi zagotavljanja strukture obroka za živali.

Dokupijo vso beljakovinsko močno krmo in tudi glavino energijske močne krme. Doma pridelana krma je večinoma zelo dobre kakovosti.

Na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni 3,2 PDM. Gospodar in ostali družinski člani se ukvarjajo le s kmetijsko dejavnostjo, včasih imajo dodatno tudi redno zaposlenega delavca. Gre za čiste kmetije.

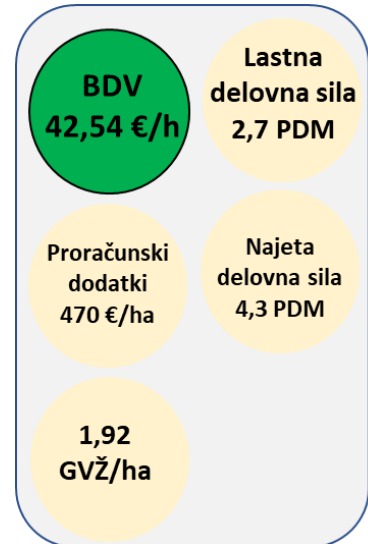
Kmetija letno dosega prihodke na ravni 245 tisoč €, od katerih okoli 15 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP ima kmetija previsoko obtežbo, tudi kolobar bi morala precej prilagoditi. Spremenljivi stroški so na ravni 50 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so zelo ugodni. Pokritje na mesec dosega že slabih 10.200 €, na uro učinkovito vložene delo pa dobrih 21 €. Kmetija je s takšnimi rezultati vsekakor razvojno zelo perspektivna.

Kmetija se je z uveljavljenim načinom gospodarjenja uspela približati optimalni organiziranosti v okviru svojega velikostnega razreda.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLF\_0180\_ČB\_8500\_Go\_Nt**

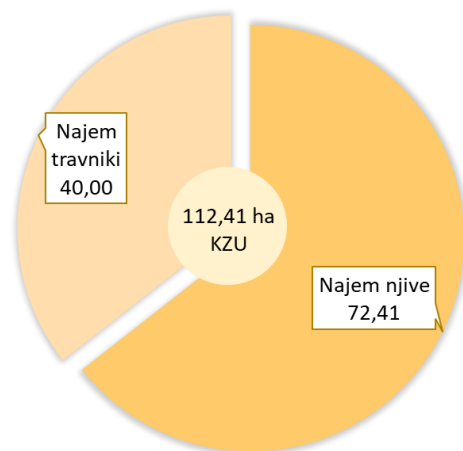
V prirajo mleka usmerjeno kmetijsko gospodarstvo (farma/obrat) na pretežno njivskem območju. Obrat redi črno-belo pasmo goveda. Priraja mleka je intenzivna (mlečnost 8500 litrov). Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v severozahodnem delu Slovenije (Gorenjska).

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice - prosta reja	180,0 št.	8.500 kg
Vzreja plemenskih telic	60,0 št.	550 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen tržni	17,40 ha	5.500 kg/ha
Pšenica	5,79 ha	6.000 kg/ha
Silažna koruza	36,20 ha	55.000 kg/ha
Ajda	3,48 ha	1.000 kg/ha
Njiva, DTM, šest košenj, silaža-silos	13,01 ha	27.321 kg/ha
Naknadni posevki	11,59 ha	
Ozelenitve	7,24 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Paša	13,25 ha	48.971 kg/ha
Petkosni travnik, silaža-silos	24,10 ha	21.857 kg/ha
Petkosni travnik, seno-bale	2,65 ha	8.895 kg/ha



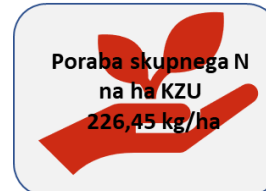
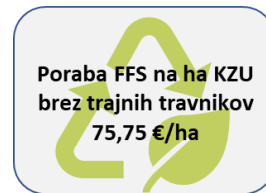
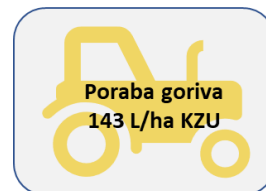
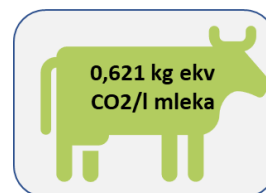
**Nakup močne krme 622 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	5.662	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	393	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	44.187	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	2.931	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	621.936	(EUR)	5.533 (EUR/ha)
Tržni prihodki	569.156	(EUR)	5.063 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	52.780	(EUR)	470 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	415.189	(EUR)	3.694 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	206.747	(EUR)	1.839 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	42,54	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	88.486	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	29.415	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	1.170.264	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,06	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,621	kg ekv CO2/l mleka
Poraba goriva na ha KZU	143	l/ha
Obtežba z živino	1,92	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	226	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	111	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	224	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	534	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	49	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	76	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	50	%
Delež trajnega travinja v KZU	36	%



Na obratu redijo 180 krav črno-bele pasme in potrebno število telic za obnovo črede. Ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo izključno najeta zemljišča. Krave so celo leto v hlevu, telice pa so poleti na paši. Travnike kosijo petkrat, TDM na njivskih površinah šestkrat. Na njivah pridelujejo koruzo (za silažo in za zrnje), krušna in krmna žita (oboje za prodajo) in TDM. Kot naknadni posevek je zastopana tudi ajda. TDM silirajo v koritastem silosu, enako večino konzervirane krme s travinja, manjši del pa posušijo. Za zagotavljanja strukture obroka za živali krmijo slamo.

Dokupijo vso beljakovinsko močno krmo in tudi precejšen del energijske močne krme. Doma pridelana krma je večinoma zelo dobre kakovosti, občasno tudi odlične.

Delovna obremenitev je na ravni 7 PDM. V primeru sprivatiziranega obrata poleg domače delovne sile (2 PDM) zaposluje še 5 delavcev. Stroški zaposlenih so vključeni v izračun spremenljivih stroškov.

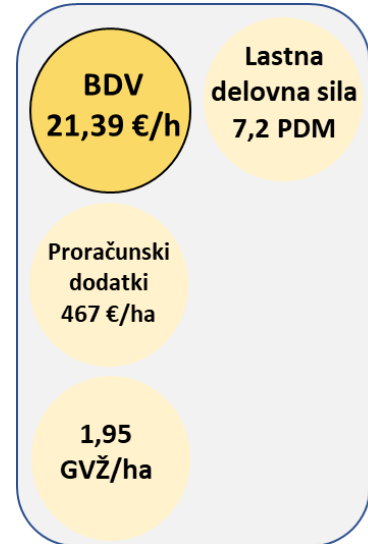
Obrat letno dosega prihodke na ravni 622 tisoč €, od katerih 8 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP obrat izpolnjuje vse pogoje, vendar ta plačila in z njimi povezane omejitve niso vključene v izračun. Spremenljivi stroški so na ravni 65 % prihodkov, v kar so vključeno tudi bruto stroški zaposlenih delavcev. Ekonomski kazalniki so vseeno zelo ugodni. Pokritje na mesec presega vrednost 17.000 €, na uro učinkovito vložena dela (lastne angažirane delovne sile, to je 2 PDM) pa presega 42 €. Obrat torej dosega zavidljive rezultate, če ni pretirano zadolžen.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0180\_ČB\_8500\_Go\_Nt

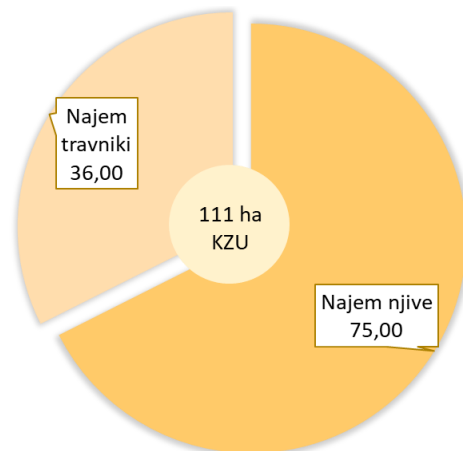
V prirajo mleka usmerjeno kmetijsko gospodarstvo (farma/obrat) na pretežno njivskem območju. Obrat redi črno-belo pasmo goveda. Priraja mleka je intenzivna (mlečnost 8500 litrov). Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v severozahodnem delu Slovenije (Gorenjska).

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice - prosta reja	180,0 št.	8.500 kg
Vzreja plemenskih telic	60,0 št.	550 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen tržni	14,49 ha	5.500 kg/ha
Koruza za zrnje	1,30 ha	11.000 kg/ha
Pšenica	6,00 ha	6.000 kg/ha
Silažna koruza	36,20 ha	55.000 kg/ha
Ajda	2,90 ha	1.000 kg/ha
Njiva, DTM, šest košenj, silaža-silos	17,01 ha	27.321 kg/ha
Naknadni posevki	10,42 ha	
Ozelenitve	8,21 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Paša	13,25 ha	48.971 kg/ha
Petkosni travnik, silaža-silos	20,10 ha	21.857 kg/ha
Petkosni travnik, seno-bale	2,65 ha	8.895 kg/ha



**Nakup močne krme** 608 t

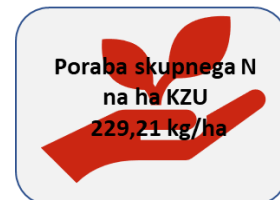
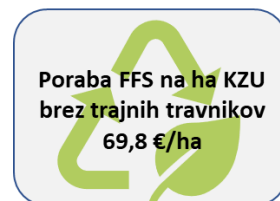
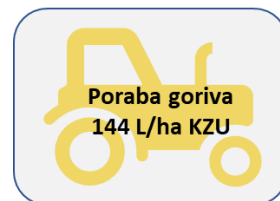
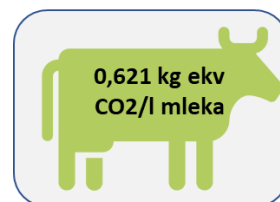
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	5.637	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	393	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	43.635	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	2.589	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	618.398	(EUR)	5.571 (EUR/ha)
Tržni prihodki	566.536	(EUR)	5.104 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	51.862	(EUR)	467 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	341.966	(EUR)	3.081 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	276.432	(EUR)	2.490 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	21,39	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	86.145	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	38.508	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	1.170.264	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,07	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,621	kg ekv CO2/l mleka
Poraba goriva na ha KZU	144	l/ha
Obtežba z živino	1,95	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	229	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	112	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	226	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	535	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	47	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	70	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	50	%
Delež trajnega travinja v KZU	32	%



Na obratu redijo 180 krav črno-bele pasme in potrebno število telic za obnovo črede. Ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo izključno najeta zemljišča. Krave so celo leto v hlevu, telice pa so poleti na paši. Travnike kosijo petkrat, TDM na njivskih površinah šestkrat. Na njivah pridelujejo koruzo (za silažo in za zrnje), krušna in krmna žita (oboje za prodajo) in TDM. Kot naknadni posevek je zastopana tudi ajda. TDM silirajo v koritastem silosu, enako večino konzervirane krme s travinja, manjši del pa posušijo. Za zagotavljanja strukture obroka za živali krmijo slamo.

Dokupijo vso beljakovinsko močno krmo in tudi precejšen del energijske močne krme. Doma pridelana krma je večinoma zelo dobre kakovosti, občasno tudi odlične.

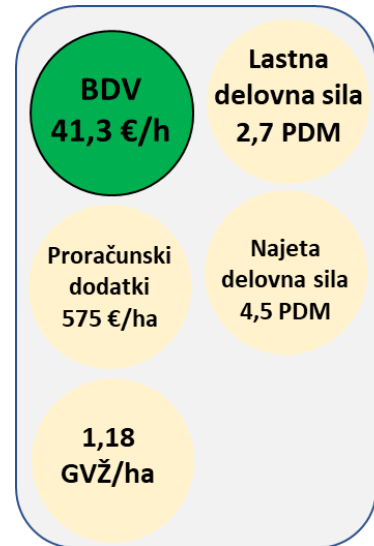
Delovna obremenitev je na ravni 7,2 PDM. Stroški delovne sile v tej različici niso vključeni v izračun spremenljivih stroškov, da bi dosegli boljšo primerljivost z ekonomskimi kazalniki kmetij, ki imajo le domačo delovno silo.

Obrat letno dosega prihodke na ravni 618 tisoč €, od katerih 8 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP obrat izpolnjuje vse pogoje, vendar ta plačila in z njimi povezane omejitve niso vključene v izračun. Spremenljivi stroški so na ravni dobre polovice prihodkov, zaradi rabatov pri nakupih močne krme pa verjetno še precej nižji. Ekonomski kazalniki so zelo ugodni. Pokritje na mesec znaša dobrih 23 tisoč €, na uro učinkovito vložene delo (vse angažirane delovne sile, to je 7 PDM) pa presega 21 €. Obrat torej dosega zavidljive rezultate, če ni pretirano zadolžen.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLF\_0180\_ČB\_7500\_Ju\_TN**

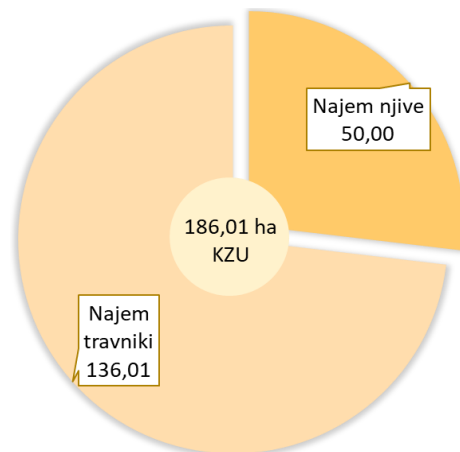
V prirajo mleka usmerjeno kmetijsko gospodarstvo (farma/obrat) na pretežno travniškem območju. Obrat redi črno-belo pasmo goveda. Priraja mleka je srednje intenzivna (mlečnost 7500 litrov). Kmetijske površine ležijo na OMD območju v južnem delu Slovenije (farme na postojnskem in kočevskem).

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice - prosta reja	180,0 št.	7.500 kg
Vzreja plemenskih telic	65,0 št.	550 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen krmni	5,00 ha	5.500 kg/ha
Koruza za zrnje	6,46 ha	9.000 kg/ha
Pšenica krmna	2,50 ha	5.500 kg/ha
Silažna koruza	31,04 ha	45.000 kg/ha
Ajda	1,00 ha	1.000 kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-silos	5,00 ha	24.286 kg/ha
Naknadni posevki	3,88 ha	
Ozelenitve	10,41 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Paša	16,15 ha	43.529 kg/ha
Trikosni travnik, silaža-silos	107,81 ha	19.429 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	12,05 ha	7.907 kg/ha



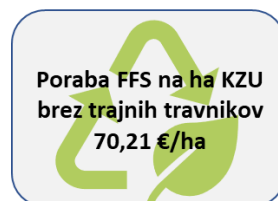
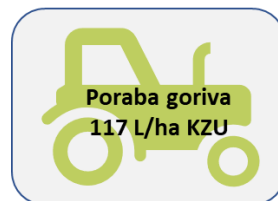
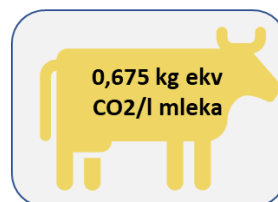
**Nakup močne krme** **478 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	7.818	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	293	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	54.538	(EUR)
OMD	20.128	(EUR)
PVP - živinoreja	23.544	(EUR)
PVP - rastlinska	948	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	604.887	(EUR)	3.252 (EUR/ha)
Tržni prihodki	497.911	(EUR)	2.677 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	106.976	(EUR)	575 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	404.164	(EUR)	2.173 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	200.723	(EUR)	1.079 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	41,30	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	84.085	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	27.902	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	1.149.353	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,31	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,675	kg ekv CO2/l mleka
Poraba goriva na ha KZU	117	l/ha
Obtežba z živino	1,18	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	172	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	86	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	173	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	303	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	19	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	70	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	25	%
Delež trajnega travinja v KZU	73	%



Na obratu redijo 180 krav črno-bele pasme in potrebno število telic za obnovo črede. Ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo izključno najeta zemljišča. Krave so celo leto v hlevu, telice pa so v poletnem obdobju na paši. Travnike kosijo trikrat. Na njivah pridelujejo koruzo (večino za silažo, občasno nekaj tudi za zrnje), DTM in krmna žita (za lastne potrebe).

Občasno kot naknadni posevek posejejo tudi nekaj ajde. Večino travniške krme silirajo v koritastem silosu, del travniške krme pa posušijo. Za zagotavljanja strukture obroka za živali krmijo tudi slamo.

Dokupijo vso beljakovinsko močno krmo in tudi velik del energijske močne krme. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

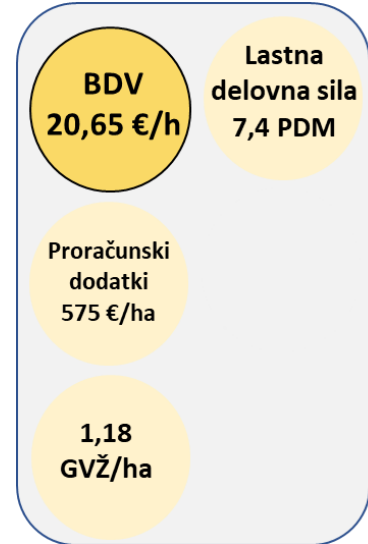
Na tem obratu je delovna obremenitev na ravni 7,2 PDM. V primeru obrata v upravljanju družinske kmetije poleg domače delovne sile (2 PDM) zaposluje še 5 delavcev.

Obrat letno dosega prihodke na ravni 605 tisoč €, od katerih okoli 18 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP obrat brez prilagoditev ne izpolnjuje vseh pogojev, pogosto pa so ti obrati vključeni v ukrep ekološkega kmetovanja in določene ukrepe 'naravovarstvenega' značaja. Spremenljivi stroški so na ravni 67 % prihodkov, v kar so vključeni tudi bruto stroški zaposlenih delavcev. Ekonomski kazalniki so vseeno ugodni. Pokritje na mesec znaša dobrih 16.000 €, na uro efektivno vloženega dela (lastne angažirane delovne sile, to je 2 PDM) pa okoli 41 €. Obrat torej vsekakor dosega zavidljive rezultate, če ni pretirano zadolžen.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLK\_0180\_ČB\_7500\_Ju\_TN**

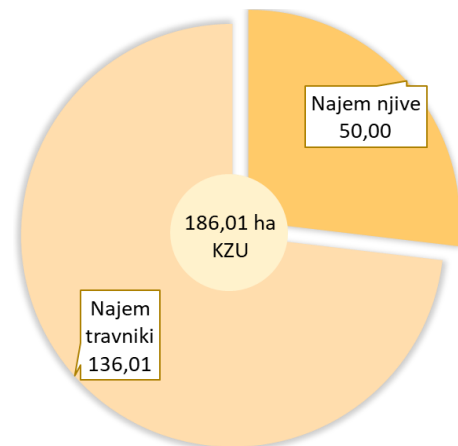
V prirajo mleka usmerjeno kmetijsko gospodarstvo (farma/obrat) na pretežno travniškem območju. Obrat redi črno-belo pasmo goveda. Priraja mleka je srednje intenzivna (mlečnost 7500 litrov). Kmetijske površine ležijo na OMD območju v južnem delu Slovenije (farme na postojnskem in kočevskem).

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Krave molznice - prosta reja	180,0	št.	7.500	kg
Vzreja plemenskih telic	65,0	št.	550	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen krmni	5,00	ha	5.500	kg/ha
Koruza za zrnje	6,46	ha	9.000	kg/ha
Pšenica krmna	2,50	ha	5.500	kg/ha
Silažna koruza	31,04	ha	45.000	kg/ha
Ajda	1,00	ha	1.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-silos	5,00	ha	24.286	kg/ha
Naknadni posevki	3,88	ha		
Ozelenitve	10,41	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Paša	16,15	ha	43.529	kg/ha
Trikosni travnik, silaža-silos	107,81	ha	19.429	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	12,05	ha	7.907	kg/ha



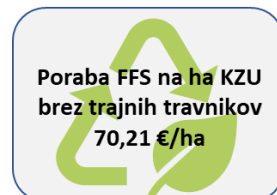
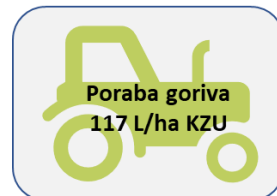
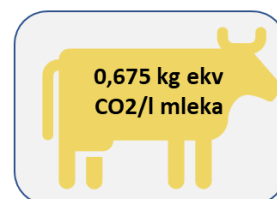
**Nakup močne krme** 478 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	7.818	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	293	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	54.538	(EUR)
OMD	20.128	(EUR)
PVP - živinoreja	23.544	(EUR)
PVP - rastlinska	948	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	604.887	(EUR)	3.252 (EUR/ha)
Tržni prihodki	497.911	(EUR)	2.677 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	106.976	(EUR)	575 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	331.365	(EUR)	1.781 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	273.522	(EUR)	1.470 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	20,65	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	82.206	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	37.173	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	1.149.353	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,31	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,675	kg ekv CO2/l mleka
Poraba goriva na ha KZU	117	l/ha
Obtežba z živino	1,18	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	172	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	86	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	173	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	303	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	19	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	70	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	25	%
Delež trajnega travinja v KZU	73	%



Na obratu redijo 180 krav črno-bele pasme in potrebno število telic za obnovo črede. Ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo izključno najeta zemljišča. Krave so celo leto v hlevu, telice pa so v poletnem obdobju na paši. Travnike kosijo trikrat. Na njivah pridelujejo koruzo (večino za silažo, občasno nekaj tudi za zrnje), DTM in krmna žita (za lastne potrebe).

Občasno kot naknadni posevek posejejo tudi nekaj ajde. Večino travniške krme silirajo v koritastem silosu, del travniške krme pa posušijo. Za zagotavljanja strukture obroka za živali krmijo tudi slamo.

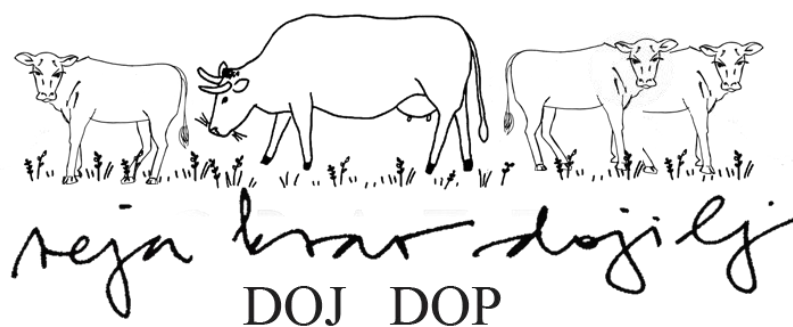
Dokupijo vso beljakovinsko močno krmo in tudi velik del energijske močne krme. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Na tem obratu je delovna obremenitev na ravni 7,4 PDM. V tej varianti izračuna stroški delovne sile niso vkalkulirani.

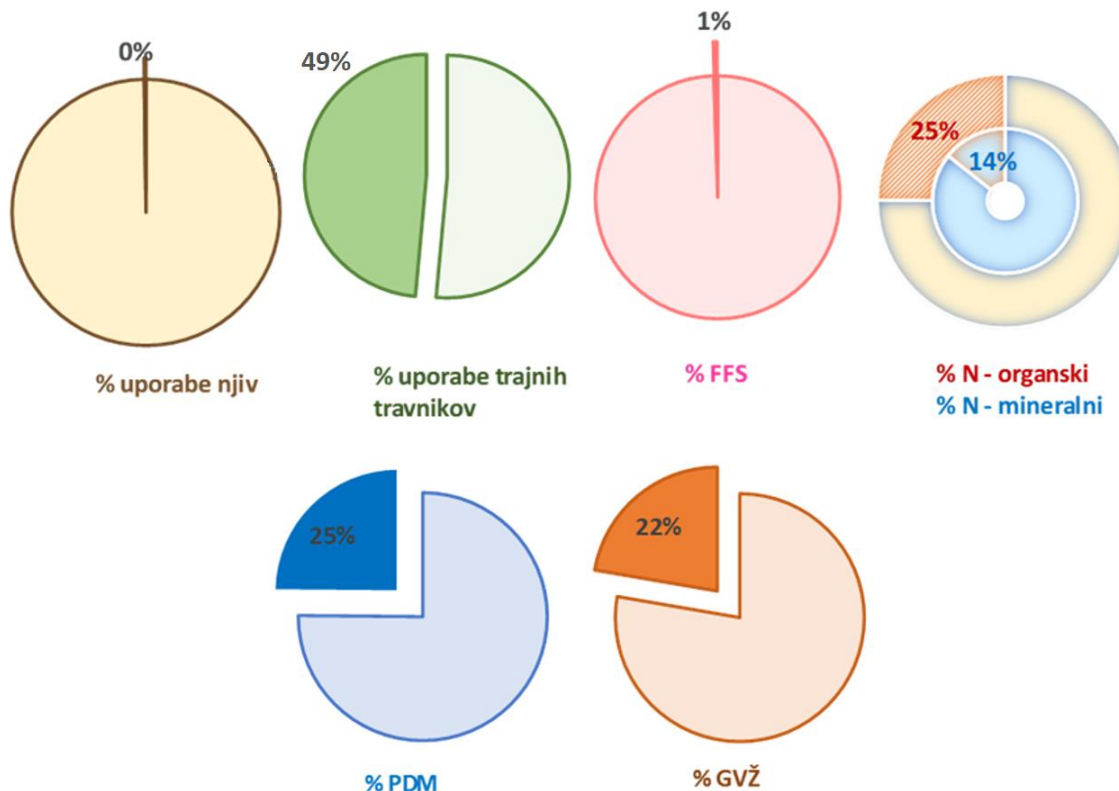
Obrat letno dosega prihodke na ravni 605 tisoč €, od katerih okoli 17 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP obrat brez prilagoditev ne izpolnjuje vseh pogojev, pogosto pa so ti obrati vključeni v ukrep ekološkega kmetovanja in določene ukrepe 'naravovarstvenega' značaja. Spremenljivi stroški brez upoštevanja stroškov zaposlene delovne sile dosega 55 % prihodkov. Ekonomski kazalniki, ki so v tej različici bolj primerljivi s kmetijami z izključno domačo delovno silo, so vsekakor ugodni. Pokritje na mesec se približa vrednosti 23 tisoč €, na uro učinkovito vložena dela (vse angažirane delovne sile, to je dobrih 7 PDM) pa doseže slabih 21 €. Obrat torej vsekakor dosega zavidljive rezultate, če ni pretirano zadolžen.



TIPIČNA KMETIJSKA GOSPODARSTVA, USMERJENA V REJO KRAV DOJILJ



Povzetek na ravni agregata za sektor reje krav dojlj



Slika 4: Poraba izbranih proizvodnih virov in delež GVŽ na ravni sektorja reje krav dojlj (DOJ, DOP)

Preglednica 15: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor reje krav dojlji (DOJ, DOP)

	4,8%		26%	
	% skupnega prihodka na agregatni ravni		% KMG v agregatu	
	Bruto dodana vrednost (EUR)	Bruto dodana vrednost na PDM (EUR)	Bruto dodana vrednost na uro (EUR/h)	Obtežba (GVŽ/ha)
	Izhodišče			
Minimum	-1.867	-3.168	-1,8	0,28
Povprečje	838	2.012	1,1	0,76
Maksimum	20.623	17.926	10,0	1,90



Rejo krav dojlilj srečamo na številnih KMG v Sloveniji, a redko v velikosti, ki bi pomenila profesionalno ukvarjanje s kmetijsko dejavnostjo. Krave dojlilje so neredko kategorija goved, ki ostane najdlje na KMG, preden je govedoreja dokončno opuščena. Če jih še vedno najdemo na okoli četrtni vseh KMG – na približno polovici teh v kombinaciji z dopitanjem dela ali večine telet, včasih tudi z dokupom dodatnih, pa vsa ta KMG ustvarijo manj kot 4 % skupnega prihodka slovenskega kmetijstva. V tej skupini torej prevladujejo KMG, ki jim kmetijska dejavnost pomeni kvečjemu dopolnilni vir dohodka, precej pogosto pa je ta celo negativen. Glavnina teh KMG ima do 5 krav dojlilj, več kot 10 jih ima manj kot 2 % KMG s kravami dojliljami.

Doseženi ekonomski učinki teh kmetijskih gospodarstev so zelo različni, večinoma pa zaradi prevlade majhnih kmetij izjemno skromni. Povprečna dosežena BDV je pod tisoč € na kmetijsko gospodarstvo, na uro efektivno vložena dela pa na ravni le 1 €. Rezultati v tej panogi so na splošno razmeroma stabilni, ker so glavni viri prihodka odstavljena teleta in proračunska plačila, po drugi strani pa je prireja večinoma ekstenzivna do zmerno intenzivne, nakupi materialov so tako na nizki ravni. Reja dojlilj je precej pomembnejša z vidika vzdrževanja kulturne krajine kot s proizvodnega vidika.

Za rejo krav dojlilj je značilno, da vrednost prireje praviloma ne pokrije niti spremenljivih stroškov le-te. Pokritje brez upoštevanja proračunskih plačil je v povprečju močno negativno, reja pa je od vseh analiziranih sektorjev najbolj odvisna od proračunskih plačil, ki bruto dodano vrednost panoge prevesijo na pozitivno stran. Napovedane spremembe ukrepov kmetijske politike bodo večini teh KMG prinesle precej izrazito izboljšanje kazalnikov gospodarnosti. Reja dojlilj je med sektorji, ki bo poleg reje drobnice s spremembo SKP največ pridobila. Proračunska plačila bodo v prihodnje na večini tistih kmetij, ki teleta prodajo pri 6-8 mesecih starosti, prispevala glavnino prihodkov (55–75 %). Na KMG z nizko obtežbo (ki imajo tipično večji delež proračunskih plačil v prihodkih) bo ta delež mogoče še povečati z vključitvijo v dodatne ukrepe 2. stebra (KOPOP, EKO). Je pa to zanimivo predvsem za KMG z več površinami, zato še tako ugodne spremembe ukrepov kmetijske politike srednjeročno ne bodo ohranile živali na majhnih kmetijah, brez njih pa bo težko preprečiti zaraščanje zemljišč s težavnejšo obdelavo.

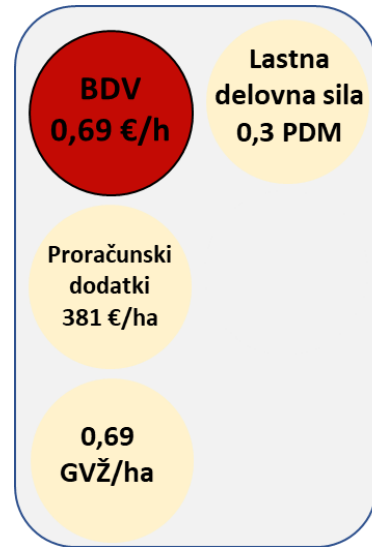
Za ustvarjanje dohodka za vsaj 1 delovno mesto s kravami dojliljami je potrebno imeti več kot 40 krav in/ali vsaj 70 ha površin. Tolikšno KMG po vložku dela zahteva 1,2–1,5 PDM. Takšnih KMG s kravami dojliljami je v Sloveniji manj kot 200.



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOJ\_0003\_LS\_0000\_00\_TO**

Majhna govedorejska kmetija na travniškem območju, z lisasto pasmo krav dojlj po opustitvi prireje mleka v preteklosti, na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Reja krav dojlj	3,0 št.	180 kg
Vzreja plemenskih telic za dojlje	0,5 št.	550 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Trikosni travnik, silaža-bale	1,90 ha	13.357 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	2,85 ha	5.436 kg/ha
Travniški nasad jablan	0,20 ha	7.000 kg/ha

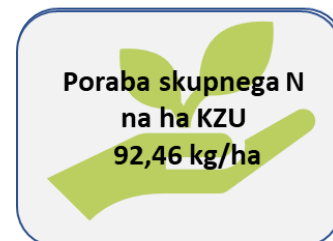
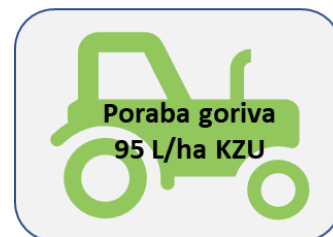


Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	135	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	209	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	992	(EUR)
<b>OMD</b>	684	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	3.815	(EUR)	802 (EUR/ha)
Tržni prihodki	2.004	(EUR)	422 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	1.811	(EUR)	381 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	3.456	(EUR)	727 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	359	(EUR)	76 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	0,69	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	13.130	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	1.236	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	13.891	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	6,93	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Poraba goriva na ha KZU	95	l/ha
Obtežba z živino	0,69	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	92	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	51	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	104	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	114	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	4	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji redijo 3 krave lisaste pasme in povprečno na 2 leti vzredijo 1 telico za obnovo črede. Ostala teleta prodajo pri starosti dobrega pol leta. Kmetija obdeluje le travniške površine (slabih 5 ha), njiv nima. Obdeluje izključno svoja zemljišča. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Pretežni del konzervirane krme predstavljata travna silaža in seno v obliki valjastih bal.

Čeprav pridelava izključno travniško voluminozno krmo, ki je večinoma razmeroma slabe kakovosti, ne dokupujejo močne krme. Prodana teleta, ki gredo v pitanje na druge kmetije, zato niso najbolje pripravljena na prehod na intenzivnejši obrok.

Na kmetiji je razmeroma malo dela, ki ga največkrat opravi že upokojena oseba ali pa gre za ohranjanje kmetije ob redni zaposlitvi. Kmetija običajno nima naslednikov, ki bi bili pripravljeni gospodariti na podoben način. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela okoli 0,3 PDM.

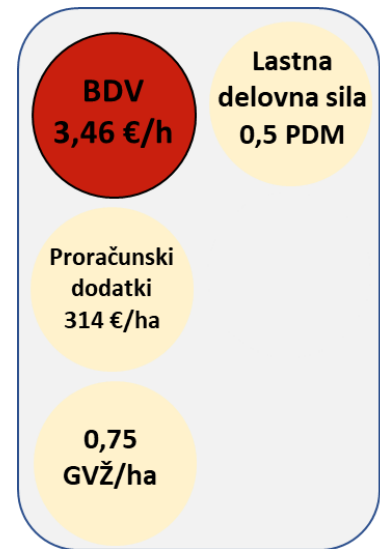
Kmetija letno prinese le okoli 3 do 4 tisoč € prihodkov, od katerih približno polovico predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški predstavljajo okoli 90 % prihodkov. Pokritje je zato zelo skromno, preračunano na mesec le okoli 30 €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo je pod 1 €. Tudi pokritje, preračunano na PDM, komajda preseže tisoč €.

Kmetija pri obstoječem načinu gospodarjenja nima nobene perspektive. Če je glavni cilj ohraniti kmetijo živo (kolikor dolgo bo mogoče), potem bo to mogoče vzdrževati tako dolgo, dokler bo starejši gospodar to večinoma še zmožel sam. Mlajša generacija bo zemljišča zelo verjetno oddala v najem ali pa prodala, če bo našla ustreznega interesenta.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOJ\_0005\_RJ\_1000\_Os\_T0**

Razmeroma majhna govedorejska kmetija na travniškem območju, z rjavo in lisasto pasmo krav dojlj, na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Reja krav dojlj	5,0	št.	173	kg
Vzreja plemenskih telic za dojlje	2,0	št.	550	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Paša	5,38	ha	26.667	kg/ha
Trikosni travnik, seno-dosuševanje	2,90	ha	5.930	kg/ha

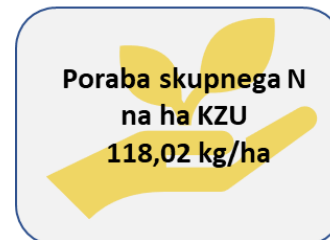
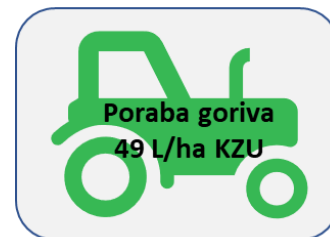


Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	125	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	181	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.496	(EUR)
OMD	977	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	6.732	(EUR)	813 (EUR/ha)
Tržni prihodki	4.134	(EUR)	499 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.598	(EUR)	314 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	3.733	(EUR)	451 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	2.999	(EUR)	362 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	3,46	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	13.974	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	6.225	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	25.521	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	6,17	kg ekv CO2/EUR
Poraba goriva na ha KZU	49	l/ha
Obtežba z živino	0,75	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	118	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	55	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	113	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	160	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetijskem gospodarstvu redijo krave dojilje rjave in lisaste pasme. Na kmetiji imajo 5 krav dojilj, 2 plemenski telci in 6 telet. Teleta redijo do starosti 8 mesecev, nato jih zakoljejo ali prodajo za nadaljnjo rejo. Živali so pozimi v hlevu na prosto rejo, poleti pa so na celodnevni paši, kjer jih po potrebi dokrmeljujejo.

Kmetijsko gospodarstvo obdeluje samo travniške površine, njiv nima. Travnike kosijo trikrat, seno pa dosušijo na sušilni napravi. Nekaj travnikov pa je namenjeno paši živine. Zaradi srednje intenzivnosti reje in razmeroma dobre kakovosti voluminozne krme ne dokupujejo močne krme.

Na kmetijskem gospodarstvu je razmeroma malo dela, ki ga opravi gospodar sam. Izračunan potreben vložek dela na tej kmetiji je 0,5 PDM.

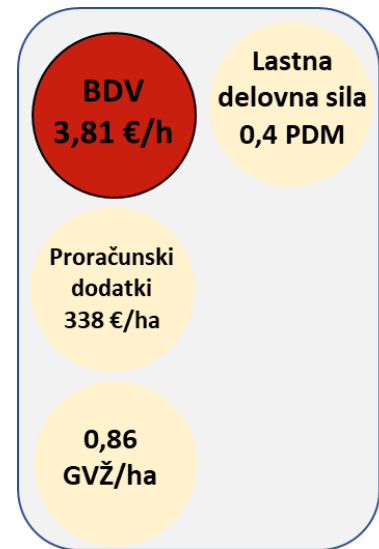
Kmetija letno ustvari slabih 7.000 € prihodkov od katerih skoraj 40 % predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so na ravni 55 % prihodkov. Pokritje je majhno, na mesečni ravni znaša okoli 250 €. Na eno uro učinkovito vloženega dela znaša pokritje dobre 3 €.



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOJ\_0007\_RI\_0000\_Os\_TO**

Razmeroma majhna govedorejska kmetija na travniškem območju, z rjavo pasmo krav dojlj po opustitvi prireje mleka v preteklosti, na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Reja krav dojlj	7,0 št.	173 kg
Vzreja plemenskih telic za dojlje	1,5 št.	550 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Paša	5,52 ha	26.667 kg/ha
Trikosni travnik, silaža-bale	1,83 ha	14.571 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	1,85 ha	5.930 kg/ha

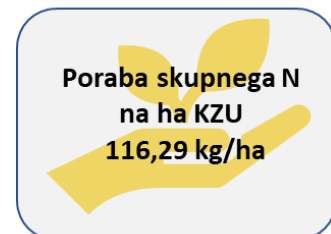
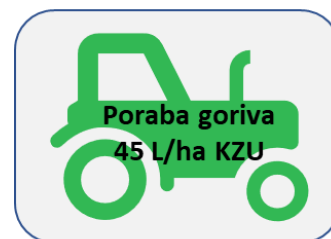


Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	111	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	210	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.935	(EUR)
<b>OMD</b>	1.062	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	7.395	(EUR)	804 (EUR/ha)
Tržni prihodki	4.287	(EUR)	466 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	3.108	(EUR)	338 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	4.834	(EUR)	525 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	2.561	(EUR)	278 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	3,81	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	19.798	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	6.857	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	32.436	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	7,57	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Poraba goriva na ha KZU	45	l/ha
Obtežba z živino	0,86	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	116	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>205</sub> na ha KZU	54	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>20</sub> na ha KZU	113	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	160	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji redijo 7 krav rjave pasme in povprečno na 2 leti vzredijo 3 telice za obnovo črede. Ostala teleta prodajo pri starosti dobrega pol leta, kar največkrat sovpada s koncem pašne sezone. Precej teh kmetij ima v čredi plemenjaka limuzin pasme, da lažje in bolje prodajo odstavljena teleta. Kmetija obdeluje le travniške površine (okoli 10 ha), njiv nima. Obdeluje le svoja zemljišča. Živali so poleti na paši, čreda plemenskih živali brez telet je pozimi v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Pretežni del konzervirane krme predstavljata travna silaža in seno v obliki valjastih bal.

Čeprav pridelava izključno travniško voluminozno krmo, ki je večinoma razmeroma slabe kakovosti, tudi ta kmetija ne dokupuje močne krme. Prodana teleta, ki gredo v pitanje na druge kmetije, zato niso najbolje pripravljena na prehod na intenzivnejši obrok.

Na kmetiji je razmeroma malo dela. Tega največkrat opravi že upokojena oseba ali pa gre za ohranjanje kmetije ob redni zaposlitvi. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela okoli 0,4 PDM.

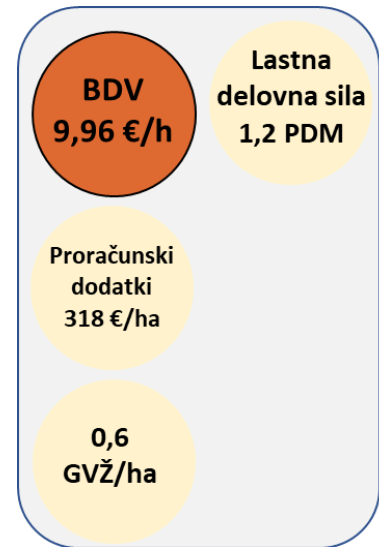
Kmetija letno prinese okoli 7 tisoč € prihodkov, od katerih približno polovico predstavljajo proračunska plačila (v primeru vključitve v dodatne ukrepe, za katere ni potrebno posebno prilagajanje, pa je ta delež lahko še precej višji). Spremenljivi stroški predstavljajo 65 % prihodkov. Pokritje je zato skromno, preračunano na mesec le okoli 210 €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo se giblje med 3 in 4 €. Ker takšen način gospodarjenja ne zahteva večjih investicij, ga je navkljub slabim ekonomskim rezultatom mogoče vzdrževati še precej dolgo.

Kmetija pa pri obstoječem načinu gospodarjenja vseeno nima prave perspektive. Največkrat je glavni cilj ohraniti kmetijo živo in zemljišča obdelana v lastnem angažmaju (pogosto tudi ni resnega interesa po najemu teh površin), potem bo to mogoče vzdrževati tako dolgo, dokler bo starejši gospodar to večinoma še zmogel sam. Mlajša generacija, tudi če je prisotna na kmetiji, bo rejo verjetno opustila.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOJ\_0040\_LI\_0000\_00\_T0**

Po površinah velika govedorejska kmetija na travniškem območju. Kmetija redi lisasto pasmo krav dojlj na precej ekstenziven način. Kmetijske površine ležijo na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Reja krav dojlj	40,0 št.	173 kg
Vzreja plemenskih telic za dojlje	8,0 št.	550 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Paša	45,00 ha	24.444 kg/ha
Dvokosni travnik, silaža-bale	11,16 ha	13.357 kg/ha
Dvokosni travnik, seno-bale	18,84 ha	5.436 kg/ha



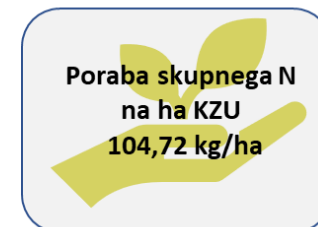
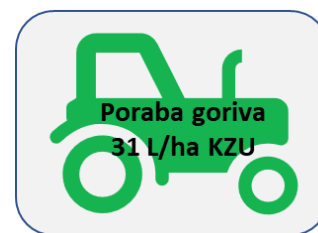
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	784	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	193	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	14.512	(EUR)
<b>OMD</b>	8.572	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	49.136	(EUR)	655 (EUR/ha)
Tržni prihodki	25.267	(EUR)	337 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	23.868	(EUR)	318 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	28.513	(EUR)	380 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	20.623	(EUR)	275 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	9,96	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	42.711	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	17.926	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	188.596	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	7,46	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Poraba goriva na ha KZU	31	l/ha
Obtežba z živino	0,60	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	105	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	51	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	104	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	114	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji redijo 40 krav lisaste pasme in vzredijo dovolj telic za obnovo črede, ostala teleta pa prodajo pri starosti 5–7 mesecev, kar največkrat sovpada s koncem pašne sezone ali pomanjkanjem paše v jesenskem obdobju. Kmetija ima v čredi tudi plemenjaka, največkrat limuzin pasme, da lažje in bolje prodajo odstavljena teleta za nadaljnje pitanje, nekaj telic pa tudi za nadaljnjo rejo za pleme. Obdelujejo pretežno svoja zemljišča, ali pa so uspele z najemom zaokrožiti kompleks travniških površin, tako da lahko organizirajo čim daljšo pašno sezono (7–9 mesecev). Živali so dobro polovico leta na paši, preostali del leta so črede brez telet ali z nekaj majhnimi teleti v hlevski reji. Travnike kosijo dvakrat. Konzervirano krmo za zimsko obdobje in v manjši meri za dokrmeljevanje na paši pripravijo v obliki valjastih bal travne silaže in mrve.

Močne krme ne kupujejo. Primanjkljaj krme v neugodnih letih skušajo pokriti z viški iz prejšnjih let, če to ne zadostuje, največkrat nekoliko zmanjšajo čredo ali prodajo mlajša teleta, krave pa predčasno presušijo.

Na tej kmetiji delovna obremenitev dosega dobrih 1,2 PDM. Gospodar se praviloma ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu pa mu v manjši meri pomagajo ostali družinski člani.

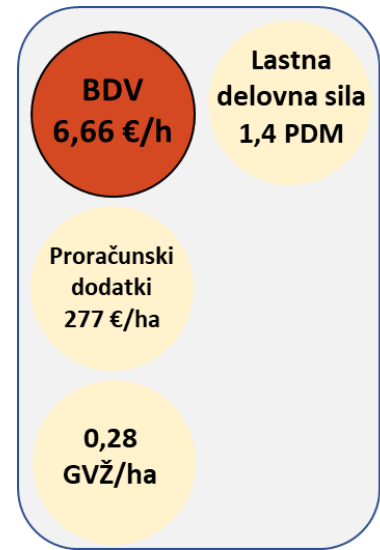
Kmetija letno prinese okoli 50 tisoč € prihodkov, od katerih polovico predstavljajo proračunska plačila. Kmetije tega tipa so običajno vključene tudi v program ekološkega ukrepa, neredko tudi v določene dodatne ukrepe. Spremenljivi stroški so na ravni več kot 55 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so za tolikšno velikost kmetijskih površin razmeroma skromni, z vključitvijo v dodatne ukrepe pa se lahko močno izboljšajo. Pokritje na mesec znaša dobrih 1700 €, na uro učinkovito vložena dela pa na ravni okoli 10 €. Kmetija je kljub temu sposobna izvesti manj zahtevne naložbe.

Kmetija torej v ekonomskem smislu ne dosega posebno dobrih rezultatov. Preskok v to smer najlažje naredi z vključitvijo v dodatne ukrepe, predvsem v ekološko kmetovanje. V tem primeru ima tudi več možnosti za to, da ubere alternativne poti trženja živali ali mesnih proizvodov.

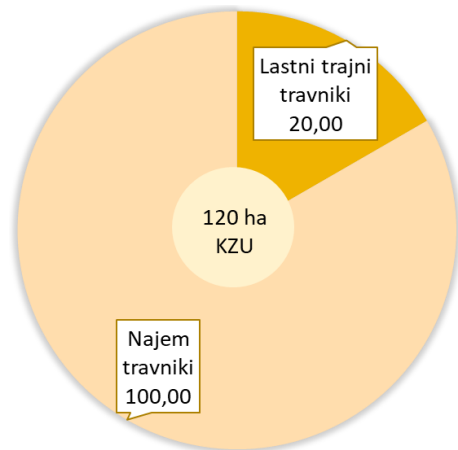
**Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOJ\_0030\_LI\_0000\_00\_T0**

Po površinah velika govedorejska kmetija na travniškem območju. Kmetija redi lisasto pasmo krav dojlj na zelo ekstenziven način. Kmetijske površine ležijo na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Reja krav dojlj	30,0 št.	152 kg
Vzreja plemenskih telic za dojlje	5,0 št.	550 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Paša	96,00 ha	16.188 kg/ha
Dvokosni travnik, silaža-bale	12,53 ha	8.500 kg/ha
Dvokosni travnik, seno-bale	11,47 ha	3.459 kg/ha

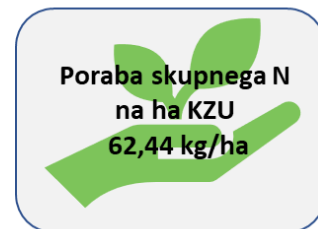
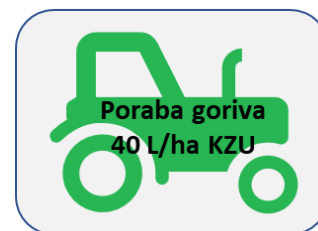


Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.623	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	153	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	18.315	(EUR)
OMD	13.272	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	50.142	(EUR)	418 (EUR/ha)
Tržni prihodki	16.932	(EUR)	141 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	33.210	(EUR)	277 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	32.872	(EUR)	274 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	17.270	(EUR)	144 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	6,66	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	34.813	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	11.990	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	138.914	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	8,20	kg ekv CO2/EUR
Poraba goriva na ha KZU	40	l/ha
Obtežba z živino	0,28	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	62	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	35	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	67	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	66	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji redijo 30 krav lisaste pasme in vzredijo dovolj telic za obnovo črede, ostala teleta pa prodajo pri starosti 5–7 mesecev, kar največkrat sovpada s koncem pašne sezone ali pomanjkanjem paše v jesenskem obdobju. Kmetija ima v čredi tudi plemenjaka, največkrat limuzin pasme, da lažje in bolje proda odstavljen teleta za nadaljnje pitanje, nekaj telic pa tudi za nadaljnjo rejo za pleme. Obdelujejo pretežno najeta zemljišča v svoji okolici, tako da lahko organizirajo čim daljšo pašno sezono (7–9 mesecev). Živali so dobro polovico leta na paši, preostali del leta so črede brez telet ali z nekaj majhnimi teleti v hlevski reji. Travnike kosijo dvakrat. Konzervirano krmo za zimsko obdobje in v manjši meri za dokrmeljevanje na paši pripravijo v obliki valjastih bal travne silaže in mrve.

Močne krme ne kupujejo. Primanjkljaj krme v neugodnih letih skušajo pokriti z viški iz prejšnjih let, če to ne zadostuje, največkrat nekoliko zmanjšajo čredo ali prodajo mlajša teleta, krave pa predčasno presušijo.

Na tej kmetiji delovna obremenitev dosega 1,4 PDM. Gospodar se praviloma ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu pa mu v manjši meri pomagajo ostali družinski člani.

Kmetija letno prinese okoli 50 tisoč € prihodkov, od katerih več kot dve tretjini predstavljajo proračunska plačila. Kmetije tega tipa so običajno vključene tudi v program ekološkega kmetovanja, neredko tudi v določene dodatne ukrepe. Spremenljivi stroški so na ravni 65 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so za tolikšno velikost kmetijskih površin razmeroma skromni, z vključitvijo v dodatne ukrepe pa se lahko močno izboljšajo. Pokritje na mesec se giblje okoli 1400 €, na uro učinkovito vložene delo pa na ravni 7 €. Kmetija je kljub temu sposobna izvesti manj zahtevne naložbe.

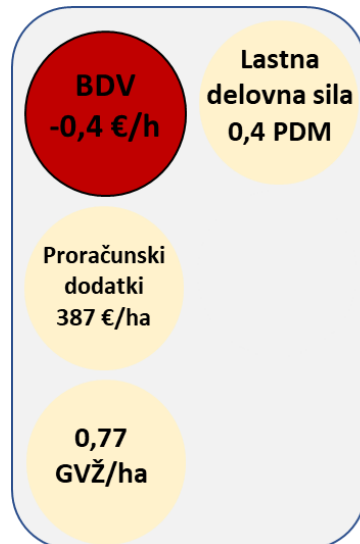
Kmetija torej v ekonomskem smislu ne dosega posebno dobrih rezultatov. Preskok v to smer najlažje naredi z vključitvijo v dodatne ukrepe, predvsem v ekološko kmetovanje. V tem primeru ima tudi več možnosti za to, da ubere alternativne poti trženja živali ali mesnih proizvodov.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOP\_0001\_RJ\_0850\_Os\_T0

Zelo majhna pretežno samooskrbna govedorejska kmetija na travniškem območju, z rjavo ali lisasto pasmo. V preteklosti prireja mleka v majhnem obsegu, sedaj mesna reja s kravo dojljlo in dopitanjem domačega teleta, včasih tudi dokup dodatnega po njegovi odstavitvi. Prodaja mesa na domu. Praviloma na OMD območju, lahko tudi drugje.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Reja krav dojljly	1,0 št.	180 kg
Vzreja plemenskih telic za dojljle	0,2 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	0,7 št.	680 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Trikosni travnik, silaža-bale	1,30 ha	17.000 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,70 ha	6.919 kg/ha
Travniški nasad jablan	0,10 ha	6.000 kg/ha



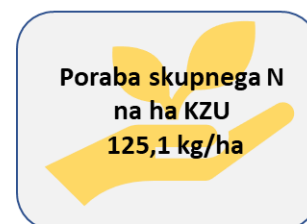
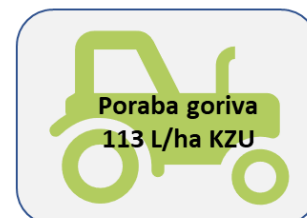
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	69	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	195	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	390	(EUR)
OMD	289	(EUR)
PVP - živinoreja	27	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	2.360	(EUR)	1.180 (EUR/ha)
Tržni prihodki	1.585	(EUR)	793 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	775	(EUR)	387 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	2.647	(EUR)	1.323 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	-287	(EUR)	-144 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	-0,40	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	5.963	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	-726	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	7.377	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	4,65	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	8,643	kg ekv CO2/kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	113	l/ha
Obtežba z živino	0,77	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	125	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	64	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	132	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	169	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	6	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji redijo kravo kombinirane pasme (lahko tudi že križanko z mesno pasmo) in njen podmladek, včasih tudi dodatno tele. Kmetija obdeluje le travniške površine (2 ha), njiv nima ali zelo malo. Obdeluje izključno svoja zemljišča. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Pretežni del konzervirane krme predstavljata travna silaža in seno v obliki valjastih bal.

Čeprav pridelava izključno travniško voluminozno krmo, ki je večinoma razmeroma slabe kakovosti, ne dokupujejo močne krme. Zato so prirasti podmladka od odstavitve naprej zelo skromni (850 g/dan).

Na kmetiji je navkljub majhnosti razmeroma veliko dela. Tega največkrat opravi že upokojena oseba ali pa gre za ohranjanje kmetije ob redni zaposlitvi. Kmetija običajno nima naslednikov, ki bi bili pripravljeni gospodariti na podoben način. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela okoli 0,4 PDM.

Čeprav klavne živali kmetija porabi delno za sebe, višek pa sama proda končnim porabnikom, letno ustvari le malo nad 2 tisoč € prihodkov, od teh približno tretjino predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so višji od prihodkov. Pokritje je zato negativno, preračunano na mesec sicer okoli -25 €. Pokritje na uro efektivno vložene delo je zato seveda tudi negativno.

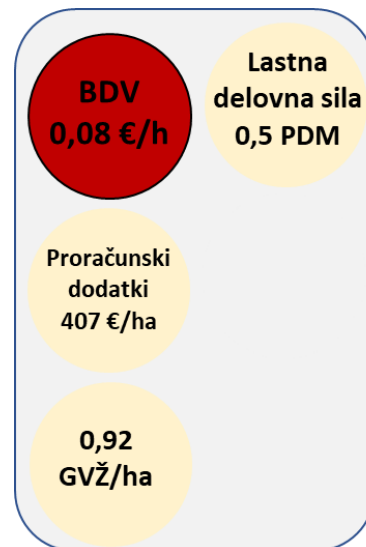
Kmetija pri obstoječem načinu gospodarjenja nima nobene perspektive. Če je glavni cilj ohraniti kmetijo živo (kolikor dolgo bo mogoče), potem bo to mogoče vzdrževati tako dolgo, dokler bo starejši gospodar to večinoma še zmoget sam. Mlajša generacija bo zemljišča zelo verjetno oddala v najem ali pa prodala, če bo našla ustreznega interesenta.



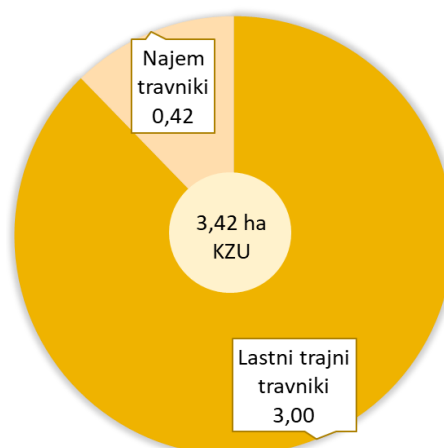
## Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOP\_0002\_LS\_0950\_00\_T0

Majhna pretežno samooskrbna govedorejska kmetija na travniškem območju, z lisasto ali rjavo pasmo. V preteklosti prireja mleka v majhnem obsegu, sedaj mesna reja s kravami dojljami in dopitanjem domačega podmladka ter vzrejo telic za obnovo. Občasno tudi dokup dodatnih telet po odstavitvi domačih. Prodaja mesa na domu. Praviloma na OMD območju, lahko tudi drugje.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Reja krav dojljly	2,0 št.	173 kg
Vzreja plemenskih telic za dojljly	0,4 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	1,5 št.	700 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Trikosni travnik, silaža-bale	2,22 ha	17.000 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	1,20 ha	6.919 kg/ha
Travniški nasad jablan	0,10 ha	6.000 kg/ha

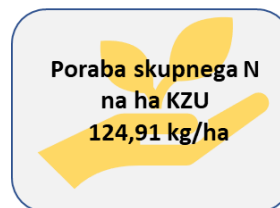
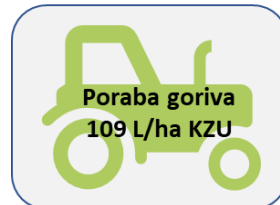
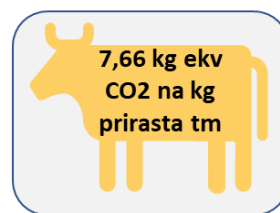


Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	114	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	216	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	738	(EUR)
OMD	481	(EUR)
PVP - živinoreja	58	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	4.733	(EUR)	1.384 (EUR/ha)
Tržni prihodki	3.341	(EUR)	977 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	1.392	(EUR)	407 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	4.670	(EUR)	1.366 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	63	(EUR)	18 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	0,08	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	10.440	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	138	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	14.481	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	4,33	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	7,660	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	109	l/ha
Obtežba z živino	0,92	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	125	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	64	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	132	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	167	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	3	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji redijo 2 kravi kombinirane pasme (lahko tudi že križanki z mesno pasmo) in njun podmladek, včasih tudi dodatna teleta. Kmetija obdeluje le travniške površine, njiv nima ali zelo malo. Obdeluje pretežno svoja zemljišča. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Pretežni del konzervirane krme predstavljata travna silaža in seno v obliki valjastih bal, nekatere kmetije spravljajo mrvo tudi v razsutem stanju (samonakladalna prikolica).

Čeprav pridelava izključno travniško voluminozno krmo, ki je večinoma razmeroma slabe kakovosti, ne dokupujejo močne krme. Prirasti podmladka od odstavitve naprej so zato razmeroma skromni (950 g/dan).

Na kmetiji ni bistveno več dela v primerjavi s predhodno kmetij, ki ima za polovico manj živali. Dela večinoma opravi že upokojena oseba ali pa gre za ohranjanje kmetije ob redni zaposlitvi. Kmetija običajno nima naslednikov, ki bi bili pripravljeni gospodariti na podoben način. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela okoli 0,5 PDM.

Klavne živali kmetija porabi delno za sebe, višek pa sama proda končnim porabnikom. Na ta način letno doseže blizu 5 tisoč € prihodkov, od katerih slabo tretjino predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so le nekoliko nižji od prihodkov. Pokritje je zato zelo nizko, preračunano na mesec znaša 5 €. Pokritje na uro učinkovito vložena dela je komajda omembe vredno.

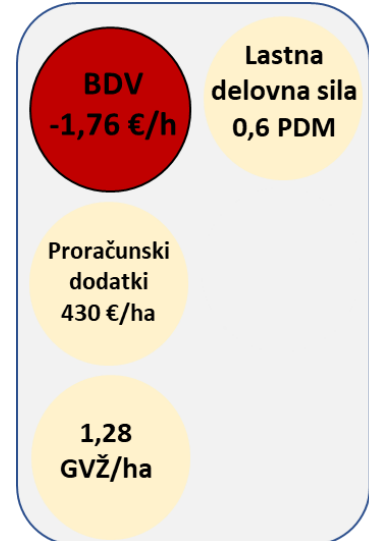
Kmetija pri obstoječem načinu gospodarjenja nima nobene perspektive. Vzdrževati jo bo mogoče le tako dolgo, dokler bo zanjo skrbela sedanja generacija. Mlajša generacija bo zemljišča zelo verjetno oddala v najem ali pa prodala, če bo našla ustreznega interesenta.



### Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOP\_0005\_LS\_1000\_00\_T0

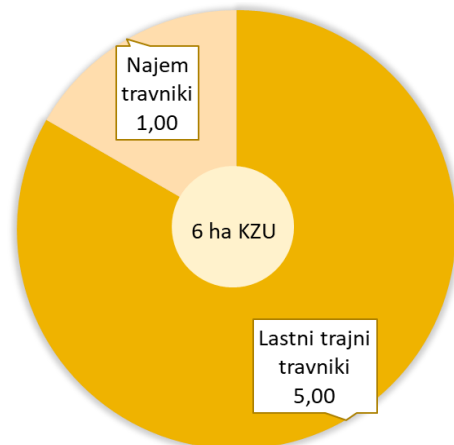
Razmeroma majhna govedorejska kmetija na travniškem območju, z lisasto ali rjavo pasmo. V preteklosti prireja mleka, sedaj mesna reja s kravami dojiljami ali rejnicami in dopitanjem domačega podmladka (na nekaterih kmetijah dodatno tudi dokup telet) ter vzrejo telic za obnovo. Ponekod dokup dodatnih telet po odstavitvi domačih. Prodaja živali v klavnico preko posrednika (kmetijska zadruga). Praviloma na OMD območju, lahko tudi druge.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Reja krav dojljly	5,0 št.	173 kg
Vzreja plemenskih telic za dojljly	1,0 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	3,5 št.	700 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Trikosni travnik, silaža-bale	5,10 ha	17.000 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,90 ha	6.919 kg/ha



**Nakup močne krme 9 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	197	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	257	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.541	(EUR)
OMD	708	(EUR)
PVP - živinoreja	135	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)

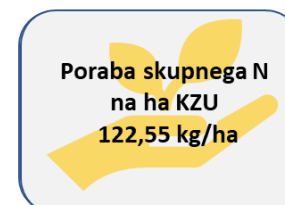
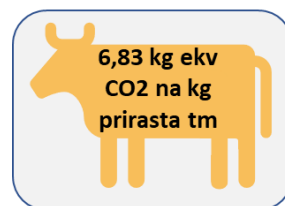


Ekonomski kazalniki			
Prihodki	9.060	(EUR)	1.510 (EUR/ha)
Tržni prihodka	6.479	(EUR)	1.080 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.581	(EUR)	430 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	10.928	(EUR)	1.821 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	-1.867	(EUR)	-311 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	-1,76	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	15.369	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	-3.168	(EUR/PDM)	





Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	34.570	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	5,34	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	6,830	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	106	l/ha
Obtežba z živino	1,28	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	123	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	62	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	132	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	170	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji redijo 5 krav kombinirane pasme (lahko tudi križanke z mesno pasmo) in njun podmladek, včasih tudi dodatna teleta. Kmetija obdeluje le travniške površine, njiv nima ali zelo malo. Obdeluje večinoma svoja zemljišča. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Pretežni del konzervirane krme predstavljata travna silaža in seno v obliki valjastih bal, nekatere kmetije spravljajo mrvo tudi v razsutem stanju (samonakladalna prikolica).

Kmetija pridelava izključno travniško voluminozno krmo, ki je večinoma dobre kakovosti. Dokupujejo energijsko močno krmo. Prirasti podmladka so za slovenske razmere povprečni (1000 g/dan).

Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela okoli 0,6 PDM. Večino tega opravi že upokojena oseba ali pa gospodar to dela ob redni zaposlitvi, občasno mu pomagajo družinski člani.

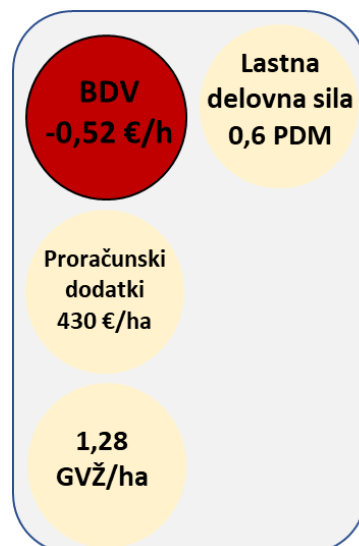
Klavne živali kmetija proda mesno-predelovalni industriji preko posrednika (kmetijske zadruge). Na ta način letno dosežejo dobrih 9 tisoč € prihodkov, od teh slabo tretjino predstavljajo proračunska plačila. Precejšen delež teh kmetij je vključen v ukrep ekološko kmetovanje. Spremenljivi stroški občutno presegajo prihodke. Pokritje je zato negativno. Nekoliko se izboljša v primeru, če je kmetija vključena v ukrep ekološkega kmetovanja.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOP\_do05\_LS\_1000\_00\_T0

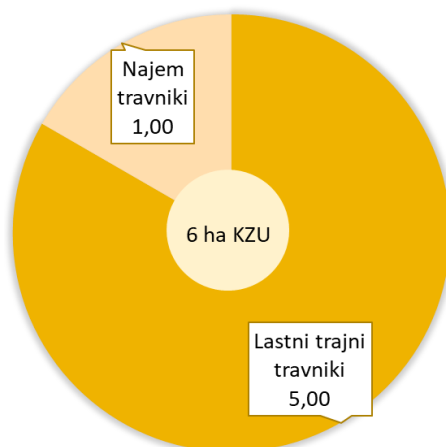
Razmeroma majhna govedorejska kmetija na travniškem območju, z lisasto ali rjavo pasmo. V preteklosti prireja mleka, sedaj mesna reja s kravami dojljlami ali rejnicami in dopitanjem domačega podmladka (na nekaterih kmetijah dodatno tudi dokup telet) ter vzrejo telic za obnovo. Ponekod dokup dodatnih telet po odstavitvi domačih. Prodaja mesa na domu. Praviloma na OMD območju, lahko tudi drugje.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Reja krav dojljl	5,0 št.	173 kg
Vzreja plemenskih telic za dojljlje	1,0 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	3,5 št.	700 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Trikosni travnik, silaža-bale	5,10 ha	17.000 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,90 ha	6.919 kg/ha



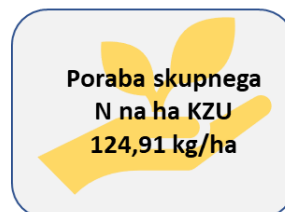
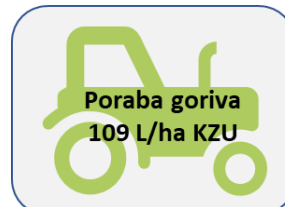
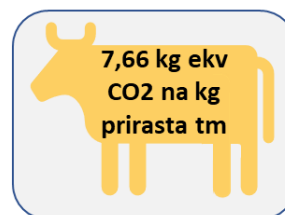
**Nakup močne krme 9 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	197	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	257	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.541	(EUR)
OMD	708	(EUR)
PVP - živinoreja	135	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	10.377	(EUR)	1.730 (EUR/ha)
Tržni prihodki	7.796	(EUR)	1.299 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.581	(EUR)	430 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	10.928	(EUR)	1.821 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	-550	(EUR)	-92 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	-0,52	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	17.603	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	-933	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	34.570	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	4,43	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	6,830	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	106	l/ha
Obtežba z živino	1,28	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	123	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	62	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	132	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	170	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji redijo 5 krav kombinirane pasme (lahko tudi križanke z mesno pasmo) in njun podmladek, včasih tudi dodatna teleta. Kmetija obdeluje le travniške površine, njiv nima ali zelo malo. Obdeluje večinoma svoja zemljišča. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Pretežni del konzervirane krme predstavljata travna silaža in seno v obliki valjastih bal, nekatere kmetije spravljajo mrvo tudi v razsutem stanju (samonakladalna prikolica).

Kmetija pridelava izključno travniško voluminozno krmo, ki je večinoma dobre kakovosti. Močne krme ne dokupujejo. Prirasti podmladka so za slovenske razmere povprečni (1000 g/dan).

Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela okoli 0,6 PDM. Večino tega opravi že upokojena oseba ali pa gospodar to dela ob redni zaposlitvi, občasno mu pomagajo tudi družinski člani.

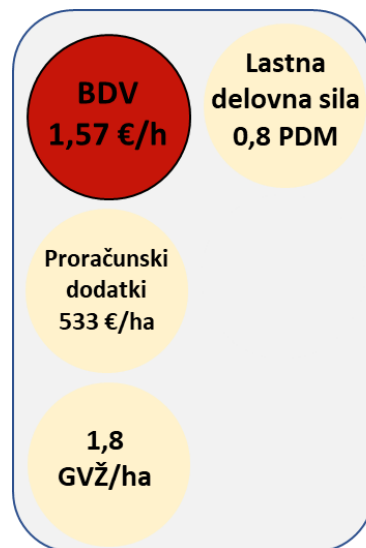
Klavne živali kmetija večinoma proda končnim (razkosane in delno konfekcionirane) končnim porabnikom. Na ta način letno doseže 10-11 tisoč € prihodkov, od katerih dobro četrtino predstavljajo proračunska plačila. Precej teh kmetij je vključenih v ukrep ekološko kmetovanje. Spremenljivi stroški so višji od prihodkov. Pokritje je zato negativno. Nekoliko višje je v primeru, če je kmetija vključena v ukrep ekološkega kmetovanja.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOP\_0009\_LS\_1100\_Os\_Tn

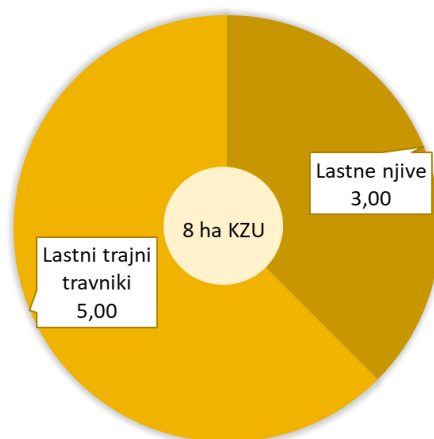
Majhno živinorejsko kmetijsko gospodarstvo, ki se ukvarja z rejo krav dojljly in rejo mladega pitanega goveda. Rastlinska proizvodnja poteka na travnikih in njivskih površinah, ki spadajo pod OMD območja. Kljub majhni proizvodnji je intenzivnost za tako vrsto kmetije razmeroma velika.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Reja krav dojljly	9,0	št.	173	kg
Vzreja plemenskih telic za dojljly	2,0	št.	550	kg
Mlado pitano govedo	7,0	št.	700	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen krmni	0,90	ha	5.500	kg/ha
Pšenica	0,90	ha	5.500	kg/ha
Silažna koruza	1,20	ha	45.000	kg/ha
Naknadni posevki	1,17	ha		
Ozelenitve	0,24	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travninje</b>				
Štirikosni travnik, silaža-bale	3,25	ha	21.857	kg/ha
Štirikosni travnik, seno-sušenje na tleh	1,75	ha	8.372	kg/ha



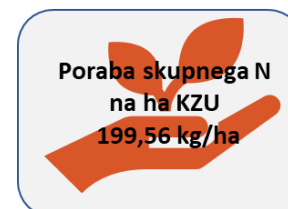
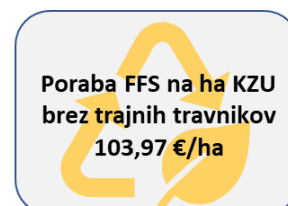
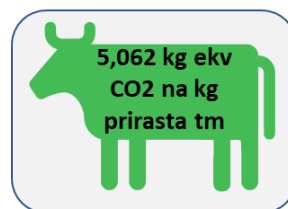
**Nakup močne krme** 6 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	357	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	286	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.286	(EUR)
OMD	1.123	(EUR)
PVP - živinoreja	270	(EUR)
PVP - rastlinska	228	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	17.808	(EUR)	2.226 (EUR/ha)
Tržni prihodki	13.544	(EUR)	1.693 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	4.264	(EUR)	533 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	15.449	(EUR)	1.931 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	2.359	(EUR)	295 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	1,57	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	21.380	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	2.832	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	63.494	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	4,69	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,062	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	181	l/ha
Obtežba z živino	1,80	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	200	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	98	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	196	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	405	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	39	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	104	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	60	%
Delež trajnega travinja v KZU	63	%



Na kmetiji redijo 9 krav dojilj lisaste pasme, 2 plemenski telci za obnovo lastne črede in 7 bikov pitancev, ki so križanci lisaste in mesnih pasem (limuzin, šarole). Vsa domača teleta obdržijo in spitajo za zakol razen par telic, ki jih namenijo za obnovo črede. Živali imajo skozi celo leto uhlevljene v hlevu na prosto rejo. Krave dojilje so skupaj s teleti, medtem ko so pitanci ločeni v drugem hlevu. Kmetija obdeluje pretežno travniške površine, nekaj pa imajo tudi njiv. Trajne travnike izkoriščajo s štirimi košnjami letno. Na njih pridelajo voluminozno krmo dobre kakovosti. Travo silirajo v valjaste bale, nekaj pa jo posušijo na tleh. Med poljščinam pa pridelujejo ječmen, pšenico in koruzo za silažo.

Na kmetijskih površinah pridelajo dovolj voluminozne krme za lastne potrebe, dokupiti pa morajo nekaj močne krme (koruzno zrnje).

Delovna intenzivnost na kmetijskem gospodarstvu je 0,8 PDM-ja.

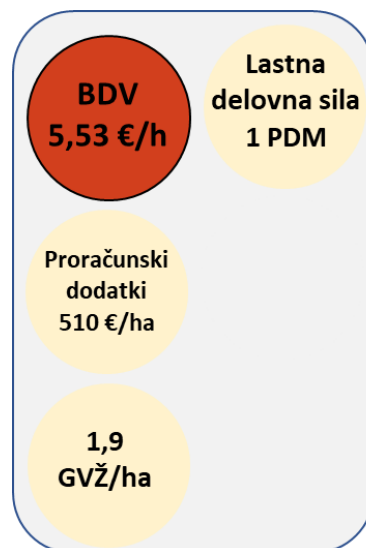
Kmetija na letni ravni ustvari nekaj več kot 18 tisoč € prihodkov iz kmetijske dejavnosti. Od tega 75 % predstavljajo tržni prihodki od prodaje in doma porabljenih kmetijskih produktov in 25 % proračunska plačila. V proračunska plačila poleg osnovnega plačila spada še plačilo OMD in proizvodno vezana plačila. Kmetijsko gospodarstvo ni vključeno v ukrepe KOPOP programa. Spremenljivi stroški so na tem gospodarstvu zelo veliki in predstavljajo več kot 85 % prihodkov. Pokritje je slabo in na mesec znaša le slabih 200 €. Na uro učinkovito vložena dela pa manj kot 2 €.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOP\_0014\_lc\_1200\_Os\_Tn

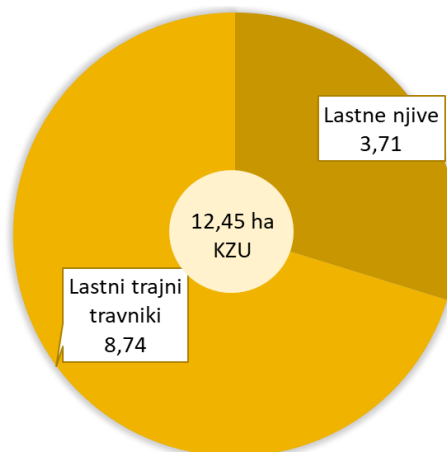
Srednje veliko govedorejska kmetija, ki se ukvarja z rejo krav dojljly in rejo mladega pitanega goveda za zakol. Krmo za živali pridelujejo na njivskih in travnatih površinah. Del površina spada pod OMD območja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Reja krav dojljly	14,0	št.	152	kg
Vzreja plemenskih telic za dojljly	6,0	št.	550	kg
Mlado pitano govedo	10,0	št.	700	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Silažna koruza	1,31	ha	50.000	kg/ha
Njiva, DTM, pet košenj, silaža-silos	2,39	ha	27.321	kg/ha
Ozelenitve	0,26	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Paša	4,45	ha	48.971	kg/ha
Štirikosni travnik, silaža-silos	3,17	ha	21.857	kg/ha
Štirikosni travnik, seno-sušenje na tleh	1,11	ha	8.372	kg/ha



**Nakup močne krme** 6 t

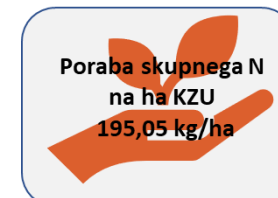
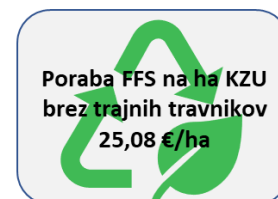
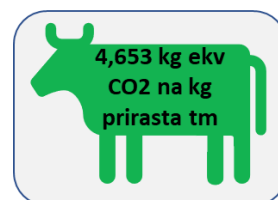
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	459	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	318	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	3.952	(EUR)
OMD	1.552	(EUR)
PVP - živinoreja	386	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	24.420	(EUR)	1.962 (EUR/ha)
Tržni prihodki	18.071	(EUR)	1.452 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	6.349	(EUR)	510 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	13.981	(EUR)	1.123 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	10.439	(EUR)	839 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	5,53	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	23.298	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	9.960	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	101.102	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	5,59	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	4,653	kg ekv CO2/kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	167	l/ha
Obtežba z živino	1,90	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	195	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	88	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	189	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	332	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	7	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	25	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	65	%
Delež trajnega travinja v KZU	70	%



Na kmetijskem gospodarstvu redijo 14 krav dojlj različnih mesnih pasem (šarole, limuzin, lisasta pasma). Poleg krav redijo še plemenske telice in 10 pitancev. Vse živali so uhlevljene v hlevu na prosto rejo. Pitanci so uhljevljeni celo leto, krave in teleta pa poleti pasejo.

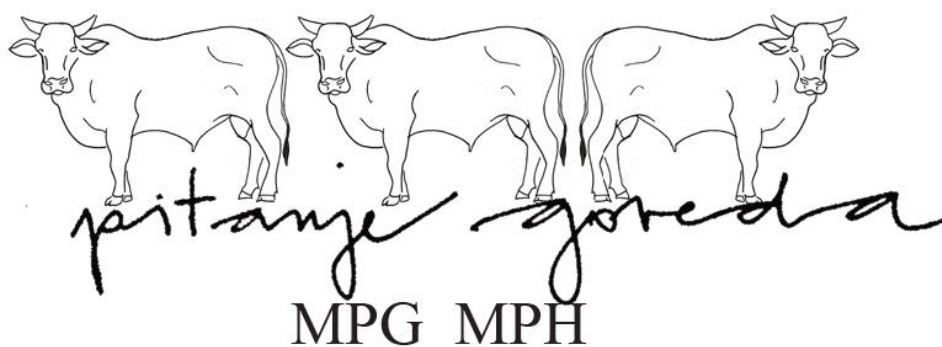
Krmo pridelujejo na lastni površinah Na malo več kot enem hektarju njivskih površin pridelujejo koruzo za silažo, na preostalih pa travno-deteljno mešanico, ki jo kosijo petkrat letno. Trajne travnike izkoriščajo s štirikratno košnjo. Krmo konzervirajo v silosih kot travno silažo, del pa jo posušijo na tleh. Doma pridelajo dovolj kakovostne voluminozne krme za lastne potrebe, dokupujejo pa beljakovinsko in energijsko močno krmo.

Za vsa potrebna dela na tem kmetijskem gospodarstvu zadošča vložek dela 1 PDM.

Kmetija letno ustvari nekaj več kot 24.000 € prihodkov. Proračunska plačila predstavljajo četrtno letnih prihodkov. Prejemajo samo osnovna in OMD plačila. Spremenljivi stroški so na ravni 60% prihodkov. Gospodarstvo tako na mesečni ravni se približuje 800 € pokritja. Na uro učinkovito vložene delo pa pokritje znaša dobrih 5 €.



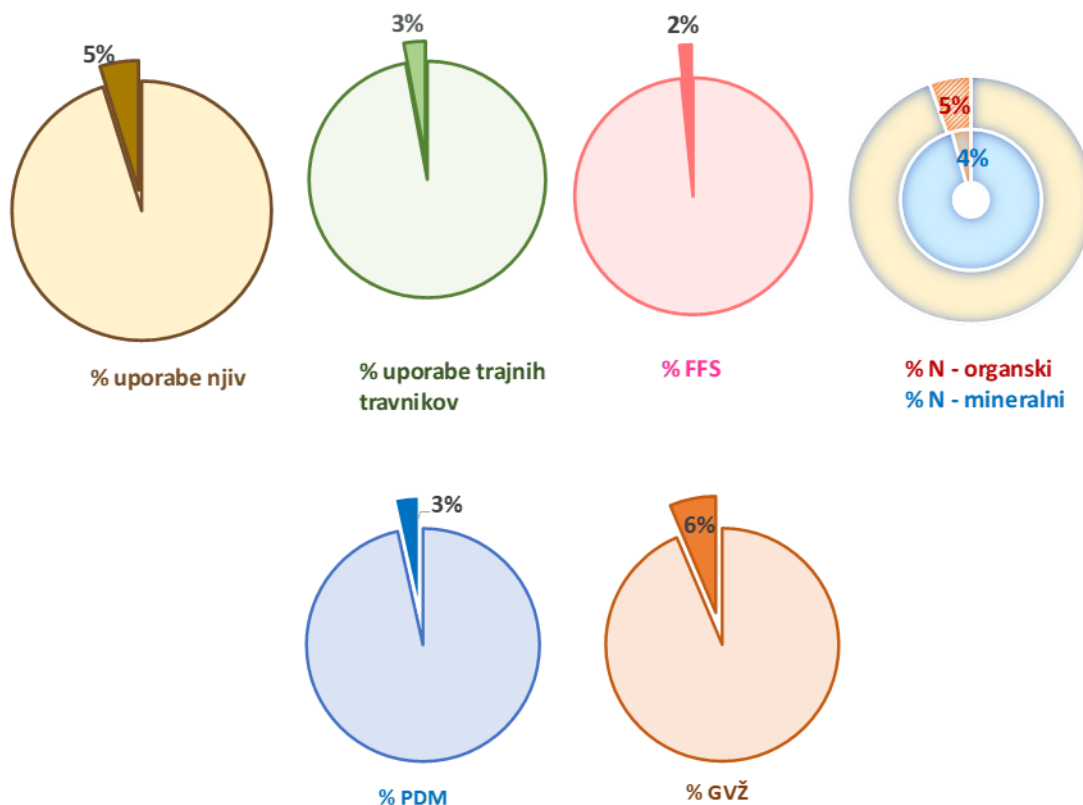




TIPIČNA KMETIJSKA GOSPODARSTVA, USMERJENA V PITANJE GOVEDI



Povzetek na ravni agregata za sektor pitanja govedi



Slika 5: Poraba izbranih proizvodnih virov in delež GVŽ na ravni sektorja pitanja goveda (MPG, MPH)

Preglednica 16: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor pitanja govedi (MPG, MPH)

	 % skupnega prihodka na agregatni ravni % KMG v agregatu		Bruto dodana vrednost	Bruto dodana vrednost na PDM	Bruto dodana vrednost na uro	Obtežba
	(EUR)	(EUR)	(EUR/h)	(GVŽ/ha)		
	Izhodišče					
Minimum	262	1.978	1,1	0,60		
Povprečje	2.344	10.692	5,9	1,48		
Maksimum	75.401	40.802	22,7	2,25		

Pitanje govedi kot prevladujočo dejavnost srečamo na okoli 7 % vseh KMG, kljub temu pa prispeva nekoliko višji delež v agregatni vrednosti kmetijske proizvodnje kot reja dojlj. Prispevek tega sektorja (ki je pogosto prisoten tudi na kmetijah s prirejo mleka s kombiniranimi pasmami in na majhnih nespecializiranih govedorejskih kmetijah) tako skupno precej preseže 10 %, na kmetijah s pitanjem kot prevladujočo dejavnostjo pa se približa 5 %.

Tudi ta skupina KMG je izjemno pestra tako glede velikosti, naravnih danostih, intenzivnosti pridelave (pretežno krme za oskrbo živali) in prireje mesa. Doseženi ekonomski učinki v zadnjih letih stagnirajo ali se celo izrazito poslabšujejo, vse spremembe kmetijske politike po slovenskem pristopu k EU pa so sektor pitanja govedi postavljale v čedalje težavnejši položaj. Podobno se nakazuje tudi s predvidenimi učinki ob naslednjih spremembah. Ti so toliko izrazitejši, kolikor intenzivnejša je prireja.

Pitanje govedi spada med delovno manj intenzivne dejavnosti, kar seveda velja predvsem za večja kmetijska gospodarstva z racionalno organiziranostjo in naložbami v osnovna sredstva, ki omogočajo minimalne vložke dela. Povprečna dosežena BDV na TKMG, zajetih v analizo, dosega dobrih 10 tisoč € na PDM in le 6 € na uro efektivno vložnega dela. Vložek dela na večini kmetij je pod 0,5 PDM, le na največjih nad 1 PDM. Čistih kmetij, usmerjenih v pitanje govedi, je manj kot 100.

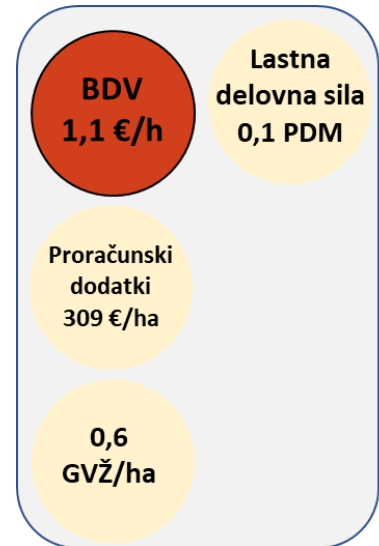
Predvidena sprememba ukrepov kmetijske politike bo z izjemo najbolj ekstenzivnih KMG prinesla poslabšanje kazalnikov gospodarnosti. To je za panogo posebej boleče zaradi dejstva, da je razmerje med vrednostjo prireje in spremenljivimi stroški le-te izredno ozko, v letih z nizkimi cenami se povsem približa vrednosti 1. Na najbolj intenzivnih KMG bodo proračunska plačila v prihodnje ponovno izrazito upadla, ponekod tudi nad 40 %. Ker pa ta ne predstavljajo več tolikšnega deleža prihodkov kot v preteklosti, prihodki kljub temu ne bodo tako drastično upadli – praviloma za manj kot 5 %, a zaradi izjemno visokega deleža spremenljivih stroškov pri pitanju, ki temelji na dokupu odstavljenih telet, to lahko pripelje do upada BDV za 15-20 %, na večjih kmetijah s pitanjem pa tudi preko 25 %.



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG\_0001\_RJ\_0850\_Os\_TO**

Zelo majhna govedorejska kmetija na travniškem območju, z rjavo ali lisasto pasmo. Ohranjanje obdelanosti travinja s pitanjem goveda. Nakup sesnih ali odstavljenih telet. Prodaja živali v klavnico preko posrednika. Praviloma na OMD območju, lahko tudi drugje.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Mlado pitano govedo	1,0 št.	680 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Trikosni travnik, silaža-bale	0,65 ha	17.000 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,35 ha	6.919 kg/ha

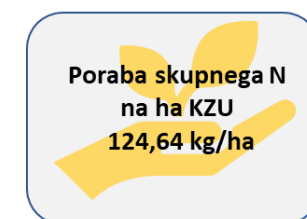
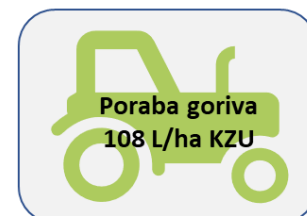


Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	0	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	153	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	153	(EUR)
OMD	118	(EUR)
PVP - živinoreja	39	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	1.688	(EUR)	1.688 (EUR/ha)
Tržni prihodki	1.379	(EUR)	1.379 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	309	(EUR)	309 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	1.426	(EUR)	1.426 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	262	(EUR)	262 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	1,10	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	12.734	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	1.978	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	4.353	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	3,16	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	7,773	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	108	l/ha
Obtežba z živino	0,60	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	125	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	64	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	131	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	165	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji redijo 2 bika kombinirane pasme (lahko tudi križanca z mesno pasmo), letno izhlevijo enega. Obdelujejo le travniške površine (1 ha), ki jih imajo v lasti. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Pretežni del konzervirane krme predstavljata travna silaža in seno v obliki valjastih bal.

Čeprav pridelava izključno travniško voluminozno krmo, ki je večinoma razmeroma slabe kakovosti, ne dokupujejo močne krme. Zato so prirasti živali zelo skromni (850 g/dan).

Na kmetiji ni veliko dela, je pa seveda treba iti dvakrat dnevno v hlev. Delo opravi starejša, največkrat že upokojena oseba, včasih gre tudi za ohranjanje kmetije ob redni zaposlitvi. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela okoli 0,1 PDM.

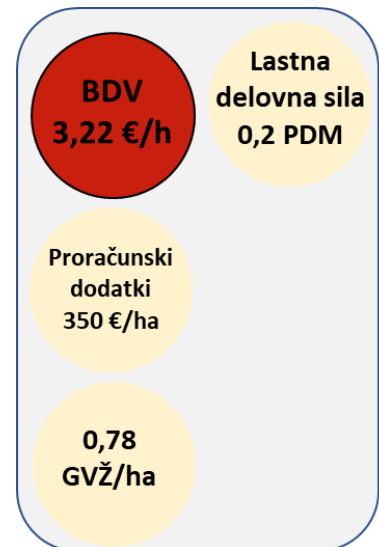
S prodajo živali letno ustvarijo 1.500-2.000 € prihodkov, ob tem dobijo še proračunska plačila, ki predstavljajo dobro petino vseh prihodkov. Spremenljivi stroški so na ravni tržnih prihodkov. Pokritje je zato podobno proračunskim plačilom, preračunano na mesec dobrih 20 €. Pokritje na uro učinkovito vloženega dela je malo več kot 1 €.

Kmetija pri uveljavljenem načinu gospodarjenja nima realne perspektive. Verjetno bo vztrajala pri ohranjanju obdelanosti zemljišč tako dolgo, dokler bo to zmoženo opravljati sedanji gospodar.

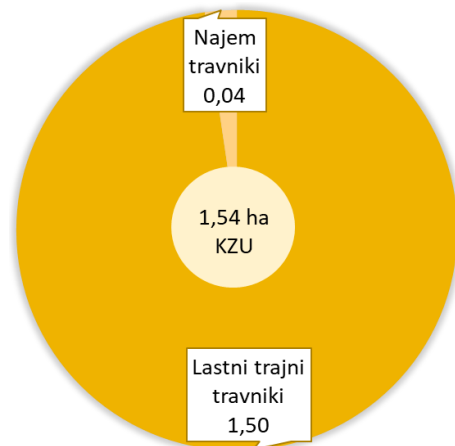
**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG\_0002\_LS\_0950\_00\_TO**

Zelo majhna govedorejska kmetija na travniškem območju, z lisasto ali rjavo pasmo. Ohranjanje obdelanosti travinja s pitanjem goveda. Nakup sesnih ali odstavljenih telet. Prodaja živali v klavnico preko posrednika. Praviloma na OMD območju, lahko tudi drugje.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Mlado pitano govedo	2,0 št.	700 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Trikosni travnik, silaža-bale	1,31 ha	17.000 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,23 ha	6.919 kg/ha

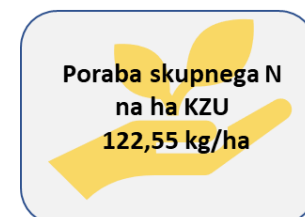
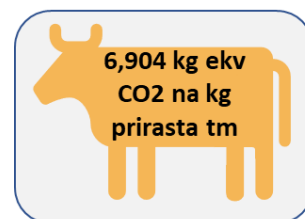


Proračunska plačila razčlenjeno	
Vračilo trošarine	0 (EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	182 (EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	279 (EUR)
OMD	181 (EUR)
PVP - živinoreja	77 (EUR)
PVP - rastlinska	0 (EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	3.344 (EUR)	2.177 (EUR/ha)	
Tržni prihodki	2.807 (EUR)	1.828 (EUR/ha)	
Proračunski dodatki	537 (EUR)	350 (EUR/ha)	
Spremenljivi stroški	2.461 (EUR)	1.602 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost	883 (EUR)	575 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost na uro	3,22 (EUR/h)		
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	21.969 (EUR/PDM)		
Bruto dodana vrednost na PDM	5.802 (EUR/PDM)		

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	8.009	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,85	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	6,904	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	100	l/ha
Obtežba z živino	0,78	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	123	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	62	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	132	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	170	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji redijo 4 bika ali telice kombinirane pasme (lahko tudi križance z mesno pasmo), letno izhlevijo dve živali. Obdelujejo le travniške površine, ki jih imajo večinoma v lasti. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Pretežni del konzervirane krme predstavljata travna silaža in seno v obliki valjastih bal.

Živali krmijo izključno s travniško voluminozno krmo, ki je večinoma precej slabe kakovosti. Močne krme ne dokupujejo. Prirasti živali so zato precej skromni (950 g/dan).

Na kmetiji ni veliko dela. Vsakodnevna opravila v hlevu večinoma opravi starejša, največkrat že upokojena oseba, včasih to gospodar opravlja tudi ob redni zaposlitvi. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela okoli 0,2 PDM.

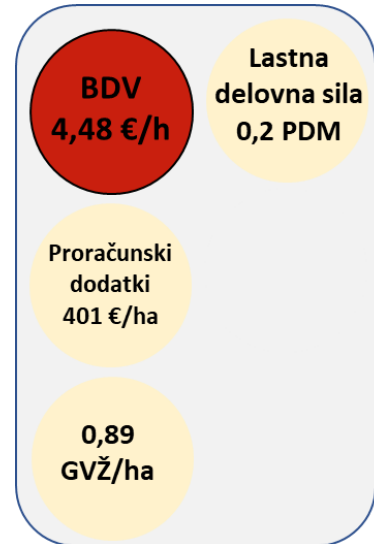
S prodajo živali letno ustvarijo okoli 3.400 € prihodkov, ob tem dobijo še proračunska plačila, ki predstavljajo slabo petino vseh prihodkov. Spremenljivi stroški so na ravni 70 % prihodkov. Pokritje je glede na velikost reje in vložek dela razmeroma ugodno, preračunano na mesec dobrih 70 €. Pokritje na uro učinkovito vloženega dela pa dobre 3 €.

Pri uveljavljenem načinu gospodarjenja kmetija nima realne perspektive. Verjetno bo vztrajala pri ohranjanju obdelanosti zemljišč tako dolgo, dokler bo to zmožni opravljal sedanji gospodar. Nekoliko lahko izboljša svoje ekonomske rezultate, če uspe z neposredno prodajo mesa.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG\_0003\_LS\_1000\_00\_TO**

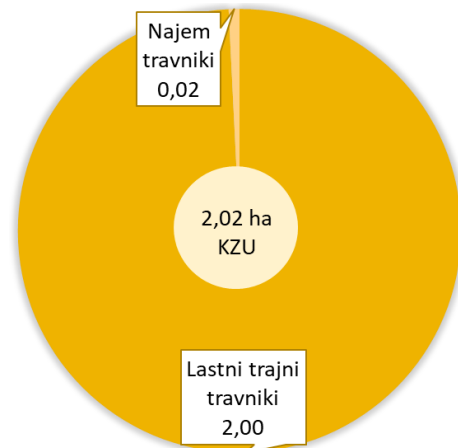
Še vedno zelo majhna govedorejska kmetija na travniškem območju, z lisasto ali rjavo pasmo. Ohranjanje obdelanosti travinja s pitanjem goveda. Nakup sesnih ali odstavljenih telet. Prodaja živali v klavnico preko posrednika. Praviloma na OMD območju, lahko tudi drugje.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Mlado pitano govedo	3,0 št.	700 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Trikosni travnik, silaža-bale	1,40 ha	17.000 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,62 ha	6.919 kg/ha



**Nakup močne krme** **1 t**

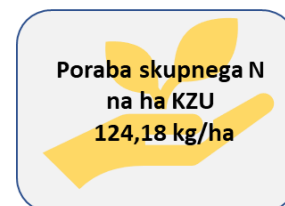
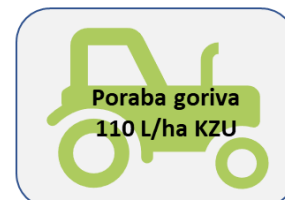
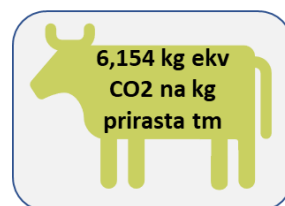
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	69	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	192	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	387	(EUR)
OMD	238	(EUR)
PVP - živinoreja	116	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	4.970	(EUR)	2.465 (EUR/ha)
Tržni prihodki	4.161	(EUR)	2.064 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	809	(EUR)	401 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	3.626	(EUR)	1.799 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	1.344	(EUR)	667 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	4,48	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	29.790	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	8.055	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	10.707	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,57	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	6,154	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	110	l/ha
Obtežba z živino	0,89	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	124	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	63	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	131	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	166	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji redijo 5–6 bikov in/ali telic kombinirane pasme (lahko tudi križance z mesno pasmo), letno izhlevijo tri živali. Obdelujejo le travniške površine, ki jih imajo praviloma v lasti. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Pretežni del konzervirane krme predstavljata travna silaža in seno v obliki valjastih bal.

Živali krmijo izključno s travniško voluminozno krmo, ki je večinoma dobre kakovosti. Dokupujejo manjše količine močne krem. Prirasti živali so za slovenske razmere povprečni (1000 g/dan).

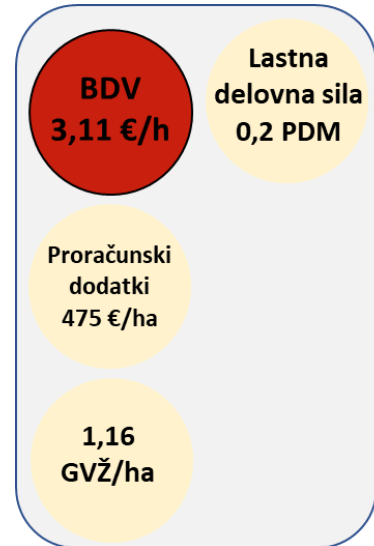
Na kmetiji ni veliko dela. Vsakodnevna opravila v hlevu večinoma opravi starejša, največkrat že upokojena oseba, včasih to gospodar opravlja tudi ob redni zaposlitvi. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela okoli 0,2 PDM.

S prodajo živali letno ustvarijo slabih 5 tisoč € prihodkov, ob tem dobijo še proračunska plačila, ki predstavljajo okoli 16 % vseh prihodkov. Spremenljivi stroški so na ravni dobrih 70 % prihodkov. Pokritje je glede na velikost reje in vložek dela razmeroma ugodno, preračunano na mesec pa znaša skromnih 110 €. Pokritje na uro učinkovito vloženega dela znaša dobre 4 €.

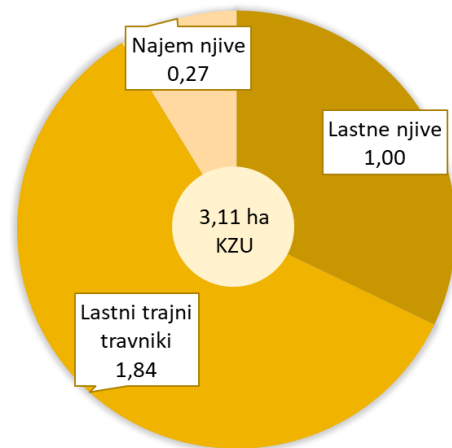
**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG\_0006\_RJ\_0900\_Os\_TN**

Majhna govedorejska kmetija na območju, na katerem so v podobnem deležu zastopane njive in travinje. Kmetija redi pitance rjave ali lisaste pasme. Kupuje sesna ali odstavljenata teleta. Živali prodaja v klavnico preko posrednika. Praviloma na OMD območju, lahko tudi drugje.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Mlado pitano govedo	6,0 št.	680 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen krmni	0,25 ha	5.000 kg/ha
Koruza za zrnje	0,29 ha	9.000 kg/ha
Silažna koruza	0,47 ha	42.000 kg/ha
Njiva, DTM, tri košnje, silaža-bale	0,25 ha	21.250 kg/ha
Naknadni posevki	0,17 ha	
Ozelenitve	0,15 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Trikosni travnik, silaža-bale	1,53 ha	17.000 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,31 ha	6.919 kg/ha

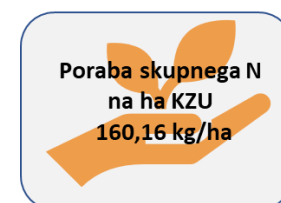
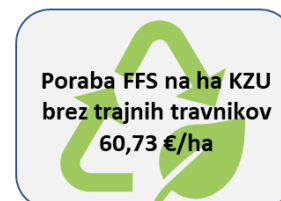
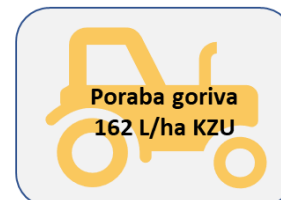
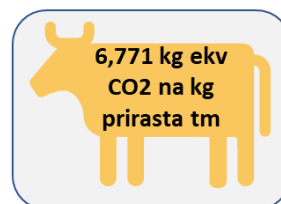


Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	136	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	257	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	799	(EUR)
OMD	279	(EUR)
PVP - živinoreja	231	(EUR)
PVP - rastlinska	32	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	9.749	(EUR)	3.132 (EUR/ha)
Tržni prihodki	8.271	(EUR)	2.658 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	1.478	(EUR)	475 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	8.634	(EUR)	2.774 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	1.115	(EUR)	358 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	3,11	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	48.945	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	5.599	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	17.875	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,16	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	6,771	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	162	l/ha
Obtežba z živino	1,16	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	160	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	83	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	156	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	260	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	25	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	61	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	40	%
Delež trajnega travinja v KZU	59	%



Na kmetiji redijo 10–12 bikov in/ali telic kombinirane pasme (lahko tudi križance z mesno pasmo), letno izhlevijo 6 živali. Obdelujejo travniške in njivske površine, ki so deloma v najemu. Živali so vse leto v hlevu. Na njivah pridelujejo koruzo (za silažo in za zrnje, viške zrnja prodajo), krmna žita (ječmen ali tritikalo) in DTM. Travnike kosijo trikrat. Pretežni del konzervirane krme predstavlja travna silaža, manjši del seno, oboje v valjastih balah.

Živali krmijo s travniško voluminozno krmo, ki je večinoma slabe kakovosti. V obroku imajo tudi koruzno silažo, žito in kupljeno beljakovinsko krmo, a je obrok po beljakovinah precej reven. Prirasti živali so zato precej skromni (900 g/dan).

Navkljub večjemu številu živali in ukvarjanju s poljščinami na kmetiji ni veliko dela. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela nekaj nad 0,2 PDM.

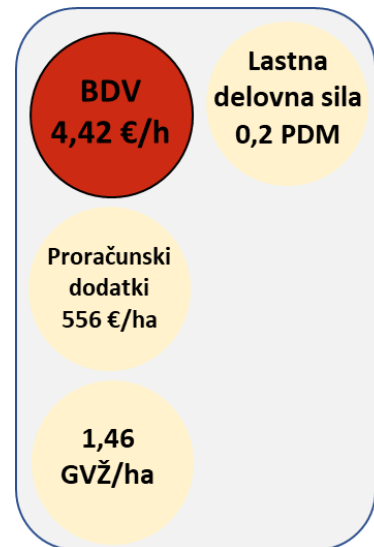
Na kmetiji letno ustvarijo slabih 10 tisoč € prihodkov, od katerih proračunska plačila predstavljajo okoli 15 % vseh prihodkov. Spremenljivi stroški so na ravni 85 % prihodkov. Pokritje je glede na vložek dela razmeroma ugodno, preračunano na mesec pa kljub temu ne doseže 100 €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo znaša dobre 3 €.

Zaradi razmeroma majhnega vložka dela je kmetijo mogoče ohranjati ob redni zaposlitvi ali pa večino dela opravi starejša generacija. Dokler je to mogoče peljati le z vzdrževanjem osnovnih sredstev brez novih naložb, je učinek lahko dokaj zanimiv in se tak način gospodarjenja lahko ohrani še precej časa. Brez zunanjih vložkov pa kmetija ni sposobna izvesti niti manjših naložb.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG\_0008\_LS\_1000\_00\_NT**

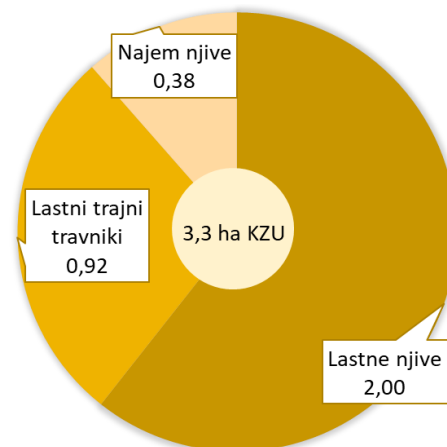
Majhna govedorejska kmetija na območju, na katerem je več njiv kot travnikov. Kmetija redi pitance lisaste ali rjave pasme. Kupuje sesna ali odstavljenata teleta. Živali prodaja v klavnico preko posrednika. Praviloma na OMD območju, redkeje izven OMD.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Mlado pitano govedo	8,0	št.	700	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Koruza za zrnje	0,48	ha	9.000	kg/ha
Silažna koruza	1,42	ha	42.000	kg/ha
Njiva, DTM, tri košnje, silaža-bale	0,48	ha	21.250	kg/ha
Ozelenitve	0,38	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, silaža-bale	0,50	ha	17.000	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,42	ha	6.919	kg/ha



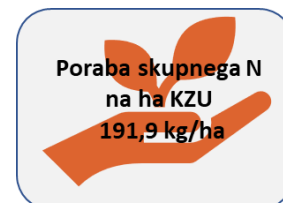
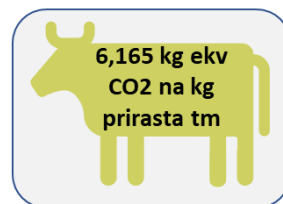
**Nakup močne krme** **1 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	156	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	303	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	999	(EUR)
OMD	370	(EUR)
PVP - živinoreja	308	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	12.736	(EUR)	3.861 (EUR/ha)
Tržni prihodki	10.903	(EUR)	3.305 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	1.833	(EUR)	556 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	11.015	(EUR)	3.339 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	1.721	(EUR)	522 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	4,42	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	58.874	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	7.958	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	22.687	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,08	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	6,165	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	192	l/ha
Obtežba z živino	1,46	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	192	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	104	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	182	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	343	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	41	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	57	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	20	%
Delež trajnega travinja v KZU	28	%



Na kmetiji redijo okoli 15 bikov in/ali telic kombinirane pasme (lahko tudi križance z mesno pasmo), letno izhlevijo 8 živali. Obdelujejo njivske in travniške površine, ki so deloma v najemu. Živali so vse leto v hlevu. Na njivah pridelujejo koruzo (za silažo in del za zrnje), krmna žita (ječmen ali tritikalo) in DTM. V posameznih letih za ječmenom posejejo ajdo. Travnike kosijo trikrat. Pretežni del konzervirane krme predstavlja travna silaža, manjši del seno, oboje v valjastih balah.

Živali krmijo s travniško voluminozno krmo, ki je večinoma dobre kakovosti. V obroku imajo tudi koruzno silažo, žito in kupljeno beljakovinsko krmo, tako da je obrok dokaj izravnani. Prirasti živali so zato povprečni (1000 g/dan).

Navkljub večjemu številu živali in ukvarjanju s poljščinami na kmetiji ni zelo veliko dela. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela dobre 0,2 PDM.

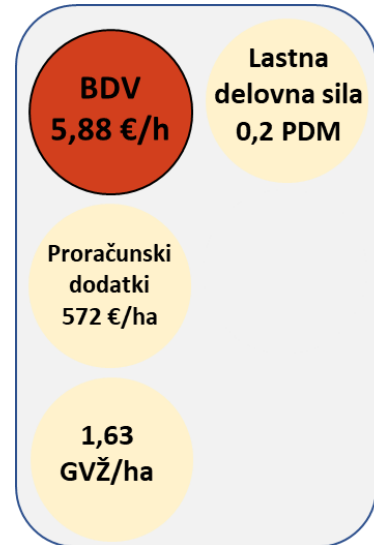
Na kmetiji letno ustvarijo slabih 13 tisoč € prihodkov, od katerih proračunska plačila predstavljajo okoli 15 % vseh prihodkov. Spremenljivi stroški so na ravni dobrih 85 % prihodkov. Pokritje je glede na vložek dela razmeroma ugodno, preračunano na mesec doseže okoli 150 €. Pokritje na uro efektivno vložene delo preseže 4 €.

Zaradi razmeroma majhnega vložka dela je kmetijo mogoče ohranjati ob redni zaposlitvi ali pa večino dela opravi starejša generacija. Dokler je to mogoče peljati le z vzdrževanjem osnovnih sredstev brez novih naložb, je učinek lahko dovolj zanimiv in tak način gospodarjenja se lahko ohrani še precej časa. Brez zunanjih vložkov pa kmetija ni sposobna izvesti naložb, ko obstoječa sredstva ne bodo več služila svojemu namenu.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG\_0012\_LR\_1100\_00\_NT**

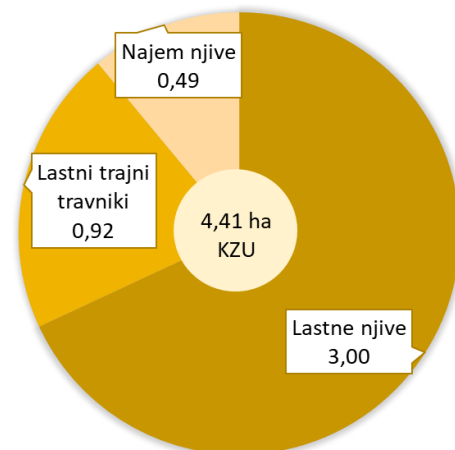
Majhna govedorejska kmetija na območju, na katerem je več njiv kot travnikov. Kmetija redi pitance lisaste ali rjave pasme. Kupuje sesna ali odstavljenata teleta. Živali prodaja v klavnico preko posrednika. Pravidoma na OMD območju, redkeje izven OMD.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Mlado pitano govedo	12,0	št.	680	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Koruza za zrnje	0,87	ha	9.000	kg/ha
Silažna koruza	1,92	ha	42.000	kg/ha
Njiva, DTM, tri košnje, silaža-bale	0,70	ha	21.250	kg/ha
Ozelenitve	0,56	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, silaža-bale	0,43	ha	17.000	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,49	ha	6.919	kg/ha



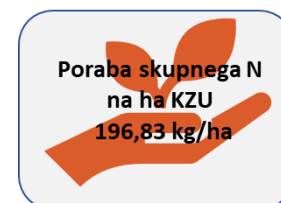
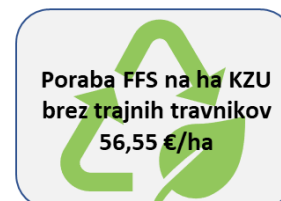
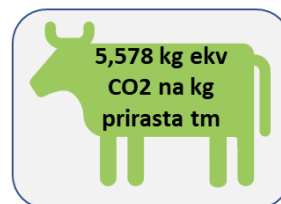
**Nakup močne krme** **2 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	184	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	332	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.461	(EUR)
OMD	413	(EUR)
PVP - živinoreja	463	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	18.250	(EUR)	4.142 (EUR/ha)
Tržni prihodki	15.731	(EUR)	3.570 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.520	(EUR)	572 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	15.704	(EUR)	3.564 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	2.546	(EUR)	578 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	5,88	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	75.827	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	10.579	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	29.452	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,87	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,578	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	163	l/ha
Obtežba z živino	1,63	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	197	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	106	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	181	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	343	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	45	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	57	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	20	%
Delež trajnega travinja v KZU	21	%



Na kmetiji redijo okoli 20 bikov in/ali telic kombinirane pasme (lahko tudi križance z mesno pasmo), letno izhlevijo 12 živali. Obdelujejo njivske in travniške površine, ki so deloma v najemu. Živali so vse leto v hlevu. Na njivah pridelujejo koruzo (za silažo in del za zrnje) in DTM. Travnike kosijo trikrat. Pretežni del konzervirane krme predstavlja travna silaža, manjši del seno, oboje v valjastih balah.

Živali krmijo s travniško voluminozno krmo, ki je večinoma dobre kakovosti. V obroku imajo tudi koruzno silažo, žito in kupljeno beljakovinsko krmo, tako da je obrok izravnani. Prirasti živali so zato srednje intenzivni (1100 g/dan).

Navkljub večjemu številu živali in ukvarjanju s poljščinami na kmetiji ni zelo veliko dela. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela manj kot 0,2 PDM.

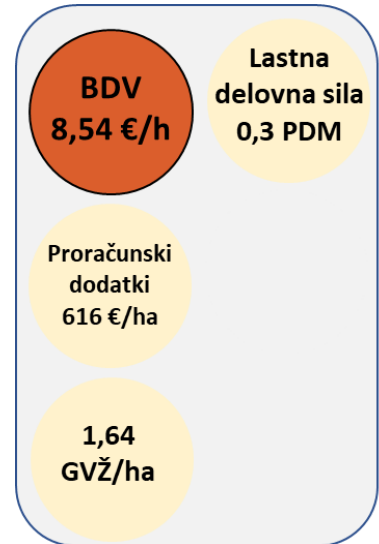
Na kmetiji letno ustvarijo dobrih 18 tisoč € prihodkov, od katerih proračunska plačila predstavljajo slabih 15 % vseh prihodkov. Spremenljivi stroški so na ravni približno 85 % prihodkov. Pokritje je glede na vložek dela razmeroma ugodno, preračunano na mesec se približa 210 €. Pokritje na uro učinkovito vloženega dela doseže okoli 6 €.

Tudi takšno kmetijo je mogoče ohranjati ob redni zaposlitvi ali pa večino dela opravi starejša generacija. Tudi zanjo pa velja, da brez zunanjih vložkov ni sposobna izvesti naložb. Če bi bile te potrebne, je doseženo pokritje preskromno za njihovo izvedbo.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG\_0017\_LS\_1200\_00\_Nt**

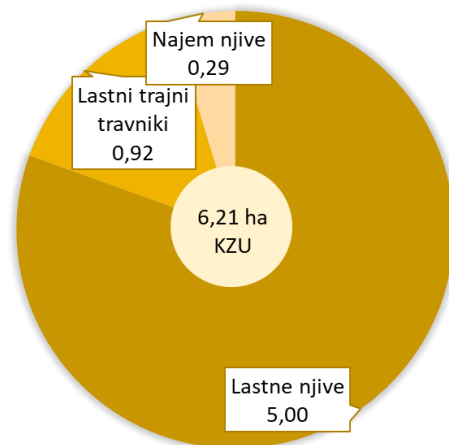
Za slovenske razmere srednje velika govedorejska kmetija na pretežno njivskem območju. Kmetija redi pitance, prevladuje lisasta pasma. Kupuje sesna ali odstavljena teleta. Živali prodaja v klavnico preko posrednika. Praviloma na OMD območju, redkeje izven OMD.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Mlado pitano govedo	17,0	št.	730	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Koruza za zrnje	1,62	ha	9.000	kg/ha
Silažna koruza	2,61	ha	45.000	kg/ha
Njiva, DTM, tri košnje, silaža-bale	1,06	ha	21.250	kg/ha
Ozelenitev za krmo (skupaj)	0,85	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, silaža-bale	0,33	ha	17.000	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,59	ha	6.919	kg/ha



**Nakup močne krme** **4 t**

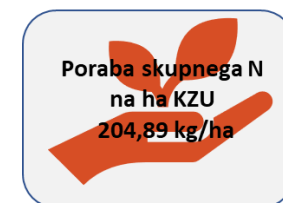
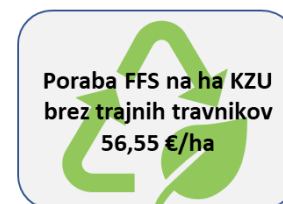
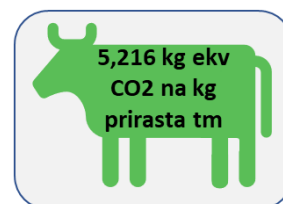
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	271	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	350	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.172	(EUR)
OMD	728	(EUR)
PVP - živinoreja	655	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	27.754	(EUR)	4.469 (EUR/ha)
Tržni prihodki	23.928	(EUR)	3.852 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	3.826	(EUR)	616 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	22.822	(EUR)	3.674 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	4.933	(EUR)	794 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	8,54	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	86.524	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	15.378	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	43.447	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,82	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,216	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	170	l/ha
Obtežba z živino	1,64	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	205	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	110	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	182	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	359	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	48	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	57	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	20	%
Delež trajnega travinja v KZU	15	%



Na kmetiji redijo okoli 30 bikov in/ali telic kombinirane pasme (lahko so tudi križanci z mesno pasmo), letno izhlevijo 17 živali. Obdelujejo njivske in travniške površine, ki so deloma v najemu. Živali so vse leto v hlevu. Na njivah pridelujejo koruzo (za silažo in del za zrnje) in DTM. Travnike kosijo trikrat. Pretežni del konzervirane krme predstavlja travna silaža, manjši del seno, oboje v valjastih balah.

Živali imajo v obroku koruzno silažo, voluminozno krmo s travinja (travno silažo in malo sena), ki je večinoma dobre kakovosti, žito in kupljeno beljakovinsko krmo, tako da je obrok izravnani. Prirasti živali so zato precej intenzivni (1200 g/dan).

Obseg dela na kmetiji je razmeroma majhen. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela približno 0,3 PDM.

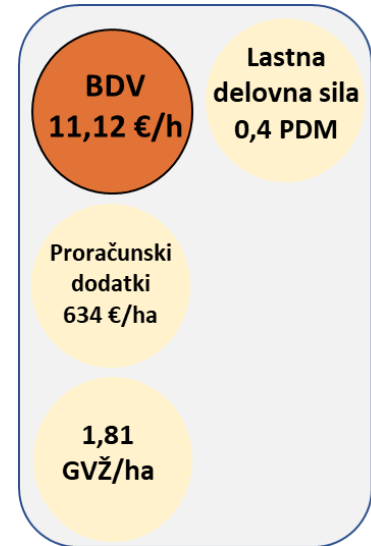
Na kmetiji letno ustvarijo približno 28 tisoč € prihodkov, od katerih proračunska plačila predstavljajo 15 % vseh prihodkov. Spremenljivi stroški so na ravni okoli 80 % prihodkov. Pokritje je glede na vložek dela razmeroma ugodno, preračunano na mesec znaša okoli 400 €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo je med 8 in 9 €.

Takšna kmetija je lahko zanimiva kot dopolnilni vir dohodka ob redni zaposlitvi. Sposobna je izpeljati tudi razmeroma majhne naložbe, je pa treba pri tem ostati racionalen.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG\_0025\_LI\_1250\_00\_Nt**

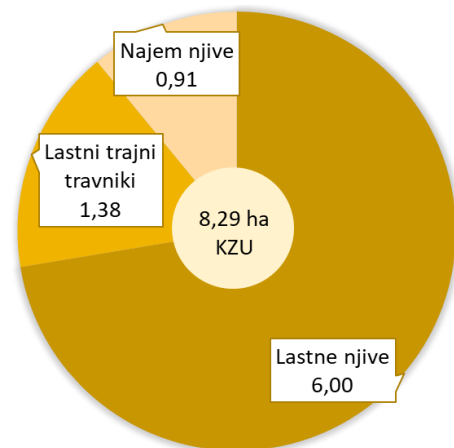
Za slovenske razmere srednje velika govedorejska kmetija na pretežno njivskem območju. Kmetija redi pitance, prevladuje lisasta pasma in križanci z limuzin pasmo. Kupuje sesna ali odstavljenata teleta. Živali prodaja v klavnico preko posrednika. Praviloma na OMD območju, redkeje izven OMD.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Mlado pitano govedo	25,0	št.	730	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Koruza za zrnje	1,86	ha	9.000	kg/ha
Silažna koruza	3,66	ha	45.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-bale	1,38	ha	21.250	kg/ha
Ozelenitve	1,11	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Štirikosni travnik, silaža-bale	0,69	ha	17.000	kg/ha
Štirikosni travnik, seno-bale	0,69	ha	6.919	kg/ha



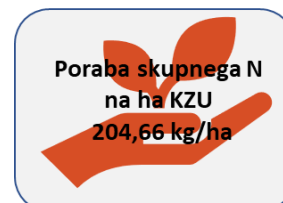
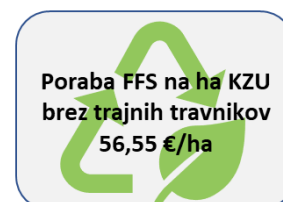
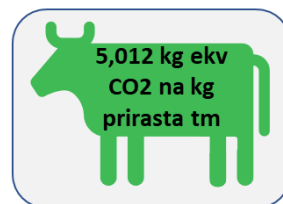
**Nakup močne krme** **5 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	385	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	345	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.859	(EUR)
OMD	1.050	(EUR)
PVP - živinoreja	964	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	40.347	(EUR)	4.867 (EUR/ha)
Tržni prihodki	35.089	(EUR)	4.233 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.258	(EUR)	634 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	32.211	(EUR)	3.886 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	8.136	(EUR)	982 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	11,12	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	99.285	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	20.022	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	61.403	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,75	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,012	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	177	l/ha
Obtežba z živino	1,81	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	205	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	110	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	186	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	371	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	47	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	57	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	20	%
Delež trajnega travinja v KZU	17	%



Na kmetiji redijo okoli 35–40 bikov in/ali telic kombinirane pasme in križancev z mesno pasmo, letno izhlevijo 25 živali. Obdelujejo njivske in travniške površine, ki so deloma v najemu. Živali so vse leto v hlevu. Na njivah pridelujejo koruzo (za silažo in del za zrnje) in DTM. Travnike kosijo štirikrat. Pretežni del travniške krme predstavlja travna silaža, manjši del seno, oboje v valjastih balah.

Živali imajo v obroku koruzno silažo, voluminozno krmo s travinja (travno silažo in malo sena), ki je večinoma dobre kakovosti in kupljeno beljakovinsko krmo, tako da je obrok izravnani. Prirasti živali so zato nadpovprečni (1250 g/dan).

Obseg dela na kmetiji ni zelo velik. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela približno 0,4 PDM.

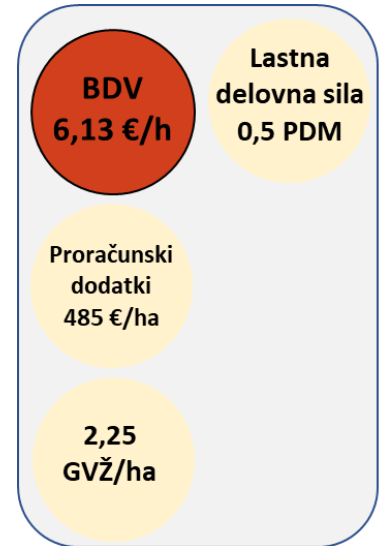
Na kmetiji letno ustvarijo okoli 40 tisoč € prihodkov, od katerih proračunska plačila predstavljajo 13 % vseh prihodkov. Spremenljivi stroški so na ravni blizu 80 % prihodkov. Pokritje je glede na vložek dela ugodno, preračunano na mesec znaša nad 650 €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo je na ravni dobrih 11 €.

Tudi takšna kmetija je lahko zanimiva le kot dopolnilni vir dohodka ob redni zaposlitvi. Sposobna je izpeljati tudi nekoliko večje naložbe, a je treba pri tem ostati racionalen.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG\_0060\_lc\_1300\_Os\_Tn**

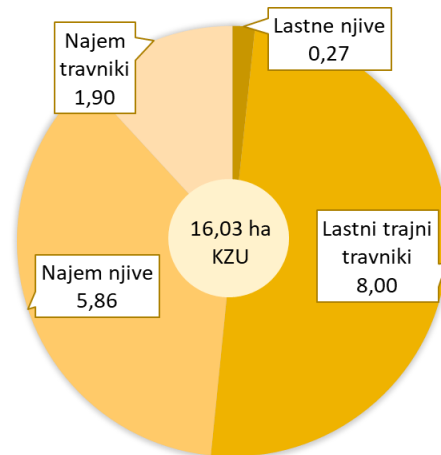
Velika govedorejska kmetija, ki se ukvarja z prejo mladega pitanega goveda različnih mesnih pasem. Kupuje odstavljen teleta. Živali prodaja v klavnico preko posrednika ali mimo njega. Obdelujejo njivske in travniške površine, katerih majhen del leži v OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Mlado pitano govedo	60,0	št.	750	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen krmni	2,45	ha	5.500	kg/ha
Silažna koruza	3,68	ha	50.000	kg/ha
Naknadni posevki	2,08	ha		
Ozelenitve	1,47	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Štirikosni travnik, silaža-bale	8,91	ha	19.429	kg/ha
Štirikosni travnik, seno-bale	0,99	ha	7.907	kg/ha



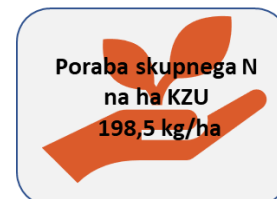
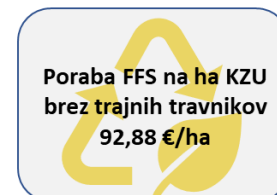
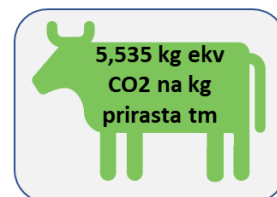
**Nakup močne krme** 46 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.285	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	242	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	3.872	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	2.313	(EUR)
PVP - rastlinska	310	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	94.512	(EUR)	5.897 (EUR/ha)
Tržni prihodki	86.732	(EUR)	5.412 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	7.779	(EUR)	485 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	88.539	(EUR)	5.524 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	5.973	(EUR)	373 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	6,13	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	174.555	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	11.031	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	169.376	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,95	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,535	kg ekv CO2/kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	215	l/ha
Obtežba z živino	2,25	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	199	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	100	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	204	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	401	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	36	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	93	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	40	%
Delež trajnega travinja v KZU	62	%



Na kmetiji redijo 60 bikov pitancev mesnih pasem (limuzin in šarole). Hlev je na prosto rejo. Za pitanje kupujejo preko posrednikov predvsem moška teleta za nadaljnjo rejo. Spitane živali pa prodajo preko različnih odkupovalcev v slovenske klavnice ali v izvoz.

Obdelujejo 14 ha trajnih travnikov, ki jih kosijo štirikrat letno. Krmo konzervirajo kot travno silažo in seno, oboje v obliki valjastih bal. Na njivah pa pridelujejo ječmen in koruzo za silažo. Oboje za krmo živali. Na gospodarstvu pridelajo dovolj voluminozne krme, zaradi intenzivnosti reja pa morajo dokupiti močno krmo.

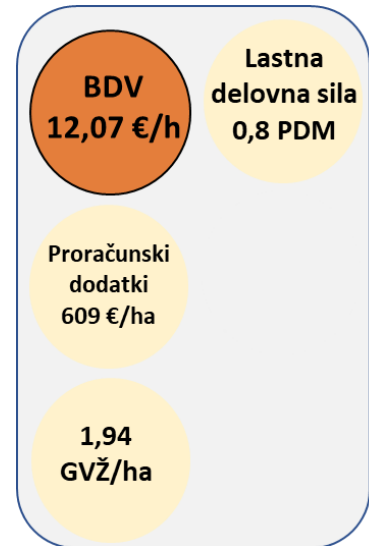
Kljub razmeroma velikem kmetijskem gospodarstvu delovna obremenitev znaša le 0,5 PDM, kar predstavlja slabih 900 ur dela.

Letni prihodki na tej kmetiji znašajo slabih 95 tisoč €, od tega je 8 % proračunskih plačil, ostalo pa tržni prihodki od prodaje pitancev. Spremenljivi stroški so zelo visoki in so na ravni 93 % prihodkov. Na kmetijskem gospodarstvu dosegajo 500 € pokritja na mesec, na efektivno uro vloženega dela pa 6 €.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG\_0075\_lc\_1400\_00\_Nt**

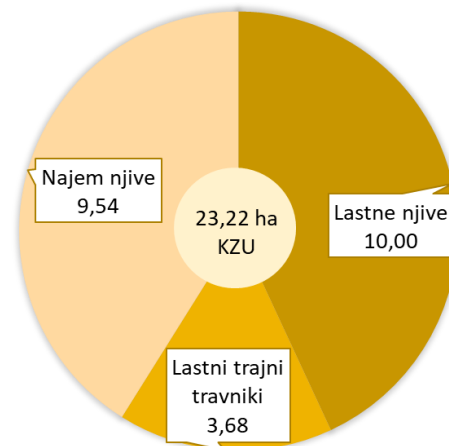
Za slovenske razmere precej velika govedorejska kmetija na pretežno njivskem območju. Kmetija redi pitance, prevladuje lisasta pasma in križanci s šarole pasmo. Kupuje odstavljen teleta. Živali prodaja v klavnico preko posrednika ali mimo njega. Praviloma leži izven OMD območja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Mlado pitano govedo	75,0	št.	750	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen krmni	4,88	ha	5.500	kg/ha
Koruza za zrnje	3,78	ha	10.000	kg/ha
Silažna koruza	6,96	ha	50.000	kg/ha
Ajda	0,98	ha	1.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-silos	3,91	ha	21.250	kg/ha
Naknadni posevki	2,20	ha		
Ozelenitve	3,47	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Štirikosni travnik, silaža-silos	1,40	ha	17.000	kg/ha
Štirikosni travnik, silaža-bale	0,76	ha	17.000	kg/ha
Štirikosni travnik, seno-bale	1,52	ha	6.919	kg/ha



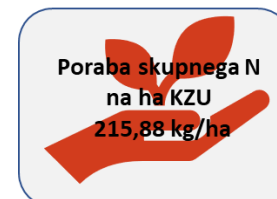
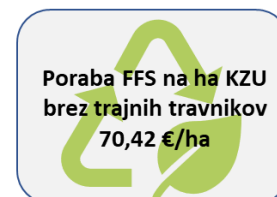
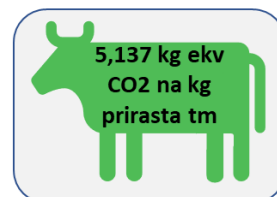
**Nakup močne krme 17 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.656	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	387	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	8.978	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	2.891	(EUR)
PVP - rastlinska	617	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	122.715	(EUR)	5.285 (EUR/ha)
Tržni prihodki	108.572	(EUR)	4.676 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	14.143	(EUR)	609 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	104.905	(EUR)	4.518 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	17.810	(EUR)	767 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	12,07	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	149.725	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	21.730	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	196.496	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,81	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,137	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	184	l/ha
Obtežba z živino	1,94	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	216	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	112	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	198	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	445	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	59	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	70	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	45	%
Delež trajnega travinja v KZU	16	%



Na kmetiji redijo do 75–90 bikov in/ali telic kombinirane pasme in križancev z mesno pasmo, letno izhlevijo 75 živali. Obdelujejo njivske in v manjšem obsegu tudi travniške površine, precejšen del njivskih površin je v najemu. Živali so vse leto v hlevu. Na njivah pridelujejo koruzo (za silažo in del za zrnje), krmna žita (ječmen ali krmno pšenico) in DTM. V posameznih letih za ječmenom posejejo nekaj ajde. DTM in travnike kosijo štirikrat, oboje za silažo. Pretežen del je silirajo v koritasti silos, preostanek v valjastih balah.

Živali imajo v obroku koruzno silažo, travno silažo, ki je večinoma zelo dobre kakovosti, žito in kupljeno beljakovinsko krmo. Obrok je bogat in izravnane. Prirasti živali so zato zelo visoki (1400 g/dan).

Obseg dela na kmetiji je še vedno tak, da ga večinoma zmore opraviti ena oseba. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela približno 0,8 PDM.

Na kmetiji letno ustvarijo prihodke na ravni 120-120 tisoč €. Proračunska plačila predstavljajo 12 % vseh prihodkov. Spremenljivi stroški so na ravni 85 % prihodkov. Pokritje je glede na vložek dela ugodno, preračunano na mesec znaša okoli 1500 €. Pokritje na uro učinkovito vloženega dela je na ravni 12 €.

Obseg gospodarjenja in ekonomski rezultati tudi na tej kmetiji ni dovolj velik, da bi to lahko bila čista kmetija. Zaposlitev nudi največ eni osebi. Ob ustrezni organiziranosti pa jo je mogoče peljati tudi ob redni zaposlitvi, če pri delu sodeluje širši krog družinskih članov. Ekonomski rezultati omogočajo redno posodabljanje, pri čemer pa ne smemo bit preveč velikopotezni.

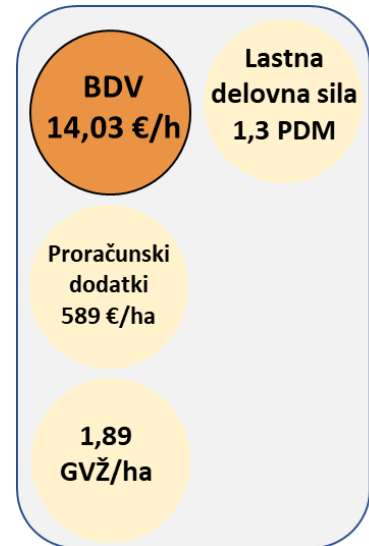




**Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPG\_0150\_lc\_1400\_00\_Nt**

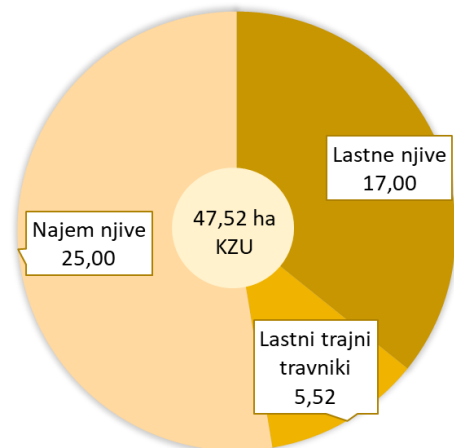
Za slovenske razmere velika govedorejska kmetija na pretežno njivskem območju. Kmetija redi pitance, prevladuje lisasta pasma in križanci s šarole pasmo. Kupuje odstavljen teleta. Živali prodaja neposredno v klavnico brez posrednikov. Praviloma leži izven OMD območja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Mlado pitano govedo	150,0	št.	750	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen krmni	6,57	ha	5.500	kg/ha
Koruza za zrnje	9,18	ha	10.000	kg/ha
Silažna koruza	17,85	ha	50.000	kg/ha
Ajda	1,31	ha	1.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-silos	8,40	ha	21.250	kg/ha
Naknadni posevki	2,96	ha		
Ozelenitve	9,54	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Štirikosni travnik, silaža-silos	2,04	ha	17.000	kg/ha
Štirikosni travnik, silaža-bale	1,39	ha	17.000	kg/ha
Štirikosni travnik, seno-bale	2,09	ha	6.919	kg/ha



**Nakup močne krme** 35 t

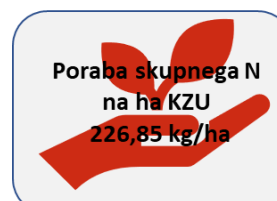
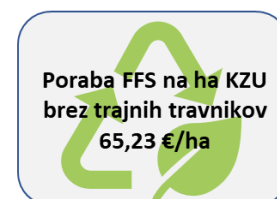
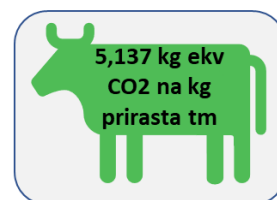
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	3.213	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	382	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	18.161	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	5.783	(EUR)
PVP - rastlinska	831	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	244.355	(EUR)	5.142 (EUR/ha)
Tržni prihodki	216.368	(EUR)	4.553 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	27.987	(EUR)	589 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	210.852	(EUR)	4.437 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	33.504	(EUR)	705 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	14,03	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	184.167	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	25.251	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	392.992	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,82	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,137	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	188	l/ha
Obtežba z živino	1,89	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	227	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	119	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	208	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	466	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	58	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	65	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	36	%
Delež trajnega travinja v KZU	12	%



Na kmetiji redijo do 150–180 bikov in/ali telic kombinirane pasme in križancev z mesno pasmo, letno izhlevijo 150 živali. Obdelujejo njivske in v manjšem obsegu tudi travniške površine, dobršen del njivski površin imajo v najemu. Živali so vse leto v hlevu. Na njivah pridelujejo koruzo (za silažo in del za zrnje), krmna žita (ječmen ali krmno pšenico) in DTM. V posameznih letih za ječmenom posejejo nekaj ajde. DTM in travnike kosijo štirikrat, oboje za silažo. Pretežen del je silirajo v koritasti silos, preostanek v valjastih balah.

Živali imajo v obroku koruzno silažo, travno silažo, ki je večinoma zelo dobre kakovosti, žito in kupljeno beljakovinsko krmo. Obrok je bogat in izravnane. Prirasti živali so zato zelo visoki (1400 g/dan).

Obseg dela na kmetiji je tak, da ga večinoma še vedno zmore opraviti ena oseba. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela približno 1,3 PDM.

Na kmetiji letno ustvarijo prihodke na ravni 245 tisoč €. Proračunska plačila predstavljajo 11 % vseh prihodkov. Spremenljivi stroški so na ravni 85 % prihodkov. Pokritje je glede na vložek dela ugodno, preračunano na mesec znaša nekoliko manj kot 3 tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo je na ravni 14 €.

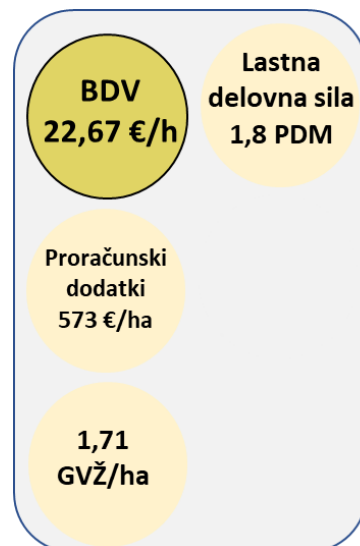
Navkljub precej velikemu obsegu gospodarjenja ekonomski rezultati tudi na tej kmetiji komajda omogočajo, da je to lahko čista kmetija. Polno zaposlitev nudi največ eni osebi. Ekonomski rezultati omogočajo redno posodabljanje. Ob zatečenih prihodkovno-stroškovnih razmerjih le pitanje v tem obsegu nudi primerno osnovo za nadaljnji razvoj.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - MPH\_0150\_lc\_1400\_00\_Nt

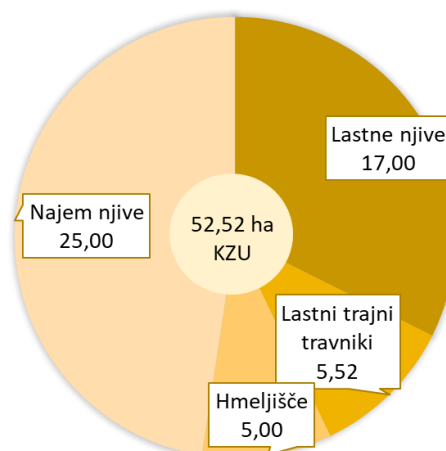
Za slovenske razmere velika govedorejska kmetija na pretežno njivskem območju. Poleg govedoreje se ukvarja tudi s hmeljarstvom na površini 5 ha. Kmetija redi pitance, prevladuje lisasta pasma in križanci s šarole pasmo. Kupuje odstavljena teleta. Živali prodaja neposredno v klavnico brez posrednikov. Praviloma leži izven OMD območja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Mlado pitano govedo	150,0	št.	750	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen krmni	6,57	ha	5.500	kg/ha
Koruza za zrnje	9,18	ha	10.000	kg/ha
Silažna koruza	17,85	ha	50.000	kg/ha
Ajda	1,31	ha	1.000	kg/ha
Hmelj	5,00	ha	2.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-silos	8,40	ha	21.250	kg/ha
Naknadni posevki	2,96	ha		
Ozelenitve	9,54	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Štirikosni travnik, silaža-silos	2,04	ha	17.000	kg/ha
Štirikosni travnik, silaža-bale	1,39	ha	17.000	kg/ha
Štirikosni travnik, seno-bale	2,09	ha	6.919	kg/ha



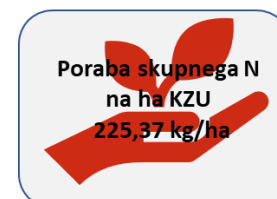
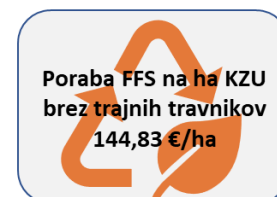
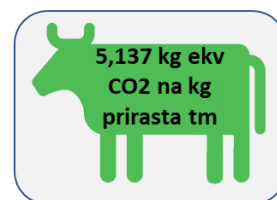
**Nakup močne krme** 35 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	3.625	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	378	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	19.849	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	5.783	(EUR)
PVP - rastlinska	831	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	318.436	(EUR)	6.063 (EUR/ha)
Tržni prihodki	288.348	(EUR)	5.490 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	30.088	(EUR)	573 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	243.035	(EUR)	4.627 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	75.401	(EUR)	1.436 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	22,67	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	172.316	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	40.802	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	392.992	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,36	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prirabi govejega mesa	5,137	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	195	l/ha
Obtežba z živino	1,71	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	225	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	112	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	203	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	510	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	130	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	145	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	36	%
Delež trajnega travinja v KZU	11	%



Na kmetiji redijo do 150–180 bikov in/ali telic kombinirane pasme in križancev z mesno pasmo, letno izhlevijo 150 živali. Obdelujejo njivske in v manjšem obsegu tudi travniške površine, dobršen del obojih imajo v najemu. Živali so vse leto v hlevu. Na njivah pridelujejo koruzo (za silažo in del za zrnje), krmna žita (ječmen ali krmno pšenico) in DTM. V posameznih letih za ječmenom posejejo nekaj ajde. Hmelj pridelujejo na 5 ha. DTM in travnike kosijo štirikrat, oboje za silažo. Pretežen del je silirajo v koritasti silos, preostanek v valjastih balah.

Živali imajo v obroku koruzno silažo, travno silažo, ki je večinoma zelo dobre kakovosti, žito in kupljeno beljakovinsko krmo. Obrok je bogat in izravnane. Prirasti živali so zato zelo visoki (1400 g/dan).

Obseg dela na kmetiji je tak, da zahteva angažma dveh ali več oseb. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela približno 1,8 PDM.

Na kmetiji letno ustvarijo prihodke na ravni 315–320 tisoč €. Proračunska plačila predstavljajo 9 % vseh prihodkov. Spremenljivi stroški so na ravni 75 % prihodkov. Pokritje je zelo visoko, preračunano na mesec znaša dobrih 6 tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo preseže 22 €.

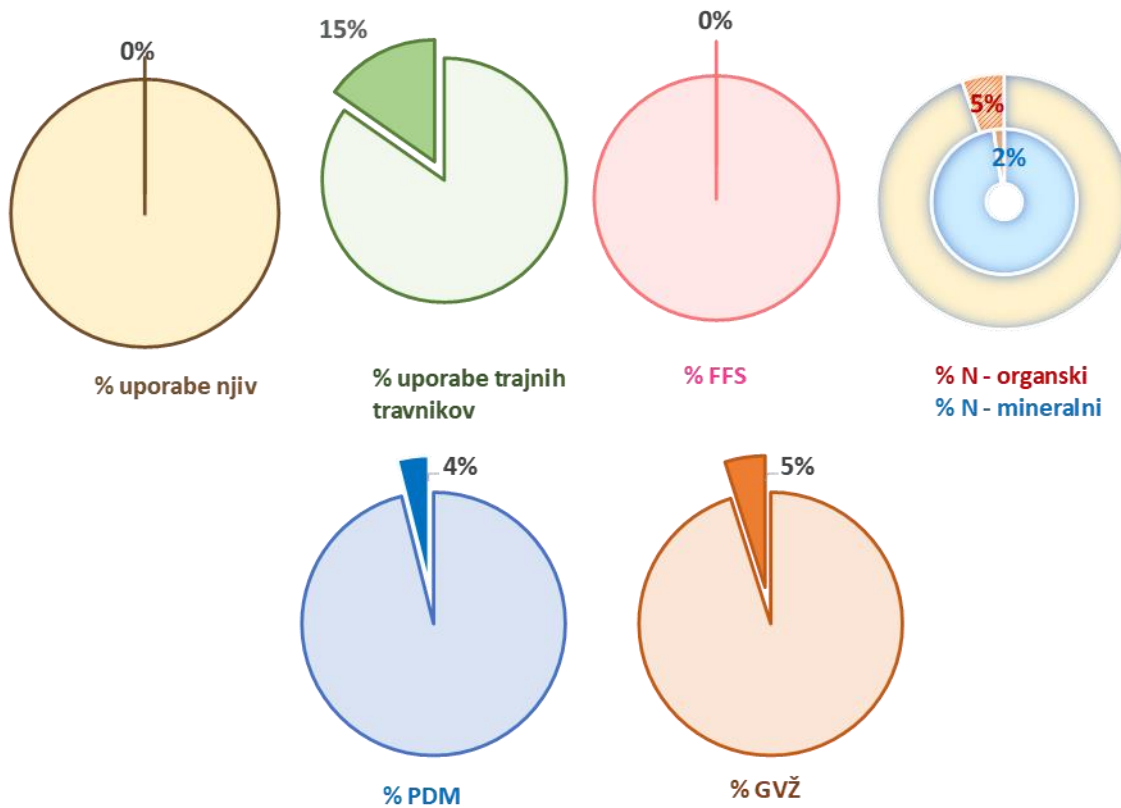
Kombinacija pitanja goveda in hmeljarstva se izkaže za dobro dopolnjevanje. Rezultati v večini let so zelo dobri, pot do njih pa zahtevna. Vsekakor gre za perspektivno obliko kmetovanja.



TIPIČNA KMETIJSKA GOSPODARSTVA, USMERJENA V REJO DROBNICE



Povzetek na ravni agregata za sektor reje drobnice



Slika 6: Poraba izbranih proizvodnih virov in delež GVŽ na ravni sektorja reje drobnice (OVC, KOZ, KSI)

Preglednica 17: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor reje drobnice (OVC, KOZ, KSI)

	1,7%		10%	
	% skupnega prihodka na agregatni ravni		% KMG v agregatu	
	Bruto dodana vrednost (EUR)	Bruto dodana vrednost na PDM (EUR)	Bruto dodana vrednost na uro (EUR/h)	Obtežba (GVŽ/ha)
Izhodišče				
Minimum	1.060	5.443	3,0	0,16
Povprečje	2.831	16.087	8,9	0,54
Maksimum	46.994	30.530	17,0	0,83

Reja drobnice spada med kmetijske dejavnosti, ki ima (v Sloveniji) izrazito večjo vlogo v prostoru kot v smislu neposrednih gospodarskih učinkov, merjenih z vrednostjo proizvodnje. Vsa KMG z rejo drobnice, ki jih je blizu 1/10 od vseh KMG v Sloveniji, prispevajo le okoli 1,5 % agregatne vrednosti kmetijske proizvodnje.

Reja drobnice je – z izjemo KMG, ki prakticirajo dopolnilne dejavnosti – tudi tista panoga, pri kateri proračunska plačila predstavljajo najvišje deleže v prihodkih. Na visoke deleže smo opozorili že pri reji krav dojlj, pri drobnici pa so marsikdaj še nekoliko višji. Tudi v prihodnje predvidene spremembe ukrepov kmetijske politike pri drobnici bodo izrazito pozitivne. Proračunska plačila se bodo na večini KMG z rejo drobnice povečala za več kot 50 %.

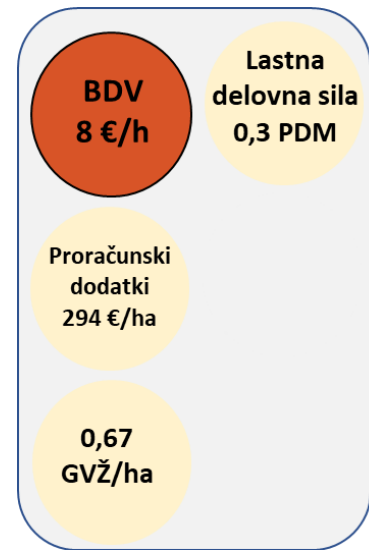
Večina kmetij z rejo drobnice brez dopolnilne dejavnosti (predelave) ni dovolj velikih, da bi omogočale polno zaposlitev vsaj 1 družinskega člana. Pri mesni reji drobnice, ki izrazito prevladuje, je za to potrebno imeti nad 150 plemenskih živali, pri mlečni reji pa nad 75. Tolikšnih rej je v Sloveniji malo (med 200 in 300). Tudi ta pa morajo za preživetje celotnega kmečkega gospodinjstva iz kmetijske dejavnosti dodatni dohodek ustvariti v dopolnilnih dejavnostih.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - OVC\_0040\_JS\_0000\_00\_TO

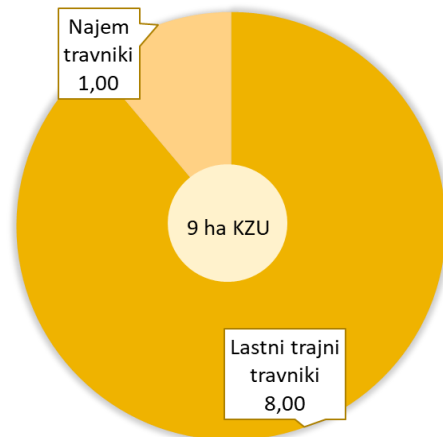
Majhna ovčerejska kmetija na travniškem območju, z oplemenjeno jezersko-solčavsko pasmo ovc, na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Reja ovc	40	št.	39	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Paša	5,69	ha	18.500	kg/ha
Dvokosni travnik, seno-bale	3,31	ha	3.953	kg/ha



**Nakup močne krme** 2 t

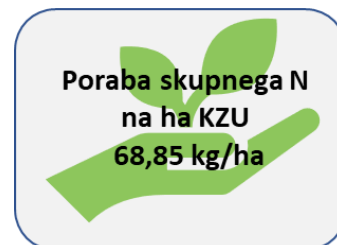
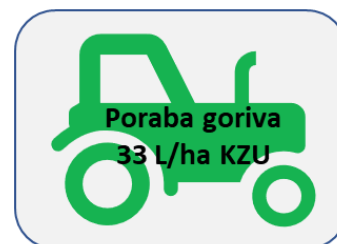
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	93	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	153	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.374	(EUR)
OMD	1.183	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki				
Prihodki	7.913	(EUR)	879	(EUR/ha)
Tržni prihodki	5.264	(EUR)	585	(EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.650	(EUR)	294	(EUR/ha)
Spremenljivi stroški	3.380	(EUR)	376	(EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	4.533	(EUR)	504	(EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	8,00	(EUR/h)		
<b>Kazalci na PDM</b>				
Prihodki na PDM	25.123	(EUR/PDM)		
Bruto dodana vrednost na PDM	14.391	(EUR/PDM)		



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	9.079	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,72	kg ekv CO2/EUR
Poraba goriva na ha KZU	33	l/ha
Obtežba z živino	0,67	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	69	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	37	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	76	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	62	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji imajo trop 40 ovc oplemenjene jezersko-solčavske pasme, plemenskega ovna in ves podmladek. Obnova plemenskega tropa je v povprečju na 6 let. Jagnjeta, ki jih ne rabijo za pleme, pri telesni masi do 30 kg prodajo v klavnico. Gospodarijo le s travniškimi površinami (9 ha), njiv nimajo. Živali so približno 7 mesecev na paši, preostanek leta jim zagotovijo konzervirano krmo. Travnike pasejo, kosijo največ dvakrat. Pretežni del konzervirane krme predstavlja seno v obliki valjastih bal.

Paša in mrva sta razmeroma slabe kakovosti, zato dokupujejo močno krmo. Prirasti jagnjet so zato razmeroma dobri.

Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela dobre 0,3 PDM.

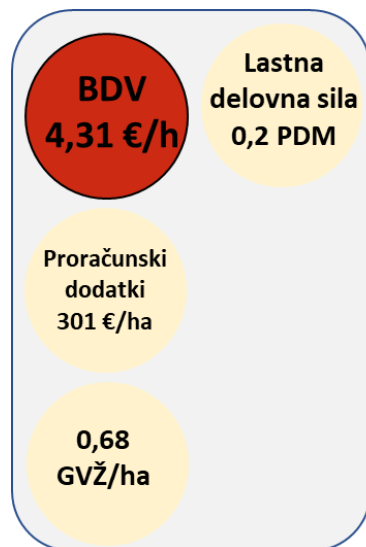
Kmetija letno prinese približno 9 tisoč € prihodkov, od teh približno tretjino predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški znašajo slabih 40 % prihodkov. Pokritje je glede na obseg dela solidno in preračunano na mesec znaša slabih 450 €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo znaša dobrih 8 €.

Kmetija omogoča ohranjanje kmetijske krajine z razmeroma skromnimi vložki dela in kapitala. Za boljše rezultate bi morala izboljšati tehnološko raven reje, lahko bi se vključila npr. v ukrep ekološko kmetovanje, rezultate bi lahko izboljšala tudi z neposredno prodajo jagnjet ali konfekcioniranih kosov jagnjetine.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - OVC\_0015\_JS\_0000\_00\_TO

Zelo majhna ovčerejska kmetija na travniškem območju, z oplemenjeno jezersko-solčavsko pasmo ovc, na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Reja ovc	15	št.	39	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Paša	2,06	ha	18.500	kg/ha
Dvokosni travnik, seno-bale	1,24	ha	3.953	kg/ha



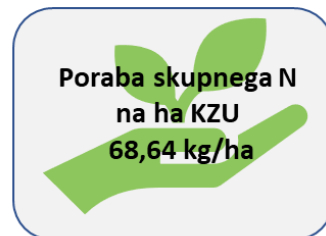
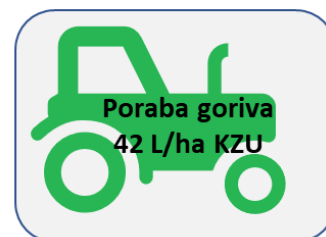
**Nakup močne krme** 1 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	46	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	153	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	504	(EUR)
OMD	444	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	2.967	(EUR)	899 (EUR/ha)
Tržni prihodki	1.974	(EUR)	598 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	993	(EUR)	301 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	1.450	(EUR)	439 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	1.517	(EUR)	460 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	4,31	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	15.156	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	7.750	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	3.405	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,72	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Poraba goriva na ha KZU	42	l/ha
Obtežba z živino	0,68	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	69	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	37	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	76	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	65	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na tej kmetiji kmetijstvo predstavlja le dopolnilni vir dohodka. Imajo trop 15 ovc oplemenjene jezersko-solčavske pasme, plemenskega ovna in ves podmladek. Obnova plemenskega tropa je v povprečju na 6 let. Jagnjeta, ki jih ne rabijo za pleme, pri telesni masi do 30 kg prodajo v klavnico. Gospodarijo le s travniškimi površinami (3,5 ha), njiv nimajo. Živali so približno 7 mesecev na paši, preostanek leta jim zagotovijo konzervirano krmo. Travnike pasejo, kosijo največ dvakrat. Pretežni del konzervirane krme predstavlja seno v obliki valjastih bal.

Paša in mrva sta razmeroma slabe kakovosti, zato predvsem za jagnjeta dokupijo nekaj močne krme. Prirasti jagnjet so zato razmeroma dobri.

Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela dobre 0,2 PDM.

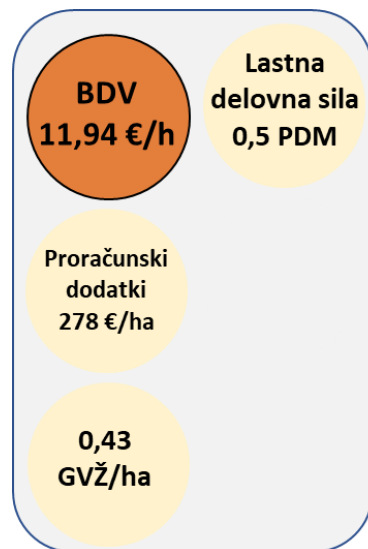
Kmetija letno prinese nekaj manj kot 3 tisoč € prihodkov, od teh približno petino predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so na ravni dobre polovice prihodkov. Pokritje je glede na obseg dela skromno in preračunano na mesec znaša slabih 100 €. Pokritje na uro učinkovito vloženega dela znaša okoli 3 €.

Kmetija omogoča ohranjanje kmetijske krajine z razmeroma skromnimi vložki dela in kapitala. Za boljše rezultate bi morala izboljšati tehnološko raven reje, lahko bi se vključila npr. v ukrep ekološko kmetovanje, rezultate bi lahko izboljšala tudi z neposredno prodajo jagnjet ali konfekcioniranih kosov jagnjetine, vendar bi to izvajala v precej majhnem obsegu, zato v ta namen večja naložba nikakor ne bi bila upravičena.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - OVC\_0075\_JS\_0000\_00\_TO

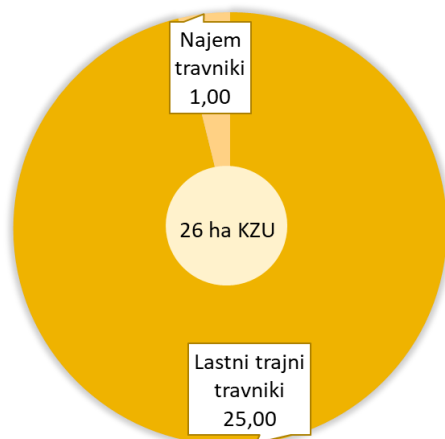
Srednje velika ovčerejska kmetija na travniškem območju, z oplemenjeno jezersko-solčavsko pasmo ovc, na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Reja ovc	75 št.	39 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Paša	16,90 ha	13.875 kg/ha
Enokosni travnik, seno-bale	9,10 ha	2.965 kg/ha



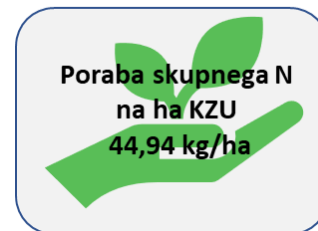
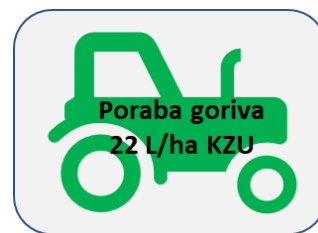
**Nakup močne krme** 4 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	192	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	153	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	3.968	(EUR)
OMD	3.067	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	17.097	(EUR)	658 (EUR/ha)
Tržni prihodki	9.870	(EUR)	380 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	7.227	(EUR)	278 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	6.652	(EUR)	256 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	10.445	(EUR)	402 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	11,94	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	35.169	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	21.486	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	17.024	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,72	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Poraba goriva na ha KZU	22	l/ha
Obtežba z živino	0,43	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	45	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	29	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	57	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	39	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji imajo trop 75 ovc oplemenjene jezersko-solčavske pasme, 2 plemenska ovna in ves podmladek. Obnova plemenskega tropa je v povprečju na 6 let. Jagnjeta, ki jih ne rabijo za pleme, pri telesni masi do 30 kg prodajo v klavnico. Gospodarijo le s travniškimi površinami (26 ha), njiv nimajo. Živali so približno 7 mesecev na paši, preostanek leta jim zagotovijo konzervirano krmo. Travnike večinoma pasejo, preostale kosijo le enkrat. Pridelek posušijo in seno pospravijo v obliki valjastih bal.

Paša in mrva sta slabe kakovosti, zato dokupujejo nekaj močne krme. Prirasti jagnjet so nizki.

Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela dobre 0,5 PDM.

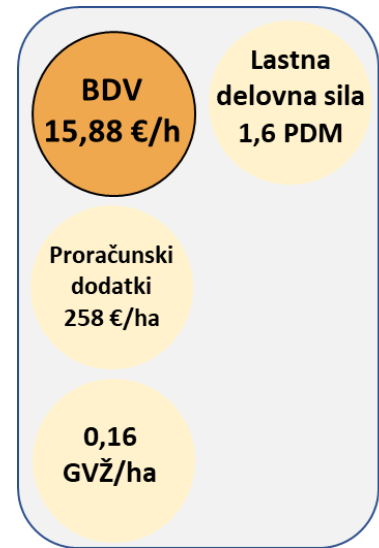
Kmetija letno prinese okoli 17 tisoč € prihodkov, od katerih dobrih 40 % predstavljajo proračunska plačila, z vključitvijo v dodatne ukrepe, za katere brez prilagajanja izpolnjuje praktično vse zahteve, pa še precej več. Spremenljivi stroški znašajo slabih 40 % prihodkov. Pokritje je glede na obseg dela visoko in preračunano na mesec znaša slabih 900 €. Pokritje na uro učinkovito vloženo delo se približa 12 €.

Kmetija omogoča ohranjanje kmetijske krajine s skromnimi vložki dela in kapitala. Za boljše rezultate bi morala izboljšati tehnološko raven reje, lahko bi se vključila npr. v ukrep ekološko kmetovanje, rezultate bi lahko izboljšala tudi z neposredno prodajo jagnjet.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - OVC\_0235\_JS\_0000\_00\_TO

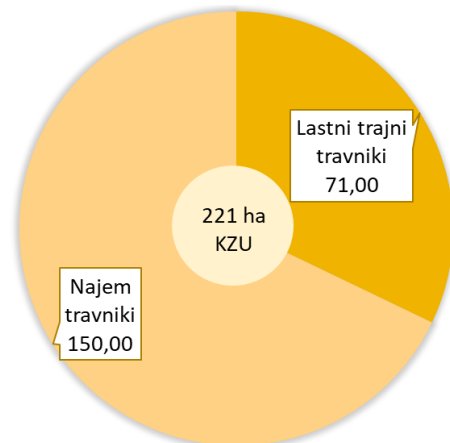
Velika ovčerejska kmetija na travniškem območju, z zelo ekstenzivno rejo oplemenjene jezersko-solčavske pasme ovc na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Reja ovc	235	št.	39	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Paša	143,65	ha	11.563	kg/ha
Enokosni travnik, seno-bale	77,35	ha	2.471	kg/ha



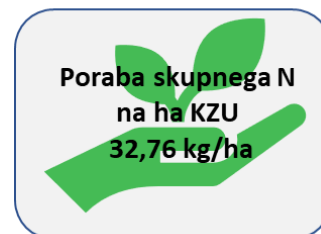
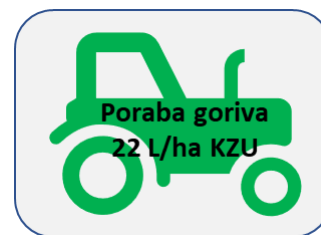
Nakup močne krme	13 t
------------------	------

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.587	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	153	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	33.730	(EUR)
OMD	21.670	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki				
Prihodki	87.911	(EUR)	398	(EUR/ha)
Tržni prihodki	30.925	(EUR)	140	(EUR/ha)
Proračunski dodatki	56.987	(EUR)	258	(EUR/ha)
Spremenljivi stroški	40.918	(EUR)	185	(EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	46.994	(EUR)	213	(EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	15,88	(EUR/h)		
<b>Kazalci na PDM</b>				
Prihodki na PDM	53.478	(EUR/PDM)		
Bruto dodana vrednost na PDM	28.587	(EUR/PDM)		

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	53.341	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,72	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Poraba goriva na ha KZU	22	l/ha
Obtežba z živino	0,16	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	33	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	24	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	48	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	33	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji imajo trop 235 ovc oplemenjene jezersko-solčavske pasme, več plemenskih ovnov in ves podmladek. Obnova plemenskega tropa je v povprečju na 6 let. Jagnjeta, ki jih ne rabijo za pleme, pri telesni masi do 30 kg prodajo v klavnico. Gospodarijo le s travniškimi površinami (221 ha) od katerih je več kot dve tretjini v najemu, njiv nimajo. Živali so približno 7 mesecev na paši, preostanek leta jim zagotovijo konzervirano krmo. Travnike večinoma pasejo, preostale kosijo le enkrat. Pridelek posušijo in seno pospravijo v obliki valjastih bal.

Paša in mrva sta slabe kakovosti, močno krmo dokupijo glede na velikost tropa v precej majhnih količinah. Prirasti jagnjet so nizki.

Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela dobre 1,6 PDM.

Kmetija letno prinese slabih 87 tisoč € prihodkov, od katerih skoraj 2/3 predstavljajo proračunska plačila, z vključitvijo v dodatne ukrepe, za katere brez prilagajanja izpolnjuje praktično vse zahteve, pa še občutno več. Spremenljivi stroški znašajo dobrih 45 % prihodkov. Pokritje je glede na obseg dela visoko in preračunano na mesec znaša slabih 3 tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo dosega slabih 16 €.

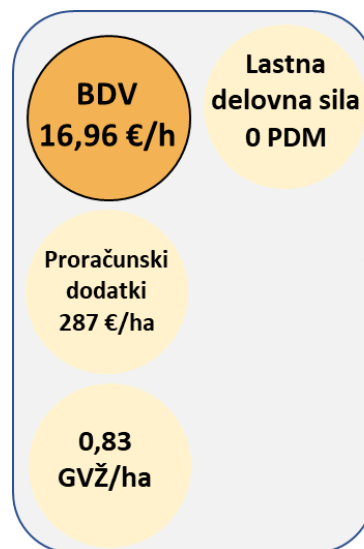
Kmetija omogoča ohranjanje kmetijske krajine s skromnimi vložki dela in kapitala. Za boljše rezultate bi morala izboljšati tehnološko raven reje, lahko bi se vključila npr. v ukrep ekološko kmetovanje, rezultate bi lahko izboljšala tudi z neposredno prodajo jagnjet.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - KOZ\_0007\_BU\_0000\_00\_TO

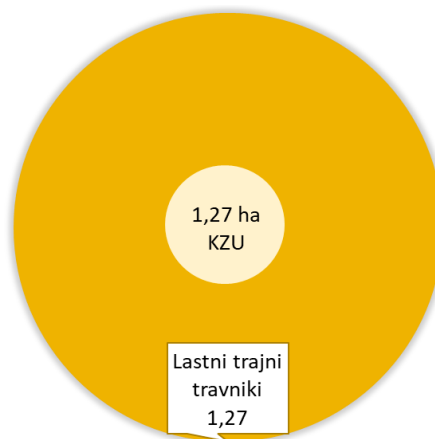
Zelo majhna kozjerejska kmetija na travniškem območju, z bursko pasmo koz, na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Vzreja kozličev - Burske koze	7	št.	67	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Paša	0,83	ha	26.667	kg/ha
Dvokosni travnik, seno-bale	0,44	ha	5.930	kg/ha

<b>Nakup močne krme</b>	<b>0,5 t</b>
-------------------------	--------------



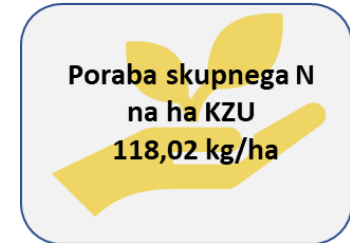
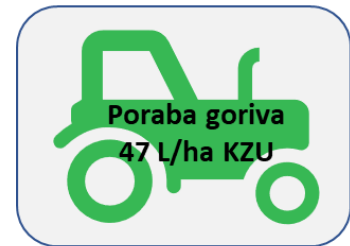
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	0	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	153	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	194	(EUR)
OMD	171	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	1.933	(EUR)	1.523 (EUR/ha)
Tržni prihodki	1.569	(EUR)	1.235 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	365	(EUR)	287 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	657	(EUR)	518 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	1.276	(EUR)	1.005 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	16,96	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	46.254	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	30.530	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	973	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,62	kg ekv CO2/EUR
Poraba goriva na ha KZU	47	l/ha
Obtežba z živino	0,83	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	118	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	55	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	113	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	118	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji imajo trop 7 koz burske pasme, plemenskega kozla in ves podmladek. Obnova plemenskega tropa je v povprečju na 7 let. kozličke, ki jih ne rabijo za pleme, pri primerni telesni masi prodajo v klavnico. Gospodarijo le s travniškimi površinami, njiv nimajo. Živali so približno 7 mesecev na paši, preostanek leta jim zagotovijo konzervirano krmo. Travnike pasejo, kosijo največ dvakrat. Pretežni del konzervirane krme predstavlja seno v obliki valjastih bal.

Paša in mrva sta razmeroma slabe kakovosti, močne krme ne dokupujejo. Prirasti kozličkov so zato precej skromni.

Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela 0,05 PDM.

Kmetija letno prinese približno 2 tisoč € prihodkov, od teh slabo petino predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški znašajo slabih 35 % prihodkov. Pokritje je glede na skromen obseg dela solidno, vseeno pa glede na res zelo skromen obseg gospodarjenja preračunano na mesec okoli 100 €. Pokritje na uro učinkovito vloženega dela je okoli 17 €.

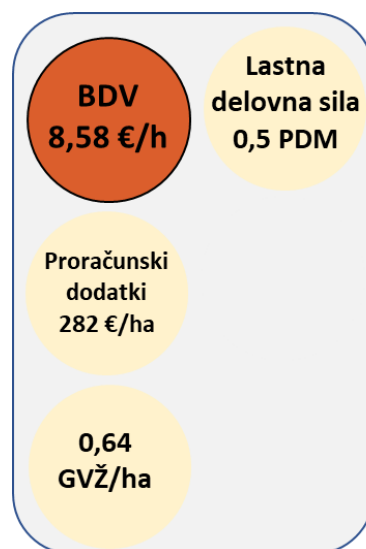
Kmetija omogoča ohranjanje kmetijskega prostora s skromnimi vložki dela in tudi kapitala. Za boljše rezultate bi morala organizirati večji obseg reje, kar seveda zahteva dodatne površine.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - KOZ\_0040\_SR\_0000\_00\_T0

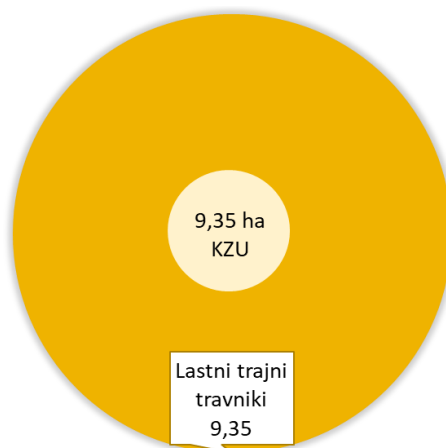
Majhna kozjerejska kmetija s prirejo mleka na travniškem območju, s srnasto pasmo koz, na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Reja koz - mleko	40	št.	350	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Paša	6,08	ha	38.088	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	3,27	ha	6.919	kg/ha

**Nakup močne krme** 7 t

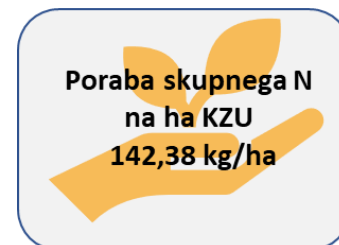
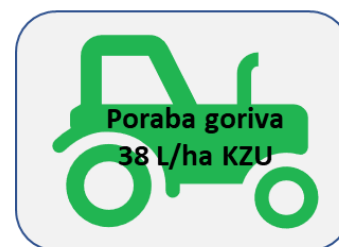


Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	105	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	153	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.426	(EUR)
OMD	1.103	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	15.535	(EUR)	1.662 (EUR/ha)
Tržni prihodki	12.900	(EUR)	1.380 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.634	(EUR)	282 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	7.800	(EUR)	835 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	7.735	(EUR)	828 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	8,58	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	31.029	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	15.449	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	5.559	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,43	kg ekv CO2/EUR
Poraba goriva na ha KZU	38	l/ha
Obtežba z živino	0,64	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	142	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	64	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	131	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	196	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji imajo trop 40 koz srnaste pasme, plemenskega kozla in ves podmladek. Obnova plemenskega tropa je v povprečju na 6 let. Kozličke, ki jih ne rabijo za pleme, pri primerni telesni masi prodajo v klavnico. Gospodarijo le s travniškimi površinami (dobrih 9 ha), njiv nimajo. Živali so približno 7 mesecev na paši, preostanek leta jim zagotovijo konzervirano krmo. Travnike pasejo, kosijo največ trikrat. Pretežni del konzervirane krme predstavlja seno v obliki valjastih bal.

Paša in mrva sta razmeroma dobre kakovosti, dokupujejo tudi močno krmo. Prirasti jagnjet so solidni, mlečnost koz znaša v povprečju 350 kg. Mleko oddajajo v bližnjo sirarno.

Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela dobre 0,5 PDM.

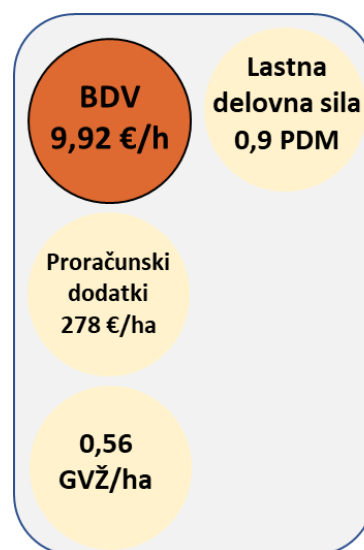
Kmetija letno prinese 15–16 tisoč € prihodkov, od teh slabih 20 % predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški znašajo skoraj 50 % prihodkov. Pokritje je glede na obseg dela solidno in preračunano na mesec znaša okoli 650 €. Pokritje na uro učinkovito vloženega dela preseže 8 €.

Kmetija z mlečno usmeritvijo reje drobnice omogoča v primerjavi z mesno rejo doseganje podobnih rezultatov na uro vloženega dela. Vložki dela in kapitala so precej večji. Na enoto površine pa lahko dosežemo precej boljše ekonomske rezultate. Za dodatno izboljšanje bi bila potrebna predelava mleka na domu in neposredna prodaja mlečnih izdelkov.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - KOZ\_0075\_SR\_0000\_00\_T0**

Srednje velika kozjerejska kmetija s prirejo mleka na travniškem območju, s srnasto pasmo koz, na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Reja koz - mleko	75	št.	350	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Paša	13,00	ha	28.889	kg/ha
Dvokosni travnik, seno-bale	7,00	ha	6.424	kg/ha



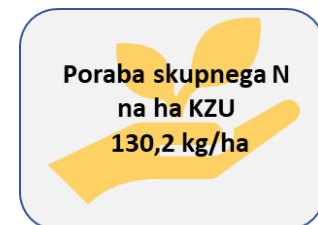
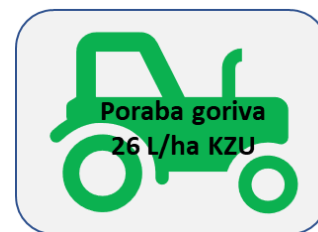
**Nakup močne krme 12 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	156	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	153	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	3.052	(EUR)
OMD	2.359	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	29.756	(EUR)	1.488 (EUR/ha)
Tržni prihodki	24.188	(EUR)	1.209 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.567	(EUR)	278 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	13.214	(EUR)	661 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	16.542	(EUR)	827 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	9,92	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	32.126	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	17.859	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	10.423	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,43	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Poraba goriva na ha KZU	26	l/ha
Obtežba z živino	0,56	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	130	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	59	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	122	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	131	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji imajo trop 75 koz srnaste pasme, 2 plemenska kozla in ves podmladek. Obnova plemenskega tropa je v povprečju na 6 let. Kozličke, ki jih ne rabijo za pleme, pri primerni telesni masi prodajo v klavnico. Gospodarijo le s travniškimi površinami (slabih 19 ha), njiv nimajo. Živali so približno 7 mesecev na paši, preostanek leta jim zagotovijo konzervirano krmo. Travnike pasejo, kosijo največ dvakrat. Pretežni del konzervirane krme predstavlja seno v obliki valjastih bal.

Paša in mrva sta razmeroma dobre kakovosti, dokupujejo tudi močno krmo. Prirasti jagnjet so solidni, mlečnost koz znaša v povprečju 350 kg. Mleko oddajajo v bližnjo sirarno.

Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela dobre 0,9 PDM.

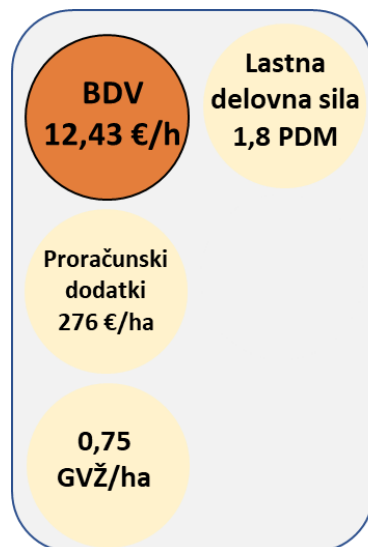
Kmetija letno prinese 29-30 tisoč € prihodkov, od katerih slabih 20 % predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški znašajo skoraj 45 % prihodkov. Pokritje je glede na obseg dela solidno in preračunano na mesec znaša okoli 1.350 €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo znaša slabih 10 €.

Kmetija nudi zaposlitev 1 osebi. Ekonomski rezultati so solidni. Za dodatno izboljšanje bi bila potrebna predelava mleka na domu in neposredna prodaja mlečnih izdelkov.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - KSI\_0060\_SR\_0000\_00\_T0**

Nekoliko večja kozjerejska kmetija s prirejo mleka in njegovo predelavo, na travniškem območju, s srnasto pasmo koz, na OMD območju.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Pridelava kozjega sira	60	št.	36	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Paša	7,80	ha	28.889	kg/ha
Dvokosni travnik, seno-bale	4,20	ha	6.424	kg/ha

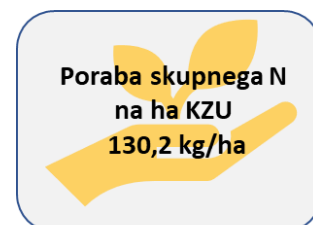
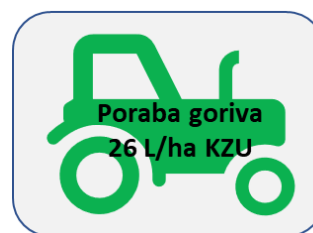


Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	93	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	153	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.831	(EUR)
OMD	1.385	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	51.956	(EUR)	4.330 (EUR/ha)
Tržni prihodki	48.646	(EUR)	4.054 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	3.310	(EUR)	276 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	12.717	(EUR)	1.060 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	39.239	(EUR)	3.270 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	12,43	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	29.635	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	22.382	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	8.339	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,17	kg ekv CO2/EUR
Poraba goriva na ha KZU	26	l/ha
Obtežba z živino	0,75	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	130	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	59	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	122	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	131	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji imajo trop 60 koz srnaste pasme, 2 plemenska kozla in ves podmladek. Obnova plemenskega tropa je v povprečju na 6 let. Kozličke, ki jih ne rabijo za pleme, zgodaj odstavi in pri primerni telesni masi prodajo v klavnico. Gospodarijo le s travniškimi površinami (12 ha), njiv nimajo. Živali so približno 7 mesecev na paši, preostanek leta jim zagotovijo konzervirano krmo. Travnike pasejo, kosijo največ dvakrat. Pretežni del konzervirane krme predstavlja seno v obliki valjastih bal.

Paša in mrva sta razmeroma dobre kakovosti, dokupujejo tudi močno krmo. Prirasti jagnjet so solidni, mlečnost koz znaša v povprečju 450 kg. Mleko predelajo doma v sveže in poltrde sire.

Za vsa potrebna opravila je potreben vložek dela 1,8 PDM.

Kmetija letno prinese okoli 52 tisoč € prihodkov, od teh dobrih 6 % predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški znašajo četrtno prihodkov. Pokritje je zelo ugodno in preračunano na mesec znaša okoli 3250 €. Pokritje na uro učinkovito vložena dela znaša dobrih 12 €.

Kmetija z mlečno usmeritvijo reje drobnice, predelavo mleka na domu in neposredno prodajo mlečnih izdelkov omogoča polno zaposlitev in doseganje solidnih ekonomskih rezultatov tudi pri skromnem obsegu gospodarjenja, če tega merimo s površinami ali velikostjo stropa. Zahteva pa velik delovni angažma in poslovne prijeme, ki jih ne zmore vsak.

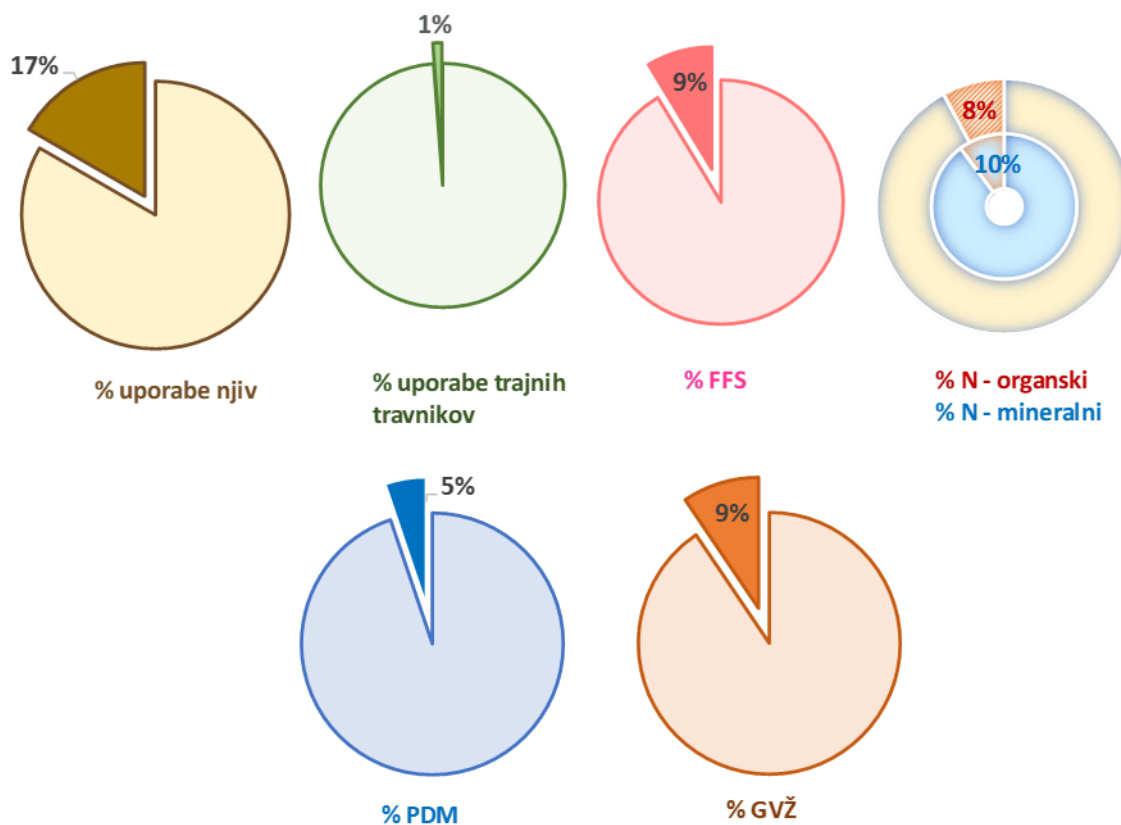




TIPIČNA KMETIJSKA GOSPODARSTVA, USMERJENA V PRAŠIČEREJO



Povzetek na ravni agregata za sektor prašičereje



Slika 7: Poraba izbranih proizvodnih virov in delež GVŽ na ravni sektorja prašičereje (PLS, PRP)

Preglednica 18: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor prašičereje (PLS, PRP)

 % skupnega prihodka na agregatni ravni % KMG v agregatu	Bruto dodana vrednost	Bruto dodana vrednost na PDM	Bruto dodana vrednost na uro	Obtežba
	(EUR)	(EUR)	(EUR/h)	(GVŽ/ha)
Izhodišče				
Minimum	1.844	40.853	22,7	0,42
Povprečje	9.839	54.721	30,4	0,99
Maksimum	203.690	73.744	41,0	1,83

KMG s prašičerejo kot prevladujočo dejavnostjo srečamo na skoraj 12 % vseh KMG, med njimi pa prevladujejo zelo majhne kmetije. Vseeno pa ta KMG skupaj ustvarijo približno 1/7 agregatne vrednosti kmetijske proizvodnje v Sloveniji, saj poleg množice majhnih kmetij srečamo tudi manjše število zelo velikih kmetijskih gospodarstev s pitanjem prašičev, rejo plemenskih svinj ali zaključenim krogom reje. Večina teh KMG ob prašičereji pelje tudi poljedelsko proizvodnjo, največkrat pa je vsaj del te namenjene tržni pridelavi (predvsem žit), preostalo pa oskrbi živali z doma pridelano krmo.

Doseženi ekonomski učinki v zadnjih letih močno nihajo, večinoma pa stagnirajo. Navkljub temu so rezultati na uro vloženega dela med najboljšimi v primerjavi z ostalimi panogami kmetijstva. To je predvsem posledica visoke storilnosti dela pri ustrezni organizaciji tako v prašičereji kot poljedelstvu. Navkljub relativno neugodnim cenam ključnih tržnih proizvodov teh KMG (spitani prašiči, odstavljeni pujski, tržne poljščine) ostaja dejstvo, da so bili dosedanja ukrepi kmetijske politike tako v 1. kot v 2. stebru razmeroma radodarni predvsem do poljedelstva. Osnovno plačilo se bo tem KMG, ki prevladujejo na njivskih območjih, precej zmanjšalo. Od tod predviden znaten upad proračunskih plačil (povprečno za okoli 40 %). A v luči predvidenih ukrepov SOPO in KOPOP gre pričakovati, da bodo ti učinki na večini KMG mnogo milejši, na posameznih pa gotovo tudi pozitivni.

Pitanje prašičev spada med delovno veliko manj intenzivne dejavnosti kot reja plemenskih svinj. Dosežene BDV na KMG so pri reji svinj praviloma višje, preračunano na uro vloženega dela pa precej podobne. Kot že omenjeno, pa so vložene ure v prašičereji (v kombinaciji s poljedelstvom) med bolje plačanimi v kmetijstvu (BDV med 20 in 40 €/h).

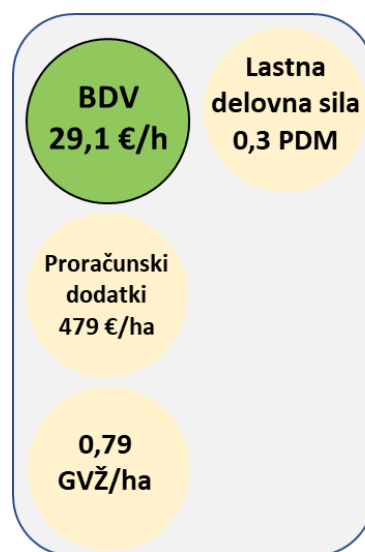
Prašičereja je panoga s podobnim razmerjem med vrednostjo prireje in spremenljivimi stroški kot prireja mleka. Ker na tržno usmerjenih prašičerejskih KMG proračunska plačila ne predstavljajo zelo velikega deleža celotnih prihodkov, se njihov upad ne bo tako drastično odrazil v ekonomskih rezultatih teh KMG. To pa seveda ne velja za leta z izrazito nizkimi cenami prašičev, ko so doseženi rezultati zelo skromni.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - PLS\_0007\_ms\_0550\_Vz\_Nt

Majhna prašičerejska kmetija na njivskem območju. Kmetija redi različne pasme prašičev. Vzreja pujske, prodaja pa tekače in spitane prašiče. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja.

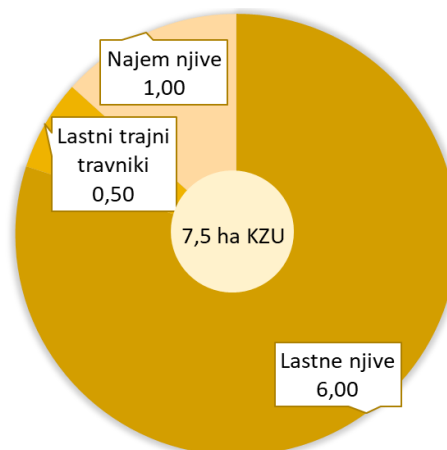
Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Reja tekačev	7 št.	495 kg
Pitani prašiči (kombinirano krmljenje)	63 št.	150 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen krmni	2,21 ha	5.000 kg/ha
Ječmen tržni	0,24 ha	5.000 kg/ha
Koruza za zrnje	0,56 ha	9.000 kg/ha
Pšenica	1,40 ha	5.500 kg/ha
Silirano koruzno zrnje	2,59 ha	11.000 kg/ha
Ajda	0,49 ha	1.000 kg/ha
Naknadni posevki	0,09 ha	
Ozelenitve	0,63 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Dvokosni travnik, seno-bale	0,50 ha	5.930 kg/ha



**Nakup močne krme** 9 t

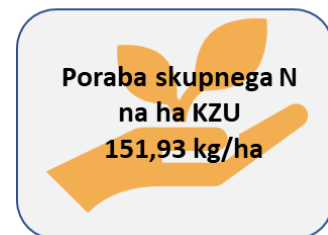
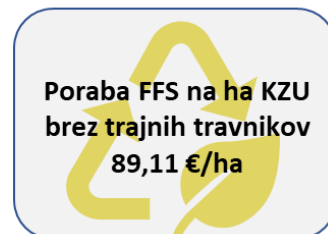
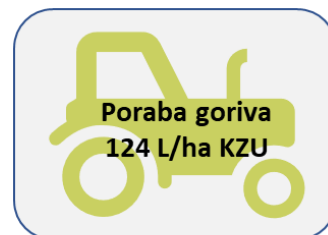
Prodaja močne krme	
Koruza	5,05 t
Seno	2,97 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	222	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	262	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.962	(EUR)
OMD	922	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	487	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	34.227	(EUR)	4.564 (EUR/ha)
Tržni prihodki	30.633	(EUR)	4.084 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	3.594	(EUR)	479 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	17.722	(EUR)	2.363 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	16.505	(EUR)	2.201 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	29,10	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	108.632	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	52.384	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	11.399	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,37	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Poraba goriva na ha KZU	124	l/ha
Obtežba z živino	0,79	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	152	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	78	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	91	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	295	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	83	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	89	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	55	%
Delež trajnega travinja v KZU	7	%



Na kmetiji povprečno redijo 7 plemenskih svinj. Njihova plodnost je razmeroma skromna (18 vzrejenih pujskov na svinjo letno). Polovico pujskov proda pri telesni masi 25-30 kg, preostale pita do telesne mase 150 kg. Dnevni prirasti pri pitanju so okoli 500-600 g/dan. Obdelujejo pretežno svoja zemljišča, skupaj 7,5 ha. Balirano seno z dvokosnega travnika prodajo. Na njivah pridelujejo predvsem krmo za živali (koruzo za zrnje, ki ga večinoma silirajo, in ječmen) ter pšenico.

Dokupijo močno krmo za pujske in beljakovinsko močno krmo za pripravo krmne mešanice za svinje in prašiče pitance.

Delovna obremenitev je nizka in dosega le 0,3 PDM.

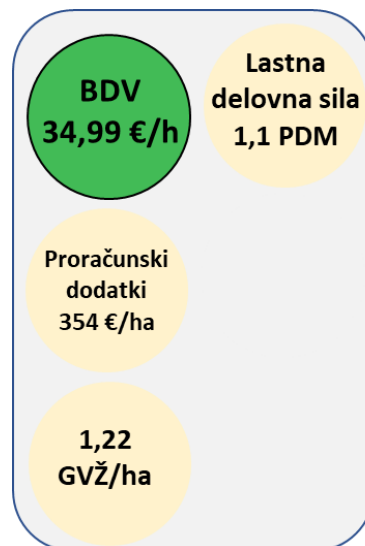
Kmetija letno prinese 34–34 tisoč € prihodkov, k čemur precej prispeva višja prodajna cena, ker sami najdejo končne kupce svojih živali. Dobrih 10 % prihodkov predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so na ravni 50 % prihodkov. Ekonomski kazalniki za to velikost reje so ugodni, pokritje na mesec znaša skoraj 1.400 €, na uro učinkovito vložena dela pa 29 €.

Kmetija tega velikostnega razreda je lahko ekonomsko uspešna, ker ne prodaja po običajnih tržnih kanalih.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - PLS\_0040\_14\_0900\_Vz\_NO

Srednje velika prašičerejska kmetija na njivskem območju. Kmetija vzreja pujske križance 12 x 44. Prodaja pa tekače in spitane prašiče. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

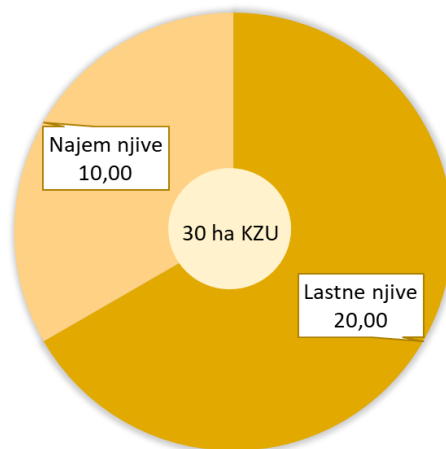
Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Reja tekačev	40	št.	594	kg
Pitani prašiči (kombinirano krmljenje)	440	št.	120	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen krmni	6,69	ha	6.000	kg/ha
Ječmen tržni	0,81	ha	6.000	kg/ha
Koruza za zrnje	5,49	ha	10.500	kg/ha
Praha	1,50	ha	0	kg/ha
Pšenica	6,30	ha	6.500	kg/ha
Silirano koruzno zrnje	8,01	ha	13.000	kg/ha
Soja	1,20	ha	3.500	kg/ha
Ajda	1,50	ha	1.000	kg/ha
Naknadni posevki	0,57	ha		
Ozelenitve	8,09	ha		



<b>Nakup močne krme</b>	<b>65 t</b>
-------------------------	-------------

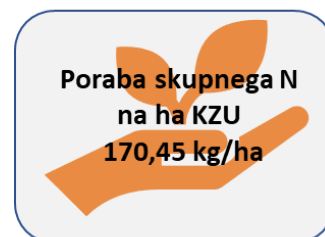
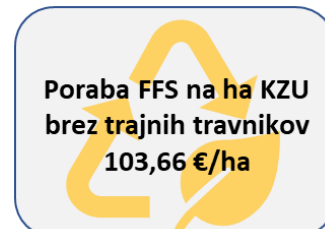
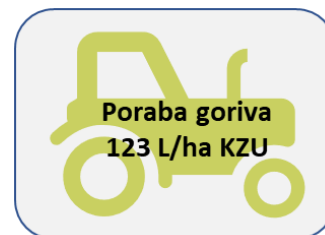
<b>Prodaja močne krme</b>	
Koruza	57,65 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	779	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	8.093	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	1.744	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	170.043	(EUR)	5.668 (EUR/ha)
Tržni prihodki	159.426	(EUR)	5.314 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	10.617	(EUR)	354 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	98.520	(EUR)	3.284 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	71.524	(EUR)	2.384 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	34,99	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	149.718	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	62.974	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	77.412	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,49	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Poraba goriva na ha KZU	123	l/ha
Obtežba z živino	1,22	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	170	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	88	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	98	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	422	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	104	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	104	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	46	%



Na kmetiji redijo povprečno 40 plemenskih svinj. Njihova plodnost je dobra (22 vzrejenih pujskov na svinjo letno). Polovico pujskov proda pri telesni masi 25–30 kg, preostale pita do telesne mase 120 kg. Dnevni prirasti pri pitanju so okoli 900 g/dan. Obdelujejo samo njive, skupno 30 ha, od katerih je tretjina najetih. Na njivah pridelujejo koruzo (ki jo silirajo, višek pa prodajo), sojo, ječmen in pšenico. Po ječmenu sejejo tudi ajdo. Vključeni so tudi v KOPOP operacije na področju poljedelstva.

Dokupijo močno krmo za pujske in beljakovinsko močno krmo za pripravo krmne mešanice za svinje in prašiče pitance. Viške koruze pa prodajo.

Delovna obremenitev na kmetiji dosega nekaj nad 1,1 PDM.

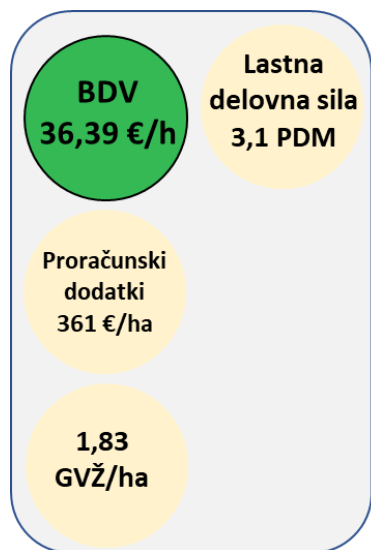
Kmetija letno ustvari 170 tisoč € prihodkov. Dobrih 6 % prihodkov predstavljajo proračunska plačila (dejansko veliko več, ker KOPOP plačila v izračunu niso upoštevana). Spremenljivi stroški znašajo nekaj pod 60 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so ugodni, pokritje na mesec znaša skoraj 6.000 €, na uro efektivno vložena dela pa nekoliko manj kot 35 €.

Kmetija je glede na rezultate izračuna dosegala dobre ekonomske rezultate tudi v obdobju razmeroma nizkih cen v prašičereji. Dejanski rezultat je zaradi vključenosti v KOPOP lahko boljši še vsaj za tisoč € mesečno. S takšnimi rezultati je kmetija razvojno sposobna, toliko bolj v obdobju ugodnejših cen.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - PLS\_0120\_14\_0900\_Vz\_NO

Velika prasičerejska kmetija na njivskem območju. Kmetija vzreja pujske križance 12 x 44. Prodaja pa tekače in spitane prašiče. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Reja tekačev	120 št.	594 kg
Pitani prašiči (kombinirano krmljenje)	1.320 št.	120 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen krmni	15,00 ha	6.000 kg/ha
Koruza za zrnje	4,69 ha	11.000 kg/ha
Praha	3,00 ha	0 kg/ha
Pšenica	15,00 ha	6.500 kg/ha
Silirano koruzno zrnje	22,31 ha	14.000 kg/ha
Ajda	3,00 ha	1.000 kg/ha
Naknadni posevki	1,50 ha	
Ozelenitve	17,55 ha	

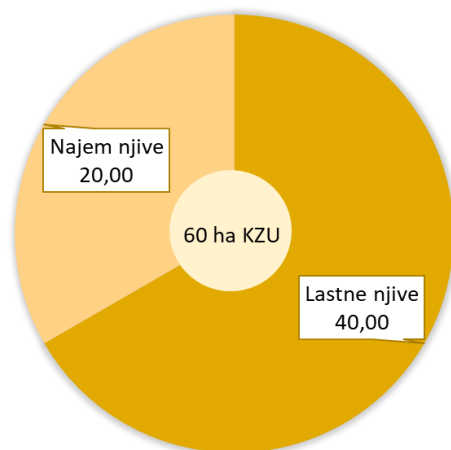


**Nakup močne krme** **227 t**

**Prodaja močne krme**

Koruza	51,57 t
--------	---------

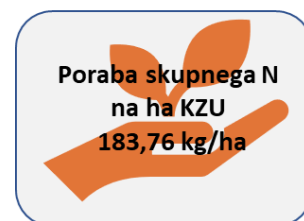
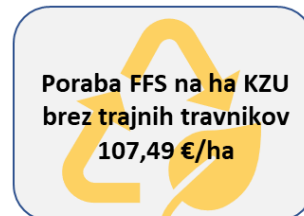
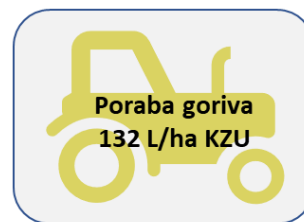
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.710	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	16.187	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	3.792	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	471.889	(EUR)	7.865 (EUR/ha)
Tržni prihodki	450.201	(EUR)	7.503 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	21.688	(EUR)	361 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	268.199	(EUR)	4.470 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	203.690	(EUR)	3.395 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	36,39	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	151.762	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	65.508	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	232.237	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,52	kg ekv CO2/EUR
Poraba goriva na ha KZU	132	l/ha
Obtežba z živino	1,83	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	184	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	94	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	104	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	477	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	107	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	107	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	50	%



Na kmetiji redijo povprečno 120 plemenskih svinj. Njihova plodnost je dobra (22 vzrejenih pujskov na svinjo letno). Polovico pujskov proda pri telesni masi 25-30 kg, preostale pita do telesne mase 120 kg. Dnevni prirasti pri pitanju so okoli 900 g/dan. Obdelujejo samo njive, skupno 60 ha, od katerih je tretjina najetih. Na njivah pridelujejo koruzo (ki jo silirajo, višek pa prodajo), ječmen in pšenico. Po ječmenu občasno sejejo tudi ajdo. Vključeni so v KOPOP operacije na področju poljedelstva.

Dokupijo močno krmo za pujske in beljakovinsko močno krmo za pripravo krmne mešanice za svinje in prašiče pitance. Viške koruze pa prodajo.

Delovna obremenitev na kmetiji dosega nekaj dobre 3,1 PDM.

Kmetija letno ustvari dobrih 470 tisoč € prihodkov. Slabih 5 % prihodkov predstavljajo proračunska plačila (dejansko pa precej več, ker KOPOP plačila v izračunu niso upoštevana). Spremenljivi stroški znašajo nekaj manj kot 57 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so zelo ugodni, pokritje na mesec znaša skoraj 17 tisoč €, na uro učinkovito vložena dela pa presega 36 €.

Izračuni so narejeni za obdobje razmeroma nizkih cen v prašičereji. Dejanski rezultat je zaradi vključenosti v KOPOP lahko boljši še vsaj za 1.500 € mesečno. S takšnimi rezultati je kmetija vsekakor sposobna izvajati vse potrebne naložbe brez pomoči javnih sredstev, še toliko bolj v obdobju ugodnejših cen.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - PRP\_0007\_ms\_0550\_Vz\_TN

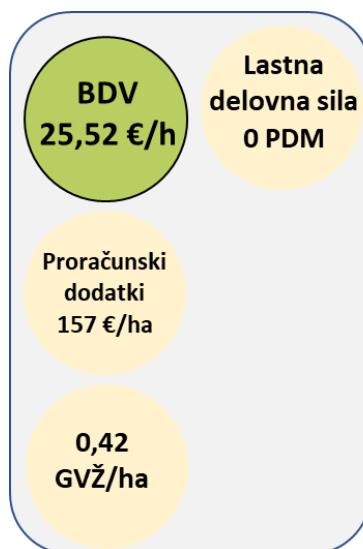
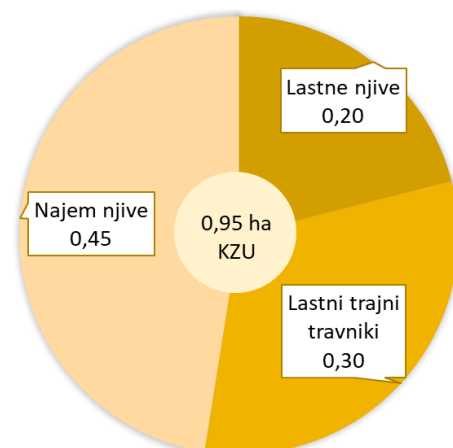
Majhna prašičerejska kmetija na njivskem območju. Kmetija pita manjše število prašičev, tekače kupuje, spitane prašiče prodaja končnim porabnikom. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Pitani prašiči (kombinirano krmljenje)	11 št.	150 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen krmni	0,30 ha	5.000 kg/ha
Silirano koruzno zrnje	0,35 ha	11.500 kg/ha
Naknadni posevki	0,04 ha	
Ozelenitve	0,07 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Dvokosni travnik, seno-bale	0,30 ha	5.930 kg/ha

**Nakup močne krme** 1 t

**Prodaja močne krme**  
Seno 1,78 t

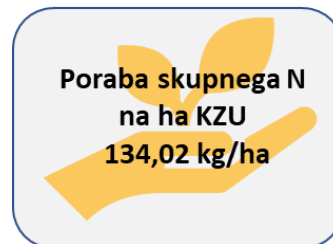
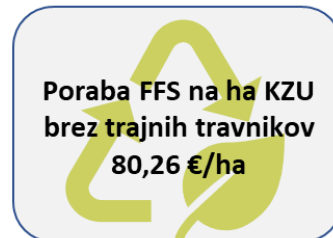
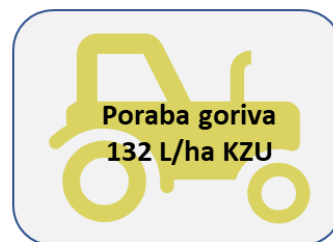
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	0	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	0	(EUR)
OMD	111	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	38	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	3.987	(EUR)	4.187 (EUR/ha)
Tržni prihodki	3.837	(EUR)	4.030 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	150	(EUR)	157 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	2.143	(EUR)	2.250 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	1.844	(EUR)	1.937 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	25,52	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	99.298	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	45.928	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	1.688	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,44	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Poraba goriva na ha KZU	132	l/ha
Obtežba z živino	0,42	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	134	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	70	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	72	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	89	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	55	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	80	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	46	%
Delež trajnega travinja v KZU	32	%



Na kmetiji povprečno redijo 11 prašičev pitancev. Pitajo jih do telesne mase okrog 150 kg. Dnevni prirasti pri pitanju so okoli 500-600 g/dan. Obdelujejo 0,95 ha zemljišč, večina njiv je v najemu. Balirano seno z dvokosnega travnika prodajo. Na njivah pridelujejo koruzo in ječmen. Viške prodajo.

Dokupijo dopolnilni koncentrat za pripravo krmne mešanice za prašiče pitance.

Delovna obremenitev je zelo nizka in dosega le 0,05 PDM.

Kmetija letno prinese 4 tisoč € prihodkov, k čemur precej prispeva višja prodajna cena, ker sami najdejo končne kupce svojih živali. Slabe 4 % prihodkov predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so na ravni slabih 55 % prihodkov. Ekonomski kazalniki za to velikost reje so razmeroma ugodni, pokritje na mesec znaša okoli 150 €, na uro učinkovito vložene delo pa več kot 25 €.

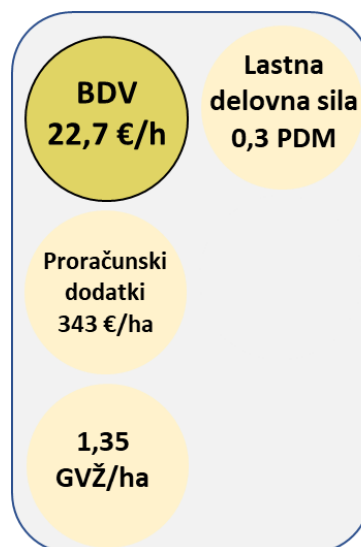
Kmetija tega velikostnega razreda lahko v prašičereji išče zgolj dopolnilni vir dohodka. Glede na vložke pa je ekonomsko uspešna, ker ne prodaja po običajnih tržnih kanalih.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - PRP\_0100\_14\_0900\_Vz\_N0

Razmeroma majhna prašičerejska kmetija na njevskem območju. Kmetija pita prašiče, tekače kupuje, spitate prašiče prodaja v klavnico preko posrednika. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Pitani prašiči (kombinirano krmljenje)	300 št.	120 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen krmni	2,97 ha	5.500 kg/ha
Silirano koruzno zrnje	4,07 ha	12.500 kg/ha
Oljna ogrščica	0,96 ha	3.000 kg/ha
Ajda	0,59 ha	1.000 kg/ha
Ozelenitve	1,01 ha	



**Nakup močne krme** 19 t

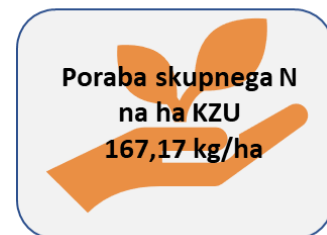
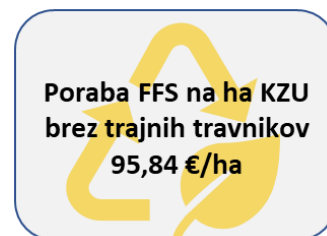
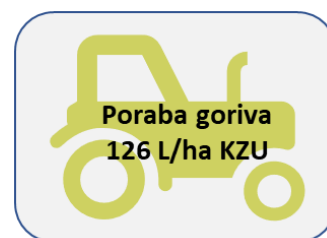
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	213	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.158	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	376	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	55.314	(EUR)	6.914 (EUR/ha)
Tržni prihodki	52.567	(EUR)	6.571 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.747	(EUR)	343 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	42.971	(EUR)	5.371 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	12.343	(EUR)	1.543 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	22,70	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	183.084	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	40.853	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	46.033	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,88	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Poraba goriva na ha KZU	126	l/ha
Obtežba z živino	1,35	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	167	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	83	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	77	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	230	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	96	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	96	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	49	%



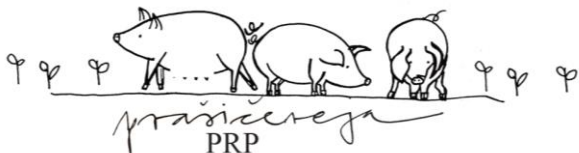
Na kmetiji povprečno v turnusu redijo 100 prašičev pitancev. Pitajo jih do telesne mase okrog 120 kg. Dnevni prirasti pri pitanju so zelo dobri in dosegajo 900 g/dan. Obdelujejo 8 ha njiv. Na njih pridelujejo koruzo, ječmen in oljno ogrščico. Sejejo tudi ajdo.

Dokupijo dopolnilni koncentrat za pripravo krmne mešanice za prašiče pitance, v letih s slabšo letino tudi nekaj ječmena.

Delovna obremenitev je nizka in dosega nekaj nad 0,3 PDM.

Kmetija letno ustvari 55 tisoč € prihodkov. Le 5 % prihodkov predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so zelo visoki in znašajo skoraj 80 % prihodkov. Ekonomski kazalniki za to velikost reje niso slabi, saj doseženo pokritje na mesec znaša okoli 1.000 €, na uro učinkovito vložena dela pa slabih 23 €.

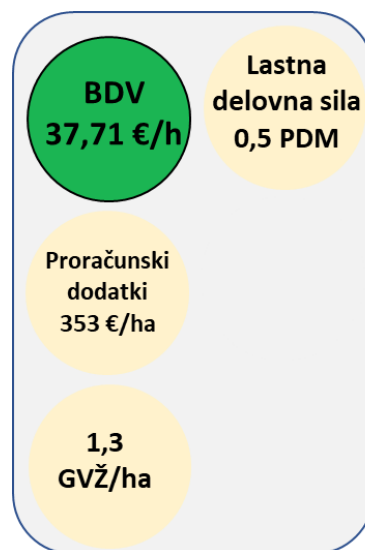
Kmetija tega velikostnega razreda seveda lahko v prašičereji najde le dopolnilni vir dohodka. Glede na vložke pa je ekonomsko dokaj uspešna, posebno če upoštevamo dejstvo, da se izračuni nanašajo na obdobje z razmeroma nizkimi cenami v prašičereji.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - PRP\_0300\_14\_0900\_Vz\_N0

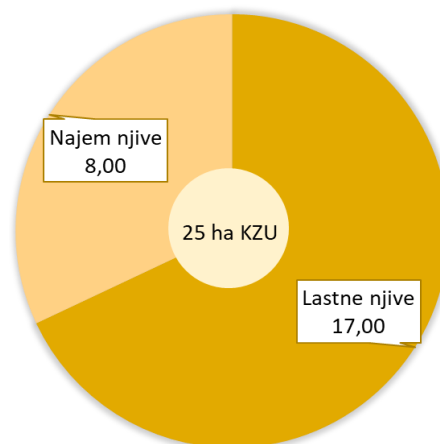
Srednje velika prašičerejska kmetija na njivskem območju. Kmetija pita prašiče, tekače kupuje, spitane prašiče prodaja v klavnico. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Pitani prašiči (kombinirano krmljenje)	900 št.	120 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen krmni	5,77 ha	5.750 kg/ha
Praha	1,25 ha	0 kg/ha
Pšenica	6,25 ha	6.500 kg/ha
Silirano koruzno zrnje	11,73 ha	13.000 kg/ha
Ajda	1,15 ha	1.000 kg/ha
Naknadni posevki	0,65 ha	
Ozelenitve	6,45 ha	



**Nakup močne krme** 74 t

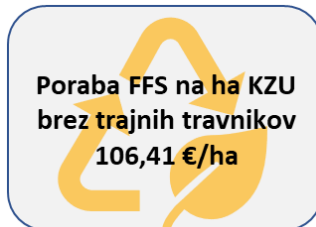
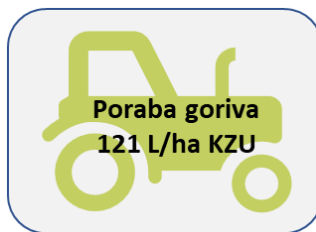
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	559	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	6.744	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	1.519	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	170.024	(EUR)	6.801 (EUR/ha)
Tržni prihodki	161.202	(EUR)	6.448 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	8.822	(EUR)	353 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	134.057	(EUR)	5.362 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	35.967	(EUR)	1.439 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	37,71	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	320.909	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	67.885	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	138.100	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,86	kg ekv CO2/EUR
Poraba goriva na ha KZU	121	l/ha
Obtežba z živino	1,30	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	161	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	81	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	57	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	300	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	106	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	106	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	48	%



Na kmetiji povprečno v turnusu redijo 300 prašičev pitancev. Pitajo jih do telesne mase okrog 120 kg. Dnevni prirasti pri pitanju so zelo dobri in dosegajo 900 g/dan. Obdelujejo 25 ha njiv. Na njih pridelujejo koruzo, ječmen in pšenico. Sejejo tudi ajdo.

Dokupijo dopolnilni koncentrat za pripravo krmne mešanice za prašiče pitance in nekaj ječmena.

Delovna obremenitev je tudi pri tem obsegu pitanja prašičev nizka in dosega le nekaj nad 0,5 PDM.

Kmetija letno ustvari 170 tisoč € prihodkov. Le dobrih 5 % prihodkov predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so zelo visoki in znašajo slabih 80 % prihodkov. Ekonomski kazalniki za to velikost reje so dobri. Doseženo pokritje na mesec znaša okoli 3.000 €, na uro učinkovito vložena dela pa okoli 38 €. V primeru zelo verjetne vključenosti v KOPOP so rezultati še občutno boljši.

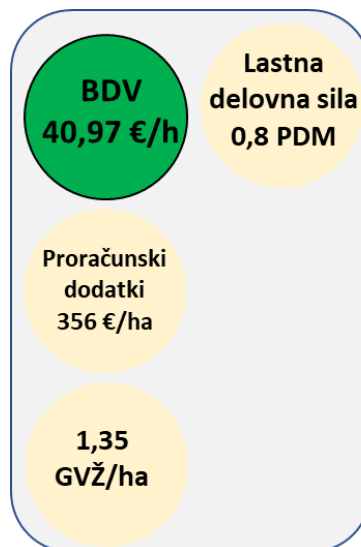
Tudi kmetija tega velikostnega razreda glede na vložek dela ne more biti čista kmetija, prinese pa lahko zelo zanimiv dopolnilni vir dohodka. Tudi pri tej kmetiji kaže izpostaviti dejstvo, da se izračuni nanašajo na obdobje z razmeroma nizkimi cenami v prašičereji, povprečni rezultati v daljšem obdobju pa so lahko še precej boljši.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - PRP\_0500\_14\_0900\_Vz\_N0

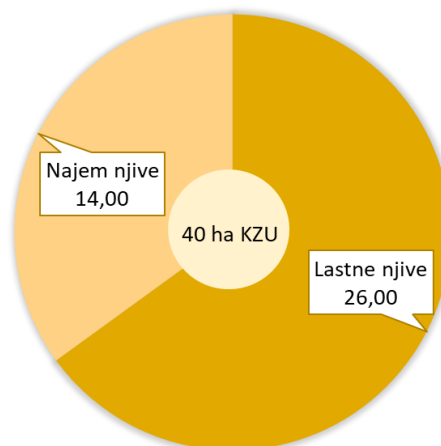
Razmeroma velika prašičerejska kmetija na njivskem območju. Kmetija pita prašiče, tekače kupuje, spitanе prašiče prodaja v klavnico. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Pitani prašiči (kombinirano krmljenje)	1.500	št.	120	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen krmni	9,84	ha	6.000	kg/ha
Praha	2,00	ha	0	kg/ha
Pšenica	10,00	ha	6.500	kg/ha
Silirano koruzno zrnje	18,16	ha	14.000	kg/ha
Ajda	1,97	ha	1.000	kg/ha
Naknadni posevki	1,01	ha		
Ozelenitve	9,99	ha		



**Nakup močne krme** 119 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	930	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	10.791	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	2.508	(EUR)

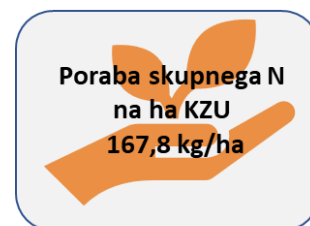
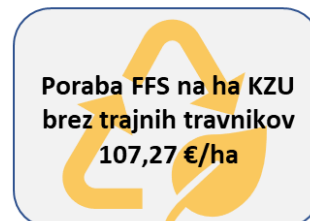
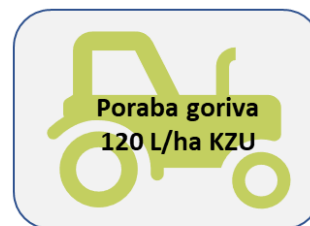


Ekonomski kazalniki			
Prihodki	282.442	(EUR)	7.061 (EUR/ha)
Tržni prihodki	268.213	(EUR)	6.705 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	14.229	(EUR)	356 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	220.817	(EUR)	5.520 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	61.625	(EUR)	1.541 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	40,97	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	337.986	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	73.744	(EUR/PDM)	





Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	230.167	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,86	kg ekv CO2/EUR
Poraba goriva na ha KZU	120	l/ha
Obtežba z živino	1,35	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	168	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	84	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	60	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	338	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	107	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	107	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	50	%



Na kmetiji povprečno v turnusu redijo 500 prašičev pitancev. Pitajo jih do telesne mase okrog 120 kg. Dnevni prirasti pri pitanju so zelo dobri in dosegajo 900 g/dan. Obdelujejo 40 ha njiv. Na njih pridelujejo koruzo, ječmen in pšenico. Sejejo tudi ajdo.

Dokupijo dopolnilni koncentrat za pripravo krmne mešanice za prašiče pitance in nekaj ječmena.

Delovna obremenitev tudi pri tem obsegu pitanja prašičev ne dosega polne obremenitve za 1 osebo in znaša 0,8 PDM.

Kmetija letno ustvari 280-285 tisoč € prihodkov. Le 5 % prihodkov predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so zelo visoki in predstavljajo skoraj 80 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so dobri. Doseženo pokritje na mesec preseže 5 tisoč €, na uro učinkovito vložnega dela pa znaša slabih 41 €. Ker je kmetija zagotovo vključena tudi v KOPOP in nekatere druge ukrepe, pa so ekonomski rezultati še precej boljši od izračunanih.

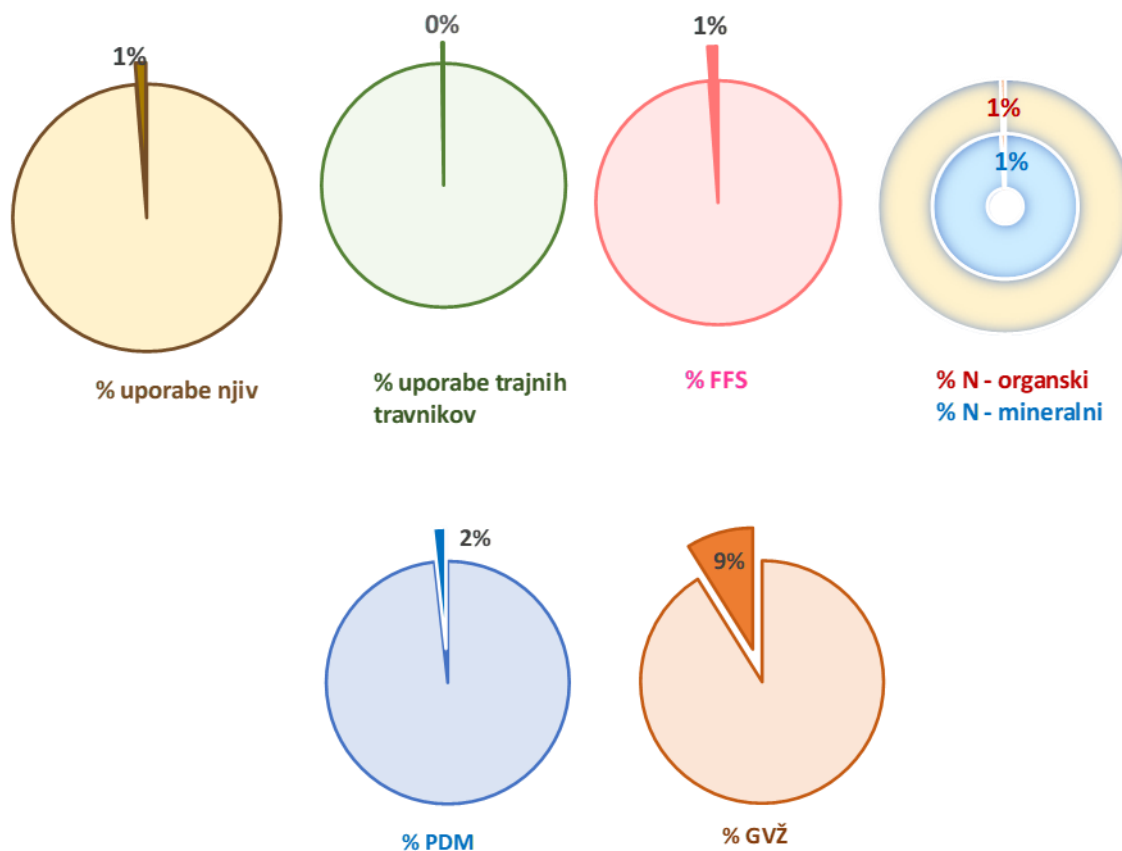
Ob racionalni organiziranosti tudi tako velika prašičerejska kmetija kot je ta ne more biti čista kmetija, prinese pa lahko zelo zanimiv vir dohodka. Opravljeni izračuni se nanašajo na obdobje z razmeroma nizkimi cenami v prašičereji, zato so povprečni rezultati v daljšem obdobju lahko še precej boljši. To sliko pa dodatno izboljšajo omenjeni ukrepi, ki v izračunih niso upoštevani.



TIPIČNA KMETIJSKA GOSPODARSTVA, USMERJENA V REJO PERUTNINE



Povzetek na ravni agregata za sektor perutninarstva



Slika 8: Poraba izbranih proizvodnih virov in delež GVŽ na ravni sektorja perutninarstvo (PIŠ, NES)

Preglednica 19: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor perutninarstva (PIŠ, NES)

	Bruto dodana vrednost	Bruto dodana vrednost na PDM	Bruto dodana vrednost na uro	Obtežba
	(EUR)	(EUR)	(EUR/h)	(GVŽ/ha)
Izhodišče				
Minimum	420	14.694	8,2	2,61
Povprečje	2.119	38.032	21,1	10,98

Podobno kot pri prašičereji tudi KMG z rejo perutnine kot prevladujočo dejavnostjo srečamo na velikem številu KMG (na približno 13 %), a med njimi prevladujejo zelo majhne, pretežno samooskrbne kmetije. Ta KMG skupaj ustvarijo slabih 8 % agregatne vrednosti kmetijske proizvodnje v Sloveniji, večino tega deleža pa ustvari manjše število kmetijskih gospodarstev z razmeroma veliko jato piščancev v pitanju ali kokoši nesnic. Precej perutnine pa srečamo tudi na drugih gospodarstvih, ki eno ali drugo usmeritev v perutninarstvu kombinirajo bodisi z drugimi vrstami reje živali, rastlinsko pridelavo ali obojim. Za največje specializirane reje perutnine je specifično to, da krme večinoma ne pridelujejo same znotraj KMG, ampak to v celoti ali vsaj večinskem deležu kupijo ali pa pridobijo preko kooperacijske reje s strani organizatorja reje. To je tudi eden od razlogov, da ta KMG praviloma gospodarijo z razmeroma skromnimi površinami kmetijskih zemljišč. Četudi se za te površine dodeljena proračunska plačila na večini KMG lahko precej zmanjšajo, to na rezultate gospodarjenja ne bo imelo velikega vpliva.

Ekonomski rezultati reje perutninarstva so v zadnjih letih ugodni, posebno če jih primerjamo s povprečnimi rezultati večine ostalih panog. Ker ta reja večinoma ni vezana na lastno pridelavo krme, tudi ukrepi kmetijske politike nanjo nimajo praktično nobenega učinka. Zaostrujejo pa se zahteve na področju dobrobiti živali in s tem povezanih pogojev reje – zlasti kar se tiče same nastanitve in s tem povezanih investicij v objekte in njihovo notranjo ureditev.

Reja za samooskrbo kmečkih gospodinjstev poteka z zelo majhnimi jatami, največkrat med 10 in 30 kokoši nesnic. Pri tako majhni reji nadzora praktično ni, reja pa poteka največkrat v izpustu in na ekstenziven način. Precej večje reje v obliki dopolnilne dejavnosti dosežejo zanimive rezultate predvsem preko neposredne prodaje, zares velike komercialne reje pa niso več kmetije, ampak že gospodarske družbe, prireja kokošjih jajc na njih pa je že visoko avtomatizirana. Nekoliko drugačna je situacija pri prireji perutninskega mesa (piščančjega in v skromnem delu tudi puranjega), ki na komercialni ravni pretežno poteka v obliki kooperacijske reje na KMG.

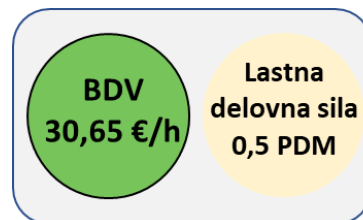
Reja perutninskega mesa spada med delovno veliko manj intenzivne dejavnosti kot reja kokoši nesnic, posebno če se pri slednji sami ukvarjamo tudi z neposredno prodajo.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - PIŠ\_015T\_00\_0000\_Zh\_00

Perutninarska dejavnost na obratu brez kmetijskih zemljišč. Kupuje dan stare piščance in jih pita do povprečne telesne mase 2,35 kg. Praviloma izven OMD območja (kar pa v tem primeru nima nobene vloge) v zahodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
Živinoreja		
Zreja piščancev	76.200 št.	2 kg



Ekonomski kazalniki		
Prihodki	183.208	(EUR)
Tržni prihodki	183.208	(EUR)
Spremenljivi stroški	153.528	(EUR)
Bruto dodana vrednost	29.680	(EUR)
Bruto dodana vrednost na uro	30,65	(EUR/h)
Kazalci na PDM		
Prihodki na PDM	340.587	(EUR/PDM)
Bruto dodana vrednost na PDM	55.175	(EUR/PDM)

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	80.469	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,44	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR

Na obratu redijo okoli 15 tisoč piščancev v turnusu, povprečno nekaj nad 5 turnusov letno. Krme ne pridelujejo sami, krmijo popolni krmni mešanici bro finišer in bro starter.

Obseg dela na obratu ni zelo velik. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela približno 0,5 PDM.

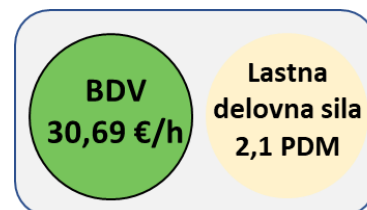
Na obratu letno ustvarijo 180–185 tisoč € prihodkov. Proračunskih plačil na površino ne prejemajo, ker ne obdelujejo kmetijskih zemljišč. Spremenljivi stroški so na ravni okoli 84 % prihodkov. Pokritje je glede na vložek dela ugodno, preračunano na mesec pa znaša dobrih 2.400 €. Pokritje na uro efektivno vložnega dela presega 30 €.

Takšna reja je zanimiva kot dopolnilni vir dohodka in jo ob sodelovanju družinskih članov lahko izvajamo tudi ob redni zaposlitvi. Na daljši rok ekonomski rezultat zagotovo opraviči tudi večje začetne naložbe, potrebne za zagon takšne dejavnosti.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - PIŠ\_060T\_00\_0000\_Zh\_00

Večji obseg perutninarske dejavnosti na obratu brez kmetijskih zemljišč. Kupuje dan stare piščance in jih pita do povprečne telesne mase 2,35 kg. Praviloma izven OMD območja (kar pa v tem primeru nima nobene vloge) v zahodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
Živinoreja		
Zreja piščancev	304.800 št.	2 kg



Ekonomski kazalniki		
Prihodki	732.832	(EUR)
Tržni prihodki	732.832	(EUR)
Spremenljivi stroški	614.113	(EUR)
Bruto dodana vrednost	118.719	(EUR)
Bruto dodana vrednost na uro	30,69	(EUR/h)
Kazalci na PDM		
Prihodki na PDM	340.967	(EUR/PDM)
Bruto dodana vrednost na PDM	55.237	(EUR/PDM)

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	321.876	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,44	kg ekv CO2/EUR

Na obratu redijo okoli 60 tisoč piščancev v turnusu, povprečno nekaj nad 5 turnusov letno. Krme ne pridelujejo sami, krmijo popolni krmni mešanici bro finišer in bro starter.

Obseg dela na obratu za vsa potrebna opravila znaša približno 2,1 PDM. Dejansko gre za obseg reje piščancev, ki je štirikratnik obsega prvega perutninarskega obrata z istega območja.

Na obratu letno ustvarijo okoli 0,73 milijona € prihodkov. Proračunskih plačil na površino ne prejema, ker ne obdelujejo kmetijskih zemljišč. Spremenljivi stroški so na ravni okoli 83 % prihodkov. Pokritje je glede na vložek dela zelo ugodno, preračunano na mesec znaša približno 10 tisoč €. Pokritje na uro efektivno vložena dela presega 30 €.

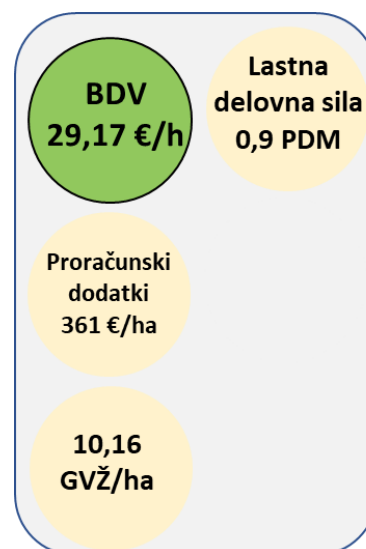
Takšna reja je zanimiva kot edina dejavnost na družinskem obratu. Na daljši rok ekonomski rezultat zagotovo opraviči morebitne večje začetne naložbe, takšno dejavnost pa srečamo tudi v najetih objektih Perutninarstva Pivka. V tem primeru seveda namesto izvedbe naložbe plačujemo najemnino.



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - PIŠ\_020T\_00\_0000\_Vz\_NO**

Majhna poljedelska kmetija, ki hkrati pelje perutninarsko dejavnost. Kmetija kupuje dan stare piščance in jih pita do povprečne telesne mase 2,35 kg. Obdelovalne površine ima izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Zreja piščancev	101.600	št.	2	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen tržni	4,00	ha	5.500	kg/ha
Koruza za zrnje	8,00	ha	9.000	kg/ha
Praha	1,00	ha	0	kg/ha
Pšenica	7,00	ha	6.000	kg/ha
Ajda	0,80	ha	1.000	kg/ha
Naknadni posevki	0,85	ha		
Ozelenitve	3,20	ha		



Prodaja močne krme	
Koruza	72,00 t

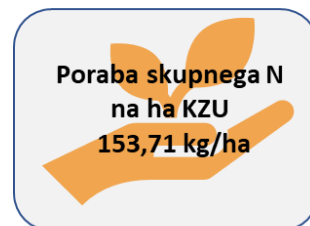
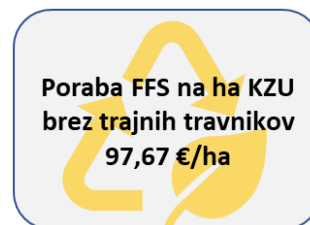
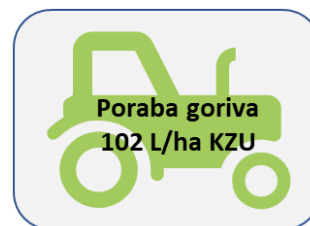
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	428	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	5.396	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	1.390	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	272.384	(EUR)	13.619 (EUR/ha)
Tržni prihodki	265.170	(EUR)	13.259 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	7.214	(EUR)	361 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	226.646	(EUR)	11.332 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	45.739	(EUR)	2.287 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	29,17	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	312.663	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	52.502	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	107.292	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,40	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Poraba goriva na ha KZU	102	l/ha
Obtežba z živino	10,16	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	154	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	77	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	93	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	388	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	98	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	98	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	55	%



Na kmetiji redijo okoli 20 tisoč piščancev v turnusu, povprečno nekaj nad 5 turnusov letno. Krme za piščance ne pridelujejo sami, krmijo popolni krmni mešanici bro finišer in bro starter. Ves pridelek iz poljedelske pridelave je namenjen prodaji na trgu oziroma zamenjavi za krmo za piščance (z mešalnico) v okviru kooperacijske reje. Pridelujejo koruzo, pšenico in ječmen. Kot naknadni posevek občasno posejejo tudi ajdo.

Obseg dela na kmetiji ni zelo velik. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela približno 0,9 PDM.

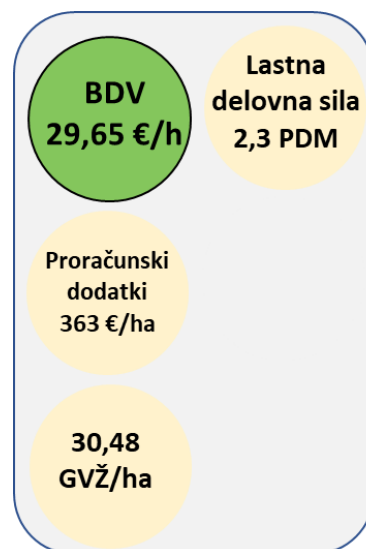
Na kmetiji letno ustvarijo 270–275 tisoč € prihodkov. Od teh proračunska plačila znašajo manj kot 3 %. Skoraj 90 % prihodkov izhaja iz reje piščancev. Spremenljivi stroški so na ravni 82 % prihodkov. Pokritje je glede na vložek dela ugodno, preračunano na mesec pa znaša skoraj 3.800 €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo presega 29 €.

Takšna kombinacija je zanimiva kot pomemben in precej stabilen vir dohodka na mešani kmetiji, ki je v osnovi poljedelska. Obseg zemljišč in perutninarstva pa je premajhen, da bi to lahko bila čista kmetija. Na daljši rok ekonomski rezultati zagotovo opravičijo tudi večje začetne naložbe, potrebne za zagon takšne dejavnosti.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - PIŠ\_060T\_00\_0000\_Vz\_00

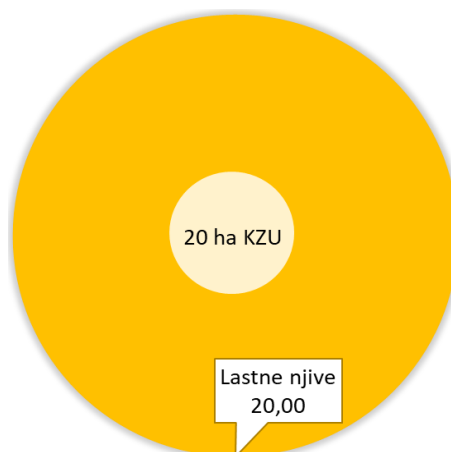
Majhna poljedelska kmetija, ki hkrati pelje perutninarsko dejavnost v večjem obsegu. Kmetija kupuje dan stare piščance in jih pita do povprečne telesne mase 2,35 kg. Obdelovalne površine ima izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Zreja piščancev	304.800	št.	2	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen tržni	5,00	ha	5.500	kg/ha
Koruza za zrnje	7,80	ha	9.500	kg/ha
Praha	1,20	ha	0	kg/ha
Pšenica	6,00	ha	6.000	kg/ha
Ajda	1,00	ha	1.000	kg/ha
Naknadni posevki	0,65	ha		
Ozelenitve	3,12	ha		



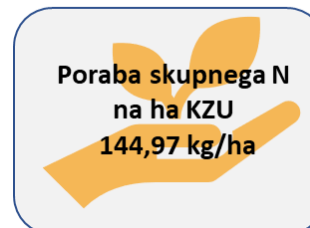
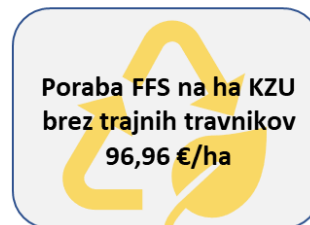
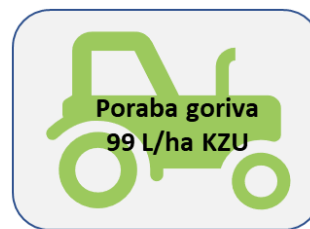
Prodaja močne krme	
Koruza	74,10 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	473	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	5.396	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	1.390	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	759.999	(EUR)	38.000 (EUR/ha)
Tržni prihodki	752.740	(EUR)	37.637 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	7.259	(EUR)	363 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	635.337	(EUR)	31.767 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	124.662	(EUR)	6.233 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	29,65	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	325.407	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	53.376	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	321.876	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,43	kg ekv CO2/EUR
Poraba goriva na ha KZU	99	l/ha
Obtežba z živino	30,48	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	145	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	72	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	68	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	308	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	97	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	97	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	55	%



Na kmetiji redijo okoli 60 tisoč piščancev v turnusu, povprečno nekaj nad 5 turnusov letno. Krme za piščance ne pridelujejo sami, krmijo popolni krmni mešanici bro finišer in bro starter. Ves pridelek iz poljedelske pridelave je namenjen prodaji na trgu oziroma zamenjavi za krmo za piščance (z mešalnico) v okviru kooperacijske reje. Pridelujejo koruzo, pšenico in ječmen. Kot naknadni posevek občasno posejejo tudi ajdo.

Obseg dela na kmetiji je primeren za čisto kmetijo. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela približno 2,3 PDM.

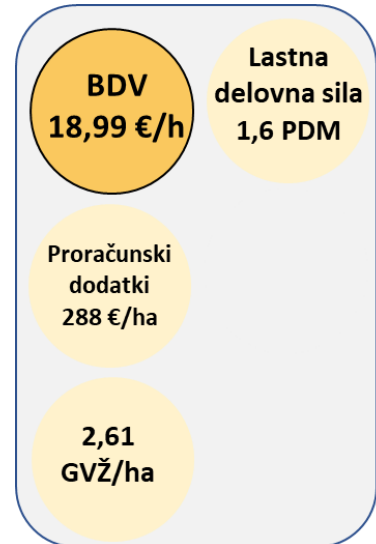
Na kmetiji letno ustvarijo 760 tisoč € prihodkov. Od teh proračunska plačila znašajo le okoli 1 %. Nad 95 % prihodkov izhaja iz reje piščancev. Spremenljivi stroški so na ravni okoli 83 % prihodkov. Pokritje je glede na vložek dela ugodno, preračunano na mesec znaša dobrih 10 tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vložena dela znaša slabih 30 €.

Takšna kombinacija je zanimiva kot pomemben in precej stabilen vir dohodka na mešani kmetiji, ki je v osnovi poljedelska. Obseg zemljišč in perutninarstva omogoča primerno osnovo za čisto kmetijo. Na daljši rok ekonomski rezultati opravičijo tudi velike začetne naložbe, potrebne za zagon takšne dejavnosti.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - NES\_4200\_DD\_0000\_00\_Tn**

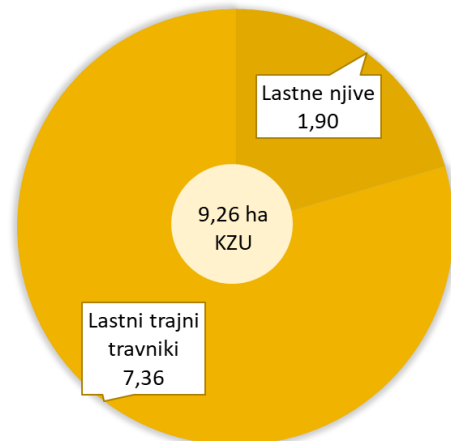
Majhna kmetija z rejo govedi in kokoši nesnic na pretežno travniškem območju. Redi kombinirano pasmo goveda s povprečno mlečnostjo 5000 litrov in srednje veliko jato kokoši. Jajca prodajajo sami na tržnici in v javnih zavodih. Obdelovalne površine so izven OMD območja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Krave molznice	5,0	št.	5.000	kg
Vzreja plemenskih telic	1,0	št.	550	kg
Mlado pitano govedo	3,0	št.	650	kg
Prيرهja konzumnih jajc	4.200	št.	288	št. jajc
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen krmni	0,95	ha	5.500	kg/ha
Silažna koruza	0,92	ha	45.000	kg/ha
Krompir	0,03	ha	35.000	kg/ha
Naknadni posevki	0,14	ha		
Ozelenitve	0,14	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, silaža-bale	5,15	ha	17.000	kg/ha
Trikosni travnik, seno-sušenje na tleh	0,74	ha	6.512	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	1,47	ha	6.919	kg/ha



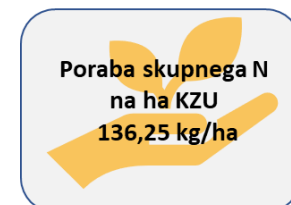
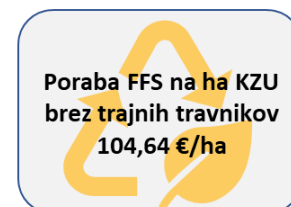
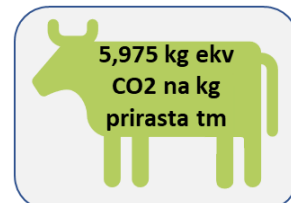
**Nakup močne krme 5 t**

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	327	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	227	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.103	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	116	(EUR)
PVP - rastlinska	120	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	156.248	(EUR)	16.873 (EUR/ha)
Tržni prihodki	153.583	(EUR)	16.586 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.666	(EUR)	288 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	103.130	(EUR)	11.137 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	53.119	(EUR)	5.736 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	18,99	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	100.531	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	34.177	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	83.896	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,55	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,922	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,975	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	144	l/ha
Obtežba z živino	2,61	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	136	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	70	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	141	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	235	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	21	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	105	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	50	%
Delež trajnega travinja v KZU	79	%



Na kmetiji redijo 5 krav kombinirane pasme in vsa domača teleta. Večino teh namenijo pitanju. Imajo tudi baterijsko rejo jate 4200 kokoši nesnic. Kmetija obdeluje pretežno svoja zemljišča, večinoma so to travniške površine, nekaj pa je njiv. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Na njivah prevladujejo krmna žita (ječmen ali tritikala) in kuzuza, za sebe pridelujejo nekaj krompirja. Pretežni del travniške krme predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, manjši del pa seno. Seno sušijo na tleh in balirajo, če vreme to dopušča, ostalo mrvo pa dosušijo na seniku.

Zaradi pridelave krmnih žit za govedo ne dokupujejo veliko močne krme. Doma pridelana krma je večinoma razmeroma dobre kakovosti. Kokoši nesnice krmijo s popolno krmno mešanico NSK.

Na tej kmetiji je razmeroma veliko dela, kljub relativni majhnosti po površinah je to lahko čista kmetija. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela okoli 1,6 PDM.

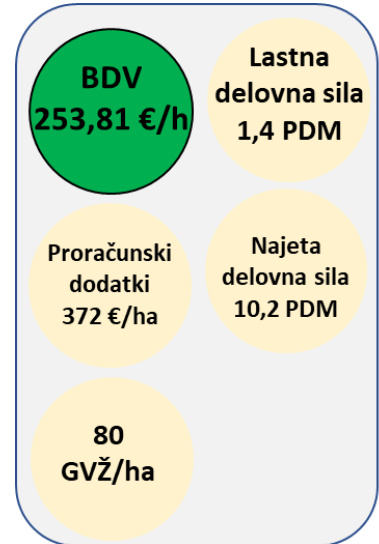
Kmetija letno prinese 155–160 tisoč € prihodkov, od tega približno 80 % prispeva prireja jajc. Proračunska plačila prispevajo le okoli 2 % ustvarjenih prihodkov. Spremenljivi stroški so na ravni 66 % prihodkov. Pokritje na mesec doseže približno 4400 €, pri čemer reja kokoši prispeva nad 90 %. Pokritje na uro učinkovito vložene delo se vrti okoli 19 €.

Iz vseh kazalnikov izhaja, da je na tej kmetiji perutninarski del veliko pomembnejši od govedoreje. Zato se mu tudi v prihodnje kaže veliko bolj posvetiti in prilagajati rejo novjšim zahtevam.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - NES\_200T\_ZC\_0000\_00\_N0**

Majhna kmetija s komercialno farmsko rejo kokoši nesnic in poljedelstvom na njivskem območju. Po organizacijski obliki funkcionira kot podjetje. Redi zelo veliko jato kokoši, na njivah pa prideluje tržne poljščine. Jajca prodajajo preko zbirnega centra. Obdelovalne površine so izven OMD območja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Prيرهja konzumnih jajc	200.000	št.	288	št. jajc
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen tržni	2,50	ha	5.500	kg/ha
Koruza za zrnje	4,00	ha	9.000	kg/ha
Pšenica	3,50	ha	6.000	kg/ha
Ajda	0,50	ha	1.000	kg/ha
Naknadni posevki	0,40	ha		
Ozelenitve	0,80	ha		



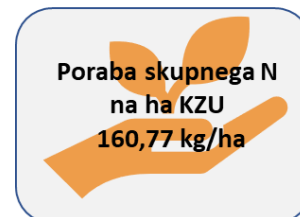
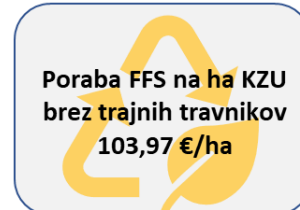
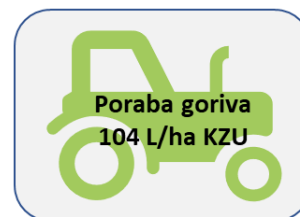
Prodaja močne krme	
Koruza	36,00 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	263	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.698	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	758	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	4.856.747	(EUR)	485.675 (EUR/ha)
Tržni prihodki	4.853.029	(EUR)	485.303 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	3.719	(EUR)	372 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	4.239.980	(EUR)	423.998 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	616.768	(EUR)	61.677 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	253,81	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	421.722	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	53.555	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	2.252.529	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,46	kg ekv CO2/EUR
Poraba goriva na ha KZU	104	l/ha
Obtežba z živino	80,00	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	161	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	80	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	99	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	410	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	104	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	104	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	60	%



Na kmetiji imajo baterijsko rejo jate 200 tisoč kokoši nesnic. Kmetija obdeluje le 10 ha njiv. Na njih pridelujejo koruzo, pšenico in ječmen. Sejejo tudi ajdo. Ves pridelek poljščin prodajo neposredno ob žetvi.

Kokoši nesnice krmijo s popolno krmno mešanico NSK, ki jo kupujejo v velikih količinah, tako da pridobijo občuten količinski rabat.

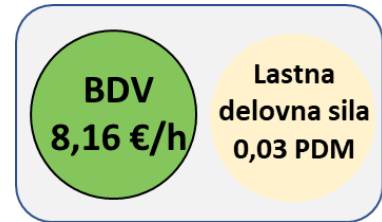
Na tej kmetiji ne gre brez zaposlenih, saj je navkljub precej avtomatiziranim postopkom pri prireji in pripravi jajc za prodajo potrebno zagotoviti delo v skupnem obsegu 11-12 PDM.

Kmetija letno ustvari prihodke na ravni 4,5 do 5 milijonov €, pri čemer je delež poljedelstva zanemarljiv, podobno velja tudi za proračunska plačila na površino. Spremenljivi stroški so na ravni 85-90 % prihodkov (v kar so všteti stroški zaposlenih). Vseeno so ekonomski rezultati izjemni, pokritje na mesec doseže dobrih 51 tisoč. Pokritje na uro učinkovito vloženega dela lastnika, ki prispeva 1 PDM vložka dela, pa dosega neverjetnih 250 €.

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - NES\_0020\_SS\_0000\_00\_00**

Več ali manj samooskrbna reja kokoši nesnic na kmetiji brez kakršnekoli druge proizvodnje. Na kmetiji imajo le jato 20 kokoši, za katero krmo kupujejo, saj sami nimajo obdelovalnih površin. Del jajc porabijo sami, ostale prodajo na domu porabnikom iz lokalnega okolja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Prيرهja konzumnih jajc	20 št.	288 št. jajc
Travniki nasad jablan	0,15 ha	15.000 kg/ha



Proračunska plačila razčlenjeno	
Vračilo trošarine	0 (EUR)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	0 (EUR)
OMD	30 (EUR)
PVP - živinoreja	0 (EUR)
PVP - rastlinska	0 (EUR)

Ekonomski kazalniki	
Prihodki	948 (EUR)
Tržni prihodki	918 (EUR)
Proračunski dodatki	30 (EUR)
Spremenljivi stroški	527 (EUR)
Bruto dodana vrednost	420 (EUR)
Bruto dodana vrednost na uro	8,16 (EUR/h)
<b>Kazalci na PDM</b>	
Prihodki na PDM	33.127 (EUR/PDM)
Bruto dodana vrednost na PDM	14.694 (EUR/PDM)

Okoljski kazalniki	
Emisije TGP iz živinoreje	225 kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,25 kg ekv CO2/EUR

Reja nima pravega ekonomskega motiva, saj je premajhnega obsega, zato je tudi nesmiselno komentirati ekonomske kazalnike. Srečamo pa takšne in tudi manjše jate kokoši na precejšnjem številu kmetijskih gospodarstev, čeprav se njihova pogostnost precej hitro zmanjšuje.



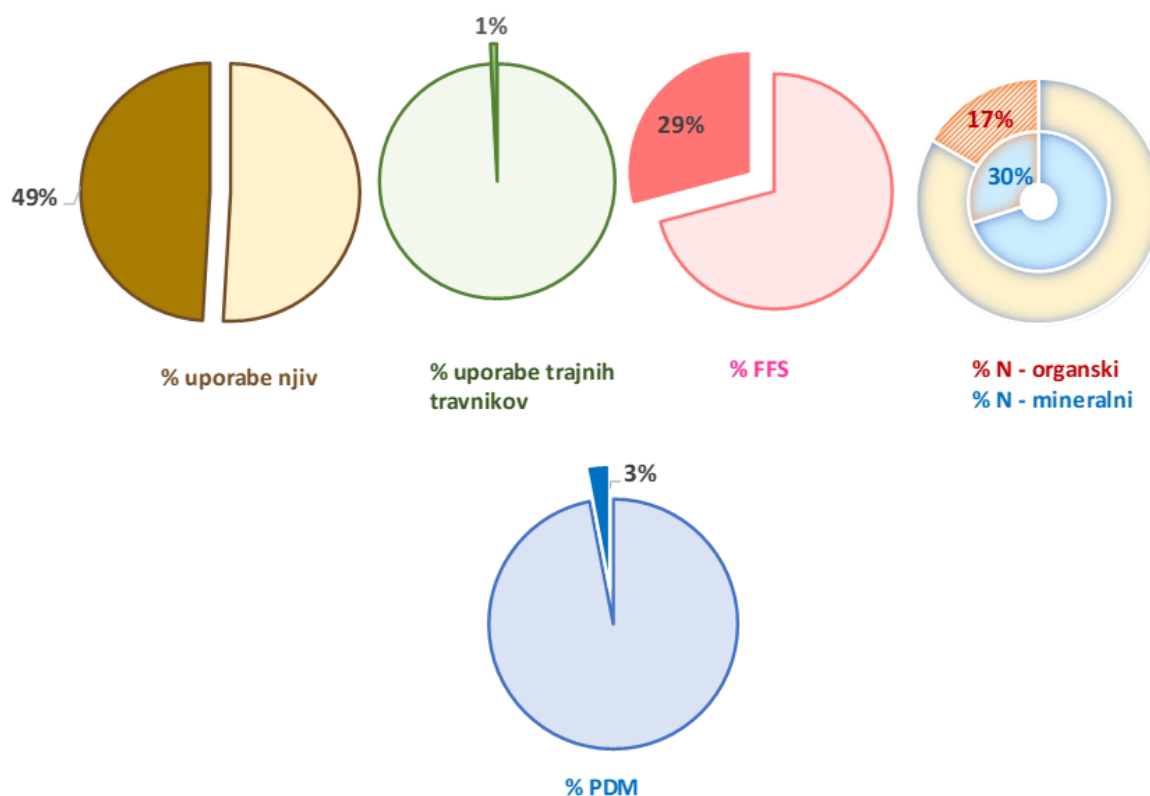




## TIPIČNA KMETIJSKA GOSPODARSTVA – POLJEDELSTVO



Povzetek na ravni agregata za sektor poljedelstva



Slika 9: Poraba izbranih proizvodnih virov na ravni sektorja poljedelstvo (POL)

Preglednica 20: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor poljedelstva (POL)

	Bruto dodana vrednost (EUR)	Bruto dodana vrednost na PDM (EUR)	Bruto dodana vrednost na uro (EUR/h)
Minimum	2.240	28.372	15,8
Povprečje	9.540	43.343	24,1
Maksimum	286.937	70.849	39,4

Indicator	Value
% skupnega prihodka na agregatni ravni	9,4%
% KMG v agregatu	6%

Poljedelstvo je seveda pomembnejše v deležu od celotne vrednosti kmetijske proizvodnje od prikazanih 10 %, ki se nanaša le na prispevek tistih KMG, katerim poljedelska pridelava predstavlja prevladujočo dejavnost. Takšnih KMG je v Sloveniji le okoli 6 % vseh KMG, med njimi pa so tudi največja kmetijska podjetja z nekaj tisoč ha njivskih površin. Vseeno po številu tudi v tem sektorju prevladujejo razmeroma majhne kmetije, ki jim tržna pridelava poljščin na površinah, večinoma manjših od 50 ha, predstavlja le dopolnilni vir dohodka.

Precejšen del poljedelske pridelave sicer prispevajo KMG, ki smo jih uvrstili med govedorejska (prireja mleka ali pitanje) in prašičerejska KMG ali pa mešana KMG, če ta razpolagajo tudi z njivskimi površinami. Pri poljedelskih kmetijah je večina ali ves pridelek namenjen prodaji na trgu, na ostalih KMG pa se ves ali pretežen del znotraj KMG porabi za krmo živali.

Za poljedelsko pridelavo je značilen zelo skokovit tehnični napredek, ki je pripeljal do visoke produktivnosti dela oz. nizkih vložkov dela na enoto površine. Temu manjša KMG težko sledijo, posebno če gospodarijo z manjšimi kompleksi površin. Vseeno pa morajo pri cenah pridelkov konkurirati najbolje organiziranim večjim enotam. Efektivni vložki dela na manjših KMG redko presegajo 0,3 PDM, razen če so v kolobar vključene tudi delovno nekoliko zahtevnejše kulture (krompir, buče, sladkorna pesa). Upošteva te razloge je razumljivo, da doseženi ekonomski rezultati ne omogočajo preživetja samo iz kmetijske dejavnosti. Po drugi strani pa so BDV na uro vloženega dela ugodne, praviloma nad 20 €/h, na nekoliko večjih KMG in tistih, ki vanj vključujejo tudi tržno bolj zanimive kulture, pa praviloma nad 30 €/h.

Poljedelska KMG praviloma sodijo med tista KMG, ki so v zadnjem obdobju deležna najvišjih skupnih proračunskih plačil na enoto površine. To izhaja deloma iz višje plačilne pravice za njivske površine in proizvodno vezanega plačila za strna žita, deloma pa iz množičnega vključevanja v dodatne ukrepe (KOPOP), saj nimajo težav z obtežbo (v nasprotju z bolj intenzivnimi KMG z živinorejo), kolobar pa lahko prilagodijo zahtevam posameznih ukrepov (ker niso pod pritiskom zagotovitve določene krme za svoje živali). Osnovna plačila se bodo v prihodnje za njivske površine znižala, proizvodno vezane podpore za strna žita pa predvidoma ne bo več. Zato ni nikakršno presenečenje, da lahko pričakujemo precej močan upad proračunskih plačil (večinoma za 40–45 %) in skoraj enako močan (torej zares drastičen) upad BDV ob znižanju prihodkov za okoli 10 %.

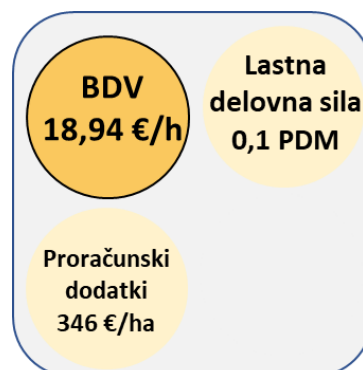
Če bi verjeli takšnim napovedim, potem bi lahko pričakovali hitro zapiranje teh KMG. Kot smo omenili že pri prašičereji, pa to izhaja iz dejstva, da so bili dosednji ukrepi kmetijske politike tako v 1. kot v 2. stebru razmeroma radodarni predvsem do poljedelstva. Osnovno plačilo se bo tem KMG zmanjšalo, a če bi vkalkulirali tudi prostovoljne ukrepe (SOPO in KOPOP), bi bili pričakovani učinki precej bolj zmerni, marsikatero KMG pa se bo spremembam gotovo uspelo prilagoditi na način, ki utegne pripeljati do ohranitve ali celo dviga dosedanje ravni proračunskih plačil.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL\_0004\_ZK\_4500\_Vz\_Nt

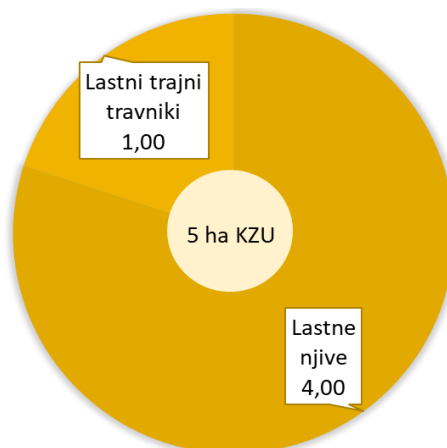
Majhna poljedelska kmetija na pretežno njijskem območju. Kmetija prideluje poljščine, na travniku tudi nekaj sena. Vse pridelke proda. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen tržni	1,00 ha	4.250 kg/ha
Koruza za zrnje	0,98 ha	8.000 kg/ha
Pšenica	1,60 ha	4.500 kg/ha
Pridelava buč	0,40 ha	800 kg/ha
Krompir	0,02 ha	25.000 kg/ha
Ajda	0,20 ha	1.000 kg/ha
Naknadni posevki	0,19 ha	
Ozelenitve	0,28 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Dvokosni travnik, seno-bale	1,00 ha	5.930 kg/ha



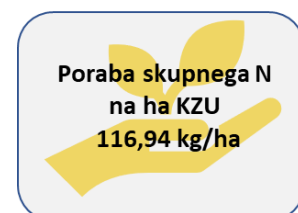
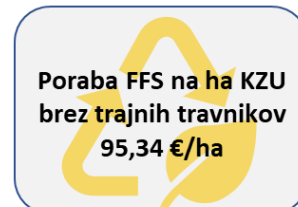
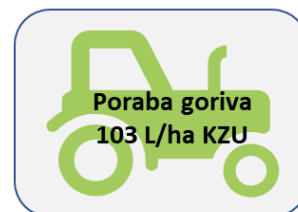
Prodaja močne krme	
Koruza	7,84 t
Seno	5,93 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	136	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	253	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.263	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	329	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	6.891	(EUR)	1.378 (EUR/ha)
Tržni prihodki	5.163	(EUR)	1.033 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	1.728	(EUR)	346 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	4.651	(EUR)	930 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	2.240	(EUR)	448 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	18,94	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	104.880	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	34.093	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	103	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	117	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	67	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	99	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	309	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	76	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	95	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	65	%
Delež trajnega travinja v KZU	20	%



Na kmetiji obdelujejo 4 ha njiv in 1 ha travnika. Na njivah pridelujejo koruzo, ječmen in pšenico, buče, krompir in kot naknadni posevek ajdo. Travnik kosijo dvakrat in pridelek posušijo, mrvo zbalirajo in prodajo.

Delovna obremenitev je zelo majhna in ne dosega niti 0,1 PDM.

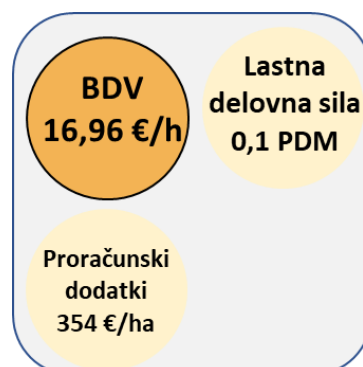
Kmetija letno ustvari okoli 7 tisoč € prihodkov. Četrtno prihodkov predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so zelo visoki in dosega slabih 70 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so pri tako majhnem obsegu pridelave skromni, kar je povsem logično. Doseženo pokritje na mesec znaša dobrih 180 €, na uro učinkovito vložene delo pa slabih 19 €.

Na tako majhnih površinah s tržno pridelavo poljščin seveda ni mogoče doseči ekonomskih kazalnikov, ki bi predstavljali pomemben prispevek dohodka družinskih članov. Če kmetija nima vse potrebne mehanizacije, verjetno tudi večino strojnih storitev najame, kar pomeni, da je njihova delovna obremenitev še nižja. Pokritje na enoto vložene delo je precej visoko, zato lahko pričakujemo, da bo precejšen del kmetij tega velikostnega razreda vztrajal pri gospodarjenju. Zagotovo pa takšna kmetija v poljedelstvu nima razvojne perspektive. Ta potencial obstaja kvečjemu v zelenjadarstvu.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL\_0008\_ZK\_5000\_Vz\_Nt

Majhna poljedelska kmetija na pretežno njevskem območju. Kmetija prideluje poljščine, na travniku tudi nekaj sena. Vse pridelke proda. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen tržni	1,89 ha	4.500 kg/ha
Koruza za zrnje	3,15 ha	9.000 kg/ha
Pšenica	3,60 ha	5.000 kg/ha
Soja	0,36 ha	3.500 kg/ha
Ajda	0,38 ha	1.000 kg/ha
Naknadni posevki	0,45 ha	
Ozelenitve	0,70 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Dvokosni travnik, seno-bale	1,00 ha	5.930 kg/ha



Prodaja močne krme		
Koruza	28,35 t	
Seno	5,93 t	

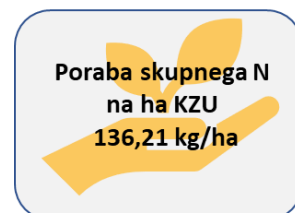
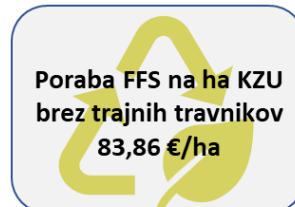
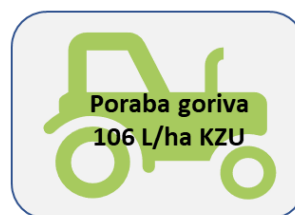
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	272 (EUR)	
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	258 (EUR/ha)	
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.576 (EUR)	
OMD	0 (EUR)	
PVP - živinoreja	0 (EUR)	
PVP - rastlinska	694 (EUR)	



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	13.905 (EUR)		1.391 (EUR/ha)
Tržni prihodki	10.363 (EUR)		1.036 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	3.542 (EUR)		354 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	10.266 (EUR)		1.027 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	3.639 (EUR)		364 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	16,96 (EUR/h)		
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	116.645 (EUR/PDM)		
Bruto dodana vrednost na PDM	30.526 (EUR/PDM)		



Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	106	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	136	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	70	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	90	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	325	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	75	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	84	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	61	%
Delež trajnega travinja v KZU	10	%



Na kmetiji obdelujejo 9 ha njiv in 1 ha travnika. Na njivah pridelujejo koruzo, sojo, ječmen in pšenico ter kot naknadni posevek ajdo. Travniki kosijo dvakrat in pridelek posušijo, mrvo zbalirajo in prodajo.

Delovna obremenitev je zelo majhna in je le nekoliko višja od 0,1 PDM.

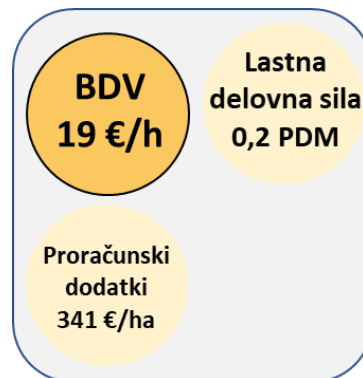
Kmetija letno ustvari okoli 14 tisoč € prihodkov. Dobro četrtno prihodkov predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so zelo visoki in so na ravni dobrih 70 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so pri tako majhnem obsegu pridelave skromni. Doseženo pokritje na mesec znaša dobrih 300 €, na uro učinkovito vložena dela pa 17 €.

Na tako majhnih površinah s tržno pridelavo poljščin seveda ni mogoče doseči ekonomskih kazalnikov, ki bi predstavljali pomemben prispevek dohodka družinskih članov. Če kmetija nima vse potrebne mehanizacije, verjetno tudi večino strojnih storitev najame, kar pomeni, da je njihova delovna obremenitev še nižja. Pokritje na enoto vložena dela je precej visoko, zato lahko pričakujemo, da bo precejšen del kmetij tega velikostnega razreda vztrajal pri gospodarjenju. Zagotovo pa takšna kmetija v poljedelstvu nima razvojne perspektive. Ta potencial obstaja v delovno bistveno bolj intenzivnih panogah (zelenjadarstvo, reja plemenskih svinj ipd.).

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL\_0015\_ZK\_6000\_Vz\_Nt

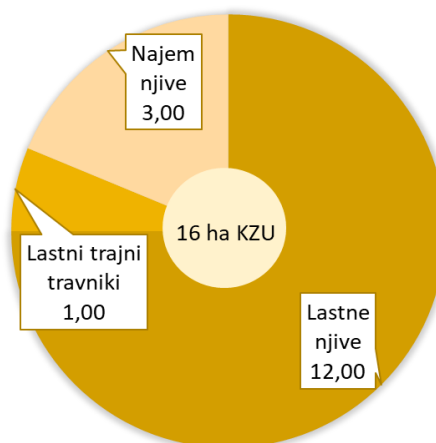
Srednje velika poljedelska kmetija na pretežno njivskem območju, za pridelavo poljščin pa realno še vedno majhna kmetija. Kmetija prideluje poljščine, na travniku tudi nekaj sena. Vse pridelke proda. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen tržni	3,00 ha	5.500 kg/ha
Koruza za zrnje	5,25 ha	9.500 kg/ha
Praha	0,75 ha	0 kg/ha
Pšenica	3,75 ha	6.000 kg/ha
Pridelava buč	2,25 ha	900 kg/ha
Ajda	0,60 ha	1.000 kg/ha
Naknadni posevki	0,41 ha	
Ozelenitve	3,00 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Dvokosni travnik, seno-bale	1,00 ha	5.930 kg/ha



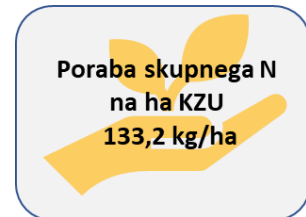
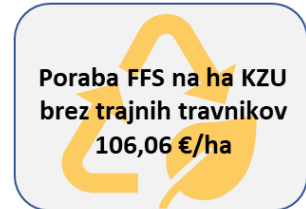
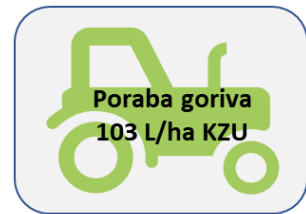
Prodaja močne krme		
Koruza	49,88 t	
Seno	5,93 t	

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	411 (EUR)	
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	262 (EUR/ha)	
Skupaj proizvodno nevezana plačila	4.194 (EUR)	
OMD	0 (EUR)	
PVP - živinoreja	0 (EUR)	
PVP - rastlinska	853 (EUR)	



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	24.318 (EUR)	1.520 (EUR/ha)	
Tržni prihodki	18.859 (EUR)	1.179 (EUR/ha)	
Proračunski dodatki	5.458 (EUR)	341 (EUR/ha)	
Spremenljivi stroški	17.955 (EUR)	1.122 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost	6.362 (EUR)	398 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost na uro	19,00 (EUR/h)		
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	130.736 (EUR/PDM)		
Bruto dodana vrednost na PDM	34.206 (EUR/PDM)		

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	103	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	133	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	82	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	94	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	382	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	99	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	106	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	45	%
Delež trajnega travinja v KZU	6	%



Na kmetiji obdelujejo 15 ha njiv in 1 ha travnika. Na njivah pridelujejo koruzo, ječmen, pšenico in v precejšnjem obsegu tudi buče ter kot naknadni posevek ajdo. Travnik kosijo dvakrat in pridelek posušijo, mrvo zbalirajo in prodajo.

Delovna obremenitev je majhna in znaša nekaj manj kot 0,2 PDM.

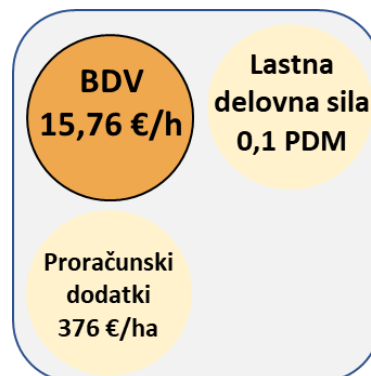
Kmetija letno ustvari okoli 24 tisoč € prihodkov. Slabo četrtno prihodkov predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so zelo visoki in se gibljejo okoli 70 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so razmeroma skromni, a le, če jih presojamo v absolutnih vrednostih. Doseženo pokritje na mesec znaša približno 530 €, na uro učinkovito vložene delo pa 19 €.

Tudi ta velikost poljedelske pridelave lahko prispeva le dopolnilni vir dohodka. Vsekakor jo je mogoče izvajati ob redni zaposlitvi izven kmetijstva. Pokritje na enoto vložene delo je visoko, z vključitvijo v KOPOP operacije na področju poljedelstva ga lahko še precej izboljšamo. Zato lahko pričakujemo, da bo velik del kmetij tega velikostnega razreda vztrajal pri gospodarjenju. Zagotovo pa takšna kmetija v poljedelstvu nima razvojne perspektive. Ta potencial obstaja v delovno bistveno bolj intenzivnih panogah (zelenjadarstvo, prašičereja).

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL\_0015\_ZK\_5500\_Go\_NO

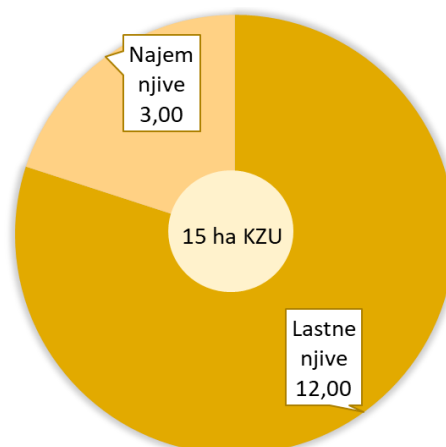
Srednje velika poljedelska kmetija na njivskem območju, za pridelavo poljščin pa realno gledano majhna kmetija. Kmetija prideluje poljščine in vse pridelke proda. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v osrednjem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen tržni	4,50 ha	5.500 kg/ha
Koruza za zrnje	3,68 ha	9.500 kg/ha
Praha	0,75 ha	0 kg/ha
Pšenica	5,25 ha	5.500 kg/ha
Soja	0,75 ha	3.500 kg/ha
Krompir	0,08 ha	30.000 kg/ha
Ajda	0,90 ha	1.000 kg/ha
Naknadni posevki	0,56 ha	
Ozelenitve	1,80 ha	



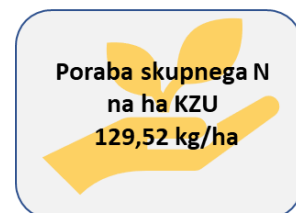
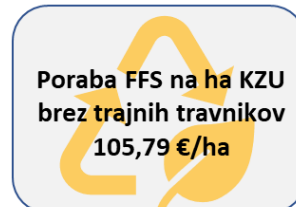
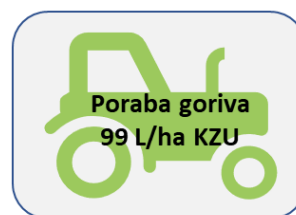
Prodaja močne krme	
Koruza	34,91 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	361	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	4.047	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	1.232	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	20.209	(EUR)	1.347 (EUR/ha)
Tržni prihodki	14.569	(EUR)	971 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.640	(EUR)	376 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	15.991	(EUR)	1.066 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	4.218	(EUR)	281 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	15,76	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	135.939	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	28.372	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	99	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	130	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	65	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	68	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	340	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	106	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	106	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	65	%



Na kmetiji obdelujejo 15 ha njiv. Na njih pridelujejo koruzo, ječmen, pšenico, sojo in krompir ter kot naknadni posevek ajdo.

Delovna obremenitev je majhna in znaša nekaj manj kot 0,1 PDM.

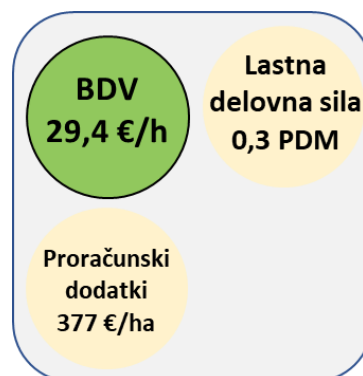
Kmetija letno ustvari 20 tisoč € prihodkov. Dobro četrtno prihodkov predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so zelo visoki in se na ravni 80 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so razmeroma skromni, a le, če jih presojava v absolutnih vrednostih. Doseženo pokritje na mesec znaša dobrih 350 €, na uro učinkovito vložena dela pa preseže 15 €.

Ta velikost poljedelske pridelave seveda lahko prispeva le dopolnilni vir dohodka. Vsekakor jo je mogoče izvajati tudi ob redni zaposlitvi izven kmetijstva. Pokritje na enoto vložena dela je visoko, z vključitvijo v KOPOP operacije na področju poljedelstva ga lahko še precej izboljšamo. Zato velik del kmetij tega velikostnega razreda vztraja pri gospodarjenju. Takšna kmetija v poljedelstvu seveda nima razvojne perspektive. Ta potencial obstaja v delovno bistveno bolj intenzivnih panogah (zelenjadarstvo, prašičereja, prireja mleka), kar pa običajno ni prioriteta teh kmetijskih gospodarstev.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL\_0015\_Kr\_5500\_Go\_N0

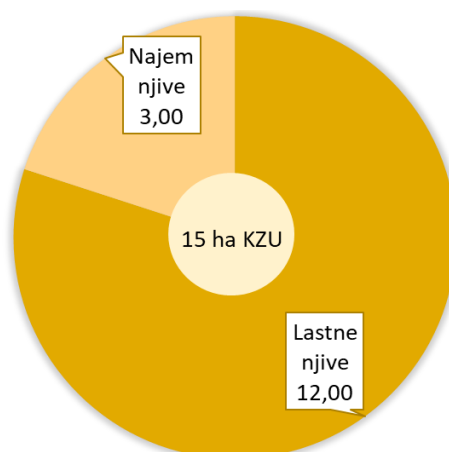
Srednje velika poljedelska kmetija na njivskem območju, za pridelavo poljščin pa realno gledano majhna kmetija. Kmetija prideluje poljščine in vse pridelke proda. Značilnost te kmetije je precej krompirja v kolobarju. Kmetijske površine obdeluje izven OMD območja v osrednjem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen tržni	4,50 ha	5.500 kg/ha
Koruza za zrnje	1,28 ha	9.500 kg/ha
Praha	0,75 ha	0 kg/ha
Pšenica	5,25 ha	5.500 kg/ha
Soja	0,75 ha	3.500 kg/ha
Krompir	2,48 ha	40.000 kg/ha
Ajda	0,90 ha	1.000 kg/ha
Naknadni posevki	0,56 ha	
Ozelenitve	1,80 ha	



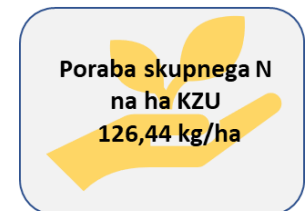
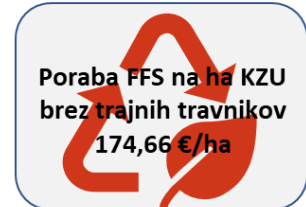
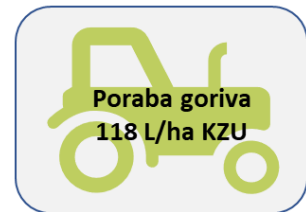
Prodaja močne krme	
Koruza	12,11 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	380	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	4.047	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	1.232	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	41.697	(EUR)	2.780 (EUR/ha)
Tržni prihodki	36.037	(EUR)	2.402 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.659	(EUR)	377 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	24.526	(EUR)	1.635 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	17.171	(EUR)	1.145 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	29,40	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	128.505	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	52.919	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	118	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	126	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	66	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	98	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	411	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	175	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	175	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	65	%



Na kmetiji obdelujejo 15 ha njiv. Na njih pridelujejo koruzo, ječmen, pšenico, sojo in precej krompirja. Kot naknadni posevek precej pogosto sejejo ajdo.

Delovna obremenitev je majhna, a vseeno dvakrat tolikšna kot na predhodni kmetiji in znaša nekaj več kot 0,3 PDM.

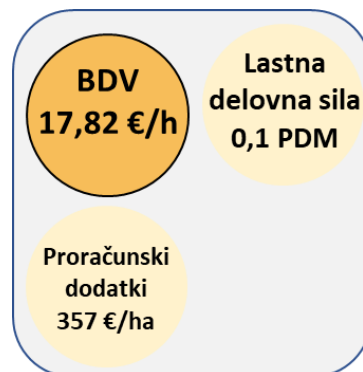
Kmetija letno ustvari 40–45 tisoč € prihodkov, to je okoli 20 tisoč € več kot v primeru, da krompir prideluje le zase. Proračunska plačila se zaradi prilagoditve kolobarja ne spremenijo, zato njihov delež v skupnih prihodkih upade na šestino. Spremenljivi stroški v absolutni vrednosti narastejo, v razmerju do prihodkov pa upadejo na 60 %. Ekonomski kazalniki se pričakovano močno izboljšajo. Doseženo pokritje na mesec preseže 1.400 €, tudi na uro učinkovito vložene delo se izboljša in preseže 29 €.

Tudi taka struktura poljedelske pridelave na 15 ha njivskih površin lahko prispeva le dopolnilni vir dohodka, ki pa ni tako skromen. Še vedno jo je mogoče izvajati tudi ob redni zaposlitvi izven kmetijstva. Pokritje na enoto vložene delo je visoko, z vključitvijo v KOPOP operacije na področju poljedelstva pa ga lahko še precej izboljšamo.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL\_0015\_ZK\_6000\_Vz\_N0

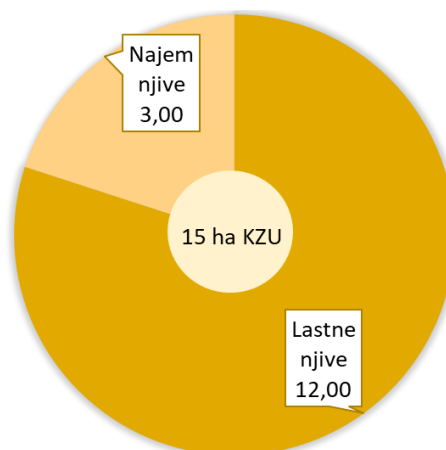
Srednje velika poljedelska kmetija na njivskem območju, za pridelavo poljščin pa realno še vedno majhna kmetija. Kmetija prideluje poljščine in vse pridelke proda. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen tržni	3,00 ha	5.500 kg/ha
Koruza za zrnje	3,75 ha	9.500 kg/ha
Praha	0,75 ha	0 kg/ha
Pšenica	4,50 ha	6.000 kg/ha
Soja	0,75 ha	3.500 kg/ha
Oljna ogrščica	2,25 ha	3.000 kg/ha
Ajda	0,60 ha	1.000 kg/ha
Naknadni posevki	0,86 ha	
Ozelenitve	2,70 ha	



Prodaja močne krme	
Koruza	35,63 t

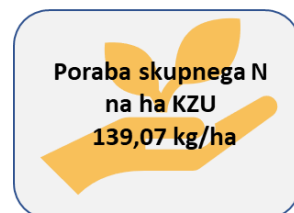
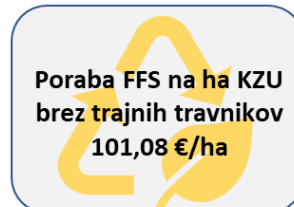
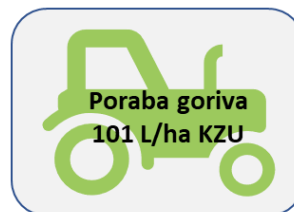
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	363	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	4.047	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	948	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	19.999	(EUR)	1.333 (EUR/ha)
Tržni prihodki	14.642	(EUR)	976 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.357	(EUR)	357 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	15.452	(EUR)	1.030 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	4.548	(EUR)	303 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	17,82	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	141.078	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	32.079	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	101	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	139	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	66	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	85	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	349	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	101	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	101	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	65	%



Na kmetiji obdelujejo 15 ha njiv. Na njih pridelujejo koruzo, ječmen, pšenico, sojo in oljno ogrščico ter kot naknadni posevek ajdo.

Delovna obremenitev je majhna in znaša nekaj manj kot 0,1 PDM.

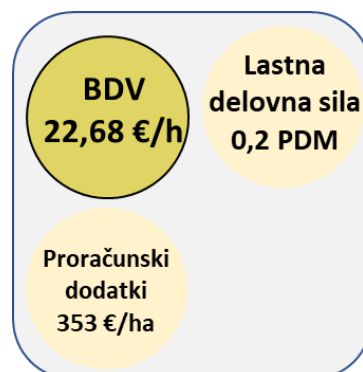
Kmetija letno ustvari 20 tisoč € prihodkov, od katerih skoraj 27 % predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so zelo visoki in presegajo 75 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so skromni, posebno če jih presojava v absolutnih vrednostih. Doseženo pokritje na mesec znaša dobrih 370 €, na uro učinkovito vložene delo pa se približa 18 €.

Takšen obseg poljedelske pridelave je mogoče izvajati ob redni zaposlitvi izven kmetijstva in lahko prispeva le dopolnilni vir dohodka. Pokritje na enoto vložene delo je privlačno, z vključitvijo v KOPOP operacije na področju poljedelstva ga lahko še precej izboljšamo. Zato ne preseneča, da velik del kmetij tega velikostnega razreda vztraja pri gospodarjenju na kmetijah, če se pokaže priložnost, pa najamejo dodatne površine. Vseeno pa takšna kmetija v poljedelstvu nima razvojne perspektive. Potencial za to obstaja v delovno bistveno bolj intenzivnih panogah (zelenjadarstvo, prašičereja).

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL\_0025\_ZK\_6000\_Vz\_N0

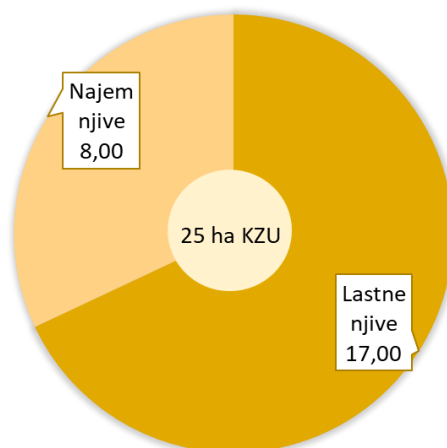
Srednje velika poljedelska kmetija na njivskem območju. Kmetija prideluje poljščine in vse pridelke proda. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen tržni	5,00 ha	5.500 kg/ha
Koruzna za zrnje	10,00 ha	10.500 kg/ha
Praha	1,25 ha	0 kg/ha
Pšenica	7,50 ha	6.000 kg/ha
Soja	1,25 ha	3.500 kg/ha
Ajda	1,00 ha	1.000 kg/ha
Naknadni posevki	0,87 ha	
Ozelenitve	6,19 ha	



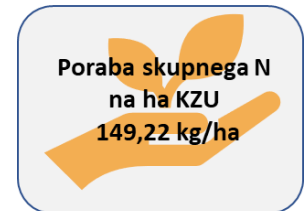
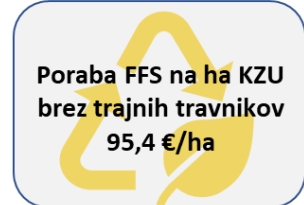
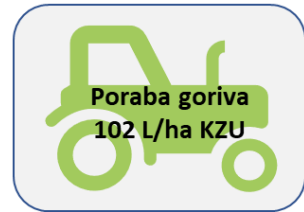
Prodaja močne krme	
Koruzna	105,00 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	498	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	6.744	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	1.580	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	35.707	(EUR)	1.428 (EUR/ha)
Tržni prihodki	26.885	(EUR)	1.075 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	8.822	(EUR)	353 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	28.238	(EUR)	1.130 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	7.468	(EUR)	299 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	22,68	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	195.197	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	40.827	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	102	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	149	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	76	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	69	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	340	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	95	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	95	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	50	%



Na kmetiji obdelujejo 25 ha njiv. Na njih pridelujejo koruzo, sojo, pšenico in ječmen ter kot naknadni posevek ajdo.

Delovna obremenitev je le nekoliko večja kot na kmetiji z 10 ha manj njiv in znaša 0,2 PDM.

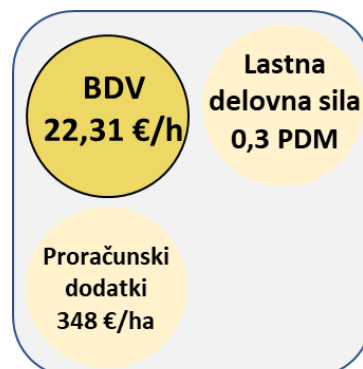
Kmetija letno ustvari dobrih 35 tisoč € prihodkov, od katerih slabih 25 % predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so zelo visoki in dosegajo skoraj 80 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so skromni, saj doseženo pokritje na mesec znaša dobrih 600 €. Na uro učinkovito vložena dela pa je rezultat zelo dober, saj preseže 22 €.

Pokritje na enoto vložena dela je torej zelo privlačno, z vključitvijo v KOPOP operacije na področju poljedelstva pa ga lahko še občutno izboljšamo. Zato ne preseneča, da velik del kmetij tega velikostnega razreda vztraja pri gospodarjenju na kmetijah in izkoristijo ponujeno možnost za najem dodatnih površin. Večina teh kmetij pa ne išče priložnosti v delovno bistveno bolj intenzivnih panogah, s čimer bi se jim odprle dodatne možnosti razvoja. Zdi se, da za to ne vidijo potrebe, posebno če imajo drug vir zaposlitve, saj bi to pomenilo spremembo načina življenja, nagrada za vloženo delo pa bi se v večini drugih panog precej zmanjšala.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL\_0040\_ZK\_6200\_Vz\_N0

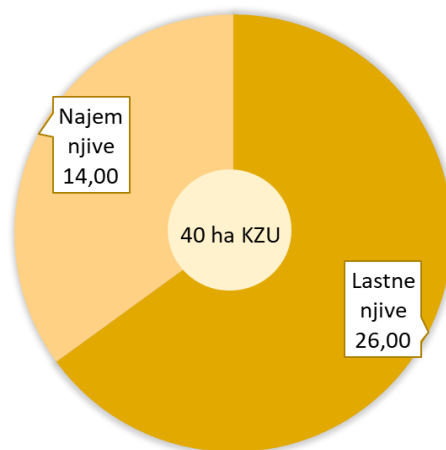
Srednje velika poljedelska kmetija na njivskem območju. Kmetija prideluje poljščine in vse pridelke proda. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen tržni	8,00	ha	5.700	kg/ha
Koruza za zrnje	14,00	ha	10.500	kg/ha
Praha	2,00	ha	0	kg/ha
Pšenica	10,00	ha	6.200	kg/ha
Soja	2,00	ha	3.500	kg/ha
Oljna ogrščica	4,00	ha	3.200	kg/ha
Ajda	1,60	ha	1.000	kg/ha
Naknadni posevki	1,70	ha		
Ozelenitve	11,00	ha		



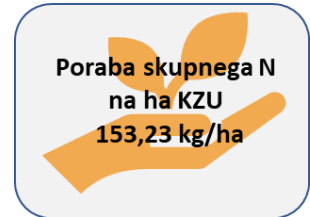
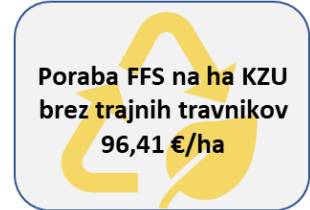
Prodaja močne krme	
Koruza	147,00 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	840	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	10.791	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	2.275	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	57.032	(EUR)	1.426 (EUR/ha)
Tržni prihodki	43.126	(EUR)	1.078 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	13.906	(EUR)	348 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	44.936	(EUR)	1.123 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	12.096	(EUR)	302 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	22,31	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	189.311	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	40.150	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	104	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	153	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	76	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	86	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	364	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	96	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	96	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	55	%



Na kmetiji obdelujejo 40 ha njiv. Na njih pridelujejo koruzo, pšenico, ječmen, sojo in oljno ogrščico ter kot naknadni posevek ajdo.

Delovna obremenitev je še vedno nizka in znaša nekaj manj kot 0,3 PDM.

Kmetija letno ustvari dobrih 57 tisoč € prihodkov, od katerih dobro četrtno predstavljajo proračunska plačila. Zagotovo je kmetija vključena v KOPOP operacije na področju poljedelstva, kar v izračunih ni upoštevano.

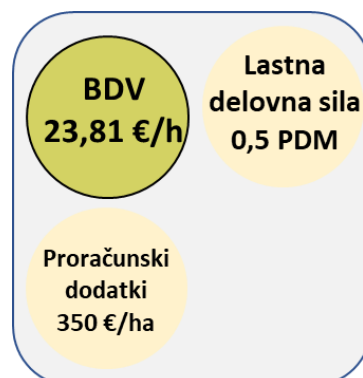
Spremenljivi stroški so zelo visoki in dosegajo skoraj 80 % prihodkov. Ekonomski kazalniki v absolutnih vrednostih niso zelo ugodni, saj doseženo pokritje na mesec znaša tisoč €. Na uro učinkovito vložene delo pa je rezultat zelo dober, saj preseže 22 €.

Pokritje na enoto vložene delo je torej zelo privlačno, z vključitvijo v KOPOP operacije na področju poljedelstva pa ga lahko še občutno izboljšamo. Zato je tudi velik del kmetij tega velikostnega razreda zainteresiran za najem dodatnih površin. Večina teh kmetij pa ne išče priložnosti v delovno bistveno bolj intenzivnih panogah, s čimer bi se jim odprle dodatne možnosti razvoja. Zdi se, da za to ne vidijo potrebe, posebno če imajo drug vir zaposlitve, saj bi to pomenilo spremembo načina življenja, nagrada za vloženo delo pa bi se v večini drugih panog precej zmanjšala.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL\_0070\_ZK\_6500\_Vz\_N0

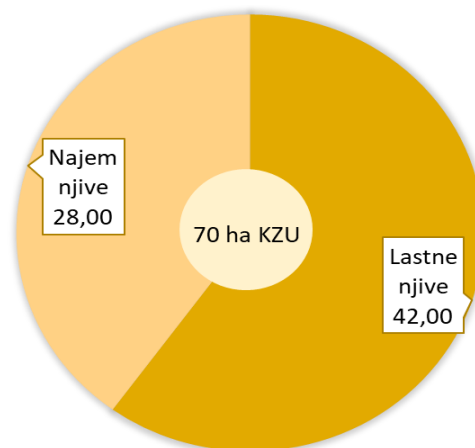
Srednje velika poljedelska kmetija na njivskem območju. Kmetija prideluje poljščine in vse pridelke proda. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen tržni	14,00	ha	6.000	kg/ha
Koruza za zrnje	24,50	ha	11.000	kg/ha
Praha	3,50	ha	0	kg/ha
Pšenica	17,50	ha	6.500	kg/ha
Soja	3,50	ha	3.500	kg/ha
Oljna ogrščica	7,00	ha	3.400	kg/ha
Ajda	2,80	ha	1.000	kg/ha
Naknadni posevki	2,98	ha		
Ozelenitve	22,75	ha		



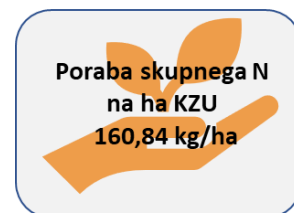
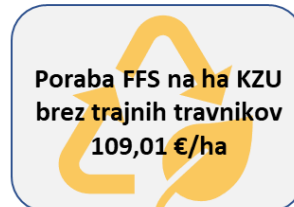
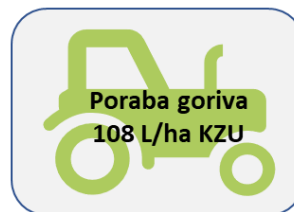
Prodaja močne krme	
Koruza	269,50 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.624	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	18.884	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	3.982	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	103.682	(EUR)	1.481 (EUR/ha)
Tržni prihodki	79.192	(EUR)	1.131 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	24.489	(EUR)	350 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	81.448	(EUR)	1.164 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	22.234	(EUR)	318 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	23,81	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	199.844	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	42.856	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	108	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	161	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	79	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	90	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	400	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	109	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	109	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	55	%



Na kmetiji obdelujejo 70 ha njiv. Na njih pridelujejo koruzo, pšenico, ječmen, sojo in oljno ogrščico ter kot naknadni posevek ajdo.

Delovna obremenitev je nekaj manj kot 0,5 PDM

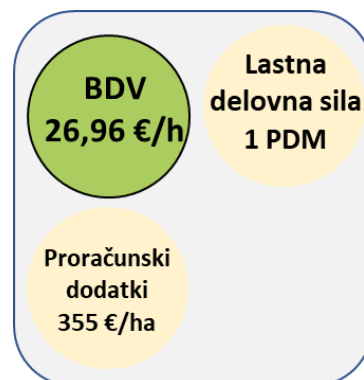
Kmetija letno ustvari prihodke na ravni okoli 103 tisoč €, od katerih slabo četrtno predstavljajo proračunska plačila. Zagotovo je kmetija vključena v KOPOP operacije na področju poljedelstva, kar v izračunih ni upoštevano, s tem pa se proračunska plačila in z njimi prihodki še precej povečajo. Spremenljivi stroški so zelo visoki in dosegajo skoraj 80 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so zelo ugodni. Doseženo pokritje na mesec znaša nekaj več kot 1.800 €. Na uro učinkovito vložena dela pa doseže slabih 24 €.

Iz teh rezultatov je že razvidno, da bi poljedelska kmetija za polno zaposlitev 1 osebe morala gospodariti z najmanj 150 ha njiv. Manjše poljedelske kmetije morajo iskati dodatne vire zaposlitve, lahko tudi kombinacijo poljedelstva in živinoreje. Ta in naslednje kmetije, ki obdelujejo še veliko več njivskih površin, pojasnjujejo tudi velik interes po zakupu državnih zemljišč. Dokler najemnine dosegajo polovico ali celo manj ustvarjenega pokritja, je to zelo racionalno početje. Ker se z operacijami KOPOP lahko pokritje poveča vsaj za 50 %, z nekaterimi predvidenimi dodatnimi ukrepi po letu 2021 pa najbrž še veliko bolj, se zdi hud boj za državna zemljišča neizbežen.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL\_0150\_ZK\_6500\_Vz\_N0

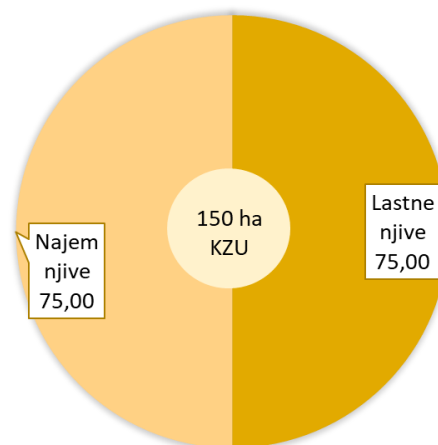
Za slovenske razmere velika poljedelska kmetija na njivskem območju. Kmetija prideluje poljščine in vse pridelke proda. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen tržni	34,50	ha	6.000	kg/ha
Koruzna za zrnje	52,50	ha	11.000	kg/ha
Praha	7,50	ha	0	kg/ha
Pšenica	40,50	ha	6.500	kg/ha
Soja	7,50	ha	3.500	kg/ha
Oljna ogrščica	7,50	ha	3.400	kg/ha
Ajda	6,90	ha	1.000	kg/ha
Naknadni posevki	5,47	ha		
Ozelenitve	50,63	ha		



Prodaja močne krme	
Koruzna	577,50 t

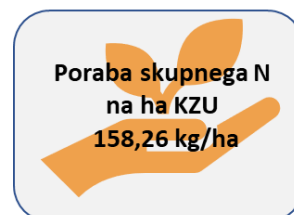
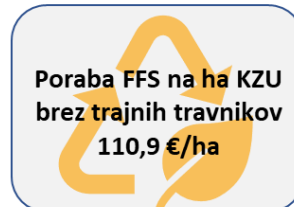
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	3.254	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	40.466	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	9.480	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	222.419	(EUR)	1.483 (EUR/ha)
Tržni prihodki	169.218	(EUR)	1.128 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	53.201	(EUR)	355 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	173.170	(EUR)	1.154 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	49.249	(EUR)	328 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	26,96	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	219.162	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	48.528	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	100	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	158	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	79	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	83	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	398	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	111	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	111	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	55	%



Na kmetiji obdelujejo 150 ha njiv. Na njih pridelujejo koruzo, pšenico, ječmen, sojo in oljno ogrščico ter kot naknadni posevek ajdo.

Delovna obremenitev je nekaj več kot 1 PDM.

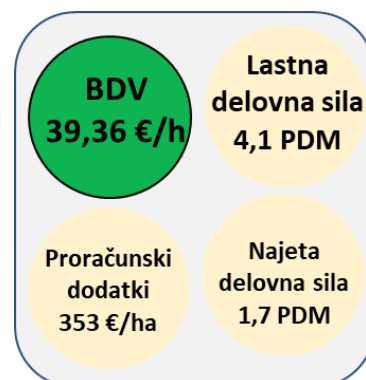
Kmetija letno ustvari prihodke na ravni dobrih 220 tisoč €, od teh slabo četrtino predstavljajo proračunska plačila. Zagotovo je kmetija vključena v KOPOP operacije na področju poljedelstva, kar v izračunih ni upoštevano, s tem pa se proračunska plačila in z njimi prihodki še močno povečajo. Spremenljivi stroški so sicer zelo visoki in dosegajo skoraj 78 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so kljub temu zelo ugodni. Doseženo pokritje na mesec znaša 4 tisoč €. Na uro učinkovito vložene delo pa znaša slabih 27 €.

Z upoštevanjem plačil KOPOP se pokritje dodatno poveča za več kot 50 %.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - POL\_1000\_ZK\_6500\_Vz\_N0

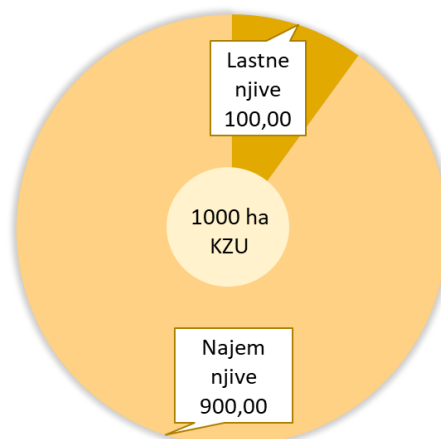
Za slovenske razmere izjemno velika poljedelska kmetija ali srednje veliko kmetijsko podjetje na njivskem območju. Prideluje poljščine in vse pridelke proda. Kmetijske površine večinoma ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen tržni	230,00	ha	6.000	kg/ha
Koruza za zrnje	350,00	ha	11.500	kg/ha
Praha	50,00	ha	0	kg/ha
Pšenica	280,00	ha	6.500	kg/ha
Soja	40,00	ha	3.500	kg/ha
Oljna ogrščica	50,00	ha	3.500	kg/ha
Ajda	46,00	ha	1.000	kg/ha
Naknadni posevki	38,00	ha		
Ozelenitve	330,00	ha		



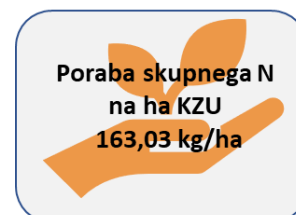
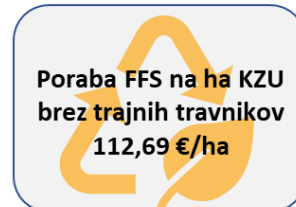
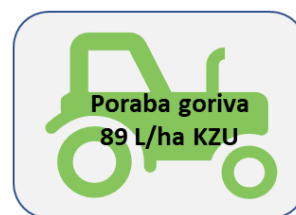
Prodaja močne krme		
Koruza	4.025,00	t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	18.695	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	269.776	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	64.464	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	1.503.815	(EUR)	1.504 (EUR/ha)
Tržni prihodki	1.150.879	(EUR)	1.151 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	352.936	(EUR)	353 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	1.216.877	(EUR)	1.217 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	286.937	(EUR)	287 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	39,36	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	263.212	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	50.222	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	89	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	163	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	81	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	85	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	417	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	113	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	113	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	56	%



Na kmetijskem gospodarstvu obdelujejo 1.000 ha njiv. Na njih pridelujejo koruzo, pšenico, ječmen, sojo in oljno ogrščico ter kot naknadni posevek ajdo.

Delovna obremenitev znaša - precej odvisno od lokacije zemljišč in povprečne velikosti parcel - nekaj manj kot 6 PDM.

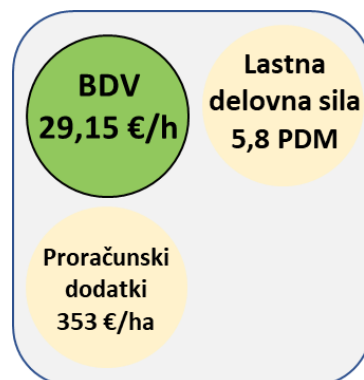
Kmetijsko gospodarstvo letno ustvari prihodke na ravni 1,5 milijona €, od teh 23–24 % predstavljajo proračunska plačila. Kmetija je vključena tudi v KOPOP operacije na področju poljedelstva, kar v izračunih ni upoštevano, s tem pa se proračunska plačila in z njimi prihodki povečajo še za 200–250 tisoč €. Spremenljivi stroški so sicer zelo visoki in presegajo raven tržnih prihodkov (v kar so zajeti tudi bruto stroški dela obeh zaposlenih delavcev), s tehnologijo minimalne obdelave pa se lahko občutno zmanjšajo. Pozitiven rezultat pa torej v celoti temelji na proračunskih plačilih, kar sicer velja za vsa poljedelska in še nekatera druga kmetijska gospodarstva. Ekonomski kazalniki so za kmetijstvo izjemno ugodni. Doseženo pokritje na mesec znaša slabih 23 tisoč € (skupaj s KOPOP 45–50 tisoč €). Na uro učinkovito vložene delo 'domače' delovne sile pa preseže 39 € (skupaj s KOPOP se približa 100 €).

Takšno kmetijsko gospodarstvo zagotovo ne potrebuje nikakršnih dodatnih spodbud za ohranjanje konkurenčnosti. Največje tveganje zanjo je morebitna izguba kmetijskih zemljišč, ki jih ima v zelo velikem deležu v zakupu.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - POF\_1000\_ZK\_6500\_Vz\_N0

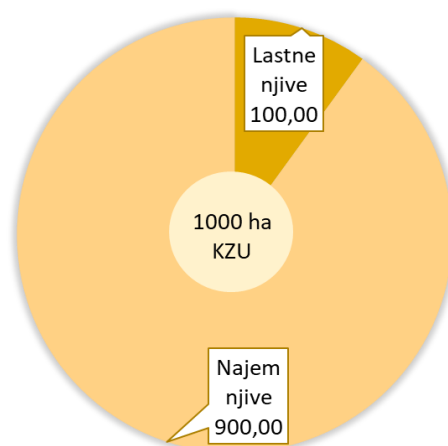
Za slovenske razmere izjemno velika poljedelska kmetija ali srednje veliko kmetijsko podjetje na njivskem območju. Prideluje poljščine in vse pridelke proda. Kmetijske površine večinoma ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen tržni	230,00	ha	6.000	kg/ha
Koruza za zrnje	350,00	ha	11.500	kg/ha
Praha	50,00	ha	0	kg/ha
Pšenica	280,00	ha	6.500	kg/ha
Soja	40,00	ha	3.500	kg/ha
Oljna ogrščica	50,00	ha	3.500	kg/ha
Ajda	46,00	ha	1.000	kg/ha
Naknadni posevki	38,00	ha		
Ozelenitve	330,00	ha		



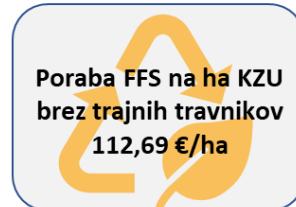
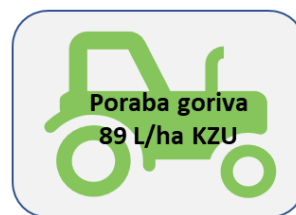
Prodaja močne krme		
Koruza	4.025,00	t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	18.695	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	269.776	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	64.464	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	1.503.815	(EUR)	1.504 (EUR/ha)
Tržni prihodki	1.150.879	(EUR)	1.151 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	352.936	(EUR)	353 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	1.200.411	(EUR)	1.200 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	303.404	(EUR)	303 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	29,15	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	260.044	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	52.466	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	89	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	163	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	81	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	85	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	417	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	113	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	113	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	56	%



Na kmetijskem gospodarstvu obdelujejo 1.000 ha njiv. Na njih pridelujejo koruzo, pšenico, ječmen, sojo in oljno ogrščico ter kot naknadni posevek ajdo.

Delovna obremenitev znaša - precej odvisno od lokacije zemljišč in povprečne velikosti parcel - nekaj manj kot 6 PDM. Če gre za kmetijsko gospodarstvo v sklopu družinske kmetije, ima 2–3 redno zaposleni osebi.

Kmetijsko gospodarstvo letno ustvari prihodke na ravni 1,5 milijona €, od teh 23 % predstavljajo proračunska plačila. Kmetija je vključena tudi v KOPOP operacije na področju poljedelstva, kar v izračunih ni upoštevano, s tem pa se proračunska plačila in z njimi prihodki povečajo še za 200–250 tisoč €. Spremenljivi stroški so sicer zelo visoki in presegajo raven tržnih prihodkov (v kar so zajeti tudi bruto stroški dela obeh zaposlenih delavcev), s tehnologijo minimalne obdelave pa se lahko občutno zmanjšajo. Pozitiven rezultat pa torej v celoti temelji na proračunskih plačilih, kar sicer velja za vsa poljedelska in še nekatera druga kmetijska gospodarstva. Ekonomski kazalniki so za kmetijstvo izjemno ugodni. Doseženo pokritje na mesec znaša 25 tisoč € (skupaj s KOPOP 45–50 tisoč €). Na uro učinkovito vložene delo vse angažirane delovne sile pa doseže 29 € (skupaj s KOPOP se približa 70 €).

Takšno kmetijsko gospodarstvo zagotovo ne potrebuje nikakršnih dodatnih spodbud za ohranjanje konkurenčnosti. Največje tveganje zanjo je morebitna izguba kmetijskih zemljišč, ki jih ima v zelo velikem deležu v zakupu.



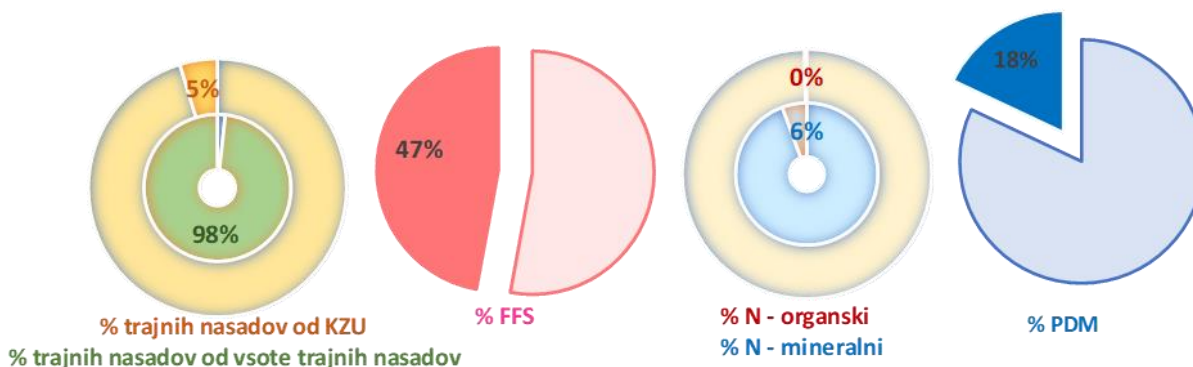


## TIPIČNA KMETIJSKA GOSPODARSTVA - TRAJNI NASADI



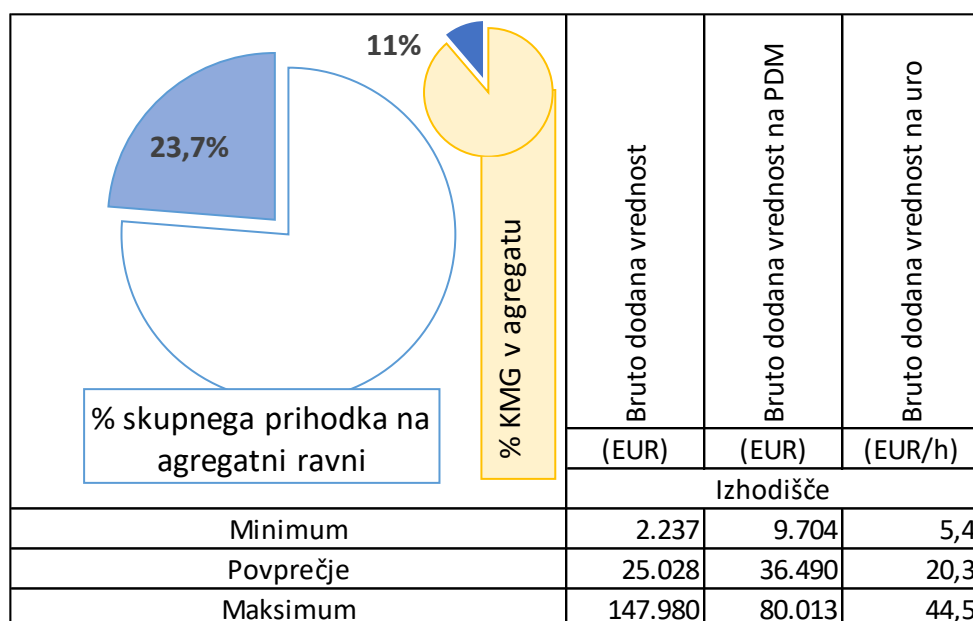


## Povzetek na ravni agregata za sektor trajnih nasadov



Slika 10: Poraba izbranih proizvodnih virov na ravni sektorja trajnih nasadov (SAD, SAV, VIN, OLJ, OLV, HME)

Preglednica 21: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor trajnih nasadov (SAD, SAV, VIN, OLJ, OLV, HME)



Pri trajnih nasadih gre za pridelavo, pri kateri so prihodki mnogo bolj odvisni od tržnih učinkov (vključno z letino) kot od proračunskih plačil oziroma povedano natančneje, proračunska plačila imajo v celotnih prihodkih veliko manjši pomen kot v živinoreji (posebno če je ta ekstenzivna) in poljedelstvu. Slednje večinoma predstavljajo le 2 – 4 % vseh prihodkov, 5 % delež pa presegajo le izjemoma. Razmerje med vrednostjo pridelave in spremenljivimi stroški pa je širše kot v drugih sektorjih kmetijstva, praviloma nad 2:1.

Vsa KMG, na katerih v strukturi prihodkov prevladujejo proizvodi iz trajnih nasadov (takšnih je okoli 11 % KMG), skupaj ustvarijo skoraj četrtino agregatne vrednosti kmetijske proizvodnje.

Ekonomski rezultati v zadnjih letih so najboljši pri pridelavi hmelja, ki glede na EU tipologijo kmetijskih gospodarstev sicer spada v poljedelstvo. To je tudi posledica dejstva, da so bile cene hmelja v analiziranih letih med najvišjimi do zdaj.

Pridelavo sadja v Slovenji pa so v zadnjih letih zaznamovale izrazito spremenljive, ekstremne vremenske razmere, ki so večinoma negativno vplivale na obseg pridelave in s tem tudi na ekonomske



rezultate. Izpad pridelka v enem letu pa ima mnogokrat tudi večletne posledice, saj pogosto pomeni tudi izgubo tržnega deleža, ki ga je v zaostrenih razmerah na evropskem trgu s sadjem (predvsem z jabolki) zelo težko ohraniti. Pri pridelavi jabolk, ki so še vedno najpomembnejša sadna vrsta v Sloveniji (njihov delež v površini intenzivnih sadovnjakov se je v letih 2016–2020 sicer zmanjšal s 60 % na 50 %), in pridelavi breskev so ekonomski rezultati tudi v običajnih letih slabši kot pri pridelavi drugih manj razširjenih sadnih vrst (jagodičje, sredozemske vrste, marelice, češnje) v letih brez večjih vremenskih neprilik. Posebno mesto pri pridelavi sadja imajo lupinarji, ki kljub povečanemu obsegu pridelave (orehi so po obsegu površin druga sadna vrsta v intenzivnih nasadih v Sloveniji) ne predstavljajo pomembnejšega deleža v vrednosti pridelave sadja. Velikostna struktura pridelovalcev sadja je raznolika, imamo nekaj večjih obratov (tudi s površinami nad 100 ha), ki pridelujejo predvsem jabolka, in mnogo manjših sadjarskih kmetij (večina sadjarskih kmetij obdeluje manj kot 5 ha intenzivnih sadovnjakov), kjer je zastopanost sadnih vrst zelo pestra.

Sadjarska panoga se zaradi vse več nepredvidljivih vremenskih razmer (vsakoletne pozebe, neurja s točo) srečuje z mnogimi izzivi, ki vplivajo na povečevanje stroškov pridelave (npr. rast premijskih stopenj za zavarovanje pridelka, potrebe po postavitvi oroševalnih sistemov, mrež proti toči) in povzročajo težave v ponudbi in pri trženju sadja. V zadnjih letih so povprečni ekonomski rezultati v sadjarstvu med slabšimi v rastlinski pridelavi (slabši so po naših ocenah le še v oljkarstvu), BDV na uro vloženega dela je bila v povprečju nekaj več kot 19 EUR na uro. V sadjarstvu kot stroškovno in delovno intenzivni panogi, ki zahteva velike letne vložke blaga in storitev ter dela, brez omembe vrednih proračunskih podpor, ki kot kaže tudi v novem programskem obdobju ne bodo večje, izrazito slabih letin, ki so postale stalnica zadnjih let, vodijo v opustitev pridelave. Med tipičnimi sadjarskimi kmetijami so v zadnjih letih najboljše ekonomske rezultate imele kmetije s pridelavo jagodičja, podpovprečne so bile večje kmetije s pridelavo jabolk (nekoliko pod 20 EUR na h) in manjše sadjarske kmetije s pridelavo orehov in tudi manjše kmetije s pridelavo različnih vrst koščičarjev (približno 15 EUR na h).

Vinogradništvo je pomembna kmetijska panoga, ki neposredno omogoča in razvija tudi ostale gospodarske panoge od industrije do turizma. Pomembno prispeva k poseljenosti in kulturnemu izgledu krajine, zlasti na strmejših območjih, kjer druge kmetijske kulture težje ali pa sploh ne uspevajo. Površine vinogradov zajemajo 3,1 % kmetijskih površin, pri tem pa 36,6 % kmetijskih gospodarstev obdeluje tudi vinograde. Velikostna struktura pridelovalcev v Sloveniji kaže na močno razpršeno pridelavo, saj je kar 85 % pridelovalcev v velikostni skupini do 0,5 ha. Ti pridelovalci pretežno pridelujejo grozdje in vino za lastno porabo in ožji krog prijateljev ter za ohranjanje kulturne krajine. So pa zaradi demografskih kazalcev najbolj rizična skupina za krčitev vinogradov in s tem posredno opuščanje in zaraščanje vinogradniške kulturne krajine. Taka vinogradniška proizvodnja je v veliki meri kombinirana z drugimi dejavnostmi na kmetiji (sadjarstvo, zelenjadarstvo, živinoreja, ...). Vinogradniška proizvodnja dopolnjuje ostalo proizvodnjo na kmetiji v smeri izkoriščenosti kmetijske mehanizacije, delovne sile in kmetijskih površin na nagnjenih terenih. Za tak tip proizvodnje smo izdelali model vinogradniške proizvodnje z velikostjo 0,3 ha vinograda, ki smo ga dodajali modelnim kmetijam z prevladujočo drugo proizvodnjo. Ekonomičnost take vinogradniške proizvodnje je slaba, omogoča pa dodatni dohodek k ostali kmetijski proizvodnji oziroma dodatni dohodek zaposlenim izven kmetijstva.

Na drugi strani srečamo večjo vinogradniško proizvodnjo, ki vsa še vedno ne dosega ekonomske velikosti in je v mnogih primerih kombinirana z drugo kmetijsko proizvodnjo na kmetijah. Modelne kmetije smo razdelili na dva tipa kmetij. Prvi zastopa vinorodno deželo Podravje in Posavje, drugi pa vinorodno deželo Primorsko. Ta dva tipa kmetij imata v ozadju različne modelne kalkulacije. Za prvi tip so značilni nasadi v vertikali, za Primorsko vinorodno deželo pa so razdeljeni na vertikalo in terase.

Modelne kmetije, ki celotno proizvodnjo v vinogradih prodajo v obliki grozdja, dosegajo slabe ekonomske rezultate tudi pri večjih vinogradniških površinah. Bruto dodana vrednost se giblje med 6





in 11 EUR/uro vloženega dela. Ekonomičnost vinogradniške proizvodnje se izboljša s predelavo grozdja v vino, predvsem pa s proizvodnjo vrhunskih vin. Ekonomska uspešnost proizvodnje vina se izboljšuje z velikostjo vinogradniške proizvodnje, vendar je v mnogih primerih bolj pomembna uspešnost prodaje vina in delež prodaje vrhunskih vin. Take kmetije dosegajo boljše ekonomske rezultate. Bruto dodana vrednost na uro dela se giblje med 13 in 38 EUR/uro. Uspešna prodaja vin je v mnogih primerih povezana s prodajo vin preko turistične dejavnosti.

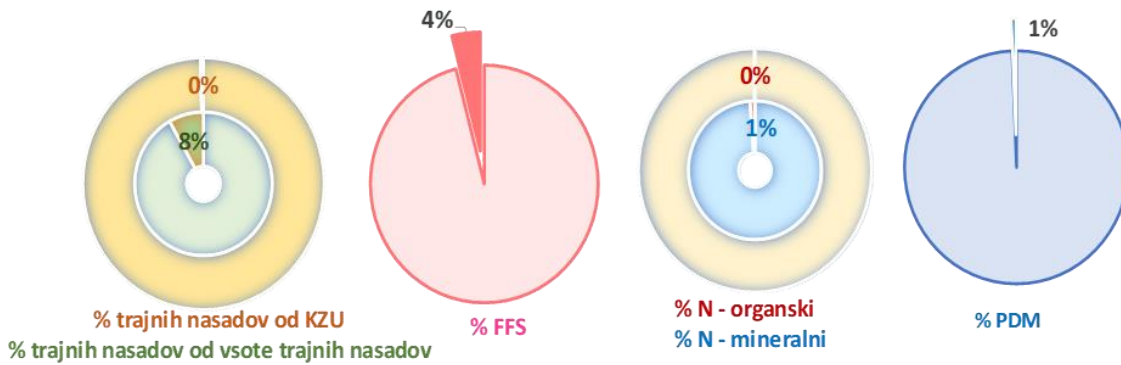
S pridelavo oljk se po podatkih popisa kmetijstva v letu 2020 ukvarja več kot 2.300 oljkarjev (3 % vseh KMG, ki obdelujejo kmetijsko zemljo), ki v povprečju obdelujejo približno 30 arov oljčnikov. Med njimi je večina takih, ki jim pridelava oljčnega olja predstavlja le majhen del skupnih prihodkov iz kmetijstva in iz drugih dejavnosti. Ugotavljamo, da so ekonomski rezultati pri pridelavi oljčnega olja manj ugodni kot pri pridelavi v drugih vrstah trajnih nasadov in pri pridelavi drugih rastlinskih pridelkov. Povprečna BDV na uro vloženega dela je med 10 in 16 EUR. Razlog za slabše ekonomske rezultate bi lahko bil tudi v manjši produktivnosti ročnega in strojnega dela kot posledici manjše, skoraj ljubiteljske pridelave pri veliki večini manjših oljkarjev.



TIPIČNA KMETIJSKA GOSPODARSTVA, USMERJENA V HMELJARSTVO



Povzetek na ravni agregata za sektor hmeljarstvo



Slika 11: Poraba izbranih proizvodnih virov na ravni sektorja hmeljarstva (HME)

Preglednica 22: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor hmeljarstva (HME)

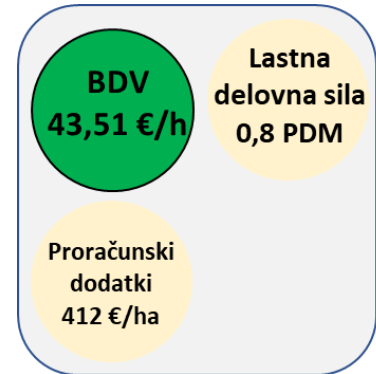
	Bruto dodana vrednost (EUR)	Bruto dodana vrednost na PDM (EUR)	Bruto dodana vrednost na uro (EUR/h)
Minimum	58.772	78.326	43,5
Povprečje	76.279	79.004	43,9
Maksimum	134.634	80.013	44,5



**Tipično kmetijsko gospodarstvo - HME\_0008\_ZK\_6000\_Vz\_NO**

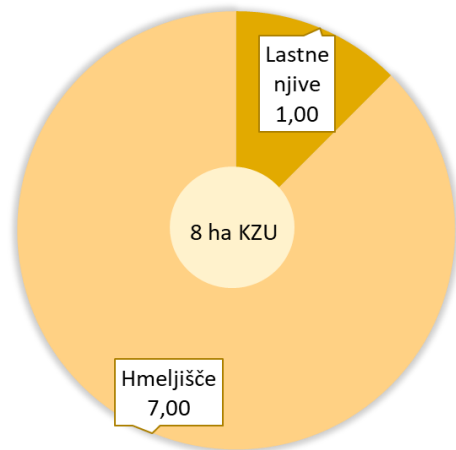
Srednje velika hmeljarska kmetija na pretežno njivskem območju. Kmetija ima večji nasad hmelja, na manjši površini pa prideluje poljščine. Vse pridelke proda. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije (okolica Žalca).

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Koruzo za zrnje	0,50	ha	10.000	kg/ha
Pšenica	0,50	ha	6.000	kg/ha
Hmelj	7,00	ha	2.000	kg/ha
Naknadni posevki	0,08	ha		



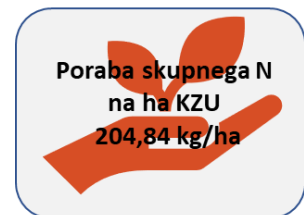
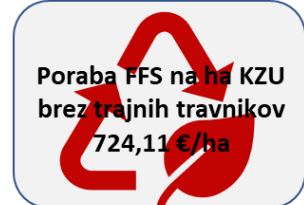
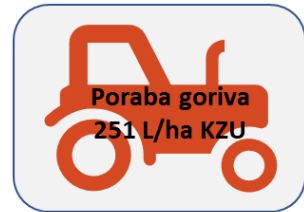
Prodaja močne krme	
Koruzo	5,00 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	629	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	325	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.601	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	63	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	105.173	(EUR)	13.147 (EUR/ha)
Tržni prihodki	101.880	(EUR)	12.735 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	3.294	(EUR)	412 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	46.401	(EUR)	5.800 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	58.772	(EUR)	7.347 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	43,51	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	140.164	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	78.326	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	251	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	205	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	50	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	149	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	859	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	724	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	724	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	50	%



Na kmetiji imajo nasad hmelja na površini 7 ha, zaradi premene pa obdelujejo še 1 ha njiv. Na njivah pridelujejo koruzo in pšenico.

Delovna obremenitev za nesezonska opravila, za katera najamejo zunanjo pomoč, znaša približno 0,8 PDM.

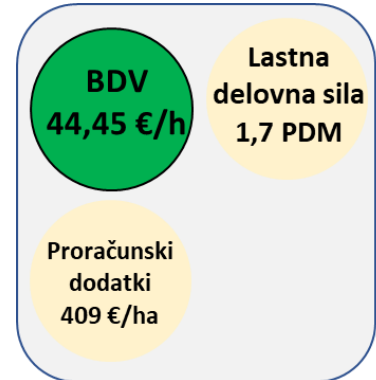
Kmetija letno ustvari okoli 105 tisoč € prihodkov. Približno 3 % prihodkov predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški dosegajo 45 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so zelo dobri. Doseženo pokritje na mesec znaša približno 4.900 €, na uro učinkovito vložena domačega dela pa dobrih 43 €.

Izračun kaže, da je z izjemo kriznih let v hmeljarstvu mogoče doseči zelo dobre rezultate pokritja. Razmere med leti se sicer lahko močno spreminjajo, a povprečje za več let je večinoma zelo dobro. Pridelava hmelja je sicer kapitalno precej zahtevna panoga, zato je podobno kot večina ostalih kmetijskih panog to delo na dolgi rok. Če imajo večje hmeljarske kmetije večinoma lastno linijo za vse faze vključno do priprave posušenih bal hmelja, si to manjše težje privoščijo. To se iz primerov tipičnih kmetij, ki pridelujejo predvsem hmelj ali pa to delajo največkrat poleg govedoreje, v izračunih do ravni pokritja še ne pokaže. Zato so rezultati precej podobni za različne obsege pridelave hmelja.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - HME\_0018\_ZK\_6000\_Vz\_NO

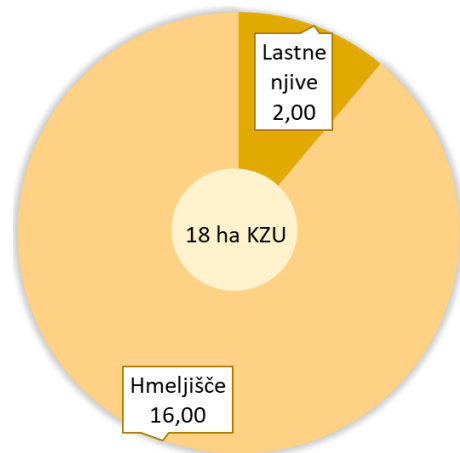
Velika hmeljarska kmetija na pretežno njivskem območju. Kmetija ima velik nasad hmelja, na manjši površini pa prideluje poljščine. Vse pridelke proda. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije (okolica Žalca).

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Koruza za zrnje	1,00	ha	10.000	kg/ha
Pšenica	1,00	ha	6.000	kg/ha
Hmelj	16,00	ha	2.000	kg/ha
Naknadni posevki	0,15	ha		
Ozelenitve	0,20	ha		



Prodaja močne krme		
Koruza	10,00	t

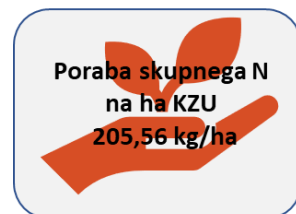
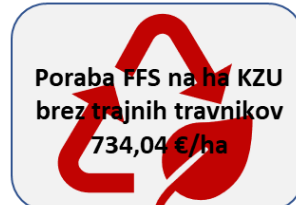
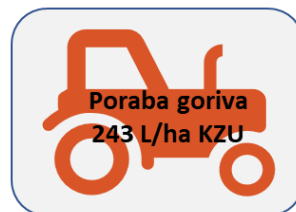
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.362	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	326	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	5.868	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	126	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	239.924	(EUR)	13.329 (EUR/ha)
Tržni prihodki	232.567	(EUR)	12.920 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	7.357	(EUR)	409 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	105.290	(EUR)	5.849 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	134.634	(EUR)	7.480 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	44,45	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	142.587	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	78.326	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	243	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	206	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	49	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	151	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	868	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	734	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	734	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	50	%



Na kmetiji imajo nasad hmelja na površini 16 ha, zaradi premene pa obdelujejo še 2 ha njiv. Na njivah pridelujejo koruzo in pšenico.

Delovna obremenitev za nesezonska opravila (za sezonska opravila najamejo zunanjo pomoč), znaša 1,7 PDM.

Kmetija letno ustvari okoli 240 tisoč € prihodkov. Proračunska plačila predstavljajo manj kot 4 % prihodkov. Spremenljivi stroški se gibljejo okoli 45 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so zelo dobri. Doseženo pokritje na mesec znaša dobrih 11 tisoč €, na uro učinkovito vložena domačega dela pa dobrih 44 €.

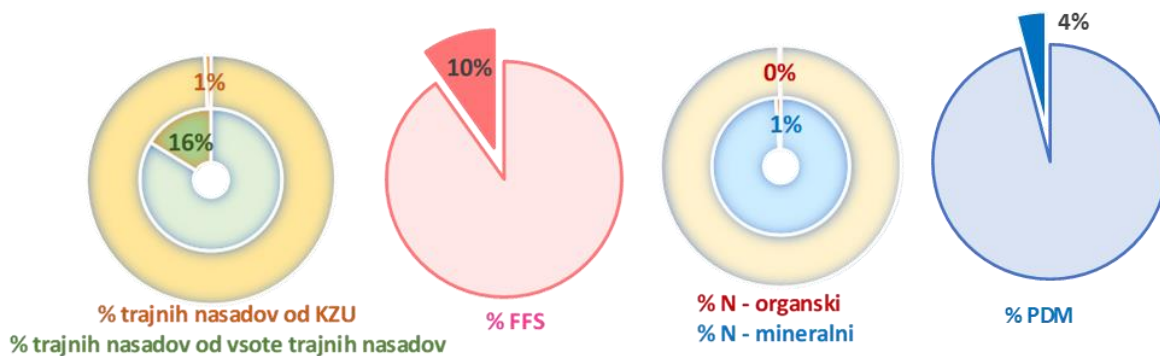
S takšnimi rezultati je hmeljarska kmetija tolikšne velikosti sposobna izvajati potrebne posodobitve in tudi nadaljnje širitve.



TIPIČNA KMETIJSKA GOSPODARSTVA, USMERJENA V SADJARSTVO



Povzetek na ravni agregata za sektor sadjarstva



Slika 12: Poraba izbranih proizvodnih virov na ravni sektorja sadjarstva (SAD, SAV)

Preglednica 23: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor sadjarstva (SAD, SAV)

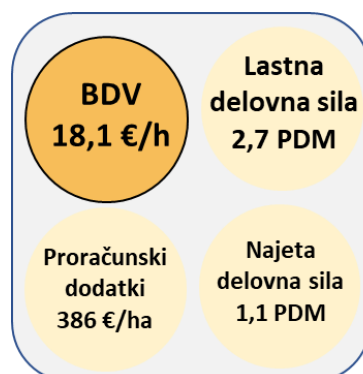
	Bruto dodana vrednost (EUR)	Bruto dodana vrednost na PDM (EUR)	Bruto dodana vrednost na uro (EUR/h)
Minimum	12.425	24.368	13,5
Povprečje	41.148	34.585	19,2
Maksimum	87.944	71.693	39,8



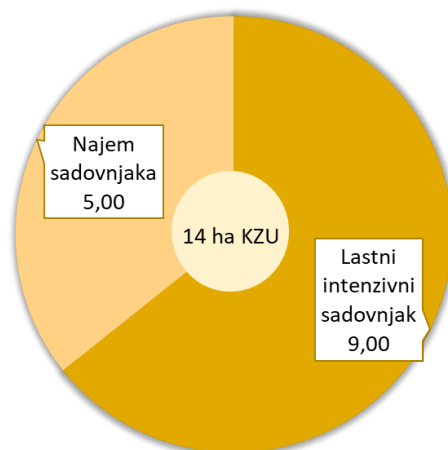
## Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD\_0014\_JA\_0055\_SV\_Pe

Večja čista sadjarska kmetija na območju Podravja in Posavja, z intenzivnimi sadovnjaki jaboln, povprečni pridelek je 55 ton jabolk na hektar.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
Sadjarstvo		
Jabolka	14,00 ha	55.000 kg/ha

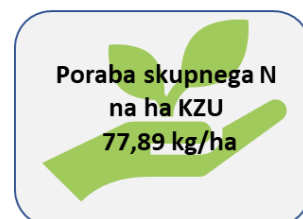
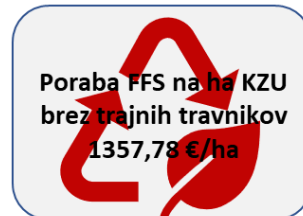
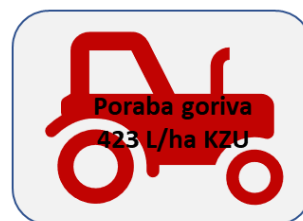


Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.627	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	3.777	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	194.393	(EUR)	13.885 (EUR/ha)
Tržni prihodki	188.989	(EUR)	13.499 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.404	(EUR)	386 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	106.449	(EUR)	7.604 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	87.944	(EUR)	6.282 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	18,10	(EUR/h)	
Kazalci na PDM			
Prihodki na PDM	50.530	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	22.860	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	423	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	78	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	29	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	100	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	518	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	1.358	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	1.358	EUR/ha



Kmetija (leži izven OMD) je usmerjena v intenzivno pridelavo jabolk. Skupna površina sadovnjakov je 14 ha, od tega je približno tretjina v najemu. Približno desetina pridelka se nameni za predelavo, ostalo prodajo za sveži konzum. Ves pridelek prodajo v boksih.

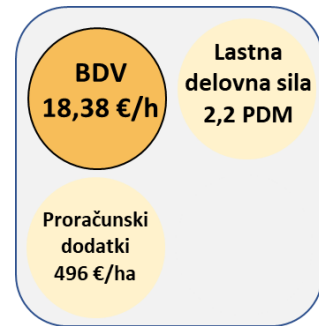
Delo na kmetiji opravljajo člani kmečkega gospodarstva (2,7 PDM), poleg pa imajo redno zaposleni še eno osebo, v delovnih konicah pa najemajo še sezonsko delovno silo pri obiranju (90 % dela) in rezi jablan (25 % dela).

Na kmetiji letno ustvarijo okoli 195 tisoč € prihodkov, proračunski dodatki predstavljajo le manjši delež, 3 % skupnih prihodkov. Spremenljivi stroški dosegajo več kot polovico prihodkov, pokritje (BDV) znaša blizu 90 tisoč €, kar pomeni približno 6 tisoč €/ha. Pokritje na uro vloženega dela znaša približno 18 €, na PDM 22–23 tisoč €. Pri upoštevanju povprečni odkupni ceni (0,384 EUR/kg), tehnologiji, doseženemu povprečnem pridelku 55 t/ha in dobri produktivnosti dela se ekonomski rezultati pridelave jabolk kažejo kot zelo ugodni.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD\_0008\_JO\_0055\_SV\_Pe

Srednje velika sadjarska kmetija na vzhodnem delu Slovenije, prevladujejo intenzivni sadovnjaki jablan in orehov. Na kmetiji imajo tudi nekaj njiv s pšenico in koruzo.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Koruzo za zrnje	1,00 ha	8.000 kg/ha
Pšenica	1,00 ha	5.500 kg/ha
Ozelenitve	0,20 ha	
<b>Sadjarstvo</b>		
Jabolka	6,50 ha	55.000 kg/ha
Orehi	1,50 ha	2.500 kg/ha



Prodaja močne krme	
Koruzo	8,00 t

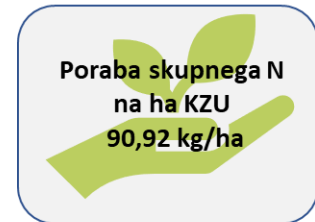
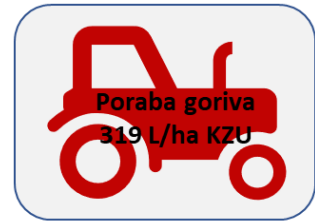
Proračunska plačila razčlenjeno	
Vračilo trošarine	874 (EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270 (EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.698 (EUR)
OMD	1.259 (EUR)
PVP - živinoreja	0 (EUR)
PVP - rastlinska	126 (EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	130.052 (EUR)	13.005 (EUR/ha)	
Tržni prihodki	125.096 (EUR)	12.510 (EUR/ha)	
Proračunski dodatki	4.956 (EUR)	496 (EUR/ha)	
Spremenljivi stroški	56.389 (EUR)	5.639 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost	73.663 (EUR)	7.366 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost na uro	18,38 (EUR/h)		
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	58.417 (EUR/PDM)		
Bruto dodana vrednost na PDM	33.088 (EUR/PDM)		



Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	319	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	91	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	35	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	88	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	516	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	955	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	955	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	50	%



Kmetija (leži na OMD) je usmerjena v intenzivno pridelavo jabolk in orehov. Skupna površina sadovnjakov je 8 ha, od tega je približno četrtnina v najemu. Poleg sadovnjakov imajo še 2 ha lastnih njiv, kjer pridelujejo pšenico in koruzo. Približno dve tretjini pridelka jabolk prodajo v boksih, ostalo v gajbicah.

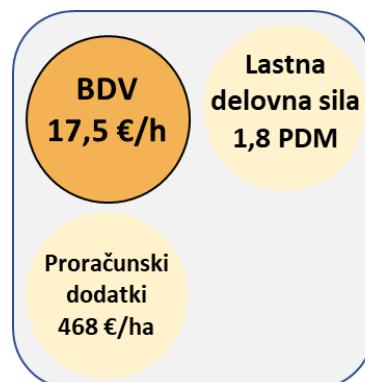
Delo na kmetiji opravljajo člani kmečkega gospodarstva (2,2 PDM), v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo pri obiranju (90 % dela) in rezi jablan (25 % dela).

Na kmetiji letno ustvarijo okoli 130 tisoč € prihodkov, proračunski dodatki predstavljajo le manjši delež, 4 % skupnih prihodkov. Spremenljivi stroški dosegajo približno 40 % prihodkov, pokritje (BDV) znaša okoli 74 tisoč €, kar pomeni približno 7 tisoč €/ha. Pokritje na uro vloženega dela znaša približno 18 €. Pokritje na PDM okoli 33 tisoč €.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD\_0003\_JV\_0040\_SV\_Pm

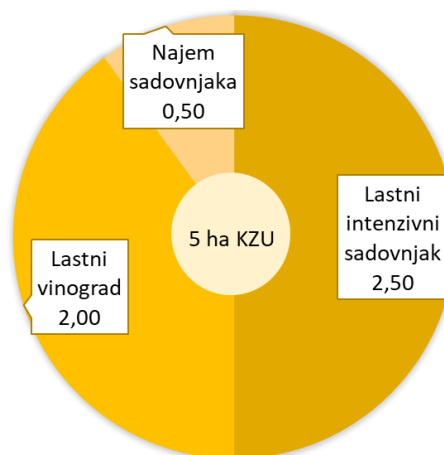
Sadjarstva kmetija na vzhodnem delu Slovenije, prevladujejo intenzivni sadovnjaki jablan in drugih sadnih vrst. Pridelavo sadja dopolnjuje pridelava in predelava grozdja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, vertikalna	2,00 ha	8.400 kg/ha
<b>Sadjarstvo</b>		
Jabolka	1,20 ha	40.000 kg/ha
Breskve namizne	0,50 ha	20.000 kg/ha
Orehi	1,00 ha	2.000 kg/ha
Jagodičje	0,30 ha	11.000 kg/ha



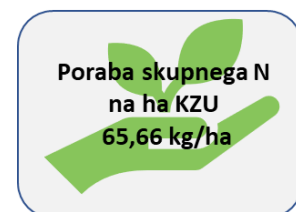
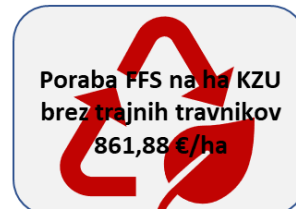
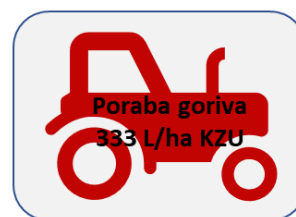
Prodaja - vinogradništvo	
Kakovostno vino	11.760 l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	498	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	250	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.251	(EUR)
OMD	591	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	85.074	(EUR)	17.015 (EUR/ha)
Tržni prihodki	82.734	(EUR)	16.547 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.340	(EUR)	468 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	29.728	(EUR)	5.946 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	55.346	(EUR)	11.069 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	17,50	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	48.413	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	31.496	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	333	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	66	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	19	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	70	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	355	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	862	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	862	EUR/ha



Na kmetiji (leži na OMD) prevladujejo intenzivni sadovnjaki, največ je jabolk in orehov, nekaj manj je namiznih breskev (predstavnik za koščičarje) ter jagodičja. Intenzivnost pridelave sadja je manjša kot na kmetijah, specializiranih v pridelavo posameznih sadnih vrst. Skupna površina sadovnjakov je 3 ha, del tega imajo v najemu. Ves pridelek grozdja predelajo v vino (kakovostno vino). Približno eno tretjino pridelka jabolk prodajo v boksih, ostalo v gajbicah.

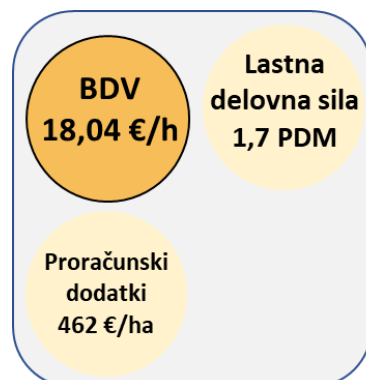
Delo na kmetiji opravljajo člani kmečkega gospodarstva (1,8 PDM), v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo pri obiranju jablan in jagodičja (70 % dela) ter koščičarjih (25 % dela). Rez vseh sadnih vrst ter obiranje orehov opravijo sami.

Na kmetiji letno ustvarijo okoli 85 tisoč € prihodkov, proračunski dodatki predstavljajo le manjši delež, 3 % skupnih prihodkov. Spremenljivi stroški dosegajo približno tretjino prihodkov, pokritje (BDV) znaša približno 55 tisoč €, kar pomeni približno 11 tisoč €/ha. Pokritje na uro vloženega dela znaša dobrih 17 €, na PDM pa dobrih 31 tisoč €. Ekonomski rezultati na kmetiji so, kljub manjšemu obsegu pridelave in manjšim pridelkom, zaradi pridelave jagodičja dobri.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD\_0003\_BJ\_0020\_Pr\_Km

Sadjarska kmetija na Primorskem, z nasadi breskev in pečkarjev, ki jo dopolnjuje pridelava in predelava grozdja.

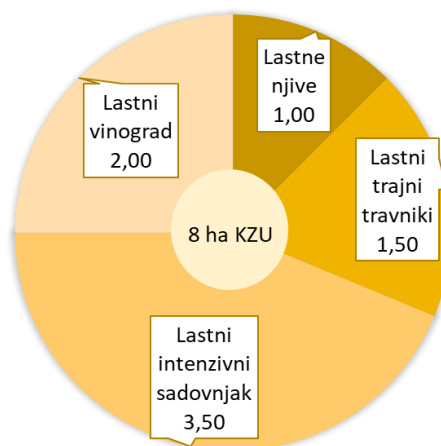
Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Koruza za zrnje	0,35	ha	8.000	kg/ha
Pšenica	0,60	ha	5.000	kg/ha
Krompir	0,05	ha	25.000	kg/ha
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Dvokosni travnik, seno-bale	1,50	ha	5.930	kg/ha
<b>Vinogradništvo</b>				
Vinograd, terasa	2,00	ha	8.750	kg/ha
<b>Sadjarstvo</b>				
Jabolka	1,00	ha	35.000	kg/ha
Breskve namizne	2,20	ha	20.000	kg/ha
Kaki	0,30	ha	25.000	kg/ha



Prodaja močne krme	
Koruza	2,80 t
Seno	8,90 t

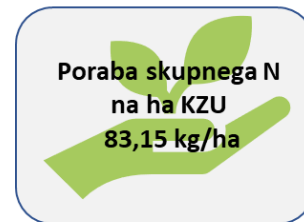
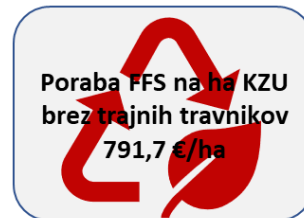
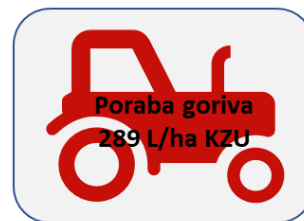
Prodaja - vinogradništvo	
Odprto vino	9.800 l
Kakovostno vino	2.450 l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	636	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	232	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.853	(EUR)
OMD	1.129	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	76	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	86.997	(EUR)	10.875 (EUR/ha)
Tržni prihodki	83.303	(EUR)	10.413 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	3.693	(EUR)	462 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	31.890	(EUR)	3.986 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	55.107	(EUR)	6.888 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	18,04	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	51.254	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	32.466	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	289	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	83	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	33	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	76	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	317	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	643	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	792	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	60	%



Kmetija (leži na OMD) je usmerjena v intenzivno pridelavo breskev in pečkarjev (hruške in jabolane), na kmetiji imajo tudi manjši nasad kakija. Poleg sadovnjakov je pomembna še pridelava grozdja, s predelavo v vino, obdelujejo pa še trajni travnik (dvokosna raba) ter njive, kjer pridelujejo žito in krompir. Vse obdelovalne površine so lastne. Približno četrtno pridelka jabolk prodajo v boksih, ostalo v gajbicah. Breskve prodajajo delno grosistom deloma neposredno končnemu potrošniku, prodaja je v gajbicah.

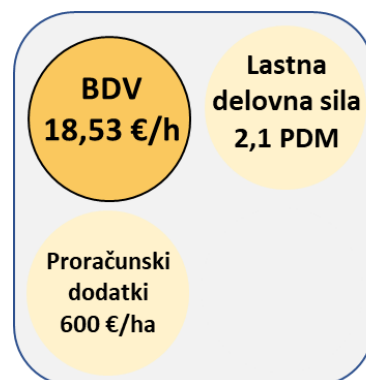
Delo na kmetiji opravljajo člani kmečkega gospodarstva (1,7 PDM), v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo pri obiranju breskev in pečkarjev (70 % dela), ter pri rezi breskev (25 %). Dela v nasadu kakija ter rez pečkarjev opravijo sami.

Na kmetiji letno ustvarijo okoli 87 tisoč € prihodkov, proračunski dodatki predstavljajo manjši delež, 4 % skupnih prihodkov. Spremenljivi stroški dosega približno 40 % prihodkov, pokritje (BDV) znaša okoli 55 tisoč €, kar pomeni približno 7 tisoč €/ha. Pokritje na uro vloženega dela znaša blizu 18 €, pokritje na PDM pa znaša 30–35 tisoč €. Ekonomski rezultati kmetije so dokaj povprečni, saj bi bil dohodek pri upoštevanju stroškov amortizacije približno 10 €/h.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD\_0003\_BČ\_0025\_GV\_Ko

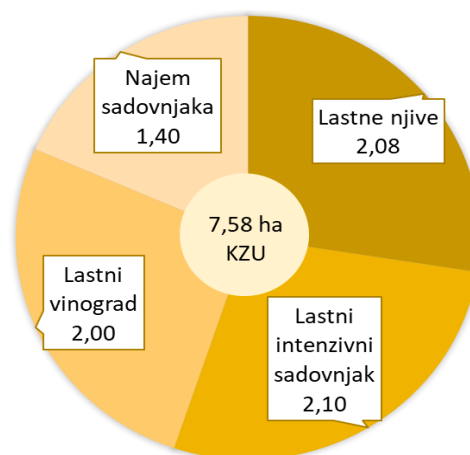
Sadjarstva kmetija na območju goriške, s prevladujočo pridelavo koščičarjev, ki jo dopolnjuje pridelava in predelava grozdja ter tudi zelenjadnic.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Pšenica	1,04 ha	5.000 kg/ha
Krompir zgodnji	0,21 ha	15.000 kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>		
Radič	0,30 ha	12.000 kg/ha
Solata pomladanska, na foliji	0,30 ha	25.000 kg/ha
Paprika, pridelava zunaj	0,40 ha	25.000 kg/ha
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, terasa	2,00 ha	8.750 kg/ha
<b>Sadjarstvo</b>		
Breskve namizne	2,30 ha	25.000 kg/ha
Češnje	0,70 ha	10.000 kg/ha
Kaki	0,50 ha	25.000 kg/ha



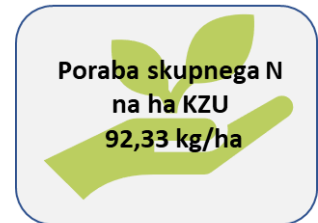
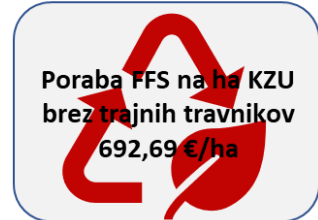
Prodaja - vinogradništvo		
Prodaja grozdja	14,00	t
Odprto vino	1.960	l
Kakovostno vino	490	l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	654	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	257	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.948	(EUR)
OMD	1.318	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	632	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	122.672	(EUR)	16.177 (EUR/ha)
Tržni prihodki	118.119	(EUR)	15.576 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	4.552	(EUR)	600 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	51.003	(EUR)	6.726 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	71.669	(EUR)	9.451 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	18,53	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	57.101	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	33.361	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	408	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	92	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	29	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	81	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	460	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	693	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	693	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	64	%



Kmetija (leži na OMD) je usmerjena v intenzivno pridelavo breskev in češenj, imajo pa tudi manjši nasad kakija. Poleg sadovnjakov je pomembna še pridelava grozdja (80 % ga prodajo v klet, drugo predelajo v vino), obdelujejo pa še njive, kjer pridelujejo žito, zgodnji krompir in zelenjadnice. Skupna površina sadovnjakov je 3,5 ha (dobro polovico imajo v najemu), druge kmetijske površine imajo v lasti.

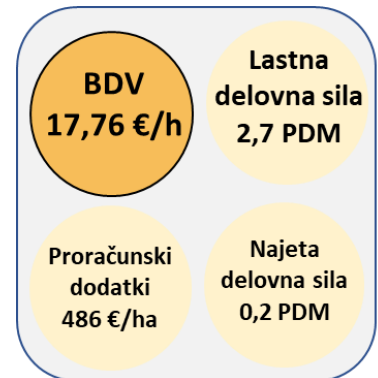
Delo na kmetiji opravljajo večinoma člani kmečkega gospodarstva (2,1 PDM). Poleg najema delovne sile pri obiranju breskev in češenj (60–70 % dela) ter pri rezi breskev (25 %), bi kmetija pri predvidenem obsegu pridelave potrebovala dodatno še približno 0,1 PDM.

Na kmetiji letno ustvarijo okoli 123 tisoč € prihodkov, proračunski dodatki predstavljajo manjši delež, okoli 4 % skupnih prihodkov. Spremenljivi stroški dosegajo približno 40 % prihodkov, pokritje (BDV) znaša okoli 72 tisoč €, kar pomeni približno 9 tisoč €/ha. Pokritje na uro vloženega dela znaša približno 19 €, na PDM pa med 30 in 35 tisoč €. Ekonomski rezultati kmetije so dokaj povprečni, saj bi bil dohodek pri upoštevanju stroškov amortizacije le malce nad 10 €/h.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD\_0003\_BK\_0020\_Pr\_Ks

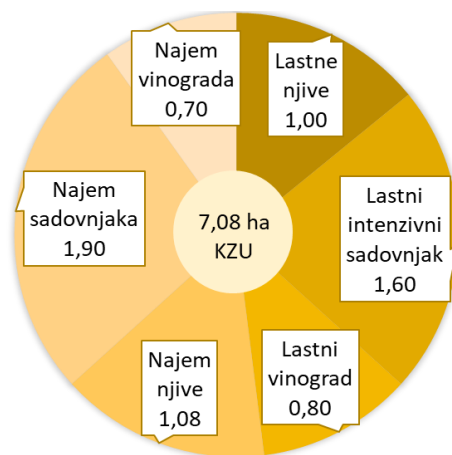
Sadjarstva kmetija na Primorskem s pridelavo koščičarjev in kakija. Poleg sadja je pomembna še pridelava grozdja in zelenjadnic.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>			
Pšenica	0,52	ha	5.000 kg/ha
Krompir zgodnji	0,10	ha	15.000 kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>			
Cvetača	0,40	ha	15.000 kg/ha
Radič	0,35	ha	12.000 kg/ha
Solata pomladanska, na foliji	0,30	ha	25.000 kg/ha
Paprika, pridelava zunaj	0,30	ha	25.000 kg/ha
Paprika, plastenjaki	0,20	ha	50.000 kg/ha
Paradižnik, plastenjaki	0,20	ha	80.000 kg/ha
<b>Vinogradništvo</b>			
Vinograd, vertikalni	1,50	ha	9.000 kg/ha
<b>Sadjarstvo</b>			
Breskve namizne	1,70	ha	20.000 kg/ha
Češnje	0,20	ha	8.000 kg/ha
Kaki	1,60	ha	25.000 kg/ha



Prodaja - vinogradništvo	
Prodaja grozdja	10,80 t
Odporno vino	1.890 l

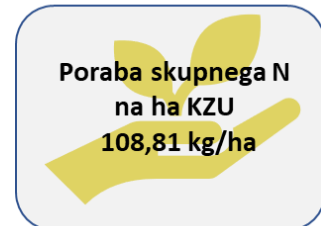
Proračunska plačila razčlenjena		
Vračilo trošarine	661	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	260	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.843	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živiloreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	941	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	147.891	(EUR)	20.879 (EUR/ha)
Tržni prihodki	144.446	(EUR)	20.392 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	3.445	(EUR)	486 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	61.578	(EUR)	8.693 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	86.313	(EUR)	12.185 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	17,76	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	51.623	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	30.128	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	518	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	109	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	40	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	114	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	592	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	650	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	650	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	42	%



Kmetija (leži izven OMD) je usmerjena v intenzivno pridelavo breskev in kakija, imajo tudi manjši nasad češenj. Poleg sadovnjakov je pomembna še pridelava grozdja (80 % ga prodajo v klet, drugo predelajo v vino), obdelujejo pa še njive, kjer pridelujejo pšenico in zelenjadnice (predvsem plodovke in solatnice). Skupna površina sadovnjakov je 3,5 ha, od tega ima več kot polovico lastnih površin.

Delo na kmetiji opravljajo člani kmečkega gospodarstva (2,7 PDM), poleg dodatno zaposleno še 0,2 PDM, v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo pri obiranju breskev (70 % dela), češenj (25 % dela) in kakija (10 % dela) ter pri rezi breskev (25 %). Rez breskev in češenj opravijo sami.

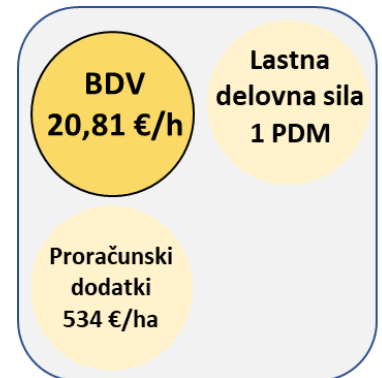
Na kmetiji letno ustvarijo okoli 148 tisoč € prihodkov, proračunski dodatki predstavljajo manjši delež, le 2 % skupnih prihodkov. Spremenljivi stroški dosegajo približno 40 % prihodkov, pokritje (BDV) znaša okoli 86 tisoč €, kar pomeni približno 12 tisoč €/ha. Pokritje na uro vloženega dela znaša približno 18 €, na PDM pa znaša okoli 30 tisoč €.

Kmetija ima malenkost slabše ekonomske rezultate v primerjavi s prejšnjo kmetijo, ki ima enake površine intenzivnih sadovnjakov (3,5 ha). Vrednost pokritja na uro je predvsem zaradi večje površine njiv, kjer prideluje zelenjadnice, za 5 % nižja.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD\_0001\_BJ\_0020\_Pr\_Kp

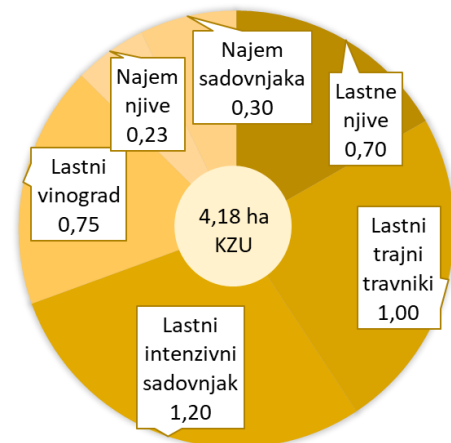
Majhna mešana sadjarska kmetija na Primorskem s pridelavo koščičarjev, pečkarjev in sredozemskega sadja, ki jo dopolnjuje predvsem pridelava zelenjadnic.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Pšenica	0,46	ha	5.000	kg/ha
Krompir	0,05	ha	25.000	kg/ha
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Dvokosni travnik, seno-bale	1,00	ha	5.436	kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>				
Radič	0,10	ha	12.000	kg/ha
Zelje	0,05	ha	45.000	kg/ha
Paprika, pridelava zunaj	0,05	ha	25.000	kg/ha
Paprika, plastenjak	0,05	ha	50.000	kg/ha
Paradižnik, plastenjak	0,25	ha	80.000	kg/ha
<b>Vinogradništvo</b>				
Vinograd, terasa	0,75	ha	8.750	kg/ha
<b>Sadjarstvo</b>				
Jabolka	0,70	ha	30.000	kg/ha
Breskve namizne	0,50	ha	20.000	kg/ha
Češnje	0,20	ha	8.000	kg/ha
Kaki	0,10	ha	25.000	kg/ha



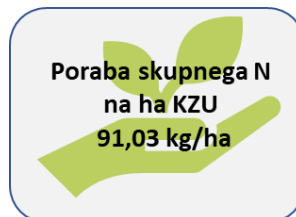
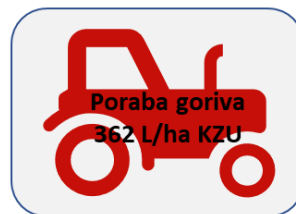
Prodaja - vinogradništvo	
Odrpito vino	4.594 l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	304	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	226	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	943	(EUR)
OMD	676	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	309	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	64.615	(EUR)	15.473 (EUR/ha)
Tržni prihodki	62.384	(EUR)	14.939 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.231	(EUR)	534 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	25.330	(EUR)	6.066 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	39.285	(EUR)	9.408 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	20,81	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	61.618	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	37.463	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	362	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	91	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	33	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	96	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	376	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	600	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	788	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	61	%
Delež trajnega travinja v KZU	24	%



Kmetija (leži na OMD) je usmerjena v pridelavo različnih sadnih vrst (breskve, češnje, jabolane, hruške, različno sredozemsko sadje) na približno 1-2 ha sadovnjaka. Pridelavo na kmetiji dopolnjuje pridelava grozdja, ki ga predelajo v vino in pridelava na približno 1 ha njiv, s pridelavo zelenjadnic (prevladujejo plodovke), pšenice in krompirja, ki ga porabijo večinoma na kmetiji. Obdelujejo tudi hektar ekstenzivnega trajnega travnika. Večino obdelovalnih površin ima kmetija v lasti.

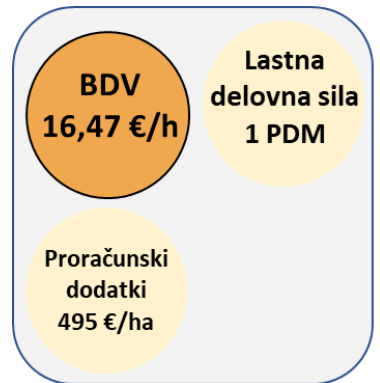
Delo na kmetiji opravljajo večinoma člani kmečkega gospodarstva (1,0 PDM), v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo pri obiranju pečkarjev in koščičarjev (25 % dela).

Na kmetiji letno ustvarijo okoli 65 tisoč € prihodkov, proračunski dodatki predstavljajo manjši delež, 3 % skupnih prihodkov. Spremenljivi stroški dosega približno 40 % prihodkov, pokritje (BDV) znaša blizu 40 tisoč €, kar pomeni 9–10 tisoč €/ha. Pokritje na uro vloženega dela znaša približno 21 €, pokritje na PDM pa približno 37 tisoč €. Ekonomski rezultati na kmetiji so dokaj povprečni.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD\_0001\_BD\_0020\_GV\_Ko

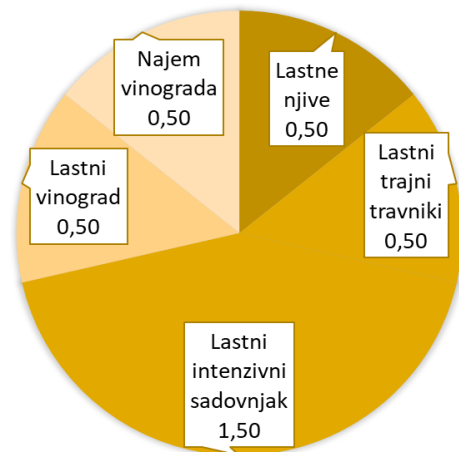
Majhna mešana sadjarska kmetija v Vipavski dolini, kjer prevladujejo nasadi breskev in češenj. Dopolnilno pridelujejo tudi grozdje za prodajo v klet in lastno porabo.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Pšenica	0,15 ha	5.500 kg/ha
Krompir	0,10 ha	25.000 kg/ha
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Dvosni travnik, seno-bale	0,50 ha	5.436 kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>		
Radič	0,10 ha	12.000 kg/ha
Paprika, pridelava zunaj	0,20 ha	25.000 kg/ha
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, terasa	1,00 ha	8.750 kg/ha
<b>Sadjarstvo</b>		
Breskve namizne	0,90 ha	25.000 kg/ha
Češnje	0,45 ha	10.000 kg/ha
Kaki	0,15 ha	25.000 kg/ha



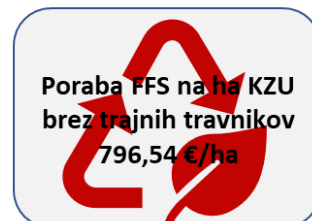
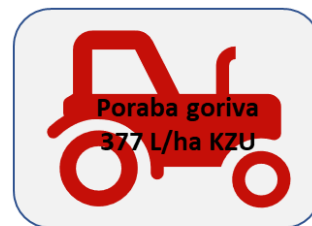
Prodaja - vinogradništvo		
Prodaja grozdja	6,13	t
Odprto vino	1.838	l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	299	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	244	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	852	(EUR)
OMD	412	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	169	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	50.143	(EUR)	14.326 (EUR/ha)
Tržni prihodki	48.411	(EUR)	13.832 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	1.732	(EUR)	495 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	19.718	(EUR)	5.634 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	30.424	(EUR)	8.693 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	16,47	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	48.859	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	29.646	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	377	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	93	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	31	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	87	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	405	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	683	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	797	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	50	%
Delež trajnega travinja v KZU	14	%



Kmetija (leži na OMD) ima intenzivne nasade breskev (lahko tudi marelic), češenj in kakija. Poleg 1-2 ha sadovnjakov ima še vinograd, njive, kjer prideluje poljščine in zelenjadnice, ter manjši trajni travnik v dvokosni rabi. Približno 70 % pridelka grozdja prodajo v klet, ostalo predelajo v vino, ki ga imajo za lastno rabo in manjši del tudi za prodajo. Okoli petino pridelka breskev prodajo za predelavo (v boksih), ostalo prodajo za sveži konzum v gajbicah. Obdelovalne površine ima kmetija večinoma lastne, v najemu ima le del vinograda.

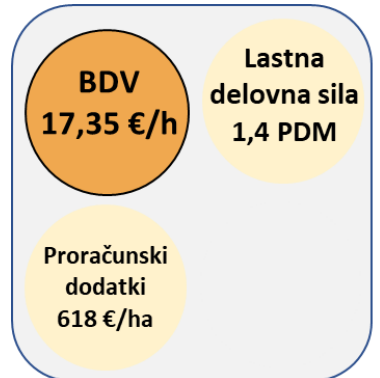
Delo na kmetiji opravljajo večinoma člani kmečkega gospodarstva (1 PDM), v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo pri obiranju breskev in češenj (50 % dela). Dela v nasadu kakija ter rez vseh ostalih sadnih vrst opravijo sami.

Na kmetiji letno ustvarijo približno 50 tisoč € prihodkov, proračunski dodatki predstavljajo manjši delež, 3 % skupnih prihodkov. Spremenljivi stroški dosegajo približno 40 % prihodkov, pokritje (BDV) znaša okoli 30 tisoč €, kar pomeni približno 9 tisoč €/ha. Pokritje na uro vloženega dela znaša približno 16 €, pokritje na PDM pa slabih 30 tisoč €. Ekonomski rezultati na kmetiji so dokaj povprečni, možnost za izboljšanje je v neposredni prodaji sadja in lastni predelavi grozdja v vino.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD\_0001\_BK\_0015\_ZO\_Ks

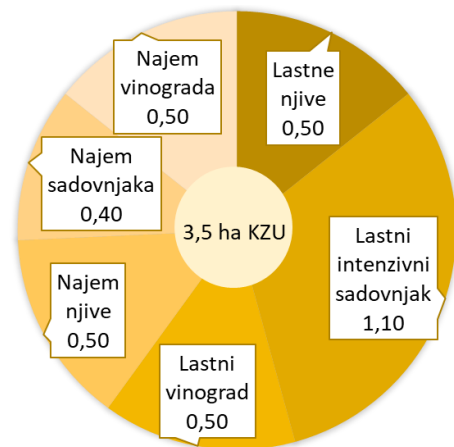
Majhna sadjarska kmetija na obali s pridelavo sredozemskih sadnih vrst in koščičarjev, ki jo dopolnjuje pridelava grozdja in pridelava zelenjadnic ter poljščin.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Pšenica	0,20 ha	5.000 kg/ha
Krompir zgodnji	0,30 ha	15.000 kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>		
Radič	0,10 ha	12.000 kg/ha
Solatne kumare, plastenjak	0,10 ha	80.000 kg/ha
Zelje	0,10 ha	45.000 kg/ha
Paprika, pridelava zunaj	0,10 ha	25.000 kg/ha
Paradižnik, plastenjak	0,20 ha	80.000 kg/ha
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, vertikala	1,00 ha	9.000 kg/ha
<b>Sadjarstvo</b>		
Breskve namizne	0,80 ha	15.000 kg/ha
Češnje	0,10 ha	8.000 kg/ha
Kaki	0,60 ha	25.000 kg/ha



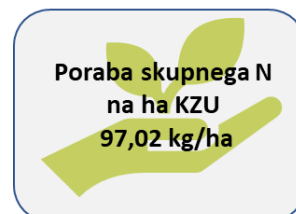
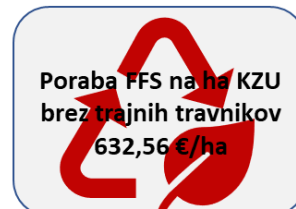
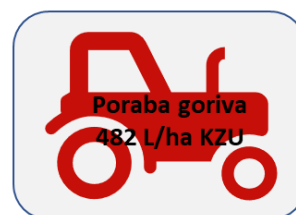
Prodaja - vinogradništvo		
Prodaja grozdja	4,95 t	
Odrpito vino	2.835 l	

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	322 (EUR)	
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	259 (EUR/ha)	
Skupaj proizvodno nevezana plačila	905 (EUR)	
OMD	612 (EUR)	
PVP - živinoreja	0 (EUR)	
PVP - rastlinska	325 (EUR)	



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	71.660 (EUR)	20.474 (EUR/ha)	
Tržni prihodki	69.495 (EUR)	19.856 (EUR/ha)	
Proračunski dodatki	2.165 (EUR)	618 (EUR/ha)	
Spremenljivi stroški	26.393 (EUR)	7.541 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost	45.267 (EUR)	12.933 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost na uro	17,35 (EUR/h)		
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	49.453 (EUR/PDM)		
Bruto dodana vrednost na PDM	31.239 (EUR/PDM)		

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	482	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	97	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	35	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	111	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	468	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	633	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	633	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	30	%



Kmetija (leži na OMD) je usmerjena v intenzivno pridelavo sredozemskih sadnih vrst (kaki ipd.) in koščičarjev (zgodnje breskve, ipd.). Poleg 1-2 ha sadovnjakov ima še vinograd in njive, kjer prideluje pšenico, zgodnji krompir in zelenjadnice (različne plodovke in radič). Dobro polovico grozdja prodajo v vinsko klet, ostalo predelajo v vino. Približno 40 % obdelovalnih površin ima kmetija v najemu.

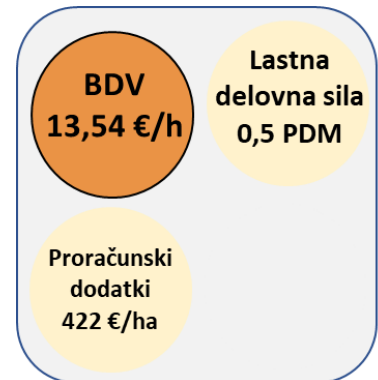
Delo na kmetiji opravljajo člani kmečkega gospodarstva (1,4 PDM), v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo pri obiranju breskev (50 % dela) in češenj (25 % dela). Dela v nasadu kakija ter rez češnje in breskve opravijo sami.

Na kmetiji letno ustvarijo med okoli 72 tisoč € prihodkov, proračunski dodatki predstavljajo manjši delež, okoli 3 % skupnih prihodkov. Spremenljivi stroški dosegajo približno 40 % prihodkov, pokritje (BDV) znaša okoli 45 tisoč €, kar pomeni približno 13 tisoč €/ha. Pokritje na uro vloženega dela znaša približno 17 €, na PDM pa približno 31 tisoč €. Kmetija s predvideno strukturo pridelave in prodaje svojih pridelkov dosegata solidne ekonomske rezultate, ki so zelo verjetno posledica nekoliko boljšega ekonomskega rezultata pri pridelavi breskev, ki so imele leta 2020 v povprečju pomembno višjo ceno kot v preteklih letih (manjša ponudba zaradi pozebe).

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD\_0001\_JO\_0030\_SV\_Pm

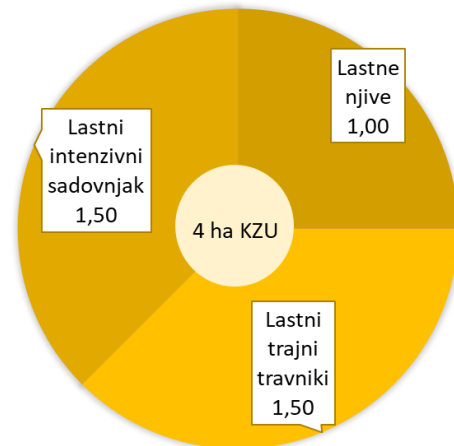
Manjša mešana, manj intenzivna sadjarska kmetija na vzhodnem delu Slovenije, s sadovnjaki orehov, jablan in koščičarjev, z njivami in trajnim travinjem.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Koruza za zrnje	0,50 ha	8.500 kg/ha
Pšenica	0,50 ha	5.500 kg/ha
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Dvokosni travnik, seno-bale	1,50 ha	5.930 kg/ha
<b>Sadjarstvo</b>		
Jabolka	0,50 ha	30.000 kg/ha
Breskve namizne	0,10 ha	15.000 kg/ha
Orehi	0,90 ha	2.000 kg/ha



Prodaja močne krme	
Koruza	4,25 t

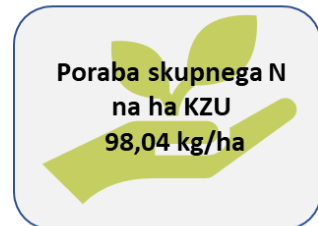
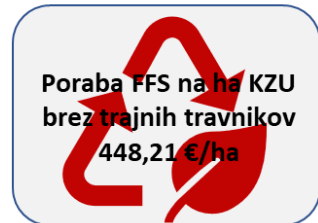
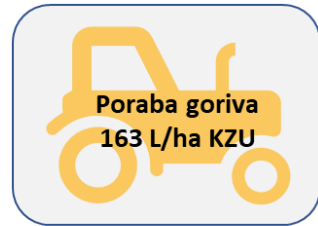
Proračunska plačila razčlenjeno	
Vračilo trošarine	185 (EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	222 (EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	887 (EUR)
OMD	552 (EUR)
PVP - živinoreja	0 (EUR)
PVP - rastlinska	63 (EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	19.293 (EUR)	4.823 (EUR/ha)	
Tržni prihodki	17.605 (EUR)	4.401 (EUR/ha)	
Proračunski dodatki	1.687 (EUR)	422 (EUR/ha)	
Spremenljivi stroški	6.868 (EUR)	1.717 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost	12.425 (EUR)	3.106 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost na uro	13,54 (EUR/h)		
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	37.838 (EUR/PDM)		
Bruto dodana vrednost na PDM	24.368 (EUR/PDM)		



Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	163	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	98	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	44	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	79	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	320	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	280	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	448	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	50	%
Delež trajnega travinja v KZU	38	%



Kmetija (leži na OMD) je usmerjena v intenzivno pridelavo jabolk in orehov, poleg ima še manjši sadovnjak koščičarjev (predstavniki so namizne breskve). Kmetija obdeluje tudi njive, kjer prideluje poljščine (žito in koruzo). Vse obdelovalne površine so lastne. Sadje prodajajo za svež konzum.

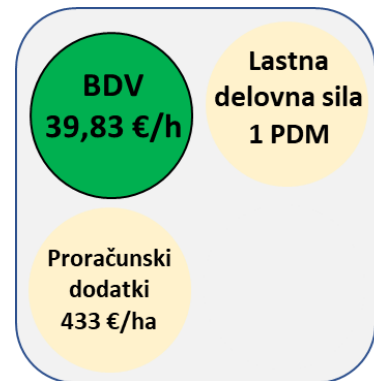
Delo na kmetiji opravljajo člani kmečkega gospodarstva (0,5 PDM), v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo pri obiranju jablan (25 % dela).

Na kmetiji letno ustvarijo med 19 in 20 tisoč € prihodkov, delež proračunskih dodatkov, približno 9 %, v skupnih prihodkih je višji kot na povsem specializiranih sadjarskih kmetijah. Spremenljivi stroški dosegajo približno tretjino prihodkov, pokritje (BDV) znaša okoli 12 tisoč €, kar pomeni približno 3 tisoč €/ha. Pokritje na uro vloženega dela znaša 13–14 €, na PDM pa okoli 24 tisoč €. Ekonomski rezultati kmetije so manj ugodni kot na povsem specializiranih sadjarskih kmetijah, kjer praviloma dosegajo večje hektarske pridelke.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAD\_0001\_SJ\_0011\_SV\_Ja

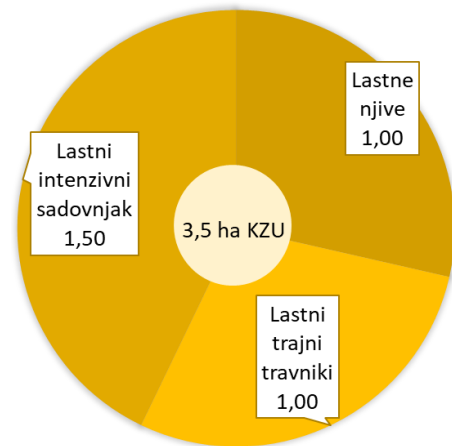
Manjša sadjarska kmetija specializirana v pridelavo jagodičja, ki jo dopolnjujejo z manj intenzivno pridelavo drugih sadnih vrst.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Koruza za zrnje	0,50	ha	8.500	kg/ha
Pšenica	0,50	ha	5.500	kg/ha
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Dvokosni travnik, seno-bale	1,00	ha	5.930	kg/ha
<b>Sadjarstvo</b>				
Breskve namizne	0,15	ha	15.000	kg/ha
Orehi	0,15	ha	1.500	kg/ha
Jagodičje	1,20	ha	11.000	kg/ha



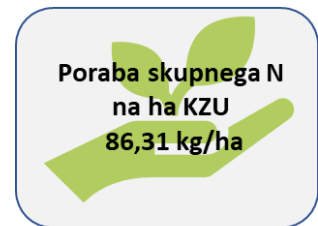
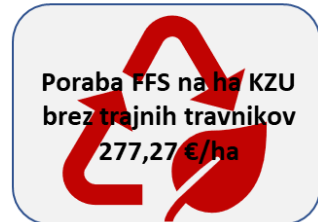
Prodaja močne krme	
Koruza	4,25 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	216	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	236	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	825	(EUR)
OMD	411	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	63	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	98.768	(EUR)	28.219 (EUR/ha)
Tržni prihodki	97.252	(EUR)	27.786 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	1.516	(EUR)	433 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	24.566	(EUR)	7.019 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	74.202	(EUR)	21.201 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	39,83	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	95.429	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	71.693	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	208	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	86	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	46	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	72	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	324	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	198	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	277	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	50	%
Delež trajnega travinja v KZU	29	%



Manjša kmetija (leži na OMD), usmerjena v intenzivno pridelavo jagodičja. Poleg ima še manjši sadovnjak koščičarjev (predstavnik namizne breskve) in orehov z nižjo intenzivnostjo pridelave. Na kmetiji obdelujejo še njive, kjer pridelujejo žito in koruzo, pridelava je manj intenzivna. Vse obdelovalne površine so lastne. Sadje, razen jagodičja, prodajajo neposredno končnemu potrošniku. Prodajne poti za jagodičje so različne, od prodaje na debelo do prodaje končnemu potrošniku.

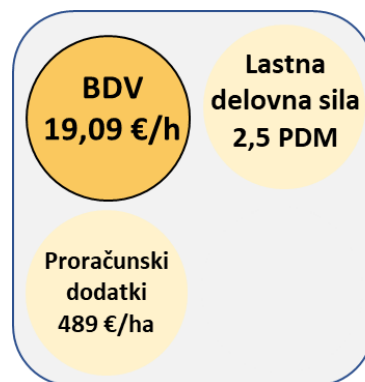
Delo na kmetiji opravljajo člani kmečkega gospodarstva (1 PDM), v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo pri obiranju jagodičja (75 % najetega dela). Spravilo breskev in orehov ter rez vseh sadnih vrst opravijo sami.

Na kmetiji letno ustvarijo okoli 99 tisoč € prihodkov, proračunski dodatki predstavljajo manjši delež, le 2 % skupnih prihodkov. Spremenljivi stroški dosegajo približno četrtno prihodkov, pokritje (BDV) znaša okoli 74 tisoč €, kar pomeni približno 21 tisoč €/ha. Pokritje na uro vloženega dela znaša približno 40 €, na PDM okoli 71 tisoč €. Kmetija izkazuje izredno dober ekonomski rezultat, ki je posledica dobre ekonomike pridelave jagodičja. Pri interpretaciji rezultatov je vseeno potrebna določena previdnost, saj so stroški amortizacije trajnih nasadov zelo visoki.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAV\_0008\_JO\_0055\_SV\_Pe

Srednje velika sadjarsko vinogradniška kmetija na vzhodnem delu Slovenije, prevladujejo intenzivni sadovnjaki jablan in orehov ter vinograd.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Koruza za zrnje	0,50 ha	8.000 kg/ha
Pšenica	0,50 ha	5.500 kg/ha
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, vertikalna	1,00 ha	8.500 kg/ha
<b>Sadjarstvo</b>		
Jabolka	6,50 ha	55.000 kg/ha
Orehi	1,50 ha	2.500 kg/ha



Prodaja močne krme	
Koruza	4,00 t

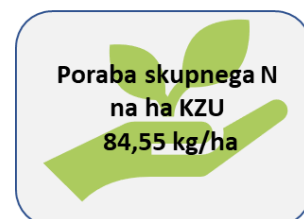
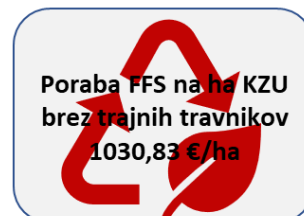
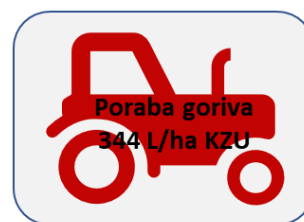
Prodaja - vinogradništvo	
Odrpito vino	5.950 l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	967	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	262	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.625	(EUR)
OMD	1.240	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	63	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	143.408	(EUR)	14.341 (EUR/ha)
Tržni prihodki	138.513	(EUR)	13.851 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	4.895	(EUR)	489 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	58.365	(EUR)	5.836 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	85.043	(EUR)	8.504 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	19,09	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	57.940	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	34.359	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	344	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	85	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	30	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	90	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	494	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	1.031	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	1.031	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	50	%



Kmetija (leži na OMD) je usmerjena v intenzivno pridelavo jabolk in orehov. Skupna površina sadovnjakov je 8 ha, od tega je približno četrtnina najeta. Poleg sadovnjakov imajo še 1 ha lastnih njiv, kjer pridelujejo poljščine, ter 1 ha vinograda. Ves pridelek grozdja predelajo v vino in ga prodajajo kot odprto vino. Približno dve tretjini pridelka jabolk prodajo v boksih, ostalo v gajbicah.

Delo na kmetiji opravljajo člani kmečkega gospodarstva (2,5 PDM), v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo pri obiranju (90 % dela) in rezi jablan (25 % dela).

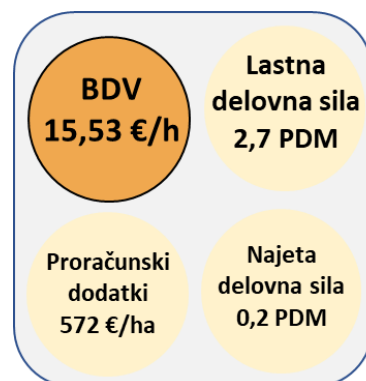
Na kmetiji letno ustvarijo med 140–145 tisoč € prihodkov, proračunski dodatki predstavljajo le manjši delež, okoli 3 % skupnih prihodkov. Spremenljivi stroški dosegajo približno 40 % prihodkov, pokritje (BDV) znaša okoli 85 tisoč €, kar pomeni približno 9 tisoč €/ha. Pokritje na uro vloženega dela znaša približno 19 €, na PDM pa okoli 34 tisoč €.

Kmetija ima v primerjavi s kmetijo SAD\_0008\_JO\_0055\_SV\_Pe (sadjarska kmetija z intenzivno pridelavo jablan in orehov) malenkost boljši ekonomski rezultat. Kmetija ima poleg sadovnjakov in njiv še vinograd in se ukvarja s prodajo vina.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAV\_0003\_BK\_0020\_Zo\_Ks

Sadjarsko vinogradniška kmetija na obalnem delu Slovenije z nasadi koščičarjev in kakija, pridelavo in predelavo grozdja. Sadjarstvo in vinogradništvo dopolnjujejo tudi s pridelavo zelenjadnic.

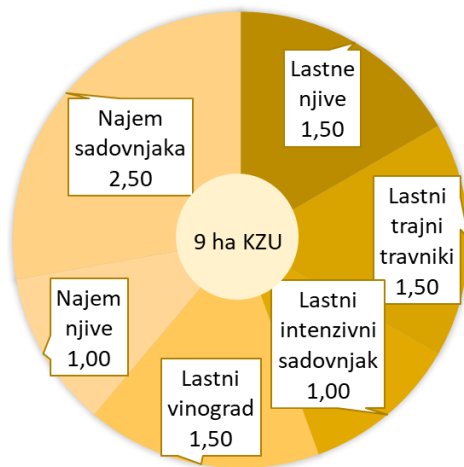
Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Pšenica	1,25	ha	5.000	kg/ha
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Dvoskorni travnik, seno-bale	1,50	ha	5.436	kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>				
Radič	0,50	ha	12.000	kg/ha
Paprika, pridelava zunaj	1,00	ha	25.000	kg/ha
<b>Vinogradništvo</b>				
Vinograd, terasa	1,50	ha	8.400	kg/ha
<b>Sadjarstvo</b>				
Breskve namizne	1,80	ha	20.000	kg/ha
Češnjje	0,20	ha	8.000	kg/ha
Kaki	1,50	ha	25.000	kg/ha



Prodaja krme		
Seno	8,15	t

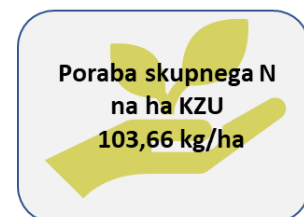
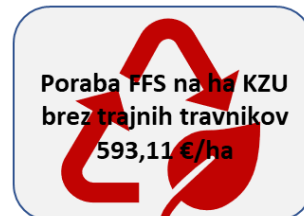
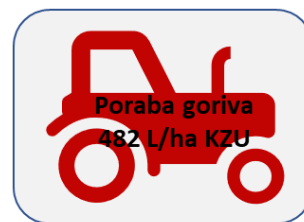
Prodaja - vinogradništvo		
Kakovostno vino	8.820	l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	704	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	226	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.036	(EUR)
OMD	1.501	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	908	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	138.495	(EUR)	15.388 (EUR/ha)
Tržni prihodki	133.346	(EUR)	14.816 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.149	(EUR)	572 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	63.018	(EUR)	7.002 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	75.477	(EUR)	8.386 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	15,53	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	47.085	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	25.660	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	482	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	104	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	40	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	94	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	475	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	494	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	593	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	70	%
Delež trajnega travinja v KZU	17	%



Kmetija (leži na OMD) je usmerjena v intenzivno pridelavo breskev in kakija, pridelujejo tudi češnje. Skupna površina sadovnjakov je 3,5 ha, od tega je približno dve tretjini površin v najemu. Poleg sadovnjakov ima še vinograd, trajni travnik ter njive, kjer pridelujejo zelenjadnice (radič in plodovke) in strno žito. Ves pridelek grozdja predelajo v vino (kakovostno vino).

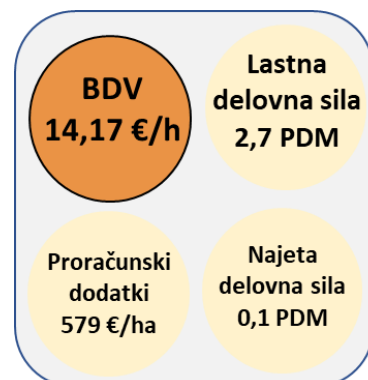
Delo na kmetiji opravljajo člani kmečkega gospodarstva (2,7 PDM), poleg je dodatno zaposleno še 0,2 PDM, v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo pri obiranju breskev (70 % dela), češenj (25 % dela) in kakija (10 % dela) ter rezi breskev (25 % dela). Rez češnje in kakija opravijo sami.

Na kmetiji letno ustvarijo okoli 138 tisoč € prihodkov, proračunski dodatki predstavljajo manjši delež, okoli 4 % skupnih prihodkov. Spremenljivi stroški dosegajo približno polovico prihodkov, pokritje (BDV) znaša okoli 75 tisoč €, kar pomeni približno 8 tisoč €/ha. Pokritje na uro vloženega dela znaša dobrih 16 €. Pokritje na PDM znaša dobrih 26 tisoč €. Ekonomski rezultati kmetije so nekoliko podpovprečni, saj je dohodek pri upoštevanju stroškov amortizacije pod 10 €/h. K slabši ekonomiki pridelave prispeva tudi predvidena pridelava radiča, ki se po naših ocenah kaže kot ekonomsko zelo nezanimiva.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - SAV\_0003\_BK\_0025\_GV\_Ks

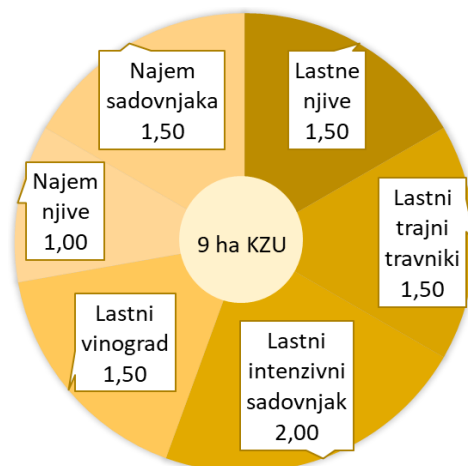
Sadjarsko vinogradniška kmetija na območju Goriških Brd ali Vipavske doline, z nasadi koščičarjev in kakija, pridelavo grozdja, ki ga prodajo v klet. Sadjarstvo in vinogradništvo dopolnjujejo tudi s pridelavo zelenjadnic.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Pšenica	1,25	ha	5.000	kg/ha
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Dvokosni travnik, seno-bale	1,50	ha	5.436	kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>				
Radič	0,50	ha	12.000	kg/ha
Paprika, pridelava zunaj	1,00	ha	25.000	kg/ha
<b>Vinogradništvo</b>				
Vinograd, terasa	1,50	ha	8.400	kg/ha
<b>Sadjarstvo</b>				
Breskve namizne	1,80	ha	25.000	kg/ha
Češnjje	0,20	ha	10.000	kg/ha
Kaki	1,50	ha	25.000	kg/ha



Prodaja krme	
Seno	8,15 t

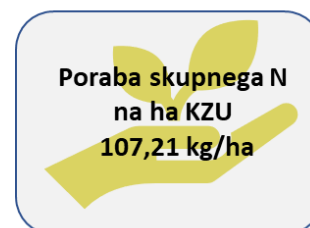
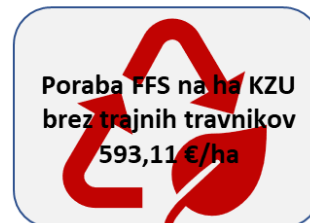
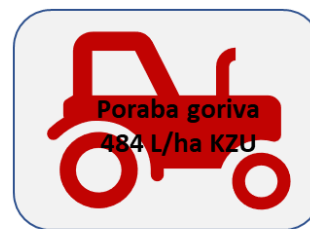
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	698	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	234	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.105	(EUR)
OMD	1.501	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	908	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	127.995	(EUR)	14.222 (EUR/ha)
Tržni prihodki	122.783	(EUR)	13.643 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.212	(EUR)	579 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	59.141	(EUR)	6.571 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	68.854	(EUR)	7.650 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	14,17	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	45.391	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	24.418	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	484	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	107	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	41	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	97	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	492	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	494	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	593	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	70	%
Delež trajnega travinja v KZU	17	%



Kmetija (leži na OMD) je usmerjena v intenzivno pridelavo breskev in kakija. Poleg ima še manjši sadovnjak češenj. Skupna površina sadovnjakov je 3,5 ha, od tega ima več kot polovico lastnih površin. Poleg sadovnjakov ima vinograd, trajni travnik in njive, kjer prideluje pšenico in zelenjadnice (plodovke in radič). Ves pridelek grozdja prodajo v vinsko klet.

Delo na kmetiji opravljajo člani kmečkega gospodarstva (2,7 PDM), poleg je dodatno zaposleno še 0,1 PDM, v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo pri obiranju breskev (70 % dela), češenj (25 % dela) in kakija (10 % dela) ter rezi breskev (25 % dela). Rez češnje in kakija opravijo sami.

Na kmetiji letno ustvarijo približno 128 tisoč € prihodkov, proračunski dodatki predstavljajo manjši delež, okoli 4 % skupnih prihodkov. Spremenljivi stroški dosegajo približno polovico prihodkov, pokritje (BDV) znaša blizu 70 tisoč €, kar pomeni med 7 in 8 tisoč €/ha. Pokritje na uro vloženega dela znaša približno 14 €, na PDM pa dobrih 24 tisoč €.

Kmetija ima v primerjavi s prejšnjo kmetijo (SAV\_0003\_BK\_0020\_Zo\_Ks), ki ima podobno strukturo pridelave, slabši ekonomski rezultat, kar je predvsem posledica načina prodaje grozdja. Prejšnja kmetija vse grozdje predela v vino in prodaja kot kakovostno vino, medtem ko ta kmetija celoten pridelek grozdja proda v vinsko klet. Pri približno enaki porabi delovnega časa je vrednost pokritja na uro za skoraj 10 % nižja v primerjavi s prejšnjo kmetijo.



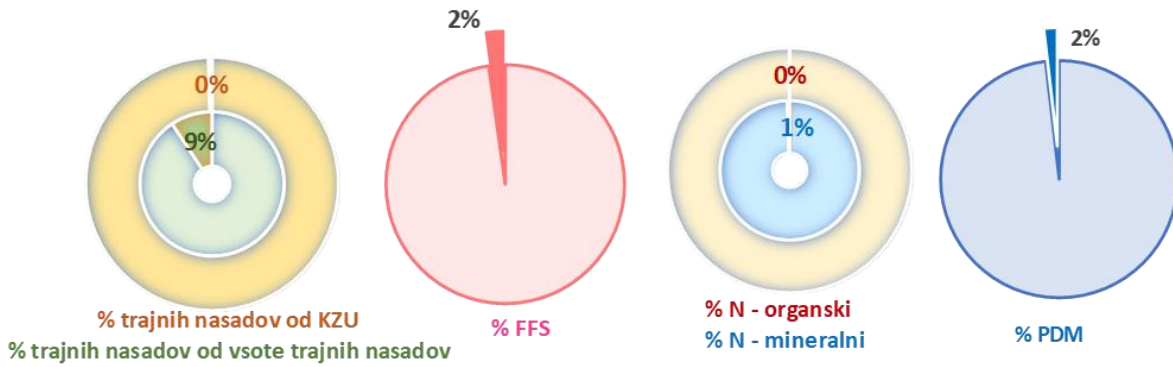
TIPIČNA KMETIJSKA GOSPODARSTVA, SPECIALIZIRANA V OLJKARSTVO





OLJ OLIV

Povzete na ravni agregata za sektor oljkarstva



Slika 13: Poraba izbranih proizvodnih virov na ravni sektorja oljkarstvo (OLJ, OLIV)

Preglednica 24: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor oljkarstva (OLJ, OLIV)

	Bruto dodana vrednost (EUR)	Bruto dodana vrednost na PDM (EUR)	Bruto dodana vrednost na uro (EUR/h)
Minimum	7.733	17.956	10,0
Povprečje	21.510	22.621	12,6
Maksimum	37.199	29.850	16,6

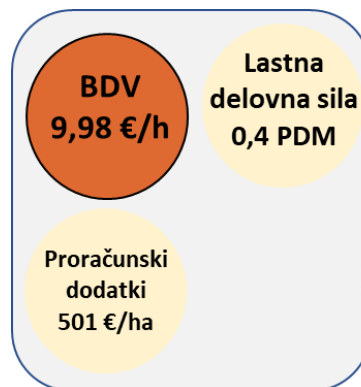




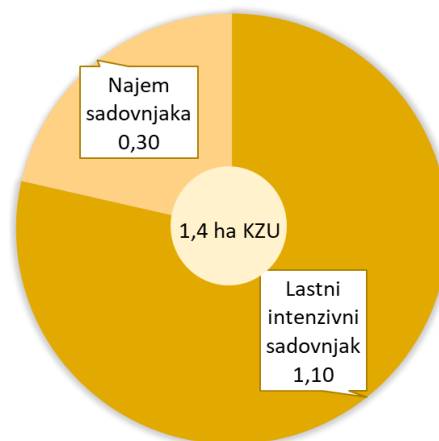
## Tipično kmetijsko gospodarstvo - OLJ\_0140\_OL\_0800\_Pr\_OI

Srednje velika čista oljkarstva kmetija z intenzivno pridelavo oljk za olje v slovenski Istri.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Oljkarstvo</b>		
Oljke za olje	1,40 ha	5.000 kg/ha



Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	116	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	378	(EUR)
OMD	207	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	16.157	(EUR)	11.541 (EUR/ha)
Tržni prihodki	15.456	(EUR)	11.040 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	701	(EUR)	501 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	8.424	(EUR)	6.017 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	7.733	(EUR)	5.524 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	9,98	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	37.515	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	17.956	(EUR/PDM)	

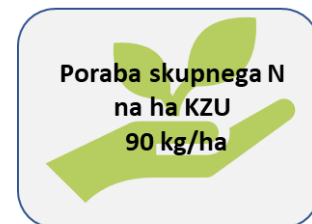
Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	290	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	90	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	47	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	97	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	505	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	160	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	160	EUR/ha

Kmetija (leži izven OMD) obdeluje 1,4 ha oljčnikov in sodi med srednje velike slovenske oljarske kmetije. Pridelajo 1000–1200 l oljčnega olja, ki ga prodajo v litrskih steklenicah (60 %) in manjši del v rinfuzi.

Delo na kmetiji opravljajo dopolnilno člani kmečkega gospodarstva (0,4 PDM), zaradi delovne konice najemajo le sezonsko delovno silo za obiranje oljk (80 % dela pri pobiranju).

Na kmetiji letno ustvarijo slabih 16 tisoč € prihodkov, od tega je le majhen delež (približno 4 %) proračunskih dodatkov (plačilne pravice, vračilo trošarine). Spremenljivi stroški obsegajo dobro polovico prihodkov, pokritje (BDV) je v danih pridelovalnih in cenovno-stroškovnih razmerah približno 8 tisoč €, kar pomeni 5–6 tisoč €/ha, skoraj 10 €/h vloženegega učinkovitega dela in približno 18 tisoč €/PDM.

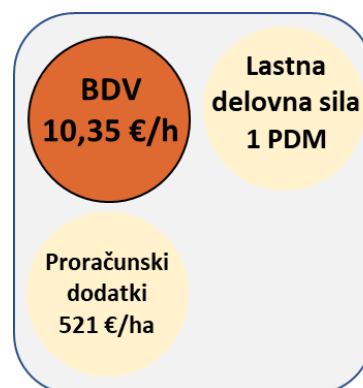
Kmetija dosega nekoliko podpovprečne rezultate, saj bi bili dohodki pri upoštevanju stroškov amortizacije, dokaj skromni.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - OLJ\_0350\_OL\_0800\_Pr\_OI

Večja čista oljarska kmetija z intenzivno pridelavo oljk za olje v slovenski Istri.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Oljkarstvo</b>		
Oljke za olje	3,50 ha	5.000 kg/ha



Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	289	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	944	(EUR)
OMD	589	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	40.462	(EUR)	11.561 (EUR/ha)
Tržni prihodki	38.640	(EUR)	11.040 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	1.822	(EUR)	521 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	22.168	(EUR)	6.334 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	18.294	(EUR)	5.227 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	10,35	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	41.190	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	18.623	(EUR/PDM)	



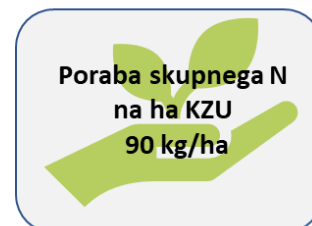
Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	288	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	90	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	47	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	97	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	505	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	160	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	160	EUR/ha

Kmetija (OMD) obdeluje 3,5 ha oljčnikov in sodi med večje slovenske, čiste, oljkarske kmetije. Pridelajo med 2,5 in 3,0 tisoč l oljčnega olja, ki ga prodajo v litrskih steklenicah (60 %) in manjši del v rinfuzi.

Kmetija zaposluje 1 PDM, zaradi delovne konice pri rezi in obiranju najemajo sezonsko delovno silo za obiranje oljk (30 % dela pri rezi in 80 % dela pri pobiranju).

Na kmetiji letno ustvarijo med 40 in 41 tisoč € prihodkov, od tega je le majhen delež (približno 5 %) proračunskih dodatkov (plačilne pravice, vračilo trošarine). Spremenljivi stroški obsegajo nekaj več kot polovico prihodkov, pokritje (BDV) je v danih pridelovalnih in cenovno-stroškovnih razmerah približno 18 tisoč €, kar pomeni dobrih 5 tisoč €/ha, 10 €/h vložnega efektivnega dela in približno 19 tisoč €/PDM

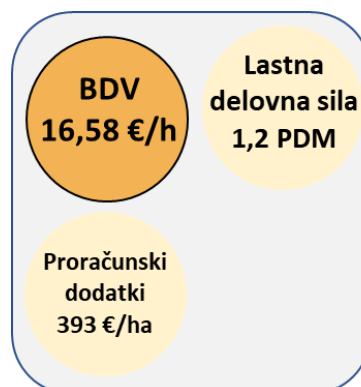
Kmetija dosega nekoliko pod povprečne rezultate, saj bi bili dohodki pri upoštevanju stroškov amortizacije, skromni.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - OLV\_0140\_OV\_0600\_Pr\_Og

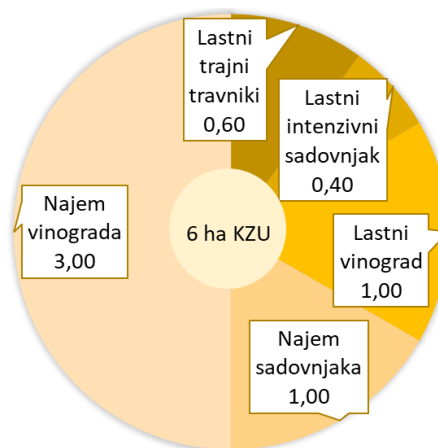
Kmetija s prevladujočo pridelavo grozdja (prodaja vina) in intenzivno pridelavo oljk za olje v slovenski Istri.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Dvokosni travnik, seno-bale	0,60 ha	5.436 kg/ha
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, terasa	4,00 ha	8.750 kg/ha
<b>Oljkarstvo</b>		
Oljke za olje	1,40 ha	5.000 kg/ha



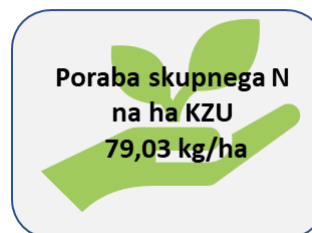
Prodaja - vinogradništvo		
Odprto vino	7.350	l
Kakovostno vino	17.150	l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	476	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	200	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.201	(EUR)
OMD	681	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	67.115	(EUR)	11.186 (EUR/ha)
Tržni prihodki	64.757	(EUR)	10.793 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.358	(EUR)	393 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	29.916	(EUR)	4.986 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	37.199	(EUR)	6.200 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	16,58	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	53.856	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	29.850	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	255	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	79	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	29	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	82	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	373	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	521	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	579	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	10	%



Kmetija (leži na OMD) ima 4 ha vinogradov na terasah in 1,4 ha oljčnikov. Kmetija grozdje predela v vino, 70 % pridelanega vina prodaja kot kakovostno vino, preostanek kot odprto vino. Oljčno olje (približno 1.100 l) večinoma (80 %) prodajo v rinfuzi, preostanek v litrskih steklenicah.

Delo na kmetiji opravljajo člani kmečkega gospodarstva (1,2 PDM), v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo za rez (50 % dela) in trgatve (80 % dela) v vinogradih, potrebujejo pa tudi pomoč pri obiranju oljk (80 % dela).

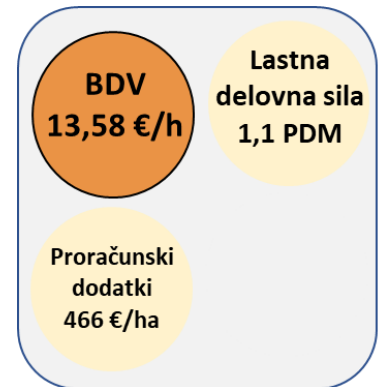
Na kmetiji letno ustvarijo dobrih 67 tisoč € prihodkov, od tega je, podobno kot pri drugih trajnih nasadih, le majhen delež (4 %) proračunskih dodatkov (plačilne pravice, vračilo trošarine, OMD plačila). Spremenljivi stroški obsegajo približno 45 % prihodkov, pokritje (BDV) je v danih pridelovalnih in cenovno-stroškovnih razmerah približno 37 tisoč €, kar pomeni med 6 in 7 tisoč €/ha, slabih 17 €/h vloženega učinkovitega dela in slabih 30 tisoč €/PDM.

Kmetija dosegata precej povprečne ali celo nekoliko podpovprečne rezultate, saj bi bili dohodki pri upoštevanju stroškov amortizacije, ki imajo v trajnih nasadih tudi do 30 % v strukturi stroškov, skromni.

## Tipično kmetijsko gospodarstvo - OLV\_0070\_OV\_0600\_Pr\_Og

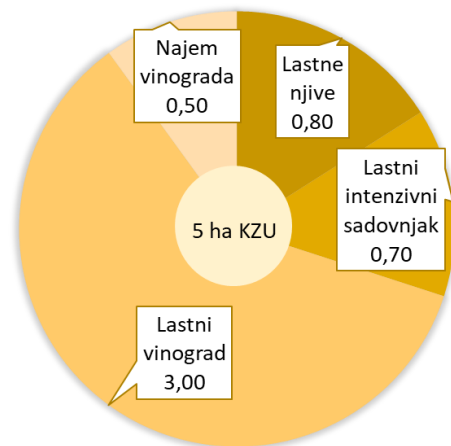
Kmetija s prevladujočo pridelavo grozdja (vina), ki jo dopolnjujeta pridelava oljk za olje, poljščin in zelenjadnic. Kmetija leži na območju slovenske Istre.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Pšenica	0,29	ha	5.500	kg/ha
Krompir zgodnji	0,20	ha	15.000	kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>				
Cvetača	0,10	ha	15.000	kg/ha
Radič	0,20	ha	12.000	kg/ha
Paprika, pridelava zunaj	0,10	ha	25.000	kg/ha
<b>Vinogradništvo</b>				
Vinograd, terasa	3,50	ha	8.750	kg/ha
<b>Oljkarstvo</b>				
Oljke za olje	0,70	ha	3.750	kg/ha



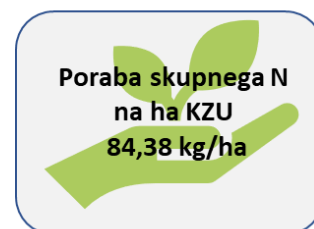
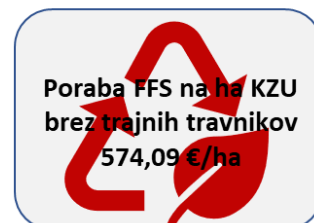
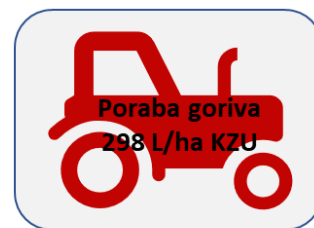
Prodaja - vinogradništvo		
Prodaja grozdja	9,19	t
Odprto vino	4.502	l
Kakovostno vino	10.504	l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	386	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	229	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.147	(EUR)
OMD	575	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	222	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	50.098	(EUR)	10.020 (EUR/ha)
Tržni prihodki	47.768	(EUR)	9.554 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.329	(EUR)	466 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	23.767	(EUR)	4.753 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	26.330	(EUR)	5.266 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	13,58	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	46.503	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	24.441	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	298	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	84	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	26	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	82	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	408	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	574	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	574	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	62	%



Kmetija (leži na OMD) poleg 3,5 ha vinogradov na terasah in 0,7 ha oljčnikov obdeluje še 0,8 ha njiv s pridelavo poljščin (strno žito in zgodnji krompir) in zelenjadnic (plodovke, radič, kapusnice). Kmetija 30 % pridelanega grozdja proda v klet, ostalo grozdje predela v vino. 70 % pridelanega vina je kakovostno, preostanek odprto vino. Pridelajo približno 400 l oljčnega olja, ki ga prodajo večinoma v rinfuzi (80 %), preostanek v litrskih steklenicah.

Delo na kmetiji opravljajo člani kmečkega gospodarstva (1,1 PDM), v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo za rez (50 % dela) in trgatev (80 % dela) v vinogradih ter pobiranje zelenjadnic (30 % dela).

Na kmetiji letno ustvarijo približno 50 tisoč € prihodkov, od tega je, podobno kot na KMG z velikim deležem trajnih nasadov, le majhen delež (približno 5 %) proračunskih dodatkov (plačilne pravice, vračilo trošarine, PVP zelenjadnice, OMD plačila). Spremenljivi stroški obsegajo približno polovico prihodkov, pokritje (BDV) je v danih pridelovalnih in cenovno-stroškovnih razmerah približno 26 tisoč €, kar pomeni dobrih 5 tisoč €/ha, 14 €/h vložena efektivnega dela in približno 25 tisoč €/PDM.

Kmetija dosega podpovprečne rezultate, saj bi bili dohodki pri upoštevanju stroškov amortizacije skromni. Na skromnejše dohodke kmetije vpliva predvsem pridelava grozdja za prodajo v klet, ki je že mnogo let zelo slaba.



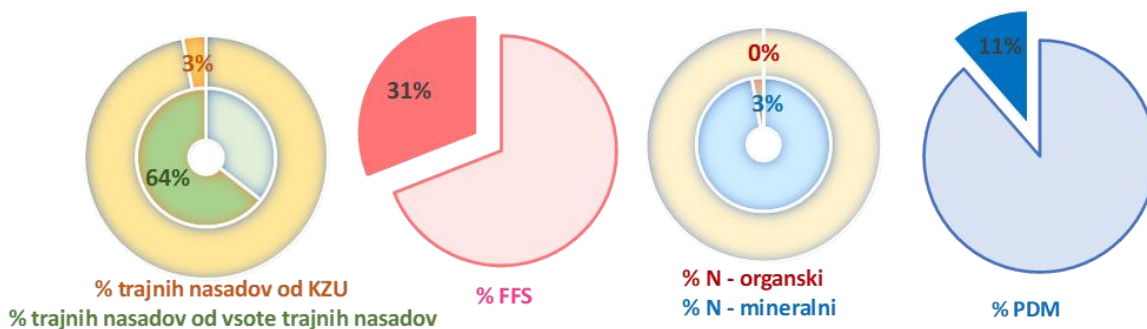
TIPIČNA KMETIJSKA GOSPODARSTVA, USMERJENA V PRIDELAVO GROZDJA IN  
VINARSTVO





pridelava grozdja in vinogradništvo  
VIN

Povzetek na ravni agregata za sektor pridelave grozdja in vinogradništvo



Slika 14: Poraba izbranih proizvodnih virov na ravni sektorja pridelave grozdja in vinarstvo (VIN)

Preglednica 25: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor pridelave grozdja in vinarstvo (VIN)

	Bruto dodana vrednost (EUR)	Bruto dodana vrednost na PDM (EUR)	Bruto dodana vrednost na uro (EUR/h)			
				Izhodišče		
				Minimum	2.237	9.704
Povprečje	20.891	36.970	20,5			
Maksimum	147.980	63.795	35,4			





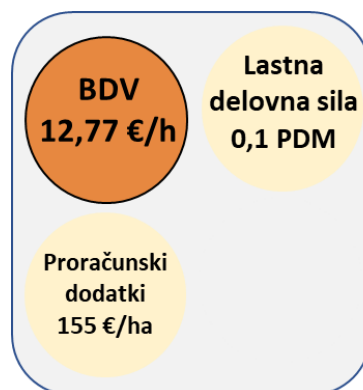


*pridelava grozdja in vinogradništvo*  
VIN

Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN\_0000\_GV\_8500\_00\_Ve

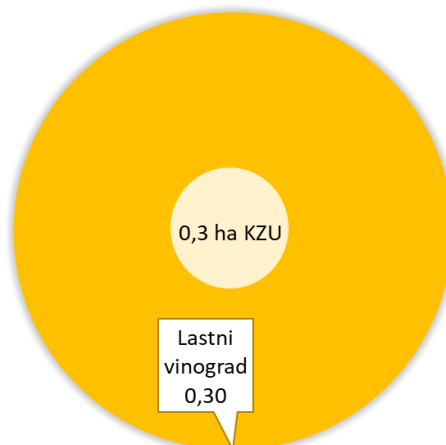
V proizvodnjo vina usmerjena vinogradniška proizvodnja, v obsegu 0,3 ha vinograda in v vertikalni proizvodnji.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, vertikalna	0,30 ha	8.500 kg/ha



Prodaja - vinogradništvo	
Odprto vino	1.785 l

Proračunska plačila razčlenjeno	
Vračilo trošarine	0 (EUR)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	0 (EUR)
OMD	46 (EUR)
PVP - živinoreja	0 (EUR)
PVP - rastlinska	0 (EUR)



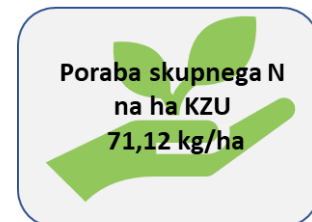
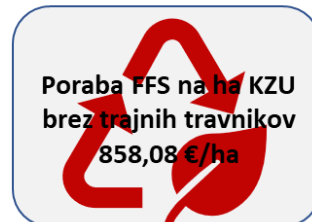
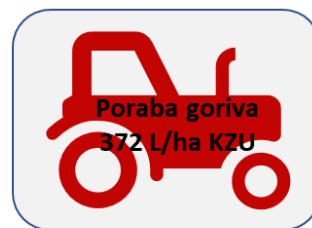
Ekonomski kazalniki			
Prihodki	3.027 (EUR)	10.091 (EUR/ha)	
Tržni prihodki	2.981 (EUR)	9.936 (EUR/ha)	
Proračunski dodatki	46 (EUR)	155 (EUR/ha)	
Spremenljivi stroški	791 (EUR)	2.635 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost	2.237 (EUR)	7.455 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost na uro	12,77 (EUR/h)		
Kazalci na PDM			
Prihodki na PDM	31.120 (EUR/PDM)		
Bruto dodana vrednost na PDM	22.993 (EUR/PDM)		

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	372	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	71	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	19	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	71	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	356	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	858	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	858	EUR/ha

Vinogradniška proizvodnja na površini 0,3 ha vinograda v vertikalni proizvodnji je običajno kombinirana s kako drugo kmetijsko proizvodnjo na kmetiji. Povprečni pridelek grozdja je 8500 kg/ha. Pridelano grozdje se predela v vino in se porabi doma oziroma proda v obliki odprtega vina. Letne proizvodnje vina je nekoliko manj kot 1800 l. Vinograd je v celoti v lasti kmetije.

Vinogradniška proizvodnja predstavlja 0,1 PDM.

Pri tej proizvodnji se letno ustvari 3 tisoč € prihodka, od tega je proračunskih plačil 1,5 %. Spremenljivi stroški predstavljajo 26 % od prihodkov, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje okrog 2,3 tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vloženega dela znaša slabih 13 €/uro.



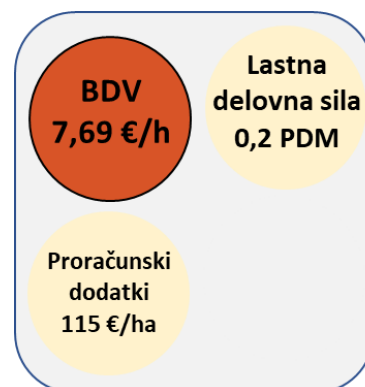


pridelava grozdja in vinogradništvo  
VIN

Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN\_0001\_GR\_8500\_Sv\_Ve

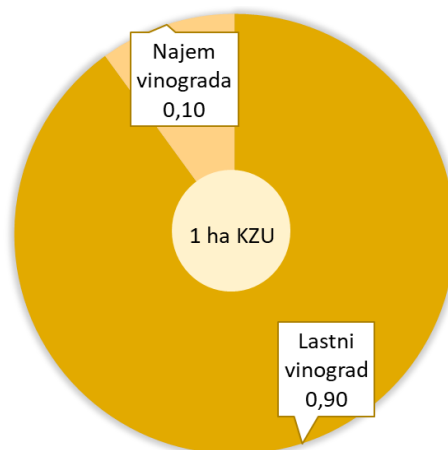
V proizvodnjo grozdja usmerjena vinogradniška proizvodnja, v obsegu 1 ha vinograda in v vertikalni proizvodnji, severovzhodna Slovenija.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, vertikala	1,00 ha	8.500 kg/ha



Prodaja - vinogradništvo	
Prodaja grozdja	6,80 t
Kakovostno vino	1.190 l

Proračunska plačila razčlenjeno	
Vračilo trošarine	0 (EUR)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	0 (EUR)
OMD	115 (EUR)
PVP - živinoreja	0 (EUR)
PVP - rastlinska	0 (EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	6.500 (EUR)	6.500 (EUR/ha)	
Tržni prihodki	6.385 (EUR)	6.385 (EUR/ha)	
Proračunski dodatki	115 (EUR)	115 (EUR/ha)	
Spremenljivi stroški	3.193 (EUR)	3.193 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost	3.307 (EUR)	3.307 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost na uro	7,69 (EUR/h)		
Kazalci na PDM			
Prihodki na PDM	27.209 (EUR/PDM)		
Bruto dodana vrednost na PDM	13.841 (EUR/PDM)		

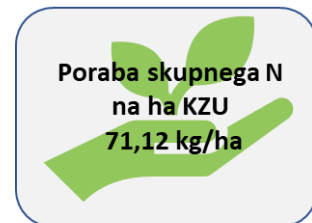
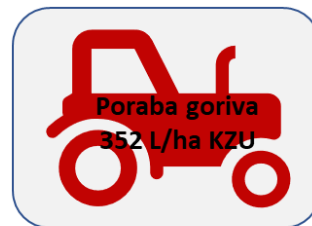
Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	352	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	71	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	19	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	71	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	356	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	858	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	858	EUR/ha

Vinogradniška proizvodnja na površini 1 ha vinograda v vertikalni proizvodnji, ki se nahaja v severovzhodnem delu Slovenije. Taka vinogradniška proizvodnje je običajno kombinirana s kako drugo kmetijsko proizvodnjo (sadjarstvo, zelenjadarstvo, živinoreja,..) na kmetiji. Povprečni pridelek grozdja je 8500 kg, ki se v večji meri proda na trgu, manjši del pa se predela v vino. Letna proizvodnja vina je 1,2 tisoč litrov, ki se porabi oziroma proda kot kakovostno vino. Večji del vinograda je v lasti kmetije in del opravil v vinogradu (trgatev) opravlja najeta delovna sila.

Vinogradniška proizvodnja predstavlja 0,2 PDM.

Iz vinogradniške proizvodnje se letno ustvari 6,5 tisoč € prihodka, od katerega je 1,8 % proračunskih plačil. Spremenljivi stroški predstavljajo nekoliko manj kot polovico prihodkov, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje okrog 3,3 tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo znaša 7 €/uro.

Taka vinogradniška proizvodnja ne predstavlja glavnega dohodka na kmetiji. Le dopolnjuje ostalo proizvodnjo na kmetiji v smeri izkoriščenosti kmetijske mehanizacije, delovne sile in kmetijskih površin na nagnjenih terenih.



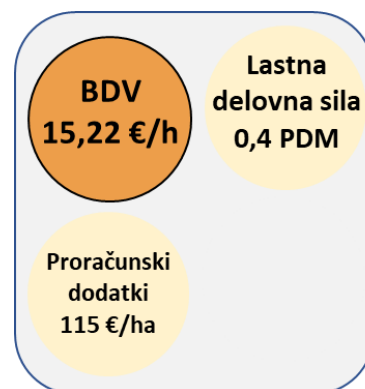


*pridelava grozdja in vinogradništvo*  
VIN

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN\_0001\_GV\_8500\_Sv\_Ve**

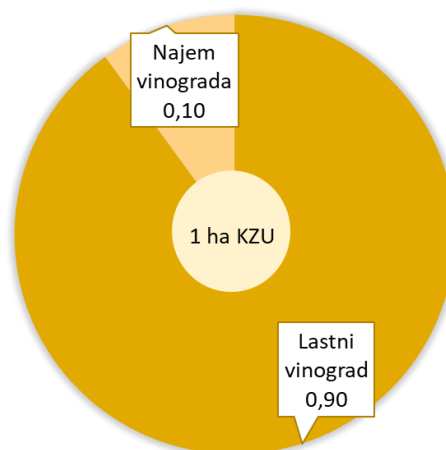
V proizvodnjo vina usmerjena vinogradniška proizvodnja, v obsegu 1 ha vinograda in v vertikalni proizvodnji, severovzhodna Slovenija.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, vertikalna	0,90 ha	8.500 kg/ha
Vinograd, vertikalna - vrhunska kakovost	0,10 ha	8.500 kg/ha



Prodaja - vinogradništvo	
Kakovostno vino	5.355 l
Vrhunsko vino	595 l

Proračunska plačila razčlenjeno	
Vračilo trošarine	0 (EUR)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	0 (EUR)
OMD	115 (EUR)
PVP - živinoreja	0 (EUR)
PVP - rastlinska	0 (EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	15.642 (EUR)	15.642 (EUR/ha)	
Tržni prihodki	15.527 (EUR)	15.527 (EUR/ha)	
Proračunski dodatki	115 (EUR)	115 (EUR/ha)	
Spremenljivi stroški	5.854 (EUR)	5.854 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost	9.788 (EUR)	9.788 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost na uro	15,22 (EUR/h)		
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	43.788 (EUR/PDM)		
Bruto dodana vrednost na PDM	27.400 (EUR/PDM)		

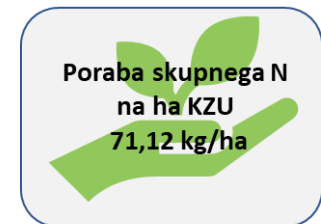
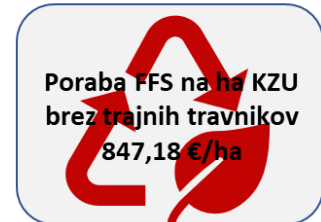


Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	372	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	71	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	19	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	71	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	356	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	847	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	847	EUR/ha

Vinogradniška proizvodnja na površini 1 ha vinograda v vertikalni proizvodnji, ki se nahaja v severovzhodnem delu Slovenije. Taka vinogradniška proizvodnje je običajno kombinirana s kako drugo kmetijsko proizvodnjo (sadjarstvo, zelenjadarstvo, živinoreja,..) na kmetiji. Povprečni pridelek grozdja znaša 8500 kg, ki se predela v vino. Letna proizvodnja vina je nekoliko manj kot 6000 l. Vino se proda stekleničeno, 90 % kot kakovostno vino in 10 % kot vrhunsko vino. Večji del vinograda je v lasti kmetije, del opravil v vinogradu (trgatev) opravlja najeta delovna sila.

Vinogradniška proizvodnja predstavlja 0,4 PDM.

Iz vinogradniške proizvodnje se letno ustvari 15 tisoč € prihodka, od katerih manj kot 1 % proračunskih plačil. Spremenljivi stroški predstavljajo 37 % od prihodka, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje okrog 9,8 tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo znaša dobrih 15 €/uro. Taka vinogradniška proizvodnja ne predstavlja glavnega dogodka na kmetiji. Vinogradniška proizvodnja dopolnjuje ostalo proizvodnjo na kmetiji v smeri izkoriščenosti kmetijske mehanizacije, delovne sile in kmetijskih površin na nagnjenih terenih.



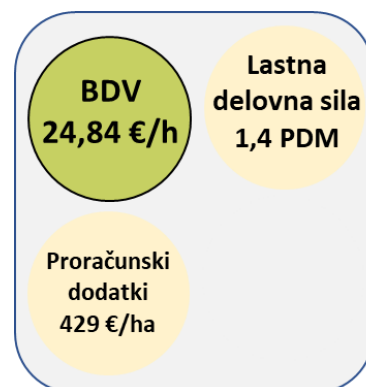


pridelava grozdja in vinogradništvo  
VIN

Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN\_0005\_GV\_8500\_Sv\_Ve

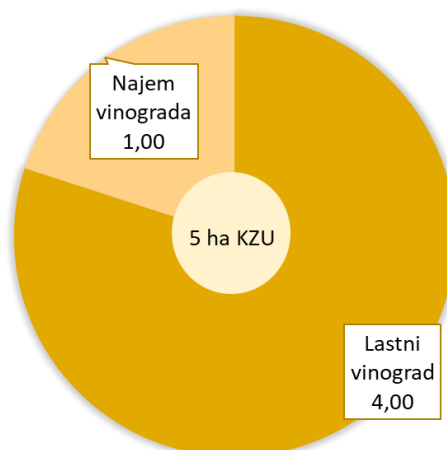
V proizvodnjo vina usmerjena vinogradniška kmetija, v obsegu 5 ha vinograda in v vertikalni proizvodnji, severovzhodna Slovenija.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, vertikala	3,75 ha	8.500 kg/ha
Vinograd, vertikala - vrhunska kakovost	1,25 ha	8.500 kg/ha



Prodaja - vinogradništvo		
Kakovostno vino	22.313	l
Vrhunsko vino	7.438	l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	575	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	208	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.041	(EUR)
OMD	531	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	97.716	(EUR)	19.543 (EUR/ha)
Tržni prihodki	95.570	(EUR)	19.114 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.147	(EUR)	429 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	33.184	(EUR)	6.637 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	64.533	(EUR)	12.907 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	24,84	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	67.710	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	44.717	(EUR/PDM)	





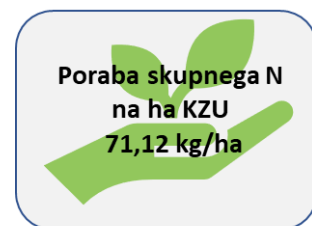
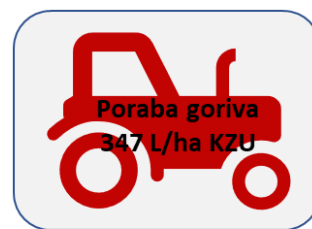
Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	347	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	71	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	19	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	71	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	356	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	831	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	831	EUR/ha

Vinogradniška kmetija na površini 5 ha vinograda v vertikalni proizvodnji, ki se nahaja v severovzhodnem delu Slovenije. Povprečni pridelek grozdja je 8500 kg/ha, ki se v celoti predela v vino. Letna proizvodnja vina je 30 tisoč l. Od tega se 75 % proda kot kakovostno vino in 25 % kot vrhunsko vino. Vso vino se stekleniči. 4 ha vinograda je v lasti kmetije ostala površine pa so v najemu. Del opravil v vinogradu (zelena dela, trgatav) opravlja najeta delovna sila.

Vinogradniška proizvodnja predstavlja 1,4 PDM.

Iz vinogradniške proizvodnje se letno ustvari 97 tisoč € prihodka, od katerih je le 2,2% proračunskih plačil. Spremenljivi stroški predstavljajo 34 % od prihodka, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje med 60 do 65 tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vložena dela znaša slabih 25 €/uro. Pokritje na PDM dosega približno 45 tisoč €.

Taka kmetija je specializirana v vinogradniško proizvodnjo. Usmerjena je v proizvodnjo vrhunskih vin, s katerimi doseže pomemben del prihodka. Zato se aktivno ukvarja s promocijo lastnih vin in celotne kmetije. Finančni rezultat take kmetije je dober, vendar je zelo odvisen od uspešnosti prodaje vin.



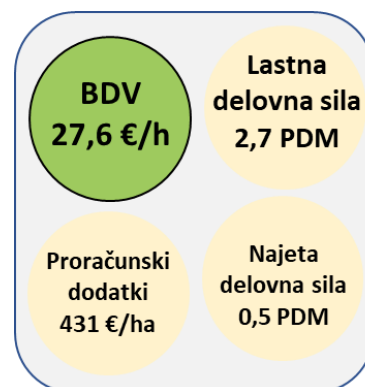


pridelava grozdja in vinogradništvo  
VIN

Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN\_0012\_GV\_8500\_Sv\_Ve

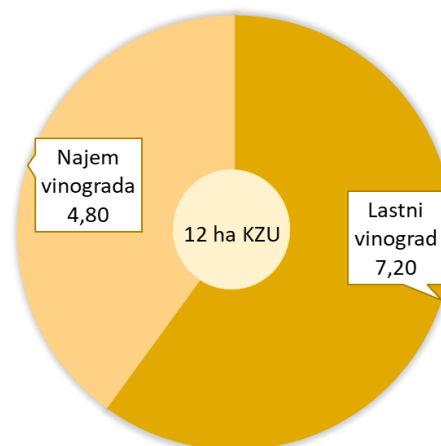
V proizvodnjo vina usmerjena vinogradniška kmetija, v obsegu 12 ha vinograda in v vertikalni proizvodnji, severovzhodna Slovenija.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, vertikalna	9,60 ha	8.500 kg/ha
Vinograd, vertikalna - vrhunska kakovost	2,40 ha	8.500 kg/ha



Prodaja - vinogradništvo		
Kakovostno vino	57.120	l
Vrhunsko vino	14.280	l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.404	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	208	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.499	(EUR)
OMD	1.274	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	220.196	(EUR)	18.350 (EUR/ha)
Tržni prihodki	215.019	(EUR)	17.918 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.177	(EUR)	431 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	86.064	(EUR)	7.172 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	134.132	(EUR)	11.178 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	27,60	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	69.023	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	42.045	(EUR/PDM)	



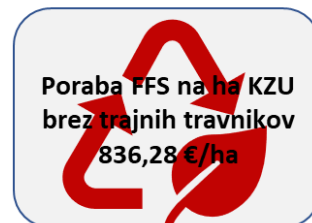
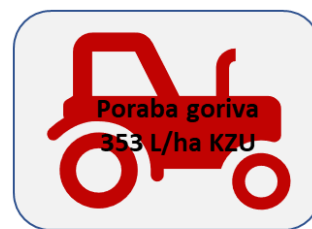
Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	353	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	71	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	19	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	71	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	356	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	836	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	836	EUR/ha

Vinogradniška kmetija na površini 12 ha vinograda v vertikalni proizvodnji, ki se nahaja v severovzhodnem delu Slovenije. Povprečni pridelek grozdja je 8500 kg/ha, ki se v celoti predela v vino. Letna proizvodnja vina znaša 71,4 tisoč litrov. Od tega se 80 % prodaja kot kakovostno vino in 20 % kot vrhunsko vino. Vso vino se stekleniči. 7,2 ha vinograda je v lasti kmetije ostale površine pa so v najemu. Del opravil v vinogradu (rez, zelena dela, trgatve) opravlja najeta delovna sila, katere strošek je upoštevan pri spremenljivih stroških.

Vinogradniška proizvodnja predstavlja 3,2 PDM (2,7 PDM domača delovna sila, 0,5 PDM plačana delovna sila).

Iz vinogradniške proizvodnje se letno ustvari 220 tisoč € prihodka, od katerih je le 2,5 % proračunskih plačil. Spremenljivi stroški predstavljajo 40 % od prihodka, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje okrog 134 tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vloženega dela znaša 27 €/uro. Pokritje na PDM dosega raven 42 tisoč €.

Taka kmetija je specializirana v vinogradniško proizvodnjo. Proizvodnja je usmerjena v proizvodnjo kakovostnih in vrhunskih vin. Delež prihodka s prodajo vrhunskih vin znaša 42 %. Izdelan mora imeti prodajni sistem in promocija izdelkov je eden izmed ključnih dejavnikov. Finančni rezultat take kmetije je dober, vendar je precej odvisen od uspešnosti prodaje vina na trgu.



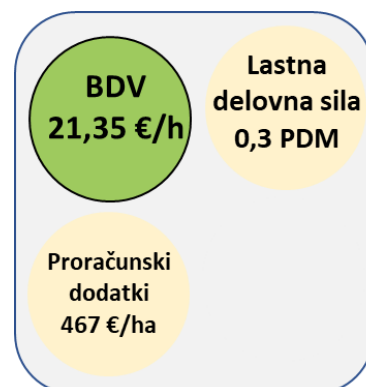


*priidelava grozdja in vinogradništvo*  
VIN

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN\_0001\_GV\_8500\_Pr\_TV**

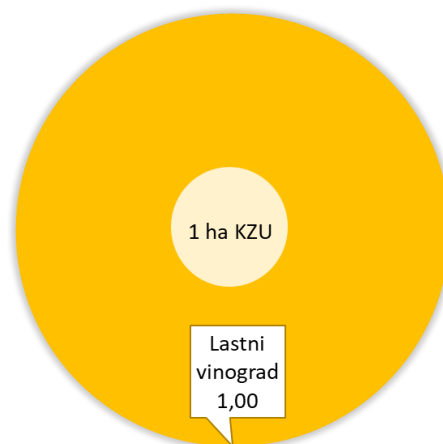
V proizvodnjo vina usmerjena vinogradniška proizvodnja, v obsegu 1 ha vinograda, proizvodnja na terasah in vertikali, Primorska.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Vinogradništvo</b>				
Vinograd, terasa	0,39	ha	7.500	kg/ha
Vinograd, terasa - vrhunska kakovost	0,11	ha	7.500	kg/ha
Vinograd, vertikala	0,50	ha	9.500	kg/ha



Prodaja - vinogradništvo		
Odprto vino	4.298	l
Kakovostno vino	1.074	l
Vrhunsko vino	578	l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	104	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	208	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	208	(EUR)
OMD	155	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	13.612	(EUR)	13.612 (EUR/ha)
Tržni prihodki	13.145	(EUR)	13.145 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	467	(EUR)	467 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	3.762	(EUR)	3.762 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	9.850	(EUR)	9.850 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	21,35	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	53.101	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	38.424	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	321	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	71	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	19	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	71	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	356	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	794	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	794	EUR/ha

Vinogradniška proizvodnja na površini 1 ha vinograda v terasirani in vertikalni proizvodnji, ki se nahaja na Primorskem. Taka vinogradniška proizvodnje je običajno kombinirana s kako drugo kmetijsko proizvodnjo (sadjarstvo, zelenjadarstvo, živinoreja,..) na kmetiji. Povprečni pridelek grozdja je 8500 kg, ki se predela v vino. Letna proizvodnja vina je nekoliko manj od 6000 l. Večji del vina se proda odprtega. Manjši del vina pa se stekleniči ter proda kot kakovostno in vrhunsko vino. Vinograd je v lasti kmetije, del opravil v vinogradu (trgatev) opravlja najeta delovna sila.

Vinogradniška proizvodnja predstavlja 0,3 PDM.

Iz vinogradniške proizvodnje se letno ustvari 13 tisoč € prihodka, od katerega je 3,4 % proračunskih plačil. Spremenljivi stroški predstavljajo 28 % od prihodka, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje okrog 9,8 tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vložene delovne sile znaša dobrih 21 €/uro.

Taka vinogradniška proizvodnja ne predstavlja glavnega dohodka na kmetiji. Vinogradniška proizvodnja dopolnjuje ostalo proizvodnjo na kmetiji v smeri izkoriščenosti kmetijske mehanizacije, delovne sile in kmetijskih površin na nagnjenih terenih.

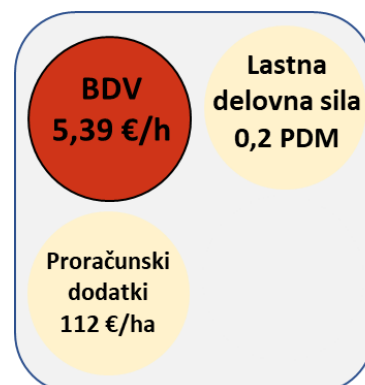




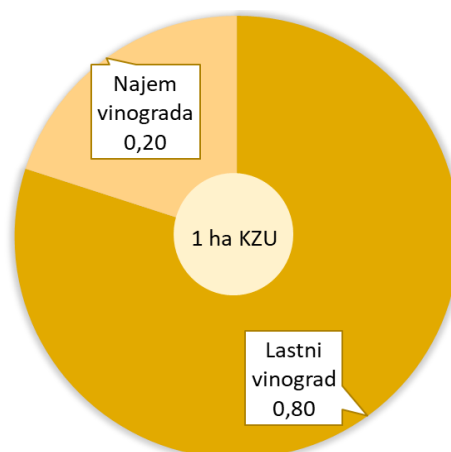
## Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN\_0001\_GR\_9500\_Pr\_Ve

V proizvodnjo grozdja usmerjena vinogradniška proizvodnja, v obsegu 1 ha vinograda in v vertikalni proizvodnji, Primorska.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, vertikalna	1,00 ha	9.500 kg/ha



Proračunska plačila razčlenjeno	
Vračilo trošarine	0 (EUR)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	0 (EUR)
OMD	112 (EUR)
PVP - živinoreja	0 (EUR)
PVP - rastlinska	0 (EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	5.065 (EUR)	5.065 (EUR/ha)	
Tržni prihodki	4.954 (EUR)	4.954 (EUR/ha)	
Proračunski dodatki	112 (EUR)	112 (EUR/ha)	
Spremenljivi stroški	2.783 (EUR)	2.783 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost	2.282 (EUR)	2.282 (EUR/ha)	
Bruto dodana vrednost na uro	5,39 (EUR/h)		
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	21.537 (EUR/PDM)		
Bruto dodana vrednost na PDM	9.704 (EUR/PDM)		

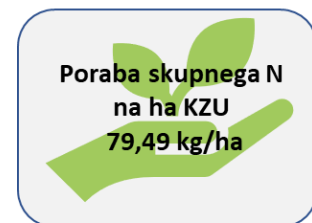
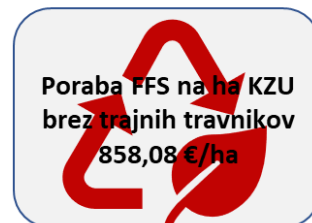
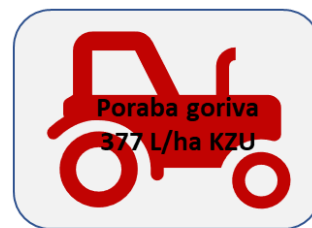
Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	377	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	79	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	21	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	79	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	399	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	858	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	858	EUR/ha

Vinogradniška proizvodnja na površini 1 ha vinograda v vertikalni proizvodnji, ki se nahaja na Primorskem. Taka vinogradniška proizvodnje je običajno kombinirana s kako drugo kmetijsko proizvodnjo (sadjarstvo, zelenjadarstvo, živinoreja,..) na kmetiji. Povprečni pridelek grozdja je 9500 kg, ki se proda na trgu. Večji del vinograda je v lasti kmetije, del opravil v vinogradu (trgatev) opravlja najeta delovna sila.

Vinogradniška proizvodnja predstavlja 0,2 PDM.

Iz vinogradniške proizvodnje se letno ustvari 5 tisoč € prihodka, od katerih je 2,2 % proračunskih plačil. Spremenljivi stroški predstavljajo nekoliko več kot polovico prihodkov, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje okrog 2 tisoč €. Pokritje na uro efektivno vloženega dela znaša 5 €/uro.

Taka vinogradniška proizvodnja ne predstavlja glavnega dogodka na kmetiji. Vinogradniška proizvodnja dopolnjuje ostalo proizvodnjo na kmetiji v smeri izkoriščenosti kmetijske mehanizacije, delovne sile in kmetijskih površin na nagnjenih terenih.



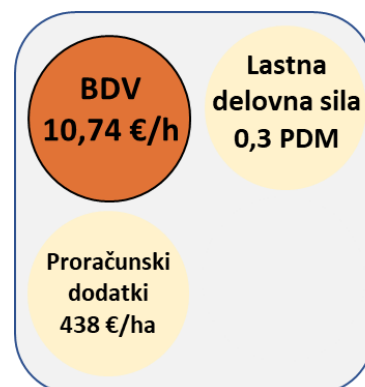


pridelava grozdja in vinogradništvo  
VIN

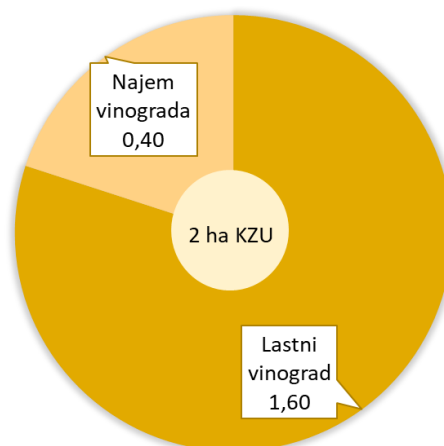
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN\_0002\_GR\_7500\_Pr\_Te

V proizvodnjo grozdja usmerjena vinogradniška proizvodnja, v obsegu 2 ha vinograda in v terasirani proizvodnji, Primorska.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
Vinogradništvo		
Vinograd, terasa	2,00 ha	7.500 kg/ha



Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	169	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	208	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	417	(EUR)
OMD	292	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	9.488	(EUR)	4.744 (EUR/ha)
Tržni prihodki	8.611	(EUR)	4.305 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	877	(EUR)	438 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	4.209	(EUR)	2.104 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	5.279	(EUR)	2.640 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	10,74	(EUR/h)	
Kazalci na PDM			
Prihodki na PDM	34.746	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	19.333	(EUR/PDM)	



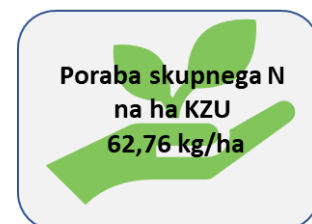
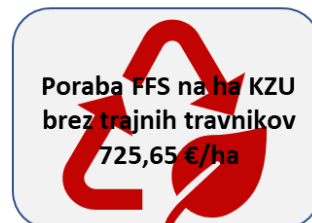
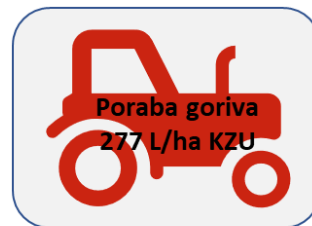
Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	277	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	63	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	17	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	63	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	314	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	726	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	726	EUR/ha

Vinogradniška proizvodnja na površini 2 ha vinograda na terasirani proizvodnji, ki se nahaja na Primorskem. Taka vinogradniška proizvodnje je običajno kombinirana s kako drugo kmetijsko proizvodnjo (sadjarstvo, zelenjadarstvo, živinoreja,..) na kmetiji. Povprečni pridelek grozdja je 7500 kg/ha, ki se proda na trgu. Večji del vinograda je v lasti kmetije, del opravil v vinogradu (trgatev) opravlja najeta delovna sila.

Vinogradniška proizvodnja predstavlja 0,3 PDM.

Iz vinogradniške proizvodnje se letno ustvari 9,5 tisoč € prihodka, od katerih je 9,2 % proračunskih plačil. Spremenljivi stroški predstavljajo 45 % prihodkov, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje okrog 5 tisoč €. Pokritje na uro efektivno vloženega dela znaša slabih 11€/uro.

Taka vinogradniška proizvodnja ne predstavlja glavnega dogodka na kmetiji. Vinogradniška proizvodnja dopolnjuje ostalo proizvodnjo na kmetiji v smeri izkoriščenosti kmetijske mehanizacije, delovne sile in kmetijskih površin na nagnjenih terenih.

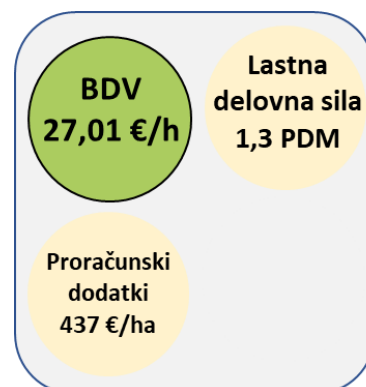




## Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN\_0005\_GV\_9500\_Pr\_Ve

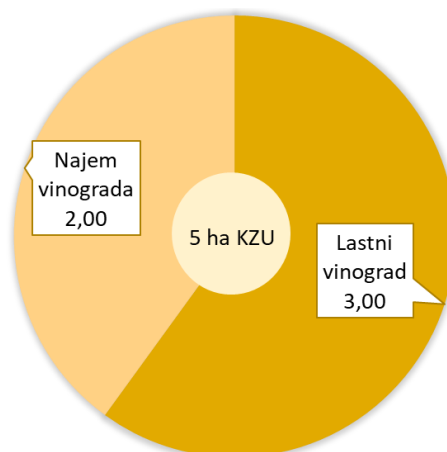
V proizvodnjo vina usmerjena vinogradniška kmetija, v obsegu 5 ha vinograda in v vertikalni proizvodnji, Primorska.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, vertikalna	3,80 ha	9.500 kg/ha
Vinograd, vertikalna - vrhunska kakovost	1,20 ha	8.000 kg/ha



Prodaja - vinogradništvo		
Odprto vino	15.920	l
Kakovostno vino	9.350	l
Vrhunsko vino	6.720	l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	586	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	208	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.041	(EUR)
OMD	558	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	91.256	(EUR)	18.251 (EUR/ha)
Tržni prihodki	89.070	(EUR)	17.814 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.186	(EUR)	437 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	28.283	(EUR)	5.657 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	62.973	(EUR)	12.595 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	27,01	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	70.442	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	48.610	(EUR/PDM)	

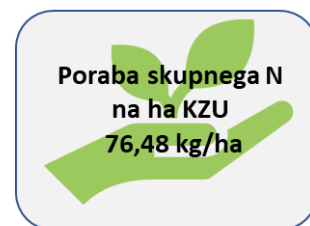
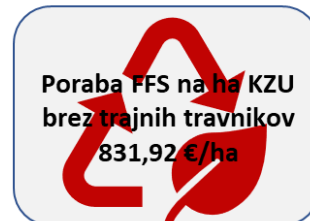
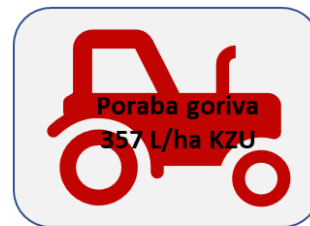
Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	357	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	76	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	21	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	76	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	383	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	832	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	832	EUR/ha

Vinogradniška kmetija je na površini 5 ha vinograda v vertikalni proizvodnji, ki se nahaja na Primorskem. Povprečni pridelek grozdja za kakovostno vino je 9500 kg/ha, za vrhunsko vino pa 8000 kg/ha. Grozdje se v celoti predela v vino, ki se ga letno proizvede 32 tisoč l. Polovica vina se proda odprtega, druga polovica pa se stekleniči. Od celotne količine pridelanega vina je 20 % vrhunskega vina. 3 ha vinograda je v lasti kmetije ostala površine pa so v najemu. Del opravil v vinogradu (zelena dela, trgategv) opravlja najeta delovna sila.

Vinogradniška proizvodnja predstavlja 1,3 PDM.

Iz vinogradniške proizvodnje se letno ustvari 91 tisoč € prihodka, od katerih je le 2,4 % proračunskih plačil. Spremenljivi stroški predstavljajo 31 % od prihodka, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje okrog 63 tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo znaša 27 €/uro. Pokritje na PDM dosega raven 49 tisoč €.

Taka vinogradniška kmetija je specializirana v vinogradniško proizvodnjo. Proizvodnja je usmerjena v proizvodnjo različnih kakovosti vin. Finančni rezultat take kmetije je dober, vendar je odvisen od uspešnosti prodaje vin na trgu.



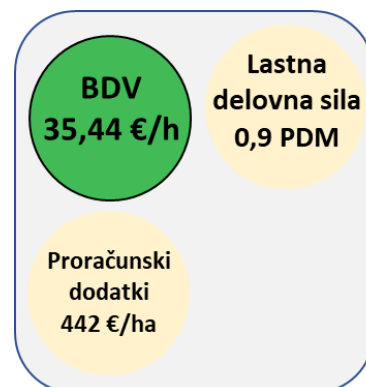


*pri delava grozdja in vinogradništva*  
VIN

**Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN\_0005\_GV\_7500\_Pr\_Te**

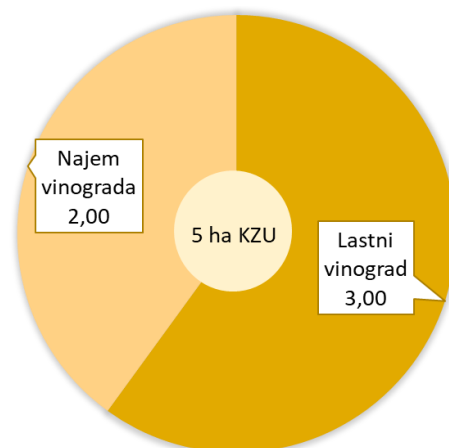
V proizvodnjo vina usmerjena vinogradniška kmetija, v obsegu 5 ha vinograda in v proizvodnji na terasah, Primorska.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, terasa	3,50 ha	7.501 kg/ha
Vinograd, terasa - vrhunska kakovost	1,50 ha	7.500 kg/ha



Prodaja - vinogradništvo		
Odprto vino	12.863	l
Kakovostno vino	5.513	l
Vrhunsko vino	7.875	l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	440	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	208	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.041	(EUR)
OMD	729	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	84.898	(EUR)	16.980 (EUR/ha)
Tržni prihodki	82.687	(EUR)	16.537 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.211	(EUR)	442 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	24.789	(EUR)	4.958 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	60.108	(EUR)	12.022 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	35,44	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	90.104	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	63.795	(EUR/PDM)	

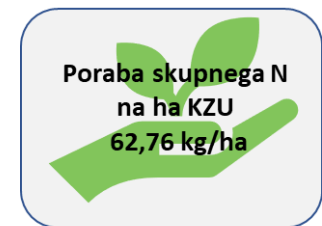
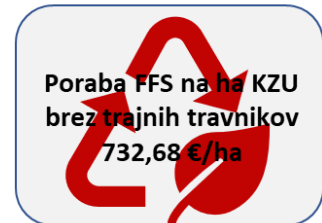
Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	273	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	63	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	17	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	63	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	314	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	733	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	733	EUR/ha

Vinogradniška kmetija je na površini 5 ha vinograda v proizvodnji na terasah, ki se nahaja na Primorskem. Povprečni pridelek grozdja je 7500 kg/ha. Grozdje se v celoti predela v vino, ki se ga letno proizvede 26 tisoč l. Malo manj kot polovica vina se proda odprtega, drugi del pa se stekleniči. Od celotne količine pridelanega vina je 30 % vrhunskega vina. 3 ha vinograda je v lasti kmetije ostala površine pa so v najemu. Del opravil v vinogradu (zelena dela, košnja brežin, trgatev) opravlja najeta delovna sila.

Vinogradniška proizvodnja predstavlja 0,9 PDM.

Iz vinogradniške proizvodnje se letno ustvari slabih 85 tisoč € prihodka, od katerih je le 2,6 % proračunskih plačil. Spremenljivi stroški predstavljajo 30 % od prihodka, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje okrog 60 tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vložene delo znaša 35 €/uro. Pokritje na PDM dosega raven 63 tisoč €.

Taka vinogradniška kmetija je specializirana v vinogradniško proizvodnjo. Proizvodnja je usmerjena v proizvodnjo različnih kakovosti vin. Finančni rezultat take kmetije je dober, vendar je odvisen od uspešnosti prodaje vseh vrst vin še zlasti pa vrhunskega vina.



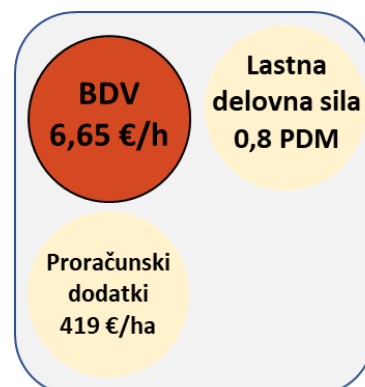


pridelava grozdja in vinogradništvo  
VIN

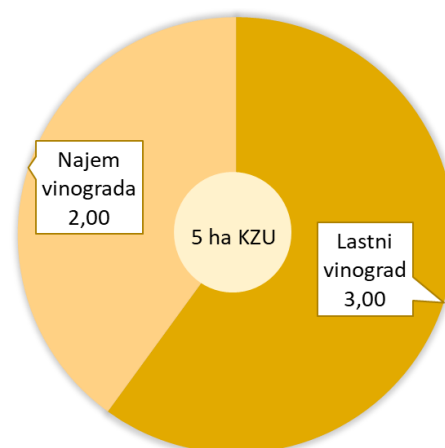
## Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN\_0005\_GR\_9500\_Pr\_Ve

V proizvodnjo grozdja usmerjena vinogradniška kmetija, v obsegu 5 ha vinograda in v vertikalni proizvodnji, Primorska.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, vertikalna	5,00 ha	9.500 kg/ha



Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	581	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	208	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.041	(EUR)
OMD	470	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	26.862	(EUR)	5.372 (EUR/ha)
Tržni prihodki	24.769	(EUR)	4.954 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.093	(EUR)	419 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	16.999	(EUR)	3.400 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	9.863	(EUR)	1.973 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	6,65	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	32.583	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	11.963	(EUR/PDM)	



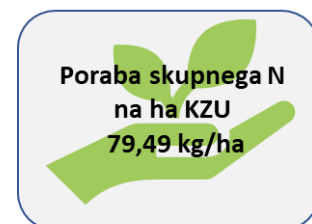
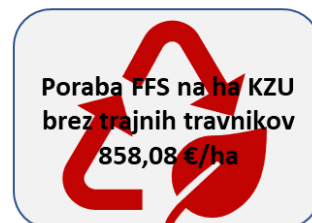
Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	368	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	79	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	21	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	79	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	399	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	858	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	858	EUR/ha

Vinogradniška kmetija na površini 5 ha vinograda v vertikalni proizvodnji, ki se nahaja na Primorskem. Povprečni pridelek grozdja je 9500 kg, ki se proda na trgu. 3 ha vinograda je v lasti kmetije, ostale površine pa so v najemu. Del opravil v vinogradu (zelena dela, trgatev) opravlja najeta delovna sila.

Vinogradniška proizvodnja predstavlja 0,8 PDM.

Iz vinogradniške proizvodnje se letno ustvari slabih 27 tisoč € prihodka, od katerih je 7,8 % proračunskih plačil. Spremenljivi stroški predstavljajo 63 % prihodkov, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje okrog 17 tisoč €. Pokritje na uro efektivno vloženega dela znaša 6,6 €/uro. Pokritje na PDM dosega raven 12 tisoč €.

Taka vinogradniška proizvodnja predstavlja delo za 0,8 PDM, vendar s slabim dohodkom. Običajno se taka vinogradniška proizvodnja kombinira z zaposlitvijo izven kmetije ali pa z drugo kmetijsko dejavnostjo na kmetiji.



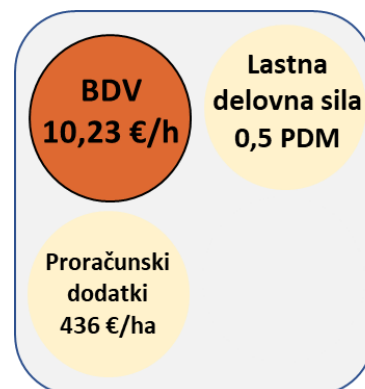


pridelava grozdja in vinogradništvo

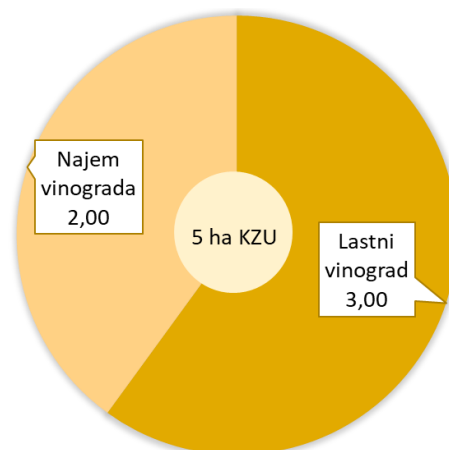
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN\_0005\_GR\_7500\_Pr\_Te

V proizvodnjo grozdja usmerjena vinogradniška kmetija, v obsegu 5 ha vinograda in v proizvodnji na terasah, Primorska.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
Vinogradništvo		
Vinograd, terasa	5,00 ha	7.501 kg/ha



Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	409	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	208	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.041	(EUR)
OMD	729	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	23.708	(EUR)	4.742 (EUR/ha)
Tržni prihodki	21.528	(EUR)	4.306 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.179	(EUR)	436 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	14.346	(EUR)	2.869 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	9.361	(EUR)	1.872 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	10,23	(EUR/h)	
Kazalci na PDM			
Prihodki na PDM	46.616	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	18.407	(EUR/PDM)	

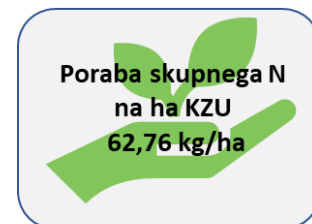
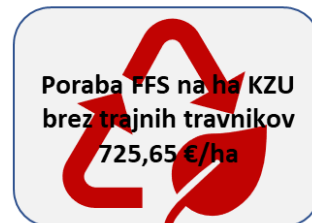


Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	267	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	63	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	17	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	63	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	314	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	726	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	726	EUR/ha

Vinogradniška kmetija na površini 5 ha vinograda v proizvodnji na terasah, ki se nahaja na Primorskem. Povprečni pridelek grozdja je 7500 kg, ki se proda na trgu. 3 ha vinograda je v lasti kmetije, ostale površine so v najemu. Del opravil v vinogradu (zelena dela, košnja brežin, trgatev) opravlja najeta delovna sila.

Vinogradniška proizvodnja predstavlja 0,5 PDM.

Iz vinogradniške proizvodnje se letno ustvari 24 tisoč € prihodka, od katerih je 9,2 % proračunskih plačil. Spremenljivi stroški predstavljajo 60 % prihodkov, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje okrog 9 tisoč €. Pokritje na uro efektivno vloženega dela znaša dobrih 10 €/uro. Pokritje na PDM dosega raven 18 tisoč €.



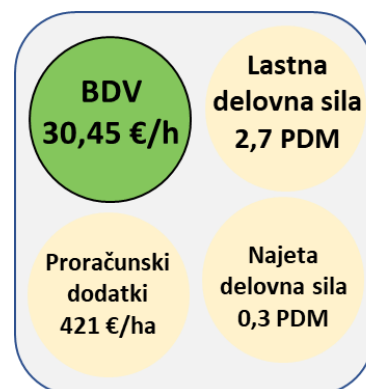


pridelava grozdja in vinogradništvo  
VIN

Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN\_0012\_GV\_9500\_Pr\_Ve

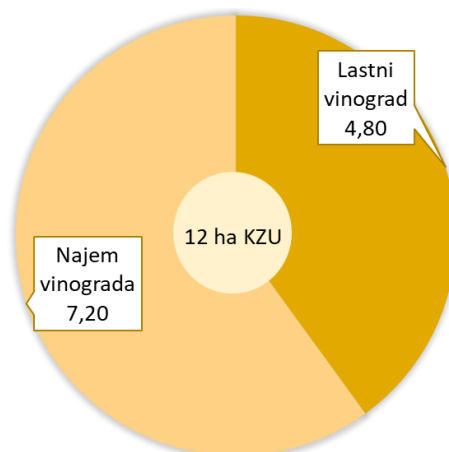
V proizvodnjo vina usmerjena vinogradniška kmetija, v obsegu 12 ha vinograda in v vertikalni proizvodnji, Primorska.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, vertikalna	9,00 ha	9.500 kg/ha
Vinograd, vertikalna - vrhunska kakovost	3,00 ha	8.000 kg/ha



Prodaja - vinogradništvo	
Odprto vino	28.728 l
Kakovostno vino	31.122 l
Vrhunsko vino	16.800 l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.423	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	208	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.499	(EUR)
OMD	1.128	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	226.339	(EUR)	18.862 (EUR/ha)
Tržni prihodki	221.289	(EUR)	18.441 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.050	(EUR)	421 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	78.359	(EUR)	6.530 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	147.980	(EUR)	12.332 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	30,45	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	75.247	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	49.196	(EUR/PDM)	

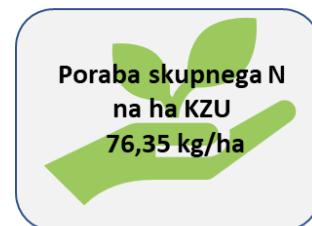
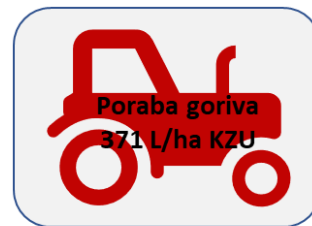


Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	371	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	76	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	20	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	76	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	383	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	831	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	831	EUR/ha

Vinogradniška kmetija je na površini 12 ha vinograda v vertikalni proizvodnji, ki se nahaja na Primorskem. Povprečni pridelek grozdja za kakovostno vino je 9500 kg/ha, za vrhunsko vino pa 8000 kg/ha. Grozdje se v celoti predela v vino, ki se ga letno proizvede 77 tisoč l. Večji del vina se stekleniči, 37 % pa se ga proda odprtega. Od celotne količine pridelanega vina je 22 % vrhunskega vina. 4,8 ha vinograda je v lasti kmetije ostala površine pa so v najemu. Del opravil v vinogradu (rez, zelena dela, trgatav) opravlja najeta delovna sila, katere strošek je že upoštevan med spremenljivimi stroški.

Vinogradniška proizvodnja predstavlja 3 PDM (2,7 PDM domača delovna sila, 0,3 PDM pa plačana delovna sila).

Iz vinogradniške proizvodnje se letno ustvari 226 tisoč € prihodka, od katerih je le 2,2 % proračunskih plačil. Spremenljivi stroški predstavljajo 35 % od prihodka, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje okrog 148 tisoč €. Pokritje na uro efektivno vloženega dela znaša 30 €/uro. Pokritje na PDM dosega raven dobrih 49 tisoč €.

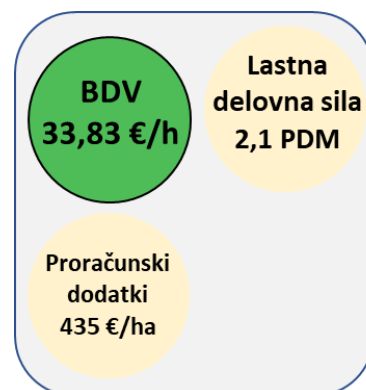




## Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN\_0012\_GV\_7500\_Pr\_Te

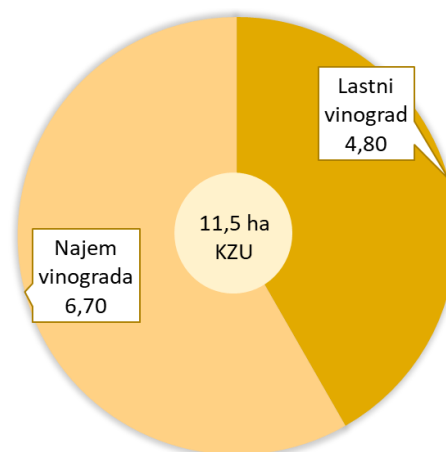
V proizvodnjo vina usmerjena vinogradniška kmetija, v obsegu 12 ha vinograda in v proizvodnji na terasah, Primorska.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, terasa	8,50 ha	7.501 kg/ha
Vinograd, terasa - vrhunska kakovost	3,00 ha	7.500 kg/ha



Prodaja - vinogradništvo	
Odprto vino	21.421 l
Kakovostno vino	23.207 l
Vrhunsko vino	15.750 l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.032	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	208	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.395	(EUR)
OMD	1.574	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



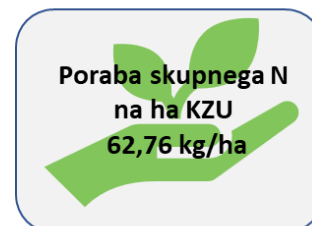
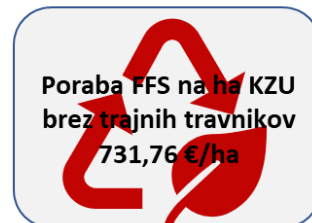
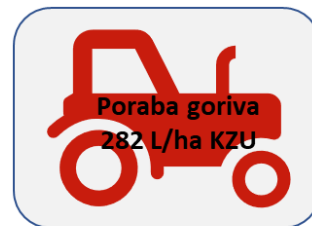
Ekonomski kazalniki			
Prihodki	190.076	(EUR)	16.528 (EUR/ha)
Tržni prihodki	185.075	(EUR)	16.093 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.001	(EUR)	435 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	61.564	(EUR)	5.353 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	128.511	(EUR)	11.175 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	33,83	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	90.066	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	60.894	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	282	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	63	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	17	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	63	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	314	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	732	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	732	EUR/ha

Vinogradniška kmetija je na površini 12 ha vinograda v proizvodnji na terasah, ki se nahaja na Primorskem. Povprečni pridelek proizvodnje grozdja je 7500 kg/ha. Grozdje se v celoti predela v vino, ki se ga letno proizvede 66 tisoč l. Del vina 36 % se proda odprtega, drugi del pa se stekleniči. Od celotne količine pridelanega vina je 26 % vrhunskega vina. 4,8 ha vinograda je v lasti kmetije ostala površine pa so v najemu. Del opravil v vinogradu (rez, zelena dela, trgatve) opravlja najeta delovna sila, katere strošek je že upoštevan med spremenljivimi stroški.

Vinogradniška proizvodnja predstavlja 2,1 PDM.

Iz vinogradniške proizvodnje se letno ustvari 190 tisoč € prihodka, od katerih je le 2,6 % proračunskih plačil. Spremenljivi stroški predstavljajo 33 % od prihodka, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje okrog 128 tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vložene dela znaša slabih 34 €/uro. Pokritje na PDM dosega raven slabih 61 tisoč €.



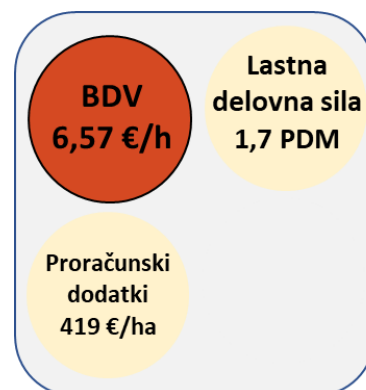


pridelava grozdja in vinogradništvo

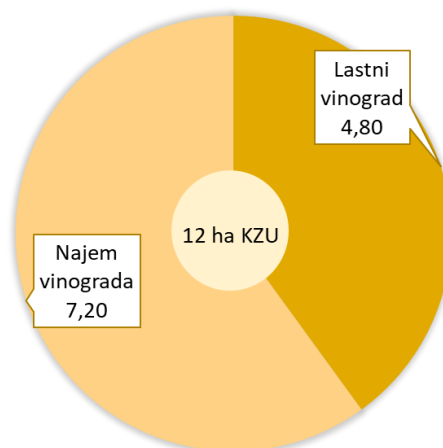
## Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN\_0012\_GR\_9500\_Pr\_Ve

V proizvodnjo grozdja usmerjena vinogradniška kmetija, v obsegu 12 ha vinograda in v vertikalni proizvodnji, Primorska.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, vertikalna	12,00 ha	9.500 kg/ha



Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.395	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	208	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.499	(EUR)
OMD	1.128	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	64.468	(EUR)	5.372 (EUR/ha)
Tržni prihodki	59.445	(EUR)	4.954 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.022	(EUR)	419 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	43.803	(EUR)	3.650 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	20.664	(EUR)	1.722 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	6,57	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	36.872	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	11.819	(EUR/PDM)	



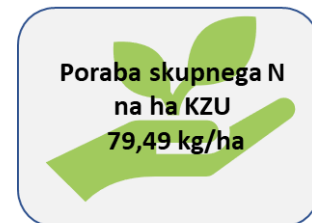
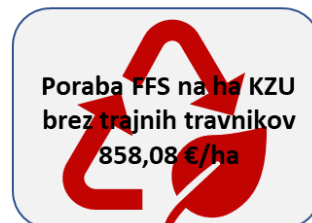
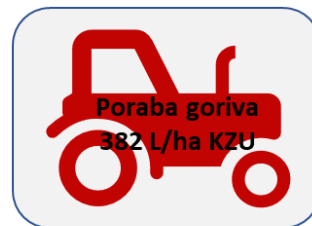
Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	382	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	79	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	21	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	79	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	399	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	858	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	858	EUR/ha

Vinogradniška kmetija na površini 12 ha vinograda v vertikalni proizvodnji, ki se nahaja na Primorskem. Povprečni pridelek grozdja je 9500 kg, ki se proda na trgu. 4,8 ha vinograda je v lasti kmetije, ostale površine pa so v najemu. Del opravil v vinogradu (rez, zelena dela, trgatav) opravlja najeta delovna sila.

Vinogradniška proizvodnja predstavlja 1,7 PDM.

Iz vinogradniške proizvodnje se letno ustvari 64 tisoč € prihodka, od katerih je 7,8 % proračunskih plačil. Spremenljivi stroški predstavljajo 68 % prihodkov, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje okrog 20 tisoč €. Pokritje na uro efektivno vloženega dela znaša slabih 7 €/uro. Pokritje na PDM dosega raven slabih 12 tisoč €.

Taka vinogradniška proizvodnja predstavlja delo za 1,7 PDM. Dohodek na taki kmetiji je slab zaradi nizke odkupne cene grozdja.



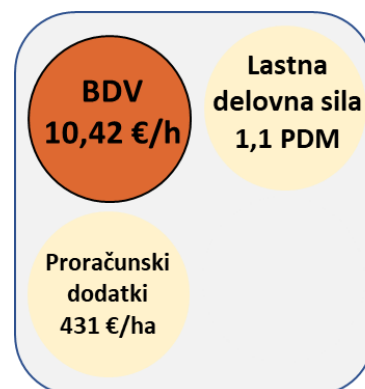


pridelava grozdja in vinogradništvo

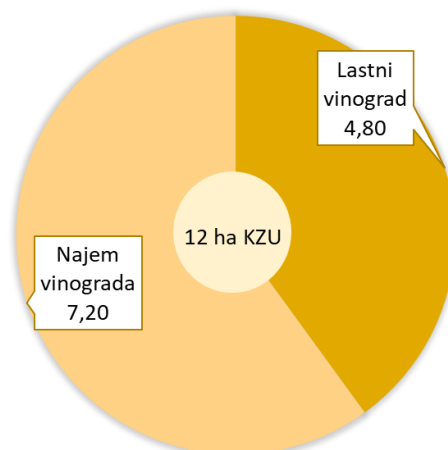
Tipično kmetijsko gospodarstvo - VIN\_0012\_GR\_7500\_Pr\_Te

V proizvodnjo grozdja usmerjena vinogradniška kmetija, v obsegu 12 ha vinograda in v proizvodnji na terasah, Primorska.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, terasa	12,00 ha	7.501 kg/ha



Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.030	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	208	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	2.499	(EUR)
OMD	1.642	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	56.840	(EUR)	4.737 (EUR/ha)
Tržni prihodki	51.668	(EUR)	4.306 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.172	(EUR)	431 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	36.728	(EUR)	3.061 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	20.111	(EUR)	1.676 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	10,42	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	53.002	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	18.754	(EUR/PDM)	



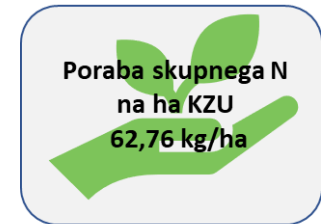
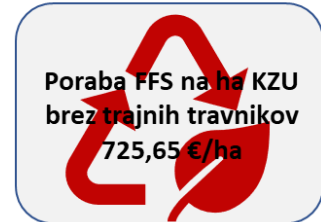
Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	282	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	63	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	17	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	63	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	314	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	726	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	726	EUR/ha

Vinogradniška kmetija na površini 12 ha vinograda v proizvodnji na terasah, ki se nahaja na Primorskem. Povprečni pridelek grozdja je 7500 kg, ki se proda na trgu. 4,8 ha vinograda je v lasti kmetije, ostale površine pa so v najemu. Del opravil v vinogradu (rez, zelena dela, negovanje brežin, trgatev) opravlja najeta delovna sila.

Vinogradniška proizvodnja predstavlja 1,1 PDM.

Iz vinogradniške proizvodnje se letno ustvari 57 tisoč € prihodka, od katerih je 9,1 % proračunskih plačil. Spremenljivi stroški predstavljajo 65 % prihodkov, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje okrog 20 tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vloženega dela znaša 10 €/uro. Pokritje na PDM dosega raven 19 tisoč €.

Taka vinogradniška proizvodnja predstavlja delo za 1 PDM. Dohodek na taki kmetiji je slab zaradi nizke odkupne cene grozdja.

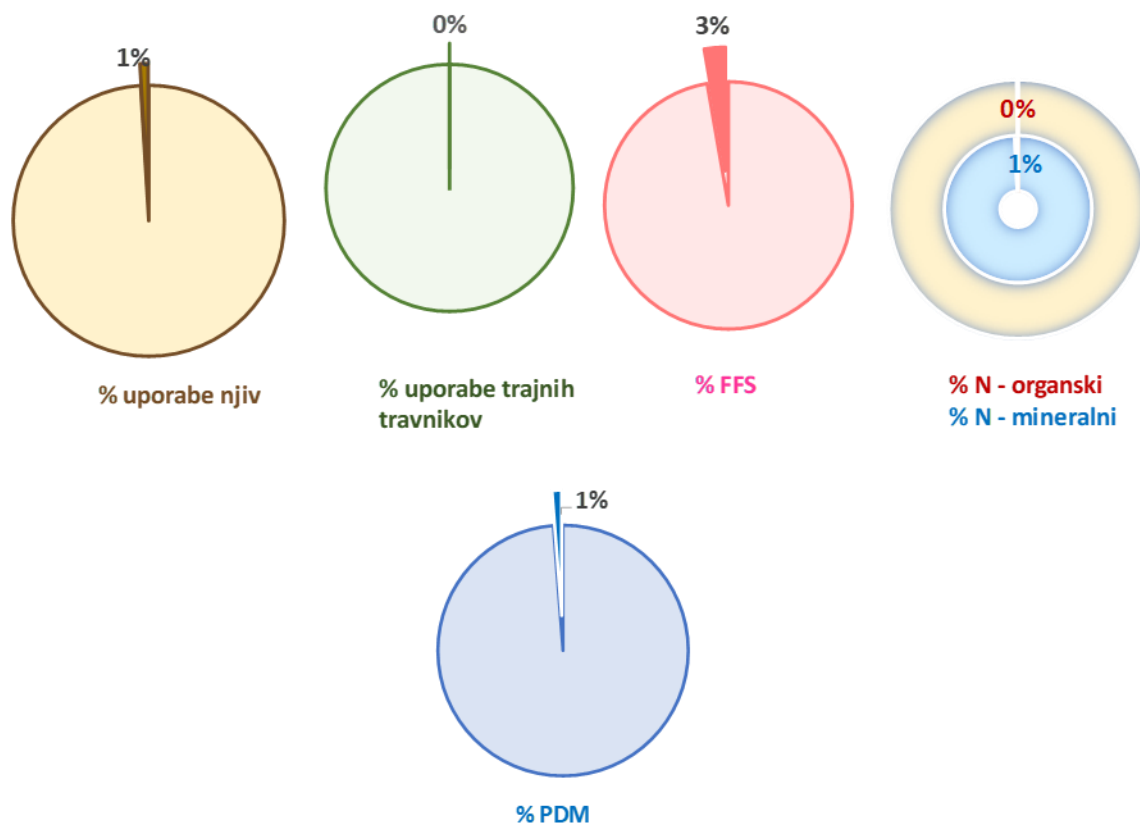




## TIPIČNA KMETIJSKA GOSPODARSTVA – ZELENJADARSTVO



Povzetek na ravni agregata za sektor zelenjadarstva



Slika 15: Poraba izbranih proizvodnih virov na ravni sektorja zelenjadarstvo (ZEL, ZEO)

Preglednica 26: Povzetek izbranih kazalnikov za sektor zelenjadarstva (ZEL, ZEO)

	Bruto dodana vrednost (EUR)	Bruto dodana vrednost na PDM (EUR)	Bruto dodana vrednost na uro (EUR/h)
Minimum	9.077	14.206	7,9
Povprečje	37.871	49.217	27,3
Maksimum	79.846	68.209	37,9

Pridelava zelenjadnic kot najpomembnejša pridelovalna dejavnost na kmetiji je razmeroma redko zastopana – takšnih KMG je le nekaj sto. Po podatkih kmetijskih popisov se s pridelavo zelenjadnic v Sloveniji sicer ukvarjajo številna kmetijska gospodarstva (62 tisoč v letu 2016), ki pridelujejo zelenjadnice tako za prodajo kot za lastno porabo. Po podatkih popisa kmetijstva v letu 2016 so zelenjadnice na posameznem kmetijskem gospodarstvu obsegale v povprečju le dobrih 5 arov. S tržno pridelavo zelenjadnic pa se po popisu tržnega vrtnarstva iz leta 2019 ukvarja približno 1.500 kmetijskih gospodarstev, ki obdelujejo v povprečju dobra dva hektarja površin na gospodarstvo. Med te štejejo tudi pridelovalci, ki jih zajemamo v okviru te študije in sodijo v tip specializiranih vrtnarjev.

Kljub skromnemu številu pa zelenjadarska gospodarstva ustvarijo slabe 3 % agregatne vrednosti kmetijske proizvodnje, kar je skoraj dvakrat toliko kot npr. vsa KMG z rejo drobnice, ki jih je približno 15 krat toliko. Gre torej za proizvodno usmeritev z najvišjimi vrednostmi pridelave na enoto površine, ki zaradi delovne intenzivnosti omogoča polnovredno zaposlitev tudi na zelo majhnem obsegu kmetijskih zemljišč (okoli 4 ha). Povprečni delež proračunskih podpor v vrednosti pridelave je bil zaradi proizvodno vezanih plačil za zelenjadnice in strno žito, ki je pomemben kolobarni člen pri pridelavi zelenjadnic, v analiziranih letih nekoliko večji kot v sadjarstvu in vinogradništvu. V programskem obdobju 2023–2027 pa bo zaradi predvidene ukinitve teh plačil približno tolikšen kot pri trajnih nasadih. Pestrost pridelovalcev zelenjadnic je kljub relativno majhnemu številu kmetijskih gospodarstev tako po velikostni strukturi, vrstni zastopanosti, specializiranosti in intenzivnosti pridelave kot tudi po tržnih poteh, ki jih imajo, izredno velika.

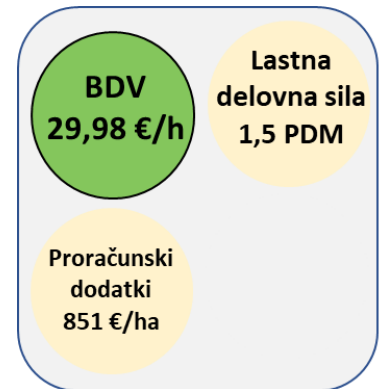
Agregatno tipične zelenjadarske kmetije dosegajo v povprečju visoke BDV na uro vloženega dela, vendar moramo biti pri interpretaciji ekonomskih rezultatov na podlagi bruto dodane vrednosti previdni. Stalni stroški osnovnih sredstev (plastenjaki, namakalni sistemi, specialni stroji ipd.) so pri pridelavi zelenjadnic višji kot v poljedelstvu in nekaterih drugih panogah, zato je zelo verjetno doseženi dohodek manjši kot ga ocenjujemo na podlagi BDV. Velik izziv pri oceni ekonomskih rezultatov pri zelenjadnicah pa je predstavljala tudi določitev reprezentativnih odkupnih cen, v veliki meri odvisnih od prodajnih poti, ki pa jih uradne evidence v Sloveniji ne zabeležijo v celoti (npr. neposredna prodaja na tržnicah in na kmetijah). Sicer so ekonomski rezultati zelenjadarskih kmetij močno odvisni od vrste zelenjadnic v strukturi pridelave. V obravnavanih letih so imele izrazito visoke cene solata, zelje in paradižnik ter tudi zgodnji krompir, kot izrazito ekonomsko nezanimiva pa se je v teh letih kazala pridelava radiča in tudi nekaterih plodovk (solatne kumare, paprika). Najmanjše vrednosti BDV (pod 15 EUR) so bile dosežene na manjših kmetijah večinoma s pridelavo na prostem, brez plodovk in velikim deležem radiča v strukturi pridelave, največje pa na večjih kmetijah s pridelavo solate in zelja (predvsem na prostem), pa tudi na kmetijah z različnimi vrstami zelenjadnic v zavarovanih prostorih in na prostem.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEO\_0005\_ZO\_0600\_Pr\_PI

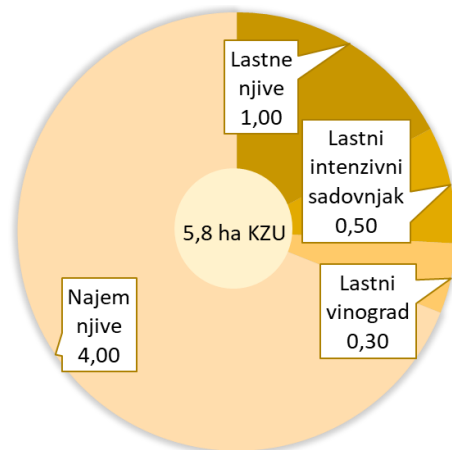
Kmetija s prevladujočo pridelavo zelenjadnic na prostem in v zaščiteneh prostorih, ki jo dopolnjujeta pridelava oljk za olje in grozdja na Primorskem.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Pšenica	1,50	ha	5.500	kg/ha
Krompir zgodnji	0,42	ha	15.000	kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>				
Cvetača	0,50	ha	15.000	kg/ha
Radič	0,50	ha	15.000	kg/ha
Solatne kumare, plastenjak	0,50	ha	80.000	kg/ha
Paprika, pridelava zunaj	1,20	ha	25.000	kg/ha
Paprika, plastenjak	0,30	ha	50.000	kg/ha
Paradižnik, plastenjak	1,00	ha	80.000	kg/ha
<b>Vinogradništvo</b>				
Vinograd, terasa	0,30	ha	8.750	kg/ha
Oljke za olje	0,50	ha	3.750	kg/ha



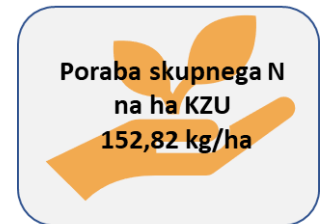
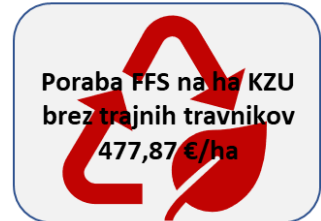
Prodaja - vinogradništvo	
Odprto vino	1.838

Proračunska plačila razčlenjeno	
Vračilo trošarine	372 (EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	267 (EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.547 (EUR)
OMD	982 (EUR)
PVP - živinoreja	0 (EUR)
PVP - rastlinska	2.036 (EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	179.666	(EUR)	30.977 (EUR/ha)
Tržni prihodki	174.729	(EUR)	30.126 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	4.937	(EUR)	851 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	99.820	(EUR)	17.210 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	79.846	(EUR)	13.766 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	29,98	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	121.448	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	53.973	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	751	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	153	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	48	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	178	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	814	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	478	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	478	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	40	%



Kmetija (leži na OMD) prideluje na skupno 5 ha najetih in lastnih njivah zelenjadnice, zgodnji krompir in strno žito. Zelenjadnice in zgodnji krompir pridelujejo na približno treh hektarjih njiv in zaščitenega prostora, med zelenjadnicami je pomembna predvsem pridelava plodovk in solatnic. Slabo tretjino njiv zaseda strno žito. Obdelujejo tudi pol hektarja oljčnikov in slabo tretjino hektara vinogradov na terasah. Pridelajo približno 300 l oljčnega olja, ki ga prodajo večinoma v rinfuzi (80 %), preostanek v litrskih steklenicah. Grozdje predelajo v vino, ki ga imajo delno za lastno porabo, delno pa ga prodajo kot odprto vino.

Delo na kmetiji opravljajo člani kmečkega gospodarstva (1,5 PDM), v delovnih konicah najemajo predvsem sezonsko delovno silo za spravilo zelenjadnic.

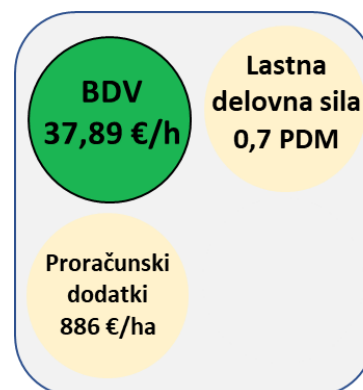
Na kmetiji letno ustvarijo blizu 180 tisoč € prihodkov, od tega je proračunskih dodatkov (plačilne pravice, vračilo trošarine, PVP zelenjadnice, OMD plačila) približno 3 %. Spremenljivi stroški obsegajo približno 60 % prihodkov, pokritje (BDV) je v danih pridelovalnih in cenovno-stroškovnih razmerah približno 80 tisoč €, kar pomeni okoli 14 tisoč €/ha, 30 €/h vloženega učinkovitega dela in približno 54 tisoč €/PDM.

Kmetija dosegla dobre ekonomske rezultate, kar gre predvsem na račun ugodnih ekonomskih rezultatov tako pri zelenjadnicah kot pri zgodnjem krompirju v proučevanih letih.

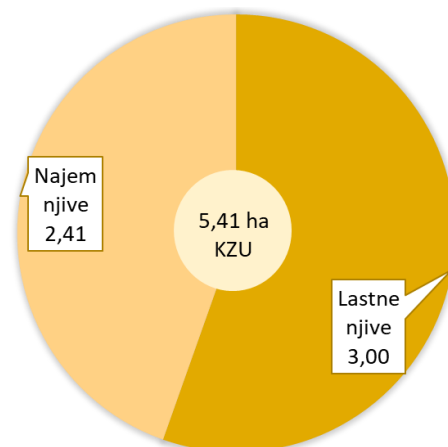
## Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL\_0004\_ZS\_0075\_GO\_kr

Kmetija s pridelavo zelenjadnic na območju Gorenjske, v kolobarju na njivah imajo še krompir in pšenico.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Pšenica	1,08	ha	5.500	kg/ha
Krompir	0,81	ha	50.000	kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>				
Solata pomladanska, na foliji	1,80	ha	25.000	kg/ha
Zelje	2,00	ha	75.000	kg/ha



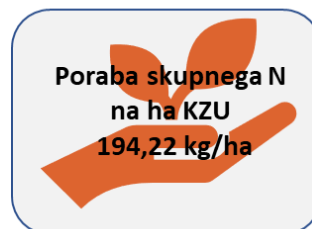
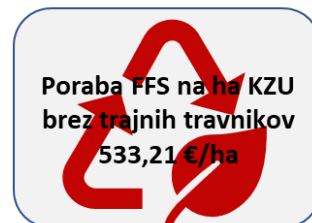
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	283	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.460	(EUR)
OMD	804	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	2.248	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	96.702	(EUR)	17.864 (EUR/ha)
Tržni prihodki	91.907	(EUR)	16.979 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	4.795	(EUR)	886 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	47.556	(EUR)	8.785 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	49.146	(EUR)	9.079 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	37,89	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	134.213	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	68.209	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	566	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	194	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	75	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	246	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	917	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	533	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	533	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	20	%



Kmetija (leži na OMD) prideluje na skupno petih ha najetih in lastnih njiv zelenjadnice, pozni krompir in strno žito. Zelje, solato in pozni krompir pridelujejo na približno štirih ha njiv. Petino njiv zaseda strno žito.

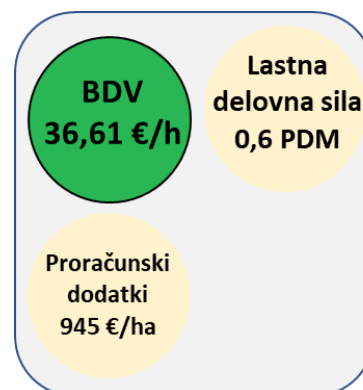
Delo na kmetiji obsega približno 0,7 PDM, v delovnih konicah je nujen najem sezonske delovne sile za spravilo zelenjadnic.

Na kmetiji letno ustvarijo približno 97 tisoč € prihodkov, od tega je proračunskih dodatkov (plačilne pravice, vračilo trošarine, PVP strno žito, PVP zelenjadnice, OMD plačila) malo, približno 5 %. Spremenljivi stroški obsegajo blizu polovice prihodkov, pokritje (BDV) je v danih pridelovalnih in cenovno-stroškovnih razmerah približno 49 tisoč €, kar pomeni dobrih 9 tisoč €/ha, 38 €/h vloženega učinkovitega dela in približno 68 tisoč €/PDM. Kmetija dosegla zelo dobre ekonomske rezultate, kar gre predvsem na račun ugodnih ekonomskih rezultatov pri krompirju, pa tudi pri zelenjadnicah v povprečju proučevanih let.

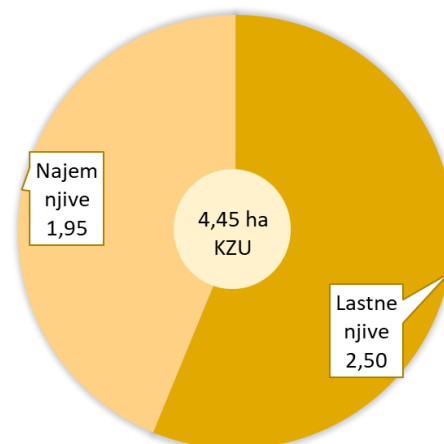
## Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL\_0003\_ZS\_0075\_GO\_bk

Kmetija s pridelavo zelenjadnic na Gorenjskem. V strukturi pridelave prevladujeta solata in pozno zelje, v kolobarju na njivah imajo še pšenico.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Pšenica	1,33 ha	5.500 kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>		
Solata pomladanska, na foliji	2,00 ha	25.000 kg/ha
Zelje	1,80 ha	75.000 kg/ha

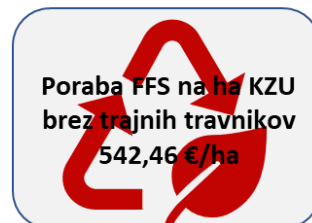
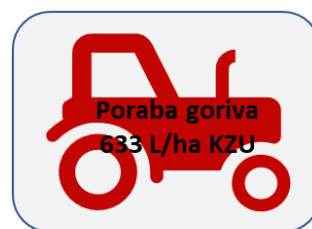


Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	244	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
<b>Skupaj proizvodno nevezana plačila</b>	<b>1.200</b>	<b>(EUR)</b>
OMD	725	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	2.038	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	86.367	(EUR)	19.410 (EUR/ha)
Tržni prihodki	82.160	(EUR)	18.464 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	4.207	(EUR)	945 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	44.683	(EUR)	10.042 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	41.684	(EUR)	9.368 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	36,61	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	136.518	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	65.889	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	633	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	195	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	67	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	238	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	981	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	542	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	542	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	30	%



Kmetija (leži na OMD) prideluje na slabih petih ha najetih in lastnih njiv zelenjadnice in strno žito. Solato in zelje pridelujejo na približno treh ha njiv v kolobarju s pšenico.

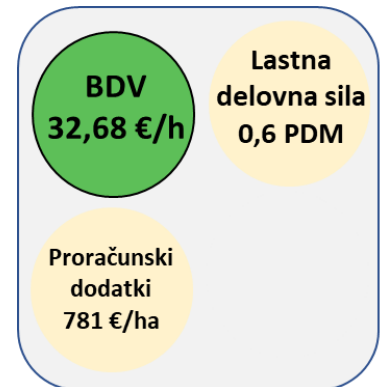
Delo na kmetiji obsega približno 0,6 PDM, v delovnih konicah je nujen najem sezonske delovne sile za spravilo zelenjadnic.

Na kmetiji letno ustvarijo približno 86 tisoč € prihodkov, od tega je proračunskih dodatkov (plačilne pravice, vračilo trošarine, PVP strno žito, PVP zelenjadnice, OMD plačila) 5 %. Spremenljivi stroški obsegajo dobro polovico prihodkov, pokritje (BDV) je v danih pridelovalnih in cenovno-stroškovnih razmerah približno 42 tisoč €, kar pomeni več kot 9 tisoč €/ha, 37 €/h vložena efektivnega dela in 65–66 tisoč € PDM. Kmetija dosega zelo dobre ekonomske rezultate, kar gre predvsem na račun ugodnih ekonomskih rezultatov tako pri pridelavi krompirja kot zelenjadnic v povprečju proučevanih leti.

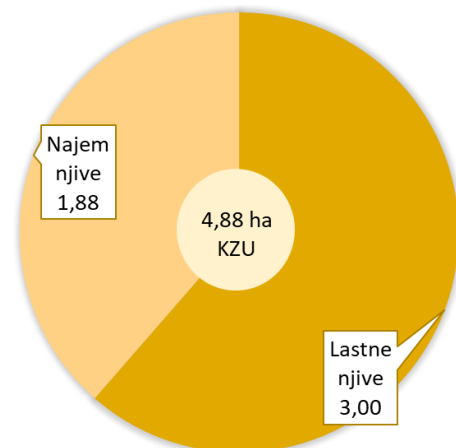
## Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL\_0003\_CS\_0035\_VZ\_bp

Kmetija s pridelavo različnih vrst zelenjadnic na prostem v vzhodni Sloveniji.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Pšenica	1,47	ha	6.000	kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>				
Solata pomladanska, na foliji	0,90	ha	25.000	kg/ha
Zelje	0,70	ha	75.000	kg/ha
Korenček	0,50	ha	32.000	kg/ha
Fižol, stročji, nizek	0,90	ha	8.000	kg/ha
Čebula, pridelava iz semena, strojno	1,00	ha	35.000	kg/ha



Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	258	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.318	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	2.236	(EUR)



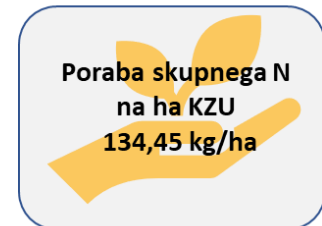
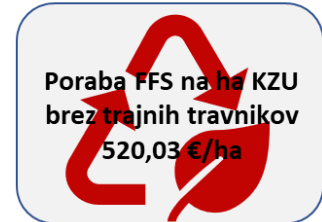
Ekonomski kazalniki			
Prihodki	78.787	(EUR)	16.132 (EUR/ha)
Tržni prihodki	74.974	(EUR)	15.351 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	3.812	(EUR)	781 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	42.448	(EUR)	8.691 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	36.339	(EUR)	7.440 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	32,68	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	127.519	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	58.816	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	599	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	134	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	58	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	170	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	823	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	520	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	520	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	30	%

Kmetija (leži izven OMD) prideluje na slabih 5 ha najetih in lastnih njiv zelenjadnice in strno žito. Zelenjadnice pridelujejo na približno štirih ha njiv v kolobarju s pšenico. Pridelujejo pester nabor zelenjadic, kjer prevladujejo čebula, solata, fižol, nekaj pa je tudi kapusnic in korenovk. Ne pridelujejo plodovk.

Delo na kmetiji obsega približno 0,6 PDM, v delovnih konicah je nujen najem sezonske delovne sile za spravilo zelenjadic.

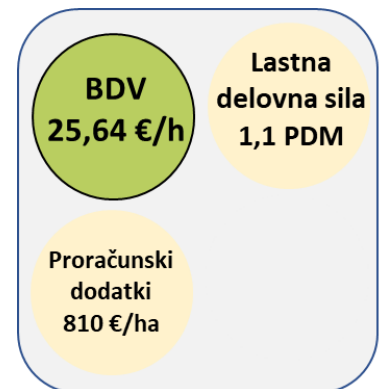
V danih pridelovalnih in cenovno-stroškovnih razmerah ustvarijo na kmetiji letno 79 tisoč € prihodkov, od tega je proračunskih dodatkov (plačilne pravice, vračilo trošarine, PVP strno žito, PVP zelenjadnice) približno 5 %. Spremenljivi stroški obsegajo približno 55 % prihodkov, pokritje (BDV) je 36–37 tisoč €, kar pomeni dobrih 7 tisoč €/ha, 33 €/h vložnega učinkovitega dela in približno 59 tisoč €/PDM. Kmetija dosega dobre ekonomske rezultate, na kar vplivajo predvsem nekoliko nadpovprečne cene čebule in solate v zadnjih letih.



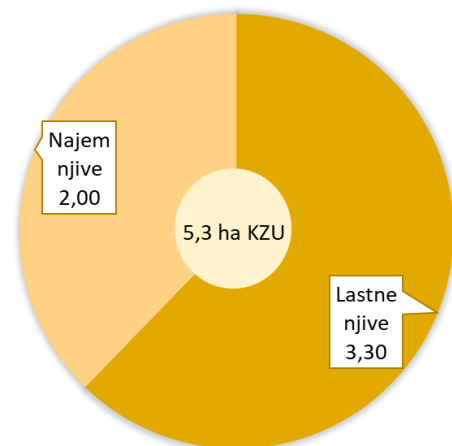
## Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL\_0003\_SZ\_0025\_VZ\_zp

Kmetija s pridelavo zelenjadnic na prostem in v zaščitenem prostoru v vzhodni Sloveniji, v kolobarju na njivah pridelujejo tudi pšenico.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Pšenica	1,25	ha	6.000	kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>				
Solata pomladanska, na foliji	1,20	ha	25.000	kg/ha
Solata pomladanska, na foliji, plastenjaki	0,15	ha	25.000	kg/ha
Solatne kumare, plastenjaki	0,10	ha	75.000	kg/ha
Zelje	0,90	ha	75.000	kg/ha
Paprika, pridelava zunaj	0,50	ha	25.000	kg/ha
Paprika, plastenjaki	0,10	ha	50.000	kg/ha
Korenček	0,50	ha	32.000	kg/ha
Čebula, pridelava iz semena, strojno	0,60	ha	35.000	kg/ha
Česen, jesenski	0,40	ha	10.000	kg/ha

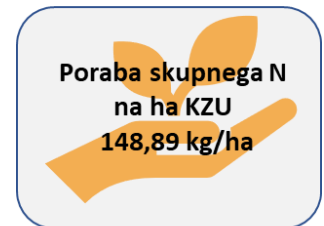
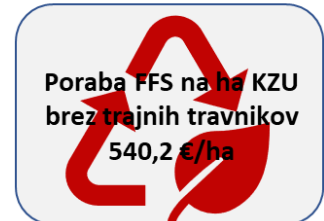
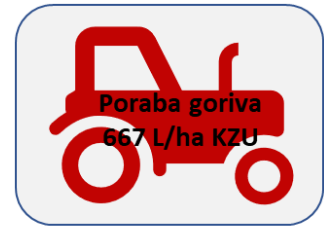


Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	278	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.430	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	2.586	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	109.204	(EUR)	20.605 (EUR/ha)
Tržni prihodki	104.911	(EUR)	19.794 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	4.293	(EUR)	810 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	58.309	(EUR)	11.002 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	50.895	(EUR)	9.603 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	25,64	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	99.034	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	46.155	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	667	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	149	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	69	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	203	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	924	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	540	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	540	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	24	%



Kmetija (leži izven OMD) prideluje na dobrih 5 ha najetih in lastnih njiv zelenjadnice in strno žito. Zelenjadnice pridelujejo na približno štirih hektarjih, od tega je približno 30 arov plastenjakov, na njivah je v kolobarju tudi pšenica, ki obsega v povprečju približno četrtno njiv. Pridelujejo pester nabor zelenjadnic, kjer prevladujejo solatnice, plodovke, čebulnice in kapusnice, nekaj pa je tudi korenovk.

Delo na kmetiji obsega približno 1,1 PDM, v delovnih konicah je nujen najem sezonske delovne sile za spravilo zelenjadnic.

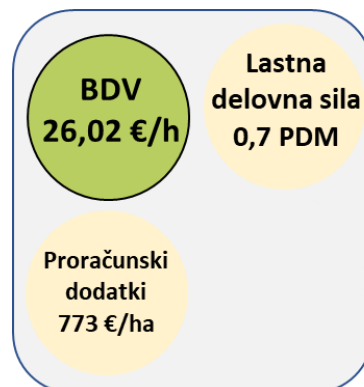
V danih pridelovalnih in cenovno-stroškovnih razmerah ustvarijo na kmetiji letno približno 109 tisoč € prihodkov, od tega je proračunskih dodatkov (plačilne pravice, vračilo trošarine, PVP strno žito, PVP zelenjadnice) približno 4 %. Spremenljivi stroški obsegajo dobro polovico prihodkov, pokritje (BDV) je 50–51 tisoč €, kar pomeni približno 10 tisoč €/ha, 26 €/h vloženega učinkovitega dela in približno 46 tisoč €/PDM.

Kmetija ima nižjo BDV na uro vloženega dela kot kmetija s podobnimi pridelovalnimi pogoji z drugačno strukturo zelenjadnic. V zadnjih letih so bili pri pridelavi nekaterih plodovk, kot so solatne kumare in paprika, namreč doseženi slabši ekonomski rezultati. Pri interpretaciji ekonomskih rezultatov pa moramo upoštevati tudi višje stroške amortizacije pri pridelavi v plastenjaki v primerjavi s pridelavo na prostem.

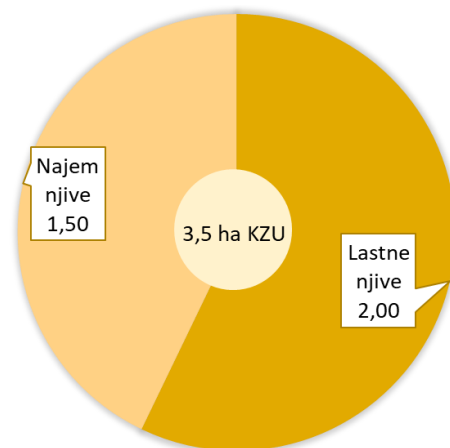
## Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL\_0003\_SK\_0020\_OS\_tr

Manjša kmetija s pridelavo različnih vrst zelenjadnic v osrednji Sloveniji. V kolobarju na njivah pridelujejo tudi pšenico in krompir.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Pšenica	0,53	ha	5.500	kg/ha
Krompir	0,48	ha	30.000	kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>				
Solata pomladanska, na foliji	0,75	ha	20.000	kg/ha
Zelje	0,60	ha	60.000	kg/ha
Korenček	0,30	ha	32.000	kg/ha
Fižol, stročji, nizek	0,30	ha	8.000	kg/ha
Čebula, pridelava iz semena, strojno	0,50	ha	35.000	kg/ha
Česen, jesenski	0,30	ha	10.000	kg/ha



Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	195	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	944	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	1.566	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	63.457	(EUR)	18.131 (EUR/ha)
Tržni prihodki	60.752	(EUR)	17.358 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.705	(EUR)	773 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	31.598	(EUR)	9.028 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	31.859	(EUR)	9.103 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	26,02	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	93.291	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	46.838	(EUR/PDM)	

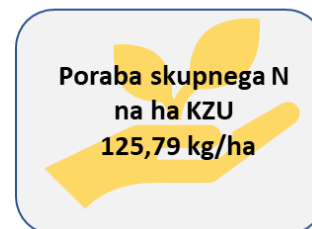
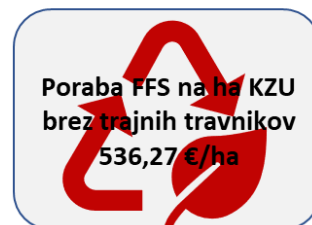


Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	600	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	126	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	71	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	198	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	785	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	536	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	536	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	15	%

Kmetija (leži izven OMD) prideluje na skupno 3,5 ha najetih in lastnih njiv zelenjadnice, pozni krompir in strno žito. Zelenjadnicam je namenjeno približno 70 % njiv, preostanek pa pšenici in krompirju. Pridelujejo pester nabor različnih zelenjadnic od solatnic, čebulnic, kapusnic do korenovk in fižola.

Delo na kmetiji obsega približno 0,7 PDM, v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo za spravilo zelenjadnic.

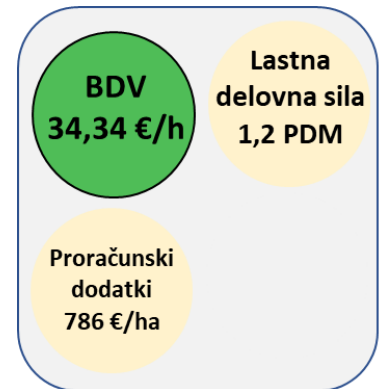
Na kmetiji letno ustvarijo med 60 in 65 tisoč € prihodkov, od tega je proračunskih dodatkov (plačilne pravice, vračilo trošarine, PVP strno žito, PVP zelenjadnice) približno 4 %. Spremenljivi stroški obsegajo polovico prihodkov, pokritje (BDV) je v danih pridelovalnih in cenovno-stroškovnih razmerah približno 32 tisoč €, kar pomeni dobrih 9 tisoč €/ha, 26 €/h vložnega efektivnega dela in približno 47 tisoč €/PDM. Kmetija dosega razmeroma dobre ekonomske rezultate.



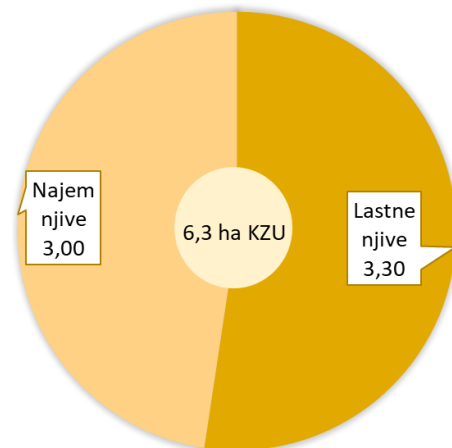
## Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL\_0005\_Me\_0025\_00\_zp

Kmetija je predstavnica večjih zelenjadarskih kmetij v Sloveniji. Kmetija prideluje različne zelenjadnice na prostem in v zaščitemu prostoru. V kolobarju na njivah pridelujejo tudi pšenico.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Pšenica	1,80	ha	6.000	kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>				
Solata pomladanska, na foliji	1,35	ha	20.000	kg/ha
Solata pomladanska, na foliji, plastenjaki	0,45	ha	25.000	kg/ha
Solatne kumare, plastenjaki	0,20	ha	75.000	kg/ha
Zelje	0,90	ha	75.000	kg/ha
Paradižnik, plastenjaki	0,30	ha	75.000	kg/ha
Fižol, stročji, nizek	0,50	ha	8.000	kg/ha
Čebula, pridelava iz semena, strojno	0,75	ha	30.000	kg/ha
Česen, jesenski	0,55	ha	10.000	kg/ha



Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	322	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
<b>Skupaj proizvodno nevezana plačila</b>	<b>1.700</b>	<b>(EUR)</b>
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	2.930	(EUR)



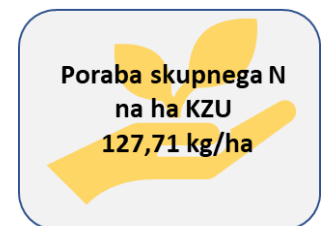
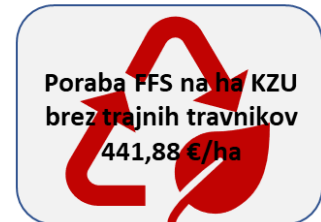
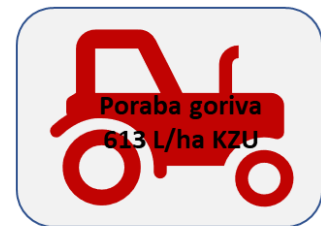
Ekonomski kazalniki			
Prihodki	141.346	(EUR)	22.436 (EUR/ha)
Tržni prihodki	136.395	(EUR)	21.650 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	4.951	(EUR)	786 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	69.804	(EUR)	11.080 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	71.541	(EUR)	11.356 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	34,34	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	122.122	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	61.812	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	613	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	128	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	65	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	174	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	836	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	442	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	442	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	28	%

Kmetija (ne leži na OMD) prideluje na skupno 6 ha najetih in lastnih njiv ter plastenjakov zelenjadnice in strno žito. Zelenjadnice pridelujejo na približno 4 ha njiv in pol hektara zaščitenega prostora. Med zelenjadnicami na prostem je pomembna predvsem pridelava solatnic, čebulnic in kapusnic, v zaščitenem prostoru pa pridelava plodovk in solate. Pridelava pšenice poteka na približno 30 % njiv.

Delo na kmetiji obsega približno 1,2 PDM, poleg tega v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo za spravilo zelenjadnic.

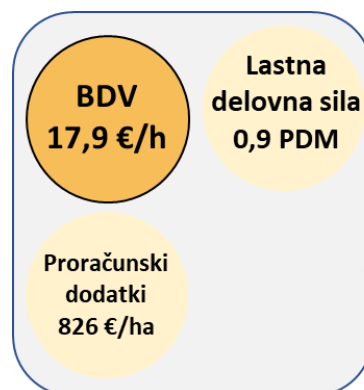
V danih pridelovalnih in cenovno-stroškovnih razmerah ustvarijo na kmetiji letno približno 141 tisoč € prihodkov, od tega je proračunskih dodatkov (plačilne pravice, vračilo trošarine, PVP strno žito, PVP zelenjadnice) približno 4 %. Spremenljivi stroški obsegajo približno polovico prihodkov, pokritje (BDV) je med 70 in 72 tisoč €, kar pomeni približno 11 tisoč €/ha, 34 €/h vložnega učinkovitega dela in približno 62 tisoč €/PDM. Povprečni ekonomski rezultati na kmetiji so zelo dobri, moramo pa pri njihovi interpretaciji upoštevati pomembno višje stroške amortizacije pri pridelavi v plastenjakih, v primerjavi s pridelavo na prostem, tako da je ostanek dohodka na uro vložnega dela lahko tudi za 40 % nižji.



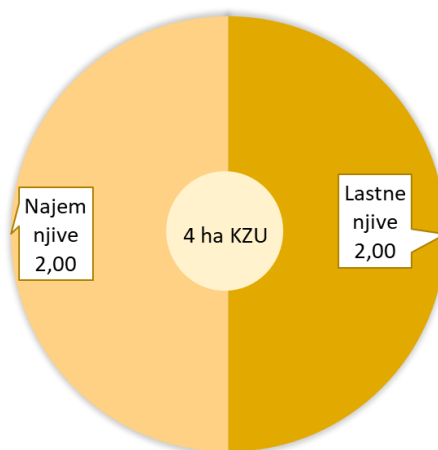
## Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL\_0002\_Pr\_0080\_ZG\_ra

Zelenjadarska kmetija na severnem Primorskem s pridelavo zunaj in v zaščiteneh prostorih. V kolobarju na njivah pridelujejo tudi pšenico in zgodnji krompir.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Pšenica	0,52	ha	5.500	kg/ha
Krompir zgodnji	0,28	ha	15.000	kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>				
Cvetača	0,04	ha	15.000	kg/ha
Radič	0,90	ha	12.000	kg/ha
Solata pomladanska, na foliji	1,20	ha	20.000	kg/ha
Solatne kumare, plastenjaki	0,10	ha	75.000	kg/ha
Zelje	0,90	ha	55.000	kg/ha
Paprika, pridelava zunaj	0,40	ha	25.000	kg/ha
Paprika, plastenjaki	0,10	ha	50.000	kg/ha
Paradižnik, plastenjaki	0,20	ha	80.000	kg/ha

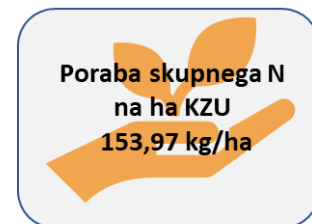
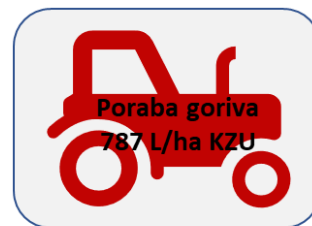


Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	241	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.079	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	1.986	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	84.319	(EUR)	21.080 (EUR/ha)
Tržni prihodki	81.013	(EUR)	20.253 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	3.306	(EUR)	826 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	54.576	(EUR)	13.644 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	29.743	(EUR)	7.436 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	17,90	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	91.364	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	32.228	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	787	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	154	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	49	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	192	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	828	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	499	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	499	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	36	%



Kmetija (leži izven OMD) prideluje na skupno 4 ha najetih in lastnih površin zelenjadnice, zgodnji krompir in strno žito. Zelenjadnice pridelujejo na približno treh ha njiv in zaščitenege prostora, med zelenjadnicami je pomembna predvsem pridelava plodovk in solatnic (radič). Le petino njiv zaseda zgodnji krompir in pšenica.

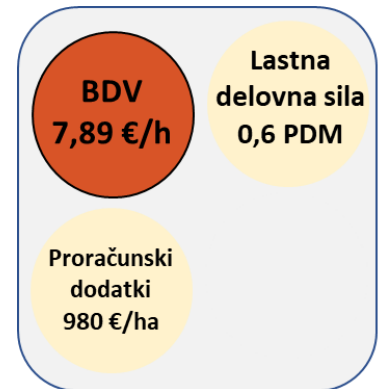
Delo na kmetiji obsega približno 0,9 PDM, poleg tega v delovnih konicah najemajo sezonsko delovno silo za spravilo zelenjadnic.

V danih pridelovalnih in cenovno-stroškovnih razmerah na kmetiji letno ustvarijo približno 84 tisoč € prihodkov, od tega je proračunskih dodatkov (plačilne pravice, vračilo trošarine, PVP strno žito, PVP zelenjadnice) le 4 %. Spremenljivi stroški obsegajo približno dve tretjini prihodkov, pokritje (BDV) je približno 30 tisoč €, kar pomeni 7–8 tisoč €/ha in 18 €/h vloženegega efektivnega dela in okoli 32 tisoč €/PDM. Kmetija dosega zelo podpovprečne ekonomske rezultate, ki so posledica slabe ekonomičnosti pridelave radiča pa tudi nekaterih plodovk (solatne kumare in paprika).

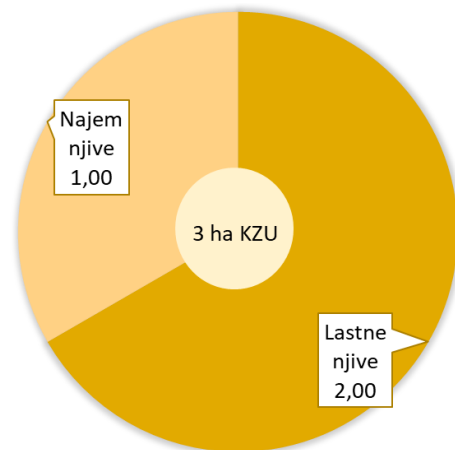
## Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL\_0002\_Rm\_0012\_ZG\_bp

Zelenjadarska kmetija na severnem Primorskem s pridelavo na prostem. V kolobarju na njivah prideluje tudi pšenico in zgodnji krompir.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Pšenica	0,39	ha	5.500	kg/ha
Krompir zgodnji	0,21	ha	15.000	kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>				
Cvetača	0,54	ha	15.000	kg/ha
Radič	1,14	ha	12.000	kg/ha
Solata pomladanska, na foliji	1,20	ha	20.000	kg/ha

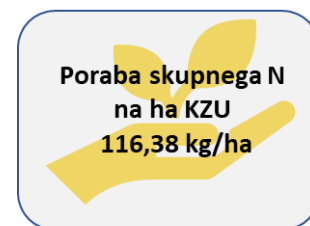
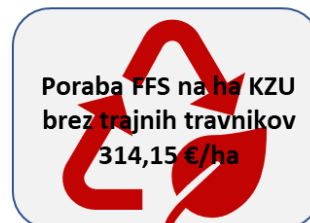
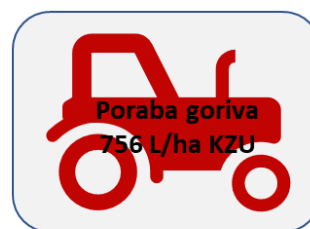


Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	181	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	270	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	809	(EUR)
OMD	460	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	1.489	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	43.454	(EUR)	14.485 (EUR/ha)
Tržni prihodki	40.515	(EUR)	13.505 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.939	(EUR)	980 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	34.377	(EUR)	11.459 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	9.077	(EUR)	3.026 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	7,89	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	68.002	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	14.206	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	756	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	116	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	42	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	149	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	738	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	314	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	314	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	51	%



Kmetija (leži na OMD) prideluje na skupno 3 ha najetih in lastnih površin zelenjadnice, zgodnji krompir in strno žito. Zelenjadnice pridelujejo na približno treh ha njiv, med zelenjadnicami je pomembna predvsem pridelava solatnic (zelo pomembna je pridelava radiča). Le petino njiv zasedata zgodnji krompir in pšenica.

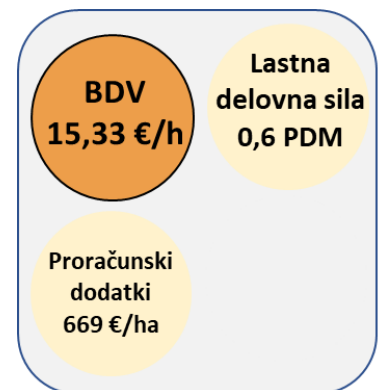
Delo na kmetiji obsega približno 0,6 PDM, poleg tega v delovnih konicah najemajo sezonske delavce za spravilo zelenjadnic.

V danih pridelovalnih in cenovno-stroškovnih razmerah na kmetiji letno ustvarijo približno 43 tisoč € prihodkov, od tega je proračunskih dodatkov (plačilne pravice, vračilo trošarine, PVP strno žito, PVP zelenjadnice) približno 7 %. Spremenljivi stroški obsegajo približno 80 % prihodkov, pokritje (BDV) je le 9 tisoč €, kar pomeni približno 3 tisoč €/ha in le 8 €/h vloženega učinkovitega dela in približno 14 tisoč €/PDM. Kmetija dosegla zelo slabe ekonomske rezultate, ki so zelo verjetno posledica slabe ekonomičnosti pridelave radiča.

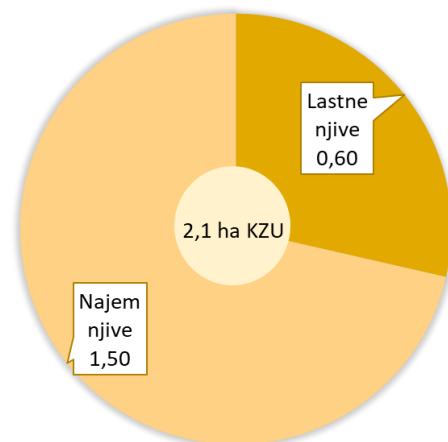
## Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL\_0002\_Pm\_0080\_ZO\_ra

Manjša zelenjadarska kmetija na Primorskem s pridelavo na prostem in v zaščitnih prostorih. V kolobarju na njivah pridelujejo tudi pšenico in zgodnji krompir.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Pšenica	0,32	ha	5.500	kg/ha
Krompir zgodnji	0,11	ha	15.000	kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>				
Radič	0,90	ha	12.000	kg/ha
Solatne kumare, plastenjaki	0,05	ha	80.000	kg/ha
Paprika, pridelava zunaj	0,50	ha	25.000	kg/ha
Paprika, plastenjaki	0,10	ha	50.000	kg/ha
Paradižnik, plastenjaki	0,15	ha	80.000	kg/ha
Čebula, pridelava iz semena, strojno	0,22	ha	35.000	kg/ha
Česen, jesenski	0,10	ha	10.000	kg/ha



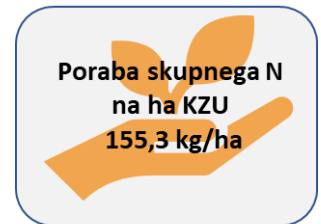
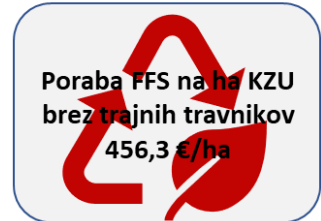
Proračunska plačila razčlenjeno	
Vračilo trošarine	0 (EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	0 (EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	0 (EUR)
OMD	358 (EUR)
PVP - živinoreja	0 (EUR)
PVP - rastlinska	1.048 (EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	49.607	(EUR)	23.622 (EUR/ha)
Tržni prihodki	48.201	(EUR)	22.953 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	1.406	(EUR)	669 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	32.743	(EUR)	15.592 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	16.864	(EUR)	8.030 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	15,33	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	81.180	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	27.597	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	835	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	155	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	55	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	180	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	985	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	456	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	456	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	58	%



Kmetija (leži izven OMD) prideluje na skupno 2 ha najetih in lastnih površin zelenjadnice, zgodnji krompir in strno žito. Zelenjadnice pridelujejo na približno hektarju in pol njiv in platenjaka, med zelenjadnicami je pomembna predvsem pridelava plodovk, radiča in čebulnic. Petino njiv zasedata zgodnji krompir in pšenica.

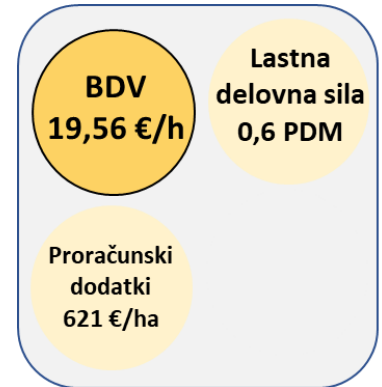
Delo na kmetiji obsega približno 0,6 PDM lastne delovne sile, poleg tega v delovnih konicah najemajo nekaj sezonskih delavcev kot pomoč pri spravilu.

V danih pridelovalnih in cenovno-stroškovnih razmerah na kmetiji letno ustvarijo približno 50 tisoč € prihodkov, od tega je proračunskih dodatkov (plačilne pravice, vračilo trošarine, PVP strno žito, PVP zelenjadnice) približno 3 %. Spremenljivi stroški obsegajo približno 65 % prihodkov, pokritje (BDV) znaša 17 tisoč €, kar pomeni približno 8 tisoč €/ha in dobrih 15 €/h vložnega učinkovitega dela in dobrih 27 tisoč €/PDM. Kmetija dosega podpovprečne ekonomske rezultate, ki so zelo verjetno posledica slabe ekonomičnosti pridelave radiča.

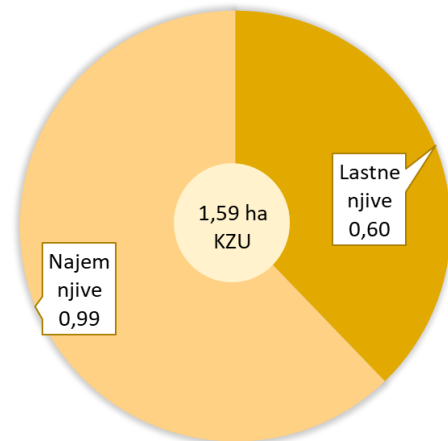
## Tipično kmetijsko gospodarstvo - ZEL\_0001\_Pm\_0080\_ZO\_br

Majhna zelenjadarska kmetija na Primorskem s pridelavo na prostem in v zaščiteneh prostorih, ne pridelujejo radiča. V kolobarju na njivah imajo tudi nekaj pšenice in zgodnjega krompirja.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Pšenica	0,24	ha	5.500	kg/ha
Krompir zgodnji	0,16	ha	15.000	kg/ha
<b>Zelenjadarstvo - njive (pridelovalne površine)</b>				
Solata pomladanska, na foliji	0,15	ha	20.000	kg/ha
Solatne kumare, plastenjak	0,05	ha	80.000	kg/ha
Paprika, pridelava zunaj	0,50	ha	25.000	kg/ha
Paprika, plastenjak	0,10	ha	50.000	kg/ha
Paradižnik, plastenjak	0,15	ha	80.000	kg/ha
Fižol, stročji, nizek	0,10	ha	8.000	kg/ha
Čebula, pridelava iz semena, strojno	0,10	ha	35.000	kg/ha
Česen, jesenski	0,10	ha	10.000	kg/ha

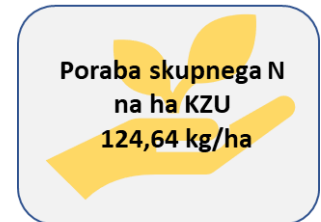
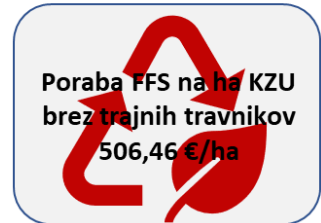


Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	0	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	0	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	0	(EUR)
OMD	242	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	744	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	44.153	(EUR)	27.817 (EUR/ha)
Tržni prihodki	43.167	(EUR)	27.195 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	986	(EUR)	621 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	24.528	(EUR)	15.453 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	19.626	(EUR)	12.364 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	19,56	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	79.204	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	35.205	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	736	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	125	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	49	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	164	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	806	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	506	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	506	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	15	%



Majhna zelenjadarska kmetija (OMD) prideluje na dobrem hektarju in pol pretežno lastnih njiv zelenjadnice in zgodnji krompir ter, zaradi zagotavljanja kolobarja, tudi strno žito. Zelenjadnice pridelujejo na dobrem hektarju njiv in plastenjaka, med zelenjadnicami je pomembna predvsem pridelava plodovk, pridelujejo pa tudi mnogo drugih vrst, v strukturi pridelave ni radiča.

Delo na kmetiji obsega 0,6 PDM lastne delovne sile, poleg tega v delovnih konicah po potrebi najemajo pomoč pri spravilu zelenjadnic.

V danih pridelovalnih in cenovno-stroškovnih razmerah na kmetiji letno ustvarijo 44 tisoč € prihodkov, od tega je proračunskih dodatkov (plačilne pravice, vračilo trošarine, PVP strno žito, PVP zelenjadnice) približno 2 %. Spremenljivi stroški obsegajo približno 55 % prihodkov, pokritje (BDV) je okoli 20 tisoč €, kar pomeni približno 12 tisoč €/ha, med 19 in 20 €/h vloženega učinkovitega dela ter 35 tisoč €/PDM. Kmetija dosegla boljše ekonomske rezultate kot druge opredeljene tipične kmetije na Primorskem, doseženi ekonomski rezultati pa so zaradi v povprečju višjih odkupnih cen boljši kot v letih 2016–2018 in 2017–2019.



## TIPIČNA KMETIJSKA GOSPODARSTVA - MEŠANE KMETIJE

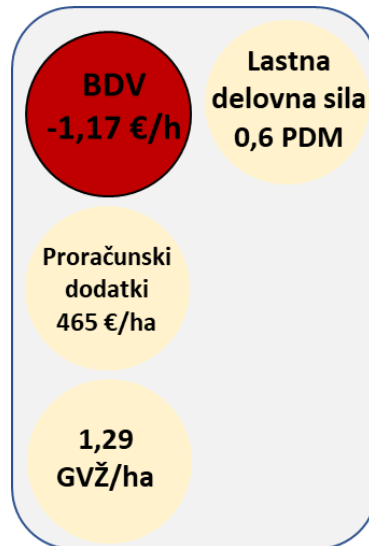




## Tipično kmetijsko gospodarstvo - DPM\_0005\_LS\_1000\_00\_TO

Razmeroma majhna govedorejska kmetija na travniškem območju, z lisasto ali včasih tudi rjavo pasmo. Imajo tudi manjšo jato kokoši. V preteklosti prireja mleka, sedaj mesna reja s kravami dojljami ali rejnicami in dopitanjem domačega podmladka ter vzrejo telic za obnovo. Občasno dokup dodatnih telet po odstavitvi domačih. Praviloma na OMD območju, lahko tudi drugje.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Reja krav dojlj	5,0	št.	173	kg
Vzreja plemenskih telic za dojlje	1,0	št.	550	kg
Mlado pitano govedo	3,5	št.	700	kg
Prireja konzumnih jajc	15	št.	260	št. jajc
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, silaža-bale	5,10	ha	17.000	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	0,90	ha	6.919	kg/ha
Travniški nasad jablan	0,50	ha	7.000	kg/ha



**Nakup močne krme** 9 t

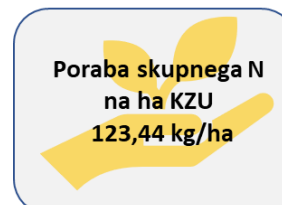
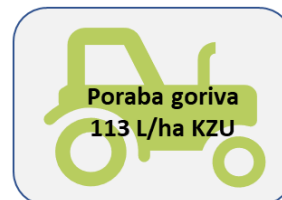
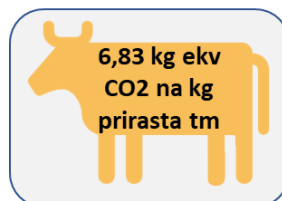
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	209	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	278	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.670	(EUR)
OMD	776	(EUR)
PVP - živinoreja	135	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki				
Prihodki	10.110	(EUR)	1.685	(EUR/ha)
Tržni prihodki	7.320	(EUR)	1.220	(EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.789	(EUR)	465	(EUR/ha)
Spremenljivi stroški	11.422	(EUR)	1.904	(EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	-1.313	(EUR)	-219	(EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	-1,17	(EUR/h)		
<b>Kazalci na PDM</b>				
Prihodki na PDM	16.153	(EUR/PDM)		
Bruto dodana vrednost na PDM	-2.098	(EUR/PDM)		



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	34.739	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	4,75	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prirabi govejega mesa	6,830	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	113	l/ha
Obtežba z živino	1,29	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	123	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	62	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	133	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	177	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	8	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji redijo 5 krav kombinirane pasme (lahko tudi križanke z mesno pasmo) in njihov podmladek, včasih tudi dodatna teleta. Kmetija obdeluje le travniške površine, njiv nima. Obdeluje pretežno svoja zemljišča. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Pretežni del konzervirane krme predstavljata travna silaža in seno v obliki valjastih bal, nekatere kmetije spravljajo mrvo tudi v razsutem stanju (samonakladalna prikolica).

Kmetija pridelava izključno travniško voluminozno krmo, ki je večinoma dobre kakovosti. Močno krmo dokupijo. Prirasti podmladka so za slovenske razmere povprečni (1000 g/dan).

Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela okoli 0,6 PDM. Večino tega opravi že upokojena oseba ali pa gospodar to dela ob redni zaposlitvi, občasno mu pomagajo tudi družinski člani.

Letno doseže 10–11 tisoč € prihodkov, od katerih dobro četrtno predstavljajo proračunska plačila. Precej teh kmetij je vključenih v ukrep ekološko kmetovanje. Spremenljivi stroški so celo višji od prihodkov. Pokritje je zato negativno. Nekoliko višje je v primeru, če je kmetija vključena v ukrep ekološkega kmetovanja.

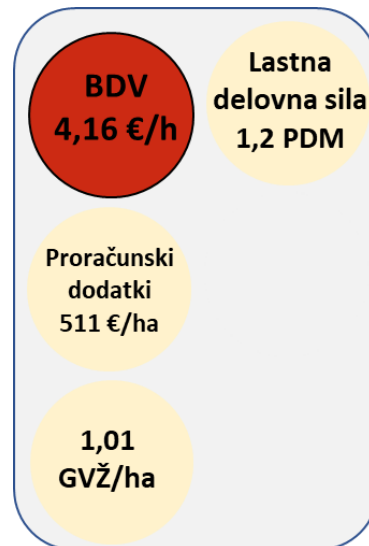
Kmetija pri obstoječem načinu gospodarjenja nima nobene perspektive.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - DPM\_0008\_LS\_1000\_00\_Tn

Še vedno razmeroma majhna govedorejska kmetija na pretežno travniškem območju, z lisasto ali včasih tudi rjavo pasmo. Imajo tudi manjšo jato kokoši in nekaj prašičev ter hektar vinograda. Grozdje sami predelajo v vino. Praviloma na OMD območju. Poleg živinoreje ima tudi nekaj vinograda. Prodaja

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Reja krav dojlj	8,0 št.	173 kg
Vzreja plemenskih telic za dojlje	1,0 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	3,5 št.	700 kg
Prيرهja konzumnih jajc	20 št.	260 št. jajc
Pitani prašiči (kombinirano krmljenje)	10 št.	150 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen krmni	0,45 ha	5.000 kg/ha
Ječmen tržni	1,75 ha	5.000 kg/ha
Koruza za zrnje	1,48 ha	9.000 kg/ha
Silirano koruzno zrnje	0,32 ha	11.500 kg/ha
Naknadni posevki	1,87 ha	
Ozelenitve	0,90 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Trikosni travnik, silaža-bale	3,90 ha	17.000 kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	2,10 ha	6.919 kg/ha
<b>Vinogradništvo</b>		
Vinograd, vertikala	1,00 ha	8.500 kg/ha
Travniški nasad jablan	0,50 ha	7.000 kg/ha



**Nakup močne krme** 1 t

**Prodaja močne krme**

**Koruza** 13,31 t

**Prodaja – vinogradništvo**

**Odrto vino** 5.950 l



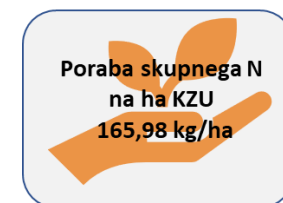
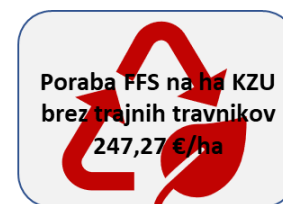
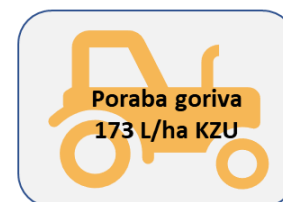
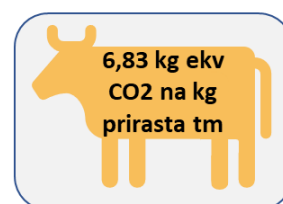
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	546	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	294	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	3.238	(EUR)
OMD	1.429	(EUR)
PVP - živinoreja	135	(EUR)
PVP - rastlinska	278	(EUR)





Ekonomski kazalniki				
Prihodki	30.228	(EUR)	2.748	(EUR/ha)
Tržni prihodki	24.601	(EUR)	2.236	(EUR/ha)
Proračunski dodatki	5.626	(EUR)	511	(EUR/ha)
Spremenljivi stroški	20.924	(EUR)	1.902	(EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	9.304	(EUR)	846	(EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	4,16	(EUR/h)		
Kazalci na PDM				
Prihodki na PDM	24.321	(EUR/PDM)		
Bruto dodana vrednost na PDM	7.486	(EUR/PDM)		

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	48.955	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,99	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	6,830	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	173	l/ha
Obtežba z živino	1,01	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	166	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	82	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	148	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	260	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	112	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	247	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	55	%
Delež trajnega travinja v KZU	55	%



Na kmetiji redijo 8 krav kombinirane pasme (lahko tudi križanke z mesno pasmo) in večji del njihovega podmladka. Kmetija obdeluje večinoma travniške površine, dobro tretjino je njiv, 1 ha pa je zasajen z vinsko trto. Obdeluje pretežno svoja zemljišča. Živali so vse leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat. Pretežni del konzervirane krme predstavljata travna silaž, manjši del seno, oboje v obliki valjastih bal.

Poleg travniške voluminozne krme, ki je večinoma dobre kakovosti, pridelava tudi precej ječmena in koruze. Zato dokupi le zelo majhno količino močne krme. Prirasti podmladka so za slovenske razmere povprečni (1000 g/dan).

Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela nekaj nad 1,2 PDM. Večino tega opravi gospodar, občasno mu pomagajo tudi družinski člani.

Letno doseže okoli 30 tisoč € prihodkov, od katerih slabo petino predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so na ravni 70 % prihodkov. Pokritje je zato razmeroma skromno, na mesec okoli 750 €, preračunano na uro vloženega dela pa preseže 4 €.

Kmetija pri obstoječem načinu gospodarjenja nima prave perspektive. Rezultate bi verjetno lahko precej izboljšala z neposredno prodajo, saj ima precej pester nabor domačih proizvodov, ki bi jih z dopolnilnimi dejavnostmi lahko ustrezno nadgradila.

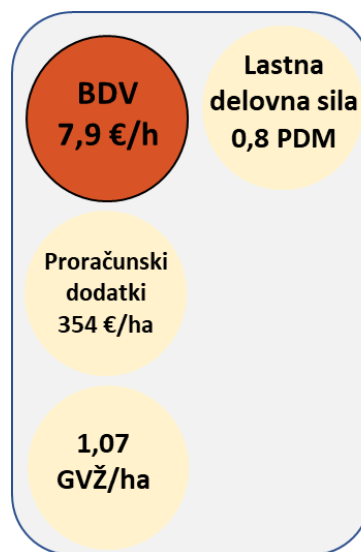




## Tipično kmetijsko gospodarstvo - DOM\_0015\_LI\_0000\_00\_T0

Srednje velika pretežno govedorejska kmetija na travniškem območju, z lisasto pasmo krav dojilj po opustitvi prireje mleka v preteklosti, na OMD območju. Manjši trop ovac.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Reja krav dojilj	15,0 št.	173 kg
Vzreja plemenskih telic za dojilje	3,0 št.	550 kg
Reja ovc	30 št.	39 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Paša	12,00 ha	24.444 kg/ha
Dvokosni travnik, silaža-bale	4,19 ha	13.357 kg/ha
Dvokosni travnik, seno-bale	3,81 ha	5.436 kg/ha



Nakup močne krme

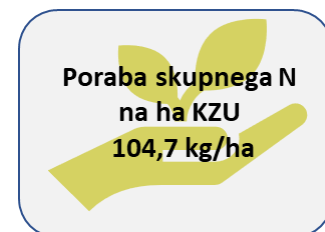
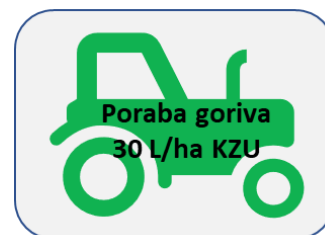
2 t

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	200	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	226	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	4.516	(EUR)
OMD	2.359	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	21.870	(EUR)	1.094 (EUR/ha)
Tržni prihodki	14.796	(EUR)	740 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	7.075	(EUR)	354 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	10.000	(EUR)	500 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	11.871	(EUR)	594 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	7,90	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	26.202	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	14.222	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	77.533	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	5,24	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Poraba goriva na ha KZU	30	l/ha
Obtežba z živino	1,07	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	105	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	50	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	104	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	121	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	0	EUR/ha
Delež trajnega travinja v KZU	100	%



Na kmetiji redijo 15 krav lisaste pasme in povprečno na leto vzredijo 3 telice za obnovo črede. Ostala teleta prodajo pri starosti dobrega pol leta, kar največkrat sovpada s koncem pašne sezone. Precej teh kmetij ima v čredi plemenjaka limuzin pasme, da lažje in bolje prodajo odstavljenih telet. Kmetija obdeluje le travniške površine (okoli 20 ha), njiv nima. Obdeluje le svoja zemljišča. Živali so poleti na paši, čreda plemenskih živali brez telet je pozimi v hlevu. Nekaj najbolj strmih površin prepasejo z manjšim tropom ovac. Najmanj strme površine kosijo dvakrat. Pretežni del konzervirane krme predstavljata travna silaža in seno v obliki valjastih bal.

Čeprav pridelava izključno travniško voluminozno krmo, ki je večinoma razmeroma slabe kakovosti, kmetija dokupuje malo močne krme. Prodane teleta, ki gredo v pitanje na druge kmetije, zato niso najbolje pripravljena na prehod na intenzivnejši obrok. Tudi prirasti jagnjet so skromni, a drobnica predvsem olajša oskrbo najbolj strmih površin.

Na kmetiji je razmeroma malo dela. Tega največkrat opravi že upokojena oseba ali pa gre za ohranjanje kmetije ob redni zaposlitvi, v sezonskih konicah priskočijo na pomoč družinski člani. Za vsa potrebna opravila zadošča vložek dela okoli 0,8 PDM.

Kmetija letno prinese okoli 22 tisoč € prihodkov, od katerih dobrih 30 % predstavljajo proračunska plačila (v primeru vključitve v dodatne ukrepe, za katere ni potrebno posebno prilagajanje, pa je ta delež lahko še precej višji). Spremenljivi stroški predstavljajo okoli 45 % prihodkov. Pokritje je zato dokaj ugodno, preračunano na mesec okoli tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vloženega dela se približa 8 €. Ker takšen način gospodarjenja ne zahteva večjih investicij, ga je navkljub ne najbolj privlačnim ekonomskim rezultatom mogoče vzdrževati še precej dolgo.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLM\_0025\_LS\_5800\_Vz\_Nt

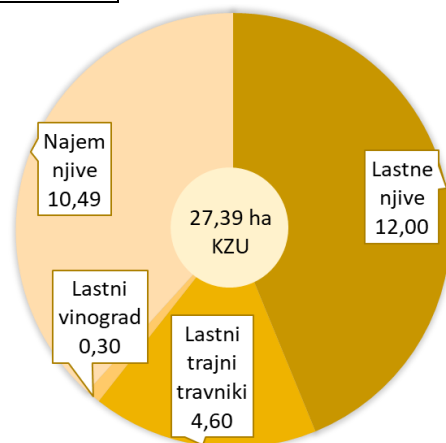
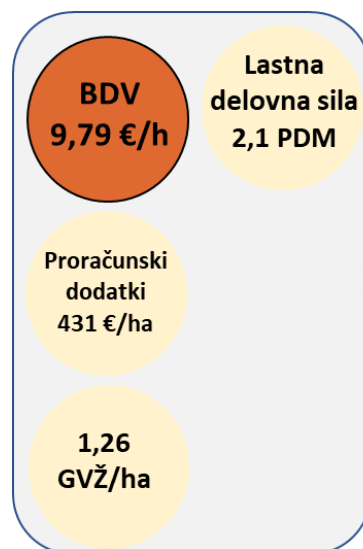
V prirejo mleka usmerjena srednje velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči močno prevladujejo njive. Kmetija redi lisasto pasmo goveda. Prireja mleka je podpoprečno intenzivna (mlečnost 5800 litrov). Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v severovzhodnem delu Slovenije (Podravje, verjetneje Pomurje). Poleg govedoreje ima tudi manjši vinograd.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Krave molznice	25,0	št.	5.800	kg
Vzreja plemenskih telic	6,0	št.	550	kg
Mlado pitano govedo	10,0	št.	650	kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen krmni	1,12	ha	5.500	kg/ha
Koruza za zrnje	3,53	ha	10.000	kg/ha
Pšenica	4,50	ha	6.000	kg/ha
Silažna koruza	5,92	ha	50.000	kg/ha
Oljna ogrščica	1,80	ha	3.000	kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-silos	5,62	ha	21.250	kg/ha
Naknadni posevki	4,82	ha		
Ozelenitve	4,11	ha		
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>				
Trikosni travnik, silaža-bale	2,56	ha	17.000	kg/ha
Trikosni travnik, seno-bale	2,04	ha	6.919	kg/ha
<b>Vinogradništvo</b>				
Vinograd, vertikalna	0,30	ha	8.500	kg/ha

<b>Nakup močne krme</b>	<b>28 t</b>
<b>Prodaja - vinogradništvo</b>	
Odperto vino	1.785 l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.448	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	338	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	9.247	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	386	(EUR)
PVP - rastlinska	711	(EUR)

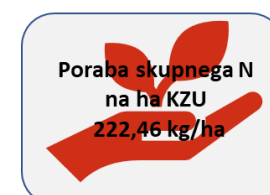
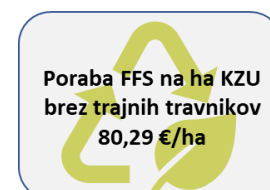
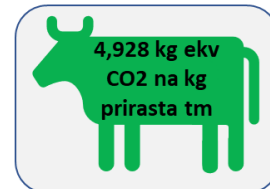
Ekonomski kazalniki			
Prihodki	87.601	(EUR)	3.198 (EUR/ha)
Tržni prihodki	75.809	(EUR)	2.768 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	11.791	(EUR)	431 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	51.047	(EUR)	1.864 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	36.553	(EUR)	1.335 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	9,79	(EUR/h)	



<b>Kazalci na PDM</b>		
Prihodki na PDM	42.238	(EUR/PDM)
Bruto dodana vrednost na PDM	17.625	(EUR/PDM)



<b>Okoljski kazalniki</b>		
Emisije TGP iz živinoreje	170.751	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	2,25	kg ekv CO2/EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,846	kg ekv CO2/l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	4,928	kg ekv CO2/kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	203	l/ha
Obtežba z živino	1,26	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	222	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	110	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	210	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	495	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	67	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	80	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	58	%
Delež trajnega travinja v KZU	17	%



Na kmetiji redijo 25 krav lisaste pasme in potrebno število telic za obnovo črede, spitajo tudi večino svojih telet moškega spola, ostala teleta prodajo po odstavitvi. Obdelujejo svoja in najeta zemljišča v približno polovičnem deležu. Živali so celo leto v hlevu. Travnike kosijo trikrat, DTM na njivskih površinah štirikrat. Na njivah pridelujejo predvsem koruzo (za silažo in zrnje), krušna in krmna žita, oljno ogrščico in DTM. Največ DTM silirajo v koritastem silosu, preostalo travno silažo pospravijo v obliki valjastih bal, precejšen del tudi posušijo.

Dokupijo le beljakovinsko močno krmo, energijsko pridelajo sami. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni 2,1 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu pomagajo ostali družinski člani. Večina kmetij tega tipa je čistih kmetij.

Kmetija letno dosega 88 tisoč € prihodkov, od katerih slabo šestino predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP kmetija izpolnjuje pogoje brez večjih prilagoditev kolobarja, glede na površino njiv je zelo verjetno vključena v KOPOP operacije na področju poljedelstva. Spremenljivi stroški so na ravni 60 % prihodkov. Ekonomski kazalniki (brez KOPOP) so razmeroma ugodni, pokritje na mesec dosega dobrih 3000 €, zaradi precejšnjega vložka dela pa to na uro učinkovito vložene delo pomeni slabih 10 €. Kmetija je sposobna izvesti potrebne naložbe v posodabljanje.

Kmetija ima še nekaj možnosti za nadaljnje tehnološke izboljšave, na področju poljedelstva pa je raven doseženih pridelkov že zelo visoka. Kaže se odločiti med bolj okoljsko naravnano pridelavo (vključitev v KOPOP) ali pa dvigniti intenzivnost priraje mleka in pitanja goveda.

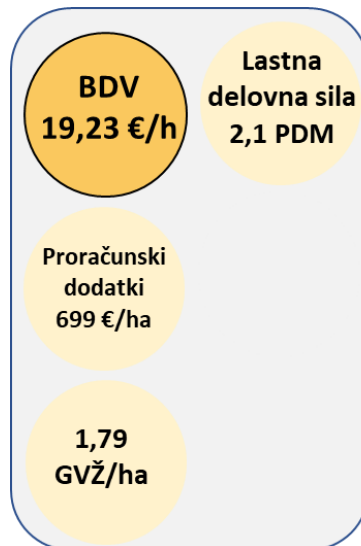




## Tipično kmetijsko gospodarstvo - MLM\_0035\_ČL\_7000\_Go\_TN

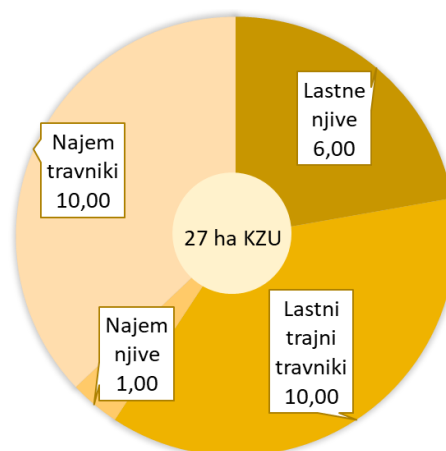
V prirejo mleka usmerjena precej velika govedorejska kmetija na območju, na katerem med kmetijskimi zemljišči prevladuje travinje. Kmetija redi lisasto in črno-belo pasmo goveda. Prireja mleka je srednje intenzivna (mlečnost 7000 litrov). Kmetijske površine ležijo na OMD območju v severozahodnem delu Slovenije (Gorenjska). Ob govedoreji ima tudi srednje veliko jato kokoši nesnic.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice - prosta reja	35,0 št.	7.000 kg
Vzreja plemenskih telic	12,0 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	8,0 št.	650 kg
Prireja konzumnih jajc	350 št.	279 št. jajc
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Koruza za zrnje	2,73 ha	11.000 kg/ha
Silažna koruza	2,52 ha	55.000 kg/ha
Njiva, DTM, pet košenj, silaža-silos	1,75 ha	22.768 kg/ha
Ozelenitve	1,05 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travinje</b>		
Paša	4,73 ha	40.809 kg/ha
Štirikosni travnik, silaža-silos	8,04 ha	18.214 kg/ha
Štirikosni travnik, silaža-bale	4,76 ha	18.214 kg/ha
Štirikosni travnik, seno-bale	2,48 ha	7.413 kg/ha



**Nakup močne krme** 91 t

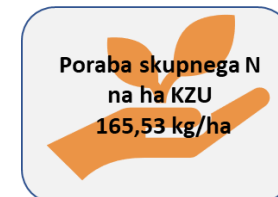
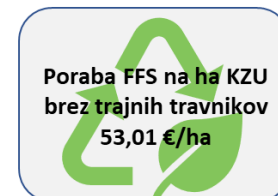
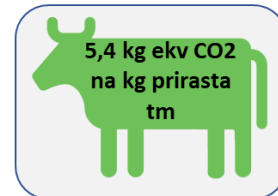
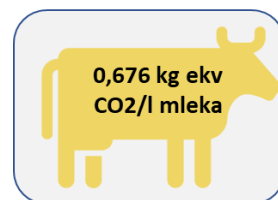
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	1.222	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	348	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	9.409	(EUR)
OMD	3.348	(EUR)
PVP - živinoreja	4.886	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	138.606	(EUR)	5.134 (EUR/ha)
Tržni prihodki	119.741	(EUR)	4.435 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	18.865	(EUR)	699 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	67.209	(EUR)	2.489 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	71.397	(EUR)	2.644 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	19,23	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	67.204	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	34.617	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	236.304	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
Emisije TGP na enoto prihodka	1,97	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
Intenzivnost emisij pri prireji mleka	0,676	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa	5,400	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
Poraba goriva na ha KZU	140	l/ha
Obtežba z živino	1,79	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	166	kg/ha
Poraba skupnega P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> na ha KZU	81	kg/ha
Poraba skupnega K <sub>2</sub> O na ha KZU	155	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	273	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	14	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	53	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	25	%
Delež trajnega travinja v KZU	74	%



Na kmetiji redijo 35 krav lisaste in črno-bele pasme in potrebno število telic za obnovo črede, spitajo pa tudi približno polovico svojih telet moškega spola. Ostala teleta prodajo v prvih tednih po telitvi. Obdelujejo svoja in najeta zemljišča v približno enaki zastopanosti. Živali so v poletnem obdobju na paši. Travnike kosijo štirikrat, DTM na njivskih površinah petkrat. Na njivah pridelujejo predvsem koruzo (za silažo in za zrnje) in DTM. Največ DTM in ostalega travinja silirajo v koritastem silosu, preostalo travno silažo pospravijo večinoma v obliki valjastih bal. Del travniške krme posušijo zaradi zagotavljanja strukture obroka za živali.

Poleg govedu redijo tudi kokoši nesnice. Jajca prodajajo na lokalnem trgu.

Dokupijo vso beljakovinsko močno krmo in dobršen del energijske močne krme. Doma pridelana krma je večinoma zelo dobre kakovosti.

Na tej kmetiji je delovna obremenitev na ravni 2,1 PDM. Gospodar se ukvarja le s kmetijsko dejavnostjo, pri delu mu pomagajo ostali družinski člani. Večina kmetij tega tipa je mešanih kmetij.

Kmetija letno dosega okoli 140 tisoč € prihodkov, od katerih manj kot 15 % predstavljajo proračunska plačila. Za vključitev v KOPOP kmetija nima realnih pogojev. Spremenljivi stroški so na ravni malo pod 50 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so ugodni, pokritje na mesec dosega dobrih 5900 €, pokritje na uro učinkovito vložene delo pa dobrih 19 €. Kmetija je sposobna izvesti potrebne naložbe v posodabljanje.

Kmetija ima še precej možnosti za nadaljnje tehnološke izboljšave predvsem na področju živinoreje, manj na področju rastlinske pridelave. Kaže razmisliti predvsem o povečanju intenzivnosti prireje mleka. Reja kokoši nesnic se izkazuje za dejavnost, ki precej izboljša ekonomske kazalnike kmetije.







## Tipično kmetijsko gospodarstvo - MŽM\_0015\_LS\_6500\_Os\_Tn

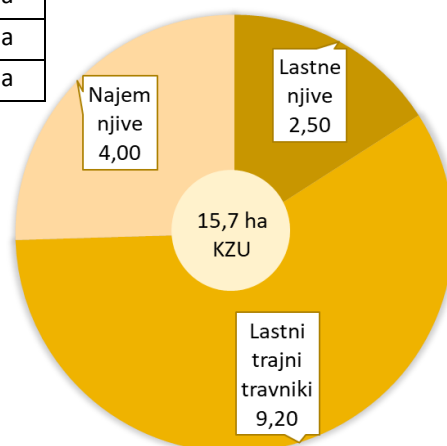
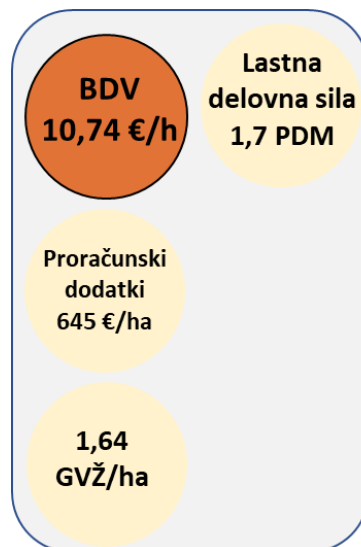
Srednje velika mešana živinorejska kmetija na kateri je glavna kmetijska panoga govedoreja. Redijo govedo lisaste pasme. Intenzivnost prireje mleka je srednje velika (mlečnost 6000 kg). Druga pomembna panoga je prireja govejega mesa. Poleg govedi redijo tudi kokoši, prašiče in koze. Celotna kmetija spada v OMD območje, med kmetijskimi zemljišči pa prevladujejo travniki.

Proizvodne aktivnosti	Obseg	Intenzivnost
<b>Živinoreja</b>		
Krave molznice	18,0 št.	6.000 kg
Vzreja plemenskih telic	5,0 št.	550 kg
Mlado pitano govedo	7,0 št.	700 kg
Vzreja kozličev - Burske koze	2 št.	67 kg
Prireja konzumnih jajc	30 št.	270 št. jajc
Pitani prašiči (kombinirano krmljenje)	3 št.	150 kg
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>		
Ječmen krmni	0,65 ha	5.500 kg/ha
Koruza za zrnje	0,81 ha	9.000 kg/ha
Pšenica	0,33 ha	5.500 kg/ha
Tritikala	0,98 ha	5.000 kg/ha
Silažna koruza	2,60 ha	50.000 kg/ha
Krompir	0,16 ha	35.000 kg/ha
Njiva, DTM, štiri košnje, silaža-bale	0,98 ha	28.414 kg/ha
Naknadni posevki	1,60 ha	
Ozelenitve	0,72 ha	
<b>Rastlinska proizvodnja - trajno travninje</b>		
Paša	0,20 ha	48.971 kg/ha
Štirikosni travnik, silaža-bale	6,15 ha	21.857 kg/ha
Štirikosni travnik, seno-dosuševanje	2,34 ha	8.895 kg/ha
Štirikosni travnik, seno-sušenje na tleh	0,51 ha	8.372 kg/ha
Travniški nasad jablan	0,50 ha	7.000 kg/ha

**Nakup močne krme 15 t**

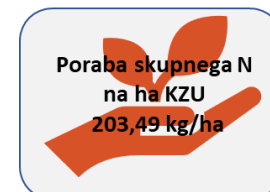
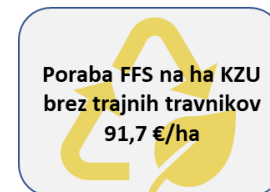
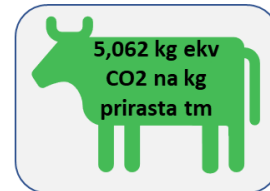
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	857	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	278	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	4.365	(EUR)
OMD	2.035	(EUR)
PVP - živinoreja	2.624	(EUR)
PVP - rastlinska	246	(EUR)

Ekonomski kazalniki			
Prihodki	64.577	(EUR)	4.113 (EUR/ha)
Tržni prihodki	54.449	(EUR)	3.468 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	10.128	(EUR)	645 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	31.316	(EUR)	1.995 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	33.262	(EUR)	2.119 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	10,74	(EUR/h)	





<b>Kazalci na PDM</b>		
<b>Prihodki na PDM</b>	37.524	(EUR/PDM)
<b>Bruto dodana vrednost na PDM</b>	19.327	(EUR/PDM)



<b>Okoljski kazalniki</b>		
<b>Emisije TGP iz živinoreje</b>	129.021	kg ekv CO <sub>2</sub> /letno
<b>Emisije TGP na enoto prihodka</b>	2,37	kg ekv CO <sub>2</sub> /EUR
<b>Intenzivnost emisij pri prireji mleka</b>	0,825	kg ekv CO <sub>2</sub> /l mleka
<b>Intenzivnost emisij pri prireji govejega mesa</b>	5,062	kg ekv CO <sub>2</sub> /kg prirasta telesne mase
<b>Poraba goriva na ha KZU</b>	217	l/ha
<b>Obtežba z živino</b>	1,64	GVŽ/ha
<b>Poraba skupnega N na ha KZU</b>	203	kg/ha
<b>Poraba skupnega P<sub>2</sub>O<sub>5</sub> na ha KZU</b>	100	kg/ha
<b>Poraba skupnega K<sub>2</sub>O na ha KZU</b>	200	kg/ha
<b>Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)</b>	379	kg/ha
<b>Poraba FFS na ha KZU</b>	38	EUR/ha
<b>Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov</b>	92	EUR/ha
<b>Delež prezimnih posevkov na njivah</b>	45	%
<b>Delež trajnega travinja v KZU</b>	59	%

Na kmetiji redijo 18 krav molznic lisaste pasme, 5 plemenskih telic za obnovo lastne črede. Nekaj telic in večino moških živali pitajo za zakol. Bike izločijo pri starosti med 20. in 24. meseci oziroma ko dosežejo težo okoli 700 kg. Nekaj telet pa prodajo pri starosti do 14. dni. Krave molznice so v hlevu z vezano rejo, ostale kategorije živali pa so v prosti reji. Travnike kosijo štirikrat. Na njivah pridelujejo žita, koruzo, TDM in majhen delež krompirja. Pretežni del travniške krme predstavlja travna silaža v obliki valjastih bal, precejšen del je tudi posušijo. Krmo iz sejanih njivskih površin konzervirajo v obliki silažnih bal.

Poleg govedi na kmetiji redijo še 3 prašiče, 2 kozi ter 30 kokoši nesnice. Prašiči in koze so za lastne potrebe, medtem ko je del jajc namenjen za prodajo na kmetiji.

Na kmetiji pridelajo dovolj kakovostne voluminozne krme, dokupiti pa morajo nekaj močne krme. Doma pridelana krma je večinoma dobre kakovosti.

Delovna obremenitev na kmetiji je 1,7 PDM. Nosilec poleg osnovne dejavnosti opravlja še dve dopolnilni dejavnosti na kmetiji. Na kmetiji v času intenzivnih del pomagajo tudi ostali družinski člani.

Prihodki na kmetiji znašajo slabih 65 tisoč Proračunski dodatki na tem gospodarstvu predstavljajo približno 15 % prihodkov. Kmetija poleg osnovnega plačila prejema še proizvodno-vezana plačila in OMD plačila, ni pa vključena KOPOP plačila. Spremenljivi stroški so na ravni polovice prihodkov. Ekonomski kazalniki za to velikost reje so dokaj ugodni, pokritje na mesec znaša okoli 2800 €, na uro efektivno vloženega dela pa okoli 11 €.

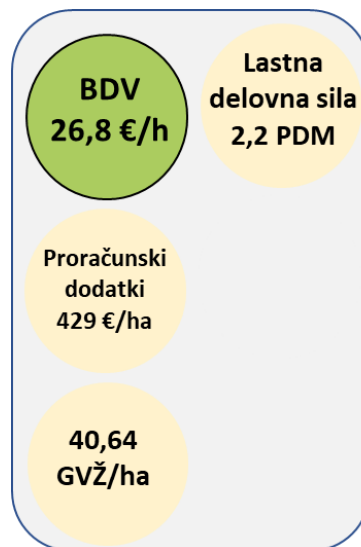




## Tipično kmetijsko gospodarstvo - VPM\_0005\_GV\_8500\_Sv\_Ve

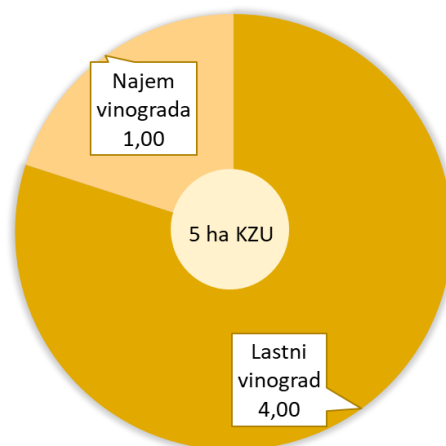
V proizvodnjo vina usmerjena vinogradniška kmetija, 5 ha vinograda v vertikalni proizvodnji, severovzhodna Slovenija. Poleg vinogradništva tudi večja reja piščancev za meso.

Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Živinoreja</b>				
Zreja piščancev	101.600	št.	2	kg
<b>Vinogradništvo</b>				
Vinograd, vertikala	3,75	ha	8.500	kg/ha
Vinograd, vertikala - vrhunska kakovost	1,25	ha	8.500	kg/ha



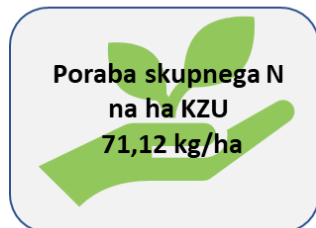
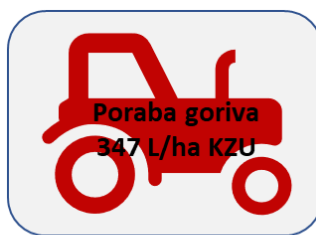
Prodaja - vinogradništvo		
Kakovostno vino	22.313	l
Vrhunsko vino	7.438	l

Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	575	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	208	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	1.041	(EUR)
OMD	531	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	0	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	341.994	(EUR)	68.399 (EUR/ha)
Tržni prihodki	339.847	(EUR)	67.969 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	2.147	(EUR)	429 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	237.888	(EUR)	47.578 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	104.106	(EUR)	20.821 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	26,80	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	158.449	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	48.233	(EUR/PDM)	

Okoljski kazalniki		
Emisije TGP iz živinoreje	107.292	kg ekv CO2/letno
Emisije TGP na enoto prihodka	0,32	kg ekv CO2/EUR
Poraba goriva na ha KZU	347	l/ha
Obtežba z živino	40,64	GVŽ/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	71	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	19	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	71	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	356	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	831	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	831	EUR/ha



Vinogradniška kmetija s 5 ha vinograda v vertikalni proizvodnji, ki se nahaja v severovzhodnem delu Slovenije. Povprečni pridelek grozdja je 8500 kg/ha, ki ga sami predelajo v vino. Letna proizvodnja vina je 30 tisoč l. Od tega 75 % prodajo kot kakovostno vino in 25 % kot vrhunsko vino. Vse vino stekleničijo. 4 ha vinograda je v lasti kmetije, 1 ha pa v najemu. Del opravil v vinogradu (zelena dela, trgatve) opravlja najeta delovna sila.

Poleg vinogradništva izvajajo tudi večjo kooperacijsko rejo piščancev za meso.

Vsa dela na kmetiji zahtevajo vložek domačega dela v obsegu 2,2 PDM.

Letno ustvarijo kar 340 tisoč € prihodka, od katerih je manj kot 1 % proračunskih plačil. Spremenljivi stroški predstavljajo 70 % prihodka, pokritje (BDV) se v običajnih letih giblje na ravni okoli 100 tisoč €. Pokritje na uro učinkovito vloženega dela znaša med 25 in 30 €/uro. Pokritje na PDM dosega raven slabih 50 tisoč €.

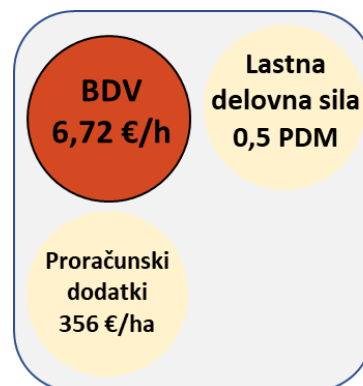
Kmetija je specializirana v vinogradniško proizvodnjo. Usmerjena je v proizvodnjo vrhunskih vin, s katerimi doseže pomemben del prihodka. Zato se aktivno ukvarja s promocijo lastnih vin in celotne kmetije. Finančni rezultat kmetije je dober, vendar je zelo odvisen od uspešnosti prodaje vin. Zaradi velikih tveganj je proizvodnjo diverzificirala s kooperacijsko rejo piščancev za meso, pri kateri skoraj celoten riziko pade na organizatorja reje.



## Tipično kmetijsko gospodarstvo - PVM\_0025\_ZK\_6000\_Vz\_NO

Srednje velika poljedelska kmetija na njivskem območju. Kmetija prideluje poljščine in vse pridelke proda. Kmetijske površine ležijo izven OMD območja v vzhodnem delu Slovenije. Poleg poljedelstva ima tudi 1 ha vinograda.

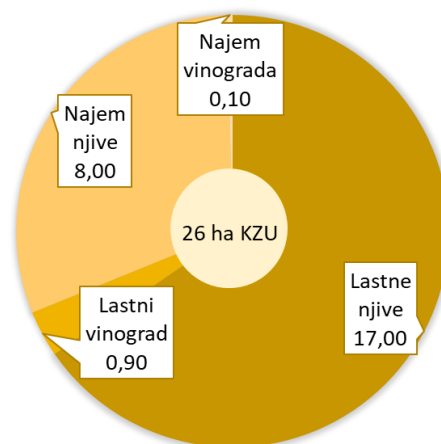
Proizvodne aktivnosti	Obseg		Intenzivnost	
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>				
Ječmen tržni	5,00	ha	5.500	kg/ha
Koruza za zrnje	12,50	ha	10.500	kg/ha
Praha	1,25	ha	0	kg/ha
Pšenica	6,25	ha	6.000	kg/ha
Ajda	2,50	ha	1.000	kg/ha
Naknadni posevki	4,81	ha		
Ozelenitve	6,88	ha		
<b>Vinogradništvo</b>				
Vinograd, vertikalna	1,00	ha	8.500	kg/ha



Prodaja močne krme		
Koruza	131,25	t

Prodaja - vinogradništvo		
Prodaja grozdja	6,80	t
Kakovostno vino	1.190	l

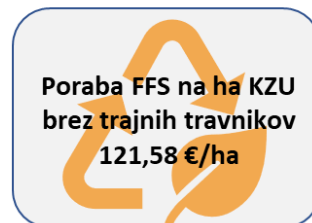
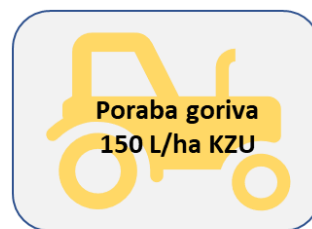
Proračunska plačila razčlenjeno		
Vračilo trošarine	868	(EUR)
Proizvodno nevezana plačila na ha KZU	268	(EUR/ha)
Skupaj proizvodno nevezana plačila	6.961	(EUR)
OMD	0	(EUR)
PVP - živinoreja	0	(EUR)
PVP - rastlinska	1.422	(EUR)



Ekonomski kazalniki			
Prihodki	44.123	(EUR)	1.697 (EUR/ha)
Tržni prihodki	34.872	(EUR)	1.341 (EUR/ha)
Proračunski dodatki	9.252	(EUR)	356 (EUR/ha)
Spremenljivi stroški	37.866	(EUR)	1.456 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost	6.257	(EUR)	241 (EUR/ha)
Bruto dodana vrednost na uro	6,72	(EUR/h)	
<b>Kazalci na PDM</b>			
Prihodki na PDM	85.262	(EUR/PDM)	
Bruto dodana vrednost na PDM	12.091	(EUR/PDM)	



Okoljski kazalniki		
Poraba goriva na ha KZU	150	l/ha
Poraba skupnega N na ha KZU	192	kg/ha
Poraba skupnega P2O5 na ha KZU	96	kg/ha
Poraba skupnega K2O na ha KZU	105	kg/ha
Poraba mineralnih gnojil na ha KZU (v ekv NPK 15:15:15)	380	kg/ha
Poraba FFS na ha KZU	122	EUR/ha
Poraba FFS na ha KZU brez trajnih travnikov	122	EUR/ha
Delež prezimnih posevkov na njivah	45	%



Na kmetiji obdelujejo 25 ha njiv. Na njih pridelujejo koruzo, pšenico in ječmen ter kot naknadni posevek ajdo. Ob tem imajo 1 ha vinograda, večino pridelka prodajo, manjši del predelajo sami v kakovostno vino.

Delovna obremenitev znaša 0,5 PDM.

Kmetija letno ustvari okoli 44 tisoč € prihodkov, od katerih dobrih 20 % predstavljajo proračunska plačila. Spremenljivi stroški so zelo visoki in dosegajo 85 % prihodkov. Ekonomski kazalniki so razmeroma skromni, doseženo pokritje na mesec znaša dobrih 500 €. Na uro učinkovito vložene delo pa je rezultat dober, saj preseže 6 €.

Pokritje na enoto vložene delo je zelo ugodno, z vključitvijo v KOPOP operacije na področju poljedelstva pa ga lahko še občutno izboljšamo. Zato ne preseneča, da velik del kmetij tega velikostnega razreda vztraja pri gospodarjenju na kmetijah in izkoristijo ponujeno možnost za najem dodatnih površin. Večina teh kmetij pa ne išče priložnosti v delovno bistveno bolj intenzivnih panogah, s čimer bi se jim odprle dodatne možnosti razvoja. Zdi se, da za to ne vidijo potrebe, posebno če imajo drug vir zaposlitve, saj bi to pomenilo spremembo načina življenja, nagrada za vloženo delo pa bi se v večini drugih panog precej zmanjšala.

## PRILOGE


**TKMG usmerjena v prirerje mleka  
(od 1 do 15 krav molznic)**

		MLK_0001_LS_4000_00_Tn	MLK_0003_LS_4500_00_Tn	MLK_0005_LS_5000_00_Tn	MLK_0006_RJ_6000_00_TN	MLK_0008_LČ_7000_00_NT	MLK_0009_ČB_8000_00_TN	MLK_0010_LS_6500_00_TN	MLK_0010_RJ_7000_00_Tn	MLK_0012_ČB_8000_00_NT	MLK_0012_RJ_7500_00_TN	MLK_0014_LS_7000_00_NT	MLK_0015_LS_6500_00_TN
<b>Stran</b>		34	36	38	40	42	44	46	48	50	52	54	56
<b>Proizvodne aktivnosti</b>													
<b>Živirerje</b>													
Krave molznic	št.	1	3	5	6	8	9	1	1	12	12	14	15
Vzreja plemenskih telic	št.	0,20	1	1	1,50	2	3	3	3	4	3	4	5
Mlado pitano govedo	št.	1	2	3	3			5	4		5	6	6
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>													
Ječmen krmni	ha				0,72		0,11				0,16		
Koruza za zrnje	ha					1,10		0,40		1,28		1,51	0,62
Pšenica	ha	0,12	0,07										
Silažna koruza	ha	0,16	0,49	0,80	1,17	1,70	1,72	2,92	1,95	2,92	2,57	3,93	2,88
Krompir	ha	0,02	0,01	0,05	0,06	0,20	0,03	0,18				0,16	
DTM	ha	0,20	0,38	0,57	1,05	2,00	1,14	1,05	0,65	1,80	1,23	2,40	1,50
<b>Obdelovalne površine</b>													
KZU	ha	3,20	5,55	8,78	12,20	6,84	7,60	12,36	12,10	10,60	14,99	12,60	16,04
Lastne njive	ha	0,50	0,95	1,00	3,00	4,00	2,00	4,00	1,00	5,00	3,00	7,00	4,00
Lastni trajni travniki	ha	2,70	4,60	7,36	9,20	1,84	4,60	7,36	9,50	4,60	11,04	4,60	11,04
Njive najem	ha			0,42		1,00	1,00	1,00	1,60	1,00	0,95	1,00	1,00
<b>Delovna sila</b>													
Lastna delovna sila	h	662	1.292	1.500	1.854	1.536	1.688	2.198	2.229	2.035	2.480	2.668	2.679



**TKMG usmerjena v prirerjo mleka  
(od 16 do 35 krav molznic)**

		MLK_0016_LČ_7500_00_NT	MLH_0016_LČ_7500_00_NT	MLK_0018_RJ_7000_To_TO	MLK_0019_ČB_9000_00_Nt	MLK_0025_RJ_6500_No_Tn	MLK_0025_ČB_7000_Do_TN	MLK_0025_LS_5800_Go_TN	MLK_0025_LS_5800_Vz_Nt	MLK_0025_ČL_6500_Os_NT	MLK_0035_LS_6200_Vz_NT	MLK_0035_RJ_7000_Os_Tn
<b>Stran</b>		58	60	62	64	66	68	70	72	74	76	78
<b>Proizvodne aktivnosti</b>												
<b>Živinoreja</b>												
Krave molznice - prosta reja	št.										35	35
Krave molznice	št.	16	16	18	19	25	25	25	25	25		
Vzreja plemenskih telic	št.	5	5	5	6	6	8	6	6	8	9	10
Mlado pitano govedo	št.	2	2	5		8		10	10	6	12	10
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>												
Ječmen krmni	ha								0,77	1,68	2,70	
Ječmen tržni	ha					0,90	0,50					
Koruzna za zrnje	ha	1,89	1,89		6,38	1,54	3,42	0,52	1,81	1,14	0,73	
Pšenica	ha							2,30	0,42	0,90		
Silažna koruzna	ha	4,41	4,41		4,82	2,32	3,86	3,58	5,92	6,59	7,86	2,87
Oljna ogrščica	ha							1,23				
Ajda	ha					0,18	0,10		0,34	0,54		
Hmelj	ha		4,00									
DTM	ha	2,70	2,70		4,80	0,58	2,70	2,50	4,60	3,5	5,40	0,90
<b>Obdelovalne površine</b>												
KZU	ha	12,68	16,68	19,00	18,76	23,56	18,20	18,96	19,93	16,76	22,60	32,29
Lastne njive	ha	8,00	8,00		15,00	2,90	8,00	5,00	12,00	6,00	1,00	3,50
Lastni trajni travniki	ha	3,68	3,68	15,00	2,76	2,00	9,20	6,00	4,60	2,76	4,60	1,00
Hmeljišče	ha		4,00									
Njive najem	ha	1,00	1,00		1,00		1,00	5,00	3,33	8,00	8,00	1,00
Travniki najem	ha			4,00		0,66		2,96				17,79
<b>Delovna sila</b>												
Lastna delovna sila	h	2.665	3.430	2.873	2.955	3.274	3.090	3.101	3.323	3.300	3.326	3.366


**TKMG usmerjena v prirajanje mleka  
(od 35 do 180 krav molznic)**

		MLK_0035_Čl_7000_Go_TN	MLK_0035_ČB_9000_00_TN	MLK_0048_ČB_7500_00_NT	MLK_0055_ČB_8000_Go_NT	MLK_0065_LS_7000_Vz_Nt	MLK_0065_ČB_7500_Go_TN	MLK_0080_ČB_7200_Do_TN	MLF_0180_ČB_8500_Go_Nt	MLK_0180_ČB_8500_Go_Nt	MLF_0180_ČB_7500_Ju_TN	MLK_0180_ČB_7500_Ju_TN
<b>Stran</b>		80	82	84	86	88	90	92	94	96	98	100
<b>Proizvodne aktivnosti</b>												
<b>Živinoreja</b>												
Krave molznice - prosta reja	št.	35	35	48	55	65	65	80	180	180	180	180
Vzreja plemenskih telic	št.	12	13	16	18	20	20	30	60	60	65	65
Mlado pitano govedo	št.	8				25						
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>												
Ječmen krmni	ha				1,35	3,60	0,87	2,10			5,00	5,00
Ječmen tržni	ha								17,40	14,49		
Koruzna za zrnje	ha	2,03	0,45	4,55	7,81	8,16	0,21	0,94		1,30	6,46	6,46
Pšenica	ha								5,79	6,00		
Pšenica krmna	ha										2,50	2,50
Silažna koruzna	ha	2,52	6,70	9,75	11,09	15,24	11,90	13,76	36,20	36,20	31,04	31,04
Ajda	ha				0,27	0,72	0,17	0,42	3,48	2,90	1,00	1,00
DTM	ha	2,45	3,85	7,70	6,75	9,00	4,33	4,20	13,01	17,01	5,00	5,00
<b>Obdelovalne površine</b>												
KZU	ha	26,85	20,69	35,44	30,68	40,60	32,65	39,69	112,41	111,00	186,01	186,01
Lastne njive	ha	6,00	5,00	6,00	10,00	10,00	7,00	10,00				
Lastni trajni travniki	ha	10,00	5,00	5,00	3,68	4,60	1,00	15,00				
Njive najem	ha	1,00	6,00	16,00	17,00	26,00	10,30	11,00	72,41	75,00	50,00	50,00
Travniki najem	ha	9,85	4,69	8,44			5,35	3,69	40,00	36,00	136,01	136,01
<b>Delovna sila</b>												
Lastna delovna sila	h	3.127	3.304	4.053	4.454	5.508	4.861	5.766	4.860	12.921	4.860	13.245
Dodatno najeta delovna sila	h								7.792		8.089	





TKMG usmerjena v rejo krav dojlj in  
TKMG usmerjena v rejo dojlj in pitanje

		DOJ_0003_LS_0000_00_TO	DOJ_0005_RJ_1000_Os_TO	DOJ_0007_RI_0000_Os_TO	DOJ_0040_LI_0000_00_TO	DOJ_0030_LI_0000_00_TO	DOP_0001_RJ_0850_Os_TO	DOP_0002_LS_0950_00_TO	DOP_0005_LS_1000_00_TO	DOP_do05_LS_1000_00_TO	DOP_0009_LS_1100_Os_Tn	DOP_0014_lc_1200_Os_Tn
<b>Stran</b>		106	108	110	112	114	116	118	120	122	124	126
<b>Proizvodne aktivnosti</b>												
<b>Živinoreja</b>												
Reja krav dojlj	št.	3,00	5,00	7,00	4,00	3,00	1,00	2,00	5,00	5,00	9,00	14,00
Vzreja plemenskih telic za dojlje	št.	0,50	2,00	1,50	8,00	5,00	0,20	0,40	1,00	1,00	2,00	6,00
Mlado pitano govedo	št.						0,70	1,50	3,50	3,50	7,00	1,00
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>												
Ječmen krmni	ha										0,90	
Pšenica	ha										0,90	
Silažna koruza	ha										1,20	1,31
DTM	ha											2,39
<b>Sadjarstvo</b>												
Travniški nasad jablan	ha	0,20					0,10	0,10				
<b>Obdelovalne površine</b>												
KZU	ha	4,75	8,28	9,20	75,00	120,00	2,00	3,42	6,00	6,00	8,00	12,45
Lastne njive	ha										3,00	3,71
Lastni trajni travniki	ha	4,75	8,28	9,20	75,00	20,00	2,00	3,00	5,00	5,00	5,00	8,74
Travniki najem	ha					100,00		0,42	1,00	1,00		
<b>Delovna sila</b>												
Lastna delovna sila	h	523	867	672	2.071	2.593	712	816	1.061	1.061	1.499	1.887



MPG\_0001\_RJ\_0850\_Os\_T0

MPG\_0002\_LS\_0950\_00\_T0

MPG\_0003\_LS\_1000\_00\_T0

MPG\_0006\_RJ\_0900\_Os\_TN

MPG\_0008\_LS\_1000\_00\_NT

MPG\_0012\_LR\_1100\_00\_NT

MPG\_0017\_LS\_1200\_00\_Nt

MPG\_0025\_LI\_1250\_00\_Nt

MPG\_0060\_lc\_1300\_Os\_Tn

MPG\_0075\_lc\_1400\_00\_Nt

MPG\_0150\_lc\_1400\_00\_Nt

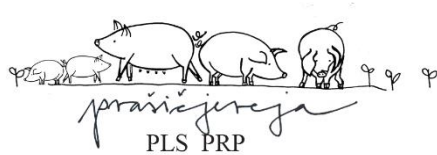
MPH\_0150\_lc\_1400\_00\_Nt

**TKMG usmerjena v pitanje govedi**

Stran		132	134	136	138	140	142	144	146	148	150	152	154
<b>Proizvodne aktivnosti</b>													
<b>Živinoreja</b>													
Mlado pitano govedo	št.									60	75	150	150
Mlado pitano govedo	št.	1	2	3	6	8	12	17	25				
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>													
Ječmen krmni	ha				0,25					2,45	4,88	6,57	6,57
Koruza za zrnje	ha				0,29	0,48	0,87	1,62	1,86		3,78	9,18	9,18
Silažna koruza	ha				0,47	1,42	1,92	2,61	3,66	3,68	6,96	17,85	17,85
Ajda	ha										0,98	1,31	1,31
Hmelj	ha												5,00
DTM	ha				0,25	0,48	0,70	1,06	1,38		3,91	8,40	8,40
<b>Obdelovalne površine</b>													
KZU	ha	1,00	1,54	2,02	3,11	3,30	4,41	6,21	8,29	16,03	23,22	47,52	52,52
Lastne njive	ha				1,00	2,00	3,00	5,00	6,00	0,27	10,00	17,00	17,00
Lastni trajni travniki	ha	1,00	1,50	2,00	1,84	0,92	0,92	0,92	1,38	8,00	3,68	5,52	5,52
Hmeljišče	ha												5,00
Njive najem	ha				0,27	0,38	0,49	0,29	0,91	5,86	9,54	25,00	25,00
Travniki najem	ha		0,04	0,02						1,90			
<b>Delovna sila</b>													
Lastna delovna sila	h	239	274	300	359	389	433	577	731	975	1.475	2.388	3.326



		OVC_0040_JS_0000_00_TO	OVC_0015_JS_0000_00_TO	OVC_0075_JS_0000_00_TO	OVC_0235_JS_0000_00_TO	KOZ_0007_BU_0000_00_T03	KOZ_0040_SR_0000_00_TO	KOZ_0075_SR_0000_00_TO	KSI_0060_SR_0000_00_TO
<b>TKMG usmerjena v rejo drobnice</b>		160	162	164	166	168	170	172	174
<b>Stran</b>									
<b>Proizvodne aktivnosti</b>									
<b>Živinoreja</b>									
Reja ovc	št.	40	15	75	235				
Reja koz - mleko	št.						40		75
Vzreja kozličev - Burske koze	št.					7			
Pridelava kozjega sira	št.							60	
<b>Obdelovalne površine</b>									
KZU	ha	9,00	3,30	26,00	221,00	1,27	9,35	12,00	20,00
Lastni trajni travniki	ha	8,00	3,30	25,00	71,00	1,27	9,35	12,00	20,00
Travniki najem	ha	1,00		1,00	150,00				
<b>Delovna sila</b>									
Lastna delovna sila	h	567	352	875	2.959	75	901	3.156	1.667


**TKMG usmerjena v praičereja**

		PLS_0007_ms_0550_Vz_Nt	PLS_0040_14_0900_Vz_NO	PLS_0120_14_0900_Vz_NO	PRP_0007_ms_0550_Vz_TN	PRP_0100_14_0900_Vz_NO	PRP_0300_14_0900_Vz_NO	PRP_0500_14_0900_Vz_NO
<b>Stran</b>		180	182	184	186	188	190	192
<b>Proizvodne aktivnosti</b>								
<b>Živinoreja</b>								
Reja tekačev	št.	7	40	120				
Pitani praiči (kombinirano krmljenje)	št.	63	440	1.320	11	300	900	1.500
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>								
Ječmen krmni	ha	2,21	6,69	15,00	0,30	2,97	5,77	9,84
Ječmen tržni	ha	0,24	0,81					
Koruzza za zrnje	ha	0,56	5,49	4,69				
Praha	ha		1,50	3,00			1,25	2,00
Pšenica	ha	1,40	6,30	15,00			6,25	10,00
Silirano koruzno zrnje	ha	2,59	8,01	22,31	0,35	4,07	11,73	18,16
Soja	ha		1,20					
Oljna ogrščica	ha					0,96		
Ajda	ha	0,49	1,50	3,00		0,59	1,15	1,97
<b>Obdelovalne površine</b>								
KZU	ha	7,50	30,00	60,00	0,95	8,00	25,00	40,00
Lastne njive	ha	6,00	20,00	40,00	0,20	8,00	17,00	26,00
Lastni trajni travniki	ha	0,50			0,30			
Njive najem	ha	1,00	10,00	20,00	0,45	0,00	8,00	14,00
<b>Delovna sila</b>								
Lastna delovna sila	h	567	2.044	5.597	72	544	954	1.504



	PIŠ_015T_00_0000_Zh_00	PIŠ_060T_00_0000_Zh_00	PIŠ_020T_00_0000_Vz_NO	PIŠ_060T_00_0000_Vz_00	NES_4200_DD_0000_00_Tn	NES_200T_ZC_0000_00_NO	NES_0020_SS_0000_00_00
<b>TKMG usmerjena v rejo perutnine</b>	198	199	200	202	204	206	208

<b>Stran</b>		198	199	200	202	204	206	208
<b>Proizvodne aktivnosti</b>								
<b>Živinoreja</b>								
Krave molznice	št.					5		
Vzreja plemenskih telic	št.					1		
Mlado pitano govedo	št.					3		
Zreja piščancev	št.	76.200	304.800	101.600	304.800			
Prيرهja konzumnih jajc	št.					4.200	200.000	20
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>								
Ječmen krmni	ha					0,95		
Ječmen tržni	ha			4,00	5,00		2,50	
Koruza za zrnje	ha			8,00	7,80		4,00	
Praha	ha			1,00	1,20			
Pšenica	ha			7,00	6,00		3,50	
Silažna koruza	ha					0,92		
Krompir	ha					0,03		
Ajda	ha			0,80	1,00		0,50	
<b>Obdelovalne površine</b>								
KZU	ha			20,00	20,00	9,26	20,00	
Lastne njive	ha			20,00	20,00	1,90	20,00	
Lastni trajni travniki	ha					7,36		
<b>Delovna sila</b>								
Lastna delovna sila	h	968	3.869	1.568	4.204	2.798	2.430	51
Dodatno najeta delovna sila	h						18.300	


**TKMG usmerjena v poljedelstvo**

		POL_0004_ZK_4500_Vz_Nt	POL_0008_ZK_5000_Vz_Nt	POL_0015_ZK_6000_Vz_Nt	POL_0015_ZK_5500_Go_NO	POL_0015_Kr_5500_Go_NO	POL_0015_ZK_6000_Vz_NO	POL_0025_ZK_6000_Vz_NO	POL_0040_ZK_6200_Vz_NO	POL_0070_ZK_6500_Vz_NO	POL_0150_ZK_6500_Vz_NO	POL_1000_ZK_6500_Vz_NO	POF_1000_ZK_6500_Vz_NO
<b>Stran</b>		214	216	218	220	222	224	226	228	230	232	234	236
<b>Proizvodne aktivnosti</b>													
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>													
Ječmen tržni	ha	1,00	1,89	3,00	4,50	4,50	3,00	5,00	8,00	14,00	34,50	230,00	230,00
Koruza za zrnje	ha	0,98	3,15	5,25	3,68	1,28	3,75	10,00	14,00	24,50	52,50	350,00	350,00
Praha	ha			0,75	0,75	0,75	0,75	1,25	2,00	3,50	7,50	50,00	50,00
Pšenica	ha	1,60	3,60	3,75	5,25	5,25	4,50	7,50	10,00	17,50	40,50	280,00	280,00
Soja	ha		0,36		0,75	0,75	0,75	1,25	2,00	3,50	7,50	40,00	40,00
Oljna ogrščica	ha						2,25		4,00	7,00	7,50	50,00	50,00
Pridelava buč	ha	0,40		2,25				5,00	8,00	14,00	34,50	230,00	230,00
Krompir	ha	0,02			0,08	2,48							
Ajda	ha	0,20	0,38	0,60	0,90	0,90	0,60	1,00	1,60	2,80	6,90	46,00	46,00
<b>Obdelovalne površine</b>													
KZU	ha	5	10	16	15	15	15	25	40	70	150	1.000	1.000
Lastne njive	ha	4	8	12	12	12	12	17	26	42	75	100	100
Lastni trajni travniki	ha	1	1	1									
Njive najem	ha		1	3	3	3	3	8	14	28	75	900	900
<b>Delovna sila</b>													
Lastna delovna sila	h	118	215	335	268	584	255	329	542	934	1.827	7.290	10.409
Dodatno najeta delovna sila	h											2.994	



TKMG usmerjena v hmeljarstvo in

TKMG usmerjena v oljkarstvo

		HME_0008_ZK_6000_Vz_NO	HME_0018_ZK_6000_Vz_NO	OLJ_0140_OL_0800_Pr_OI	OLJ_0350_OL_0800_Pr_OI	OLV_0140_OV_0600_Pr_Og	OLV_0070_OV_0600_Pr_Og
<b>Stran</b>		246	248	286	288	290	292
<b>Proizvodne aktivnosti</b>							
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>							
Koruzna za zrnje	ha	0,50	1,00				
Pšenica	ha	0,50	1,00				0,29
Krompir zgodnji	ha						0,20
Hmelj	ha	7,00	16,00				
<b>Zelenjadarstvo - njive</b>							0,40
<b>Vinogradništvo</b>	ha					4,00	3,50
<b>Sadjarstvo</b>							
Oljke za olje	ha			1,40	3,50	1,40	0,70
<b>Obdelovalne površine</b>							
KZU	ha	8,00	18,00	1,40	3,50	6,00	5,00
Lastne njive	ha	1,00	2,00				0,80
Lastni trajni travniki	ha					0,60	
Intenzivni sadovnjak	ha			1,10	1,40	0,40	0,70
Vinograd	ha					1,00	3,00
Hmeljišče	ha	7,00	16,00				
Najem sadovnjaka	ha			0,30	2,10	1,00	
Najem vinograda	ha					3,00	0,50
<b>Prodaja - vinogradništvo</b>							
Prodaja grozdja	t						9,19
Odprto vino	L					7.350	4.501
Kakovostno vino	L					17.150	10.504
<b>Delovna sila</b>							
Lastna delovna sila	h	1.351	3.029	775	1.768	2.243	1.939

		SAD_0014_JA_0055_SV_Pe	SAD_0008_JO_0055_SV_Pe	SAD_0003_JV_0040_SV_Pm	SAD_0003_BJ_0020_Pr_Km	SAD_0003_BC_0025_GV_Ko	SAD_0003_BK_0020_Pr_Ks	SAD_0001_BJ_0020_Pr_Kp	SAD_0001_BD_0020_GV_Ko	SAD_0001_BK_0015_ZO_Ks	SAD_0001_JO_0030_SV_Pm	SAD_0001_SJ_0011_SV_Ja	SAV_0008_JO_0055_SV_Pe	SAV_0003_BK_0020_Zo_Ks	SAV_0003_BK_0025_GV_Ks
<b>TKMG usmerjena v sadjarstvo</b>															
<b>Stran</b>		254	256	258	260	262	264	266	268	270	272	274	276	278	280
<b>Proizvodne aktivnosti</b>															
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>															
Koruza za zrnje	ha		1,00		0,35						0,50	0,50	0,50		
Pšenica	ha		1,00		0,60	1,04	0,52	0,46	0,15	0,20	0,50		0,50	1,25	1,25
Krompir	ha				0,05	0,21	0,10	0,05	0,10	0,30					
<b>Zelenjadartsvo - njive</b>	ha					1,00	1,55	0,50	0,30	0,50				1,50	1,50
<b>Sadjarstvo</b>															
Jabolka	ha	14,00	6,50	1,20	1,00			0,70			0,50		6,50		
Breskve namizne	ha			0,50	2,20	2,30	1,70	0,50	0,90	0,80	0,10	0,15		1,80	1,80
Češnje	ha					0,70	0,20	0,20	0,45	0,10				0,20	0,20
Kaki	ha				0,30	0,50	1,60	0,10	0,15	0,60				1,50	1,50
Orehi	ha		1,50	1,00							0,90	0,15	1,50		
Jagodičje	ha			0,30								1,20			
<b>Obdelovalne površine</b>															
KZU	ha	14,00	10,00	5,00	8,00	7,58	7,08	4,18	3,50	3,50	4,00	3,50	10,00	9,00	9,00
Lastne njive	ha		2,00		1,00	2,08	1,00	0,70	0,50	0,50	1,00	1,00	1,00	1,50	1,50
Lastni trajni travniki	ha				1,50			1,00	0,50		1,50	1,00		1,50	1,50
Intenzivni sadovnjak	ha	9,00	6,00	2,50	3,50	2,10	1,60	1,20	1,50	1,10	1,50	1,50	6,00	1,00	2,00
Vinograd	ha			2,00	2,00	2,00	0,80	0,75	0,50	0,50			1,00	1,50	1,50
Njive najem	ha						1,08	0,23		0,50				1,00	1,00
Najem sadovnjaka	ha	5,00	2,00	0,50		1,40	1,90	0,30		0,40			2,00	2,50	1,50
Najem vinograda	ha						0,70		0,50	0,50					
<b>Prodaja - vinogradništvo</b>															
Prodaja grozdja	t					14	11		6	5					
Odperto vino	L				9.800	1.960	1.890	4.594	1.838	2.835			5.950		
Kakovostno vino	L			11.760	2.450	4900								8.820	
<b>Delovna sila</b>															
Lastna delovna sila	h	4.860	4.007	3.163	3.055	3.867	4.860	1.888	1.847	2.608	918	1.863	4.455	4.860	4.860
Dodatno najeta delovna sila	h	2.065					297							435	216





	VIN_0000_GV_8500_00_Ve	VIN_0001_GR_8500_Sv_Ve	VIN_0001_GV_8500_Sv_Ve	VIN_0005_GV_8500_Sv_Ve	VIN_0012_GV_8500_Sv_Ve	VIN_0001_GV_8500_Pr_TV	VIN_0001_GR_9500_Pr_Ve	VIN_0002_GR_7500_Pr_Te
<b>TKMG usmerjena v vinogradništvo (I. del)</b>								
<b>Stran</b>	298	300	302	304	306	308	310	312
<b>Proizvodne aktivnosti</b>								
<b>Vinogradništvo</b>								
Vinograd, terasa ha						0,39		2,00
Vinograd, terasa - vrhunska kakovost ha						0,11		
Vinograd, vertikala ha	0,30	1,00	0,90	3,75	9,60	0,50	1,00	
Vinograd, vertikala - vrhunska kakovost ha			0,10	1,25	2,40			
<b>Obdelovalne površine</b>								
KZU ha	0,30	1,00	1,00	5,00	12,00	1,00	1,00	2,00
Vinograd ha	0,30	0,90	0,90	4,00	7,20	1,00	0,80	4,60
Najem vinograda ha		0,10	0,10	1,00	4,80		0,20	0,40
<b>Prodaja - vinogradništvo</b>								
Prodaja grozdja t		6						
Odrto vino L	1.785					4.297		
Kakovostno vino L		1.190	5.355	22.312	57.120	1.074		
Vrhunsko vino L			595	7.437	14.280	578		
<b>Delovna sila</b>								
Lastna delovna sila h	175	430	643	2.598	4.860	461	423	429
Dodatno najeta delovna sila h					882			


**TKMG usmerjena v vinogradništvo (II. del)**

	VIN_0005_GV_9500_Pr_Ve	VIN_0005_GV_7500_Pr_Te	VIN_0005_GR_9500_Pr_Ve	VIN_0005_GR_7500_Pr_Te	VIN_0012_GV_9500_Pr_Ve	VIN_0012_GV_7500_Pr_Te	VIN_0012_GR_9500_Pr_Ve	VIN_0012_GR_7500_Pr_Te
<b>Stran</b>	314	316	318	320	322	324	326	328
<b>Proizvodne aktivnosti</b>								
<b>Vinogradništvo</b>								
Vinograd, terasa	ha	3,50		5,00		8,50		12,00
Vinograd, terasa - vrhunska kakovost	ha	1,50				3,00		
Vinograd, vertikala	ha	3,80	5,00		9,00		12,00	
Vinograd, vertikala - vrhunska kakovost	ha	1,20			3,00			
<b>Obdelovalne površine</b>								
KZU	ha	5,00	5,00	5,00	5,00	12,00	11,50	12,00
Vinograd	ha	3,00	3,00	3,00	3,00	4,80	4,80	4,80
Najem vinograda	ha	2,00	2,00	2,00	2,00	7,20	6,70	7,20
<b>Prodaja - vinogradništvo</b>								
Odrpno vino	L	15.920	12.863			28.728	21.421	
Kakovostno vino	L	9.350	5.513			31.122	23.207	
Vrhunsko vino	L	6.720	7.875			16.800	15.750	
<b>Delovna sila</b>								
Lastna delovna sila	h	2.332	1.696	1.484	915	4.860	3.799	3.147
Dodatno najeta delovna sila	h					554		



TKMG usmerjena v zelenjadarstvo		ZEO_0005_ZO_0600_Pr_Pi	ZEL_0004_ZS_0075_GO_kr	ZEL_0003_ZS_0075_GO_bk	ZEL_0003_CS_0035_VZ_bp	ZEL_0003_SZ_0025_VZ_zp	ZEL_0003_SK_0020_OS_tr	ZEL_0005_Me_0025_00_zp	ZEL_0002_Pr_0080_ZG_ra	ZEL_0002_Rm_0012_ZG_bp	ZEL_0002_Pm_0080_ZO_ra	ZEL_0001_Pm_0080_ZO_br
<b>Stran</b>		334	336	338	340	342	344	346	348	350	352	354
<b>Proizvodne aktivnosti</b>												
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>												
Pšenica	ha	1,50	1,08	1,33	1,47	1,25	0,53	1,80	0,52	0,39	0,32	0,24
Krompir	ha		0,81				0,48					
Krompir zgodnji	ha	0,42							0,28	0,21	0,11	0,16
<b>Zelenjadarstvo - njive</b>												
Cvetača	ha	0,50							0,04	0,54		
Radič	ha	0,50							0,90	1,14	0,90	
Solata pomladanska, na foliji	ha		1,80	2,00	0,90	1,20	0,75	1,35	1,20	1,20		0,15
Solata pomladanska, na foliji, plastenjaki	ha					0,15		0,45				
Solatne kumare, plastenjaki	ha	0,50				0,10		0,20	0,10		0,05	0,05
Zelje	ha		2,00	1,80	0,70	0,90	0,60	0,90	0,90			
Paprika, pridelava zunaj	ha	1,20				0,50			0,40		0,50	0,50
Paprika, plastenjaki	ha	0,30				0,10			0,10		0,10	0,10
Paradižnik, plastenjaki	ha	1,00						0,30	0,20		0,15	0,15
Korenček	ha				0,50	0,50	0,30					
Fižol, stročji, nizek	ha				0,90		0,30	0,50				0,10
Čebula, pridelava iz semena, strojno	ha				1,00	0,60	0,50	0,75			0,22	0,10
Česen, jesenski	ha					0,40	0,30	0,55			0,10	0,10
<b>Obdelovalne površine</b>												
KZU	ha	5,80	5,41	4,45	4,88	5,30	3,50	6,30	4,00	3,00	2,10	1,59
Lastne njive	ha	1,00	3,00	2,50	3,00	3,30	2,00	3,30	2,00	2,00	0,60	0,60
Intenzivni sadovnjaki	ha	0,50										
Vinograd	ha	0,30										
Njive najem	ha	4,00	2,41	1,95	1,88	2,00	1,50	3,00	2,00	1,00	1,50	0,99
<b>Prodaja - vinogradništvo</b>												
Odprto vino	L	1.837										
<b>Delovna sila</b>												
Lastna delovna sila	h	2.663	1.297	1.139	1.112	1.985	1.224	2.083	1.661	1.150	1.100	1.003



**TKMG – mešane kmetije**

		DPM_0005_LS_1000_00_T0	DPM_0008_LS_1000_00_Tn	DOM_0015_LI_0000_00_T0	MLM_0025_LS_5800_Vz_Nt	MLM_0035_ČL_7000_Go_TN	MŽM_0015_LS_6500_Os_Tn	VPM_0005_GV_8500_Sv_Ve	PVM_0025_ZK_6000_Vz_N0
<b>Stran</b>		358	360	362	364	366	366	370	372
<b>Proizvodne aktivnosti</b>									
<b>Živinoreja</b>									
Krave molznice	št.				25	35	18		
Reja krav dojlj	št.	5	8	15					
Vzreja plemenskih telic za dojlje	št.	1	1	3					
Vzreja plemenskih telic	št.				6	12	5		
Mlado pitano govedo	št.	3,50	3,50		10	8	7		
Reja ovc	št.			30					
Vzreja kozličev - Burske koze	št.						2		
Zreja piščancev	št.		10				30	101.600	
Prيرهja konzumnih jajc	št.	15	20			350	3		
<b>Rastlinska proizvodnja - njive</b>									
Ječmen krmni	ha		0,45		1,12		0,65		
Ječmen tržni	ha		1,75						5,00
Koruzza za zrnje	ha		1,48		3,53	2,73	0,81		12,50
Praha	ha								1,25
Pšenica	ha				4,50		0,33		6,25
Tritikala	ha						0,98		
Silažna koruzza	ha				5,92	2,52	2,60		
Silirano koruzno zrnje	ha		0,32						
Oljna ogrščica	ha				1,80				
Krompir	ha						0,16		
Ajda	ha								2,50
DTM	ha				5,62	1,75	0,98		

Se nadaljuje...



... nadaljevanje

<b>Vinogradništvo</b>									
Vinograd, vertikalna	ha		1,00		0,30			3,75	1,00
Vinograd, vertikalna - vrhunska kakovost	ha							1,25	
<b>Sadjarstvo</b>									
Travniški nasad jablan	ha	0,50	0,50				0,50		
<b>Obdelovalne površine</b>									
KZU	ha	6,00	11,00	20,00	27,39	27,00	15,70	5,00	26,00
Lastne njive	ha		3,00		12,00	6,00	2,50		17,00
Lastni trajni travniki	ha	5,00	5,00	20,00	4,60	10,00	9,20		
Vinograd	ha		1,00		0,30			4,00	0,90
Njive najem	ha		1,00		10,49	1,00	4,00		8,00
Travniki najem	ha	1,00	1,00			10,00			
Najem vinograda	ha							1,00	0,10
<b>Prodaja - vinogradništvo</b>									
Prodaja grozdja	t								6,80
Odprto vino	L		5.950		1.785				
Kakovostno vino	L							22.312	1.190
Vrhunsko vino	L							7.437	
<b>Delovna sila</b>									
Lastna delovna sila	h	1.127	2.237	1.502	3.733	3.712	3.098	3.885	932

